ལུང་དབང་སྐུ་ལྷང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དབེ་ཚོགས།

༡༡། །ལུགས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ། །

པོད་ཅ་པ།

མཛད་པ་པོ། ལུགས་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།

སྤུ་བཅ་རྣམ་རྒྱལ་བྲ་ཚང་པའ་བའི་ཁེ་ཀས་བཞད་སྐྲིབ།

༄༅། །ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་
ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་སོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒོའི་སྐོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་
ཕྱོགས་བསྡེབས་པོད་དང་པོ་བཞུགས་སོ།།

པོད་ཅ་པ།

སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་དྲུག་པ།

མཛད་པ་པོ། ༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་།

༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ།

པོད་ཅ་པ།

སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༤ ལོར་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ནས་པར་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༣༠༠ དཔར།

© Namgyal Tantric College, 2014
All rights reserved
Compiled, edited and published
by Namgyal Monastery
www.namgyalmonastery.org

འབྲེལ་ཡུལ་ཞལ་བྱང༌།

NAMGYAL MONASTERY

P.O. Mcleod Ganj-176219
Dharamsala Distt Kangra (H.P.) INDIA Off:91+92184-14777/ 92184-15777/221492 E-mail: namgyalmonastery@gmail.com

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།

SJRB-0157

རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༥ ལོའི་ཟླ་གཉིས་པར་གསར་དུ་བསྒྲིགས།
༢༠༢༠ ལོའི་ཟླ་དགུ་པར་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

དཀར་་ཆགཐོག་མའི་གླེང་གཞི། ....1 དཔེ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།..10 ༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་སྙིང་བསྡུས།......................................19

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་མ་སུ་རི་འུ་སི་ཀྲོག་སློབ་གྲྭར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།ཀ༽ མི་ཚེའི་དོན་ཆེན་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་།...32

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ལོ་ཆུང་བྱིས་པའི་ཚགས་ཤོག་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་འཕྲིན།
ཀ༽ ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་། བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་མི་ཚེ།..................................33

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཝར་ན་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ བཟོ་ལས་ཚན་རིག་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།..34

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཉིན་མ་སུ་རིར་བོད་ཕྲུག་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་སྒོ་འབྱེད་དབུ་འཛུགས་བསྐྱངས་པའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ སློབ་གྲྭ་དབུ་འབྱེད་དང་། མཛད་སྒོའི་བྱུང་རིམ་ལོ་རྒྱུས།...................................35 ཁ༽ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆུ་སྤྲེལ་ཞལ་གདམས།...................................37 ག༽ འཛམ་གླིང་གི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན།...............................38

དཀར་ཆག

b

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་བཞུགས་སྒར་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེར་ལམ་བཟོ་ཁག་ནས་གསར་འབྱོར་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཁག་གཅིག་མཇལ་ཁར་འཁྲིད་བཅར་ལ་བཀའ་སློབ་སྩལ་བ།
ཀ༽ བོད་ཕྲུག་ན་གཞོན་དང་། མ་འོངས་པའི་རེ་ཡུལ།...40 ཁ༽ ལུས་སེམས་ཀྱི་རྨ་ཁ་དང་། བསྟན་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁུར།.....................................41

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༦ ཚེ་ ༡༥ ཉིན་མ་སུ་རིར་ཐོན་མཁན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བུ་ཕྲུག་ཁག་གཅིག་ལ་བཀའ་སློབ་སྩལ་བ།
ཀ༽ སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་ཐབས་དང་། མ་འོངས་པའི་རེ་སྨོན།....................................43 ཁ༽ གཙང་འཕྲོད་དང་། འཆམ་མཐུན། བཟང་སྤྱོད།..44 ག༽ ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དང་། བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ།...46 ང༽ ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་དང་། བོད་ཕྲུག་གི་ལས་འགན།.....................................48

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་སུད་ཛ་ལན་(Switzer Land) ཁྲོག་ཀིན་ཕྲུ་གུའི་གྲོང་གསེབ་ཚོགས་པའི་དབུ་བཞུགས་སྐུ་ཞབས་ཨ་ཐར་འབིལ་ནས་སྒྲ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ཐོག་གསུང་བཤད་ཞུས་སྩལ།

ཀ༽ དགེ་ལས་སློབ་ཕྲུག་དང་། དེ་དག་གི་ཞུ་སྒོ།

.... 50

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༣ ཉིན། ཀ་ན་ཌའི་སྐུ་ཞབས་ཝུ་ཀྲི་ཀོག་ནས། སྒྲ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ཐོག་གསུང་འཕྲིན་སྒྲ་འཇུག་ཞུས་སྩལ་དུ།
ཀ༽ མཚོན་ཆའི་རླུང་ཤུགས་དང་། བདེན་པའི་འོད་སྣང་།...52

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༢ ཉིན། མ་དྷ་ར་སིའི་ཀ་ལག་ཤ་ཏ་རའི་སློབ་གྲྭར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་། གཤོག་སྒྲོ་ཟུང་ལྡན།..54

དཀར་ཆག

c

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མ་སུ་རིར་ཤེས་རིག་སློབ་གྲྭ་དང༌། བོད་ཁྱིམ་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་ལ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིགཀ༽ བོད་ཀྱི་རང་དབང་དང་། ཆ་རྐྱེན་གྱི་ཤེས་ཡོན།..56 ཁ༽ དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་དང་། སློབ་ཕྲུག་གསོ་སྐྱོང་།..58

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རྡོར་གླིང་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་སློབ་གྲྭའི་དགེ་སློབ་ཐུན་མོང་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་ཡིགཀ༽ གྲྭ་གཞོན་སློབ་ཕྲུག་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར།...61

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༤ ཉིན་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་པའི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁའི་སར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་ཤེས་ཚད།..62

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣ ཉིན། སིམ་ལའི་བུ་གསོ་ཁང་དུ་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད།ཀ༽ བསྔགས་འོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་དང་། བྱིས་པའི་ཕན་སྐྱོབ་ཚོགས་པ།.......................65

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། ཀང་རར་བོད་ཀྱི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་སར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ མ་འོངས་བོད་གསར་དང་། བོད་ཕྲུག་གི་འབད་བརྩོན།.....................................67 ཁ༽ སློབ་གྲྭ་ཟུར་བཙུགས་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་ཡོན།...69 ག༽ དགེ་འོས་ཀྱི་སློབ་གཞི་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ།.......................................71 ང༽ གྲྭ་བཙུན་གྱི་དགེ་རྒན་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལྟེ་གནས།..73 ཅ༽ ཆོས་མིན་གྱི་འཐབ་རྩོད་དང་། ཆོས་ལུགས་མཐུན་ལམ།......................................75

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༨ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༥ ཉིན། བཞུགས་སྒར་དུ་སློབ་གྲྭ་

དཀར་ཆག

d

ཁག་གི་ལས་དོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཚོན་བོད་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་སྐོར་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་དང་། བར་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།.............................77 ཁ༽ མི་རིགས་ཀྱི་ལར་ཞེན་དང་། མི་རིགས་རིང་ལུགས།..79 ག༽ འབའ་པ་ཕུན་དབང་དང་། དམར་པོའི་ལམ་ལུགས།..81 ང༽ གཞིས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་དང་། བྱེས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།..83 ཅ༽ བདེན་པ་ལྐོག་གསུབ་དང་། རང་ཐག་རང་གཅོད། ....84 ཆ༽ སློབ་གྲྭ་གསར་བཙུགས་དང་། སློབ་མའི་ཤེས་ཚད།...87 ཇ༽ སྤྱི་སྒེར་གྱི་གལ་གནད་དང་། གཉིས་ཕན་གྱི་ཐབས་ལམ།....................................90 ཉ༽ གནའ་དེང་གཤིབ་བསྡུར་དང་། མདུན་ལམ་ལ་བསམ་གཞིག.............................92 ཏ༽ དཀའ་སྤྱད་བཟོད་བསྲན་དང་། ངལ་རྩོལ་གྱི་ཤེས་ཡོན།.....................................94 ཐ༽ བོད་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། འདི་ཕྱི་ལུགས་གཉིས།...96 ད༽ གལ་ཆེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ།..98 ན༽ ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྗེས་རབས་པར་ངོ་སྤྲོད།..101 པ༽ རིགས་ལམ་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དེབ།...102 ཕ༽ ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ། ....105 བ༽ ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་དང་། བསམ་གཞིག་ནན་ཏན།.....................................107 མ༽ གྲྭ་རིགས་ཀྱི་སློབ་མ་དང་། སྲུང་སྡོམ་ལག་བསྟར།...108 ཙ༽ དུས་བསྟུན་བསྒྱུར་བཅོས་དང་། དེ་དག་གི་དགེ་སྐྱོན།.......................................109 ཚ༽ སྦག་ས་ཆོས་སྒར་དང་། སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པ།..112

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༠ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་༡༧ ཉིན་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་བསམ་འཆར་སྙན་སྒྲོན་ཞུས་རྗེས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ སྤྱི་པའི་ལས་དོན་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་དང་ལེན།...114

དཀར་ཆག

e

ཁ༽ སྔར་གྱི་འདྲ་ཆགས་དང་། རང་སྤོབས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས།....................................115

༄༅། །སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་མ་སུ་རིའི་སློབ་ཕྲུག་ཆིག་སྟོང་སྐོར་དང༌། མི་མང་འདུ་ཚོགས་སར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ གནས་ལུགས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འདབ་གཤོག...........................117 ཁ༽ ལུས་སེམས་ཀྱི་འཚར་ལོངས་དང་། སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བརྩོན།.........................120 ག༽ གཞུང་གི་དགོས་དམིགས་དང་། མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཕན་ནུས།................................122 ང༽ མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དང་། རྩ་ཁྲིམས་གསར་པ།......................................125 ཅ༽ ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན།...127 ཆ༽ གཙང་སྦྲ་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། གཏམ་དོན་ལ་རྒྱ།...130

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ལག་ནའོ་རྩེད་ཐང་ཆེན་མོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་བྱིས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དྲུག་པའི་ཐོག་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད།ཀ༽ ཆབས་འབངས་ཀྱི་ལས་འགན་དང་། སྤུན་ཟླའི་འདུ་ཤེས།................................132 ཁ༽ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་དང༌། སེམས་སྟོབས་ཡར་རྒྱས།.......................................134

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ ཉིན། པན་ཅ་མ་རིར་བཟོ་ལས་སློབ་གྲྭ་སྒོ་འབྱེད་གནང་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ བཟོ་ལས་སློབ་གཉེར་དང་། རང་མཁོ་རང་འདང་།...136 ཁ༽ བོད་ཀྱི་དཀའ་ཉེན་དང་། མི་རིགས་སྲུང་སྐྱོབ།..138 ག༽ བཟོ་རིག་ལག་རྩལ་དང་། དེའི་དགོས་དམིགས་གཉིས།....................................140 ང༽ བཟོ་རིག་ལག་རྩལ་དང་། མ་འོངས་པའི་དགོས་མཁོ།......................................141

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༨ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན། ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིའི་སམ་སྐྲྀཏ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་

དཀར་ཆག

f

ཚོགས་ཁང་ནང༌། བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད།
ཀ༽རྩ་ཆེའི་འཕགས་ཡུལ་དང་། བོད་མིའི་བློ་མིག...143 ཁ༽ ཕྱི་རྒྱལ་བཙན་འཛུལ་དང་། ནང་ཆོས་གཏོར་བཤིག...145 ག༽ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས།..147

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ལྡི་ལི་གསར་པའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ། གདན་ཞུས་ལྟར་གསུང་བཤད་སྩལ་བ་དབྱིན་བོད་གསར་ཤོག་ཁག་ནང་བཀོད་ཐོན་ནས་སྙིང་བསྡུས་ཟུར་འདོན་ཞུས་པ།
ཀ༽ ཆོས་རིག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ།.............................150 ཁ༽ རྒྱ་བོད་མཆོད་ཡོན་དང་། རང་དབང་གི་འཐབ་རྩོད།.....................................153

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣ ཉིན། ཝཱར་ཎ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་གོ་སྒྲིག་གིས་ནང་པའི་ཆོས་དང༌། དམར་པོའི་ལྟ་བའི་སྐོར་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ དམར་པོའི་ལྟ་བ་དང་། མིའི་བྱ་སྤྱོད།...155 ཁ༽ འདི་དང་ཕྱི་མ། འཕྲལ་དང་ཕུགས། རང་དང་གཞན།.......................................157 ག༽ ཡུལ་ལུང་གི་བདེ་སྐྱིད་དང་། མིའི་འབད་བརྩོན།..160 ང༽ དབུལ་ཕྱུག་ཁོད་སྙོམས་དང་། དམར་པོའི་ལྟ་གྲུབ།...161

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༣༠ ཉིན། ཁང་གསར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཚོར་སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན།
ཀ༽ བཙན་འཛུལ། བཙན་གནོན། བོད་མིའི་ལས་འགན།...164

དཀར་ཆག

g

ཁ༽ རྒྱ་མིའི་སློབ་གསོ་དང་། བོད་མིའི་རིགས་ཞེན།..166 ག༽ ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་དང་། བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ།...168

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན།......................................169 ཁ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་། མིའི་བདེ་སྐྱིད།..172 ག༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་བྱ་གཞག་དང་། དེའི་དགེ་མཚན།...174 ང༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ།..176 ཅ༽ རིག་གཞུང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། བོད་མིའི་མི་གཤིས།..177 ཆ༽ འཛམ་གླིང་གི་དཀའ་ངལ་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྟོན།..................................178 ཇ༽ དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད།...181 ཉ༽ བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་དང་། དགེ་སྐྱོན་ལ་བརྟག་ཞིབ།.....................................182 ཏ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། དགེ་སློབ་ཀྱི་ཞུ་སྒོ།...185

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཚོགས་བཅར་བར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ གནས་ཚུལ་གྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། འཚོ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་བློ།

.... 187

ཁ༽༸རྒྱལ་བའི་དགོངས་བཞེད་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་ཐུགས་སྣང་།..........................189

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ལྡི་ལི་གསར་པའི་ཨ་ཤོ་ཀའི་མགྲོན་ཁང་དུ། ལྡི་ལིར་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་དང་། རྩ་བའི་ལྷག་བསམ།..192 ཁ༽ མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་དང་། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ།...194

དཀར་ཆག

h

ག༽ གཞིས་བཞུགས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་དང་། བཙན་བྱོལ་བའི་གནས་བབ།..................197 ང༽ གཞིས་བྱེས་བོད་ཕྲུག་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས།..199 ཅ༽ རང་བཙན་གྱི་ཐབས་ཤེས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་བདེ་སྐྱིད།...................................200 ཆ༽ ལྷག་བསམ་གཉིས་དང་། གཞུང་ཤིང་གི་བསྒྲུབ་བྱ།

.... 202

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ལྡི་ལི་གསར་པའི་ཨ་ཤོ་ཀའི་མགྲོན་ཁང་དུ། མཐོ་རིམ་
སློབ་མ་ཚོར་བཀའ་སློབ་སྩལ་གྲུབ་རྗེས། བཀའ་
འདྲི་བཀའ་ལན་སྩལ་བ་གསུང་དཔར་ནས་ཕབ་
བྲིས་བཤུས་པ།
ཀ༽ རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས།......................................204 ཁ༽ རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་དང་། གཞིས་བཞུགས་བོད་མིའི་མཐོང་སྣང་།......................207 ག༽ ཝི་ཏི་ནམ་གྱི་དམག་འཁྲུག་དང་། བོད་དོན་གྱི་འགྱུར་བ།................................209 ང༽ རྒྱལ་ཚོགས་སུ་འཛུལ་ཞུགས་དང་། བོད་དོན་ལ་འགྱུར་འགྲོས།.........................210

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༤ ཉིན། སུད་སི་བོད་ཁྱིམ་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་ཁག་གཅིག་དང༌། མ་ཚབ་སྒྲོལ་མ་བཅས་ལ་བཞུགས་སྒར་ཕོ་བྲང་ཚོམས་ཆེན་དུ་མཇལ་བཅར་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ མི་རིགས་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། དགོས་མཁོའི་ཆེད་ལས་པ།................................212 ཁ༽ བོད་པའི་བུ་ཕྲུག་དང་། བོད་པའི་དྲི་མ།...214 ག༽ གཞིས་ཆགས་སྲ་བརྟན་དང་། ཤེས་ལྡན་གྱི་གཞིས་ཆགས། ....215 ང༽ སློབ་དེབ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་གཤིས་ཀ..217 ཅ༽ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བོད་མིའི་གོམས་གཤིས།..........................218 ཆ༽ རླབས་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་དང་། བོད་མིའི་གཟི་བརྗིད། 219

དཀར་ཆག

i

ཇ༽ བོད་མིའི་བྱས་རྗེས་དང་། སྐད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཡོན།..220

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༦ ཉིན། རྡོར་གླིང་བོད་རིགས་སློབ་གྲྭར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་གསུང་བཤད།
ཀ༽ མིའི་བླ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཀླད་པ་བེད་སྤྱོད།..223 ཁ༽ གཞི་རྩ་གསར་འཛུགས་དང་། ཚད་ལོངས་ཀྱི་དུས་སྐབས།...............................225 ག༽ གོམས་གཤིས་ཀྱི་དགེ་སྐྱོན་དང་། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས། ....227 ང༽ ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་མཚམས་དང་། མ་འོངས་པའི་འཆར་གཞི།...........................228 ཅ༽ ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་དང་། རྩ་བའི་དམ་བཅའ།...231 ཆ༽ རིན་བྲལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ།..233 ཇ༽ མ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ།.................................237 ཉ༽ ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་དང་། བོད་མིའི་གོམས་གཤིས།...239 ཏ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་། བོད་མིའི་ཁྱད་ཆོས།..242 ཐ༽ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་། བསམ་བློའི་འཆར་སྒོ།

.... 245

ད༽ མ་སངས་པའི་ནད་རྙིང་དང་། མ་འགྲུབ་པའི་འདོད་དོན།..............................247 ན༽ སྔ་རྗེས་ཕྱི་མཐུད་དང་། རང་ནུས་བེད་སྤྱོད།..249

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡ ཉིན་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭར་གཟིགས་སྐོར་བསྐྱངས་སྐབས་བཀའ་སློབ་ཇི་སྩལ་དགེ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ།
ཀ༽ ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་དང་། རྒྱུད་ཐོག་གི་ཉམས་ལེན།.....................................252 ཁ༽ སློབ་གྲྭའི་དགོས་དམིགས་དང་། མ་འོངས་པའི་ཕུགས་རེ།...............................254 ག༽ སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ།...255

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྟོན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྣང་བརྙན་གསར་

དཀར་ཆག

j

བཞེངས་བཟོ་པ་ཚོར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་དང་། མི་ཉམས་རྒྱུད་མཐུད།..258

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ལ་དྭགས་ལམ་སྒྲོན་སློབ་གྲྭར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།ཀ༽ ཚེ་འདིའི་ཤེས་ཡོན་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་།..260

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢ ཉིན། དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་སློབ་ཐོན་མི་གྲངས་ ༢༤ མཇལ་བཅར་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ཆོས་ཀྱི་ལས་འབྲས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡ་རབས།...262 ཁ༽ ཤེས་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་། ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕོངས་པ།...265

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཝཱ་ཎ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གྲྭའི་དགེ་སློབ་ཡོངས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་། རྒྱུད་ཐོག་གི་ཉམས་ལེན།...267 ཁ༽ རབ་བྱུང་གི་སྤྱོད་ལམ་དང་། བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན།......................................270 ག༽ ཆོས་ལུགས་མཐུན་ལམ་དང་། ཕན་ཚུན་དག་སྣང་།..274 ང༽ གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་དང་། རྩོད་ཤུགས་ཀྱི་སྐུ་དྲིན།......................................276 ཅ༽སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་། སྐད་ཡིག་ལ་བསྲེས་ལྷད།................................279 ཆ༽ སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་དང་། བོད་པའི་རྣམ་པ།...282 ཇ༽ མིང་ཚིག་གསར་བཟོ་དང་། སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས།...283 ཉ༽སྐད་ཡིག་གི་འགྲོ་དོན་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་རབས།.................................285

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གི་༸རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཤེས་རིག་ཁོངས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུར་བཅར་འབྱོར་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་དང་། སློབ་དགེ་བཅས་མཇལ་བཅར་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

དཀར་ཆག

k

ཀ༽ འདས་པའི་འཐུས་ཤོར་དང་། མ་འོངས་པའི་མདུན་གྲོས།................................288 ཁ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་ལག་ཆ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱབ་རྟེན།..291 ག༽ བསམ་བློའི་དྲག་ཆས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་།..294 ང༽ བོད་ཕྲུག་གི་མདུན་ལམ་དང་། རླབས་ཆེན་གྱི་ལས་འགན།..............................297

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡ ཉིན་བྷེང་ལོར་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་ཡོད་པའི་རང་རིགས་སློབ་ཕྲུག་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་ལ་སྩལ་བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་རྗེས་ལུས་དང་། གོ་སྐབས་དམ་འཛིན།...300 ཁ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱབ་རྟེན།.................................301 ག༽ མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་དང་། ཡ་རབས་དྲང་བདེན།...303 ང༽ དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།..306 ཅ༽ དབུལ་པོའི་དཀའ་ངལ་དང་། དྲང་བདེན་གྱིས་ཕོངས་པ།................................310 ཆ༽ ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་དང་། ཡ་རབས་ཀྱི་སྐད་ཆ།...313 ཇ༽ བོད་དོན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་། འོས་འཚམ་གྱི་ཐབས་བྱུས།...............................316 ཉ༽ བོད་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་། དྲག་པོའི་ཐབས་ལམ།.......................................317 ཏ༽ བོད་ཕྲུག་གི་ལས་འགན་དང་། ཤེས་ཡོན་ཀུན་སྤྱོད།...320 ཐ༽ སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཆ་འཇོག..321 ད༽ བློ་ཆུང་ཕན་བཏགས་མིན་པར། དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ། ....326 ན༽ རང་སྲོག་འབེན་འཛུགས་དང་། ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས།.................................329

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་དྷ་ཤོད་དུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཕྲུག་ཚོགས་སྡེ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་འདུར་གདན་ཞུས་བཞིན་དབྱིན་སྐད་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བ་སྒྲ་སྡུད་འཕྲུལ་འཁོར་ནས་ཕབ་བཤུས་ཀྱིས་བོད་སྒྱུར་ཞུས་པ།
ཀ༽ འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཕན་ཚུན་མཛའ་མཐུན།......................................331

དཀར་ཆག

l

ཁ༽ ཆིག་སྒྲིལ་དང་། སྤྱོད་བཟང་། ཤེས་ཡོན།..335 ག༽ རང་ལ་བརྟག་དཔྱད་དང་། གཞན་ལ་སྐྱོན་འཛུགས།.......................................337

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཅན་དྷི་སྒར་དང༌། ཨམ་བྷ་ལ་ཁུལ་གནས་སྡོད་རང་རིགས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་སྩལ་བའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ མི་ཚེའི་ལེའུ་དང་། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ།...339 ཁ༽ མི་ཚེའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། མཐའ་མཇུག་གི་བདེ་སྐྱིད།......................................342 ག༽ སློབ་སྦྱོང་གི་དགོས་དམིགས་དང་། མི་ཚེའི་བདེ་སྐྱིད།.....................................345 ང༽ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་དང་། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད།...347 ཅ༽ ནང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་། ༸རྒྱལ་བའི་བསླབ་བྱ།

.... 350

ཆ༽ བོད་མིའི་བདེ་སྐྱིད་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གཟི་བརྗིད།......................................351

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན། ཨམ་བྷ་ལའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཐོན་པ་ཚོར་ལག་འཁྱེར་གནང་བའི་མཛད་སྒོའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ དགེ་རྒན་གྱི་ལས་རིགས་དང་། གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་གཞག...................................355 ཁ༽ སློབ་དེབ་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་།.......................................356

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ཉིན། བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ དཀའ་སྤྱད་དང་ལེན་དང་། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།...................................358 ཁ༽ དེང་དུས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་། བོད་པའི་དྲི་མ།..361 ག༽ བརྗེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བྱམས་བརྩེའི་བསམ་པ།...363 ང༽ འཛམ་གླིང་གི་དཀའ་ངལ་དང་། གཞན་ཕན་སེམས་བཟང་།...........................365

དཀར་ཆག

m

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༧ ཉིན། ཀ་ཏར་གནས་སྡོད་བོད་རིགས་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བ་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཁག་གཅིག་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ བོད་མིའི་གཟི་བརྗིད་དང་། ནམ་འཕང་གཅོད་ས།...368 ཁ༽ འཁུར་མེད་བཏང་སྙོམས་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།

.... 370

ག༽ བོད་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ།...373 ང༽ བོད་དོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ།...376 ཅ༽ རྒྱ་གཞུང་གི་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ།...........................380 ཆ༽ བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་དང་། རྒྱ་དམར་ནག་གི་སྲིད་བྱུས།.................................384

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་དྷ་ཤོད་བོད་མིའི་རྟེན་བཞེངས་བཟོ་གྲྭར་གཟིགས་བསྐོར་བསྐྱངས་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ གནའ་རབས་ཀྱི་ལག་ཤེས་དང་། ཚད་མཐོའི་ལག་རྒྱུན།...................................385 ཁ༽ བཟོ་རིག་ལག་ཤེས་དང་། བོད་མིས་ངོས་འཛིན།...387 ག༽ རུ་ང་ཞིབ་ཚགས་དང་། ཐོན་སྐྱེད་ཚད་ལྡན།...388 ང༽ ཚད་ལྡན་གྱི་ཐོན་དངོས་དང་། ཆུང་སྲིད་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་ལས།..........................390 ཅ༽ བཟོ་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། གཉིས་ཕན་གྱི་བགྲོད་ལམ།................................391

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་དྷ་ས་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་བཅུ་དགུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ ལུས་སེམས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་དང་། གཟེངས་ཐོན་གྱི་གྲུབ་འབྲས།............................393 ཁ༽ ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། ནང་བསམ་བློའི་ཡར་རྒྱས།...............................394 ག༽ ཆོས་ཚོགས་གསར་པ་དང་། ཕྱི་ཡུལ་ཁག་གི་བོད་མི།.......................................397 ང༽ རྒྱ་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐུ་ཚབ་ཐེངས་དང་པོ།...400 ཅ༽ འབྲུག་ཡུལ་གྱི་བོད་མི་དང་། ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ།.......................................402

དཀར་ཆག

n

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥ ཉིན། བཞུགས་སྒར་དྷ་སྟེང་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༣ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ གཉན་འཕྲང་གི་གནས་དུས་དང་། ལག་རྗེས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད།...........................406 ཁ༽ འཐུས་ཤོར་གྱི་ཉེན་ཁ་དང་། མ་བྱུང་སྔོན་འགོག ....409 ག༽ མི་ཚེའི་གྲ་སྒྲིག་དང་། མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཡུལ།...410 ང༽ གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་།...411 ཅ༽ འདོད་པའི་བདེ་སྐྱིད་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ།..413 ཆ༽ སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་། ཆོས་རིག་གི་ཕན་ཡོན།..416 ཇ༽ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། བྱམས་ལྡན་གྱི་མི་བཟང་།...419

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་སྐོར་གྱི་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་མཁན་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་།..421 ཁ༽ མཚན་ལྡན་གྱི་མི་དང་། རྩ་བའི་མི་སྤུས་དག་པོ།..422 ག༽ སློབ་གྲྭའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། ཡ་རབས་ཀྱི་མི་བཟང་།.....................................424 ང༽ ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་། བསམ་བློའི་བསླབ་བྱ།..427 ཅ༽ སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཐབས་དང་། དཔེ་མཚོན་གྱི་ལམ་སྟོན།.....................................429 ཆ༽ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཁྲིད་དང་། སློབ་མའི་སེམས་རྟེན།.....................................431 ཇ༽ ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་དང་། སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས། 434

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཚོགས་འཐུས་རྣམས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།ཀ༽ བསམ་གྲོས་མང་ཡང་། ལག་བསྟར་གྱིས་ཕོངས།..438 ཁ༽ ཤེས་ཚད་ཇེ་ཞན་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་དཀའ་ངལ།..439

དཀར་ཆག

o

ག༽བྱམས་བརྩེའི་ཚོར་བ་དང་། བུ་ཕྲུག་ལ་ལྟ་རྟོག...441 ང༽ ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད།...443 ཅ༽ མ་འོངས་པའི་སོན་རྩ་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་ལྷག་བསམ།.....................................445 ཆ༽ བོད་མིའི་སྤུས་ཚད་དང་། སྐད་ཡིག་ཉམས་གུད།...448 ཇ༽ ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བོད་མིའི་བསྒྲུབ་བྱ།

.... 450

ཉ༽ བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།..............................452 ཏ༽ གཞིས་བྱེས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར།............................456 ཐ༽ གཞིས་བྱེས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད།..................................460 ད༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། ཕན་གཞན་སེམས་བཟང་།..............................464 ན༽ བོད་མིའི་བྱ་སྤྱོད་དང་། འཛམ་གླིང་གི་མིག་དཔེ།..465

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་གནས་མཆོག་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།ཀ༽ རྐྱེན་ངན་གྲོགས་ཤར་དང་། ཆོས་རིག་གི་འོད་སྣང་།..468 ཁ༽ སློབ་གྲྭའི་སྣོད་བཅུད་དང་། ཚོགས་བསགས་གསུམ་སྒྲིལ།.................................471 ག༽ རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་། གཞིས་བྱེས་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར།...............................474 ང༽ཕྱག་དེབ་དབུ་འབྱེད་དང་། ཡིག་སྒྱུར་གྱི་བྱ་བ།..476

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་མཁན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ མིང་ཚིག་གསར་བཟོ་དང་། བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་ཐབས།..................................477 ཁ༽ གཞིས་བྱེས་ཤེས་ལྡན་དང་། རིག་གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས།............................479 ག༽ འཕགས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད།....................................481 ང༽ ཆོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བོད་ཡིག་གི་སྤུས་ཚད།.......................................483

དཀར་ཆག

p

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ཚེས་ ༤ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་མ་སུ་རི་བོད་ཁྱིམ་དགེ་ལས་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་། སློབ་མར་བསླབ་བྱ།

.... 485

ཁ༽ ལས་བྱེད་འཕོ་ལེན་དང་། ༸རྒྱལ་བའི་སྐུ་མཆེད།..488 ག༽ ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། རོགས་ཚོགས་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ།................................491 ང༽ རྒྱ་མིས་བོད་བཟས་ཀྱང་། བོད་འཇུ་ཐུབ་མེད།...495 ཅ༽ གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་དང་། གཞིས་བྱེས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།......................497

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་དྷ་ས་བོད་ཁྱིམ་དབུ་བརྙེས་ནས་ ༢༩ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།
ཀ༽ བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་དང་། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་།..499 ཁ༽ རྒྱ་གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་དང་། བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན།..501 ག༽ ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་། རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན། ....503 ང༽ ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་དང་། སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན།....................................504 ཅ༽ འཕགས་པའི་གདུལ་བྱ་དང་། སྙིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན།.......................................506 ཆ༽ རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱབ་རྟེན།..507 ཇ༽ འཚེ་མེད་ཞི་བདེ་དང་། བཟང་སྤྱོད་ལ་ཆེ་མཐོང་།..509 ཉ༽ ཆོས་ཚན་བགྲོ་གླེང་དང་། སེམས་ཀྱི་ནད་གཞི།...510 ཏ༽ ནད་བརྒྱ་སྨན་གཅིག་དང་། བྱམས་བརྩེའི་འཚོ་བ།...512 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག...515

1

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

རབ་དཀར་གངས་རིའི་ཕྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་། འཛམ་གླིང་གོ་ལ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་གཙུག་ཏུ་ཆགས་པའི་མཐོ་སྒང་བོད་ཅེས་གྲགས་པའི་ས་ཡི་ཐིག་ལེར། འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་རྣམ་སྤྲུལ་ཕ་སྤྲེལ་རྒན་བྱང་སེམས་དང༌། རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མའི་རྣམ་སྤྲུལ་མ་བྲག་སྲིན་གཉིས་འདུས་པ་ལས་འཕགས་པའི་གཟུངས་སྔགས་ཡིག་དྲུག་གི་གྲངས་ལྡན་མིའུ་གདུང་དྲུག་ལས་མཆེད་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་མི་རྒྱུད་ཐོག་མ་བྱུང་བ་ནས་བཟུང༌། སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱིས་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་འདྲ་མིན་གྱི་རྩལ་ལ་བརྟེན་ནས་རིག་པའི་གནས་ཅི་རིགས་གསར་གཏོད་དང༌། འཕེལ་རྒྱས་རིམ་པར་བཏང་བ་མ་ཟད། ལྷག་པར་དུས་རབས་བདུན་པའི་སྐབས་སུ་ས་གསུམ་ན་སྙན་པའི་གྲགས་པས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་སྐྱེས་མཆོག་གང་གི་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་བྱེད་ལས་ཉག་གཅིག་གི་མཐུ་ལས། བོད་ཀྱི་ས་ཆེན་པོའི་ཁྱོན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་ནུས་ཤིང༌། འཇིག་རྟེན་དང༌འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་སྟོན་པར་ནུས་པ། ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་འདི་བཞིན་ཐོག་མར་སྲོལ་གཏོད་མཛད་ལ། སྐྱེ་རྒུའི་ཕན་བདེའི་གཞི་རྩ་ནང་ཆོས་བོད་དུ་བསྒྱུར་འགོ་བརྩམས་པ་དང༌། དུས་རབས་བརྒྱད་པའི་ནང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་གྱིས་སད་མི་བདུན་གྱིས་ཐོག་དྲངས་རབ་བྱུང་གི་སྡེ་དང༌། དགོན་སྡེའི་ཐོག་མ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གསར་བཞེངས་དང་ཆབས་ཅིག་སྒྲ་བསྒྱུར་ལོ་པཎ་གླིང་གི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མར་བཙུགས་ནས་བློ་རིག་བཀྲ་བའི་ལོ་ཙཱ་བ་དུ་མ་གསོ་སྐྱོང་གནང་སྟེ། ཉེ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ནས་ནང་དོན་རིག་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་གི་སྙིང་བཅུད་སྣ་ཚོགས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་ནང་འདྲེན་དར་སྤེལ་མཛད་ཅིང་། ཤེས་རིག་མཛོད་བརྒྱའི་སྒོ་འཕར་ཡངས་པོར་ཕྱེ་བ་སྟེ། རྒྱལ་རབས་ཉེར་བརྒྱད་པ་ལྷ་ཐོ་ཐོ་རི་གཉན་བཙན་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དབུ་

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

2

བརྙེས་ཤིང་། རྒྱལ་རབས་སོ་གསུམ་པ་ཆོས་རྒྱལ་སྲོང་བཙན་སྒམ་པོའི་སྐུ་དུས་སུ་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་བཏོད། རྒྱལ་རབས་སོ་བརྒྱད་པ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་དང་། རྒྱལ་རབས་ཞེ་གཅིག་པ་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་གྱི་སྐུ་དུས་སུ་དམ་ཆོས་དར་ཞིང་རྒྱས་པར་མཛད་པ་ནས་བཟུང༌། དུས་རབས་རིམ་པའི་ནང་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལ་མངའ་དབང་བརྙེས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཚོགས་ལྟར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྔ་ཕྱིར་བཀའ་བསྟན་སོགས་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང༌། གསར་རྩོམ་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་འུ་ཅག་ལྟ་བུས་ཚེ་གང་ངལ་བ་བསྟེན་ནས་བགྲངས་ཀྱང་བགྲང་བར་དཀའ་བས། བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་ཐམས་ཅད་གཞི་གཅིག་ཏུ་བརྩིགས་ན་རི་རྒྱལ་ལྷུན་པོའི་དཔངས་ལའང་སྐྱེངས་པ་སྟེར་ནུས་སོ་ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་འུད་མི་ཆེ་བར་སེམས།
དེ་ལྟར་བཀའ་བསྟན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྔོན་བྱོན་འཕགས་བོད་ཀྱི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བཅུ་ཕྲག་རིག་པའི་གཞུང་བཟང་སྤྱི་དང་། ཡང་སྒོས་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་སོགས་རྩ་ཆེའི་རིག་གཞུང་རྨོངས་པའི་ནད་བརྒྱ་འཇོམས་པའི་སྨན་མཆོག་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་དེ་དག་གི་རོ་བཅུད་རྣམས་རང་ཅག་གངས་ཅན་པའི་ལུས་སེམས་སུ་ཤོག་བུ་སྣུམ་ཚོས་བཞིན་དུ་སིམས་པ་ནས་བཟུང༌། སྐྱེ་བོ་ཕལ་པ་དག་གི་བླང་དོར་འབྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཚད་ཀྱང་ཆེས་མཐོན་པོར་སོན་ཏེ་སྒོ་གསུམ་དགེ་བཅུའི་ལས་ལ་བརྩོན་པ་དང༌། བྱམས་དང་སྙིང་རྗེས་རྒྱུད་དུལ་ཞིང༌། ཡ་རབས་དང་གཤིས་བཟང་གི་མཛེས་སྡུག་རང་ཆས་སུ་ལྡན་པའི་མི་རིགས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཞིག་ཏུ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་བའི་འབྲས་བུར། དེང་གི་དུས་སུའང་འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ལ་གནས་པའི་ཆབ་དཔལ་རིག་གསུམ་སྤྱི་དང༌། ཡང་སྒོས་ཚན་རིག་རྩེར་སོན་གྱི་ཡུལ་གྲུ་དག་གི་མི་སྣ་གྲགས་ཅན་རྣམས་ཀྱང་ཡུལ་འདི་དང་མི་རིགས་འདི་ཉིད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་བློ་ཁ་ཕྱོགས་ས་དང༌། ཞིབ་འཇུག་བྱ་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན།
འོན་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྤྱི་མཐུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཉམས་དམས་སུ་སོང་བའི་ཉེར་ལེན་ལས།

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

3

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ནས་ ༡༩༧༦ བར་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་ཞེས་དམར་པོའི་ལྟ་བར་ངོ་ལོག་མཁན་ལ་ཕར་རྒོལ་དང་རྡུང་རྡེག་གཏོང་བའི་སྨྱོ་མཆོང་གི་ལས་འགུལ་སྤེལ་བས། བོད་མིའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གིས་གཙོས་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་མཚོན་རྟགས་ཡོད་ཚད་རྙིང་བཞིའི་གྲས་སུ་བརྩིས་ཏེ་གཏོར་བཅོམ་ཚབས་ཆེན་བྱས་པའི་གོད་ཆགས་ཀྱི་ཁྲོད་དུ་སྟོང་གསུམ་རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་བཀང་སྟེ་ཡོན་དུ་ཕུལ་ཡང་བླུ་ཐབས་བྲལ་བའི་བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་ཁྱད་ནོར་དང་། ཡངས་པའི་འཛམ་བུའི་གླིང་གི་སྤྱི་ནོར་ཏེ། གསུང་རབ་པར་ཤིང་དང་བཅས་པ་ཕལ་མོ་ཆེ་མེ་ལྷ་དང་ཆུ་ལྷའི་ཞལ་དུ་ཕུལ་ཟིན་པ་དག་ནི་བསྐྱར་གསོ་བྱ་རྒྱུའི་ནུས་མཐུ་རང་ཅག་སུ་ལའང་མེད་ལ། དུས་ངན་དེ་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་ནས་སྟེས་དབང་སྟབས་ལེགས་ཀྱིས་ད་ལྟ་ས་སྟེང་དུ་ལྷག་ལུས་བཀའ་བསྟན་གསུང་རབ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གཞུང་བཟང་ཕལ་མོ་ཆེ་དཔེ་རྒྱུན་དཀོན་རིགས་ཤ་སྟག་ཏུ་གྱུར་སྟབས་དེང་སྐབས་ཤུལ་བཞག་རིག་གནས་དངོས་རྫས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་གཞིར་བཟུང་བདག་སྲུང་བྱེད་དགོས་རྐྱེན། རིག་གཞུང་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་ལམ་དུ་བསྟར་མ་ཐུབ་པར་བརྟེན་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོས་པ་ཇི་བཞིན་མ་གྲུབ་པའི་ཁར། དེ་བས་ཉེན་ཚབས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་འབྱུང་བཞི་སོགས་ཀྱི་གནོད་པས་ས་སྟེང་དུ་རྩ་བརླག་མི་འགྲོ་བའི་ངེས་པ་མེད་གཤིས། འདི་ཀུན་བདག་ཅེས་སྲུང་སྐྱོབ་གནད་ལ་འཁེལ་བ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་ནི། གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་གི་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨོའི་རྗེས་འཇུག་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པ་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་དང་། ཡང་སྒོས་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་ཐུགས་རྗེའི་ཞོ་ཤས་ལེགས་པར་འཚོ་ཞིང་། སྤྱན་འབྲས་ལྟར་བསྐྱངས་པའི་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གི་མཚན་གནས་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་འོས་འགན་ཞིག་ཡིན།
དེ་ལྟར་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་རྣམས་ལ་བདག་ཅེས་སྲུང་སྐྱོབ་གནང་ཐུབ་པ་ཙམ་མིན་པར་དེ་བས་གལ་གནད་ཆེ་བ་ཞིག་ནི། གསུང་བཟང་རྣམས་ལ་འཆད་རྩོམ་རྩོམ་གསུམ་དང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཉམས་པ་སླར་གསོ་

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

4

དང་། མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན། ཡང་སྒོས་དབང་ལུང་ཁྲིད་གསུམ་དང་། མཐོང་བརྒྱུད་ཕྱག་ལེན་གྱི་མན་ངག་དང་བཅས་པའི་རྒྱུན་བཟང་ཆད་མེད་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཐད་རང་ཅག་རྣམས་ལ་གཡོལ་དུ་མེད་པའི་འགན་འཁྲི་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་སྙམ།
ལྷག་པར་གངས་ལྗོངས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་པོ། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་སྐྱབས་མཆོག ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བླ་ན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་རྣམ་གསུམ་གྱིས་མཚོན་མཛད་འཕྲིན་ཡངས་པའི་འཛམ་གླིང་ཐ་གྲུ་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་དང་ཁྱབ་བཞིན་པའི་སྐལ་བཟང་གི་དུས་སྐབས་འདིར། མཛད་པའི་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཛད་པའི་ཞབས་འདེགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་འགྱུར་རེ་དང་། དེ་ཡང་ས་གསུམ་འགྲོ་བའི་མགོན་༸སྐྱབས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨོ་ཉིད། མདོ་རྒྱུད་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་དང༌། ལྷག་པར་བཀའ་ཆེམས་ཀ་ཁོལ་མ་དང༌། མ་ཎི་བཀའ་འབུམ་སོགས་སྔོན་བྱོན་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་དམ་པ་ཚོས་ལུང་གིས་ཡང་ཡང་བསྔགས་པ་ལྟར། འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས་ཀྱང་། མགོན་ཁྱོད་གང་འདུལ་སྤྲུལ་པའི་ཟློས་གར་ཏེ། །
འཕགས་ཡུལ་སོ་དྲུག་གངས་རིའི་ཆོས་རྒྱལ་བཅུ། །
པཎ་གྲུབ་བཅུ་བདུན་༸རྒྱལ་མཆོག་རིམ་བྱོན་སོགས། །
སྐུ་འཕྲེང་གསེར་རིའི་ཕྲེང་བ་ཚར་དུ་དངར། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་འཁྲུངས་རབས་རྣམ་ཐར་ནི༑ རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་འཕགས་མཆོག་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་དག་དང་མ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་དང་མུ་མེད་པ་ན་གང་ལ་གང་འདུལ་གྱི་སྤྲུལ་པའི་རོལ་པ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་མཛད་པ་ལས། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་གི་སྐུའི་སྤྲུལ་པ་གྲགས་ཆེ་བ་རྒྱལ་པོ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ནས་རྒྱལ་པོ་དགེ་བ་དཔལ་བར་འཕགས་ཡུལ་སོ་དྲུག་དང་། བོད་ཁ་བ་

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

5

གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་སུ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་གྲགས་ཆེ་བ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་མངའ་བདག་ཁྲི་རལ་བར་གངས་རིའི་ཆོས་རྒྱལ་བཅུ་དང་། གཞན་ཡང་འབྲོམ་སྟོན་རྒྱལ་བའི་འབྱུང་གནས་ནས་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་རིན་ཆེན་མཁྱེན་རབ་ཆོས་རྗེའི་བར་བསམ་བཞིན་སྐུ་སྐྱེ་བཞེས་པའི་འཕགས་བོད་ཀྱི་པཎ་གྲུབ་སྐུ་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ། ཡང་སྒོས་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་༸རྒྱལ་མཆོག་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་བར་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ནི། ལུས་ཅན་འགྲོ་བ་སྤྱི་དང༌། ཡང་སྒོས་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས། ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག །ལྷག་དོན་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་བཅས་ལ་གཟིགས་པ་དུས་ལས་གཡོ་བ་མེད་པའི་མཛད་པ་དང་འཕྲིན་ལས་བཟང་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ནི་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ཁག་ཏུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས།
དེ་ལྟར་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ནི། བདག་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཉིད་མིའི་རྣམ་རོལ་ཏུ་ཕེབས་པར་སོང་སྐྱེ་བ་ནས་ཚེ་རབས་ཕྲེང་བར་གདུལ་བྱ་བདག་ཅག་བོད་འབངས་རྣམས་བསྐྱངས་པའི་ཚད་མེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་དང་། ལས་སྨོན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྲ་བརྟན། སྒོས་སུ་གལ་ཆེའི་ལས་འཆར་ཆ་ལག་ཡོངས་སུ་ཚང་བ་འདི་ལྟ་བུ་ད་བར་སུས་ཀྱང་བརྩམས་གནང་མེད་པར་མངོན་པས། ༸རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དང་གཅིག །རང་རེ་བསོད་ནམས་གསོག་པ་དང་གཉིས། ལྷར་བཅས་འགྲོ་བའི་འདྲེན་མཆོག་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་༸ཞབས་པད་རྡོ་རྗེ་ཆོས་བདུན་གྱི་ངོ་བོར་བརྟན་པའི་ཞབས་རིམ་སོགས་སུ་དམིགས་ནས་འདི་ག་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོའི་ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་འཆར་གསར་སྒྲིག་གིས་ལས་གཞི་དབུ་འཛུགས་
ཞུས།

དེ་ཡང་གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི་བགོ་སྐལ་བླ་ན་མ་མཆིས་པ།

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

6

འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨོ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་བསྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༢ དང་། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ལོར་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པར་བརྟེན། ཕན་བདེའི་མཛད་བཟང་རྣམས་ལ་མངོན་པར་གཟེངས་སུ་བསྟོད་ཅིང་། ༸རྒྱལ་བའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་ཞུ་བའི་འགངས་ཆེན་གྱི་དུས་ཚིགས་ཁྱད་འཕགས་ཅན་ཡིན་སྟབས། གཞིས་བྱེས་བོད་འབངས་ཡོངས་ཙམ་མ་ཟད། འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཁབ་ཕལ་ཆེར་དུ་གཏོགས་པའི་འཕགས་མཆོག་ཕྱག་ན་པདྨོ་མིའི་རྣམ་པར་རོལ་པ་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་འབངས་དང་། ཞི་བདེར་མོས་པའི་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱིས་གུས་བསུའི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག ། འཛམ་གླིང་བསྟན་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་མགོན་སྐྱབས་དང་དཔུང་གཉེན་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་དུ་སྐུ་ཚེ་༸ཞབས་པད་མགོན་པོ་ཚེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ངོ་བོར་འཚོ་གཞེས་གསལ་ཞིང་བཞུགས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དགའ་སྟོན་ལོ་འཁོར་འཁྱུད་མོར་སྲུང་བརྩི་ཞུ་བའི་དུས་བཟང་དང་། ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས། གངས་ཅན་སྐྱེ་འགྲོ་ཡོངས་ཀྱི་འཕྲལ་ཕུགས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་བབ་དང་། འཛམ་གླིང་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་ཕན་བདེའི་གཞི་སྒོ་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེའི་སྲོག་མཐུད་པའི་མཛད་བཟང་བསྐྱངས་དང་སྐྱོང་བཞེད་ཀྱི་ཐུགས་སྟོབས་ལྷག་པར་བཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་སྐལ་བཟང་ཉིས་བརྩེགས་དང་། གཏམ་བཟང་སུམ་བརྩེགས་སྟབས་དང་བསྟུན་གྱིས་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དང་། གཞིས་བྱེས་རྣམ་ཟུར་ཐུན་མོང་ནས་གཟིམ་ཆུང་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབུལ་དང་། ལྷག་པར་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པར་སྐྲུན་ཞུ་རྒྱུའི་རེ་འདུན་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལྟར། སྐུ་བཅར་སྐུ་ཞབས་བློ་བཟང་དགའ་བ་ལགས་བརྒྱུད་ལྷ་སྙན་སྒྲོན་འབུལ་ཞུས་པར་བཀའ་འཁྲོལ་དང་བཅས། <<༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས་>> རྣམས་བརྟན་བཞུགས་ཀྱི་འབུལ་མཚོན་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཀྱི་བཀའ་བཟང་སྤྱི་བོའི་མཛེས་རྒྱན་དུ་ཕེབས་པ་ལྟར། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དང་། གསུང་འབུམ་ཁག་ཏུ་མ་འཁོད་པའི་

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

7

༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་བཅས་འཕྲུལ་པར་དུ་འཇུག་འགོད་ཀྱིས་ཞུས་དག་ངེས་འདྲོངས་ཐོག་དེབ་གཟུགས་སུ་པར་སྐྲུན་ཞུས་ཏེ་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབུལ་གྱི་མཛད་སྒོའི་རྟེན་འབྱུང་གི་འབུལ་མཚོན་དུ་འབུལ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་པ་ནི་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་སྨོན་ལམ་དང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱི་སྔར་བསགས་བསོད་ནམས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པར་གོར་མ་ཆགའདི་ག་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་དང་། གཞིས་བྱེས་རྣམ་ཟུར་ཐུན་མོང་ནས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་མཐའ་ཀླས་བསྟན་འགྲོའི་མགོན་དཔུང་དམ་པར་སྐུ་ཚེ་༸ཞབས་པད་མགོན་པོ་ཚེ་མཐའ་ཡས་པའི་ངོ་བོར་བརྟན་ཅིང་། རླབས་ཆེན་གྱི་ཐུགས་བཞེད་མཐའ་དག་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དགོས་དམིགས་དུ་མའི་སླད་དུ་༸མགོན་པོ་གང་ཉིད་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་བཞེས་པར་གཟིམ་ཆུང་བརྟན་བཞུགས་བསྟར་འབུལ་ཞུ་རྒྱུའི་སྐལ་བཟང་གི་གོ་སྐབས་དང་བསྟུན་ནས་དགུང་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་གསུང་པོད་བརྒྱད་ཅུ་ལེགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ཏེ་གཟིམ་ཆུང་བརྟན་བཞུགས་སྐབས་༸རྒྱལ་བ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དང་བཅས་འབུལ་མཚོན་གྱི་ཚུལ་དུ་འབུལ་ལམ་ཞུ་རྒྱུ་མ་བགྲོས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་སྟེ་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོའི་བར་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ལ་གསུང་འབུམ་དེབ་ཕྲེང་ ༦༡ བཞུགས་པ་དང་། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་དྲུག་པ་རིན་ཆེན་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་དང་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབུམ་སྤྱིའི་དཀར་ཆག་བཅས་ཆབས་ཅིག་པོད་ ༡ གསར་དུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པ་དང་། གོང་གསལ་གསུང་འབུམ་དེ་དག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་རྣམ་ཐར་དེབ་ཕྲེང་ ༩ དང་། ༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་གྱི་ཚུལ་དུ། ཀ༽ རང་རྣམ་ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་མང་། ཁ༽ འཇམ་མགོན་༸རྒྱལ་བའི་༸རྒྱལ་ཚབ་༸སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཐུན་མོང་བའི་མཛད་རྣམ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ། གཞན་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནས་ ༡༩༩༩ བར་ལོ་ངོ་བཅུ་ཕྲག་བཞིའི་ནང་བཀའ་

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

8

སྤྱི་གཙོ་གྱུར་སྲི་ཞུ་ལས་བྱེད་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་། མང་ཚོགས། ཚོགས་པ་ཁག་བཅས་ལ་སྩལ་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་། ཡོངས་ཁྱབ་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་གྱི་གསུང་འཕྲིན་དང་བཀའ་སློབ་ཕྱག་དེབ་གྲངས་ ༧ བསྣན་ནས་༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྐུའི་དགུང་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་པོད་ཕྲེང་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལེགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པ་ཡིན།
༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱབ་ཤའི་མཚོན་དོན་ནི། དེ་ཡང་རང་ཅག་གངས་ཅན་པ་རྣམས་ཀྱི་མེ་ཏོག་གང་ལ་ཕོག་པའི་ལྷ་སྐལ་འཕགས་མཆོག་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གཟུངས་སྔགས་ཡིག་དྲུག་ལས་ཨོཾ་ནི། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མཚོན་པས་ན། གསུང་འབུམ་གླེགས་བམ་འདི་དག་ཏུའང་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཚོན་དོན་ཚང་བ་སྟེ། ཐོག་མར་གསུང་འབུམ་རྣམས་ཀྱི་དབུར་སྐུ་ཡི་མཚོན་དོན་དུ་མཛད་པ་པོ་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་པར་རེ་དང་། བར་དུ་གསུང་འབུམ་དངོས་ཀྱིས་གསུང་མཚོན་པ་དང་། མཐའ་མར་ཐུགས་ཀྱི་མཚོན་དོན་དུ་བྱང་ཆུབ་མཆོད་རྟེན་གྱི་རི་མོ་བཅས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བས། གསུང་འབུམ་པོད་རེར་སྐུ་གསུང་ཐུགས་ཀྱི་རྟེན་གསུམ་ཚང་བའི་མཚོན་དོན་གྱི་བཀོད་པ་བྱས་ཡོད་ལ། མ་ཎི་ནོར་བུ་སྟེ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་ཕྱག་མཚན་ནོར་བུ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ་གླེགས་བམ་གྱི་རྒྱབ་ཤའི་ཟུར་གྱི་སྟེང་ཕྱོགས་སུ་སྒོར་གཟུགས་གཉིས་ཅན་དུ་བཀོད་པའི་ཕྲེང་བའི་སྒོར་གཟུགས་སྟེང་མའི་ནང་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གོ་རིམ་ཨང་དང་། ཕྲེང་བའི་སྒོར་གཟུགས་འོག་མར་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་སོ་སོའི་གསུང་འབུམ་ཀ་ཁའི་ཨང་། གླེགས་བམ་གྱི་སྨད་ཟུར་དུ་ཕྱག་མཚན་མེ་ཏོག་པདྨ་བཀོད་པའི་སྟེང་དུ་ <<༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས་>> ཀྱི་པོད་གཅིག་ནས་བརྒྱད་ཅུ་བར་གྱི་གོ་རིམ་ཨང་ཀི་བཅས་བཀོད་ཡོད།
དེ་ལྟར་༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུམ་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་། སེར་གཙུག་ནང་བསྟན་དཔེ་རྙིང་འཚོལ་བསྡུ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཁང་དང་། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་གཉིས་ནས་གསུང་འབུམ་གྱི་མ་ཡིག་ཐོག་ཕྱག་རོགས་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལས་གཞི་

ཐོག་མའི་གླེང་གཞི།

9

འདི་ཉིད་ཀྱི་ཐོག་ཕྱག་རོགས་གནང་མཁན་དང་། ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་ལམ་སྟོན་གནང་མཁན་ཚང་མར་ད་ལན་གྱི་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་བླ་མེད་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་དང་། ང་ཚོའི་ལས་གཞི་འདིར་རྣམ་གྲྭ་ལྷན་སྟེང་ནས་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གཟིགས་སྐྱོང་བླ་མེད་དང་། འགྲོ་གྲོན་ནར་གཏོང་གནང་བ། མཁྱེན་དཔྱོད་མཁའ་ལྟར་ཡངས་ཤིང༌། ལྷག་བསམ་དུང་ལྟར་དཀར་བའི་འབྲེལ་ཡོད་དུ་མས་ལས་འཆར་འདིར་གདེང་འཇོག་ཚད་མེད་དང༌། མ་ནོར་ལམ་སྟོན། མ་དཔེ་མཁོ་འདོན། ཞུ་དག་གི་རོགས་ཕན་གནང་བ་སོགས་ཀྱིས་མཚོན། ང་ཚོར་ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱིས་ལྷད་མེད་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་། ལྷག་པར་གཞིས་བྱེས་རྣམ་ཟུར་ཐུན་མོང་ནས་པར་སྐྲུན་ཐོག་རོགས་རམ་ཤུགས་ཆེ་གནང་བར་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་དང༌། སྙིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག །འབྱུང་འགྱུར་ཡང་ང་ཚོའི་ལས་འཆར་ཁག་ལ་རྩ་ཆེའི་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་། རོགས་ཕན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་མུ་མཐུད་གནང་སྐྱོང་ཡོད་པ་མཁྱེན་ཞེས་ཞུ། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུ་བའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་དཔེ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ་གུས་པ་རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ་དང་། ལས་རོགས་ས་རཱ་མཐོ་སློབ་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་ཚེ་དཔག་རྡོ་རྗེ་ཟུང་ནས་ཞོགས་སྔ་ལངས་དང་། དགོང་ཕྱི་ཉལ་ཐོག་ལོ་ཤས་རིང་དཀའ་བ་ཁྱད་བསད་དང་། ངལ་བ་དང་ལེན་གྱིས་གསུང་འབུམ་གྱི་ཡིག་འཇུག་དང་། དཔེ་བསྡུར་ཞུ་དག མ་དཔེ་ཐབས་འཚོལ། དཀར་ཆག་གསར་སྒྲིག དེབ་གཟུགས་ཇུས་འགོད་སོགས་གང་ཅིར་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་ཞུས་ཤིང་། ཡང་སྒོས་རླབས་ཆེན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ཉིད་ཁུར་དུ་མི་སེམས་པར་རྒྱན་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་རུ་ང་ཞིབ་ཚགས་དང་། བཟོ་བཀོད་གང་མཛེས་ཡོང་ཐབས་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་འབད་བརྩོན་ཞུས་ཁུལ་ལགས། འོན་ཀྱང་དཔེ་སྒྲིག་པའི་ལྷག་བསམ་ལ་རྨ་མེད་ལ། བསམ་བཞིན་ཆེད་བཟོས་མིན་ནའང་ཤེས་ཡོན་དང་། འཇོན་ཐང་། ཉམས་མྱོང་བཅས་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བས་ཆད་ལྷག་ནོར་འཁྲུལ་འབྱུང་སྲིད་པས་དེ་རིགས་མཆིས་ཚེ་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ལ་སྙིང་དབུས་ནས་བཟོད་གསོལ་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༠ དགེ་བར།།

10

དཔེ་སྒྲིག་པའི་གསལ་བཤད།

དེ་ཡང་ས་སྟེང་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན། དུས་རབས་ཉེར་གཅིག་པའི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ། བོད་གངས་ཅན་ལྗོངས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་དབུ་ཁྲིད། རྒྱལ་ཀུན་སྙིང་རྗེའི་རང་གཟུགས་སྡོམ་བརྩོན་ངུར་སྨྲིག་གར་གྱིས་རྣམ་པར་རོལ་པ། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་མི་རིགས་དང་བཅས་པའི་མཚོན་རྟགས་དང་སྲོག་ཤིང་། བགྲང་ཡས་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཞིང་མཆོག ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་སྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་ནས་རང་ཅག་སྙིགས་མ་ལྔ་ཆེས་ཆེར་བདོ་བའི་ཡིད་ཅན་རྣམས་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྐྱངས་ཏེ་བདེ་སྐྱིད་རྫོགས་ལྡན་གསར་པའི་དཔལ་ལ་ཅོ་འདྲིར་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་སྤྱི་ནི། <<ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་མང་>> དང་། <<མཛད་རྣམ་རྒྱ་ཆེན་སྙིང་རྗེའི་རོལ་མཚོ།>> <<ཕྱི་ཡུལ་དུ་རང་དབང་།>> སོགས་སུ་གསལ་བ་ལྟར་ལགས་ཤིང་། ཁྱད་པར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས།

མཛད་པ་ཀུན་ལས་གསུང་གི་ནི། །མཛད་པ་མཆོག་ཡིན།
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་གི་མཛད་པ་ཀུན་ལས་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པའི་གཙོ་བོ་གསུང་གི་མཛད་པ་ལ་མཚོན་ན། བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གི་དགོངས་མཐིལ་དམར་རྗེན་དུ་ཕྱུང་བ། རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པ་དང་། མཐའ་ཡས་ལ་མུ་མེད་པ། རླབས་དང་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ཞིང༌། སོ་སྐྱེ་རང་དགའ་བའི་བསམ་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་དགོངས་གཞི་དང༌། དུས་རབས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་ཞིང༌། མིའི་སེམས་ཁམས་དང་འཚམ་པ། ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

11

ཁྱད་འཕགས་ཕུལ་བྱུང་གི་ལམ་སྟོན་མང་དུ་མཛད་པའི་གསུང་བཟང་རྣམས་ནི་ཆེས་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ནོར་བུ་ཞིག་ཡིན།

ཀ༽ གསུང་རྩོམ་ཕྱག་དེབ་ལ་མཚོན་ན། རགས་རྩིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མ་མཐའ་བརྒྱ་ཕྲག་གསུམ་ལྷག་བཞུགས་ཤིང་། དེ་དག་ཀྱང་འཛམ་གླིང་ཐོག་འགྲོ་རྒྱུགས་ཆེ་བའི་སྐད་ཡིག་སྣ་མང་ཐོག་བཞུགས་པ་མ་ཟད། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དང་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་གི་སྒྲ་བརྙན་སྡེ་ཚན་དུ་རིན་བྲལ་གྱི་བཀའ་སློབ་དང་། བཀའ་ཁྲིད། གསུང་བཤད་སོགས་ཀྱི་བརྙན་འཕྲིན་དང་། སྒྲ་འཇུག་ཁོ་ནར་ཕྱག་ཚོད་ ༧༠༠༠ ལྷག་གཅེས་ཉར་གནང་ཡོད་ལ། དེ་དག་ཏུ་མ་ཚུད་པའི་གསུང་བཟང་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཁ་ཐོར་གྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད་པའང་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་དང་། མངོན་གསུམ་མྱོང་གྲུབ་ལགས་ཤིང་། དེ་དག་ཡོངས་རྫོགས་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་སྟེ་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་ཞུ་ཐུབ་ན་གསུང་པོད་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བ་ཡོད་པས། གོ་ལ་འདིའི་ཐོག་གསུང་རྩོམ་ཆེས་མང་ཤོས་ཆགས་ངེས་མ་ཟད། དེ་ལྟ་བུའི་གསུང་རྗེས་བསྟན་གྱི་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བགྲང་ཡས་གདུལ་བྱའི་བློ་དང་འཚམ་པར་གདམས་ངག་ཁྲི་སྟོང་མང་པོས་གདུལ་བྱ་དུང་ཕྱུར་དུ་མའི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པའི་ས་བོན་བསྐྲུན་པར་མཛད་པ་སོགས་ནི་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས།
ཁ༽ དེ་ལྟར་སྐད་དང་ཡིག་རིགས་སྣ་མང་ཐོག་བཞུགས་པའི་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གསུང་བཟང་དེ་དག་གི་བརྗོད་བྱར་གཞིགས་ན། ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་དང་། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། བླང་དོར་ལམ་སྟོན། འཕྲལ་ཡུན་ལམ་སྟོན། ཟློས་གར་ལམ་སྟོན། སྨན་རྩིས་ལམ་སྟོན། མང་གཙོའི་ལམ་སྟོན་དང་། དགོན་སྡེའི་ལམ་སྟོན། ཚན་རིག་ལམ་སྟོན། བྱམས་བརྩེའི་ལམ་སྟོན། ཆོས་ལུགས་ལམ་སྟོན། སྐད་ཡིག་ལམ་སྟོན། བཟང་སྤྱོད་ལམ་སྟོན། ཁོར་ཡུག་ལམ་སྟོན། མི་ཚེའི་ལམ་སྟོན། ཞི་བདེའི་ལམ་སྟོན། རིག་གནས་ལམ་སྟོན། ལོ་རྒྱུས་ལམ་སྟོན། ལྟ་གྲུབ་ལམ་སྟོན། གཉིས་སྨན་ལམ་སྟོན། གཙང་འཕྲོད་ལམ་སྟོན། བཀའ་ལན་ལམ་སྟོན། དོལ་རྒྱལ་ལམ་སྟོན་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཁྲིམས་དང་ལུགས་སྲོལ། སྤྱི་ཚོགས་དང་དཔལ་འབྱོར། བསམ་བློ་དང་ཀུན་སྤྱོད། ལོ་རྒྱུས་དང་རྣམ་ཐར། བཅའ་ཡིག་དང་དཀར་ཆག གསན་ཡིག་དང་ཆེད་བརྗོད། བཀའ་ཡིག་དང་གསུང་

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

12

འཕྲིན། དེ་མཚུངས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས། ནང་ཆོས་ངོ་སྤྲོད། ཆོས་ལུགས་མཐུན་སྒྲིལ། ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བཟང་སྤྱོད་སོགས་བརྗོད་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་ལ། མདོར་ན་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་མ་གནང་བའི་གནད་དོན་ཞིག་མེད་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད།
ག༽ བཀའ་སློབ་རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་ཡོན་ལ་མཚོན་ནའང་། རིན་བྲལ་གྱི་བཀའ༌སློབ་དེ་དག་མི་སྣ་རེ་ཟུང་གི་ཆེད་ཙམ་མིན་པར་སྒེར་སོ་སོ་དང༌། སྤྱི་ཚོགས། འཛམ་གླིང་སྤྱི་དང༌། མདོར་ན་འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་འདི་དང་ཕྱི་མ། འཕྲལ་དང་ཕུགས་གང་སར་སྨན་པ་མ་ཟད། མགོན་པོ་གང་གི་གསུང་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་བཀའ་སློབ་སྤྱི་དང༌། ཐ་ན་གླེང་མོལ་གྱི་ཚུལ་དུའང་གང་གསུངས་ཐམས་ཅད་གཞན་གྱི་བདེ་རྩར་སྨིན་པ་ཤ་སྟག་ལ་བརྟེན། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ནི་བགྲང་ཡས་གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་དད་པ་དང་འདུན་པ། ཁམས་དང་མོས་པ། དབང་པོ་དང་བག་ལ་ཉལ་གྱི་གནས་ཚུལ་དང་འཚམ་པར་དད་ལྡན་སྐྱེ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་གསོས་སྨན་དང༌། ཐེ་ཚོམ་ཅན་ལ་སོམ་ཉིའི་དྲ་བ་གཅོད་པའི་རལ་གྲི། ལོག་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་རྨོངས་མུན་སེལ་བའི་སྒྲོན་མེ། སྐྱེ་འགྲོའི་ཡིད་གདུང་སེལ་བའི་བདུད་རྩི། ཤེས་རིག་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག རྒྱ་ཆེ་ལ་གཏིང་ཟབ་པ་དང་། ཁ་གསལ་ལ་གོ་བདེ་བ། རྟོགས་སླ་ཞིང༌ཡིད་ལ་འཇུག་ཆེ་བའི་ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བས་དད་ལྡན་སྐྱེ་འགྲོ་ཁྲི་འབུམ་དུ་མའི་མིག་དང་ཡིད་དང་རྣ་བའི་དགའ་སྟོན་དམ་པར་གྱུར་པར་མ་ཟད། དཀའ་བའི་གནད་རྣམས་གསལ་བར་བཀྲོལ་ཅིང༌། གབ་པ་མངོན་དུ་ཕྱུང་བ། ལྟ་བའི་སྤུ་རིས་ཕྲ་ཞིབ་གསལ་སྟོན་མཛད་པ་སོགས་ཆེས་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་འབའ་ཞིག་ཡིན།
དེ་ཡང་ཡུལ་ལུང་དང་མི་རིགས། སྐད་ཡིག་དང་གོམས་གཤིས། ཆོས་རིག་དང་ལེགས་བྱང་མི་གཅིག་པའི་སྐྱེ་བོ་ཁྲི་འབུམ་དུ་མའི་རེ་འདོད་སྐོང་བ་སོགས་བདུད་རྩི་ལྟ་བུ་མང་དུ་སྩལ་གནང་མཛད་ཡོད་པ་རྣམས་ནི་དེང་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་ནོར་བུ་ཞིག་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་གྱུར་ཡོད། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་གཙོར་གྱུར་གྱི་བརྗོད་བྱ་སྣ་

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

13

ཚོགས་ལས་བརྩམས་པའི་གསུང་འབུམ་ཕྱག་དེབ་བགྲང་བར་དཀའ་བ་བཞུགས་པ་དེ་དག་ནི། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་མ་ཚང་བ་མེད་པར་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་ཉུང་ཞིང་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྒྱས་ལ། ཁ་གསལ་ཞིང་གོ་བདེ་བ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྨ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གནའ་དེང་གི་མཁས་དབང་རྣམས་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ་པར་མ་ཟད། གསུང་བཟང་དེ་དག་ནི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་ཚད་མེད་པའི་མཁྱེན་ཡོན་དང༌། ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པའི་ཐུགས་བྱམས་བརྩེའི་ཀློང་ནས་འཕྱུར་བའི་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་འཕྲལ་ཕུགས་རྒྱང་གསུམ་ལ་སྨན་པའི་མ་ནོར་ལམ་སྟོན་རླབས་པོ་ཆེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ད་ལྟ་དང་མ་འོངས་པའི་དགོས་མཁོ་སྐོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།
ང༽ དེས་ན་འདིར་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྤྱན་རས་བཙའ་བའི་དགའ་སྟོན་དུ་འབུལ་རྒྱུ་ནི་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་གི་གསུང་འབུམ་ལས། གསུང་པོད་ཀ་པ་སྟེ། <<༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས།>> ཀྱི་སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་གཉིས་པར། ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་གཙུག་རྒྱན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པ་ཆེན་པོའི་རང་རྣམ། ངོས་ཀྱི་ཡུལ་དང་ངོས་ཀྱི་མི་མང་དང་། གསུང་པོད་ཁ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་གསུམ་པར། འཇམ་མགོན་༸རྒྱལ་བའི་༸རྒྱལ་ཚབ་༸སྐྱབས་རྗེ་ཡོངས་འཛིན་གླིང་སྤྲུལ་རྡོ་རྗེ་འཆང་རྗེ་བཙུན་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་དཔལ་བཟང་པོའི་ཐུན་མོང་བའི་མཛད་རྣམ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་པ་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ། གསུང་པོད་ག་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་བཞི་པར། ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་སོ་སོར་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་ཕྱོགས་བསྡེབས། གསུང་པོད་ང་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་ལྔ་པར། ལྷར་བཅས་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་གིས་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་སོ་སོར་སྩལ་བའི་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས།

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

14

གསུང་པོད་ཅ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་དྲུག་པར། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ། གསུང་པོད་ཆ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་བདུན་པར། ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གཉིས་པ། གསུང་པོད་ཇ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་བརྒྱད་པར། ཆོས་སྲིད་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་དང་། གསུང་པོད་ཉ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་དགུ་པར། ཆོས་སྲིད་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གཉིས་པ། གསུང་པོད་ཏ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་བརྒྱད་ཅུ་པར། འཕྲལ་ཡུན་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་བཅས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ཡོད།
དེ་ཡང་། ༡༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ བར་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ཐེངས་ ༥༢ རིང་གི་ཡོངས་ཁྱབ་གསུང་འཕྲིན་ཁག་དང་། ༢༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ བར་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་ཐེངས་ ༥༢ རིང་གི་བཀའ་སློབ་ཁག་ ༤༤ སྩལ་བ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཞུས་ཡོད། ༣༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༤ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ བར༌སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་སོགས་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒོའི་སྐོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་དང་། ༤༽ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༥ བར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གཉིས་པ། ༥༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༣ ཉིན་བར་སྲིད་ཞིའི་རྣམ་འདྲེན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་ཁག་དང་། བཀའ་ཤག་གིས་མཚོན་གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས་ཆོས་སྲིད་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་དང་། ༦༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༦ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༢ བར་སྩལ་བའི་བཀའ༌སློབ་ཕྱོགས་བསྡེབས་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢-༢༠༡༡ བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་ཚོགས་སྔ་རྗེས་སུ་སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་ཁག་བཅས་ཆོས་སྲིད་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གཉིས་པ། ༧༽ ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༦ ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༨ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༨ བར་སྲིད༌ཞིའི་རྣམ་

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

15

འདྲེན་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས། བུད་མེད་ཚོགས་པ་དང་། གཞོན༌ནུས་མཚོན། ཚོགས་པ་ཁག་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་ ༣༩ ཕྱོགས་བསྡེབས་སུ་བཀོད་པ་འཕྲལ་ཡུན་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་བཅས་སུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པར་སྐྲུན་ཞུས་ཡོད།
དེ་ལྟར་༸རྒྱལ་དབང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་བར་རྣམ་ཐར་དང་གསུང་འབུམ་པོད་གྲངས་ ༧༡ བཞུགས་པའི་སྟེང་དུ་གོང་གསལ་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ་ལས་རྣམ་ཐར་པོད་གཉིས་དང་། ཡོངས་ཁྱབ་གསུང་འཕྲིན་པོད་གཅིག་བཅས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བཀའ་སློབ་ལམ་སྟོན་པོད་དྲུག་བསྣན་ནས་༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་གི་སྐུའི་དགུང་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ <<༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས།>> པོད་ཕྲེང་བརྒྱད་ཅུ་ཐམ་པ་ལེགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པ་ཡིན།
གསུང་པོད་འདི་དག་ཀྱང་སྤམ་ཆེ་ཆུང་ཆ་མཚུངས་ལ་གཞིགས་ཏེ་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་དང་། གཉིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་སུ་ཆ་བགོས་ཀྱིས་བསྒྲིགས་པ་ལས་ལོ་ཚིགས་ཀྱི་རྒྱས་བཅད་དམིགས་བསལ་མེད་ཀྱང་། ཕྱག་དེབ་སོ་སོའི་ནང་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ལོ་ཚིགས་སྔ་ཕྱིའི་གོ་རིམ་ལྟར་དུ་བསྒྲིགས་པ་མ་ཟད། བཀའ་སློབ་དེ་དག་ཀྱང་། ཀ༽ གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་སོ་སོར་ཡོངས་ཁྱབ་ཏུ་སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན་དང་། གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་སོ་སོར་སྩལ་བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ་སྩལ་བ་ཁག་ལ་ཆབ་སྲིད་ལམ་སྟོན་དང་། ཁ༽ སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་སྩལ་བ་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་དང་། ག༽ བཀའ་སྤྱི་དང་གཞུང་ཞབས་ལས་བྱེད་པར་སྩལ་བ་ལ་ཆོས་སྲིད་ལམ་སྟོན། ང༽ ཚོགས་པ་ཁག་ལ་སྩལ་བ་ལ་འཕྲལ་ཡུན་ལམ་སྟོན། ཅ༽ རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་སེར་སྐྱ་མང་ཚོགས་ལ་སྩལ་བ་རྣམས་ལ་བླང་དོར་ལམ་སྟོན། ཆ༽ བོད་ནས་གཉེན་འཕྲད་སོགས་སུ་ཕེབས་རིགས་ལ་སྩལ་བར་མ་འོངས་ལམ་སྟོན་བཅས་བཀའ་སློབ་སྩལ་ཡུལ་དང་། ནང་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མ་འདྲེས་པར་སོ་སོར་ཕྱེ་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་ཐོག་མའི་བཀའ་སློབ་སྩོལ་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་ནས་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་ཡོད་ལ། སྔར་གྱི་བཀའ་སློབ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གནང་བ་ཁག་ཏུ་ཆ་ལག་མ་ཚང་

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

16

བ་དང་། དེ་སྔ་པར་དུ་མ་འཁོད་པའི་བཀའ་སློབ་ལྷག་ལུས་ལག་སོན་བྱུང་བ་ཇི་ཡོད་གསར་འཇུག་ཁ་སྣོན་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཏེ་ཆ་ལག་ཚང་ཐབས་ལ་འབད་རྩོལ་ཞུས་ཐོག སྡེ་ཚན་འཁྲུགས་པ་རྣམས་ཀྱང་མ་འདྲེས་པར་ཁུངས་སོ་སོར་ལེགས་བསྒྲིགས་ཀྱང་ཞུས་ཡོད།
ལྷག་པར་རྒྱ་ཆེའི་ཀློག་པ་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་སྲིད་རིག་གནས་དང་། སྐད་དང་ཡི་གེ །ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ། ཚན་རིག་དང་འཕྲོད་བསྟེན་སོགས་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གཞིར་བཟུང་ལྟ་ཀློག་གཟིགས་བདེའི་སླད་ཞིབ་ཕྲའི་དཀར་ཆག་ཀྱང་གསར་བཟོ་ཞུས་ཡོད། དེ་ཡང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ནས་ ༡༩༩༩ བར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་རྣམས་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་དྲུང་ཆེ་རྟ་ར་བ་དགེ་སློང་བསྟན་འཛིན་ཆོས་ཉིད་ལགས་དམ་པ་དེ་ཉིད་ནས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་ཞིང་། བོད་གཞུང་ཕྱི་དྲིལ་ལས་ཁུངས་ནས་དཔར་འགྲེམས་གནང་བའི་ཕྱག་དེབ་ཞལ་གྲངས་ ༡༡ ཡོད་པ་གཞིར་བཟུང་བསྒྲིགས་ཐོག པར་རྩ་ཆ་ཚང་དཔེ་སྒྲིག་པ་ཟུང་ནས་གསར་དུ་གློག་ཀླད་ནང་འཇུག་འགོད་ཞུས་ཏེ་པར་རྩར་ཞུས་དག་དང་། དག་བཅོས་ལེགས་བསྒྲིགས་ཞུས་པ་ཡིན།
ཞར་བྱུང་འཕྲོས་བཤད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞུ་རྒྱུར། གོང་གསལ་ <<༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས།>> པོད་གྲངས་ ༨༠ ཐམ་པ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པར་སྐྲུན་ལེགས་པར་གྲུབ་རྗེས་ང་ཚོའི་ལས་གཞི་དང་དམིགས་ཡུལ་ཡོངས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་མིན་པར། མ་འོངས་པར་ཡང་གོང་གསལ་གསུང་འབུམ་ཁོངས་སུ་མ་ཚུད་པའི་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གསུང་བཟང་གི་རིགས་ཇི་ཡོད་བརྗོད་བྱའི་སྡེ་ཚན་གྱི་སྐབས་སུ་ཞུས་པ་ལྟར་དང་། དེ་བཞིན་གསུང་པོད་དགུའི་ཁོངས་སུ་མ་ཚུད་པ། གསུང་པོད་ཐ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་གྱ་གཅིག་པར། བླང་དོར་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་དང་། གསུང་པོད་ད་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་གྱ་གཉིས་པར། བླང་དོར་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གཉིས་པ། གསུང་པོད་ན་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་གྱ་གསུམ་པར། བླང་དོར་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གསུམ་པ། གསུང་པོད་པ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་གྱ་བཞི་པར། མ་འོངས་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་དང་པོ་དང་། གསུང་པོད་ཕ་པ་སྟེ། སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་གྱ་ལྔ་པར། མ་འོངས་ལམ་སྟོན་ཕྱག་དེབ་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱང་པར་སྐྲུན་ཞུ་ཆོག་ཡིན།

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

17

དེ་བཞིན་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༩ ལོ་ནས་ད་བར་སྩལ་བའི་རིན་བྲལ་གྱི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ཀྱང་རིམ་བཞིན་ཞིབ་ཕྲའི་དཀར་ཆག་གསར་བསྒྲིགས་དང་བཅས་མུ་མཐུད་པོད་ཕྲེང་བཞི་པ་ལྔ་པ་སོགས་སུ་རིམ་བསྒྲིགས་ཞུ་འཆར་ཡོད་ལ། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་གི་ཁོངས་ནས་ཤེས་རིགས་ཚོགས་ཆེན་ཁག་གི་བཀའ་སློབ་རྣམས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན་དང་། བོད་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་དུ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་སྨན་རྩིས་ལམ་སྟོན་དང་། བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་དང་། ལྷ་མོའི་ཚོགས་པ་ཁག་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ་ཁག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཀོད་པ་ཟློས་གར་ལམ་སྟོན་བཅས་གནས་ལྔ་རིག་པའི་བརྗོད་དོན་ལྟར་གོང་གསལ་བཀའ་སློབ་ཀྱི་ཁོངས་ནས་ཟུར་བཏོན་གྱིས་ལོགས་སུ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པར་སྐྲུན་ཞུ་
འཆར་ལགས།

ད་ལྟའི་ཆར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་པོའི་གསུང་བཟང་ཡིག་འབེབས་ཀྱིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བ་སྟོང་ཟུར་ཙམ་ལས་མེད་ལ། ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ཕྱག་དེབ་ཆེ་ཆུང་མི་མཚུངས་ཤིང་། བཀའ་སློབ་ཆ་ལག་མ་ཚང་བ། ཁ་ཐོར་གྱི་རང་བཞིན་དུ་ལུས་པ་འདི་ལྟར་མིན་པར་གསུང་འབུམ་གྱི་ཚུལ་དུ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་པོད་ཕྲེང་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་གོང་གསལ་ <<༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱི་གསུང་འབུམ་དཔེ་ཚོགས།>> ཀྱི་ཁྲོད་དུ་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་འབུམ་པོད་དགུའི་མཇུག་མཐུད་ཀྱིས་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་ལྷ་བླའི་ལུང་བསྟན་ལྟར་དགུང་གྲངས་ ༡༡༣ བཞུགས་རྒྱུའི་བཀའ་བཞེས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ལྟར། དེ་ལྟར་སྐུ་ཚེ་ཞབས་པད་བརྟན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། སྐུ་གེགས་ཀྱི་མཚན་མ་ཅི་མཆིས་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཞབས་རིམ་སོགས་སུ་དམིགས་ཤིང་། དེ་ལྟར་འཚོ་ཞིང་གཞེས་པ་ལ་དེ་བསྟུན་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ལས་འགན་མང་དུ་ཡོད་པ་ལས། འདི་ག་སྐུ་བཅར་རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་གྲྭ་ཚང་ནས་མ་འོངས་པར་གསུང་འབུམ་པོད་ཕྲེང་ ༡༡༣ ཕྱོགས་བསྒྲིགས་པར་སྐྲུན་ཞུ་རྒྱུའི་ལས་འཆར་སྒྲིག་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ།།
གསུང་བཟང་འདི་དག་ལ་སྤྱིར་ན་ཚིག་དོན་གཉིས་ཐད་ནས་ཞུས་དག་ཕེར་ངེས་སུ་རློམས་

དཔེ་བསྐྲུན་གསལ་བཤད།

18

ཀྱང༌། ངེད་རྣམས་རྩོམ་སྒྲིག་གི་ཉམས་མྱོང་ཞན་པ་དང༌། ལས་འབོར་ཆེ་ལ་དུས་ཡུན་ཐུང་བ། དཔེ་སྒྲིག་པ་ཉུང་ཁར་ཤེས་རིག་ནོར་གྱིས་དབུལ་བས་ཕྱོགས་གང་ཐད་ནས་མི་ལྡེང་བའི་ཆ་སོགས་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་པས། དེ་རིགས་མཆིས་ཚེ་རྒྱ་ཆེའི་མཁྱེན་ལྡན་རྣམ་པས་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་དགོངས་འཆར་ལྷུག་སྩོལ་གནང་རོགས་ཞེས་རེ་སྐུལ་ཞུ་རྒྱུ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ངེད་ཚོའི་ལས་དོན་གང་ཅིའི་ཐད་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་སློབ་སྟོན་དང་། ཡིག་ཆ་མཁོ་འདོན། ཞུ་དག་གི་རོགས་ཕན་གནང་མཁན་སྤྱི་སྒེར་ཚོགས་གསུམ་དང་། ཡང་སྒོས་མཐུན་རྐྱེན་གྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཚད་མེད་གནང་མཁན་རྣམ་ཟུར་ཐུན་མོང་བཅས་ཚང་མར་སྙིང་དབུས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་བཅས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༥ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༠ ལ།།

19

༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་སྙིང་བསྡུས།

འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

དབུས་འགྱུར་འཆང་གི་རིགས་ལས་མདོ་སྨད་ཅེས། །
འཇམ་མགོན་བླ་མ་མཚན་དཔེ་བཞད་པའི་འདབས། །
སྟག་འཚེར་ཁབ་ཏུ་དཔལ་ལྡན་ལྷ་མོ་ཡི། །
ལུང་བཞིན་ངོ་མཚར་བལྟམས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞུང་འདི་དག་མཛད་པ་པོ་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནི། རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་པའི་ཤིང་ཕག་བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥ སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༥ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༦ ཉིན་མདོ་སྨད་མཚོ་སྔོན་སྟག་འཚེར་དུ་རིགས་རུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡབ་ཆོས་སྐྱོང་ཚེ་རིང་དང་། ཡུམ་བདེ་སྐྱིད་ཚེ་རིང་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དང་བཅས་ལྗོངས་འདིའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་དཔལ་དུ་སྐུ་བལྟམས་ཤིང་། ༸རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེའི་ཆོས་འཁོར་རྒྱལ་ལྷ་མོའི་བླ་མཚོའི་ཨ་ཀ་མ་ཡིག་འབྲུའི་གཟིགས་སྣང་དང༌། བླ་ལྷ་ཁག་གི་ལུང་བསྟན། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་མཛད་སྤྱོད་ཁག་བཅས་གཅིག་མཐུན་བྱུང་བར་མ་ཟད། གང་གི་སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མཛད་པ་ནས་ཀྱང་༸རྒྱལ་བའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་ངེས་རྙེད་བྱུང་བ་ལྟར་ཐོག་མའི་མཚན་ལའང་ལྷ་མོ་དོན་གྲུབ་ཅེས་གསོལ།
དགུང་ལོ་བཞི་ལ་ཕེབས་པ་ས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༣༩ ཟླ་ ༧ པར་སྟག་འཚེར་ནས་གདན་དྲངས་ཏེ་ཟླ་བ་ ༨ ཚེས་ ༢༥ དང་། སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༨ ཉིན་ལྷ་ལྡན་རྒྱལ་སར་༸ཞབས་སོར་བདེ་འཁོད་ཀྱིས་བོད་ལྗོངས་ཚོགས་འདུ་རྒྱས་འཛོམས་ཐོག་ནས་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

20

པ་ཆེན་པོའི་ཡང་སྲིད་འཁྲུལ་བྲལ་ལ་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་བཀྲ་ཤིས་ཀྱི་དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་མཛད། སྤྱི་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣ ཉིན་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནེའི་སྐུ་མདུན་དུ་༸རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་ཧོ་ཐོག་ཐུ་ཐུབ་བསྟན་འཇམ་དཔལ་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གིས་དབུ་སྐྲའི་གཙུག་ཕུད་བཞེས་ཏེ། མཚན་ལ་རྗེ་བཙུན་འཇམ་དཔལ་ངག་དབང་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ་སྲིད་གསུམ་དབང་སྒྱུར་མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་དཔལ་བཟང་པོ་ཞེས་གསོལ།
དགུང་ལོ་དྲུག་ལ་ཕེབས་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༤ སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༠ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་གཞུང་སྲོལ་ཐོག་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ས་ལྷ་སའི་ཕོ་བྲང་ཆེན་པོ་པོ་ཏ་ལའི་ཤར་རྒྱུད་ཚོམས་ཆེན་སྲིད་ཞིའི་ཕུན་ཚོགས་སུ་གསེར་ཁྲིར་མངའ་གསོལ་གྱི་མཛད་སྒོ་གཟབ་རྒྱས་བསྐྱངས། རྒྱལ་ཚབ་རྭ་སྒྲེང་རིན་པོ་ཆེ་དང་། མཚན་ཞབས་སྟག་བྲག་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་གཞོན་གྱི་ཐུགས་འགན་བཞེས་ཐོག་ཆུ་རྟ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༢ བོད་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་སྲིད་སྐྱོང་ཡོངས་འཛིན་སྟག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་མཐུ་སྟོབས་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་དགེ་ཚུལ་གྱི་བསླབ་སྡོམ་བཞེས། དགུང་ལོ་བརྒྱད་ལ་ཕེབས་སྐབས་མཁྱེན་རབ་བསྟན་འཛིན་གྱི་དྲུང་ནས་དབུ་མེད་སོགས་ལ་སློབ་གཉེར་མཛད་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཡོངས་འཛིན་སྐུ་གཞོན་ཁྲི་བྱང་རིན་པོ་ཆེའི་དྲུང་ནས་དག་ཡིག་དང་། སུམ་རྟགས་སོགས་ལ་ལོ་ངོ་ལྔ་ཙམ་རིང་སློབ་གཉེར་མཛད། དེ་ནས་ཐུན་མོང་གི་སྣང་ངོར་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་ཡོངས་འཛིན་རྣམ་པའི་དྲུང་ནས་བཅུ་ཕྲག་རིག་གནས་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔ་ལ་གསན་བསམ་སློབ་གཉེར་གནང་བ་དང་དུས་མཚུངས་སྐུ་ན་གཞོན་ནུའི་དུས་ནས་འཛམ་གླིང་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་གྱི་གནས་ཚུལ་སྤྱི་དང༌། བྱེ་བྲག་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་དང་ཚན་རིག་བཅས་ལ་ཐུགས་སྣང་ཆེན་པོས་ཞོར་སྦྱོང་མཛད།
ས་གླང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡ ཉིན་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་དབང་གུང་བྲན་དམར་པོའི་གཞུང་གིས་འཕྲོགས་མ་ཐག་བོད་ལ་བཙན་འཛུལ་བྱ་རྒྱུའི་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བོད་གཞུང་དགའ་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

21

ལྡན་ཕོ་བྲང་ཆབ་འབངས་དང་བཅས་པ་ཛ་དྲག་གི་གནས་ལ་གྱར་སྐབས་བོད་ལྗོངས་ལྷ་མི་མགྲིན་གཅིག་གིས་གསོལ་འདེབས་ནན་ཞུས་ལྟར་དགུང་གྲངས་བཅུ་དྲུག་ཏུ་ཕེབས་པ་ལྕགས་སྟག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ བོད་ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་གངས་ལྗོངས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་ལུགས་གཉིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་ཆ་ཚང་བསྐྱེད་བཞེས་མཛད་ཅིང་། ཁྲིམས་ཆད་ཕོག་པའི་བཙོན་པ་ཡོངས་རྫོག་གློད་འགྲོལ་གནང་བ་དང་། གཞན་ཡང་ལོ་དེ་ནས་བཟུང་ལོ་དགུའི་རིང་བདེན་པ་དང་། ཞི་བའི་ལམ་ནས་རྒྱ་བོད་འགྲིག་ཐབས་ཀྱི་ལམ་བུར་ཤུགས་སྣོན་བསྐྱོན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ བོད་ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བློ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་དང་། ཀླུ་ཁང་བ་གཉིས་སྲིད་ཚབ་ཏུ་བསྐོ་གཞག་ཐོག་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་སྐུ་སྲོག་ལ་ཉེན་འགན་འབྱུང་ཉེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཟླ་བ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྐུ་འཁོར་ཞབས་འབྲིང་དང་བཅས་པ་གངས་ལྗོངས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ས་ལྷ་ལྡན་གྱི་ཞིང་ནས་གྲོ་མོར་ཉེན་གཡོལ་དུ་ཕེབས་ཤིང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༠ ཟླ་བ་ ༡ ཚེས་ ༢ ཉིན་གྲོ་མོར་ཕེབས་འབྱོར་ཟིན་འཕྲལ་བཀའ་ཤག་བཙུགས་ཏེ་ཟླ་ངོ་བདུན་ལྷག་ཙམ་བཞུགས་འཇགས་མཛད་ཐོག་རྒྱ་དམར་གཞུང་དང་ཞི་བའི་གྲོས་མོལ་བྱེད་མཁན་སྐུ་ཚབ་ཆེད་གཏོང་གནང་།
ལྕགས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དུ་བཙན་ཤེད་འཇིགས་སྐུལ་འོག་བོད་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ཚོས་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ཟེར་བར་མཚན་རྟགས་མི་འགོད་ཐབས་མེད་བྱུང༌། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༡༦ ༼དུང་དཀར་ཚིག་མཛོད་ལས། ཚེས་ ༡༤ ཉིན་ཀྲང་ཅིང་ཨུ་གྲོ་མོར་འབྱོར་ཏེ་དུང་དཀར་དགོན་དུ་ཏཱ་ལའི་བླ་མ་དང་ཞལ་འཛོམས་བྱུང་ཞེས་འཁོད།༽ ཉིན་རྒྱ་གཞུང་གིས་བོད་ཀྱི་ཞི་དྲག་ལས་དོན་ཆེད་གསར་དུ་བསྐོ་གཞག་བྱས་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན་དམག་དཔོན་ཀྲང་ཅིང་ཨུས་གཙོས་རྒྱ་མིའི་སྐུ་ཚབ་ཁག་ཅིག་ནས་གྲོ་མོར་༸གོང་ས་མཆོག་དང་མཇལ་འཕྲད་ཞུས་པ་དང་། ལྕགས་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༡ ཟླ་ ༧ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་གྲོ་མོ་ནས་ལྷ་ལྡན་ཞིང་དུ་ཆིབས་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ་སྤྱི་ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་ལྷ་སར་༸ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད།
ཆུ་སྦྲུལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་པེ་ཅིང་དུ་བཅའ་སྡོད་བོད་ཀྱི་དོན་གཅོད་ཁང་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

22

གསར་འཛུགས་གནང་བ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༣ ལོ་མཇུག་ཏུ་དུས་བསྟུན་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་གང་ཅིར་ཡར་རྒྱས་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་བསྒྱུར་བཅོས་མཛད་བཞེད་ཀྱིས་ལེགས་བཅོས་སྤྱི་ཚོགས་ལས་ཁུངས་ཆེད་འཛུགས་ཀྱིས་ལེགས་བཅོས་གནང་ཕྱོགས་སྐོར་རྩ་འཛིན་དོན་ཚན་ ༥ གཏན་འབེབས་ཁྱབ་བསྒྲགས་མཛད་ཅིང་། དེ་འབྲེལ་རྒྱ་གཞུང་དང་གནས་ཚུལ་ཞི་འགྲིག་ཡོང་རེས་སྐབས་བསྟུན་ཐབས་མཁས་ཀྱི་མཛད་པ་མང་དུ་བསྐྱངས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཤིང་རྟ་ལོའི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོའི་དུས་ཆེན་དང་སྟབས་བསྟུན་ར་ས་འཕྲུལ་སྣང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐུའི་ཡོངས་འཛིན་བགྲེས་པ་༸སྐྱབས་རྗེ་ཤར་ཆོས་གླིང་རིན་པོ་ཆེ་ཐུབ་བསྟན་ལུང་རྟོགས་རྣམ་རྒྱལ་འཕྲིན་ལས་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་བསླབ་སྡོམ་བཞེས།
ཤིང་རྟ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་གདན་ཞུས་ལྟར་པེ་ཅིང་སོགས་སུ་ཕྱི་ཟླ་ ༧ ནང་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱངས་ཏེ་རྒྱ་ནག་དམར་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་མའོ་ཙེ་ཏུང་དང༌། སྲིད་བློན་ཀྲའུ་ཨེན་ལེ། གཞན་ཡང་ཀྲུའུ་ཏའི། ཏེང་ཞའོ་ཕིང་སོགས་དཔོན་རིགས་ཁག་མཇལ་འཕྲད་གནང་ཞིང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་སྟངས་རྣམས་གསལ་བར་གཟིགས། དེ་ནི་༸གོང་ས་མཆོག་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་བསྐྱངས་པ་ཐོག་མ་དེ་ཡིན་ལ། ཤིང་ལུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་༸རྒྱལ་མཆོག་ཡབ་སྲས་རྣམ་གཉིས་པེ་ཅིང་ནས་བོད་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་ཟླ་བ་ ༦ ནང་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་ཁམས་སུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།
མེ་སྤྲེལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་༸རྒྱལ་མཆོག་ཉི་ཟླ་རྣམ་གཉིས་རྒྱ་གར་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཚོགས་ནས་གདན་ཞུའི་མགྲོན་བརྡ་ཕུལ་བ་ལྟར། སྟོན་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་མི་ལོ་ ༢༥༠༠ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོའི་སྐུ་མགྲོན་གཙོ་བོར་གངས་ལྗོངས་གཞིས་རྩེ་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར་ཏེ་རྒྱ་གར་དུ་སངས་རྒྱས་མྱ་ངན་ལས་འདས་ནས་མི་ལོ་ ༢༥༠༠ འཁོར་བའི་དྲན་གསོའི་དུས་དྲན་ལ་ཕེབས། ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་ས་དྷི་ལི་གསར་པར་ཕེབས་འབྱོར་བྱུང་། སྐབས་དེར་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་འཛིན་ཌོག་ཊར་ར་འཇིན་རྡར་པར་སད་མཆོག་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

23

དང༌། སྲིད་འཛིན་སྐུ་གཞོན་ཌོག་ཊར་ར་རྡ་ཁིར་ཤི་ན། སྲིད་བློན་མི་རྗེ་ནེ་ཧ་རུ་བཅས་དང་མཇལ་འཕྲད་གནང་བར་མ་ཟད། ལྷག་པར་སྲིད་བློན་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་བོད་ནང་རྒྱ་དམར་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་རྣམས་མཚམས་འཇོག་ཡོང་ཐབས་སོགས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་གནས་སྟངས་སྐོར་གལ་ཆེའི་བཀའ་བསྡུར་གནང༌། སྐབས་དེར་རྒྱ་ནག་གི་སྲིད་བློན་ཀྲའུ་ཨེན་ལེ་ཡང་རྒྱ་གར་དུ་ཆེད་བཅར་ཞུས་པ་ལྟར་ཟླ་བ་ ༡༢ ཚེས་ ༣༠ ཉིན་ཁོང་ལ་བོད་ཤར་ཕྱོགས་ཁུལ་གྱི་གནས་སྟངས་སོགས་བོད་མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་གནས་སྟངས་སྐོར་ལེགས་ཆའི་འགྱུར་བ་ཡོང་ཐབས་ཀྱི་བཀའ་མོལ་ཞིབ་ནན་མཛད་ཅིང་། མེ་བྱ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡ ཉིན་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ནས་གང་གི་གདུལ་ཞིང་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་དུ་ཆིབས་ཞལ་བསྒྱུར།
དེ་ལྟར་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཛིང་ཆུ་གཉེར་ལྟ་བུའི་ཁྲོད་ནས་དགུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་ཐོག་མཚན་ཉིད་རིག་པའི་གཞུང་ཆེན་ལ་སློབ་གཉེར་གནང་འགོ་ཚུགས་ཏེ། གཞུང་ཆེན་བཀའ་པོད་ལྔར་གསན་བསམ་མཐའ་འཁྱོངས་གནང་ཞིང་། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་བཞེས་པ་མེ་ཕག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༤༧ ལོར་གདན་ས་སེ་འབྲས་གཉིས་ལ་སྒྲིག་ཞུགས་ཀྱིས་གྲྭ་སྐོར་མཛད་པར་མ་ཟད། དགུང་ལོ་ ༢༥ བཞེས་པ་ས་ཕག་བོད་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༥ སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༡ ཉིན་ལྷ་ལྡན་ཆོ་འཕྲུལ་སྨོན་ལམ་ཆེན་མོར་དགེ་འདུན་འདུས་པ་ཁྲི་ཕྲག་གཉིས་བརྒལ་བའི་དབུས་སུ་ལུང་རིགས་སྨྲ་བའི་མཁས་མང་ཁྱུ་མཆོག་འདུས་པའི་མདུན་སར་ལྷ་རམས་པའི་གྲྭ་སྐོར་དམ་བཅའ་འབུལ་བཞེས་བསྐྱངས།
ས་ཕག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་རྒྱ་གཞུང་གི་ངན་བྱུས་འོག་༸གོང་ས་མཆོག་རྒྱ་མིའི་དམག་སྒར་དུ་གཟིགས་མོར་གདན་ཞུ་བྱས་པར་ཕེབས་བཤོལ་སླད་ལྷ་སའི་རྒྱ་ཆེའི་སེར་སྐྱ་མི་མང་རྣམས་མི་བཟོད་པས་༸གོང་ས་མཆོག་གི་སྐུ་ཕྱྭར་བདོ་བའི་བྱ་ངན་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་ཆེད་མི་མང་སེར་སྐྱ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོས་ནོར་གླིང་ཕོ་བྲང་གི་ཉེན་སྲུང་བྱས་ཐོག་མི་དམངས་རྣམས་འུ་ཐུག་བཟོད་བྲལ་གྱིས་དྲག་པོའི་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་དང་། ཆབས་ཅིག་བོད་རང་དབང་སྒེར་ལངས་ཀྱི་རྔམ་སྟོན་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་བྱས་པ་དང་། དེར་རྒྱ་ནག་གཞུང་གིས་ཡ་ང་བྲལ་བའི་དྲག་གནོན་མི་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

24

ཆོས་ལས་འདས་པ་བྱས་པར་བརྟེན། བོད་ཀྱི་འཕྲལ་ཕུགས་བདེ་དོན་ལ་དགོངས་ནས་བོད་ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༨ དང་། ཕྱི་ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་གྱི་དགོང་མོའི་ཕྱག་ཚོད་ ༡༠ ཙམ་ལ་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་ཀྱི་དོན་ཆེན་ཐུགས་ལ་བསྣམས་ཏེ་རྒྱ་དམག་གིས་མཐའ་བསྐོར་བའི་དབུས་ནས་བོད་གཞུང་དམངས་གང་འཚམ་དང་བཅས་པ་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་དུ་བཙན་བྱོལ་ལ་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང༌།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༢༦ ཉིན་ལྷོ་ཁ་ལྷུན་རྩེ་རྫོང་དུ་གཞུང་འབྲེལ་ཐོག་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་གཞུང་སླར་གསོ་མཛད་ཅིང་། བོད་གཞུང་ནས་རྒྱ་ནག་གི་བཙན་ཤེད་འོག་བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་ངོས་ལེན་མེད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་དང་པོ་གནང་བ་དང་། སྤྱི་ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༡༨ ཉིན་ཏི་ཛུ་པུར་དུ་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་འགོད་པ་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བ་སྐོང་འཚོགས་ཀྱིས་བོད་རང་བཙན་གཙང་མའི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་བཙན་འཛུལ་བྱས་པ་དང༌། རྒྱ་ནག་གི་བཙན་ཤེད་སྡིགས་སྐུལ་འོག་བཞག་པའི་གྲོས་མཐུན་དོན་ཚན་བཅུ་བདུན་ལ་ཁས་ལེན་མེད་པའི་གཞུང་འབྲེལ་གསལ་བསྒྲགས་ཐེངས་གཉིས་པ་བསྐྱངས།

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་མ་སུ་རིར་༸ཞབས་སོར་བདེ་བར་འཁོད་ཅིང་། མ་སུ་རིའི་བཱིར་ལ་ཧའུ་སིར་གནས་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་སྒར་མཛད་དེ་བཞུགས་འཇགས་གནང་རིང་། ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་སྲིད་བློན་ནེ་རུ་མཆོག་མ་སུ་རིར་ཆེད་བཅར་གྱིས་༸རྒྱལ་དབང་མཆོག་དང་ལྷན་དུ་སྐབས་དེའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་དང་། མ་འོངས་ཞུ་སྒོའི་སྐོར་བཀའ་མོལ་ཞིབ་རྒྱས་མཛད། ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་གཞུང་གི་བཀའ་བློན་སོགས་མཐོ་རིམ་འགོ་ཁྲིད་རྣམ་པ་རྒྱས་འཛོམས་ཐོག་ནང་སྲིད་དང་། ཕྱི་སྲིད། ཆོས་དོན། ཤེས་རིག །དཔལ་འབྱོར་འདུ་འགོད་བཅས་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་གི་ལྷན་ཁང་དྲུག་གསར་འཛུགས་དང་འབྲེལ་འགོ་བྱེད་རྣམས་བསྐོ་གཞག་མཛད། དེ་ནི་བཙན་བྱོལ་བོད་གཞུང་དབུ་བརྙེས་པའི་ཐོག་མ་ཡིན། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་བ་ ༤ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་མ་སུ་རི་ནས་ཆིབས་ཐོན་གྱིས་ཚེས་ ༣༠ ཉིན་བཞུགས་སྒར་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

25

དྷརྨ་ཤཱ་ལཱའི་སརྒ་ཨཱཤ་རམ་དུ་བཞུགས་སྒར་གནས་སྤོས་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༨ ལོར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་ཕོ་བྲང་དུ་སྤོ་བཞུགས་མཛད་ཅིང་། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་སུ་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་བོད་དོན་སྐོར་ཞུ་སྐུལ་རིམ་པར་གནང་འབྲས་སུ་རྒྱལ་ཚོགས་ནས་བོད་མིར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། རང་ཐག་རང་གཅོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྤྲོད་དགོས་པའི་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་གྲོས་ཆོད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩། ༡༩༦༡། ༡༩༦༥ བཅས་སོ་སོར་བཞག་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད།
ལྕགས་བྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༢ ཉིན་རིང་མོ་ཞིག་ནས་དགོངས་པར་ཡོད་པ་ལྟར་ཆོལ་གསུམ་ཆོས་ལུགས་དང་བཅས་པའི་མི་འཐུས་བཅུ་གསུམ་བསྐོ་གཞག་སྩལ་ཐོག་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཁང་གསར་འཛུགས་གནང་སྟེ་དེ་ཉིན་མཇལ་ཕྱག་དམ་འབུལ་དང་འབྲེལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་བོད་ལྗོངས་མང་གཙོའི་གཞུང་དབུ་བརྙེས་པའི་མཛད་སྒོ་བསྐྱངས། ལྕགས་གླང་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་བ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་གསར་པའི་ཟིན་བྲིས་བོད་འབངས་ཡོངས་ལ་ཐོག་མར་འགྲེམས་སྤེལ་གནང་བ་དང་། ཆུ་ཡོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་གྱི་མཛད་སྒོ་དང་སྦྲགས་དེ་སྔའི་རྩ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ལ་བསྐྱར་ཞིབ་གནང་སྟེ་དོན་ཚན་ ༧༧ ཅན་གྱི་རྩ་ཁྲིམས་རྒྱས་པ་གཏན་འབེབས་ཀྱིས་ཡོངས་ཁྱབ་གསལ་བསྒྲགས་མཛད། ཆུ་སྤྲེལ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༢ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཆེས་མཐོའི་བོད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་གསར་འཛུགས་མཛད་པ་སོགས་བོད་འདི་འཕྲལ་ཕུགས་གང་ཐད་ནས་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཏུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་དགོངས་བཞེས་ལྟར་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་དབང་འཛིན། ཁྲིམས་བཟོ་སྤྱི་འཐུས་བཅས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་ལྡན་གྱི་གཞུང་ཆ་ལག་ཚང་བ་ཆགས་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ཡིན།
ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བཞིན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཐེངས་དང་པོར་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོའི་ལམ་སྲོལ་གསར་གཏོད་མཛད་དེ་ལོ་ངོ་སུམ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུ་ལྷག་གི་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དབང་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

26

ལུང་ཡོངས་རྫོགས་མི་དམངས་ཀྱིས་མང་མོས་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ལ་རྩིས་སྤྲོད་གནང་སྟེ་དུས་རབས་དང་མཐུན་པའི་རླབས་ཆེན་གྱི་ཐག་གཅོད་གནང་སྟེ། བོད་མི་རྣམས་རང་མགོ་རང་ཐོན་དང༌། རང་ས་རང་སྲུང༌། རང་མི་རང་ལས་ཡོང་ཐབས་སོགས་གོམ་ཞེང་ཆེན་པོས་མདུན་བསྐྱོད་རིམ་པར་གནང་སྟེ། བྱུང་རབས་ཀྱི་དོན་སྙིང་ལྡན་པའི་གསར་གཏོད་མང་དུ་མཛད་ཡོད་པ་འདི་དག་ནི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་མཛད་པ་འཕྲིན་ལས་དང༌། ཐུགས་རྗེ་དང་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ལས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན།
གཞན་ཡང་བོད་ཕྲུག་ན་གཞོན་རྣམས་བོད་ཀྱི་མ་འོངས་སོན་རྩར་དགོངས་ཏེ་ཁོང་ཚོ་ཕྱི་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གཉིས་ལྡན་ཞིག་ཏུ་གསོ་སྐྱོང་གནང་ཆེད་ལྕགས་བྱི་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཉིན་མ་སུ་རིར་ན་གཞོན་ལྔ་བཅུ་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཐོག་མར་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་ཤིང༌། དེ་རྗེས་རིམ་པས་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་གྱི་བོད་ཕྲུག་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ལ་ཉེ་བར་གཞི་རིམ་དང༌། འབྲིང་རིམ། མཐོ་རིམ་བཅས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་ཐུབ་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁྱོན་ ༡༠༠ ལ་ཉེ་བ་གསར་འཛུགས་གནང་བའི་ནང་སློབ་ཕྲུག་གྲངས་ ༢༧༥༠༠ དང་། བོད་ནང་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པའི་ན་གཞོན་སྟོང་ཕྲག་མང་པོར་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཐོབ་ཡོད། དེ་དག་གིས་བོད་ཀྱི་ཐུན་མིན་རིག་གནས་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་པར་མ་ཟད། ལག་ཤེས། ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་སྦྱོར་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་འདི་དག་ནི་འཕྲལ་ཕུགས་གཉིས་སྨན་གྱི་རྒྱལ་ཁ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན།
རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་དུ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གཡུང་དྲུང་བོན་དང་བཅས་པའི་རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་སྡེ་ ༢༦༢ དང༌། དེ་དག་ཏུ་དགེ་བཙུན་ཞལ་གྲངས་ ༣༠༠༠༠ ལྷག་དང་། འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་ཆོས་བརྒྱུད་ཁག་གི་ཆོས་ཚོགས་ཁག་སྟོང་ལ་ཉེ་བ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཟློས་གར་ཚོགས་པ་དང་། ལྡི་ལི་བོད་ཁང་། ཝར་ཎ་ཆེས་མཐོའི་གཙུག་ལག་སློབ་ཁང་། བཞུགས་སྒར་བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད། ནོར་གླིང་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ཁང་། རྡོར་གླིང་འཇམ་དབྱངས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་བཅས་དང་། གཞན་ཡང་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

27

གསོ་རིག་གི་ལྟེ་གནས་བོད་ཀྱི་སྨན་རྩིས་ཁང་དང༌། ཕྱི་ལུགས་ཀྱི་སྨན་ཁང༌། ལག་ཤེས་སྒྱུ་རྩལ་གྱི་བཟོ་ལས་སོགས་ཆེད་སྦྱོང་བྱ་ཡུལ་གྱི་ལྟེ་གནས་ཁག་མང་གསར་འཛུགས་གནང་ནས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དུ་ཞུགས་ཏེ་དེང་སྐབས་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་སྲ་བརྟན་ཕུགས་འཕེར་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་སོགས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ནི་སྟོང་གསུམ་རིན་ཆེན་བདུན་གྱིས་བཀང་སྟེ་ཕུལ་ཡང་ཆ་ཙམ་གཞལ་དཀའི་གནས་སུ་གྱུར།
དེ་བཞིན་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་འཕྲལ་སེལ་འཚོ་གོས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་བཟང་པོ་ལེགས་ཚུགས་སླད་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་བ་ ༡༢ པར་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ལུགས་བསམ་གཞིས་གྲོང་དུ་མི་གྲངས་ ༦༦༠ ཐམ་པ་གཞིས་ཆགས་སུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་ནས་བཟུང་ད་ཆ་རྒྱ་བལ་འབྲུག་གསུམ་ཁུལ་དུ་གཞིས་ཆགས་ཁག་ ༥༨ དང་། རྒས་གསོ་ཁང་ ༡༥ བརྒལ་བའི་བར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱིས་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྨང་གཞི་སྲ་བརྟན་ཆགས་ཡོད།
མེ་ལུག་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༧ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་༸གོང་ས་མཆོག་ཐོག་མར་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་གྲུ་ཉི་ཧོང་དང་། ཐའི་ལན་ཌིའི་ནང་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང་འགོ་ཚུགས་པ་དང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཨི་ཊ་ལི་དང་། སུད་སི། ནེ་ཐར་ལན་ཌ། སྦེལ་འཇམ། ཨ་ཡར་ལན་ཌ། ནོར་ཝེ། སུད་ཊན། དབྱིན་ཡུལ། ནུབ་འཇར་མན། ཨོ་སེ་ཊི་ལི་ཡ་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་གྲུར་ཡང་ཆིབས་བསྒྱུར་ཐེངས་དང་པོ་བསྐྱངས་པ་དང་། གཞན་ཡང་ཨ་རི་དང༌། ཕ་རན་སི། ཨུ་རུ་སུ། འཇར་མན་ནི། སོག་ཡུལ་སོགས་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ ༧༠ ཙམ་ལ་ཡང་ཡང་ཞབས་ཀྱིས་བཅགས་ཏེ་དད་ལྡན་མི་མང་ལ་ཟབ་པ་དང་རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་ཡང་བསྐོར་ཅིང་། རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་སྲིད་འཛིན་སྲིད་བློན་གྱིས་གཙོས་པའི་དཔོན་རིགས་དང༌། ཆོས་ལུགས་ཁག་གི་བླ་ཆེན། ཚན་རིག་རིག་གནས་དང༌། ལོ་རྒྱུས་རིག་པ་སོགས་ཀྱི་གྲགས་ཅན་མི་སྣ་མང་པོ་མཇལ་འཕྲད་གནང་བར་ཀུན་གྱིས་བརྩི་བཀུར་ཆེན་པོ་ཞུས་ཡོད་ལ། བོད་ཀྱི་ཆོས་རིག་དང་། ཡུལ་སྲོལ་གོམས་གཤིས། བོད་ཀྱི་གནས་བབས་སོགས་ལ་ངོ་སྤྲོད་གནང་བའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ཡིན།

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

28

དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་ཉིད་རྒྱ་ནག་གཞུང་དང་ཞི་མོལ་གྱིས་ཐག་གཅོད་གནང་རྒྱུའི་དགོངས་པ་བཞེས་ཏེ། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོར་བཙན་བྱོལ་དུ་ཕེབས་རྗེས་རྒྱ་ནག་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་དང་འབྲེལ་ལམ་ཐོག་མ་བྱུང་སྟེ་རྒྱ་བོད་ཡུལ་གྲུར་གཟིགས་སྐོར་སྐུ་ཚབ་ཚོགས་པ་སྔ་རྗེས་གཏོང་གནང་མཛད་པས་བོད་གཞིས་བྱེས་མ་བུ་ངོ་འཕྲད་ལྟ་བུ་བྱུང་ཞིང༌། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ལོ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོའི་ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢ བར་བོད་རྒྱའི་དབར་འབྲེལ་མོལ་ལན་དགུ་དང་། ནང་ལུགས་གྲོས་བསྡུར་ཐེངས་གཅིག་བཅས་བྱུང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཨ་རིའི་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་གྱི་ཞི་བདེའི་སྔོན་འགྲོའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཚན་ལྔ་འདོན་གནང་མཛད་ཅིང་། དེ་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཕ་རན་སིའི་སི་ཊས་སི་སྦག་ཡོ་རོབ་གྲོས་ཚོགས་སུ་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་ལྡན་པའི་བོད་རྒྱ་ཞི་མོལ་གྱི་ཞི་བདེའི་གྲོས་འཆར་དོན་ཚན་ལྔའི་དོན་སྙིང་གི་དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་རྣམས་གསལ་བསྒྲགས་བསྐྱངས་པ་སོགས་བོད་རྒྱའི་དབར་ཕན་ཚུན་བསམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཆེས། གུ་བཤངས་བཅས་ཀྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཕན་གྱི་གྲོས་མོལ་གནང་རྒྱུའི་སྒོ་མོ་འབྱེད་པར་མཛད། གཞན་ཡང་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཚེ་མེད་ལམ། །
རྒྱ་ཆེར་སྤེལ་ལས་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་ཕུལ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནང་ཆོས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་གྷན་དྷིའི་བཞེད་དགོངས་བཟང་པོ་གཞིར་བཟུང་། བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ཐབས་ཀྱི་ལས་འགུལ་མཐའ་དག་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་དུ་བསྒྱུར་གནང་མཛད་པ་ནི་སྔར་བོད་གངས་ཅན་གྱི་ལྗོངས་དང༌། ནང་པའི་རྒྱལ་ཁབ་གང་དུའང་མ་བྱུང་བའི་རླབས་ཆེན་གྱི་མཛད་འཕྲིན་ཞིག་བསྐྱངས་པར་བརྟེན། རྨད་བྱུང་མཛད་བཟང་གིས་འཛམ་གླིང་གི་སྐྱེ་རྒུ་རྣམས་ཡིད་དབང་ཡོངས་སུ་འཕྲོགས་པར་མ་ཟད། འགྲོ་བ་མིའི་ཀུན་ཁྱབ་འགན་འཁུར་གྱི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་དུས་རྟག་ཏུ་བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་། གཞན་ཕན་གྱི་ཐུགས་བསྐྱེད་ཟབ་མོས་རྒྱ་ནག་མི་དམངས་ཚུད་པའི་འཛམ་གླིང་སྟེང་གི་སྐྱེ་འགྲོ་ཀུན་ལ་བདེ་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

29

སྐྱིད་འབྱུང་ཐབས་ཀྱི་རྩ་བ་འཛམ་གླིང་གི་ཞི་བདེ་དང༌། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང༌། ཁོར་ཡུག་སྲུང་སྐྱོབ་བཅས་དང་། ལྷག་པར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་ཐུགས་བསྐྱེད་དམ་བཅའ་རྣམ་གསུམ་སྟེ། འགྲོ་བ་མིའི་བཟང་སྤྱོད་གོང་འཕེལ་དང་། ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་དབར་མཐུན་འབྲེལ་གོང་འཕེལ། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་དང་ཆོས་རིག་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བཅས་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོ་བཞེས་པར་བརྟེན། དྲང་བདེན་དང་། བསྔགས་འོས་ཀྱི་བླ་ན་མེད་པའི་བཞེད་དགོངས་དང་། ཕུལ་བྱུང་གི་མཛད་འཕྲིན་ལ་ཡི་རངས་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱིས་ཞི་བདེའི་ཕོ་ཉར་ངོས་འཛིན་གནང་སྟེ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཆེས་སྙན་པར་གྲགས་པའི་ནོ་བྷེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་འབུལ་བཞེས་མཛད་དེ་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོར་མངའ་གསོལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ ༣༣ ལྷག་གིས་ནོ་སྦེལ་ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་དང་། ཨ་རིའི་གསེར་གྱི་གཟེངས་རྟགས། སོག་པོའི་པདྨ་དཀར་པོ་སོགས་གྲགས་ཅན་གྱི་གཟེངས་རྟགས་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བ་འབུལ་ལམ་ཞུས་ཡོད།
དེ་བཞིན་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས་ཟླ། །
བཙུན་པའི་བསླབ་གུས་དགྲ་བཅོམ་ཉེ་བར་འཁོར། །
བཟང་པོའི་འཕྲིན་ལས་བློ་བཟང་རྒྱལ་བ་དངོས། །
བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནི་མཁས་གྲུབ་ཀུན་གྱི་གཙུག་རྒྱན་ཚད་ཐུབ་རྩོད་མེད་ཡོངས་གྲགས་འདི་ལྟར་སྔོན་ཆད་ཉུང་ལ། ཕྱིས་ཀྱང་འབྱུང་དཀའ་བས། ཁྱེད་དཔེ་ཁྱེད་ཉིད་ཁོ་ན་ལས་མེད་ཅེས་པ་ལྟར། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་མུ་མཐའ་དང་གཏིང་དཔག་དཀའ་བས་འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་འགྲོ་བ་མིའི་དེད་དཔོན་དང་། ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་སློབ་དཔོན། སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དང་། སྲིད་འཛིན་གྱི་ཁྱད་འཕགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ། ཁྲིམས་ལུགས་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ། རྒྱལ་སྤྱིའི་འབྲེལ་ལམ་ཚན་རིག་གི་སློབ་དཔོན་ཆེན་མོ་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

30

སོགས་དང་། དེ་བཞིན་མི་སེར་གྱི་ཆེ་བསྟོད་དང་། མཁས་དབང་གི་ཆེ་བསྟོད་སོགས་གུས་བཀུར་གྱི་གཟེངས་རྟགས་དང་ཕྱག་འཁྱེར་སྙན་གྲགས་ཅན་བརྒྱ་ཕྲག་བརྒལ་བ་འབུལ་བཞེས་བཀའ་དྲིན་བསྐྱངས་ཏེ་རང་ཅག་རྣམས་དགའ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་ཉིན་མོ་གསར་སྐྲུན་གནང་ཡོད། གཞན་ཡང་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

གང་གིས་གདུལ་བྱ་སྐལ་ལྡན་གངས་ཅན་པར། །
སྔོན་མེད་མང་གཙོའི་བདག་དབང་དགྱེས་བཞིན་སྩལ། །
བྱམས་བརྩེའི་ཐུགས་ཀྱིས་སྲིད་གསུམ་དབང་སྒྱུར་མགོན། །
མཚུངས་པ་མེད་པའི་སྡེ་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༠ ལོར་མང་གཙོའི་བསྒྱུར་བཅོས་ཆེན་པོ་ཞིག་མཛད་དེ་བཙན་བྱོལ་དུ་བཞུགས་རིང་ཕྱག་བསྟར་གནང་རྒྱུའི་བཅའ་ཁྲིམས་གསར་བཟོ་དང༌། བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་གྲངས་འབོར་སྤར་ཆ། ཆེས་མཐོའི་ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་དང༌། ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་ཚོགས། འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་བཅས་མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་ཆ་ལག་མ་ཚང་བ་མེད་པ་གསར་འཛུགས་ཀྱིས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལམ་ལུགས་དང་། མང་གཙོའི་ཀ་བ་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་། ལས་འགན་གཏན་འཁེལ་གྱིས་ཁྲིམས་ལུགས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་ལ་ཤུགས་སྣོན། སྤྱི་འཐུས་སྐབས་བཅུ་གཅིག་པ་ནས་བཟུང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་གྲངས་ཚད་སྤར་ཆ་གནང་བ་དང་། བཀའ་བློན་རྣམ་པ་བོད་མི་མང་སྤྱི་འཐུས་ཀྱིས་འོས་འདེམས་གནང་རྒྱུའི་ལམ་སྲོལ་གཏོད། མང་གཙོའི་ཐོབ་ཐང་ཤ་ཁྲག་གི་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་འཐབ་རྩོད་བྱེད་མི་དགོས་པར་མགོན་པོ་གང་ཉིད་ནས་བཙན་ཐབས་སུ་གསོལ་རས་སྩལ་ཅིང་། མདུན་བསྐྱོད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་རིམ་པར་མཛད་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་བྱུང་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ཧ་ལམ་བྱུང་མྱོང་མེད་པ་ཞིག་ཡིན།
ལྷག་པར་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ནས་བཟུང་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མི་མང་ནས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱེད་པའི་ཐོབ་ཐང་སྩལ་བ་སོགས་མང་གཙོ་ཚད་ལྡན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱོད་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གནང༌། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༩༣ ལོར་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་དང་མཐུན་པའི་གལ་ཆེའི་བསྒྱུར་བཅོས་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

31

མཛད་གནང་ཁོངས་ནས་དེ་སྔ་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཤག་གི་བཀའ་བློན་རྣམས་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཐད་བསྐོས་གནང་ལམ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ནས་བཟུང་མི་འགྲོའི་འོས་གཞིར་སྩལ་བར་སྤྱི་འཐུས་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་འདེམས་བསྐོ་གནང་རྒྱུར་བསྒྱུར་བཅོས་མཛད། ཁྲིམས་ཞིབ་ཁང་ཡང་གསར་གཏོད་མཛད། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠༡ ལོར་མང་གཙོའི་ལམ་ལུགས་བཞིན་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ཐེངས་དང་པོར་བཀའ་བློན་ཁྲི་པ་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་འདེམས་བསྐོའི་སྲོལ་བཟང་གསར་གཏོད་མཛད། ཡང་སྒོས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་མི་མང་གིས་ཐད་ཀར་འོས་འདེམས་བྱས་པའི་འགོ་ཁྲིད་ལ་སྐུ་དབང་རྩིས་སྤྲོད་གནང་བ་སོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་དག་ནི་བསམ་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན།
བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་པའི་ཆབ་སྲིད་དང་། བོད་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་བདེ་སྐྱིད་ལ་གནོད་གཞི་ཆེ་བ་ལུང་རིགས་དང་། དག་སྣང་། ཉམས་མྱོང་ཀུན་མཐུན་ཚད་གྲུབ་ལ་བརྟེན། ༸རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཕྲེང་རིམ་བྱོན་གྱིས་དབུས་ཚད་ལྡན་སྐྱེས་མཆོག་དུ་མས་དགག་བྱ་མཛད་མུས་ལྟར། ༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་ཀྱང་བསྟན་འགྲོ་སྤྱི་བྱེར་གནོད་ཚབས་ཆེ་བ་དང་གཅིག ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པའི་འཇུག་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོའི་བསླབ་བྱར་འགལ་བ་དང་གཉིས། ཆོས་ལུགས་ཕན་ཚུན་དག་སྣང་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་གནོད་སྐྱོན་འབྱུང་བ་དང་གསུམ། ཡང་སྒོས་གསེར་སྦྱངས་བཙོ་མ་ལྟ་བུའི་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རྨ་འབྱིན་ཆེན་པོར་གྱུར་པ་དང་བཞི། བོད་གཞུང་གི་ད་ལྟའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བཞེངས་ཕྱོགས་དང་འགལ་བ་དང་ལྔ་སོགས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་བྱས་ན་དགེ་མེད་སྐྱོན་ཆེའི་ལོ་རྒྱུས་གནས་ཚུལ་ར་སྤྲོད་དང་། དགག་དགོས་རྒྱུ་མཚན་དུ་མར་གཟིགས་ནས་ཀུན་ཕན་དགོངས་བཞེད་ཀྱིས་མཛད་དཀའ་དུ་མ་ཁྱད་བསད་ཀྱིས་དོལ་རྒྱལ་བསྟེན་གསོལ་བྱས་ན་འཕྲལ་ཕུགས་ཀུན་ཏུ་གནོད་ཚབས་ཆེ་བའི་ལམ་སྟོན་གྱི་བཀའ་སློབ་ལན་གྲངས་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་སྩལ་འདུག་པ་དེ་དག་ནི་དཔྱད་གསུམ་རྣམ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཚད་མའི་བཀའ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་འགྲོའི་འཕྲལ་ཡུན་གྱི་ཁེ་ཕན་དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་དག་ཐེར་མཛད་པ་ཞིག་

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

32

དང་། ༸རྒྱལ་མཆོག་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ནས་བཟུང་ད་བར་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་དུ་མས་དམ་བསྒྲགས་གནང་ནས་ལོ་ངོ་བཞི་བརྒྱར་ཉེ་བའི་རིང་གི་དོན་དངོས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཕྱོགས་བསྡོམས་ཀྱིས་མི་མང་ལ་བླང་དོར་འཇུག་ལྡོག་གི་ལམ་སྟོན་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། ཡང་སྒོས་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

འཛམ་གླིང་ཀུན་གྱིས་བཀུར་ཞིང་དུས་འཁོར་དངོས། །
བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་ནོར་བུར་གསོལ་བ་འདེབས། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ད་བར་ཕྱི་ནང་གི་གདུལ་བྱ་འབུམ་ཕྲག་མང་པོར་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱིས་འཁོར་ལོ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་བསྐོར་བར་མཛད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་གི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་རིགས་ཀྱི་ཅོད་པན་དུ་བཀུར་ནས་དབང་ལུང་མན་ངག་གི་གདམས་པ་བུམ་པ་གང་བྱོའི་ཚུལ་དུ་བཞེས་ཏེ་རིས་མེད་རྒྱལ་བསྟན་ཉམས་པ་སླར་གསོ་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་གྱི་མཛད་བཟང་བསམ་བརྗོད་ལས་འདས་པ་བསྐྱངས་ཐོག ཡང་སྒོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ ཟླ་བ་ ༥ པར་ལྷ་ལྡན་ནོར་གླིང་བསྐལ་བཟང་ཕོ་བྲང་དུ་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ཐེངས་དང་པོ་སྩལ་བ་ནས་ད་བར་དཔལ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་དབང་ཆེན་ལན་གྲངས་ ༣༣ གནང་སྟེ་དད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་འགྲོ་ཁྲི་འབུམ་མང་པོའི་རེ་འདོད་སྐོང་བར་མཛད།
མདོར་ན་༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་མཐའ་དག་བསྟན་པ་རྒྱས་ཞིང་འགྲོ་ཀུན་བདེ་བ་དང༌། ལྷག་པར་བོད་དོན་བདེན་མཐའ་གསལ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་རྩ་དམ་པར་གྱུར་ཏེ་དེང་གི་སྐབས་སུ་གངས་ཅན་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་འཛམ་གླིང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཁྲོད་དུ་མགྲིན་པ་གཟེངས་སུ་བསྟོད་པའི་གཟི་བརྗིད་ཀྱི་དཔལ་ཡོན་རྒྱས་པ་འདི་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ཁོ་ན་ཡིན། དེ་ཡང་འཁྲུངས་རབས་གསོལ་འདེབས་ལས།

༸རྒྱལ་མཆོག་ཡོངས་ཀྱི་མཛད་བཟང་ཁྱེད་གཅིག་པུས། །
བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཐུབ་བསྟན་ཡིན་ནོ་ཅོག །

༧རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

33

རིས་མེད་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་ལ་མཐུ་ཐོབ་པ། །
འཇམ་དཔལ་ངག་གི་དབང་པོར་གསོལ་བ་འདེབས། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ༸གོང་ས་མཆོག་གི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་པ་ནི་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་གོང་མ་རིམ་བྱོན་གྱི་མཛད་པ་མཐའ་དག་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་པ་ལས་ཆེས་ལྷག་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་མཛད་འཕྲིན་ནི་དེ་དག་ལས་ཀྱང་ལྡབ་འགྱུར་གྱིས་ཆེས་ཆེར་བརྒལ་ཏེ་གང་གི་གདུལ་བྱ་གངས་ཅན་པ་རྣམས་སྨོས་ཅི། འཛམ་གླིང་ཤར་ནུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བོ་འབུམ་ཕྲག་དུ་མ་གང་གི་གདུལ་བྱར་གྱུར་ཅིང་། འཇིག་རྟེན་འདིའི་སྐྱེ་རྒུ་མཐའ་དག་གིས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་བའི་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན་ཆེན་པོ་ཉག་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་གཟུར་གནས་ཀུན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཇལ་བཞིན་པ་འདི་ག་ལགས་སོ།།
ལྗགས་རྩོམ་ལ་མཚོན་ནའང་། བགྲང་གིས་མི་ང་པ་འགྲོ་བའི་རྨོངས་མུན་སེལ་བའི་ཉི་མ་ལྟ་བུར་མཛད་པས་༸གོང་ས་མཆོག་ནི་བོད་འབངས་ཙམ་མིན་པར་འཛམ་གླིང་གི་སྐྱེ་རྒུ་ཡོངས་ཀྱི་ཁོག་པའི་སྙིང་དང་། དཔྲལ་བའི་མིག །མགོན་མེད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དང་། སྐྱབས་མེད་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས། དཔུང་གཉེན་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་དཔུང་གཉེན་དམ་པ་སྟེ། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེའི་དེད་དཔོན། བོད་ཀྱི་བསྟན་སྲིད་རང་དབང་བཅས་པའི་སྲོག་ཤིང་ལགས་པ་ནི་མཛད་རྗེས་རྒྱ་མཚོའི་ནང་གི་ཆུ་ཐིགས་བཞིན་མདོར་བསྡུས་སུ་བཀོད་པ་འདི་ལྟར་ལགས་སོ།། །།

32

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་མ་སུ་རི་འུ་སི་ཀྲོག་སློབ་གྲྭར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ མི་ཚེའི་དོན་ཆེན་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་།

ད་ལན་འདི་ག་འུ་སི་ཀྲོག་སློབ་གྲྭར་ལྟ་སྐོར་དུ་མགྲོན་འབོད་གནང་བ་ལྟར་ངོ་
སྐྱོད་བྱ་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་ཁར། ཁྱེད་རྣམ་པས་དགའ་བསུ་
དང་སྣེ་ལེན་གཟབ་རྒྱས་གནང་བར་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་བ་མ་ཟད། བོད་མི་བྲོས་
བྱོལ་བའི་ཆེད་དུ་སྐྱོབ་གསོའི་ཞལ་འདེབས་གནང་བ་བཅས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་
ཡིན། སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་དོན་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་

བརྟེན་དེ་རིང་ཁྱེད་རྣམ་པའི་སློབ་གྲྭ་འདིར་ལྟ་སྐོར་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པའི་རེ་བ་

ཡོད། རིང་མིན་དགུན་ཁའི་གུང་སེང་གཏོང་རྒྱུའི་རིང་དགེ་སློབ་ཚང་མ་སྤྲོ་པོ་ཡོང་
བ་དང༌། དགེ་སློབ་ཚང་མ་སྐུ་ཁམས་བདེ་ཐང་ངང༌། ཤེས་ཡོན་འཆད་ཉན་སོགས་འགྲོ་བ་མིའི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་ལས་དོན་རྣམས་ལེགས་གྲུབ་ཡོང་བའི་སྨོན་འདུན་
ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

33

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༦ ཉིན་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་ལོ་ཆུང་བྱིས་པའི་ཚགས་ཤོག་ཐོག་གནང་བའི་གསུང་འཕྲིན།

ཀ༽ ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་། བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པའི་མི་ཚེ།

དེང་དུས་ཀྱི་ན་གཞོན་འཚར་ལོངས་ཡོང་བཞིན་པ་རྣམས་ནས་རྒན་རབས་
རྣམས་ལས་ལྷག་པའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེང་གི་

དུས་ཚོད་ཧ་ཅང་མྱུར་མགྱོགས་སུ་འགྲོ་བའི་མྱུར་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་དང་མཉམ་པ་ཞིག་

བྱེད་དགོས། ཞིབ་ཏུ་བརྗོད་ན་སློབ་སྦྱོང་ནི་རིགས་གཉིས་སུ་འདུས་པ་ཞིག་ཡིན་

ཏེ། གཅིག་ནི་འཇིག་རྟེན་འདིའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་ཆོས་རིགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང༌།
ཅིག་ཤོས་ནི། ལྐོག་གྱུར་ཆོས་ལུགས་ཆེས་མཐོའི་རིག་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་
དེ་རེད། དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་ཡུལ་ཕྱོགས་འགའ་ཤས་ནང་བཟོ་འཕྲུལ་གྱི་ལས་

དོན་ཧ་ཅང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ང་ཚོས་མཐོང་གསལ་ཡིན་ཡང༌། འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ལ་

བདེ་སྐྱིད་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་ཞིག་མེད། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མི་རྣམས་ནས་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་

ཆེས་མཐོའི་རིག་གཞུང་ལ་སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས་པས་ལན་གཤིས། དུས་སྐབས་འདིའི་

ན་གཞོན་རྣམས་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རིག་གསར་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ཕྱོགས་
ལའང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་ཐུབ་པ་ནི་ཆོས་ཁོ་
ན་ཡིན། བརྩེ་བའི་ན་གཞོན་རྣམས། ཕྲན་གྱི་བསམ་ཚུལ་ནི་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང༌།

གལ་སྲིད་ཁྱེད་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་དང་མཐུན་མིན་ཡོད་ཚེ་དགོངས་འགལ་མེད་པ་ཞུ། ཁྱེད་རྣམ་པ་བདེ་བར་འཚར་ལོངས་ཀྱིས་ཡུལ་ལུང་གི་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་པའི་མི་བཟང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

34

པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དང༌། སེམས་དང་ལས་དོན་ཐོག་གི་དཀའ་ངལ་བསལ་ཏེ་རང་ཉིད་
གཅིག་པུ་མིན་པར་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་ཞབས་འདེགས་ལེགས་གྲུབ་ཡོང་བ། ཁྱེད་
རྣམས་བདེ་སྐྱིད་དང་ལྡན་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས་ཞུ། ཞེས་གསུང་འཕྲིན་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༡ ཉིན་ཝར་ན་སཾ་སྐྲྀ་ཏའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ བཟོ་ལས་ཚན་རིག་དང་། སེམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ།
དེ་རིང་སམ་སྐྲྀ་ཏའི་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་འདིར་ཕྲན་མགྲོན་འབོད་གནང་བ་ལྟར་
བཅར་སྐབས་དབུ་བཞུགས་དང༌། སློབ་གྲྭ་བ་ཚང་མས་དགའ་བརྩེའི་རྣམ་འགྱུར་

བཟང་པོ་དང་བཅས་སྣེ་ལེན་གནང་བར་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཤེས་བྱ་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱི་འགན་
འཁུར་ཞིག་རེད། དེ་ནི་དུས་ཡུན་སྐད་ཅིག་ཀྱང་མི་སྡོད་པར་གཞན་དང་གཞན་དུ་
འགྱུར་བཞིན་པ་དང༌། མི་ཚོའི་སེམས་སུ་དངངས་སྐྲག་དང༌། བག་མི་ཕེབས་པའི་

སྒོ་ནས་ཉིན་མཚན་སྦྲེལ་ནས་འགྲོ་བཞིན་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་འཛམ་གླིང་འདིར་ངེས་

པར་དུ་དགོས་གལ་ཞིག་རེད། དེ་ལའང་རིགས་གཉིས་ལས། ཚན་རིག་དང༌། བཟོ་
ལས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་གྱི་རིག་གནས་ནི། དེང་སང་གི་དུས་
རབས་འདིར་ཆེས་ཆེར་དར་བའི་སྐབས་ཤིག་རེད། འོན་ཀྱང་ནང་སེམས་ཀྱི་གནས་

ཚུལ་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པའི་རིག་གནས་ནི་ད་དུང་མི་རྣམས་ཀྱི་རེ་འདོད་ཁེངས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

35

པ་ཞིག་འབྱུང་ཐུབ་ཀྱི་མེད།
དེས་ན་དེ་རིང་འདིར་འདུས་པའི་ཡུལ་ལུང་དང༌། སྐད་ཡིག་མི་འདྲ་བའི་དགེ་
སློབ་ཁྱེད་རྣམ་པས་ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་རིག་པའི་གཞུང་ལུགས་སྒོ་གང་སར་
སློབ་གཉེར་དང༌། ཞིབ་རྟོགས་གོ་བསྡུར་ལེགས་པར་གནང་སྟེ་ཕྱི་ནང་རིག་གནས་ལ་
མཁས་པའི་ཡང་རྩེར་སོན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཞུ་བཞིན་ཡོད་པར་མ་ཟད། ནང་
པའི་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཚན་ཟུར་འཛུགས་འདིས་གཞན་ཕན་གང་ཆེ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད།
མཐའ་དོན་དགེ་སློབ་ཚང་མ་སྐུ་ཁམས་བཟང་པོ་དང༌། སློབ་སྦྱོང་གི་བཞེད་དོན་
ལེགས་གྲུབ། ཁྱེད་རྣམ་པས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པའི་མཁྱེན་ཡོན་རྣམས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་

གི་འཕྲལ་ཡུན་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་ཐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་ཐུབ་པ་བཅས་ཀྱི་སྨོན་འདུན་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༣ ཉིན་མ་སུ་རིར་བོད་ཕྲུག་སློབ་གྲྭ་དང་པོ་སྒོ་འབྱེད་དབུ་འཛུགས་བསྐྱངས་པའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ སློབ་གྲྭ་དབུ་འབྱེད་དང་། མཛད་སྒོའི་བྱུང་རིམ་ལོ་རྒྱུས།
(གོང་ཚེས་ཉིན་མོའི་ཆུ་ཚོད་ ༣ དང་ཕྱེད་ཐོག །ཤེས་རིག་གཙོ་འཛིན་ཛ་སག་ཀུན་གླིང་འོད་
ཟེར་རྒྱལ་མཚན་དང༌། སློབ་སྤྱི་ཕྲེང་རིང་ཛ་སག་འཇིགས་མེད་སུམ་རྩེན་དབང་པོ། སློབ་དགེ་འགའ་ཤས་བཅས་འབིར་ལ་ཧའོ་སོའི་ཕོ་བྲང་དུ་༸གོང་ས་མཆོག་གདན་ཞུར་བཅར་བསྟུན་བཀའ་བློན་ཚོ་བཅས་སྐུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

36

འཁོར་ཧྲག་བསྡུས་ཆིབས་བསྒྱུར་གནང༌། སློབ་གྲྭའི་ཉེ་འགྲམ་ནས་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་གྲལ་བསྟར་བསྒྲིགས་ཏེ་གུས་འདུད་ཕེབས་བསུ་ཞུས། སློབ་གྲྭའི་མ་ཁང་གི་མདུན་ངོས་ཐོག་གཡབ་འོག་ཧྲལ་སྒོ་ཉིས་གཤིབ་ཡོད་པ་དེར། དར་ཚོན་དང་མེ་ཏོག་གསར་པ་སྣ་ཚོགས་སྦྲེལ་བའི་ཕྲེང་ཤེལ་འཕྲེད་དུ་བཏང་ཡོད་པ་དེ་དག་སྒོ་དབྱེའི་མཚོན་བྱེད་དུ་༸གོང་ས་ཆེན་པོས་གཅོད་བྲེགས་གནང་རྗེས། ཧྲལ་སྒོ་དབྱེ་འབྱེད་མཛད་ཁར་ཐུགས་སྨོན་གནང་སྟེ་ཅུང་ཟད་བཞུགས་པའི་རིང༌། དེ་ཉིན་གྱི་སྐུ་མགྲོན་གྲས་ཌོག་ཊར་ཕིའི་ཤཱ་ཞུ་བ་བགྲེས་སོང་དེ་དང༌། ལྡི་ལི་དབུས་སྐྱོབ་གསོ་ཚོགས་པ་དང༌། ཁའི་ཏོ་ལི་སྐྱོབ་གསོ་ཚོགས་པ། ཨ་རིའི་ཛ་དྲག་སྐྱོབ་གསོ་ཚོགས་པ་སོགས་ཀྱི་ལས་བྱེད་སྐུ་མགྲོན་རྣམས་སྒོའི་ཉེ་འཁྲིས་སུ་བཅར། ༸གོང་ས་མཆོག་གིས་ཧྲལ་སྒོ་དབྱེ་འབྱེད་གནང་སྟེ་ནང་དུ་ཕེབས་རྗེས་སྐུ་མགྲོན་ཚོས་བསྡེབས་གཅིག་ཏུ་བཅར་བར། ཧྲལ་སྒོ་ཆུང་ཞིང༌། ནང་དུ་གཡབ་འོག་ས་ཆ་གོ་ཡུལ་དོག་པའི་དབང་གིས་ཁོང་ཚོ་ཕན་ཚུན་འཚང་ག་ཐེབས་པ་ལྟ་བུས་ཌོག་ཊར་ཕིའི་ཤཱ་འགྱེལ་གྲབས་བྱས་པ་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་གཟིགས་ཏེ།)

རྟེན་འབྲེལ་ཡག་པོ་བྱུང༌། རྒྱ་གར་ནང་བོད་པའི་སློབ་གྲྭར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་
འཚང་ག་ཤིག་ཤིག་ཡོང་བ་འདུག ཅེས་བཀའ་གནང༌།
(དེ་ནས་སློབ་ཁང་ཁག་ལ་གཟིགས་སྐོར་གྲུབ་རྗེས། མདུན་གྱི་སྤང་ཐང་ཆུང་ཆུང་དེའི་དབུས་སུ་
༸གོང་ས་མཆོག་དང༌། གཡས་གཡོན་དུ་སྐུ་མགྲོན་ཁག་ཞབས་སྟེགས་སྟེང་བཞུགས། མདུན་དཀྱིལ་དུ་དགེ་རྒན་རྣམས་དང༌། སློབ་ཕྲུག་ལྔ་བཅུ་སྐོར་སྐྱིལ་ཀྲུང་གིས་འཁོད། ཕྱེ་མར་ཆང་ཕུད་དང༌། གྲོ་མ་འབྲས་སིལ། གསོལ་ཇ་སོགས་རིམ་བཞིན་བཏེགས། ཤེས་རིག་གཙོ་འཛིན་ནས། སློབ་གྲྭ་དངོས་གཞི་ཚུགས་ཆོག་གྲ་སྒྲིག་ཞུ་སྟངས་དང་། སློབ་སྦྱོང་ཡང་འགོ་འཛུགས་ཟིན་པས་གནས་ཚུལ་རྣམས་༸སྙན་སེང་ཞུས། དེ་རྗེས་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང༌། གང་བློ་མ། ༸རྒྱལ་བའི་༸ཞབས་བརྟན་བཅས་ཀྱི་ལྗགས་ལུང་མཇུག་ཏུ། བཀའ་སློབ་གཟབ་རྒྱས་གནང་བའི་སྙིང་དོན་དུ།)

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

37

ཁ༽ བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཆུ་སྤྲེལ་ཞལ་གདམས།
སྔ་དུས་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་སྐུ་རིང་ལ་བོད་དང་རྒྱ་
ནག་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་མཉམ་ཡིན་པས་མ་ཚད། ཆོས་སྲིད་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་སྙན་གྲགས་འཛམ་གླིང་དུ་ཁྱབ་པ་བྱུང་བ་དང༌།

བོད་སིལ་བུར་གྱུར་རྗེས་སྲིད་ཕྱོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཤུགས་ཉམས་གུད་བྱུང་ལུགས།
ས་སྐྱ་དང༌། ཕག་གྲུ། རིན་སྤུངས། གཙང་པ་བཅས་པའི་དུས་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་ཆབ་

སྲིད་ཀྱི་གནས་སྟངས། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་དང༌། མན་ཇུའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་འབྲེལ་

བ། ༸རྒྱལ་དབང་སྐུ་གོང་མས་སྐུ་ངལ་མང་པོ་ལྷུར་བཞེས་ཀྱིས་བོད་རང་དབང་
རང་བཙན་དུ་འཛིན་སྐྱོང་གནང་བའི་ཁར། ཆུ་སྤྲེལ་ཞལ་གདམས་ནང་སོག་ཡུལ་དུ་
དམར་པོའི་ལས་འགུལ་དངོས་སུ་བྱུང་བའི་གནས་ལུགས་དཔེར་བཀོད་དེ། འབྱུང་
འགྱུར་བོད་ལྗོངས་ཆོས་ཀྱི་ཞིང་སར་ཡང་ཕྱི་ནང་གང་ས་ནས་ལྷགས་པར་ངེས་པས་
དེ་སྐབས་རང་ས་སྲུང་མ་ནུས་ན། ༸རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚོན་བསྟན་འཛིན་
སྐྱེས་འཕགས་མིང་མེད་དུ་འཇོམས་ཤིང༌། བླ་བྲང་ཁག་དང༌། བསྟན་འཛིན་ཆོས་
བྱེད་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེའི་འཛིན་དབང་མཆོད་རྒྱུན་དང་བཅས་པ་རྩ་བརླག ཆོས་རྒྱལ་
མེས་དབོན་རྣམ་གསུམ་གྱི་བཞེད་རྒྱུན་ཆབ་སྲིད་ཀྱང་མིང་ཙམ་དུ་ཉམས་དམས།
ཞབས་འབྲིང་ཀུན་ཀྱང་ཕ་གཞིས་རྒྱུ་ནོར་རྩ་འཕྲོག་དགྲ་ཡའི་བྲན་དུ་འགྱུར་རྒྱུ། ཡིད་

ཅན་ཀུན་ཀྱང་མནར་གཅོད་འཇིགས་སྐྲག་གི་སྡུག་བསྔལ་ཉིན་མཚན་མི་འཁྱོལ་བའི་

དུས་ཤིག་འབྱུང་ངེས་ཞེས་གསལ་པོར་གསུངས་ཡོད་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་
རྣམས་ཞིབ་གསལ་བཀའ་གནང༌།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

38

བར་སྐབས་ཉེ་བའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རྒྱས་བཤད་བྱེད་མ་དགོས་པ་ང་རང་
ཚོ་ཚང་མས་བློ་མངགས་སེམས་གསལ་ལྟར། རྒྱ་ནག་ཁྱོན་ཡོངས་ལ་དམར་པོས་དབང་སྒྱུར་བྱས་མ་ཐག་བོད་སར་བཙན་འཛུལ་བྱས། ༡༩༥༩ ལོའི་བོད་རྒྱའི་གྲོས་མཐུན་ལའང་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་བརྩི་མེད་བདལ་བཤིག་རིམ་བཏང་བཙན་དབང་ཇེ་ཆེ་
ཇེ་སྡུག་གིས་ ༡༩༥༥ དང་ ༡༩༥༦ ལོ་ནས་མདོ་སྟོད་སྨད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ལ་ཁྲིམས་
འགལ་དྲག་གནོན་ཚད་མེད་བྱས་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོའི་ཕྱོགས་ནས་བོད་རྒྱ་གཉིས་

ཚ་གྲང་དགྲ་གཤེད་ལྟ་བུའི་འགལ་ཟླ་མ་ཡིན་པར་གཉིས་ཕན་གཉིས་ལོའི་ལམ་ནས་
ཞི་མཐུན་མཉམ་གནས་ཡོང་ཐབས་མི་ལོ་དགུའི་རིང་ཐབས་མཁས་འབད་བརྩོན་ཇི་

བྱས་ལ་རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་དང་ལེན་བསམ་ཤེས་ཅི་ཡང་མ་བྱས་པར། སྔ་ལོ་ལྷ་སར་
དྲག་གནོན་མི་བཟད་པ་དེ་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ། ད་ཆ་སྐུ་གོང་མས་ཞལ་གདམས་ཇི་གནང་
གི་གནད་དོན་རྣམས་མངོན་སུམ་དུ་མྱོང་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྡུག་འདི་
འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད།

ག༽ འཛམ་གླིང་གི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན།ང་ཚོར་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྡུག་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང༌།
རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་ཆེ་ཤོས་གཅིག་ནི། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་སྨོས་ཅི། བོད་གཞུང་གི་ཆབ་

སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཚོ་ལ་ཡང་དུས་བསྟུན་གྱི་ཤེས་ཡོན་འདང་བ་མེད་པ་དེ་ལ་ཐུག་ཡོད། འཛམ་གླིང་ནང་ཆབ་སྲིད་དང༌། དཔལ་འབྱོར། ཤེས་རིག་ལ་སོགས་
པར་འགྱུར་བ་གང་འདྲ་ཞིག་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ང་ཚོས་ཤེས་མ་ཐུབ་པ་དང༌། འཛམ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

39

གླིང་གི་འགྱུར་འགྲོས་དེ་དག་དང་བསྟུན་ནས་ང་ཚོས་གོམ་པ་སྤོ་མ་ཐུབ་པར་བསྡད་
པའི་དབང་གིས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་འདི་དག་འཕྲད་པ་ཡིན།

ད་ཆ་ང་ཚོས་བོད་ལུང་པ་རྒྱ་མིའི་ལག་ནས་རྩིས་བླངས་ཏེ་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་

འགྲོ་ལུགས་དང་མཐུན་པར་མང་གཙོའི་ལམ་སྲོལ་ལྡན་པའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་འཛིན་
སྐྱོང་ལེགས་པར་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་ཡོང་བ་ལ་རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་མང་

ཚོགས་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་མེད་ཐབས་མེད། དེའི་དོན་
དུ་ད་ལྟ་འདིར་ང་ཚོས་སློབ་གྲྭ་ཆུང་ངུ་ཞིག་ཛ་དྲག་གི་སྒོ་ནས་འགོ་འཛུགས་བྱེད་
དགོས་པའི་གནད་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། ཁྱེད་རང་ཚོ་དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་དང་བཅས་པས་ང་ཚོའི་རྩ་དོན་དམིགས་ཡུལ་དེ་སེམས་ལ་བཞག་སྟེ། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒོ་འདིའི་ཐོག་གྲུབ་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།
ད་ཕྱིན་ཆད་ང་ཚོས་སྔར་བཞིན་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འབྲེལ་བ་མ་བྱས་པར་རང་ཉིད་
གཅིག་པུར་སྡོད་ཐུབ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད་པས། ང་ཚོའི་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ཡིག་དང༌། འཛམ་གླིང་དུ་ཁྱབ་རྒྱ་ཆེ་ཤོས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག འཛམ་གླིང་གི་

ཆབ་སྲིད་དང་། དཔལ་འབྱོར་སྐོར། ཚན་རིག་ལ་སོགས་པའི་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་བྱའི་

རྣམ་གྲངས་གཙོ་ཆེ་བ་ཚང་མར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་

ཚོ་བོད་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང༌། ནང་ཆོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་
གི་རྣམ་གྲངས་མང་དག་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དོན་སྙིང་ང་ཚོའི་བོད་ཕྲུག་ན་གཞོན་མི་རབས་གསར་པ་འདི་དག་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་

ཤེས་ཡོན་ཅན་ཤ་སྟག་ཡོང་ཐབས་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ལུགས་སོགས་བཀའ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

40

སློབ་ཞིབ་རྒྱས་སྩལ་ཏོ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་བཞུགས་སྒར་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེར་ལམ་བཟོ་ཁག་ནས་གསར་འབྱོར་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཁག་གཅིག་མཇལ་ཁར་འཁྲིད་བཅར་ལ་བཀའ་སློབ་སྩལ་བ།

ཀ༽ བོད་ཕྲུག་ན་གཞོན་དང་། མ་འོངས་པའི་རེ་ཡུལ།
ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཞེ་གཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་ད་ནས་ཉིན་རེ་
བཞིན་ཡར་རྒྱས་འཕེལ་འགྱུར་བྱུང་སྟེ་རྗེས་སུ་བོད་མི་གྲ་མ་དར་མ་དེ་འདྲ་ཆགས་
ཀྱི་རེད། ངས་ཁྱེད་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཐེབས་ཆག་གཅིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་མེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཁུར་མཁན་དང་། མ་འོངས་
པའི་རེ་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་ཆ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིན་ཆད་བོད་ཀྱི་བསྟན་
པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་ཡག་པོ་ཁུར་ཐུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཁྱེད་ཚོས་ང་རང་ཚོའི་
བོད་པའི་ཡི་གེ་དང༌། བོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ངེས་པར་ཤེས་དགོས་པ་མ་ཟད། ཧིན་དྷི་

དང༌། དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག དུས་བསྟུན་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རིག་མཁོ་ངེས་བཅས་ངེས་
པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས།
དེ་ནས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་ཁྱེད་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཡིན་ཡང་ནང་ཁུལ་འཆམ་པོ་
དང༌། ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་རེད། དེ་བཞིན་ཁྱེད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

41

ཚོས་གཙང་སྦྲ་དོད་པོ་བྱས་ནས་གཟུགས་པོ་གཙང་མ་དང༌། ལུས་ལ་ན་ཚ་མ་ཕོག་པ། བདེ་པོ་ཐང་མ་ཡོང་བ་བཅས་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་
མི་རབས་རྒན་པས་ཁྱེད་རང་ཚོ་དྲིན་ཆུང་དུ་མ་བཏང་བར་ཁྱེད་རང་ཚོར་རེ་བ་ཆེན་པོ་བཅོལ་གྱི་ཡོད། དེ་རྩིས་ཁྱེད་ཚོས་ང་ནི་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ལ་ཞབས་
འདེགས་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཡིན་བསམ་དགོས། དུས་རྒྱུན་དུ་བདེ་སྡུག་བཟང་ངན་གང་
བྱུང་ཡང་རང་གི་སེམས་ཤུགས་རྩ་བ་ནས་མ་ཆག་པ་བྱེད་དགོས།
ཕྲུ་གུ་ཚོ་མི་རང་རེད། རྩྭ་ཤིང་མེ་ཏོག་གི་སྡོང་པོ་ཆུང་ཆུང་དེ་ལྟར་མིན། རྩྭ་ཤིང་

སོགས་ཡིན་ན་ཉི་མ་ཚ་པོ་བསྟན་དུས་ལོ་མ་ཚོ་རྙིད་འགྲོ་གི་རེད། སེར་བ་དང་དྲག་
ཆར་གཏོང་དུས་ལོ་མ་དང་ཡལ་ག་ཆག་ནས་འཐོར་འགྲོ་གི་རེད། ནམ་དུས་གྲང་མོ་
བྱུང་དུས་སྡོང་པོ་འཁྱགས་ནས་སྐྱེ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཁྱེད་ཚོ་སེམས་ཅན་མི་རང་ཡིན་
སྟབས་ཕྱིའི་དཀའ་སྡུག་ལ་སྣང་དག་གཏོང་གི་མ་རེད། ཕྱིའི་དཀའ་སྡུག་གང་བྱུང་
ཡང་ནང་གི་བསམ་བློ་འགྱུར་མེད་བརྟན་པོ་སྡོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཁ༽ ལུས་སེམས་ཀྱི་རྨ་ཁ་དང་། བསྟན་སྲིད་ཀྱི་འགན་འཁུར།

ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་གི་མགོ་བོའི་རྨ་ལ་གཟིགས་བཞིན་དུ་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་
ཚོར་དོན་དམ་གྱི་རྨ་རྨས་ཆེན་པོ་བཟོས་ཡོད། ང་རང་ཚོ་ལ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་འདི་
འདྲ་བཟོ་མཁན་སུ་རེད། རྒྱ་མི་དམར་པོ་མ་རེད་དམ། རྒྱ་མི་དམར་པོས་བོད་ལ་ང་
རང་ཚོའི་ཕ་མ་དང༌། སྤུན་རིགས་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་དམར་གསོད་བཏང་དང་གཏོང་
བཞིན་རེད། རྒྱ་མི་དམར་པོའི་བྱེད་སྟངས་སྡུག་པོ་འདི་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ལ་ཉར་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

42

ནས་རུས་ཁོག་ལ་བཙའ་བརྒྱབ་ཀྱང་མ་བརྗེད་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཕྱི་ནང་གི་ཡོན་ཏན་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་དྲང་ཞིང་བདེན་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་
དམར་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་དགོས། དེ་རྩིས་ཁྱེད་ཚོས་གཉེན་ལྕུག་མྱུ་གུ་གསར་པ་ལྟ་
བུར་ཉིན་སྐྱེད་ཞག་སྐྱེད་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་བཏང་བར་ཧུར་བརྩོན་
ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས།
བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་དེ་བོད་མི་ཚང་མས་འཁྱེར་དགོས།
བོད་མི་ཕོ་མོ་དང༌། དྲག་ཞན། གྲལ་རིམ་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྩ་བ་ནས་མེད། ཁྱེད་
ཚོ་བུ་བུ་མོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཡང་ཚང་མས་མཇུག་ལ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་བསྟན་པ་ཆབ་
སྲིད་ཀྱི་ལས་འགན་འཁུར་མཁན་ཞིག་ཡིན་བསམ་པའི་ངང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
དགོས། ངས་དེ་རིང་ཁྱེད་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ལ་སྐད་ཆ་ཆེན་པོ་ཤོད་པར་ཐལ་སོང༌།
འོན་ཀྱང་འདི་ལ་དགོས་པ་ཡོད། ཁྱེད་ཚོ་ཕྲུ་གུ་རྒན་པས་དོན་དག་ཕལ་ཆེར་ཤེས་ཀྱི་

རེད། དོན་དག་དེ་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཆུང་བ་ཚོར་ནང་སློབ་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་ཚོ་ཕ་མའི་དོན་ལ་སེམས་ཁྲལ་མ་བྱེད། ཕ་མ་ཚོས་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོའི་གནས་ཚུལ་གོ་ནས་སེམས་ཁྲལ་མེད་པར་དགའ་པོ་དང་བློ་བདེ་པོ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཅེས་གསུངས།
བུ་རྫི་མ་མ་གཉིས་ལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱེད་གཉིས་ནས་ཕྲུ་གུ་ཚོར་ཉེ་རིང་མེད་པའི་

གཡོག་བྱེད་དང་བྱམས་སྐྱོང་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་གཙང་སྦྲ་འཕྲོད་བསྟེན་གང་གཟབ་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་གཉིས་ནས་ང་རང་ཚོ་ཁག་པོའི་སྐབས་འདིར་དཀའ་ལས་

བརྒྱབ་པར་ང་ཡང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ངས་ཁྱེད་གཉིས་བརྗེད་མི་ཡོང༌། རྗེས་སུ་ཕྲུ་གུ་
ཚོས་ཀྱང་ང་ཚོ་ཁག་པོ་འགྲོ་སྟངས་མ་ཤེས་པའི་དུས་ལ་མ་མ་ཁོང་གཉིས་ཀྱིས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

43

བྱམས་པོ་བྱས་བྱུང་ཟེར་བ་དང༌། ནམ་ཡང་བརྗེད་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་
རེད། ཕྲུ་གུ་འདི་ཚོར་ངའི་ཨ་ཅག་ལགས་ནས་ཐུགས་འགན་རྐང་བཞེས་ཀྱིས་འགོ་
འདོན་རོགས་རམ་གནང་རྒྱུ་དང༌། ངས་ཀྱང་ལྟ་རྟོག་རྒྱུན་མར་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པས་དེ་
ལུགས་ཁྱེད་ཚོ་བློ་སེམས་བདེ་པོར་སྡོད་དགོས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ ཟླ་ ༦ ཚེ་ ༡༥ ཉིན་མ་སུ་རིར་ཐོན་མཁན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་བུ་ཕྲུག་ཁག་གཅིག་ལ་བཀའ་སློབ་སྩལ་བ།

ཀ༽ སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་ཐབས་དང་། མ་འོངས་པའི་རེ་སྨོན།
ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་གྲུང་ཧྲིལ་ཧྲིལ་ཡག་པོ་ཆགས་འདུག ང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ད་ཁྱེད་ཚོའི་ནང་ནས་ཕྲུ་གུ་རྒན་པ་ཚོ་སང་ཉིན་མ་སུ་རིར་སློབ་གྲྭར་ཐོན་མཁན་ཡིན་སྟབས།

ངས་ཁྱེད་ཚོ་ལ་སྐད་ཆ་ཚིག་ཁ་ཤས་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད། ཁ་སང་ངས་ཁྱེད་ཚོར་བཤད་པ་ལྟར། དེང་སང་ང་རང་ཚོ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད། དཀའ་ངལ་འདི་སེལ་བའི་དོན་
ལ་ཚང་མས་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། ལྷག་པར་མ་འོངས་པའི་དཀའ་ངལ་

སེལ་ཐབས་ལ་ཁྱེད་ཚོ་ལོ་ཆུང་གི་དུས་ཚོད་འཕྲོ་བརླག་ཏུ་མ་སོང་བ་ཞིག་ངེས་པར་
བྱེད་དགོས། ཁྱེད་ཚོ་དྷ་རམ་ས་ལར་སླེབས་ནས་ཟླ་གཅིག་ལྷག་ཙམ་སོང་རིང་ཡར་

རྒྱས་བྱུང་བ་འདི་ལས་ཀྱང་ཡར་རྒྱས་ཆེ་བ་དང༌། མྱུར་བ་ཡོང་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

44

ཁྱེད་ཚོས་ཡོན་ཏན་ཤེས་ཏེ་དོན་དག་མགོ་འཚོས་མཚམས་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་གང་ཡོད་ད་ལྟ་ལས་གསལ་བ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ང་ཚོར་འཕྲལ་སྒང་ཁག་པོ་གང་ཡོད་
བཟོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་བྱེད་དགོས། དེ་བྱུང་ན་ཕྱིན་ཆད་ཕུགས་ལ་བདེ་སྐྱིད་
དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་ཐུབ།
དེང་སང་ང་རང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་བོད་དེ་མི་གཞན་དག་གི་ལག་ཏུ་ཚུད་ནས། བོད་
ལུང་པ་བོད་མིའི་ལག་པར་མེད་པ་འདི་སེམས་པ་ཧ་ཅང་སྐྱོ་པོ་དང༌། བློ་ཕམ་ཆེན་
པོ་ཞིག་རེད། གལ་ཏེ་རྒྱ་མི་དམར་པོའི་བཙན་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་ང་རང་ཚོའི་ཡུལ་མི་

ཚོར་རང་དབང་གི་བདེ་བ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་ཨའོ་ཙི་རེད། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།
ཁོང་ཚོ་ཚང་མ་དམྱལ་བ་མི་ཡུལ་དུ་མྱངས་ཟེར་བ་དེ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་མྱོང་
གི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། བོད་དུ་ཡོད་པའི་ང་རང་ཚོའི་མི་ཚང་མས་སེམས་

ཤུགས་རྩ་བ་ནས་མ་ཆག་པར་རྒྱ་དམར་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། ཁོང་ཚོས་
རྒྱ་གར་ཁུལ་ང་རང་ཚོ་མི་མང་པོ་ཞིག་འབྱོར་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱས་
ཏེ། ནམ་ཞིག་རང་ཡུལ་གྱི་དབང་ཆ་དེ་རང་མིའི་ལག་ཏུ་ལོན་ཐུབ་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་
ཀྱི་ཡོད་པ་ནི། ཉེ་ཆར་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་གྱིས་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་དེ་ལྟར་ཟེར་
གྱི་འདུག དེ་རྩིས་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་སེམས་ལ་བཞག་ནས་འབད་བརྩོན་ཧུར་སྐྱེད་བྱེད་དགོས།

ཁ༽ གཙང་འཕྲོད་དང་། འཆམ་མཐུན། བཟང་སྤྱོད།

ཁྱེད་ཚོས་ད་ལྟའི་དུས་སྐབས་དང༌། ལུང་པ། གནས་ཚུལ་བཅས་ལ་གང་ས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

45

ནས་མི་འདྲ་བ་ཡིན་པ་ངེས་པར་དྲན་དགོས། ཁྱེད་ཚོས་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ། དུས་

དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་གཙང་སྦྲ་དོད་པོ་བྱེད་དགོས། གཙང་མ་ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན་ལུས་ལ་ན་ཚ་ཕོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་དང་ལས་ཀ་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། དེས་མ་ཚད་
ཤི་བའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། ང་རང་ཚོས་བོད་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་
བར་བྱེད་པ་ལ་གཟུགས་པོ་ཐང་ཐང་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས། ལྷག་བསམ་དག་པོ་
ཡོད་ཀྱང་གཟུགས་པོ་གཅོང་པོ་ཡིན་ན་ཕན་ནུས་ཐོན་གྱི་མ་རེད། དེ་རྩིས་ཁྱེད་ཚོས་
གཟུགས་པོར་གཅེས་སྤྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེ་པོ་ཐང་མ་ཞིག་ཡོང་བ་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་
ཚོ་ནི་ད་ལྟ་མེ་ཏོག་མྱུ་གུ་གསར་དུ་བཞད་ཡོང་བ་དང་འདྲ་བ་ཡིན་པས། ང་ཚོས་མེ་
ཏོག་ལ་གཡོག་ཡག་པོ་བྱས་ནས་རྙིད་དུ་འཇུག་གི་མ་རེད། ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་མེ་
ཏོག་འདི་ཚོ་སྐྱོན་མེད་འཚར་ལོངས་ཡོང་བར་དུས་རྟག་ཏུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་རེད།
ཡང་ངས་ཁྱེད་ཚོར་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་མངགས་རྒྱུ་ཡོད། དེ་ནི་ཁྱེད་ཚོ་ནང་
ཁུལ་འཆམ་པོ་དང༌། ཕན་ཚུན་དགའ་པོ་བྱེད་དགོས། ཚང་མ་རིགས་གཅིག ཕ་མ་
གཅིག་གི་ཕྲུ་གུ་སྡུག་པོ་མཉམ་དུ་མྱོང་མཁན། ད་ལྟའི་བསམ་བློ་དང༌། ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་

དམིགས་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་ཤ་སྟག་རེད། རྒན་གཞོན་བརྩི་བཀུར་དང༌། གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་བརྩི་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས། མ་སུ་རིར་སློབ་ཕྲུག་རྒན་པ་རྣམས་
ལ་རྣམ་ཀུན་གྱི་འགྲོ་ལུགས་སྤྱོད་གསུམ་གང་ཅིའི་སྐོར་སྐད་ཆ་འདྲི་དགོས། ཁོང་
ཚོས་བསླབ་བྱ་བཟང་པོ་གང་བྱས་པ་དེ་བཞིན་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས། དཔེར་ན།

ཉིན་རེ་ཞོགས་པ་ལངས་ནས་ཁྲུས་རྒྱག་པ་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་དཔེ་ཆ་སྐྱོར་འཛིན། ལུས་རྩལ་རྩེད་སྦྱོང༌། སྔ་དགོང་སློབ་སྦྱོང་ཁག ལྟོ་ཟ་སྟངས་ཚུན་ཚད་གང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

46

ཅིའི་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་སྐོར་སློབ་གྲྭ་བ་སྔོན་མ་ཚོ་སྒྲིག་ལ་ཆུད་ཚར་བ་ནང་
བཞིན་ཁྱེད་ཚོས་བྱེད་དགོས།
དུས་རྒྱུན་ཕྱི་ནང་གང་སར་སྤྱོད་ལམ་ཡག་པོ་དགོས། ང་རང་ཚོས་སྒུལ་བསྐྱོད་
གང་བྱེད་ཚང་མ་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད། བོད་པ་མི་གཅིག་གི་

སྤྱོད་ལམ་ཡག་པོ་བྱུང་ན། དེ་ནི་བོད་རིགས་ཚང་མའི་རྒྱན་ཡིན་པ་དང༌། བོད་པ་མི་
གཅིག་གི་སྤྱོད་ལམ་སྡུག་པོ་བྱུང་ན། དེ་ནི་བོད་རིགས་ཚང་མའི་རྐང་འདྲེན་ཡིན་པ་

དེ་རྒྱུན་དུ་སེམས་བཅང་བྱེད་དགོས། བོད་མི་ཕྲུ་གུ་གཅིག་གི་སྤྱོད་ཚུལ་ཡིན་ཡང༌།

དེ་ནི་བོད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་གཏམ་དོན་དང་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།
ང་རང་ཚོས་ཕྱི་ནང་གང་སར་སྤྱོད་ཚུལ་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས་པ་འདི་གལ་ཆེན་པོ།
ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོའི་སྤྱོད་པ་བཟང་ངན་ལ་བརྟེན་ནས་བོད་
སྤྱི་དོན་ལ་ཕན་གནོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད།

ག༽ ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དང་། བོད་ཀྱི་བདེན་མཐའ།
ཁྱེད་ཚོས་ཉིན་མཚན་དུས་དྲུག་ཏུ་མ་བརྗེད་པར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནི་ལུགས་གཉིས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་དང༌།
རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་བའི་ཆེད་དུ། ངས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཧུར་བརྩོན་མཐར་ཐོན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་མ་བྱས་ན་རྩ་བ་ནས་མི་འགྲིགས་བསམ་དགོས་པ་
དེ་ཡིན། ལུགས་གཉིས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་བོད་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགན་དབང་

དེ་ནི། རང་ཚོ་བོད་མི་ཕོ་མོ་རྒན་གཞོན་ཚང་མར་ཡོད། ཕོ་མོ་དང་དྲག་ཞན་ལ་ཁྱད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

47

པར་རྩ་བ་ནས་མེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་བུ་མོ་རྣམས་ནས། ངས་ཡོན་ཏན་གང་འཚམ་
ཞིག་སྦྱངས་ནས་ནང་གི་ཨ་མ་བྱས་ཏེ་བསྡད་བསམ་པའི་བསམ་བློ་ཆུང་ཆུང་དེ་འདྲ་
བཏང་ན་མི་འགྲིགས། ང་ལ་ཡང་མི་ཞིག་ཡིན་བསམ་པའི་བློ་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ། བོད་
ཀྱི་བསྟན་པ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།
ཁྱེད་ཚོས་ང་ཚོ་རྒན་པའི་ལས་མཇུག་འཛིན་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་
དགོས། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་རྒྱ་མི་དམར་པོའི་བཙན་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་དང༌། བོད་
དུ་ཡུལ་མི་ཚང་མ་སྡུག་པོ་ཉིན་མཚན་མ་འཁྱོལ་བ་མྱོང་གི་ཡོད་པ། ང་རང་ཚོ་བོད་
མི་མང་པོ་དངངས་སྐྲག་དང༌། དཀའ་སྡུག་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་རྒྱ་གར་ཕྱོགས་སུ་
བྲོས་ཡོང་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཁག་པོ་དང༌། སྐྱོ་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། མཐའ་
མའི་བདེན་པའི་རྒྱལ་ཁ་དེ་ང་རང་ཚོ་རང་ལ་འཐོབ་རྒྱུར་ང་ཚོར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་
ཡོད། གཅིག་བྱས་ན། ང་ཚོ་མགྱོགས་པོ་བོད་དུ་ལོག་ནས། བོད་དུ་རང་དབང་བདེ་
སྐྱིད་ཀྱི་ཉི་མ་སྔར་ལས་གསལ་བ་ཤར་རྒྱུ་ཡོང་གི་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། འཛམ་
གླིང་གི་གནས་ཚུལ་འགྱུར་ལྡོག་ནི་དེང་སང་གི་གནམ་གཤིས་དང་འདྲ་པོ་རེད། ད་
ནང་ང་རང་ཚོ་ལངས་དུས་གནམ་འཐིབས་ནས་ཧ་ལམ་ཆར་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་
བཏང་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པ་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟ་གནམ་ཐང་ནས་ཉི་མ་གསལ་

པོ་གང་འདྲ་ཤར་འདུག ཕྲུ་གུ་ཚོ་གནམ་ལ་ལྟོས་དང༌། ང་རང་ཚོ་བོད་ཀྱི་བདེན་པའི་

མཐའ་དེ་ཡང་འདི་བཞིན་མགྱོགས་པོ་གསལ་བའི་རེ་བ་ཡོད།
ང་རང་ཚོ་བོད་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་ཁབ་རང་བཙན་བསྐྱར་དུ་བྱུང་
ནས། བོད་ཡུལ་དུ་སེམས་ཅན་ཚང་མ་རང་དབང་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འཚོ་བར་ལོངས་སུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

48

སྤྱོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། ང་ཚོས་ཡོང་གི་རེད་ཡོང་
གི་རེད་ཅེས་གནམ་གྱི་ཆར་པ་སྒུག་པ་ལྟར་རང་བཞིན་དུ་སྒུག་བསྡད་པས་རྩ་བ་ནས་
མི་འགྲིགས། ངེས་པར་དུ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས། ངེས་པར་དུ་རང་རེ་རྒན་གཞོན་
ཚང་མས་སོ་སོའི་སེམས་ལ་སྐུལ་ལྕག་ནན་ཏན་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་རྒན་པས་ལས་དོན་
དང༌། ཁྱེད་ཚོ་གཞོན་པས་སློབ་སྦྱང་ལ་འབད་བརྩོན་ལྷོད་མེད་བྱེད་དགོས། ང་ཚོས་བོད་མི་ཡོངས་རྫོགས་ཐུན་མོང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཅིག་པུ་དེ་འགྲུབ་པ་ཞིག་ཅིས་

ཀྱང་བྱེད་དགོས།
(ཞེས་གསུངས། མཚམས་འདིར་༸གོང་ས་མཆོག་ཡུད་ཙམ་རིང་དགོངས་པ་བཞེས་བཞིན་དུ་
ཕྲུ་གུ་རྣམས་ལ་གཟིགས་ཏེ་བཞུགས། ཕྲུ་གུ་ཚོས་ཀྱང་ལག་གཉིས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་དད་གུས་མོས་སེམས་རྩེ་གཅིག་གིས་༸གོང་ས་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་ཐུགས་རྗེའི་དགྱེས་ཞལ་ཁོ་ན་མཇལ་བ་དང༌། ཕྲུ་གུ་འགའ་ཞིག་གིས་མིག་ཆུ་ལྷུག་ལྷུག་གཏོང་བཞིན་འདུག དེ་ནས་མུ་མཐུད་བཀའ་སློབ་གནང་གསལ།)

ང༽ ཆོས་སྲིད་ལུགས་གཉིས་དང་། བོད་ཕྲུག་གི་ལས་འགན།

ད་ལྟ་སྔོན་དུ་ངས་ཁྱེད་ཚོར་ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ཟེར་བ་ཞིག་བཤད་
ཡོད། དེ་གང་ཡིན་ནམ། ཤེས་སོང་ངམ། མཚམས་འདིར་ཕྲུ་གུ་ཁག་གཅིག་གིས།

ལགས་ཤེས་སོང༌། ཞེས་ཞུས། དེ་ནས་༸གོང་ས་མཆོག་གིས་མུ་མཐུད་གསུངས་

གསལ། ངས་ད་དུང་ཁྱེད་ཚོར་ཡང་བསྐྱར་ནན་ཏན་གསལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།
ལུགས་གཉིས་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་དང༌། སྲིད་ཀྱི་ལུགས་དེ་གཉིས་ལ་ཟེར་བ་ཡོད།
ཟུང་འབྲེལ་ནི་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་པོ་འདི་ཡ་མ་བྲལ་བར་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་
པའི་དོན་ཡིན། ང་རང་ཚོ་བོད་ལ་ནི་སྲིད་ག་ཚད་ཀྱིས་དར་བ་དེ་ཙམ་དུ་ཆོས་དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

49

དར་རྒྱས་ངེས་པར་དགོས་པ་ཡིན། འདི་ནི་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་
མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོའི་སྤོ་བོའི་སྤོ་བོ། མི་རབས་གོང་མའི་གོང་མ། མེས་
པོའི་མེས་པོ་གོང་རིམ་རྣམས་ཀྱི་སྐབས་ནས་གོམས་གཤིས་སུ་ཡོད་པ། འཇིག་

རྟེན་འདི་དང༌། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀར་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་བའི་གཞི་རྩ་ཐབས་བྱུས་འགྲན་ཟླ་
བྲལ་བ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན། དེ་རིང་ཁྱེད་ཚོས་གྱོན་གོས་སྟབས་བདེ་དོར་མ་སྟོད་
ཐུང་ཆ་འགྲིག་གི་གྱོན་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་སློབ་ཕྲུག་འདྲ་བའི་སྒྲིག་ཆས་གྱོན་ཡོད་ཀྱང༌། དང་

པོ་ང་ཐུག་མ་ཐག་ཏུ་ཕྱག་འཚལ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཞིག་རེད། འདི་ཡང་

ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད། འདི་ལྟར་ཕྱིན་ཆད་ཀྱང་ང་རང་

ཚོས་ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་གོམས་སྲོལ་བཟང་པོ་དར་ཁྱབ་ཡུན་གནས་ཡོང་ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་དང༌། ལུགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ། ཞེས་པའི་ཚིག་དོན་རྣམས་

དུས་རྟག་ཏུ་བརྗེད་མེད་སྙིང་གི་དཀྱིལ་དུ་བཅང་དགོས་པ་ཡིན།

ཁྱེད་ཚོས་གཅིག་ཏུ་བོད་ལ་ཆོས་དར་ཁྱབ་ཡོང་བ་དང༌། གཉིས་སུ་བོད་དུ་དུས་བསྟུན་སྲིད་ལུགས་དར་རྒྱས་ཡོང་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་
པར་ང་ཡིད་ཆེས་ཡོད། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་ཁྱེད་ཚོའི་ལས་འགན་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞིག་

ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད། ལས་འགན་འདི་སྒྲུབ་ཐུབ་པར་ཚང་མས་སྙིང་རུས་བསྐྱེད་ན་
མི་ཡིས་མི་ལ་ཁ་གཏད་གཅོག་མ་ཐུབ་པ་རྩ་བ་ནས་མེད། ཁྱེད་ཚོས་འདི་ཁུལ་ཡོད་
པའི་ཕ་མའི་དོན་ལ་སེམས་ཁྲལ་བྱེད་མི་དགོས། ཕ་མ་ཚོས་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོའི་དོན་ལ་
སེམས་ཁྲལ་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་འདུག ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཕ་མ་ཕལ་ཆེར་ཉེ་ཆར་འདི་གར་

ངོ་ཐུག་བྱུང༌། ངས་ཁོ་ཚོར་སེམས་ཁྲལ་ཡོད་མེད་སྐད་ཆ་དྲིས་པ་ཡིན། ཚང་མས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

50

སེམས་ཁྲལ་དངོས་གནས་མི་འདུག ཕྲུ་གུ་ཚོ་སྡོད་ས་དང༌། བཟའ་བཏུང༌། མལ་གོས། སློབ་སྦྱོང་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་མཐོང་ནས་ཤིན་ཏུ་བློ་བདེ་པོ་བྱུང་ཟེར་
གྱི་འདུག ང་ཚོ་ཡང་བསྐྱར་ཐུག་གི་རེད། ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མས་གཙང་སྦྲ་དོད་པོ་བྱེད་
དགོས། གཟུགས་པོར་གཅེས་སྤྲས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། སློབ་སྦྱོང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། དེ་རིང་ང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ཞེས་བཀའ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་སུད་ཛ་ལན་(Switzer Land) ཁྲོག་ཀིན་ཕྲུ་གུའི་གྲོང་གསེབ་ཚོགས་པའི་དབུ་བཞུགས་སྐུ་ཞབས་ཨ་ཐར་འབིལ་ནས་སྒྲ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ཐོག་གསུང་བཤད་ཞུས་སྩལ།

ཀ༽ དགེ་ལས་སློབ་ཕྲུག་དང་། དེ་དག་གི་ཞུ་སྒོ།
ཁྲོག་ཀིན་གྲོང་གསེབ་ནང་ཡོད་པའི་ངའི་བརྩེ་བའི་བོད་ཕྲུག་ཚོ་དང༌། དགེ་རྒན།
ལས་བྱེད་དང་བཅས་པར་སྐད་ཆ་ཚིག་འགའ་ཤས་ཤོད་རྒྱུར། ཐོག་མར། སྔ་ལོ་ཁྱེད་རང་ཚོ་འདི་ནས་ཐོན་ཁར་ང་ཚོ་ཐུག་འཕྲད་སྐབས་བོད་ཕྲུག་ཚོའི་གདོང་འཛུམ་ཧྲིལ་ཧྲིལ་དེ་སེམས་ལ་དྲན་བཞིན་པར་ངས་ཁྱེད་ཚོར་འཚམས་འདྲི་ཡོད། འདི་གར་ང་

བདེ་པོ་ཡིན། སྤྱི་དོན་ཐོག་ལ་ཡང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་སྐབས་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

51

མ་བློ་བདེ་པོ་དང༌། སེམས་སྐྱིད་པོ་བྱས་ནས་སྡོད། གཉིས་པར་བློ་མངགས་བཞིན་

ཁྱེད་རང་ཚོ་སུད་སིའི་ས་ཆའི་ནང་བསྡད་ཡོད་པ་དེའི་དགོས་པ་དང༌། དམིགས་

ཡུལ། རྒྱུ་མཚན་བཅས་མ་བརྗེད་པར་ཡང་ཡང་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། འཛམ་
གླིང་ནང་ཆོས་དང༌། ཤེས་རིག་གིས་ཕྱུག་པའི་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཤི་གསོན་གྱི་
མཚམས་ལྟ་བུར་ཡོད་སྟབས་འདི་དག་ལེགས་པར་གསོ་བའི་འགན་མ་འོངས་པའི་
བོད་ཕྲུག་ཚོ་ལ་ཡོད། ང་དང༌། བོད་མི་རྒན་པ་ཚོས་ཁྱེད་ཚོར་རེ་བཅོལ་ཇི་ལྟར་བྱས་
པ་བཞིན་འགྲུབ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་སུད་ཛ་ལན་ནང་ཡོད་པ་དང༌། ང་
དྷ་རམ་ས་ལར་བསྡད་དེ་ས་ཐག་རིང་པོས་ཆོད་ཡོད་ཀྱང༌། ས་ཐག་རིང་པོས་ཆོད་པ་
དེས་ལུས་ཀྱི་ཐུག་འཕྲད་ལ་འགལ་རྐྱེན་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་སེམས་ཀྱི་ཐུག་འཕྲད་

ལ་འགལ་རྐྱེན་བྱེད་མི་ཐུབ། ལྷག་པར་བླ་སློབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང༌། ནུས་པ་ནི་དད་

པ་དང་དམ་ཚིག་གང་དུ་ཡོད་པར་ལྷན་སྐྱེས་ལྟ་བུར་གནས་ཡོད་སྟབས་སེམས་མ་སྐྱིད་པ་དང་བློ་གཡེང་བྱེད་མ་དགོས། ངའི་བསམ་བློའི་ནང་དུ་ཡང་རྒྱུན་དུ་ཁྱེད་ཚོ་
མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་སྣང་བ་ཡོད་ན་བློ་ལྷོད་ལྷོད་བྱས་ཆོག །ཁྱེད་རང་ཚོ་གཞན་ཡུལ་དུ་ཡོད་སྟབས་ཚང་མས་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་བུ་ཕྲུག་ཚོའི་སློབ་
སྦྱོང་དང༌། དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་ཚོའི་བྱེད་སྒོ་བཅས་ལེགས་པོ་འདུག །ལྷག་པར་
རཀ་ར་ནས་ཐུགས་འཁུར་ཆེན་པོ་བཞེས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ད་ལྟ་སྐུ་ཞབས་འབིལ་དང་

བཀའ་མོལ་ཞིབ་ལྷོད་བྱུང་བས་དགའ་པོ་བྱུང༌། ད་དུང་ཡང་མུ་མཐུད་དེ་ཚང་མས་
ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། ང་རང་ཚོ་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། དལ་འགྲོའི་རྒྱུན་བཞིན་ཟེར་
བ་ལྟར། གློ་བུར་ཛ་དྲག་ཆེ་ལ་དེ་ནས་ཆད་པ་མ་ཡིན་པར་རྒྱུན་བསྲིངས་མུ་མཐུད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

52

ཀྱིས་ཧུར་བརྩོན་བྱེད་དགོས། འདི་ག་དྷ་རམ་ས་ལའི་ཉེ་སྐོར་དུ་འབབ་ཆུ་ཞིག་ཡོད་
པ་འདི་དག་ཆེན་པོ་མེད་ཀྱང་རྩ་བ་གངས་ལ་ཐུག་ཡོད་སྟབས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་
འབབ་པ་འདི་ནང་བཞིན་དགོས། ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས། ཡང་ཁ་སྔོན་ངའི་

སྐྱེས་སྐར་ཐོག་ཁྱེད་ཚོས་ཆུ་ཚོད་གཅིག་བསྐུར་འབྱོར་བྱུང་བ་དེ་ནི་ཧ་ཅང་ཐག་རིང་

གི་ཡུལ་ནས་གནད་གོང་ཆེན་པོའི་དངོས་པོ་ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་བསྐུར་བ་ཞིག་

ཡིན་སྟབས་ང་ལ་སེམས་འགུལ་ཐེབས་བྱུང་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡིན། ཚང་མ་
སེམས་སྐྱིད་པོ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོའི་སྤྱི་དོན་སེམས་ལ་བཞག་ནས་ཧུར་ཐག་བྱེད་
དགོས། མགྱོགས་པོ་ཐུག་ཡོང༌། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢༣ ཉིན། ཀ་ན་ཌའི་སྐུ་ཞབས་ཝུ་ཀྲི་ཀོག་ནས། སྒྲ་ལེན་འཕྲུལ་འཁོར་ཐོག་གསུང་འཕྲིན་སྒྲ་འཇུག་ཞུས་སྩལ་དུ།

ཀ༽ མཚོན་ཆའི་རླུང་ཤུགས་དང་། བདེན་པའི་འོད་སྣང་།

ཀ་ན་ཌའི་མི་མང་ནས་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་གསན་ཐོས་ཡོད་མཁན་ཚོར་ཚིག་
འགའ་ཤས་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་འདིར་དགའ་པོ་བྱུང༌། བོད་ཀྱི་ནང་གནས་ཚུལ་
ཧ་ཅང་ཐབས་སྡུག་བྱུང་སྟེ་ང་ཚོའི་ཆོས་དང༌། ཤེས་རིག་སོགས་བོད་མིའི་ཐོབ་ཐང་

ཡོངས་རྫོགས་ཆུད་ཟོས་སུ་ཕྱིན་ཏེ་ཚིག་གི་ལམ་ནས་བརྗོད་མི་ཐུབ་པའི་དཀའ་ངལ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

53

ཆེན་པོར་གྱར་སོང་ཡང༌། འཛམ་གླིང་ནང་རང་དབང་ཅན་གྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་དང༌།

སེམས་བཟང་གི་མི་མང་རྣམས་ནས་ང་ཚོར་གདུང་སེམས་མཉམ་སྐྱེས་ཐོག་གང་
ཐུབ་ཀྱི་རོགས་རམ་གནང་བར་བརྟེན་ང་ཚོར་སྤོབས་པ་རྙེད་པ་དང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱུང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ད་ལྟའི་སྐབས་ནང་པའི་ཆོས་རྫོགས་པའི་དུས་སུ་

གསུངས་མེད་པ་དང༌། བོད་ཀྱི་གནད་དོན་འདི་བདེན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་གནས་ཡོད་
སྟབས་རྫུན་དང༌། མཚོན་ཆའི་རླུང་ཤུགས་ཇི་ལྟར་ཆེ་ཡང་བདེན་པའི་འོད་སྣང་ནུབ་
མི་ཐུབ་པར་སྙིང་ནས་ཡིད་ཆེས་ཡོད། རྒྱ་གར་དང༌། བལ་ཡུལ། འབྲུག །འབྲས་
ལྗོངས་བཅས་པར་བོད་མི་འབོར་ཆེ་འབྱོར་ཡོད་པར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། རང་དབང་གི་ཡུལ་དུ་རང་དབང་ཐོབ་པ་འདི་རང་ལ་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད། སྤྱིར་བཏང་མིའི་འཚོ་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་སྐབས་དཀའ་ངལ་ཆེན་
པོ་ཚང་མར་ཡོང་བཞིན་པ་ལྟར་ང་ཚོར་ཡང་དེ་བཞིན་ཡོད། མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་
དོན་དུ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བོད་ཕྲུག་གཞོན་ནུ་འདི་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྐོར་ལ་ང་རང་བློ་གཡེང་ཆེན་པོ་འདུག །རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ཀྱང་འདི་སྐོར་ཐུགས་འཁུར་ཆེན་
པོས་རོགས་རམ་གནང་གི་ཡོད། འོན་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོ་དང༌། ཁྱེད་ཚོ་འདྲ་བའི་གྲོགས་པོ་
བཟང་པོ་ཚོས་བོད་ཕྲུག་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སྐོར་ལ་གྲོགས་ཕན་གནང་བའི་རེ་བ་ཡོད།
ལྷག་བསམ་བཟང་པོས་བོད་མིར་བརྩེ་ཞེན་གནང་མཁན་ཚོར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་
ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

54

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༢ ཉིན། མ་དྷ་ར་སིའི་ཀ་ལག་ཤ་ཏ་རའི་སློབ་གྲྭར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

(ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༢ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༢ ཉིན། སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་རྒྱ་
གར་ལྷོ་ཕྱོགས་མའེ་སོར་ཁུལ་བོད་མི་གཞིས་ཆགས་རྣམས་ལ་གཟིགས་སྐོར་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་སྐབས་ཕེབས་ལམ་འཁེལ་ཡུལ་མ་དྷ་ར་སིར་གོང་ཟླའི་ཚེས་ ༡༥ ཉིན་ཞབས་འཁོད་སྐབས་ཀ་ལག་ཤ་ཏ་ར་ཞེས་པའི་སློབ་གྲྭའི་དབུ་འཛིན་སྤི་རིག་སྦའི་ཞུ་བས་མཇལ་བཅར་དང་འབྲེལ་སློབ་ཁང་དུ་གདན་ཞུས་ལྟར་ཆིབས་བསྒྱུར་གྱིས་སློབ་གྲྭ་དེར་བོད་རིགས་དགེ་སློབ་ཕོ་མོ་མི་གྲངས་ ༤༢ དང༌། འཇུར་ཏ་བཟོ་མི་སྐྱེས་པ་དྲུག རྒྱ་གར་བའི་སློབ་ཕྲུག་ཕོ་མོ་མི་གྲངས་ ༡༥༠ སྐོར་བཅས་ནས་དགའ་བསུ་གུས་འདུད་ཞུས་རྗེས་སྤྱི་ནོར་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་བཞུགས་ཁྲིའི་སྟེང་༸ཞབས་སོར་འཁོར་འཕྲལ་བོད་ཧིན་གྱི་རྒྱལ་གླུ་ཕུལ་ཏེ་ཚང་མ་གྲལ་འཁོད་མཚམས་བཀའ་སློབ་ཏུ།)

ཀ༽ གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་། གཤོག་སྒྲོ་ཟུང་ལྡན།

དེ་རིང་ང་ཚོ་ས་ཆ་ཁུ་སིམ་པོ་འདིར་མི་རིགས་ཕོ་མོ་མི་འདྲ་བ་མང་པོ་ལྷག་
བསམ་རྣམ་པར་དཀར་བ་ཞེ་གཅིག་མཉམ་དུ་འཛོམས། ལྷག་པར་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་
སུ་དད་མོས་ཡོད་པ་ཤ་སྟག་ཐོག ཚོགས་པའི་དབུ་ཁྲིད་རྣམ་པ་དང༌། དགེ་སློབ་ཚང་མས་མཛའ་བརྩེའི་དགའ་བསུ་གནང་བར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ད་ལམ་ངོས་མའེ་སོར་དུ་
བསྐྱོད་ཞོར་ཁྱེད་རྣམས་འའཁྱུག་ཙམ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ཡང་དགའ་པོ་བྱུང་།

(ཞེས་བཀའ་སྩལ། དེའི་མཚམས་རྒྱ་གར་བའི་དགེ་སློབ་རྣམས་ནས་མཇལ་ཁ་ཞུས། སྐུ་ཞབས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

55

སྤི་རིག་སྦའི་ནས་རེ་རེ་བཞིན་ངོ་སྤྲོད་སྙན་སེང་གནང་མཚམས་འདིར་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ནས་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་དགྱེས་ཞལ་ལ་ལྟ་བཞིན་དད་གདུང་དྲག་པོས་བསྐུལ་བའི་མཆི་མ་བར་མེད་དུ་འཛག་བཞིན་གནས། སླར་ཡང་༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་བོད་རིགས་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་བཀའ་སློབ་ཏུ།)
ང་ཚོས་དེ་སྔོན་གོ་མྱོང་ཡང་མེད་པའི་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ཆ་འདི་འདྲར་

ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་མ་ཟད། བོད་དང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རིག་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་
རྙེད་པ་བཅས་ལ་དགའ་པོ་བྱུང༌། དེ་འབྲེལ་ཁྱེད་ཚོས་རང་རེ་བོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་
མ་བརྗེད་པ་དེ་ནི་དགེ་རྒན་ཚོ་དང༌། སློབ་ཕྲུག་རེ་རེས་ཀྱང་གཟབ་གཟབ་བྱས་པའི་

འབྲས་བུ་ཞིག་རེད། བར་ལམ་ཁྱེད་ཚོའི་ཡིག་ཚད་བཏང་འབྱོར་བྱུང་བ་གང་ལེགས་
འདུག །ད་དུང་ང་ཚོས་མ་འོངས་པའི་བྱ་བར་གལ་ཆེར་བརྩིས་ཏེ་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་

འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཡོངས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཚོ་གཞོན་ནུ་ཚོར་
རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། དེང་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འདི་
དག་ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ནུས་གཙོ་བོ་ཡང་ཤེས་རིག་གི་ཐོག་ནས་འགྲུབ་དགོས་
པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་བརྩོན་པ་ཆེར་བསྐྱེད་བྱ་གལ་ཆེ། དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང༌། རྣམ་འགྱུར་གོམས་གཤིས་མ་བརླག་

པ་དམ་པོར་བཟུང་དགོས་པ་དང༌། གཉིས་ནས་དེང་དུས་དང་འཚམས་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་
གྱི་ཤེས་རིག་གི་གནད་ཀུན་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ་སྙིང་པོ་འདབ་ཆགས་གཤོག་སྒྲོ་
ཟུང་ལྡན་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

བོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་རྩ་བ་ནས་མེད་ན་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་དགའ་བསུ་མི་ཞུ་
ཞིང༌། ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རིག་རྩ་བ་ནས་མེད་ནའང་མི་འགྲིགས་པས་རང་རེའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

56

ཤེས་རིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་རིག་སྣོན་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་ཚོ་མཛའ་
མཐུན་གྱི་རྣམ་པ་མི་ལྷོད་པའི་ཐོག །ཕྱིའི་སྤྱོད་ལམ་གང་ཅི་ཡ་རབས་བཟང་པོའི་ངང་

ཚུལ་དུ་འཇུག་དགོས་པ་དེས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་མང་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད། ཁྱེད་
ཚོས་འགོ་བྱེད་ཚོའི་ཁ་ལ་ཉན་པོ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པའི་ནང་བོད་
རིགས་གཞོན་ནུ་མང་པོ་ཞིག་འབྱོར་ཐུབ་པ་ནི་གནས་སྐབས་འཚོ་བའི་དཀའ་

རྙོགས་མང་ཙམ་ཡོད་རུང༌། ཕུགས་ཡུལ་ངས་གཙོས་རྒན་པ་རྣམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཁྱེད་ཚོ་གཞོན་ནུ་རྣམས་
བོད་ཀྱི་ལས་མཇུག་འཛིན་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། དེ་ལ་ཚང་མས་རེ་བཅོལ་ཆེན་
པོ་བྱེད་བཞིན་དུ་ཁྱེད་ཚོའི་གནས་ཚུལ་རྣ་ནས་ཉན་པ་དང༌། མིག་གཉིས་ཀས་ཁྱེད་
ཚོར་ལྟ་བཞིན་ཡོད་པས་དེ་རྩིས་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་བརྩོན་ལྷོད་མེད་བྱེད་དགོས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་མ་སུ་རིར་ཤེས་རིག་སློབ་གྲྭ་དང༌། བོད་ཁྱིམ་ཚོགས་སྡེ་གཉིས་ལ་གནང་བའི་བཀའ་ཡིགཀ༽ བོད་ཀྱི་རང་དབང་དང་། ཆ་རྐྱེན་གྱི་ཤེས་ཡོན།
༄༅། །མ་རུ་རིའི་སློབ་སྤྱི་ཛ་སག་ཕྲེང་རིང་དང༌། བོད་ཁྱིམ་ཚོགས་སྡེའི་

འགན་འཛིན་ཕྲེང་རིང་རིན་ཆེན་སྒྲོལ་མ་ཅན་དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་ཐུན་མོང་ལ། ཆེད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

57

དོན།
ཉེ་ཆར་ངོས་མ་སུ་རིར་བསྐྱོད་འཁོད་སྐབས་ཚང་མས་དགའ་བཀུར་གང་
གཟབ་དང༌། ལྷག་པར་སློབ་གྲྭའི་གནས་ཚུལ་སྒོ་ཀུན་ནས་ཡར་རྒྱས་མི་དམན་པ་
མཐོང་བས་ཡིད་སྤྲོའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར། ངོས་ནས་དུས་རྒྱུན་དུ་གླེང་མོལ་ཇི་ལྟར་
བགྱིས་མུས་རང་ཅག་བོད་ཀྱི་རང་དབང་སྒྲུབ་ཅིང་དར་རྒྱས་ཡུན་སྐྱོང་བྱེད་པའི་ཆ་

རྐྱེན་གཙོ་བོ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འབད་བརྩོན་ལ་རག་ལུས་ཤིང༌། དེ་
ཡང་བོད་མི་ཚོར་ཤེས་ཡོན་གྱི་གདེང་ཚད་ངེས་ཅན་ཡོད་མེད་ལ་མ་ཐུག་གཤིས།

བོད་ཕྲུག་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དོན་འདི་དག་ཤིན་ཏུ་གནད་གལ་

ཆེ་བས་དགེ་སློབ་ཚང་མས་དོ་བརྩོན་ཁུར་ལེན་སྔར་བཞིན་རྒྱུན་འཁྱོངས་བྱེད་
དགོས། ཆ་སྙོམས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། རང་རེའི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

ཤེས་རིག་བཀྲ་བས་མི་རིགས་གཞན་ལ་ཡིད་སྨོན་མ་དགོས་ཙམ་ཡོད་ཀྱང༌། ཁོང་
ཚོའི་ཤེས་ཡོན་ཐོན་སྐྱེད་ཆེ་ཆུང་དང༌། ལྟ་སྤྱོད། ལུས་འཚོའི་འཚར་ལོངས་བཟང་ཞན་ཐད་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་རྣམས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་ཐབས་མཁས་བལྟ་སྐྱོང་བཟང་ཞན་
གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་བྱེད་རྒྱུར་བརྟེན། དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་རྣམས་ནས་སློབ་སྟོན་བལྟ་སྐྱོང་བྱེད་སྒོ་གལ་གནད་སྙིང་པོ་ཅན་དུ་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཁུར་ལེན་ཆེར་བསྐྱེད་
སྙིང་ཐག་པ་ནས་དགོས་རྒྱུ།
དཔེར་ན། སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་པའམ། བོད་ཁྱིམ་ཁག་གི་ཕ་མའི་དོད་
ཚབ་ཁྱིམ་བདག་རྣམས་ནས་རང་ཉིད་འགྲོ་ས་ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པ་དང༌། འཚོ་བའི་
རྟེན་ས་ཞིག་བྱུང་བས་འགྲིགས་སོང་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་མ་བཟུང་བར་རང་ཉིད་བོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

58

ཕྲུག་འདི་རྣམས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་ཡིན། བོད་ཕྲུག་འདི་རྣམས་ལ་གཅེས་
སྐྱོང་བྱས་པ་དང༌། བོད་རང་དབང་སྒྲུབ་པའི་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད། འདི་རྣམས་

ལ་ཡོན་ཏན་སྣེ་གང་རིགས་ནས་འཇགས་ཐབས་དང༌། སྐྱོན་སྣེ་གང་རིགས་ནས་

འགོག་ཐབས་ཇི་ལྟར་བྱ། འདི་རྣམས་དགའ་སྐྱིད་ངང་ལུས་སེམས་འཚར་ལོངས་
འབྱུང་ཐབས་ཅི་དྲག་སྙམ་དུ་ཁ་ཞེ་ངོ་ལྐོག་མེད་པའི་བརྩེ་སེམས་ཀྱིས་སློབ་སྟོན་དང་
བྱམས་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ། མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་མིན་དང༌། ལས་བྲེལ་ཞེ་སུན་གྱི་

དཀའ་ངལ་ཕྲན་བུ་འབྱུང་སྲིད་ཀྱང༌། དགྲ་བོའི་བྲན་གཡོག་བཀོལ་སྤྱོད་དུ་མ་ཚུད་
པར་རང་རིགས་ཀྱི་དོན་དུ་ལས་རྩོལ་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པ་བསོད་ནམས་ཆེ་
སྙམ་དུ་དགའ་བ་སྒོམས་ལ་འབད་བརྩོན་གྱིས།

ཁ༽ དགེ་སློབ་ལས་བྱེད་དང་། སློབ་ཕྲུག་གསོ་སྐྱོང་།
དེ་བཞིན་དགེ་རྒན་ཚོས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སློབ་ཁྲིད་སྐབས་ཀྱང༌། འཛིན་གྲྭའི་དུས་

ཚོད་གང་འཁྱོལ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སྐབས་བབས་སློབ་ཚན་གང་ཡིན་གྱི་གནད་དོན་
སློབ་ཕྲུག་ཚོས་གོ་རྟོགས་ངེས་རྙེད་གསལ་པོར་འབྱུང་ཐབས་དང༌། ངོ་སྤྲོད་འགྲེལ་བཤད་རྒྱས་བསྡུས་ཀྱང་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་བློ་རྩལ་ཤེས་ཚད་དང་འཚམས་པའི་ཐབས་

ཚུལ་གང་གཟབ་དགོས་རྒྱུ།
མ་འོངས་པར་རང་རེའི་བོད་ཕྲུག་ལུས་པ་མེད་པ་ཡོངས་རྫོགས་གཞི་རྩའི་

ཤེས་ཡོན་རྣམས་སློབ་སྦྱོང་སླད་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་གཏོང་བྱ་རྒྱུར། སློབ་གྲྭར་ཞུགས་
ཕྱིན་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་ལམ་སྒོ་འགག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར། སྐལ་ལྡན་དག་ནས་སྟོན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

59

པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ཏེ་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་ནོད་དང༌། ཟབ་
པ་དང༌། རྒྱ་ཆེ་བའི་ཆོས་ཚུལ་སྦྱོང་བརྩོན་བྱེད་འདོད་སྐྱེ་བའི་བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་
ངེས་པར་དགོས་རྒྱུ། ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་མིག་ལྟོས་བཟང་པོར་འགྱུར་བ་དང༌། རང་རང་
གི་རྒྱུད་སྨིན་གྲོལ་དུ་འགྱུར་ཆེད། ད་ཕན་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་ནོད་ཟིན་པ་རྣམས་
ནས་འདི་ལོ་དབྱར་གནས་ནས་བཟུང་གཞི་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཕྱག་བསྟར་ཐུབ་
པ་བྱུང་ན་ལེགས་ཚོགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་རྒྱུ།
བུ་ཕྲུག་འབོར་ཆེན་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ཏུ་བསྡེབས་འཇོག་བྱ་རྒྱུ་ཤུགས་མ་ཐུབ་
ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་ཟས་གོས་འཕྲོད་བསྟེན་ལ་འཐུས་ཤོར་ཟོམ་ལུས་འགྲོ་སྲིད་ངེས་ལ་བརྟེན། བུ་ཕྲུག་མང་ཉུང་ཆ་བགོས་ཀྱིས་འཇོག་པའི་བོད་ཁྱིམ་ཁག་བཙུགས་ཏེ། ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་ཕ་མའི་དོད་ཚབ་ཁྱིམ་བདག་བཟའ་ཚོ་དམིགས་བཀར་གྱིས་

འཇོག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་བུ་ཕྲུག་ཚོར་བྱམས་སྐྱོང་འཕྲོད་བསྟེན་བྱེད་སྒོར་འཐུས་ཤོར་མི་འབྱུང་ཞིང༌། ལུས་སེམས་ཀྱི་འཚར་ལོངས་བཟང་པོ་ཡོང་བ་ཁོ་
ནའི་ཆེད་དུ་ཡིན་གཤིས། ཕ་ཚབ་ཁྱིམ་བདག་ཚོས་བུ་ཕྲུག་ཚོར་བྲན་གཡོག་གི་འདུ་

ཤེས་མ་བཟུང་བར་རང་ཕྲུག་དང་ཁྱད་མེད་ཀྱི་བྱམས་བརྩེས་གཅེས་སྐྱོང་ཅིས་ཀྱང་

དགོས་ཤིང༌། ཕྲུ་གུའི་ལུས་ཁམས་འཕྲོད་བསྟེན་གྱི་དོན་དུ་བུ་ཕྲུག་སྡོད་སའི་ཁང་

ཁྱིམ་གུ་ཡངས་གང་ཆེ་འབྱུང་ཐབས་གླ་གྲོན་འཛེམས་མེད་བགྱིས་པའི་དམིགས་

དོན་ཕྱོགས་འགལ་འགྱུར་གཞིའི་བོད་ཁྱིམ་ནང་གཞན་དག་ལ་གནས་གཡར་དོགས་
འཚང་བསྟེན་སྐྱིལ་རིགས་མི་འབྱུང་བ་བྱེད།
བུ་ཕྲུག་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ལྟོ་གོས་སློབ་སྦྱོང་དང་བཅས་པར་ངལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

60

གྲོན་སེམས་འཁུར་མ་དགོས་པར་རང་གི་ཤེས་རབ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མ་

བསླུས་ན། དེང་དུས་འཇིག་རྟེན་འདིར་མཆིས་སོ་ཅོག་གིས་ཆོས་སྲིད་ཤེས་ཡོན་རྒྱ་
ཆེ་སྣེ་མང་ལ་ཅི་འདོད་ལྟར་སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་འདྲ་ཐོབ་པ་
ཆུད་ཟོས་སྟོང་ཟད་དུ་མ་བཏང་བར་རང་གི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྒོ་ཁག་ལ་དོ་བརྩོན་གང་
ཆེའི་ཐོག །ཁྱེད་ཚོའི་དོན་དུ་ངལ་ཁུར་ལྷུར་ལེན་བྱེད་པའི་དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་ཕ་ཚབ་
དང་བཅས་པར་རང་གི་ཕ་མ་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་གུས་བཀུར་བརྩེ་ཞེན་ཆེན་
པོའི་ངང༌། ལེགས་སློབ་ཅི་བྱས་དང་ལེན་སྙིང་བཅས་ཀྱིས་མ་འོངས་པར་རང་ཡུལ་
མི་མང་དང་བཅས་པར་ཞབས་འདེགས་རླབས་ཆེ་ཞུ་ཐུབ་པའི་ཆོས་སྲིད་གཉིས་

ལྡན་གྱི་བོད་མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཐབས་བརྩོན་ལྷུར་ལེན་བྱེད་དགོས།
དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་པ་རྣམས་ནས་འཛིན་གྲྭ་ཚུགས་ཡུན་དང༌། ལྟོ་ཟས་སུ་འཛོམས་ཡུན་ཙམ་ལས་སློབ་བུ་མཐོང་འདྲིས་མ་ཐུབ་པ་མིན་པར། དུས་རྟག་ཏུ་སློབ་
ཕྲུག་ཚོའི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་དང༌། ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད། ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད། མདོར་
ན་གོས་ཀྱི་གྱོན་སྟངས། མིག་གིས་བལྟ་སྟངས་ཚུན་ལ་དོ་སྣང་རྟོག་ཞིབ་བགྱིས་ཏེ་
དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ་སློབ་སྟོན་བྱེད་འོས་གང་ཅི་ངག་འཇམ་འཛུམ་སྟོན་གྱི་ཐོག་
ནས་ཡུན་བསྲིང་ངང་རིང་གིས་བགྱིས་ཏེ་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ལྡན་པའི་བོད་མི་
བསྔགས་འོས་ཤ་སྟག་ཏུ་འཚར་ལོངས་ཡོང་བའི་ཐབས་བརྩོན་སྒོ་ཀུན་ནས་བྱེད་
གལ།

ད་ལམ་དེ་གར་ངོ་སྐྱོད་སྐབས་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ་དང་བཅས་དགེ་སློབ་ཚོའི་བྱེད་
སྒོ་རགས་བསྡུས་ཡིག་ལམ་དུ་བཀོད་པ་འདི་དག་ཚང་མས་རྟོགས་ཞིབ་ལག་ལེན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

61

དོན་འཁེལ་ཡོང་བ་བཅས་ཡིད་འཇགས་བྱེད། རྒྱ་གར་པན་འཇབ་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས།
ཏཱ་ལའི་བླ་མས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༠ ལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་རྡོར་གླིང་བོད་གཞུང་ཤེས་རིག་སློབ་གྲྭའི་དགེ་སློབ་ཐུན་མོང་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་ཡིགཀ༽ གྲྭ་གཞོན་སློབ་ཕྲུག་དང་། ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར།
༄༅། །རྡོར་གླིང་བོད་ཕྲུག་སློབ་གྲྭའི་དགེ་སློབ་ཐུན་མོང་ལ། ཆེད་དོན། ད་
ལམ་དེ་གའི་སློབ་གྲྭའི་ཁོངས་གྲྭ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་འདྲ་པར་བཏང་འབྱོར་ཡིད་སྤྲོའི་

གསོས་སུ་ཆེ། དེང་དུས་རང་རེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པའི་གྲྭ་རིགས་རྣམས་ལ་

ཆེད་དུ་གྲྭ་ཆས་རྩོལ་སྒྲུབ་དང༌། དགེ་ཚུལ་སྡོམ་འབོག །འདི་ལོ་ནས་གཞི་གསུམ་གྱི་

ལག་ལེན་རྒྱུན་འཛུགས་བཅས་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་ནི། ཕྱིན་ཆད་བོད་
མི་ཡོངས་རྫོགས་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་གོང་མཐོང་སྤེལ་ཆེད། བོད་ཕྲུག་ཚང་མ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་ངེས་པར་ཞུགས་དགོས་ལ། སློབ་གྲྭར་ཞུགས་ཕྱིན་ཆོས་ཀྱི་སློབ་
གཉེར་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཨེ་རྙེད་སྙམ་པའི་རྣམ་རྟོག་གཙང་མར་སེལ་བ་དང༌། བུ་
ཕྲུག་རང་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་གཏིང་ཟབ་བགྱིད་པའི་བསམ་འདུན་རྨ་མེད་
ཡོད་ཕྱིན་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་གཞི་རྩའི་ཤེས་ཡོན་རྣམས་སྦྱངས་ཐོན་ཟིན་རྗེས། གྲྭ་ས་
ཁག་ཏུ་ཞུགས་ནས་མདོ་རྒྱུད་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་མཚོར་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་ཅི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

62

དགར་བྱས་ཆོག་པའི་སྒོ་ལམ་འགག་མེད་དུ་གནས་པའི་ཐོག་མའི་དཔེ་སྟོན་མཚོན་
རྟགས་ལྟ་བུ་ཡིན་གཤིས། དེ་རྩིས་སློབ་དགེ་ཚོས་སྐལ་ལྡན་གྲྭ་རིགས་རྣམས་ཀྱི་

ཆོས་སྤྱོད་བྱེད་སྒོའི་སྐོར་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་བལྟ་སྐྱོང་སློབ་སྟོན་གང་གཟབ་དང༌།
གྲྭ་རིགས་སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཀྱང་སྲིད་ན་རྙེད་དཀའི་༸རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོར་
ཞུགས་པའི་སྐལ་བཟང་རླབས་པོ་ཆེ་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་བཏང་བར་རང་གི་བསླབ་སྡོམ་
ལ་གཅེས་སྤྲས་དང༌། ཞི་དུལ་བག་ཡོད་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་པོའི་ཐོག ཐུབ་བསྟན་
ནོར་བུའི་དགའ་ཚལ་དུ་འཇུག་པའི་ཆ་རྐྱེན་གཞི་རྩའི་ཤེས་ཡོན་སྦྱང་བརྩོན་ལྷོད་
མེད་དགོས་པ་བཅས་ཡིད་འཇགས་བྱེད། པན་འཇབ་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས། ཏཱ་ལའི་བླ་
མས། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༢༣ ལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༤ ཉིན་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གསར་འཛུགས་བསྐྱངས་པའི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁའི་སར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཆོས་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་ཤེས་ཚད།

ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་སློབ་གཉེར་འཕྲོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་མ་བྱུང་བར་བློ་ཕམ་འདུག་གམ་ཞེས་བཀའ་འདྲི་མཛད། འོན་ཀྱང་ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་བློ་ཕམ་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཐོག་མ་དེ་མ་སུ་རི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

63

ལ་བྱས་པ་རེད། དེ་རྗེས་རྒྱ་གར་ནང་རིམ་པས་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་བསྐྱེད་འགྲོ་སྐབས་དེ་གའི་

ཚོད་ཀྱི་དགེ་རྒན་མང་པོ་དགོས་མཁོ་ཆགས་པ་རེད། ཐོག་མར་སློབ་དགེ་རྣམས་ཀྱི་

ཤེས་ཚད་བོད་ཡིག་ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་དང༌། སུམ་རྟགས་ཀྱི་འགྲོ་ལམ་རོབ་ཙམ་
ཤེས་པ་ཙམ་བྱུང་ན་འགྲིག་གི་ཡོད། དཔེར་ན། སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་ཀ་ཁ་ལ་སོགས་པ་འབྲི་ཀློག་རིམ་སློབ་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་ལྗོན་དབང་རོབ་ཙམ་ཞིག་

འཁྲིད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རུང༌། ད་ཆ་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་བརྩོན་ལ་ང་ཚོ་བོད་
རིགས་རྣམས་བསྔགས་བརྗོད་བྱ་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཟད། ཕྱི་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་

བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དེར་བརྟེན་ལོ་གཅིག་སོང་གཉིས་

སོང་མཚམས་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་དགེ་རྒན་གྱི་ཤེས་ཚད་དང་མཉམ་སྐབས་སློབ་དགེ་
རྣམས་ཀྱི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད།
ང་ཚོའི་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་དང་སྒོ་བསྟུན་
ནས་འཛུགས་སྐྲུན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ལ་བསམ་ཞིབ་བྱེད་སྐབས། སྔར་ཕན་
བོད་མི་རྣམས་ལ་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་ཉམས་མྱོང་མེད་པ་དང༌། འཛམ་
གླིང་དང་སྒོ་མ་བསྟུན་པའི་དབང་གིས་ད་ཆ་ང་ཚོར་དཀའ་རྙོག་འདི་དག་བྱུང་བ་དང༌།
རྒྱ་མིས་གནས་ཚུལ་དེ་དག་དང་བསྟུན་ནས་ང་ཚོར་ཐུབ་ཚོད་བཏང་བ་ཞིག་རེད།
སྙིང་པོ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བཤད་ན། སྔོན་ཕན་བོད་ཀྱི་རིས་མེད་དགོན་ཁག་ཚོའི་
ནང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྔགས་དང་བཅས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྒྱ་ཆེན་པོར་སློབ་གཉེར་
བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་མང་ཚོགས་ནང་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཤེས་
ཡོན་ཅན་ཤིན་ཏུ་ཉུང་བའི་དབང་གིས་ལས་དོན་གང་ཅིར་མང་ཚོགས་ཀྱིས་ནུས་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

64

འདོན་མ་ཐུབ་པས་ང་ཚོར་འཐུས་ཤོར་དང༌། གྱོང་གུན་ཆེན་པོ་ཕོག་ཡོད། མ་འོངས་པར་ང་ཚོའི་བོད་མི་མང་ཚོགས་རྣམས་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ངེས་ཅན་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་འབྱུང་ཐབས་མི་བྱ་མཐུ་མེད་ཡིན་ན་ཁྱེད་ཚོ་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་
བྱེད་མཁན་ཚོས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་གོམས་གཤིས། རྒྱལ་

རབས། ཆོས་འབྱུང༌། འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་སོགས་ཚང་མར་སྦྱངས་ཏེ་ཕྱིན་

ཆད་ང་ཚོའི་བོད་ཕྲུག་ཚོའི་ཤེས་ཚད་གོང་ནས་གོང་མཐོར་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། སློབ་དགེ་སོ་སོར་ལས་འགན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། དགེ་
རྒན་རང་ཉིད་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀར་ཉམས་མྱོང་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་
དང༌། དེའི་ཐོག་ནས་ཕྲུ་གུའི་བསམ་པའི་ནང་དུ་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བྱ་གཞག་
རྣམས་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་གྱི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་
བསྲེ་ལྷད་མེད་པ་འཇགས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། ཕྱིན་ཆད་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་ཅན་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་མིན་ད་ལྟའི་སློབ་དགེ་རྣམས་ལ་རག་ལས་སྟབས།
ཁྱེད་ཚོས་རང་རེའི་ཆོས་དང་རིག་གནས་སོགས་ལྟ་ཅི་སྨོས། འཛམ་གླིང་གི་གནས་

ཚུལ་དང༌། ལམ་ལུགས་ཚང་མ་རང་གི་ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་བཤད་ཐུབ་པ་དགོས་
ཀྱི་རེད། ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་གཞུང་ཆེན་མོར་སྦྱངས་པ་ཤ་སྟག་སོང་སྟབས་དོན་ལ་མི་རྨོངས་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་ཆུང་ཆུང་འགའ་ཞིག་ལ་རྨོངས་པ་ཡོང་སྲིད་པས། ད་ལྟ་ནས་
གྲ་སྒྲིག་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། རང་དབང་གསར་ཤོག་ནང་རང་གཞུང་གི་ལོ་རྒྱུས་ཁག་དང༌། ཆོས་འབྱུང༌། འཛམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་སོགས་གང་མང་འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་
མུས་དེ་དག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོས་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་བློ་ཐོག་ཏུ་ངེས་ཐུབ་དགོས། མི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

65

གཞན་ཞིག་གིས་འཛམ་གླིང་གནས་ཚུལ་སྐོར་ཞིག་དྲི་བ་བྱས་ཚེ། ཐར་ཀར་དེ་དང་
མཐུན་པའི་ལན་མ་ཐེབས་ན་མི་འགྲིགས། དཔེར་ན་རྗེ་བཙུན་མི་ལར་འདུལ་བའི་

དོན་ཅི་ལགས་ཞུས་པའི་ཚེ་ན།

ཆོས་འདུལ་བ་དང་མདོ་སྡེ་ངས་མི་ཤེས། །
ནང་རང་སེམས་འདུལ་ན་འདུལ་བ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང༌། ཐ་སྙད་ལ་ཕྲན་བུ་གནོད་ཀྱི་
རེད། དཔེར་ན་རྟ་ལ་རྒྱུགས་སའི་ལམ་བསྟན་པ་ལྟར། ཁྱེད་ཚོའི་བྱེད་སྒོའི་དམིགས་

ཡུལ་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་འདིར་ཤར་བསྐྱོད་ཀྱིས་ང་ཚོའི་བོད་ཕྲུག་མི་རབས་གསར་
པ་འདི་དག་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཤ་སྟག་ཡོང་ཐུབ་པའི་ཞབས་

འདེགས་ཧུར་ཐག་ཞུ་དགོས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༣ ཉིན། སིམ་ལའི་བུ་གསོ་ཁང་དུ་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད།

ཀ༽ བསྔགས་འོས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་དང་། བྱིས་པའི་ཕན་སྐྱོབ་ཚོགས་པ།དེ་རིང་ངེད་ནས་དགའ་ཞིང་བརྩེ་བའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་བོད་ཕྲུག་ཚོ་ཁག་གཅིག་

སྡོད་ཡུལ་འདིར། བོད་ཕྲུག་ཚོར་བྱམས་བརྩེ་ལྡན་པའི་གྲོགས་པོ་མང་པོ་དང༌། སྐུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

66

མགྲོན་མང་པོ་དང༌། ལྷག་པར་མཐུན་གྲོགས་རྒྱལ་ཁབ་བྱིས་པའི་ཕན་སྐྱོབ་ཚོགས་
པའི་དབུ་བཞུགས་ལྕམ་ཨ་ལེག་ཛན་དྲར། མེ་ཀྲི་ཀབ། སྐུ་ཞབས་ཀ་ནལ་ཡང༌། ལས་བྱེད་པ་བཅས་ལྷན་འཛོམས་བྱུང་བ་འདིར། ངས་དགའ་སྤྲོ་དང་བཅས་ཚང་མར་བཀྲ་
ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ། ང་ཚོའི་ཡུལ་མི་མང་པོ་ཞིག་མི་འདོད་བཞིན་དུ་རང་
གི་ཕ་ཡུལ་དང་བྲལ་ནས་ཁྱིམ་མཚེས་ཡུལ་ཁག་ནང་སྡོད་དགོས་པའི་དུས་སྐབས་
འདིར། བརྩེ་ཞིང་ཡིད་དུ་འོང་བའི་བོད་ཕྲུག་ན་ཆུང་འདི་རྣམས་ཀྱི་ལང་ཚོ་ཆུད་ཟོས་
སུ་མ་གྱུར་པར་འཚར་ལོངས་བཟང་པོ་ཡོང་བའི་ཐོག །ཁོང་ཚོར་རང་གི་གནའ་བོའི་ཆོས་སྲིད་སྤྱོད་བཟང་གི་རྣམ་པ་ཡར་ལྡན་ཐོག །དེང་དུས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་སྦྱོང་
ལེགས་པོ་སྤྲོད་དགོས་པ་ནི། ངེད་ཀྱི་འགན་འཁུར་ཆེ་ཞིང་ལྕི་བའི་གྲས་ཤིག་ཡིན།

འགན་འཁུར་དེ་དག་ཡང་དུ་གཏོང་བའི་ཆེད་དུ་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་རོགས་རམ་ཆེན་
པོ་གནང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡུལ་ཁག་གཞན་དག་ནས་ཀྱང་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་གྲོགས་ཕན་གནང་བར་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད།
ལྷག་པར་མཐུན་གྲོགས་རྒྱལ་ཁབ་བྱིས་པའི་ཕན་སྐྱོབ་ཚོགས་པའི་དབུ་

བཞུགས་ལྕམ་ཨ་ལེག་ཛན་དྲར་ནས་བོད་ཕྲུག་ཚོའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཐུགས་ཁུར་ཆེན་པོ་བཞེས་ཏེ་འདི་ག་སིམ་ལར་བུ་གསོ་ཁང་ཁག་གཉིས་ཆེད་བཙུགས་ཀྱིས་

བོད་ཕྲུག་ཉིས་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་བྱམས་བརྩེ་ཆེན་པོས་གསོ་སྐྱོང་གནང་བ་དང༌། དེ་
རིང་ངའི་བརྩེ་བའི་བུ་ཕྲུག་ཚོའི་འཛུམ་མདངས་ལ་དངོས་སུ་བལྟ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་
འདིར་ཤིན་ཏུ་དགའ་པོ་བྱུང་བས་ལྕམ་ཨ་ལེག་ཛན་དྲ་མི་ཀྲི་ཀབ་ལ་ཆེད་དུ་ཐུགས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

67

རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་མ་ཟད། ལྕམ་སྐུ་བརྒྱུད་བྱིས་པའི་ཕན་སྐྱོབ་ཚོགས་མི་ཡོངས་རྫོགས་
དང༌། ཚོགས་པ་དེར་ཞལ་འདེབས་གནང་མཁན་ཁག འདི་གར་འགན་འཁུར་གནང་

མཁན་སྐུ་ཞབས་ཀ་ནལ་ཡང༌། ལས་བྱེད་པ་ཚོ་བཅས་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
སུ་ཡིན་ཡང་རུང༌། དཀའ་ངལ་ཆེ་བའི་སྐབས་སུ་སྒེར་དོན་མིན་པའི་གྲོགས་
ཕན་བྱེད་པ་ནི་མིའི་རིགས་ཀྱི་སྤྱོད་བཟང་བསྔགས་འོས་ཤིག་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྤྱོད་
ཚུལ་འདི་དག་མི་རིགས་ཕན་ཚུན་བརྩེ་གདུང་གིས་སྦྲེལ་བའི་ལྕགས་ཐག་ལྟ་བུའམ།

ཕན་ཚུན་མཛའ་འབྲེལ་གྱི་ལམ་སྒོ་ཕྱེ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན།

ངའི་བོད་ཕྲུག་ན་ཆུང་འདི་རྣམས་རང་གི་ཕ་མེས་ཀྱི་ཆོས་དང་གཤིས་ལུགས་

བཟང་པོ་རྣམས་དང༌། དེང་དུས་རིག་གསར་གྱི་ཤེས་ཡོན་འདབ་གཤོང་ཟུང་ལྡན་
དུ་བྱས་ནས། དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་དགུང་མཁར་མི་རིགས་གཞན་
དང་འདྲ་མཉམ་ཅི་བདེར་འཕུར་བསྐྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་དང༌། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང༌།
རང་ཡུལ་བདེ་སྐྱིད་དུ་སྤྱོད་པའི་ཞབས་འདེགས་རླབས་པོ་ཆེ་སྒྲུབ་མཁན་ཤ་སྟག་
ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། ཚང་མ་སྐུ་ཁམས་བཟང་བའི་སྨོན་ལམ་ཞུ། ཞེས་བཀའ་སློབ་
སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན། ཀང་རར་བོད་ཀྱི་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་སར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ མ་འོངས་བོད་གསར་དང་། བོད་ཕྲུག་གི་འབད་བརྩོན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

68

ད་བར་ཁྱེད་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག་པ་ཡག་པོ་རེད། ཟླ་རེའི་ཁྱེད་ཚོའི་ཡིག་ཚད་ཁག་ངས་མཐོང་བྱུང༌། ཡར་རྒྱས་གང་ལེགས་
བྱུང་འདུག སློབ་གྲྭ་འདིའི་སྐོར་སྔོན་དུ་ང་ཚོ་འཕྲོས་མོལ་བྱུང་ཡང༌། དེ་རིང་ཡང་ངས་

ཕྲན་བུ་ཤོད་འདོད་བྱུང༌། ང་ཚོས་ད་བར་ཛ་དྲག་གི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་
ནས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རུང༌། སྙིང་པོ་རེ་དམིགས་བྱ་ཡུལ་རྒྱ་གར་ས་ཐོག་ཏུ་འབྱོར་
བའི་བོད་ཕྲུག་འདི་རྣམས་ལས་གཞན་མེད་སྟབས། དེ་དག་ལ་ཆོས་སྲིད་གཉིས་

ཀྱི་སྒོ་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཆེད་རྒྱ་གར་ས་ཁུལ་མ་སུ་རི་དང༌། རྡོར་གླིང༌། སིམ་ལ།

ཌལ་ཧོར་བཅས་ལ་སློབ་གྲྭ་ཆེ་ཁག་འགའ་ཤས་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱང༌། དགེ་རྒན་གྱི་

ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། སློབ་གྲྭ་དེ་དག་ཐོག་མའི་
འགོ་འཛུགས་སྐབས་དགེ་རྒན་བོད་ཡིག་ཁྱར་ཁྱོར་ཞིག་ཤེས་ན་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་
ཀྱི་ཤེས་ཚད་ལ་དཔགས་པའི་སློབ་གསོ་སྤྲོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་ནས་ལོ་ཟླ་རིམ་

སོང་གིས་ཕྲུ་གུའི་ཤེས་ཚད་ཇེ་མཐོར་ཕྱིན་སྟབས་དགེ་རྒན་གྱི་ཤེས་ཚད་མ་ལྡེང་
པས་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་ཚད་ཡར་ཐོན་ཡོང་མི་ཐུབ་སྟབས། སློབ་གཉེར་བའི་

ཁོངས་ནས་ཁྱེད་ཚོ་བསྡུ་བསྐོང་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་དེ་
འདྲ་ཞིག་རེད། མ་ཟད་སྔོན་དུས་བོད་ལ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ཕྱོགས་གང་ཅི་འཛམ་གླིང་གི་

གནས་ཚུལ་དང་སྒོ་མ་བསྟུན་པར་ཧྲེང་པོར་བསྡད་རྐྱེན་དགེ་མཚན་ཡང་བྱུང་ཡོད་མོད། གྱོང་གུན་ཡང་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། གང་ལྟར་ཁྱར་ཁྱོར་གྱི་ངང་དུ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩
བར་གནས་ཐུབ་པ་རེད། དེ་ནས་རྒྱ་མིས་མུ་མཐུད་དབང་ཤེད་བྱས་པར་བརྟེན་བོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

69

ཀྱི་ཆབ་སྲིད་འཛིན་སྐྱོང་བྱ་ཐབས་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད།
ལྷག་པར་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྐོར་ལ་ལེགས་ཆའི་བཅོས་བསྒྱུར་མཛད་རྒྱུའི་དགོངས་པ་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་དག་ཕྱག་ལེན་ལ་
འཁེལ་བ་བྱུང་མེད། ངོས་ནས་ཀྱང་ཞི་འཇམ་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཡར་
རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་བཅོས་བསྒྱུར་བྱ་རྩིས་ཀྱིས་ལེགས་བཅོས་ལྷན་ཁང་
སོགས་བཙུགས་ན་ཡང་རྒྱ་མིའི་དབང་འོག་ཏུ་ཚུད་རྐྱེན། དེའི་བྱས་རྗེས་མ་ཐོན་གོང་
རྐྱེན་ངན་འདི་འདྲ་ཞིག་འཕྲད་པ་རེད། དེར་བརྟེན་མ་འོངས་པའི་བོད་དེ་ལམ་སྲོལ་
རྙིང་པ་དེའི་ཐོག་འགྲོ་ཐབས་གཏན་ནས་མེད། མ་འོངས་པའི་བོད་དེ་ལེགས་ཉེས་ཇི་

ཡོང་ད་ལྟའི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་རག་ལུས་ཡོད། ཕྱིན་ཆད་ང་ཚོའི་བོད་འདིར་དེང་
དུས་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་ལེགས་ཆ་རྣམས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་

པའི་ལེགས་ཆའི་སྟེང་དུ་བསྣན་ནས་འཛམ་གླིང་དམངས་གཙོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་གི་

གདན་གྲལ་དུ་སྡོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

ཁ༽ སློབ་གྲྭ་ཟུར་བཙུགས་དང་། འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་ཡོན།
འོ་ན་ང་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་སྟངས་འཛམ་གླིང་གི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ཕྱོགས་དང་
མཐུན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་གམ་ཞེ་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཐབས་མེད། དེ་ཙམ་གྱིས་

ཆོག་ན་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཆ་བགོས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་ནང་གི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་བཏང་ན།
ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་རྣམས་ལས་སླ་པོའི་ཐོག་ནས་ཉིན་གཅིག་ལ་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
ང་ཚོས་ལས་སླ་བ་དེ་དོར་ཏེ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་དུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

70

བཙུགས་པ་འདིར་དགོས་པ་གང་ཡང་མ་བྱུང་བ་རེད། དཔེར་ན། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་
གཅིག་རྒྱ་གར་ནང་འཛུགས་པ་ལ་ཡང་ས་ཁང་དང༌། ཟས་གོས་སོགས་མཁོ་ཆས་གང་ཅི་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་རྒྱུ་སོགས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་དང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་འདི་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ཁོ་ནས་མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་
ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་ཐབས་མེད་པ་དེས་བྱས་པ་རེད། བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དེ་ལུགས་གཉིས་

ཟུང་འབྲེལ་གྱིས་སྐྱོང་དགོས།
དེའི་སྟེང་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ལེགས་ཆ་རྣམས་བསྣན་ཏེ་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་
དགོས། དེར་བརྟེན་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་བོད་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྲིད་
འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་གསུམ་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ལེགས་ཆ་རྣམས་དང༌། འཛམ་གླིང་

གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཕྱོགས་བསྡུས་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་

སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྲོལ་ལྟར་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཙམ་ལས། ང་ཚོ་བོད་
ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་མེད་པ་རེད། འོ་ན་ཆོས་ཁོ་ནས་མ་འོངས་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་སྐྱོང་རྒྱུ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེའང་མིན། དེ་ཡིན་ན་
ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་བྱས་པའི་ནང་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་ཡོན་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་དགོས་དོན་མེད།
མ་འོངས་པའི་བོད་དུ་རྒྱལ་བསྟན་སླར་གསོའི་དོན་གནད་གལ་ཆེར་དམིགས་

ཏེ། ཁྱེད་ཚོས་འདིར་ཆེད་འགུགས་རེ་བཅོལ་བྱས་པ་ལྟར། གཙོ་བོ་ཛེ་སྨད་རིན་པོ་
ཆེས་འགོ་ཁྲིད། ཁྱེད་ཚོས་ཀྱང་འབད་རྩོལ་ཆེན་པོ་བྱས་པར་བརྟེན། ཁྱེད་ཚོའི་ཟླ་རེའི་ཡིག་ཚད་མཐོང་ཆོས་སུ་གྱུར་པར་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་ཕྱིན་འདུག་པ་དེ་དག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

71

བཀའ་དྲིན་ཆེ། ལྷག་པར་ཀང་ར་གྲོང་གསེབ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་ནང་དུ་ང་ཚོའི་དགེ་
རྒན་འོས་སྦྱོང་སློབ་གྲྭ་ཚུགས་དགོས་པ་འདི་ལས་སླ་པོ་མིན། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཚན་
སྔོན་དུ་ང་ཚོ་ངོ་འཕྲད་སྐབས་འཕྲོས་མོས་བྱུང་ཡང༌། དེ་རིང་ཡང་བསྐྱར་ཕྲན་བུ་ཤོད་
འདོད་བྱུང་བ་ལྟར་བཤད་ན་སྐྱོན་ཨེ་ཡོད་བསམ་གྱི་འདུག །ང་ཚོ་འདིར་རྒན་དགེ་
འོས་སྦྱོང་ཚུགས་དགོས་པ་འདི་རྒྱུ་མཚན་གལ་ཆེ་བ་གསུམ་ཡོད།

ག༽ དགེ་འོས་ཀྱི་སློབ་གཞི་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ།
དང་པོ། ང་ཚོའི་བོད་ཕྲུག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་ཀླད་པའི་ནང་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་
གྱི་གནས་ལུགས་བསྲེ་ལྷད་མེད་པ་བླུགས་ནས་ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ཞིག་

དགོས་ཀྱི་རེད། ཆོས་ལ་ངེས་ཤེས་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། མི་གཞན་གྱིས་ལས་

འབྲས་མེད་ལུགས་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མཁས་པོ་ཞིག་བཤད་ན། དེ་ཡང་མིན་ནམ་སྙམ་སྟེ་
མིའི་ཁ་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་ང་ཚོའི་ལས་དོན་མ་འགྲུབ་པ་རེད། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་
ཡོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ངེས་པ་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེའི་སྟེང་
དེང་སང་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་ལེགས་ཆ་རྣམས་བསྣན་ཏེ་འཛམ་གླིང་དམངས་

གཙོའི་མི་མང་རྣམས་དང་གོམ་པ་མཉམ་སྤོས་ཐུབ་པའི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་
པོ་ཡིན།

ཁྱེད་རང་ཚོས་ཀྱང་འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་འཕོ་འགྱུར་ལ་བརྟག་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་
དང༌། ཆབ་སྲིད་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་ཁྱེད་ཚོར་སྲིད་དོན་སློབ་སྦྱོང་གི་དུས་ཚོད་ཟུར་དུ་མེད་ཀྱང༌། རང་དབང་ཚགས་ཤོག་སོགས་ལ་དོ་སྣང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

72

བྱས། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ནང་ནས་དབྱིན་ཇི་ཤེས་མཁན་ཡོད་ན་དེས་དབྱིན་ཇིའི་གསར་

ཤོག་ཀློག །གཞན་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ནས་རིམ་བཞིན་དེ་ཚོའི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་
བློ་ཐོག་ཏུ་ངེས་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། དགེ་རྒན་ཚོས་དེ་དག་ལ་ཉམས་མྱོང་ཐོན་པ་
ཞིག་མ་བྱུང་ན་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་སློབ་གསོ་སྤྲོད་སྟངས་མི་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ཡོང་གི་རེད།
སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཚུལ་དེ་ཡང་གདོང་ནག་པོ་བསྟན་ནས་ཡོང་ཐབས་མེད་ཅིང༌། འཇམ་
མཁས་ཀྱིས་ཕྲུ་གུ་རྣམས་དང་མཉམ་འདྲེས་བྱས། ཕྲུ་གུ་དགའ་ཞིང་མགུ་བའི་ཐབས་

ཤེས་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སློབ་གསོ་གཏོང་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་རེད། དགེ་རྒན་མཐོང་
དུས་དགེ་ཕྲུག་ཞེད་སྣང་སྐྱེ་བའི་རིགས་བྱུང་ན་ལས་དོན་འགྲུབ་ཐབས་མེད། དཔེར་
ན། བོད་ལ་གྲྭ་སའི་ནང་དགེ་རྒན་ཚ་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་དགེ་རྒན་དེའི་མདུན་དུ་དགེ་
ཕྲུག་དེས་སྤྱོད་ལམ་ཚུལ་མཐུན་བྱས་ཀྱང༌། དགེ་རྒན་རྒྱབ་ཕྱོགས་མ་ཐག་དགེ་ཕྲུག་ཁོས་སྤྱོད་ངན་ཤ་སྟག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར་བྱུང་ཚེ་དེས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་འབྱུང་
མི་ཐུབ། དགེ་རྒན་དང་སློབ་ཕྲུག་རྟག་ཏུ་འབྲལ་མེད་སྡོད་ཐབས་མེད་པར་བརྟེན། དགེ་ཕྲུག་དེས་དགེ་རྒན་ལ་སྙིང་ཐག་པ་ནས་གུས་བརྩི་ཡོད་ན། དེ་འདྲའི་དགེ་ཕྲུག་
དེས་དགེ་རྒན་མཉམ་དུ་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར་དགེ་རྒན་གྱིས་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲད་པ་
དེར་འགྱུར་ལྡོག་ཡོང་གི་མ་རེད། མ་འོངས་པའི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ཕྱོགས་ཐད་
ལོ་དྲུག་ཡན་ཆད་ཚང་མ་སློབ་གྲྭར་མ་ཕྱིན་པར་བསྡད་མི་ཆོག་པ་ང་ཚོའི་མ་འོངས་
བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་ནང་ལ་གཏན་འབེབས་ཟིན་པ་རེད།
དེ་ནས་ལོ་ ༡༦ བར་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་ཏེ་སྤྱིར་བཏང་གཞི་རིམ་གྱི་ཤེས་ཡོན་
རིག་གནས་སྐོར་དང༌། ལུགས་ཟུང་གི་སྐོར། འཛམ་གླིང་གི་ལུགས་སྲོལ། ཕྱི་རྒྱལ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

73

གྱི་སྐད་ཡིག ནང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་བཅས་སློབ་སྦྱོང་བྱས། དེ་ནས་སོ་སོའི་འདོད་
མོས་ལྟར་རབ་བྱུང་སོགས་བྱས་ཚེ། གྲྭ་སར་སྒྲིག་ཞུགས་བྱས་ཏེ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཙམ་གྱི་
རིང་ཆོས་སྐོར་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་བྱས། དེ་ནས་བོད་གཞུང་གི་སྲིད་བློན་ནམ།
ཁྲིམས་དཔོན་སོགས་རང་གི་ཤེས་ཚད་ལ་དཔག་པའི་ལས་བྱེད་མཐོ་དམའ་གང་
དུའང་བསྐྱོད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ལ་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་མི་
ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཆ་ནས་ཤེས་ཚད་ལྡེང་ངེས་ཤིག་གི་བོད་ཀྱི་སྲིད་བློན་ལྟ་བུ་
ཞིག་བྱས་ན་མི་དམངས་རྣམས་དང༌། གྲྭ་རིགས་ལ་ལྟ་སྐྱོང་འཕྱུགས་མེད་བྱེད་ཐུབ་
པའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་མིན་ཆོས་ཀྱི་གནད་དོན་རྩ་བ་ནས་མི་ཤེས་པ་ཞིག་

ལ་སྲིད་ཀྱི་དབང་ཆ་ཡོངས་རྫོགས་བྱུང་ན། ཡུལ་དེར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཁྲི་གཅིག་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་མེད་པར་བཟོ་རྒྱུར་འའཁྱུག་ཙམ་ཞིག་རེད།

ང༽ གྲྭ་བཙུན་གྱི་དགེ་རྒན་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལྟེ་གནས།

རྒྱུ་མཚན་གཉིས་པ། གྲྭ་པ་ཚོས་སློབ་ཕྲུག་བུ་ཚོའི་དགེ་རྒན་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་

དང༌། བཙུན་མས་བུ་མོའི་དགེ་རྒན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད། གྲྭ་
བཙུན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བཏང་བོད་མི་དྲག་ཞན་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་རྒན་ལྟ་བུར་ངོས་འཛིན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེས་མ་ཚད་སོ་སོའི་སྡོད་གནས་ཤིག་ཀྱང་འཛིན་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དཔེར་
ན་སློབ་གྲྭ་རྣམས་དགོན་སྡེའི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། དགོན་སྡེ་རྣམས་
སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པར་བསྒྱུར་ཏེ་སྙིང་པོ་ང་ཚོའི་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་ལམ་

ཕྱོགས་བརྟན་པོ་ཞིག་བཟུང་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེང་སང་ང་ཚོས་སེར་མོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

74

བ་ཞིག་ལ་སྐྱོབ་གསོ་ཞུས་ན་མཁས་པོའི་ཐོག་ནས་དེ་དོན་ཞུས་འཐུས་ཞེས་བརྗོད་པ་ཙམ་ལས། དོན་སྙིང་ལག་སོན་རྩ་བ་ནས་ཡོང་གི་མེད། སྐྱ་བོ་ཞིག་ལ་སྐྱོབ་གསོ་
དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ན་དེ་དག་ཀུན་དང་མཐུན་པར་འཚོ་བ་ངལ་རྩོལ་ལ་རྟེན་མཁན་དུ་བལྟས་ནས་འཕྲལ་འཕྲལ་དོན་སོན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ནི་གྲྭ་པར་སྡང་སེམས་
བྱས་པ་མ་རེད། དེང་སང་འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ལུགས་སྲོལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
དཔེར་ན་ང་ཚོའི་གྲྭ་རིགས་རྣམས་སེམས་ཀྱི་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་པ་འདི་ཕྱི་རྒྱལ་

ཚོས་ཤེས་མི་ཐུབ། དེས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་ང་ཚོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་
གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་དང༌། འཛམ་གླིང་དམངས་གཙོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་
ལེགས་ཆ་རྣམས་ལ་དོ་སྣང་ཆེར་བསྐྱེད་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ཆད་སློབ་གྲྭ་ཞིག་གི་ནང་དུ་

འབྱོར་སྐབས་སྒོ་གང་ས་ནས་ཕོངས་པ་མེད་པའི་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་

ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།
ལྷག་པར་དུ་ཕྱི་ནང་གི་ཀུན་སྤྱོད་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེར་བརྟེན་དགེ་རྒན་ཚོས་
བག་ཡོད་ཚུལ་མཐུན་ངེས་པར་བྱེད་དགོས། མ་འོངས་པར་བོད་མི་རིགས་ཡིན་
ཕྱིན་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་མ་མྱོང་མཁན་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་དང༌། ཤེས་ཡོན་ཀྱི་
གནས་ཚད་ཀྱང་ཐ་ན་ལུག་རྫི་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚད་གྲྭ་སའི་ནང་གི་

སློབ་གཉེར་བ་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་ཚད་དང་མཉམ་པ་དགོས་ཀྱི་རེད། གྲྭ་སའི་ནང་
གི་སློབ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོའི་ཤེས་ཚད་ལ་དཔག་པའི་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་
བྱེད་ཐུབ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་སྲོལ་ཡང་སྔོན་གྱི་གྲྭ་སའི་

སྲོལ་ལྟར་ཟླ་ཆོས་ཞེས་པ་དང༌། ཆོས་མཚམས་ཞེས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་དེ་ཚོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

75

ཡོང་ཤེས་སྟངས་མེད། དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྔོན་མ་ནང་བཞིན་གྲྭ་པའི་འཚོ་བའི་

མཐུན་རྐྱེན་རང་གིས་འཚོལ་དགོས་དོན་མེད། འཚོ་ཕོགས་རྣམས་གཞུང་ནས་སྦྱོར་
གྱི་རེད། དེ་འདྲའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བྱེད་ཡུན་དེའི་རིང་དུས་ཚོད་གཏན་འབེབས་
ཀྱིས་སློབ་གཉེར་ཁེ་གཙང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཅ༽ ཆོས་མིན་གྱི་འཐབ་རྩོད་དང་། ཆོས་ལུགས་མཐུན་ལམ།

རྒྱུ་མཚན་གསུམ་པ། དེང་སང་ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ནི་སློབ་གྲྭའི་དགེ་
རྒན་གཏོང་ཕྱོགས་སྐོར་རེད། རྗེས་སུ་བོད་མི་ནང་ཁུལ་དུ་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་

འཐབ་རྩོད་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲའི་འཐབ་རྩོད་དེ་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོང་
གི་རེད། དེ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཚོས་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ཀྱི་འགོ་འཁྲིད་བྱེད་སྟངས་ཡང་དག་
པ་ཞིག་བྱུང་ན། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་འཐབ་རྩོད་དེའི་གཉེན་པོ་ལྟ་བུ་ངེས་པར་ཡོང་
གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །དེང་སང་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་སྤེལ་
ཆེད་ཁུག་ཀྱོག་ཡོད་ཚད་དུ་ཕྱིན་ནས་སློབ་གྲྭ་དགོས་སར་སློབ་གྲྭ་བཙུགས། སྨན་
ཁང་དགོས་སར་སྨན་ཁང་བཙུགས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཆོས་སྤེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་
མང་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོས་ཀྱང་༸རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་
འདིའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་འདི་དག་འཆད་སྤེལ་ཐུབ་པའི་གོ་སྒྲིག་བྱེད་
དགོས། ཁྱེད་རང་ཚོས་འབད་རྩོལ་བྱས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་གང་ལེགས་བྱུང་འདུག་པ་དེ་དག་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། སླད་ཀྱང་ཁྱེད་ཚོས་སྙིང་སྟོབས་ཆེན་པོས་འབད་
བརྩོན་མི་ལྷོད་པ་བྱེད་དགོས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

76

དེ་ནས་ང་ཚོས་ཆོས་བརྒྱུད་འདྲ་མིན་དབར་ཕན་ཚུན་ཕྱོགས་ཞེན་བྱེད་པ་འདི་

ཤིན་ཏུ་ཐབས་སྡུག་རེད། རང་རེའི་ཆོས་བརྒྱུད་འདྲ་མིན་རྣམས་ཡུལ་དང༌། དུས་
སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མིང་མི་འདྲ་བ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཐུག་པ་གཅིག་གྱུར་ལས་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད།
འགའ་ཞིག་གིས་རྨོངས་ཞེན་བྱས་ཏེ་བླ་མ་འགའ་ཞིག་གིས་གསུངས་སྟངས་ཕྲན་བུ་
འགྲིགས་མིན་ལ་བསྙད་དེ་རྙིང་མའི་ཆོས་ལ་སྐྱོན་ཡོད་ལུགས་ཟེར་མཁན་དེ་རིགས་

ཁོ་རང་གི་ཁོག་པ་རུལ་ནས་བསྡད་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད། དེ་འདྲའི་མི་ཁོག་རུལ་
དེའི་རིགས་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་མེད། འཕན་པོའི་ཡུལ་དུ་གྲྭ་པ་ཞིག་གིས། དྲང་སྲོང་

མཐུ་ཡིས་བདེན་ཚིག་འགྲུབ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་པའི་དོན་གྲངས་ཀ་སོང་ན་བདེན་ཚིག་
འགྲུབ་ཀྱི་རེད་ཅེས་དང༌། ཡང་ཕག་རི་ཁུལ་དུ་གྲྭ་པ་ཞིག་གིས།

བཞི་པ་ཟུང་འཇུག་དོན་ལ་ངོ་སྤྲད་པས། །

ཞེས་པ་གཤིན་པོའི་བདུན་ཚིགས་བཞི་པར་མཆོད་འབུལ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་དགོས་ཚུལ་བཤད་འདུག །དེ་དག་བརྗོད་མཁན་དགེ་ལུགས་པའི་གྲྭ་པ་རེད། དེ་འདྲ་
རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དགེ་ལུགས་པའི་བསྟན་པར་སྐྱོན་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་
ན་བརྗོད་མཁན་ཁོ་རང་ནོར་འཁྲུལ་གྱིས་ཁོག་པ་རུལ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། གྲུབ་
མཐའི་ཞེན་ཁོག་འཐེན་འཁྱེར་མི་བྱེད་པར། བསྟན་པ་ཕྱོགས་རིས་མེད་པར་དག་
སྣང་སྦྱོང་དགོས་པ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཚོས་ཡིད་གཟབ་བྱེད་
དགོས། མདོར་ན་ཁྱེད་ཚོ་ནས་ཆོས་སྲིད་གང་ཅིར་ཚུལ་མཐུན་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
བསྐྱངས་ཏེ་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ལ་བཟང་པོའི་མིག་ལྟོས་སྤེལ་ཐུབ་པ་ངེས་པར་དུ་བྱེད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

77

དགོས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༢༨ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༡༥ ཉིན། བཞུགས་སྒར་དུ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ལས་དོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱིས་མཚོན་བོད་སྤྱིའི་ཤེས་རིག་སྐོར་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་མི་རིགས་དང་། བར་སྐབས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།དེ་རིང་ང་ཚོ་འདི་གར་མིའི་འཚོ་བའི་ནང་གི་རྩ་གནད་ཆེ་ཤོས་ཤེས་རིག་སྐོར་
ཚོགས་འདུ་གནང་བ་འདི་ནས་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུར། ཚང་མར་
བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ངེད་ཚོ་བོད་ཟེར་བ་འདི་ལ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་དེ་སྔ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ལྷག་གི་

གོང་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཐོག་ནས་ལོ་རྒྱུས་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་
ཡང་མི་རིགས་གཞན་དག་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་མ་དགོས་པར་བོད་མི་རང་གི་ནུས་པས་
རང་ཉིད་འཚོ་ཐུབ་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། རྒྱལ་རབས་ནང་བྱུང་བའི་ལོ་རྒྱུས་
རྣམས་འདས་ཟིན་ཡང༌། དེས་བོད་མིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ན་མ་འོངས་པར་ཡང་
གྲུབ་འབྲས་རླབས་ཆེན་ཐོན་རྒྱུར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་པ་མ་ཟད། གོ་སྐབས་མ་བྱུང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

78

བ་ལས་བོད་མིས་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་པ་དང༌། གང་ཡང་འཇོན་ཐུབ་པར་ར་འཕྲོད་
ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་རྐྱེན་ངན་ཐབས་སྡུག་གི་གནས་ཚུལ་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་མཐའ་

དབུས་གང་སར་ཡོང་དང་ཡོང་བཞིན་པ་ལྟར། ངེད་རང་ཚོ་བོད་སྤྱི་མཐུན་བསོད་
ནམས་དམན་པའི་ངན་འབྲས་ཐབས་སྡུག་ཅིག་བར་སྐབས་རང་རེའི་ཐོག་ཏུ་བྱུང་སྟེ་
ང་ཚོ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡུལ་གྱར་ཏེ་སྡོད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟར་བྱུང༌།
ང་ཚོ་རང་ཉིད་ནས་འགལ་ཉེས་བྱས་ཏེ་མིའི་ལུང་པར་གྱར་བ་ཡིན་ན་རང་གིས་ལན་

པ་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་འདྲ་མིན། དུས་རབས་འདིར་བོད་ཡུལ་ཕྱུག་པོ་མིན་ཞིང༌། དཔུང་

སྟོབས་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་ཚང་མས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང༌། ཞི་བདེ་ཟེར་བ་དེ་
དངོས་སུ་ལག་ལེན་བསྟར་ཏེ་ཁྱིམ་མཚེས་སུ་འདྲར་ཡང་འཚེ་བ་མ་བྱས་པར་ངོ་ཐོག་རང་སྙོམས་ཆུང་དུ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་ལ་ཐོབ་ཐང་དང༌། བདག་དབང་རྩ་
བ་ནས་མེད་པའི་གདུག་རྩུབ་ཅན་གྱི་ཕྱི་རྒྱལ་དབང་ཤུགས་བཙན་འཛུལ་གྱིས་ངན་

བཟུང་བྱེད་པ་འདི་ནི་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་བློ་ཕམ་སྐྱེ་བའི་ཐབས་སྡུག་གི་

གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད།
ང་རང་ཚོ་གཞན་ཡུལ་རང་དབང་ཡོད་སར་གནས་ན་ཡང༌། བོད་ཡུལ་དུ་མནར་གཅོད་མྱོང་བཞིན་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ན་ཤིན་

ཏུ་སྐྱོ་པོ་དང་ཁག་པོ་རེད། རང་རེར་རྣམ་ཀུན་རྐྱེན་ངན་ཕྲན་བུ་བྱུང་དུས་དམྱལ་བ་
མི་ཡུལ་དུ་མྱོང་བ་ནང་བཞིན་གྱི་ཁག་པོ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་དེང་སང་
རང་རེའི་ཕ་ཡུལ་ནང་ཡོད་པའི་སྤུན་ཟླ་མི་རིགས་རྣམས་ནས་དངོས་སུ་མྱོང་བཞིན་

པ་རེད། ནམ་རྒྱུན་དམྱལ་བ་གསོན་མྱོང་ཟེར་བ་སྙན་ངག་གི་རབ་བཏགས་ལྟ་བུ་དེ།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

79

དེང་སྐབས་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ནས་མངོན་སུམ་ལྟར་མྱོང་བཞིན་ཡོད་ན་ཡང༌། བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་གཅེས་གཞེན་སེམས་ཤུགས་ནི་ལྷག་པར་ཤུགས་ཆེར་གྱུར་ཏེ་གནས་
འདུགཁ༽ མི་རིགས་ཀྱི་ལར་ཞེན་དང་། མི་རིགས་རིང་ལུགས།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོའི་གནས་ཚུལ་འགྱུར་བ་གསར་ཤོས་ཤིག་ལ། བར་ལམ་

རྒྱ་ནག་ཏུ་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་མང་པོ་སློབ་སྦྱོང་དུ་བསྐྱོད་པའི་ཁོངས་ཕྱི་ལོ་

༡༩༥༩ ལོའི་སྔོན་རྗེས་ནས་ལས་བྱེད་ནང་ཚུད་ཡོད་པ་མང་པོ་རྫོགས། ལོ་འདིའི་

ནང་ལས་བྱེད་གྲས་ནས་འཐེན་ཏེ་ཚབ་གསར་རྒྱ་རིགས་ཁེ་གཙང་བཙུགས་པའི་

གནས་ཚུལ་བྱུང་འདུག །འདི་ནི་ཧ་ཅང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་དོན་གཉིས་

ཡོད་པ་ལས། གཅིག་ལ། ང་ཚོའི་མི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལེགས་ཉེས་འབྱེད་པའི་

བློའི་མཐུ་ཆུང་བའི་སྐབས་རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའམ་གནའ་རབས་ཀྱི་གནས་

ཚུལ་ནང་བཟང་ངན་དབྱེ་འབྱེད་མེད་པར་ཚང་མ་ངན་མཉམ་དུ་རྩིས་ཏེ་མི་འདོད་པ་

སྐྱེས་པ་དང༌། གསར་བརྗེར་མོས་པོ་བྱེད་མཁན། ཆོས་ལ་མི་འདོད་པ་བཅས་བྱུང་ཡང༌། སོ་སོའི་མི་རིགས་ལ་ཞེན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད། ངས་འདིར་འདས་ཟིན་པའི་

དཔེ་ཞིག་བརྗོད་ན། འབའ་པ་ཕུན་དབང་གསར་བརྗེར་དགའ་མོས་ཆེ་ལ་ཆོས་མེད་

ཀྱང༌། མི་རིགས་ཀྱི་ལ་ཞེན་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་གོང་ཀྲུང་དབྱང་གི་སྲིད་བྱུས་ལ་
མི་རིགས་ཆུང་ཁག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟ་རྟོགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ལུགས་ཟེར་ཡང༌།
མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་ཞིག་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བྱས་ན་མི་རིགས་གུ་དོག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

80

རིང་ལུགས་ཞེས་སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་དཔེར་ན། ༡༩༥༧ ནས་ ༡༩༥༨ ལོ་ནང་རྒྱ་ནག་ཏུ་སློབ་གྲྭ་ཁག་སོགས་ནང་མི་རིགས་གུ་དོག་རིང་ལུགས་འདུག་ཅེས་མང་པོ་
ཞིག་ལ་ཉེས་སྐྱོན་བྱུང་བའི་གྲས་ལ་འབའ་པ་ཕུན་དབང་གུང་བྲན་སྤུས་གཙང་ཡིན་

པ་དེ་ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནོར་འཁྲུལ་དུ་བསྙད་ནས་ཕམ་ཉེས་བྱུང་སོང༌།
དེ་བཞིན་བོད་མི་མང་པོ་ལྟ་སྤྱོད་གསར་པར་མོས་ཀྱང་རང་རིགས་ལ་གཅེས་
ཞེན་ཆེ་སྟབས་རྒྱ་མི་ཁེ་བཙང་གི་བསམ་པར་མི་མཐུན་པར་གྱུར། གུང་བྲན་རིང་

ལུགས་ལ་ཤ་ཞེན་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང༌། མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་
འཁྱེར་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་རྒྱ་རིགས་ཁེ་གཙང་གི་ཁེ་ཕན་སྒྲུབ་པའི་གནས་ཚུལ་
མཐོང་དུས་མི་དགའ་བ་ཡོང་བ་ངེས་གཏན་ཡིན། དཔེར་ན་རྒྱ་གཙང་རིང་ལུགས་

ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་ནི། མོ་སོ་ཁོ་དང༌། པེ་ཅིང་དབར་ལ་འགལ་ཟླ་ཡོང་རྐྱེན་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། གཅིག་ནི་མགོ་སེར་པོ་ཡིན་མིན་གྱི་གནས་

ཚུལ་ཡང་ཡོད་བཟོ་འདུག །རྒྱ་མི་རང་ལ་མི་རིགས་རིང་ལུགས་ཤུགས་ཆེར་ཡོད་
པའི་རྐྱེན་གྱིས་བོད་མིའི་ཐོག་བྱེད་སྟངས་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་དང༌། རྒྱ་མིས་མཐའ་

མཚམས་འཛུགས་སྐྲུན་དང༌། མི་རིགས་ཆུང་ཁག་ལ་གཅེས་སྐྱོང་ཟེར་ཡང༌། དོན་
དུ་ལག་ལེན་སྐབས་རྒྱ་མི་ཁེ་གཙང་གི་ཁེ་ཕན་དུ་ཕྱིན་སྟབས་འགལ་ཟླ་དེ་ལྟར་བྱུང༌།
རྒྱ་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལུགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱ་དགོས་པ་དང༌། མི་རིགས་ཆུང་ཁག་
ལ་མཐོང་ཆུང་མི་བྱེད་པའི་སྲིད་བྱུས་ཡོད་ཀྱང་དོན་དུ་རྒྱ་རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་

ལུགས་ཀྱི་རྟགས་མང་པོ་ཐོན་ཡོང་མུས་ཡིན་པ་དེས་རྒྱ་མིས་བོད་མིར་ཡིད་ཆེས་
མི་ཐུབ་པ་དང༌། བོད་མིས་རྒྱ་མིའི་ཁེ་ཕན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་འདོད་མེད་པར་གྱུར་པ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

81

དེ་ནི་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་ཚོའི་གནས་ཚུལ་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས་པ་གནད་
འགག་ཆེ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཀྱང་ཆེ། བོད་ནང་དུ་གནས་ཚུལ་གསར་པ་བྱུང་བ་འདིས་ང་

ཚོ་ད་དུང་སྙིང་སྟོབས་མ་ཞིག་པ་དང༌། ལག་གདང་དམ་པོ་བཟུང་བའི་རྟགས་བསྟན་
པ་ཡིན་པས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད།

ག༽ འབའ་པ་ཕུན་དབང་དང་། དམར་པོའི་ལམ་ལུགས།
གནས་ཚུལ་གཉིས་པ་དེས། ལམ་སྲོལ་གསར་རྙིང་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་གསར་
རྙིང་གི་འཐབ་རྩོད་ལྟ་བུ་མིན་པར། མི་རིགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་ཐོག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་
དང༌། དེ་ཡང་རྩ་དོན་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤
ནས་ ༡༩༥༥ ནང་པེ་ཅིང་གི་སྐབས་དེའི་སྲིད་བྱུས་ལ་ཕུན་དབང་ནས་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས། མ་འོངས་པར་བོད་འདི་ཡར་རྒྱས་ཡོད་ལ་དམར་པོའི་
གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ལྡན་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རང་དབང་རང་བཙན་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ལུགས་ཕུན་དབང་སོགས་གཞོན་ནུ་འགའི་བསམ་བློར་ཡོད། ཕུན་དབང་ལ་མི་
རིགས་ཀྱི་ལ་ཞེན་ཡོད་པ་དེ་རྗེས་སུ་ར་འཕྲོད་བྱུང༌། ཕུན་དབང་ལ་གྲ་མ་འགྲིག་བྱུང་
རྗེས་ཀྲང་ཅིན་ཨུ་རྒྱ་ནག་ནས་ཕྱིར་ལོག་འབྱོར་སྐབས་ཤིག་ལ་བརྗོད་གསལ། ཕུན་
དབང་ཕྱིར་ལོག་ཡོང་གི་མ་རེད། ཕུན་དབང་ནི་མི་རིགས་གུ་དོགས་རིང་ལུགས་

ཚབས་ཆེན་ཞིག་རེད། དེ་སྔ་ཁམས་ཁུལ་གསར་བརྗེའི་སྐབས་ཕུན་དབང་ནས་
རྒྱ་མི་མེད་པར་བོད་མི་ཁེ་གཙང་གི་གུང་བྲན་ཏང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་བཟོས་འདུག་
སོགས་ཟེར།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

82

ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༧ ཡས་མས་སྐབས་ཤིག་ཆིང་ཏའོ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་
ཞིག་སར་ང་ཕོད་དང༌། ཕུན་དབང་བསྐྱོད་སྐབས་ཕུན་དབང་ཁམས་བོད་དུ་སྣུམ་འཁོར་བགྲོད་ལམ་ཐོག་བསྐྱོད་དེ་འབྲི་ཆུ་ཤར་ཕྱོགས་དྲག་པོའི་སྒྱུར་བཅོས་བྱེད་
སྟངས་ངན་པ་ཇི་བྱུང་དངོས་སུ་ལྟ་ཞིབ་ཐུབ་ན་ལེགས་ཚུལ་བརྗོད་པ་ལམ་ཕྱོགས་
དེ་ལྟར་ཕྱིན་ཡོད་མེད་མ་ངེས་ཀྱང༌། ཀྲུའུ་ཨན་ལའེ་ལ་བོད་པར་བཅོས་སྒྱུར་དྲག་བཅོས་བྱེད་སྟངས་རྒྱ་མི་རིགས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་ལུགས་དང༌། བོད་དུ་བཅོས་
སྒྱུར་རྒྱ་ནག་ས་ཁུལ་ལྟར་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ཚུལ་ཕུན་དབང་ནས་ནན་བརྗོད་བྱས་
ཡོད་འདུག་པར། ཕལ་ཆེར་འདི་ཚོའི་སྐབས་ནས་ཕུན་དབང་ལ་བློ་དོགས་ཆགས་
པ་མིན་ནམ་བསམ་པ་ཡོད། དེ་གོང་ཕྲན་ནས་པེ་ཅིང་མི་རིགས་ལས་ཁུངས་སུ།
ཕུན་དབང་མི་རིགས་ལས་ཁུངས་སུ་ཉར་བ་ལས། བོད་དུ་བཞག་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་
ལུགས་བརྗོད་པར་སྐབས་དེར་དང་ལེན་དེ་ཙམ་མ་བྱུང་ཡང༌། ༡༩༥༦ ལོ་སྟོད་ཙམ་
ལ་མི་རིགས་ལས་ཁུངས་ཀྱི་ཀྲུ་རན་ཝང་ཕུང་ནས། ཕུན་དབང་ལ་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་

ཏུ་བྱས་ཟིན་པས་ད་ཆ་བོད་དུ་གཏན་འཇགས་བཞག་འཐུས་ཞེས་ལན་འཕྲིན་བསྐུར་འབྱོར་བྱུང༌། ཁོང་ཚོས་ཡིད་འཆེས་བློས་འགེལ་བྱེད་པའི་མི་ལ་གློ་བུར་འགྱུར་བ་
ཡོང་དོན་ནི་ཝང་ཕུང་ལས་ཆེས་མཐོའི་རིམ་པ་གོང་མ་ཞིག་ནས་མི་རིགས་གུ་དོག་
རིང་ལུགས་ཀྱི་བསྙད་འདོགས་བྱས་པ་གསལ་པོ་མངོན་ཞིང༌། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༣ ལོ་
བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡོང་དོན་ནི་ཐུག་ས་འདི་རང་རེད། རང་ཕྱོགས་
ནས་བལྟས་ན། ཕ་སྤྲེལ་རྒན་དང༌། མ་བྲག་སྲིན་ལས་མཆེད་པའི་གཅེས་ཕྲུག་རང་
རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་ལྕགས་གོང་ལྟར་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་ལེགས་པོ་དགའ་སྤྲོ་སྐྱེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

83

འོས་པ་ཡིན། ད་ཆ་བོད་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་རྙིང་པ་ནས་གསར་པར་འགྲོ་བའི་

གསར་བརྗེ་མིན་པར་མི་རིགས་གཅིག་མེད་པ་བཟོས་ཏེ་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་གིས་

དབང་སྒྱུར་བྱེད་པའི་གསར་བརྗེར་གྲགས་པ་ཞིག་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད།

ང༽ གཞིས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་དང་། བྱེས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།
བོད་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ང་ཚོའི་སྤུན་ཟླ་རྣམས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བཙན་ཤུགས་དེ་འདྲའི་

གནོན་བཙིར་འོག་མདོར་ན་དབུགས་གཏོང་ལེགས་ཉེས་ལའང་ཁྱེད་དབུགས་རིང་

གཏོང་དོན་གང་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ཞིབ་ཉིན་མང་བྱེད་པའི་ཉེན་ཁ་དང༌། དཀའ་ངལ་
མྱོང་བཞིན་དུ་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་རང་དབང་གི་ཡུལ་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་རེ་བ་བྱས་ཏེ་ལྟ་བཞིན་དུ་སེམས་ཤུགས་མ་ཉམས་པར་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཚུལ་དེ་དག་ལ་བསམ་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སེམས་སྡུག་དང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དཔའ་བསྐྱེད།
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ད་ཆ་ང་ཚོས་འབད་བརྩོན་ལེགས་པོ་མ་བྱས་ན་ཡ་རབས་དང༌།
རྒྱུ་འབྲས་ལ་མི་བརྩི་བ་རེད་སྙམ་དུ་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་རང་དབང་མེད་
པར་དྲན་ཏེ་རང་བཞིན་ལྷོད་ཡངས་སྡོད་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
གནས་ཚུལ་དེ་དག་གི་འོག་ཏུ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ཁྲི་བདུན་བརྒལ་བ་རྣམས་རང་
བཞིན་སྲོག་འགོ་ཐོན་ཙམ་དང༌། རང་རང་སྒེར་གྱི་རང་མགོ་ཐོན་ཙམ་ཞིག་མིན་པར་

བོད་སྤྱི་དོན་ཁོ་ན་རྨི་ལམ་དུའང་མ་བརྗེད་པའི་སེམས་འཁུར་འཁྱེར་ཏེ་དཀའ་ལས་རྒྱག་བཞིན་པ་ཡིན།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོ་ནང་ང་ཚོ་འདི་ཕྱོགས་འབྱོར་འཕྲལ་དུ་སང་ཉིན་གང་བྱེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

84

གནངས་ཉིན་ཅི་བྱེད་སྙམ་པས་བྱ་ཚོད་བྱེད་ཚོད་མ་ཐིག་པ་ཞིག་བྱུང་རུང༌། ད་ཆ་

དེ་འདྲ་མིན་པར་ང་ཚོའི་ལས་རིགས་ཚང་མར་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་གོམ་བགྲོད་
དང་པོ་བརྒྱབ་ཟིན་པ་དང༌། ད་དུང་གོམ་པ་བརྒྱབ་པ་ལས་ཀྱང་རྒྱག་རྒྱུ་མང་བ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང༌། གོམ་པ་རྒྱག་ཡུལ་རྙེད་ནས་གོམ་པ་རྗེས་མ་འདི་ལྟར་སྤོ་རྒྱུ་ཡིན་
སྙམ་པའི་འཆར་འགོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡོད། དེ་ནི་ཚང་མས་དམ་ཚིག་གི་མདུད་རྒྱ་མ་

ལྷོད་པར་ཡར་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་པའི་རྣམ་པ་དགའ་སྤྲོ་བྱ་འོས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཚོ་གྲུབ་
འབྲས་ཀྱང་ཆེན་པོ་ཡིན། འདི་དག་ནི་ཚང་མས་རང་རང་འཁུར་བབས་དང་ལེན་ཧུར་
བརྩོན་ཆེ་བསྐྱེད་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་རེད། ནང་དག་ཏུ་གོམ་པ་སྤོ་སྟངས་ཤེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། རྒྱ་གར་ནང་ང་ཚོར་ཆ་མཐོང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ནས་

ཀྱང་སྐྱབས་བཅོལ་བ་བྱིངས་དང་མི་འདྲ་བའི་རོགས་རམ་ནུས་ཤུགས་ཆེ་བསྐྱེད་
བྱུང་བ་ལྟར་ད་དུང་ཡང་རྒྱུན་མི་ཆད་པར་ཡོང་བཞིན་ཡོད། དཔེར་ན། ཧོང་ཀོང་ནང་
རྒྱ་མི་བཙན་བྱོལ་བ་དང༌། ནུབ་ཕྱོགས་པའི་བཙན་བྱོལ་བ་ལས་ང་ཚོར་རེ་བ་ཆེ་བ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ཆ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ན་ཕན་ནུས་ཡོད་པར་མཐོང་བའི་གནས་སུ་སླེབས་ཡོད། མདོར་བསྡུས་ན། ང་ཚོའི་ལས་ཀ་

མང་པོ་ཞིག་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོའི་གནས་སུ་སླེབས་ཡོད།

ཅ༽ བདེན་པ་ལྐོག་གསུབ་དང་། རང་ཐག་རང་གཅོད།
དེ་སྔ་འཛམ་གླིང་ནང་ང་རང་ཚོ་བོད་ཅེས་མིང་ཙམ་ཡང་མ་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་
དེ་ ༡༩༥༩ དང་ ༦༠ ལོ་ནས་བོད་ཀྱི་མིང་གྲགས་ཇེ་ཆེར་གྱུར། ཡིན་ནའང་བོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

85

ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ལས། བོད་མི་དངོས་སུ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་ཉུང༌། དེ་རྗེས་ནས་
ད་ཆ་ ༡༩༦༤ ལོ་བར་ལོ་ཤས་རིང་ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་

བླ་སྤྲུལ་ལ་སོགས་པའི་རང་མི་རིམ་པར་ཐོན། ཉེ་བའི་ཆར་ཡང་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་
ཚོགས་ཚོགས་ཡུལ་དང༌། སུད་ཛ་ལན་དྲིར་ང་ཚོའི་དོན་གཅོད་ལས་ཁུངས་ཆུང་ཆུང་རེ་གསར་དུ་འཛུགས་ཐུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་འཛམ་གླིང་སྤྱི་སྲོལ་འགྲོ་ལུགས་
དང་མཐུན་པའི་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསར་ཤོག་ཁག་ནང་ཕྲན་བུ་ཕྲན་
བུ་ཐོན་བཞིན་པ་རེད།
ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། རྒྱ་མིས་བདེན་པ་ལྐོག་གསུབ་གཏོང་རྒྱུར་བྱབ་
ཆུང་སྟེ་དཔེར་ན། ཁམས་ལ་ངོ་ལོག་ཟིང་འཁྲུག་བྱུང་བ་སོགས་གནས་ཚུལ་འགངས་
ཆེའི་རིགས་ཀྱང་མི་ནུས་བཞིན་དུ་སྦས་ཏེ་ཚགས་པར་ཐོག་ཟུར་ཙམ་ཡང་འགོད་ཀྱི་
མེད་ཀྱང༌། དེང་སང་ང་རང་ཚོའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་རྒྱ་མིས་ཤོད་འདོད་མེད་བཞིན་

དུ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་གནས་ལུགས་སྔ་རྗེས་ཤོད་དགོས་པ་དང༌། བོད་ནང་ཁུལ་དུ་ཡང་དྲིལ་བསྒྲགས་སློབ་གསོ་རྒྱ་ཆེ་མི་བྱ་མཐུ་མེད་ཀྱིས་པཎ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཡང་ཉེ་
ཆར་བོད་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་པ་བསྐྱར་ལངས་མི་ཐུབ་པའི་གསུང་བཤད་གནང་བཅུག་
འདུག །ཁོ་ཚོས་དུས་རྟག་ཏུ་བོད་མི་ལོག་སྤྱོད་པ་ཞེས་སྐད་འབོད་ཡང་ཡང་བྱེད་དོན་ནི། མངོན་མེད་དུ་བཞག་པས་མ་འཐུས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པའི་རྟགས་མཚན་
རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོར་ཁོ་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། བདེན་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་འཛམ་གླིང་གི་སྲིད་དོན་མཁས་པ་འགའ་ཤས་ནས་
གོ་མིན་ཏང་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་ལོག་རྒྱུ་ལས། བོད་ལ་རང་དབང་ཐོབ་རྒྱུ་རེ་ཆེ་ཚུལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

86

བརྗོད་མཁན་འདུག །གལ་སྲིད་དེ་ལྟར་བདེན་ན། ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་དམར་གྱི་སོ་ཉུལ་
ཚོས་ཐེ་ཝན་ནི་པུ་ལི་སི་སྐོར་སྲུང་དམག་མིས་ཁེངས་པའི་ཡུལ་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌།
དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ལ་ཌིག་ཊི་ཊར་ཟེར་བ་མི་གཅིག་གིས་བཙན་སྤྱོད་དབང་ཤུགས་
འཛིན་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ལུགས་བརྗོད་ཀྱང་དོན་དུ་དེ་ལྟར་མིན་པར། དམངས་

གཙོ་རང་དབང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང༌། ཁོ་རང་ཚོས་ཀྱང་བརྗོད་མུས་ལྟར་རྒྱ་དམར་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་ཡང་ང་ཚོ་གཅིག་པ་ཡིན་རུང༌། གོ་མིང་ཏང་སྐམ་ས་ཆེན་པོར་
ལོག་རྗེས་ང་ཚོར་རང་ཐག་རང་གཅོད་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་མ་གཏོགས།
དེ་མིན་བོད་ཐོག་སྲིད་བྱུས་འཛིན་སྟངས་རྒྱ་དམར་དང་གཅིག་པ་རེད། གོ་མིང་ཏང་

ནས་བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ད་དུང་མུ་མཐུད་བཟུང་སྟེ་ནོར་
འཁྲུལ་གྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་མུས་རེད། གོང་གི་གནས་ཚུལ་གོ་མིང་ཏང་སྐམ་སར་ལོག་
པ་ལས། བོད་རང་དབང་མྱུར་བ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་གལ་སྲིད་བདེན་ན་རང་ཐག་རང་གཅོད་སྤྲོད་མཁན་ལ་དབང་ཆ་མ་བྱུང་བར། རང་ཐག་རང་གཅོད་རྩོད་མཁན་ལ་རང་དབང་བྱུང་ཚེ་དགོད་བྲོ་པོ་རེད།
མ་གཞི་གོ་མིང་ཏང་གིས་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་བོད་དོན་ཐོག་སྔ་
རྗེས་སུ་རྒྱབ་སྐྱོར་རོགས་རམ་བྱས་ཡོད་ཀྱང༌། བོད་རྒྱ་ཁོངས་ཡིན་པ་ཁོ་ན་རྩ་བར་བཟུང་སྟེ་རྒྱལ་སྤྱིའི་ནང་ང་ཚོའི་བོད་དོན་ཐོག་རྒྱབ་སྐྱོར་གྱི་གསུང་བཤད་གནང་
མཁན་བྱུང་སྐབས་གོ་མིང་ཏང་གི་སྐུ་ཚབ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་ཞིང༌། ངོ་སོ་འཁྱེར་
གྱི་ཡོད་པ་རེད། འདི་ཚོ་ཡང་ང་ཚོས་ཤེས་དགོས། དེའི་ཆ་ནས་ཀྱང་སྤྱང་པོ་བྱེད་
དགོས། དེ་དག་འཕྲོས་བཤད་ཙམ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

87

ཤེས་རིག་གི་ལས་དོན་སྐོར་ད་ལྟ་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ནས་སྙན་སྒྲོན་ཞུས་པ་ལྟར་ལས། ངས་བསྐྱར་དུ་ཞུ་དགོས་མེད། དེ་རྣམས་ནི་བྱུང་ཟིན་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་
བསྡོམས་ལྟ་བུ་ཞུས་པ་ཡིན།

ཆ༽ སློབ་གྲྭ་གསར་བཙུགས་དང་། སློབ་མའི་ཤེས་ཚད།

ད་ནི་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གནས་ལུགས་ཞུ་རྒྱུར། ཤེས་རིག་སྐོར་ད་ཕན་
ཡར་རྒྱས་གང་འཚམ་ཕྱིན་ཡོད་ཀྱང༌། ད་དུང་ང་རང་ཚོའི་ནུས་པས་མ་ལྡང་པར་
བསྡད་ཡོད། དང་པོ། བུ་ཕྲུག་བདག་སྤྲོད་མ་ཐུབ་པ་མང་པོ་བསྡད་ཡོད་པས། སློབ་གྲྭ་འཛུགས་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་བྱ་དགོས། དེ་སྐོར་ལྡི་ལི་དབུས་ཤེས་རིག་ཚོགས་པའི་
ཐོག་ནས་ཤ་ཚ་དང་ལྡན་པའི་འཆར་གཞི་བཀོད་ཡོད་པས་ལས་དོན་ཚང་མ་འཕྲལ་
འཕྲལ་འགྲུབ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང༌། རིམ་པས་འགྲུབ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད། གཉིས་པ་

ད་ཕན་ལོ་ ༢ ནས་ ༣ རིང་སློབ་གྲྭ་ཚུགས་ཨེ་ཐུབ་ལ་འབད་བརྩོན་གཙོ་བོར་བྱས་
ཡོད་ཅིང༌། ད་ཆ་སློབ་གྲྭ་ཡོད་པ་དེ་དག་སྤུས་དག་པོ་བཟོ་རྒྱུ་དང༌། ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ཡར་རྒྱས་གཏོང་ལུགས་ཀྱང་བོད་མི་རྣམས་སློབ་གྲྭ་ཐོན་
སྐབས་སྤྱི་འགྲེའི་ཤེས་ཚད་ལག་འཁྱེར་ཐོབ་ཐུབ་པ་དང༌། ལག་འཁྱེར་དེས་རྒྱ་གར་
ནང་སོགས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་བསྐྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ང་ཚོ་བོད་
ཀྱི་སྣང་བ་ཁོ་ན་འཁུར་ཏེ་ལྷོད་ཡངས་བྱས་ན་མི་འགྲིགས། ང་ཚོའི་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་
ངེས་པར་དུ་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པ་སྤྱི་འགྲེའི་གྲས་སུ་ཚུད་ཐུབ་པ་དང༌། ཕྱི་ནང་

ཚང་མས་ཁས་ལེན་འཕེར་བ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། ད་ཡོད་ཆོག་ཤེས་བྱས་ནས་ལོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

88

༡༠ ནས་ ༡༡ སོང་རྗེས་སློབ་གྲྭ་ཐོན་དུས་ང་ཚོའི་ཐོན་ཚད་ལག་འཁྱེར་ལ་གཞན་དག་ནས་ཆ་འཇོག་མི་འཕེར་བ་བྱུང་ན་གཏན་ནས་མི་འགྲིགས།
གསལ་པོ་བཤད་ན། འབྱོར་པ་ཆེ་བ་དང༌། དྲག་པ་ཚོའི་ཕྲུ་གུ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སློབ་

གྲྭ་ཁག་ཏུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་པ་དེ་ནི་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་འདོད་ཁེངས་མེད་པའི་སྐྱོན་
རེད་བསམ་གྱི་འདུག །ང་ཚོས་སློབ་གྲྭ་ཁག་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་དང༌། ཚད་ལོངས་
ཤིག་བཟོ་དགོས་པ་གལ་ཆེ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་རྟ་ཕོ་བྲེས་ལ་བཏགས་ན་གོང་ཐང་མི་
ཡིས་འབེབས་ཟེར་བ་དང་འདྲ་བར་སློབ་གྲྭ་དེ་ཚོར་ཚང་མས་ཆ་མཐོང་ཆེ་རུ་ཤུགས་
ཀྱིས་འགྲོ་རྒྱུ་དང༌། དེ་མིན་ང་ཚོས་བོད་མི་ཁ་འཐོར་གྱུར་པ་རུབ་རུབ་བཟོ་ཐབས་
ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་པ་ལྟ་བུར་མངོན་རྒྱུ།
ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་རང་བཞིན་སྤྲང་ཕྲུག་གང་འཚམ་ཞིག་རུབ་རུབ་བཟོ་
བའི་ཆེད་མིན་པར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་རུབ་རུབ་བཟོ་ཆེད་
ཡིན་པ་དང༌། མི་རིགས་དེ་ཡང་ཨཕ་རི་ཀའི་མི་རིགས་སོགས་ལས་ཡར་ཐོན་དང༌།
གཟི་བརྗིད་ཆེ་བའི་རླབས་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན། ང་ཚོར་ཆོས་ཡོད་སྟབས་ང་
ཚོ་གཞན་ལས་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡིན་དགོས། གལ་སྲིད་ང་ཚོས་
སྤྲང་ཕྲུག་རུབ་རུབ་བཟོ་བ་ཙམ་དང༌། སློབ་སྦྱོང་སྣེ་སེལ་ཙམ་སྤྲོད་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་

ན། ༡༩༦༠ ནས་ ༡༩༦༡ ལོ་ནས་ཕྲུ་གུ་རྣམས་རྒྱ་གར་ནང་སློབ་གྲྭ་སྟོང་ཕྲག་མང་པོ་ཡོད་པར་བཀྲམས་ན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཉིན་གཅིག་ཙམ་ལ་བགོས་འགྲེམས་ཐུབ་ཀྱི་
རེད། ཡིན་ཀྱང་ང་ཚོས་ལས་ཀ་ལས་སླ་བ་དེ་ཕར་བཞག་སྟེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་

དང་དུ་བླངས། རང་རེར་སློབ་དེབ་དང༌། དགེ་རྒན། ས་ཁང་སོགས་གང་ཡང་མེད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

89

བཞིན་དུ་བོད་པ་རང་གི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཡོད་པ་དང༌། ང་རང་ཚོ་རང་གིས་

འགྲོ་གྲོན་ཡང་མང་པོ་བཏང༌། རྩ་བ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང་མཉམ་འབྲེལ་མ་བྱས་པར་ཡོང་ཐབས་མེད་སྟབས་རྒྱ་གར་དབུས་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་དབུ་བཞུགས་ཀྱི་དབུས་

ཤེས་རིག་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་ཞིག་བཙུགས་ནས་དམིགས་བསལ་གྱིས་བོད་ཀྱི་སློབ་
གྲྭ་བཙུགས། ཐོག་མའི་བསམ་བློར་སློབ་གྲྭའི་ནང་འཛམ་བུ་གླིང་པའི་ཆེས་མཐོའི་

ཤེས་རིག་རྣམས་རང་སྐད་ཐོག་སློབ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་བསམ་བྱུང་ཡང༌། སྐབས་དེར་ཆ་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་དབྱིན་ཡིག་ཐོག་སློབ་རྒྱུ་བྱས་པ་བཞིན། དེང་སང་དབྱིན་སྐད་

ཐོག་ནས་སློབ་མུས་ལ་མ་འོངས་པར་དེ་དག་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་ང་རང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་

ཐོག་བསྒྱུར་དགོས།
ང་རྒྱ་ནག་ཏུ་བསྐྱོད་སྐབས་རྒྱ་ནག་བྱང་ཤར་གྱི་ས་མཚམས་སུ་ཡན་ཕན་ཞེས་ཁྲའོ་ཤོན་མི་རིགས་ཀྱི་ས་ཁུལ་དེར་ལྟ་སྐོར་སྐབས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ནང་

སློབ་ཚན་ཚང་མ་ཁྲའོ་ཤོན་ཁོ་རང་ཚོའི་ཡུལ་སྐད་ཐོག་སློབ་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་འདུག་པར་
ངོ་མཚར་ཆེན་པོ་མཐོང་བྱུང༌། དེར་བརྟེན་འཛམ་གླིང་ནང་ཆེས་མཐོའི་ཤེས་རིག་
རྣམས་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་བརྒྱུད་ནས་སློབ་མ་དགོས་པར་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་

ནས་སློབ་རྒྱུའི་ལས་ཀ་དེར་བརྟག་ཞིབ་ནན་ཏན་བྱ་དགོས་པས་ལོ་ཤས་ནང་ལག་ལེན་བསྟར་རྒྱུ་དཀའ་ཡང༌། འབད་བརྩོན་བྱས་ཏེ་ནམ་ཞིག་ལག་ལེན་བསྟར་ཐུབ་པ་
བྱ་དགོས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

90

ཇ༽ སྤྱི་སྒེར་གྱི་གལ་གནད་དང་། གཉིས་ཕན་གྱི་ཐབས་ལམ།

དོན་སྙིང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང༌། གཟི་འོད་མ་ཉམས་པའི་བོད་
ཕྲུག་འཚར་ལོངས་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་སློབ་གྲྭ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཙུགས་པ་རེད། འདིར་

དྲི་བ་གཞན་ཞིག་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། མི་སྒེར་རེ་རེ་དང༌། མང་འདུས་ཀྱི་ཚོགས་
པ་གང་ཞིག་གལ་གནད་ཆེ་ཟེར་ན། སྤྱིར་འཛམ་གླིང་དང༌། ནུབ་ཕྱོགས་པ། ཡང་
སྒོས་ཨ་རིའི་བསམ་ཚུལ་ལ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་དུ་ཨིན་ཌི་སྦི་ཇུའལ་ (Individu-
al) ཟེར་བའི་མི་སྒེར་རེ་རེ་གལ་ཆེན་པོར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཅིང༌། དེ་ཡིན་ཐག་ཆོད་
ཡིན་ཀྱང༌། ཚུར་ཕྱོགས་ནས་བསམ་ན་མི་སྒེར་སོ་སོ་དང༌། མང་འདུས་ཀྱི་ཚོགས་པ་
གཉིས་ཁ་བྲལ་ཐབས་མེད། སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཚགས་སུ་མ་ཚུད་ན། སྤྱི་ཚོགས་འཐུས་
ཤོར་འགྲོ་རྒྱུ་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཚགས་ཚུད་མེད་ན་སྒེར་གྱི་བདེ་སྐྱིད་འབྱུང་བ་ཤིན་

ཏུ་དཀའ། དེ་ལྟར་སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཀ་གལ་ཆེ་བ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་སྤྱི་ཚོགས་གལ་
ཆེ་བར་འཛིན་དགོས། སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་འབའ་ཞིག་ལས། སྤྱི་དོན་སྣང་མེད་བྱས་ན་
གཏན་ནས་མི་འགྲིགས་ལ། སྤྱི་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་བསམས་ཏེ་སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་རྩ་
མེད་བཟོས་ཀྱང་རྒྱ་དམར་གུང་བྲན་གྱི་བྱེད་སྟངས་ལྟར་འགྱུར་བས་ག་ལ་འགྲིགས།
རང་རེས་ཕྱོགས་གཉིས་ཀར་ཆ་སྙོམས་སུ་བལྟ་ཐུབ་པ་དགོས། སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་
རྩ་ཆེར་འདོད་མཁན་ཨ་རི་བ་ལྟ་བུར་དེ་ལྟར་བརྗོད་ན་གུང་བྲན་གྱི་ལྟ་བ་འདུག་ཟེར་
ཉེན་ཡོད་ཀྱང༌། མི་རིགས་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ལ་བསམ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་གལ་ཆེན་
པོར་འཛིན་དགོས།
ང་ཚོས་བོད་མི་རིགས་སྤྱིའི་བསམ་བློ་དོར་ནས་མི་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

91

བསམ་བློ་བཏང་བས་འགྲིགས་ན་བོད་ཕྲུག་རྣམས་རྒྱ་གར་བའི་སློབ་གྲྭར་བཏང༌། རྒྱ་
གར་བའི་མི་སེར་དུ་ཞུགས། རྒྱ་གར་བའི་ལས་དོན་བྱས་ན་སྒེར་གྱི་འཚོ་བ་འགྲིགས་
ཙམ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ཀྱང༌། དེས་རང་གི་མི་རིགས་རྩ་བརླགས་སུ་འགྱུར་ཉེན་ཡོད།
བོད་སྐད་དང༌། རང་གི་ཤེས་རིག་ཁྱད་ཆོས་ལྡན་པ་དེ་མ་ཤེས་ན་དེང་སང་རྒྱ་གར་
ནང་ཡོད་པའི་སྔར་གྱི་བོད་བརྒྱུད་རེད་ཅེས་པའི་རྟ་མང་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་ནང་བཞིན་ཡོང་
རྒྱུ་རེད། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཁ་ནས་མི་རིགས་དང་མི་རིགས་ཞེས་ཟེར་གྱིན་ཟེར་གྱིན་ལ།

དོན་དུ་མི་རིགས་ཕུ་བརྒྱབ་པ་རེད། ད་དུང་སྤྱི་སྒེར་སྐོར་གསལ་བཤད་ཕྲན་བུ་བྱས་
ན། སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་རྩ་མེད་བཟོས་ཏེ་རྒྱུ་ནོར་དང༌། མ་རྩ་ཐམས་ཅད་སྤྱིས་འཛིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་མི་འགྲིགས། ཤིང་ལ་ཡང་ཡལ་ག་དང༌། སྡོང་པོ་གཉིས་ཀ་དགོས་པ་
ལས། གཅིག་ཁོ་ནས་མི་འགྲིགས་པ་ལྟར་ཡིན།
རུ་སུར་ད་ཕན་མི་ལོ་ ༤༠ སྐོར་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་བཟུང་ཡང་ད་ཆ་སྒེར་
གྱི་ཁེ་ཕན་རིམ་བཞིན་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཡག་ཏུ་གཏོང་མུས་རེད། དེ་དག་ནི་སྤྱི་ཚོགས་རིང་

ལུགས་ལ་གཙིགས་སུ་བྱེད་པའི་རུ་སུས་མི་བྱེ་བྲག་པའི་ཁེ་ཕན་རྩ་མེད་བཟོས་ན་
ཁུངས་མི་འཁྱོལ་བའི་གནས་ལུགས་ཤེས་པའི་རྟགས་བསྟན་པ་ཡིན། རྒྱ་མི་རང་ཉིད་
ཡང་དག་པ་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་རུ་སུར་སྐྱོན་བརྗོད་བྱས་ནས་ད་དུང་མདུན་མཆོངས་
ཆེན་པོ་དང༌། མི་མང་སྤྱི་ཁང་སོགས་ལ་ཤུགས་རྒྱག་བཞིན་པ་རེད། དངོས་དོན་
ཐོག་བསམ་བྱུས་ལ་ཕམ་ཉེས་འབྱུང་བཞིན་དུ་གཏམ་འདོད་དབང་གིས་རང་བཞིན་
འབྱུང་བའི་གནོད་པ་བྱུང་ཚུལ་དང༌། རུ་སུས་རོགས་རམ་བཅད་དེ་བསམ་གནག་བྱས་ལུགས་ཟེར།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

92

འདིར་གྲྭ་རིགས་མང་བས་དཔེ་ཞིག་ཞུས་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྤྱི་

ཚོགས་གཙོ་བོར་དགོངས་ཏེ་དབྱར་གནས་སྐབས་སྒེར་སོ་སོར་དངོས་ནོར་ཇི་བྱུང་

ཉར་ཚག་གི་སྤྱི་བགོས་བྱ་དགོས་པ་དང༌། དངོས་པོ་ཕྲན་བུ་ལ་ཡང་བྱིན་རླབས་བྱ་

དགོས་པ་སོགས་གུ་དོག་པོ་མཛད་པ་དང༌། ཁོང་གིས་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང༌།
སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་གནོད་པའི་ཆེད་མིན་ཡང༌། རྗེས་འཇུག་གྲྭ་རིགས་ཚོས་འདོད་
ཆུང་ཆོག་ཤེས་བསྟེན་ཏེ་འཕགས་པའི་རིགས་བཞི་ལ་གནས་དགོས་པར་གསུངས་
པ་ལྟར། ལྟ་བ་མཐོ་ལ་སྤྱོད་པ་བཙུན་པ་ཞིག་དགོས་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་
བཀའ་ནི་ཚེ་འདི་ཙམ་མིན་པར་ཚེ་རབས་གཏན་གྱི་མདུན་མ་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཡང་།

རང་རེས་ལག་ལེན་བྱེད་མི་ཐུབ་ན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་ཚེ་འདིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཙམ་དང་
འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་དེ་ལག་ལེན་ག་ལ་ཐུབ། འདི་དག་ལ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་རྨང་གཞིའི་

གོ་བ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་འདུག དེ་ལྟར་སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་
རྩ་མེད་མིན་ལ། སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་འབའ་ཞིག་ཀྱང་མིན་པར་སྤྱི་སྒེར་ཆ་སྙོམས་ཡོང་
དགོས།

ཉ༽ གནའ་དེང་གཤིབ་བསྡུར་དང་། མདུན་ལམ་ལ་བསམ་གཞིགརང་རེ་ཁ་ཐབས་བཙན་བྱོལ་བ་ཡིན་ཡང༌། སྤོབས་པ་རང་ཡུལ་དུ་ཡོད་དུས་
ལས་ལྷག་པ་ཞིག་བཟུང་རྒྱུ་གལ་པོ་ཆེན་པོ་འདུག །བོད་དུ་རྩེ་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཡོད་
པ་དེ་ཐོག་མར་འཛུགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཕན་ཐོགས་དང༌། ནུས་པ་ཡོད་ངེས་
ཀྱང༌། དེ་རྗེས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རིམ་བཞིན་འགྱུར། སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཞབས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

93

འདེགས་ཞུ་མཁན་སློབ་གྲྭའི་གནས་ཚུལ་མ་འགྱུར་བ་དེས་སྒྲིག་འཛུགས་དུས་ཚོད་དང་མ་མཐུན་པ། དཔེར་ན། བྱིས་པ་ཆུང་ངུའི་སྐབས་ཀྱི་ཞྭ་མོ་ངའི་ཡིན་ཞེས་ལུས་
སྟོབས་རྫོགས་ནས་ཀྱང་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་གྱོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། ལས་དོན་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནོར་འཁྲུལ་དང༌། རྗེས་ལུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ཚོ་བསམ་པ་ངན་
པ་མིན་ཡང༌། བྱེད་སྟངས་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན། ལར་ནས་སྔར་མེད་གསར་སྤྲོས་
ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་ཡང་ཡ་མཚན་ཞིག་འདུག །དྲང་པོ་བརྗོད་ན། རྒྱ་གར་ནང་ལས་
དོན་རང་ཡུལ་ལས་ལེགས་ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོས་སྤོབས་པ་འདི་ལས་

ལྷག་ཙམ་དང༌། ཆེ་ཙམ་བཟུང་ནས། རྒྱ་གར་ནང་གཟི་བརྗིད་དང་ལྡན་པའི་འདི་ཕྱི་

གཉིས་ཡོད་ཅིག་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཆེད་དུ་སློབ་གྲྭ་གཞན་ལས་ཚད་མཐོ་བ་ཞིག་

ཡོང་བ་བྱ་དགོས་སྙམ་དུ་བློ་སྤོབས་བསྐྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། དེ་ལྟར་བྱུང་ན་ཨ་
རི་བའམ། དབྱིན་ཇི། རྒྱ་གར་བ་སོགས་མི་རིགས་གཞན་དག་རང་རེའི་སློབ་གྲྭར་
ཞུགས་འདོད་ཡོང་རྒྱུ། དེ་དག་ལའང་དགའ་བསུ་ཞུ་རྒྱུ་ལས་གཞན་མེད། དེ་ལྟ་བུའི་

སེམས་ཤུགས་འཛིན་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགགོང་དུ་གཞན་ལས་ཚད་མཐོ་བ་དགོས་ལུགས་བརྗོད་པ་ལས། ལྟོ་གོས་ཀྱི་ཚད་མཐོ་བར་བརྗོད་པ་མིན། རང་རེའི་བོད་ཡུལ་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཨེ་ཤ་ཡ་ནང་གནས་
ཡོད་པ་དང༌། དེང་དུས་ནི་རང་ཅག་གནས་ཡུལ་རྒྱ་གར་ཡིན། རྒྱ་གར་ནང་ལོ་ལྔ་
ཚུན་གྱི་འཆར་གཞི་བཏིང་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་ཀྱང༌། ད་ལྟའི་ཆར་སྤྱིར་

བཏང་གྲོང་གསེབ་ཁག་ལ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་གནས་ཚད་ལ་གཞིགས་
ན། མི་རེར་ཉིན་རེ་ཨ་ན་འགའ་ཤས་ལས་མེད་ཚོད་སྟབས། འཕྲལ་སེལ་རང་རེས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

94

འདི་དག་ལ་བསྟུན་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཡོན་ཏན་སྦྱངས་པའི་མཇུག་ཏུ་ལྟོ་གོས་
གནས་ཚད་མཐོ་ས་ཡུལ་གཞན་དུ་འགྲོ་ཐབས་སོགས་གང་ཡང་མེད། མ་འོངས་པར་བོད་ཡུལ་དུ་མི་འབོར་ཉུང་ལ། ས་རྒྱ་ཆེ་བས་ཐོན་འབབ་ལེགས་པོ་བཟོ་ཐུབ་ན།
མི་ཡི་སྐྱེ་སྒོ་འགོག་དགོས་པ་སོགས་དཀའ་ངལ་དེ་ཙམ་ཨེ་ཡོང་སྙམ་ཡང༌། རེ་ཞིག་

བར་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ལས་འགོ་གཞི་ནས་འཛུགས་དགོས་པས་དཀའ་ངལ་ཆེན་
པོའི་ལམ་དུ་མ་བསྐྱོད་ཐབས་མེད་ཡོང་རྒྱུ།

ཏ༽ དཀའ་སྤྱད་བཟོད་བསྲན་དང་། ངལ་རྩོལ་གྱི་ཤེས་ཡོན།

ད་གིན་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ནས་སློབ་སྦྱོངས་ཐོན་རྗེས་ལས་ཀའི་འགྲོ་སར་
བསམ་གཞིགས་དགོས་ཚུལ་ཟེར་བ་འདི་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །བསམ་བློ་སྡུག་
པ་ཡིན་ཡང༌། སྐྱིད་ལང་ཤོར་དྲགས་ན་སྐྱོན་ཡོད། ཨ་རིར་སློབ་སྦྱོང་དུ་ཕྱིན་ནས་
ཕྱིར་འཁོར་བ་འགའ་ཞིག་ནས་རྩ་ཐག་ཉལ་ཁྲིའི་སྟེང་ཉལ་མི་ཐུབ་པ་དང༌། ལྟོ་ཟས་
གང་བྱུང་ཟ་སྤྱོད་མི་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་བཟོ་འདུག་པ་ཁག་མེད། རང་ལས་གཞན་
གཅེས་པར་འཛིན་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། ཡང་ན། རང་རིགས་ལ་གཅེས་
གཞེན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་མེད་ན་ཁག་པོ་རེད། རྒྱ་གར་དང༌། ཨ་རིའི་གཞུང་
ནས་རང་ཡུལ་གྱི་གྲོང་གསེབ་སོ་ནམ་པར་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡང༌། སློབ་
ཕྲུག་ཚོས་གྲོང་ཁྱེར་ནང་ཡིག་ཚང་གི་ལས་བྱེད་པ་སོགས་ཕོགས་ཟན་པ་བྱ་རྒྱུར་
བློ་འདོད་ཆེ་བ་བྱས། དེས་རྐྱེན་གྲོང་ཁྱེར་དར་འཕེལ་བྱུང་ཡང༌། གྲོང་གསེབ་ལ་ཤུགས་ཀྱིས་ཉམས་རྒུད་བྱུང༌། ཨ་རིར་མཚོན་ན། སོ་ནམ་ཕལ་ཆེར་འཕྲུལ་འཁོར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

95

གྱིས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཀྱང༌། ད་དུང་ཕོགས་ཟན་བྱ་རྒྱུ་སྟབས་བདེ་པོ་ཡོད་ཚོད། དེ་
བཞིན་དུ་རྒྱ་གར་ཡང་རྩ་བའི་མི་ཤུགས་སོ་ནམ་གྲོང་གསེབ་ཁག་ཏུ་ཡོད་པ་དང༌།
གྲོང་གསེབ་ཀྱི་རྩྭ་ཁང་ནས་སྐྱེས་པའི་བུ་ཕྲུག་ཞིག་ཡིན་རུང༌། སློབ་གྲྭ་ཐོན་རྗེས་རང་
གི་ཨ་མར་ཞེ་བསུན་བྱས། རང་ཉིད་སྐྱེས་སར་སྡོད་མི་འདོད་པ་འབྱུང་མུས་སྟབས།
རང་རེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་འཚོ་བའི་གནས་ཚད་བབས་མཚུངས་འགྲིགས་ངེས་ཤིག་
གི་ཐོག་ཡོན་ཏན་གནས་ཚད་གོང་ནས་གོང་དུ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུགཡང་བུ་ཕྲུག་གི་ལུས་འཚོར་གནོད་རྐྱེན་ཡོང་གཞིའི་འཚོ་ཐབས་ཧ་ཅང་ཞན་
པོ་ནི་ནམ་ཡང་མི་འགྲིགས། ཕྱིན་ཆད་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་དགོས་ཤེ་ན།
ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་ཡོང་བ་དགོས། རྒྱ་མིས་ངལ་རྩོལ་དང་
ངལ་རྩོལ་བརྗོད་དྲགས་པའི་དབང་གིས་ངལ་རྩོལ་ཞེས་པའི་ཚིག་འདི་གོ་དུས་རྣ་
བར་ན་རྟིང་རྟིང་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ཀྱང༌། ངལ་རྩོལ་ལ་མ་བརྟེན་ན་ཡར་རྒྱས་འབྱུང་
མི་ཐུབ་ལ། སྤྱི་སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་ངལ་རྩོལ་པ་དང༌། མཁས་པ་
ཐམས་ཅད་སློབ་ཕྲུག་འདི་དག་གི་ཁྲོད་ནས་ཡོང་དགོས་པར་བརྟེན་སློབ་ཕྲུག་རྣམས་
ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་འབྱུང་ཐབས་བྱ་དགོས། ལྟོ་གོས་འཚོ་
བ་བཟང་དུ་གཏོང་རྒྱུ་ལས་སླ་ཡང༌། སྡུག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ཆེ།
ད་དུང་དངོས་བྱུང་གི་དཔེ་ཞིག་ཞུས་ན། འདི་གར་དབྱིན་ཡིག་ཕྲན་བུ་གལ་
ཆེའི་རིགས་འབྲི་མཁན་ཁྲིམས་ལུགས་ཤེས་པའི་མི་ཞིག་དགོས་པ་ལ། ལོ་གཉིས་

གོང་དུ་འབོམ་འབེ་ཁུལ་ནས་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་གླ་འབོད་བྱས་པར། ཁོང་དྷ་སར་ཞག་གཉིས་ཙམ་བསྡད་རྗེས་མཐུན་རྐྱེན་འདི་འདྲར་སྡོད་ཐུབ་པ་མི་འདུག་ཅེས་ཕྱིར་ལོག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

96

བྱས་སོང༌། ཁོང་བློ་ངན་པ་མིན་ཡང༌། ལོ་མང་རིང་འཚོ་བ་ལང་ཤོར་གྱིས་རྐྱེན་པས་
གནས་ལུགས་དེ་ལྟར་བྱུང༌། གནས་ཚུལ་གོ་ཐོས་དང༌། དངོས་བྱུང་ཉམས་མྱོང་དེ་དག་ཡོང་དུས། སློབ་ཕྲུག་གི་འཚོ་བ་སྤྱོད་སྟངས་ལ་བསམ་གཞིགས་ནན་ཏན་བྱ་རྒྱུ་

གལ་ཆེན་པོ་འདུག་བསམ་པ་དྲན་བྱུང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་གཞིགས་ན། རང་རེའི་

སློབ་ཕྲུག་རྣམས་ངལ་རྩོལ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་འབྱུང་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་
གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུགཐ༽ བོད་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། འདི་ཕྱི་ལུགས་གཉིས།
གནད་གལ་ཆེ་ཤོས་ནི། བོད་རིགས་ཚོར་མི་རིགས་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་
དགོས་པ་དེ་ཡིན། ཁྱད་ཆོས་ཇི་ཡིན་སྙམ་ན། རང་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ནི། འདི་ཕྱི་

གཉིས་ཡོད་དང་། ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན། ལུགས་གཉིས་ཟུང་ལྡན་ཞེས་རང་རེའི་

གནའ་དུས་ཕ་མེས་ཚོའི་དུས་ནས་བརྗོད་རྒྱུན་ཡོད་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་ཡིན། དེ་
ལ་ནང་པའི་རྒྱབ་བརྟེན་དུ་བཞག་ནས་བཤད་ན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཞེས་པའི་དྲི་དོན་འདིའི་

ལན་འདེབས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མ་གཏོགས། རྡུལ་ཕྲན་ཡང་རླུང་ལ་སོགས་པའི་
རིག་འཕྲུལ་གྱིས་བྱ་ཐབས་མེད། འདི་ཕྱི་གཉིས་ལས་ཕྱི་མ་གཙོ་ཆེ་ཞིང༌། ཕྱི་མར་

ཕན་པ་ཆོས་ལས་མེད། འོ་ན། ཆོས་ཁོ་ན་བྱས་པས་ཨེ་འགྲིགས་ཟེར་ན། བཀའ་གདམས་པའི་ཕུགས་ནོར་བཅུ་ལ་སོགས་པ་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་ཆོས་གཤའ་མ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་དོན་ལྟར་ཡིན་ཀྱང༌། མང་ཚོགས་སམ། མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་

ནས་བཤད་ན། ཆོས་པ་སྤུས་དག་གཅིག་དང༌། འབྲིང་པོ་བཅུ་བྱས་ན་བཅུ་འདེམས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

97

ཤིང༌། ཕུགས་ནོར་བཅུ་ལག་ཏུ་བསྟར་མཁན་གཅིག་དང༌། དེ་མིན་བརྒྱ་བྱས་ན་ཕྱི་

མ་འདམས་དགོས།

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་ཟེར་བ་མི་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་ཁོ་ནར་མིན་པར་མི་རིགས་

སྤྱི་ཡི་ངོ་བོའི་ཐོག་ཏུ་ཚང་དགོས་ཤིང༌། རྡོ་རྗེ་མཆེད་གསུམ་ལྟ་བུ་བྱུང་ཡང༌། དེས་
མི་རིགས་འཛུགས་བསྐྲུན་བྱེད་མི་ཐུབ་ལ་མི་རིགས་ཀྱི་བསྟན་པ་འཛིན་མི་ཐུབ།

མི་རིགས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱིས་འཛིན་དགོས། ཆོས་ཁོ་ན་ལས་
འཇིག་རྟེན་ལ་དོ་སྣང་གཏན་ནས་མ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་པ་ལོ་རྒྱུས་ཉམས་མྱོང་
གིས་གསལ་པོར་བསྟན་ཡོད། འཇིག་རྟེན་འབའ་ཞིག་ལས་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་
ན་ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གཅིག་པུ་དེ་སྟོར་བ་ཡིན་པས། དེ་ནི་མི་རིགས་

རང་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཀྱང་མི་འགྲིགས་ལ། འཛམ་གླིང་སྤྱིར་ལྟོས་ཀྱང་མི་འགྲིགས། སྤྱིར་

ན་འཛམ་གླིང་ཤར་ཕྱོགས་པ་བསམ་བློའི་ཡར་རྒྱས་ཆེ་ཞིང༌། ནུབ་ཕྱོགས་པ་དངོས་
པོའི་ཡར་རྒྱས་ཆེ་བ་ཡིན། ད་སྐབས་འགྲིམས་འགྲུལ་བདེ་བས་ཤར་ནུབ་འབྲེལ་ཐག་ཇེ་ཉེར་གྱུར་སྐབས་ནུབ་ཕྱོགས་པས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་དགའ་བ་

དང༌། ཤར་ཕྱོགས་པས་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་བཞིན་

པའི་སྐབས་ཡིན་པས། རང་རེས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀ་ཚང་བ་བྱ་དགོས། དེང་དུས་དང་

མཐུན་པའི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་གི་སྔར་ཡོད་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་

མ་ཉམས་པར་འབྱུང་ཐུབ་ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས། དཔལ་འབྱོར་ཚད་ལོངས་དགོས་པ་ཡང་གནད་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། རྐ་ཡུར་མ་བྲུས་པར་ཆར་འབེབས་ཁོ་ན་བྱེད་པ་དང༌། ཆར་འབེབས་ནམ་ཡང་མི་བྱེད་པ། ནད་པས་ཞབས་བརྟན་ཁོ་ན་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྨན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

98

ཁོ་ནར་སྤྱོད་པ་མི་རུང་བ་ལྟར། ཕྱིན་ཆད་རང་རེས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀའི་ཕྱོགས་
ནས་ཡར་རྒྱས་ཤུགས་ཆེན་པོ་མ་བཏང་ན། ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་གྱིས་དགོས་མཁོ་
མི་ལྡང་ཞིང༌། འགྲིགས་མི་ཐུབ།

ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་ཞེས་པའི་སྲིད་དེ་དབྱིན་སྐད་དུ་པོ་ལེ་ཀྲིག་ཟེར་བའི་

སྲིད་བྱུས་དེ་མིན་པར་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་ལ་གོ་དགོས་ཤིང༌། དེང་དུས་
སྲིད་བྱུས་ཕལ་ཆེར་གཡོ་འཕྲུལ་གྱི་ཐབས་བྱུས་ལ་བརྟེན་འགའ་ཞིག་ནས་ཆོས་སྲིད་
གཉིས་ལྡན་ཟེར་བ་འབྱུང་མི་ཐུབ་ཟེར་མཁན་ཡང་འདུག །ང་ཚོས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་
འབྲེལ་བྱེད་པའི་སྲིད་ནི་དེ་འདྲའི་སྲིད་བྱུས་མིན་པར་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་སྲིད་
ཡིན་པས། དེ་དང་ཆོས་ཟུང་འབྲེལ་ཡོང་དགོས་ལ་ཡོང་ཐུབ་པ་ཡང་ཡིན། དཔེར་
ན། ཞིང་པ་ཞིག་གིས་སྔར་གྱི་སོ་ནམ་མཁོ་ཆས་ཐབས་ཞན་པོ་རྣམས་མིན་པར་དེང་
དུས་དང་མཐུན་པའི་འཕྲུལ་འཁོར་གྱི་རིགས་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྐབས་དེས་སྲིད་
ལུགས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་ཞིང༌། ནང་གི་བསམ་བློའི་ཐོག་ཆོས་མེད་ཀྱི་མི་

དང་མི་འདྲ་བར་ཆོས་དད་བརྟན་པོ་དང༌། ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་བྱས་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་

ཆོས་ཚང་བས་དེ་འདྲའི་སོ་ནམ་པ་དེས་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཡིན།

ད༽ གལ་ཆེའི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ།
དེ་ལྟ་བུའི་སྲིད་ལུགས་དེ་ཡར་རྒྱས་བྱ་འཕུར་བ་ལྟར་འགྲོ་ངེས་པ་ལས། འདི་

མུར་ནམ་ཡང་སྡོད་མི་ཐུབ། འོ་ན་རང་རེས་ཁྱད་ཆོས་གལ་ཆེ་བ་ཅི་ཞིག་ལ་འབད་

དགོས་ཟེར་ན། ཆོས་དང་ལྡན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་ཐབས་ལ་འབད་དགོས། དེ་ཡང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

99

ང་ཚོར་ཆོས་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ནི། དགོན་པ་དང༌། ལྷ་ཁང་བཞེངས་པ། གྲྭ་པར་
ཆོས་གཞིས་དགོས་ལུགས། བླ་མ་དགོས་པ། དེ་ལ་ཕྱག་མཛོད་དང༌། གསོལ་དཔོན་དགོས་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་གཏན་ནས་མིན། དེ་རྣམས་ནི་རུལ་པའི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པ་
ཞིག་ལས། དགེ་མཚན་སྤུ་རྩེ་ཙམ་མེད་པ་དངོས་བྱུང་ལོ་རྒྱུས་ནས་ར་འཕྲོད་གསལ་པོ་བྱུང་ཟིན། བླ་མ་རང་གིས་བྱུང་ན། བླ་བྲང་དང༌། ཕྱག་མཛོད་སོགས་དགོས་པ་
མེད་ལ། ལྷ་ཁང་ཀླད་པའི་ནང་ཡོད་ན་ཟུར་དུ་དགོས་དོན་མེད། དགོན་པ་ཞེས་ཞག་
དྲི་བྱིང་ངེར་བསྡད་པ་དེ་ལས། སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟི་གནས་ཕུན་སུམ་

ཚོགས་པ་ཞིག་ཚུགས་ན་དེ་ག་ལེགས། དེ་ནས་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་པས་
ཆོག །ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པར་ཉམས་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོ་ནི་གནས་གང་བཟང་

དང༌། ཆུ་གང་བཟང་དུ་བསྐྱོད་པ་ལས། མཐའ་གཅིག་ཏུ་དགོན་པ་ཞིག་ནང་སྡོད་པའི་

ངེས་པ་གང་ཡང་མེད།
སྔར་རྒྱ་གར་གྱི་ནཱ་ལེནྡྲ་སོགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་རང་ཡིན་ཞིང༌། བོད་དུ་
ཡོད་པའི་གདན་ས་ཆེ་ཁག་ཚོ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཁོ་ན་ཡིན་རུང༌། ལེགས་ཆའི་

དོན་དང་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་མ་ཐོན་པར་དེའི་ནང་ཚོང་ལས་དང༌། འབྲུ་གཉེར། དངུལ་གཉེར། མི་སེར་གྱི་འགོ་ཚིས་བྱེད་པ་སོགས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་ལྟ་
བུའི་རྣམ་འགྱུར་ངན་པ་རྣམས་ཐོན་དུས་རུལ་གཡའ་ཕོག་པ་གསལ་པོར་བསྟན་གྱི་

འདུག །གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུས་ཕྱིན་ཆད་ཁུངས་མི་འཁྱོལ་བས་མ་ཚད། སྤྱི་ཚོགས་
ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་སྐྱོན་འབྱུང་ངེས་ཡིན།

ཆོས་ལྡན་ཞེས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ལ་ཚང་དགོས་པ་ལས། གྲྭ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

100

རིགས་གཅིག་པུར་ཚང་བའི་དོན་མིན་པས། ཕྱིན་ཆད་སྐྱ་སེར་ཕོ་མོར་མ་ལྟོས་པར་
བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ལ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ཚང་དགོས། དེ་ཡོང་བ་ལ་སློབ་གྲྭའི་

ནང་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་དུ་ཁྲིད་རྒྱུ་གལ་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས། ལག་ལེན་
འགེལ་སྟངས་ཀྱང་དུས་བསྟུན་ཁྱད་པར་ཞིག་དགོས་པ་ལས་སྔར་ལུགས་ཁོ་ནས་
མི་འགྲིགས། ད་རིང་འདིར་ཆོས་སྐོར་མང་པོ་ཞུས་དགོས་དོན་མེད་ཀྱང༌། ཤེས་
རིག་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཕྱོགས་དང་འབྲེལ་ཡོད་ཕྲན་བུ་མ་བརྗོད་མཐུ་མེད་ཡིན། ང་

ཚོས་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་བསམ་བློའི་འགོ་ཁྲིད་བྱ་དགོས། ཆོས་ཞེས་པ་ཡང་ནང་བསམ་
བློའི་བྱེ་བྲག་ཅིག་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་བློ་ཕུགས་སུ་མ་རྩ་འམ་རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་
དགོས་པ་ལས། དཀོན་མཆོག་ཡོད་མེད་དང༌། ཇི་ཡོད་ངོ་མ་ཤེས་པར་སྐྱབས་སུ་
འགྲོ་བ་ལྟ་བུར་མ་སོང་བ་དགོས།
ཚུལ་དེས་མི་བྱེ་བྲག་པར་ཕན་ཡོན་འབྱུང་སྲིད་ཀྱང༌། མི་རིགས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་

དེས་མི་འགྲིགས། དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དང༌། དབང་རྟུལ་དད་པའི་རྗེས་
འབྲང་གཉིས་ཡོང་རྒྱུར། རང་རེས་སྔ་མའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་ཁྲིད་དགོས་པ་མ་
གཏོགས་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡང་མ་བརྗོད་པར་བླ་མ་དང༌། སངས་རྒྱས་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་བྱས་པས་ནམ་ཞིག་རང་གྲི་རང་ལ་འཛུགས་ཉེན་ཡོད། རང་
རེས་ཆོས་ལ་ཁྲིད་སྟངས་འདྲ་མིན་བྱུང་བ་ལས། ཆོས་ལ་ཁྲིད་རྒྱུ་མེད་པ་མིན། གཞི་

ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་རིག་པ་ཡང་དག་དང་ལྡན་པ་ཤ་སྟག་
ཡིན། མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་མི་ཐུབ་པའི་རིགས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་དགོས་
ཀྱང༌། དོན་གྱི་མཐར་གཏུགས་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཤ་སྟག་ཏུ་གསུངས་པ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

101

ལྟར་ཡིན་ཐག་ཆོད་ཡིན།

ན༽ ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། རྗེས་རབས་པར་ངོ་སྤྲོད།

གནས་ལུགས་དེ་རྣམས་གྲྭ་རིགས་དང༌། མཚན་ཉིད་པས་མ་གཏོགས་མི་
ཤེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་སྦས་ནས་མ་བཞག་པར་སློབ་ཕྲུག་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བསླབ་དགོས། ཕྱི་རོལ་པ་འགའ་ཞིག་ནས་ཐར་པ་གདུགས་ཁ་གྱེན་དུ་བསླངས་པ་ལྟ་བུ་
ཡོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་ལ་རང་རེས་རྟོག་བཏགས་སུ་མཐོང་བ་ལྟར། སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཀྱང་དཀོན་མཆོག་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་མ་མཐོང་ན་རང་རེས་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་རྟོག་
བཏགས་སུ་མཐོང་ཉེན་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་ཁྲིད་སྟངས་ལེགས་པོ་དགོས་པའི་སྐོར་སྔོན་
དུ་གླེང་མོལ་བྱུང་དོན་ཕྲན་བུ་གསར་ཤོག་ཏུ་ཐོན་སོང་སྙམ་པ་ལྟར། ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་གཞི་བཞག་གི་ཐོག་ནས་ཁྲིད་སྟངས་བོད་ཀྱི་
སྔར་ལུགས་ལྟ་བུ་མིན་པར། སྔ་དུས་རྒྱ་གར་མཁས་པའི་ཁྲིད་ལུགས་ལྟར་བྱ་དགོས་
པར་མཐོང་གི་འདུགདེ་ལ་སྤྱིར། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ཡ་གྱལ་ཆོས་སུ་གྲགས་པའི་ཆོས་ཡོད་མེད་གཉིས་

དང༌། དེ་ལའང་ཕྱི་ནང་གཉིས། དེ་དག་ལའང་ནང་གསེས་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཞིག་

ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་དཔུང་པ་བདར་ཏེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་མ་རྨ་མེད་པར་འཁྲིད་པ་ལ། རྩ་བ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་
གཞག་འདི་དང་འདི་ལྟ་བུ་ཡིན། འབྲས་བུ་འདི་འདྲ་ཡོང་བ་ལ་ལམ་འདི་འདྲར་བརྟེན་
དགོས། ལམ་འདི་འདྲར་བརྟེན་པའི་གནས་གཞི་ཡི་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟ་བུ་ལ་ཐུག་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

102

རེད་ཅེས་མིག་སྟོན་མཛུབ་བཙུགས་ཀྱིས་ཚུལ་དུ་མྱང་ན་རོ་དང༌། བལྟས་ན་མཐོང་
རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཤོད་དགོས། སེམས་ཞེས་པར་དབྱིབས་དང༌། ཁ་དོག་མེད་ཀྱང༌།
སེམས་ཡོད་པ་ངོ་སྤྲད། སེམས་ཀྱི་དྲི་མ་ཟད་རུང་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐོག་མར་
རང་གི་མྱོང་བ་ལ་གཏུགས་ནས་གཞལ། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་རིགས་པས་དཔག་སྟེ།
ཆོས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐོག་མ་ནས་རིགས་ལམ་དུ་དཀྲི་རྒྱུ་གལ་ཆེ་བ་ལས། དེ་མིན་ཁྱེད་
བོད་པ་ཡིན་པས་མ་ཎི་བགྲང་དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་མི་འགྲིགས།

པ༽ རིགས་ལམ་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་དེབ།
ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་ཡོད་མེད་ཇི་ལྟར་ཡང༌། སུད་སི་ཁུལ་སློབ་ཕྲུག་ཕོ་མོ་ཁྱད་
མེད་ལ་མཚན་ཉིད་སློབ་རྒྱུའི་གླེང་མོལ་ཞིག་བྱུང་བར་དེ་དག་ལེགས་པོ་ཡོང་གི་
རེད་བརྗོད་རྒྱུ་བྱུང༌། མ་འོངས་པར་བོད་མི་རིགས་སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཚང་
མར་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རིག་པའི་རྣམ་གཞག་གི་འགྲོ་ལུགས་སློབ་དགོས། རྣམ་འགྲེལ་
ལེའུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་ལྟ་བུ་ཆ་ཚང་མིན་ན་ཡང༌། ཚུལ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་ལུགས་རྣམས་ངེས་པར་བསླབ་དགོས། གཞི་རྩ་སློབ་དེབ་རིམ་བཞིན་བཟོ་རྒྱུའི་
འཆར་རྩིས་ཡོད་པ་ལྟར། འདི་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་རིག་པའི་སྒོ་ཕྱེ་ཐུབ་པ་ཡིན་པས་ངེས་
པར་དགོས་མཁོ་ཆེ་བར་མངོན།
ད་ཡོད་སློབ་དེབ་ཁག་གི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་སྤྱི་ཡི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཙམ་ལས།
ཆོས་རང་གི་སློབ་དེབ་འདི་ཡིན་ལོགས་སུ་མེད་སྟབས་མ་སུ་རི་དང༌། སིམ་ལ། རྡོར་
གླིང་སོགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་ཁྲིད་སྟངས་ཕྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་བྱུང་ཡོད་འདུག་ཅིང༌། དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

103

དག་སོ་སོར་ལེགས་ཆ་རེ་ཡང་བྱུང་འདུག །གང་ལྟར་འདི་སྐོར་རང་རེས་བསམ་
གཞིགས་བྱེད་དགོས་པར་མཐོང༌། ཕྲན་གྱི་བསམ་པར། སློབ་གྲྭ་ཚང་མར་གཅིག་
གྱུར་གྱི་གཞུང་ཞིག་རྩ་བར་བཟུང་ན་སྙམ། བསྟན་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་
ཏེ་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་འཆད་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང༌།
དེའི་སྔ་རོལ་དུ་ནང་པའི་ཆོས་ལ་རྨང་གཞིའི་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ནང་
པ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཚང་མར་ལེགས་པར་བཤད་དེ། བསྟན་པ་རྒྱུ་མཚན་
ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་འོག་ཏུ། གཞི་ནས་འགོ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་
ཚུལ་ནས་མཇུག་མི་སློབ་པའི་ཟུང་འཇུག་བར་གྱི་ལམ་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་

རིམ་པ་རྣམས་བཤད་ན་ལེགས་པར་མངོན། དྭགས་པོའི་ཐར་རྒྱན་ལའང་ཐོག་མར་
རིགས་བཤད་དེ། རིགས་དེ་རང་ལ་ཡོད་ན་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་རུང་དང༌། དྲི་མ་
འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་བཤད་པའི་འོག་ཏུ་ལམ་དངོས་གཞི་བྱིངས་དང་མཐུན་པར་

བཤད་པ་ལེགས་ཤིང་མཛེས།
གང་ལྟར་ཐོག་མར་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་ལེགས་པར་བཤད་
ནས་གོ་བ་ཆགས། ཡིད་ཆེས་རྙེད། ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་གནད་
ཆེན་པོ་འདུག དེ་ཡང་རྒྱ་གཞུང་ཕར་ཕྱིན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཐོག་མའི་དུས་

རྒྱས་དྲགས་པར་སྣང་ན། ནང་གསེས་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། སྐྱབས་གསུམ་སྐོར་
གདམས་ངག །འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སྐོར་འཁྲིད་པ་ལེགས་སམ། ཡང་ན། ནང་པ་
སངས་རྒྱས་པར་ཐོག་མར་འཇུག་པའི་སྒོ་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་ལ། རིགས་ཀྱི་སྐོར་ཡང་
ཡོད་པས་རྒྱུད་བླ་མ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན། དེ་མིན་རྒྱ་གཞུང་ཉུང་བསྡུས་ཤིག་གང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

104

ལེགས་ངེད་རང་དཔེ་ཆ་སློབ་གཉེར་ཞན་པས་བརྗོད་མི་ཤེས་ཀྱང༌། གཞན་དག་ནས་
དགོངས་འཆར་འདོན་ཐུབ་རྒྱུར་ཇི་ལེགས་བསམ་གཞིགས་བྱེད་དམ། ཡང་གྲུབ་
མཐའ་ཞིག་གི་སྟེང་ནས་འཁྲིད་ན། འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང༌། ལྕང་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ཤིན་ཏུ་ལེགས་ཀྱང༌། རེ་ཞིག་རྒྱས་དྲགས་ཤིང༌། སློབ་ཕྲུག་ཚོས་གནས་སྐབས་
དོན་ཇི་བཞིན་མ་རྟོགས་ཀྱང༌། ས་བཅད་ཀྱི་རིམ་པ་ཙམ་དང༌། ཚིག་ཙམ་བློ་ངེས་ཐུབ་ན་ཇེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་སླ་བས་རེ་ཞིག་དཀོན་མཆོག་འཇིགས་མེད་དབང་པོའི་
གྲུབ་མཐའ་ཙམ་ནས་འཁྲིད་ཀྱང་ལེགས་སམ་སྙམ།
ས་རྙིང་བཀའ་བོན་བཅས་ནས་དགོངས་ཚུལ་འདྲ་མིན་ཡོང་སྲིད་རུང༌། འདི་
ནི་འཕགས་ཡུལ་དུ་སྔར་ཡོད་ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་གནས་
ལུགས་འཆད་པ་ཞིག་ཡིན་པས་འགལ་བ་གང་ཡང་མེད། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བོན་
བཅས་རིས་མེད་སློབ་གྲྭ་སྤྱི་ཡོངས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་གྲུབ་མཐའ་ཞིག་སློབ་འཁྲིད་བྱས་
ན། བདེན་གཉིས་དང༌། ཚད་མའི་རྣམ་གཞག །ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་སོགས་པ་རྩ་བའམ།
གཞི་རིམ་གྱི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་རྒྱུ་མཚན་རྣམས་གོ་ཤེས་ཐུབ་རྒྱུ་
དང༌། དེའི་སྟེང་ཚད་མ་རིག་པའི་འགྲོ་ལུགས་ཀྱང་ཕྲན་བུ་བསླབས།
འཛིན་གྲྭ་དྲུག་པ་བདུན་པ་ལྟ་བུ་མཐོ་རིམ་ཚོའི་བློ་ཚོད་ལ་དཔགས་པའི་གྲུབ་

མཐའ་བགོས། དེ་ནས་བསྟན་དོན་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བསྒྲིགས་ཏེ་བསྟན་རན་པའི་

སྐབས་ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་ལྟ་བུའི་ས་བཅད་སྟེང་ནས་ཁྲིད་རུང་ལེགས་ལ། ཐར་རྒྱན་
དང༌། ཡིད་བཞིན་མཛོད་སོགས་སྒོས་ཆོས་སྐབས་བབས་གང་ཆེ་བསླབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ན་ལེགས་གནས་སྙམ། རྗེས་སུ་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་ན་ཆོས་ཀྱི་སློབ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

105

དེབ་ཟུར་དུ་བཟོ་དགོས་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ་པས་འདི་སྐོར་བྱིངས་ལའང་དགོངས་
འཆར་ཡོད་ཤག་ལྟར་དགོངས་བཞེས་གནང་ལུགས། དེ་ལྟར་སློབ་གྲྭ་ཚང་མར་གཞུང་གཅིག་གཞི་བཞག་བྱས་ནས་བསླབས་ན། བཤད་པ་རྒྱས་མིན་ཙམ་ལས།
གླེགས་བམ་བྱེ་བྲག་པ་མང་པོ་སྦྱངས་པ་མིན་པར། གྲུབ་མཐའ་ཆེ་ཁག་བཞིའི་གཞི་

ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་སྙིང་པོ་རགས་རིམ་རྣམས་ཆ་ཚང་ཤེས་ཐུབ་པ་
བྱུང་ན་ལེགས་པོ་ཡོང་ངེས།

ཕ༽ ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་དང་། སློབ་ཁྲིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ།

ཁྲིད་སྟངས་མཚོན་དོན་གཞན་ཞིག་ཞུས་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་བྱམས་པ་མགོན་པོས་ཡུམ་གྱི་གདམས་ངག་འཆད་ལུགས་དེའི་མིང་དུ་ཡང་གདམས་ངག་

ཅེས་བཏགས་ཡོད་ལ། དོན་དུ་ཡང་སེམས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཕན་ཆེ་བར་སྣང༌། དེར་ཐོག་
མར་བདེན་གཉིས་བཤད་པ་ལྟར། རང་རེས་ཀྱང་མདུན་ན་ཡོད་པའི་དངོས་པ་ཅོག་
རྩེ་དང་ཤོག་བུ་སོགས་ལ་སྦྱར་ཏེ་དེ་དག་ཆ་ཤས་འདུས་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པ་དང༌།

མི་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ཡིན་པའི་གནས་ལུགས་ལེགས་པོ་བཤད་ན། ང་ཚོས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་དང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་འདྲེན་མ་བྱས་ཀྱང༌། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་

ཚུལ་བཤད་པ་དེར་བུ་ཕྲུག་ཚོ་དང༌། ཕྱི་རྒྱལ་ཚན་རིག་མཁས་པ་སུ་འདྲ་ཞིག་གིས་

ཀྱང་མ་རེད་ཅེས་བརྗོད་མི་ཐུབ། ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་

གནས་ཚུལ་གྱི་སྟེང་ནས་དོན་དམ་བདེན་པ་འཇོག་ཤེས་པ་དང༌། ཐ་སྙད་བྱ་བྱེད་
འཐད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་མངོན་སུམ་བསྙོན་མེད་དུ་ཡོད་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་འཇོག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

106

ཐུབ་པའི་བདེན་གཉིས་ཐོག་མ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་འདིར་ཁོང་བྱམས་པ་མགོན་པོས་
དགོངས་པ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞེས་པ་ཡིན་ངེས་པས་གོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཚིག་གསལ་སྐབས་བཤད་པ་ལྟར། བདེན་གཉིས་འཐད་

ན། སྐྱེ་འཇིག་འཐད། སྡུག་བསྔལ་འགགས་པ་སོགས་འཐད་པས་བདེན་བཞི་འགྲུབ།

རང་རེར་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་སུམ་མྱོང་གྲུབ་ཡིན་ཅིང༌། སྡུག་བསྔལ་དེ་རྒྱུ་
རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བས་ན་ཀུན་འབྱུང་འགྲུབ། འགོག་ལམ་གཉིས་མྱོང་བས་ངེས་
མ་ཐུབ་ཀྱང༌། དྲི་མ་ཟད་རུང་དང༌། དྲི་མ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་སུ་ཞི་བའི་འགོག་པ་དང༌།
ཐོབ་བྱེད་ལམ་སྟེ་བདེན་བཞི་འཐད། བདེན་བཞི་འཐད་པས་དགེ་འདུན་དང་། ཆོས།
སངས་རྒྱས་རྣམས་འཐད་པའི་ཚུལ།

སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །

ཞེས་པ་ལྟར་ལེགས་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ། བདེན་གཉིས་མེད་ན་མ་
གཏོགས་དཀོན་མཆོག་ངོ་ཐོག་འདུག་སྙམ་དུ་ངེས་ཤེས་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱུ་མཚན་ཤེས་ནས་དད་པ་ཐོབ་པའི་སྐབས་འདིར་མི་དེའི་སྐྱབས་འགྲོ་སྤུས་དག་འོང་བ་ཡིན་པ་མ་

གཏོགས། བོད་མི་ཡིན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་བྱ་དགོས་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ནམ་ཡང་
མི་འགྲིགས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ཟིན་དུ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་རིམ་

པ་དངོས་སུ་བཤད་པ་མེད་ཀྱང༌། བྱ་བ་ངན་ཞེན་གྱི་ལེ་ལོ་འགོག་པ་ལ་སོགས་པའི་
སྐབས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་དང་སྦྱར། དེ་ནས་ལམ་གོང་མའི་ཁྱད་པར་རྣམས་
བཤད་ན། བསྟན་པའི་གནས་ལ་གོ་བ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་སྟེར་བས། བྱམས་པ་མགོན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

107

པོས་གཞུང་གི་གོ་རིམ་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་དང་མཐུན་པར་བསྒྲིགས་མེད་དམ་སྙམ་
པ་ངེད་རང་སྒེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཡིན་པས་འདི་དག་ཀྱང་ད་རིང་འདིར་ཆོས་དགེ་
མང་པོ་འདུས་ཡོད་སྟབས་ཞུས་པ་ཡིན། གང་ལྟར་འདི་སྐོར་ཇི་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ལེགས་
བསམ་བློ་གཏིང་རིང་པོ་དང༌། གཟབ་གཟབ་ཅིག་མ་བཏང་བར་བོད་ཀྱི་ཁ་ཐབས་ལ་

ལྟོས་ཏེ་ད་ལྟ་གང་ལེགས་ཡོད་སྙམ་དུ་ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་འདི་མུར་ལུས་ན་འགྲིགས་
ཐབས་མེད།

བ༽ ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་དང་། བསམ་གཞིག་ནན་ཏན།

སྤྱིར་ན་ཆོས། ཤེས་རིག །རིག་གཞུང༌། སྲིད་བྱུས། དཔལ་འབྱོར། དམག་
དོན། གཞུང་འཛིན་སོགས་ཀྱི་གནད་དོན་རྣམས་འབྲེལ་མེད་ཐ་དད་ལྟ་བུར་མངོན་ཡང༌། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་མིས་བྱས་པ་ཡིན་གཤིས། བྱེད་པ་པོ་མིའི་བསམ་

བློར་རག་ལུས། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་ལ་ཡོན་ཏན་དུ་མིང་བཏགས་པ་དེ་མི་ལ་མེད་
ན་བྱ་ཐབས་གང་ཡང་མེད་པས། ཤེས་རིག་འདི་ཐད་ཤིན་ཏུ་གལ་གནད་ཆེན་པོ་
འདུག །རང་རེའི་མི་ཚེ་འདི་དང༌། མི་རབས་འདི་ཙམ་མིན་པར་མདོར་ན་ལོ་བརྒྱ་
སྟོང་བར་གྱི་བོད་མི་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་མིན་ལ་ད་སྐབས་ ༡༩༦༣ ནས་ ༡༩༦༤
ལོའི་ནང་རང་རེའི་ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཕན་གནོད་ཆེན་པོ་འབྲེལ་རྒྱུ་ཡིན་
པས། ད་ལྟའི་མི་རབས་ཚོ་དང༌། མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ཚོ་བཅས་པར་དྲིན་ཆུང་
ཆུད་ཟོས་སུ་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་གི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ད་ལྟ་རང་
རེའི་ལས་དོན་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པས་བསྒྱུར་བཅོས་ཇི་བྱེད་ལས་སླ་བས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

108

བསམ་གཞིགས་ལེགས་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་པས་དགོངས་བཞེས་
གང་གཟབ་གནང་དགོས།

མ༽ གྲྭ་རིགས་ཀྱི་སློབ་མ་དང་། སྲུང་སྡོམ་ལག་བསྟར།
སློབ་གྲྭའི་ནང་གྲྭ་རིགས་འཛུགས་པ་འདི་དག་དགོན་པ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་མིན་
ཞིང༌། ནང་པའི་ཆོས་ལ་སྒྲུབ་པ་པོའི་རྒྱུད་ཚོད་མཐོ་དམའི་དབང་གིས་སྲུང་བྱར་

དཀའ་སླ་དང༌། མང་ཉུང་ཡོད། སྲུང་བྱ་མང་ཞིང་དཀའ་བའི་སྡོམ་པ་གོང་མ་གོང་
མ་བླངས་ན་ཕན་ཡོན་དགེ་མཚན་གྱི་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད། དེ་ནི་སྲིད་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་
འགའ་ཤས་དང་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་དཔེར་ན། གུང་བྲན་ལ་མཚོན་ན། ཐོག་མར་གཞོན་ནུ་ཚོགས་པ་དང༌། བུད་མེད་ཚོགས་པ་ཞེས་པ་རྩེད་གྲོགས་ལྟ་བུ་དེ་ནས་གཞོན་ནུ་སྡེ་ཚོགས་ཞེས་སྲུང་བྱ་གང་འཚམ་ཡོད་པ། དེ་ནས་རྗེས་ཞུགས་ཏང་མི་ཞེས་དགེ་
སློབ་མའི་ཚོད་ལྟ་བུ། དེ་སྐབས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་སྲུང་སྡོམ་མཐའ་དག་ཐུབ་པའི་

ཚེ་ཏང་མིར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤིན་ཏུ་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་དབང་
གིས་ཐོག་མར་ཁྱིམ་པའི་སྡོམ་པ་གནང༌། དེ་ལའང་སྣ་གཅིག་སྤྱོད་པ་དང༌། སྣ་
འགའ་སྤྱོད་པ། ཕལ་ཆེར་སྤྱོད་པ། ཡོངས་རྫོགས་སྤྱོད་པ་རིམ་ཅན་དུ་གནང༌། ཐ་
ན་ཉིན་གཅིག་གི་བསྙེན་གནས་ཀྱང་གནང་ནས་སྲུང་བྱ་གྲངས་ཉུང་ལ་སླ་བ་འོག་
མ་འོག་མར་ལེན་ཐུབ་པའི་སྤོབས་པའི་གདེངས་འཁེལ་ན་རིམ་གྱིས་གོང་མ་གོང་
མར་འཁྲིད་པའི་ཐབས་མཁས་མཛད་པར་དགོས་པ་དགེ་མཚན་བསམ་གྱིས་མི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

109

ཁྱབ་པ་ཡོད། རང་རེ་བོད་ནང་དགེ་འདུན་སྤུས་དག་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། སྤུས་དག་མིན་པ་

ཡང་མང་པོ་ཡོད་པ་ཚོས་བསྟན་བཤིགས་དང༌། སྤྱོད་ལོག་བྱས་སྟངས་མཐོང་ཚུལ་
འདྲ་མིན་ཇི་སྙེད་ཡོང་མུས་མ་ཟད། གྲྭ་རྒྱུན་ཡིན་ཞེས་མདུང་བཟུང་ནས་ཡོང་དུས་
གཡོལ་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ཡིན། དེར་བརྟེན་ཕྱིན་
ཆད་གྲྭ་རིགས་ཚོའི་སྒྲིག་ལམ་ཏན་ཏན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་འདུགསངས་རྒྱས་ཀྱིས་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་མ་གནང་བར་རང་རེས་འདུལ་བ་
ཡུལ་དུས་དང་བསྟུན་ཟེར་བ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་དམིགས་བསལ་མང་པོ་རིམ་

བཞིན་བཏང༌། འདུལ་བ་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་སུ་བཞག་སྟེ་ལྷ་རམས་དམ་བཅའི་

སྐབས་ལྟུང་བ་ངོས་འཛིན་གྲངས་འདྲེན་བྱེད་པ་ཙམ་ལས། དོན་གྱི་ལག་ལེན་ཚུལ་
བཞིན་འགེལ་རྒྱུ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཁྱིམ་པ་ཡིན་རུང་དགེ་བསྙེན་ཡིན་མིན་

ལ་མ་ལྟོས་པར་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱུན་དུ་སྲུང་
དགོས་ཀྱང༌། སྲུང་བྱ་རྣམས་བཀའ་ཆོས་སྐབས་ཙམ་ལས་གོ་ཐོས་མེད་པར་གྱུར་རུང༌། རྣལ་འབྱོར་མ་སོགས་སྔགས་ཀྱི་རིགས་འདོན་ཁུལ་བྱེད། མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་
གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་སོགས་པ་བསླབ་རིམ་འོག་མ་འོག་མ་མེད་པར་དབང་ལ་སོགས་
པའི་སྡོམ་པ་གོང་མ་ཡོང་ཐབས་མེད་ཀྱང༌། རང་རེའི་སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་འགྲིབ་དབང་
གིས་དེ་ལྟ་བུར་གྱར་ཡོད།

ཙ༽ དུས་བསྟུན་བསྒྱུར་བཅོས་དང་། དེ་དག་གི་དགེ་སྐྱོན།
ད་ཆ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས། རང་རེས་རྩ་ཁྲིམས་གསར་པ་བཏོན། སྲིད་བྱུས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

110

དང༌། ས་ཞིང༌། ཤེས་རིག་སོགས་གང་ཅི་ནས་དུས་ཚོད་དང་མཐུན་པའི་བསྒྱུར་
བཅོས་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པའི་སྐབས་འདིར། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས། ཆོས་ཕྱོགས་
ཀྱི་ལག་ལེན་བྱེད་སྟངས་རྣམས་ཀྱང་བསྒྱུར་བཅོས་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ལས། བསྒྱུར་བཅོས་རང་གིས་མ་བཏང་བར་མི་གཞན་ཞིག་གིས་གཏོང་དུས་ཕྱིས་
པ་ཡིན། སྤྱིར་བཏང་གི་མཚོན་དོན་ཞིག་ཞུས་ན། ངས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་གནས་ཚུལ་
ལེགས་པོ་མི་ཤེས་ཀྱང༌། ཤེས་ཚོད་གོ་ཚོད་ལ། དབྱིན་ཡུལ་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་

ཡིན་ཀྱང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འཐབ་རྩོད་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཞིག་རལ་མ་གྱུར་གོང་བསྒྱུར་
བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་རིགས་ལ་ནང་ཁུལ་བསྒྱུར་བཅོས་ཐབས་མཁས་པའི་ཐོག་
ནས་བཏང་སྟབས་ད་དུང་རྒྱལ་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། དམངས་གཙོ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་བྱུང༌།

དེ་མིན་ཧྥ་རན་སི་སོགས་ལ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཚོ་དང༌། ས་བདག་སྒེར་དབང་རྒྱུད་
འཛིན་ཚོས་དམ་པོ་བཟུང་སྟབས་ཚང་མར་བཀའ་སྦྱོངས་ཆེན་པོ་བྱུང༌། དེ་བཞིན་རུ་

སུར་ཡང༌། ཛར་གྱི་བསམ་བློར་བསྒྱུར་བཅོས་ལ་འདོད་མོས་ཡོད་ལུགས་ཟེར་ཡང༌།
གང་ལྟར་ལག་ལེན་མ་ཐུབ་སྟབས་ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་མཁན་ཡོང་དུས་གནམ་ས་མགོ་རྟིང་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་ཐབས་སྡུག་པོ་བྱུང༌། དེ་བཞིན་རང་

རེ་བོད་དུ་ཡང༌། སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པའི་སྐུ་ཚེའི་སྨད་ཆར་རྒྱ་དཀར་ནག་གི་གནས་

ཚུལ་དང༌། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྗེས་མ་ཟིན་ན་སྐྱོན་ཡོད་པར་གཟིགས་ཤིང༌། བསྒྱུར་
བཅོས་གཏོང་བ་ལ་གཏོང་མཁན་དགོས་པས་དབྱིན་ཡུལ་དུ་སློབ་ཕྲུག་འགའ་ཤས་
ཆེད་གཏོང་གནང་ཡོད་ཀྱང༌། སྟབས་ཉེས་ཤིག་ལ་དེ་དག་མུ་མཐུད་མ་ཐུབ།
སྔ་ལོ་དབྱིན་ཡུལ་དུ་ཁོང་ཚོའི་ལོ་རྒྱུས་གསར་ཤོག་ནང་ཐོན་པ་འདི་གར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

111

བསྐུར་འབྱོར་དང་སྦྲགས་ཁོང་ཚོའི་གནས་ཚུལ་གནས་ལུགས་བརྩད་གཅོད་ཀྱི་ཡི་

གེ་གཏོང་མཁན་བྱུང་ཡང༌། སེམས་སྐྱོ་བའི་གཞི་རེད། དེ་དུས་ནས་ད་བར་ལོ་ ༣༠
ནས་ ༤༠ རིང་མུ་མཐུད་ཐུབ་ཡོད་ན། དེང་སྐབས་རང་རེར་སྐད་བསྒྱུར་དང༌། ཡིག་
འབྲི་མི་ལྡང་བའི་དཀའ་ངལ་འདི་ལྟ་བུ་མི་འབྱུང་ཞིང༌། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་སློབ་སྤྱིར་

ཡང་བོད་མི་བཞག་ན་འགྲིགས་འཐུས་རྒྱ་གར་བས་ཆ་འཇོག་དང༌། གོ་སྐབས་སྤྲད་ཡོད་ཀྱང་རང་རེར་མི་མེད་པས་དཀའ་ངལ་འདི་འདྲར་གྱར་བ་རེད། དེ་དུས་བོད་ནང་
ས་ཞིང་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་བྱུང་རུང༌། གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་
རྙིང་པ་བཀའ་ཤག་དང་། རྩིས་ཁང༌། ཞོལ་པ་ཟེར་བ་སོགས་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་རྣམས་
ཕྱི་མི་མ་སྒུག་པར་ནང་ཁུལ་ནས་བསྒྱུར་བཅོས་ཤིག་བཏང་ཡོད་ན་ལེགས་པོ་གང་
འདྲ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་མིན་ནམ།

དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་མཇུག་ཕྱི་སོག་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྲུ་མང་པོར་རང་
བཙན་ཐོབ། བར་སྐབས་གོ་མིན་ཏང་གི་ནུས་ཤུགས་ཆག །གུང་བྲན་མ་སླེབས་པའི་

དུས་སྐབས་དེ་ཚོར་ད་ལྟའི་ལས་ཁུངས་ཕྱི་སྲིད་དང༌། ནང་སྲིད། ཆོས་དོན། ཤེས་
རིག་ལ་སོགས་པ་བཙུགས་ཏེ་ལས་ཀ་བྱས་ཡོད་ན་ཇི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་དམ།
ཤེས་རིག་ནས་ད་ལྟའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལྟ་བུ་བཙུགས་ཡོད་ན་ད་ཚོད་གང་འདྲ་ཞིག་

ཡོང་གི་མེད་དམ། འོན་ཀྱང་ང་ཚོས་སྔར་ལམ་ཞེས་པའི་ཚིག་ལ་འཐམས་ནས་ལས་
ཀ་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་ལུས། རྒྱ་མིས་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་དུས་མ་འཚམས་མི་འདོད་
བཞིན་དུ་འཁུར་དགོས་པ་འདི་ལྟ་བུ་བྱུང༌། དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་སྲིད་ལུགས་ཀྱི་
གནས་ཚུལ་ཡིན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

112

ཚ༽ སྦག་ས་ཆོས་སྒར་དང་། སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པ།
རྒྱ་མིས་ང་ཚོར་རྐུན་མ་དམར་པོ་དང༌། ཇག་པ་སེར་པོ་ཞེས་མི་བདེན་པའི་

སྐད་ཆ་ཧམ་པ་ཆེན་པོ་དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་མུས་ལྟར། གྲྭ་པ་ཚོའི་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་འཚོ་བ་

སྐྱེལ་ཐུབ་པའི་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །སྦག་སའི་ཆོས་སྒར་དེ་ཆོས་
ཀྱི་སློབ་གྲྭར་བསྒྱུར་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཡོད་པ་ལྟར་རིམ་བཞིན་སློབ་གྲྭའི་རྣམ་པར་

བསྒྱུར་ཏེ་ཡག་པོ་བྱུང་མཚམས་སློབ་གྲྭའི་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྤེལ་བྱེད་སྟངས་ཇི་འདྲ་
ཞིག་དགོས་པའི་སྐོར་ལ་ཡང་བསམ་གཞིག་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་འོས། གྲྭ་པ་ཚོས་འཚེམ་
བུའི་འཁོར་ལོའི་ལག་རྒྱུན་སོགས་ཆོས་དང་རྩ་འགལ་མིན་པའི་བཟོ་ལས་ཆུང་ངུའི་
ལག་ཤེས་ཀྱང་ཕྲན་བུ་བསླབས་དགོས་པ་དང༌། ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ཕྱོགས་ནས་ཇི་བྱེད་
མཁྱེན་གསལ་ལྟར་སྨན་ཁང་དང༌། སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གྲྭ་པས་

བྱེད་དགོས།
རྒྱ་མི་བོད་ནས་ཕྱིར་ལོག་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་བོད་རང་བཙན་འགྲུབ་པའི་ངེས་

པ་མེད། བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ་རང་གི་ལུང་པ་རང་བཙན་དུ་འཛིན་
སྐྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་དང༌། སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐུབ་པ་དགོས་པས་དཔལ་འབྱོར་མི་ཤུགས་
ཀྱི་མི་ལྡང་བའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་གྲྭ་པས་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་གཞུག་
དགོས།

གྲྭ་རིགས་རྣམས་ནས་ལུས་རྩལ་བྱེད་ཆོག་མིན་སྐོར་སྦག་ས་ཆོས་སྒར་གྱི་

ལས་སྣེ་རྣམས་ལ་གོ་བསྡུར་བགྱིས་དོན་ཁོང་ཚོས་སྦག་ས་ཆོས་སྒར་རང་ལ་གོ་བསྡུར་གྱིས་ཚིག་ཐོག་ཤོག་ལྷེ་ཟུར་དུ་ཕུལ་འབྱོར་སྙན་སྒྲོན་ཞུ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལྟར།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

113

དེའི་སྐོར་རང་རེ་ཚང་མས་གོ་བསྡུར་ཏན་ཏན་བྱེད་དགོས། ལུས་རྩལ་དེ་མི་དགེ་
བར་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་བསམ་པ་རང་ལ་རག་ལུས་པ་རེད། འདི་སྐོར་རྐང་རའི་དགེ་
རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་སྐོར་ནས་གླེང་སློང་གོ་བསྡུར་བྱུང༌། དེ་ཡང་གྲྭ་པ་ ༣༠ ཙམ་གྱི་
དོན་མིན། ཕྱིན་ཆད་གྲྭ་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ལྟ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་སྟབས་བརྟག་
དཔྱད་ནན་ཏན་བྱེད་དགོས། ལུས་རྩལ་དེ་གཟུགས་པོར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་

ཡིན་ནའང༌། ཆོས་ཕྱོགས་འགལ་བ་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་

བསྐྱུར་འཇོག་བྱེད་རྒྱུ་ནི་འཛམ་གླིང་ནང་མི་འབུམ་ཕྲག་མང་པོས་གཟུགས་པོར་ཕན་
ཆེད་དུ་ཁས་ལེན་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་གང་དགེ་གོ་བསྡུར་ཏན་ཏན་ཞིག་

བྱེད་དགོས།
དེ་རིང་ཚོགས་འདུ་འདི་ཐེངས་གཅིག་ཙམ་མིན། རྗེས་སུའང་རིམ་པས་ཚུགས་
ཆོག་རྒྱུར། ད་ལམ་ངོས་ཀྱི་བསམ་འཆར་གང་ཡོད་ཁྱེད་རྣམས་ལ་ཞུས་པ་ལྟར། ཁྱེད་རང་རྣམས་ནས་ཀྱང་དགོངས་འཆར་གང་ཡོད་ལྷུག་པོར་གནང་ཐུབ་ན་བསམ་བློའི་མ་རྩ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་སྤེལ་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད། བོད་
རང་བཙན་ཡང་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་འབད་རྩོལ་དང༌། ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་
ལོན་ཐུབ་པ་དགོས་རྒྱུ་ལས། རྒྱབ་ཁབ་གཞན་ཞིག་གི་དམག་རྒྱབ་སྟེ་ང་ཚོར་སྤྲོད་
རྒྱུ་དེ་ཡོང་ཐབས་མེད་ལ་བྱུང་ཡང་དགའ་རྒྱུ་མེད། རང་རེའི་ཤེས་རིག་ཡར་རྒྱས་

གཏོང་རྒྱུ་འདི་ནི་བོད་རང་བཙན་ལེན་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཡིན་པས་དེ་
རྩིས་ཚང་མས་དགོངས་པ་ཟབ་བཞེས་ཀྱིས་དགོངས་འཆར་གསུང་འོས་ཇི་ཡོད་ལྷུག་པོར་གསུང་དགོས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

114

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣༠ དང་། བོད་ཟླ་ ༡༢ ཚེས་༡༧ ཉིན་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་དང་པོའི་བསམ་འཆར་སྙན་སྒྲོན་ཞུས་རྗེས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ སྤྱི་པའི་ལས་དོན་དང་། དཀའ་ངལ་ལ་དང་ལེན།
ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག །ཚོགས་ཆུང་ཁག་རང་
རང་གི་དགོངས་འཆར་ཤོག་སྡེབ་ཁག་ཀྱང་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག །ཚོགས་མི་བྱིངས་

རྣམས་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་རྒྱུ་དང༌། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་

གྲོས་ཆོད་བཟོས་ཏེ་སང་ཞོགས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་༸སྙན་སྒྲོན་ཞུ་གི་རེད། དུས་
ཚོད་ཆུད་ཟོས་སུ་གཏོང་རྒྱུ་ནི་སྐལ་བཟང་ལུགས་བཟང་གི་སྐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་རེད།
ང་ཚོས་དེང་སང་ཛ་དྲག་དང༌། དཀའ་ངལ་གྱི་དུས་སྐབས་འདིར་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་
བཏང་ན་ཧ་ཅང་ཕངས་པོ་རེད། ང་ཚོ་མང་གཙོའི་ལམ་དུ་ངེས་པར་འགྲོ་དགོས་ཤིང་།

མང་གཙོའི་སྒྱུར་བཅོས་དེ་ངེས་པར་བྱེད་དགོས། དེ་ཡང་མང་གཙོའི་ངོ་བོ་ལྡན་པའི་ཐབས་བྱུས་བྱ་དགོས། ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱང་མང་གཙོའི་དོན་ལ་
ཕན་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། དེ་སྔའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལྟར་ཚང་མས་སྦུག་
བསྡམས་ཏེ་སྡོད་རྒྱུ་ཡག་པོ་མིན། དཔེར་ན། དེ་སྔ་ཆབ་མདོ་ས་ཤོར་སྐབས་ཆབ་
མདོ་ཤོར་ཟིན་ཀྱང༌། བཀའ་ཤག་ནས་ཐུགས་སྤྲོ་བཏང་སྟེ་ཆབ་མདོ་ནས་བཏང་བའི་
རླུང་འཕྲིན་ཡང་ལེན་མི་མེད་པའི་དཔེ་ཡན་གྱི་གནས་ལུགས་ཙམ་དུ་ཞུས་པ་ཡིན།

དེང་སྐབས་དེ་ལྟར་མིན། ང་ཚོ་འགོ་ཁྲིད་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློའི་འོག་འགྲོ་དགོས། དྷ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

115

རམ་ས་ལའི་འགོ་ཁྲིད་ལས་ཁུངས་ནས་སྲིད་བྱུས་གཏན་འབེབས་བྱས་ཡོད་ལ། དེ་
དང་ཕྱོགས་མཚུངས་ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་ལག་ལེན་བསྟར་མཁན་གྱི་ལས་བྱེད་པ་དེ་
དང༌། འགོ་ཁྲིད་དབར་འབྲེལ་བ་གསལ་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་
གི་འདུགང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་འདུ་ཟེར་བ་རྩ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་སློབ་སྤྱི་དང༌། དགེ་རྒན་ཚོས་ཉམས་
མྱོང་གི་བསམ་འཆར་སློབ་སྟོན་བྱེད་དགོས་པ་མཐའ་དག་ཕྱི་ནང་མེད་པའི་གསལ་

པོར་ཤོད་རེས་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ནས་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་
འདུ་འཚོགས་དགོས་ཞེས་པའི་བཞུགས་མོལ་ཟེར་བ་དེ་ལ་དགོས་པ་དང་གོ་རྒྱུ་ཆེན་
པོ་ཡོད། དེ་ནི་ནང་མི་ནང་ཚགས་གོ་སྡུར་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་བསྟན་ཡོད། དེ་
ལྟར་ཡིན་སྟབས་བསམ་འཆར་གསལ་པོ་ཤོད་དགོས། དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་པ་ཚོས་ཀྱང་དོ་སྣང་བྱས་ན་སྔར་གོ་ཐོས་མ་མྱོང་བའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཤེས་ངེས་ཡིན།

ང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སོང་ཞེས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དམ་གྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཤེས་པ་ཆགས་ན་ཧ་ཅང་གི་ཐབས་རྡུགས་དང་། དགོས་པ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད།
དེ་ལྟར་མིན་པ་བྱེད་དགོས།

ཁ༽ སྔར་གྱི་འདྲ་ཆགས་དང་། རང་སྤོབས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས།
བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་དམངས་དབུགས་ཆད་ཉེར་བསྡད་ཡོད། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་

དམངས་ཀྱི་དོན་དུ་སྲོག་བློས་གཏོང་མ་ཐུབ་ཀྱང་། དཀའ་ངལ་དང་ལེན་ཐུབ་པ་ཞིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

116

ཚང་མས་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོས་ཁོང་ཚོའི་དོན་དུ་ཞབས་རིམ་གཅིག་པུ་
སྒྲུབ་པས་མི་འགྲིགས། ལུས་སེམས་གཉིས་ཀས་ཤུགས་སྣོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱག་

དགོས། ང་ཚོའི་ཚོགས་འདུ་འདི་རྒྱ་མིའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་ཞེས་མིང་ཙམ་

ལས་དོན་དམ་གྱི་བསམ་འཆར་ཤོད་ས་མེད་པའི་འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་ཚོགས་ཀྱི་
ཡོད་པ་དེ་ལྟར་མིན། རྒྱ་མིའི་ཚོགས་འདུར་ཁོང་ཚོའི་བསམ་འཆར་ལྟར་ལ་མོས་
མཐུན་བྱས་ན་ཇ་དང༌། ཀྭ་ཙི་ ༼ཉི་མ་མེ་ཏོག་གི་འབྲས་བུ།༽མང་པོ་སྟེར་གྱི་རེད། དེ་ལྟར་
མ་བྱུང་ན་ཀྭ་ཙི་དེ་ཡང་ཕར་བསྡུས་འགྲོ་གི་རེད། མོས་མཐུན་མ་བྱས་ན་དེ་ལ་བདག་
སྤྲོད་མེད། རང་རེ་དེ་ལྟར་མིན་སྟབས་ནང་ཁུལ་དམ་ཚིག་གོང་བུ་གཅིག་གྱུར་ཞེས་
ཁ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་མ་ཟད་ལག་ལེན་དུ་ཁེལ་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ད་ལྟའི་ལས་ཀ་འདི་

ཚོའི་གྲས་ལག་ལེན་ཁེལ་དགོས་པས་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས།
དེ་སྔའི་ལས་ཀའི་ནང་འདྲ་ཆགས་པོ་ཤ་སྟག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འདྲ་ཆགས་པོས་
འགྲིགས་ཐབས་མེད། ཚང་མས་དགོངས་པ་ཆེ་བཞེས་གནང་རོགས། སྐབས་བབ་ད་ལྟ་ཞུས་པའི་བཞུགས་མོལ་ཚོགས་འདུ་འདིར་ཚང་མས་བསམ་འཆར་ལྷུག་འདོན་
གྱིས་གོ་སྡུར་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་ཏེ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་མེད་ཀྱང་ལག་ལེན་ལ་ཁེལ་ཐུབ་པ་
ཞིག་བྱེད་དགོས།
གོང་དུ་ཕྲེང་རིང་གིས་ཀློག་པའི་ཚོགས་ཆུང་གི་བསམ་འཆར་དེའི་ནང་དགེ་
རྒན་དང༌། ཕྲུ་གུའི་དབར་བརྩེ་ཞེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡག་པོ་འདུག།ང་ཚོས་གྲྭ་སའི་
ནང་གི་ཞལ་ངོ་དང༌། དགེ་གཡོག་གིས་རྒྱུག་པ་འཁྱེར་ཡོང་བ་དེའི་འོག་སྡོད་མྱོང་
བའི་རྣམ་པ་དེ་ཕར་བཞག །དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཕྲུ་གུ་དང༌། དགེ་རྒན་གྱི་དབར་བརྩེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

117

ཞེན་ཆེ་བ་དགོས། ཕྲུ་གུས་དགེ་རྒན་མཐོང་སྐབས་འཇིགས་སྣང་གིས་བྲོས་འགྲོ་བ་
དེ་ལྟར་བྱས་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མ་རེད། དགེ་རྒན་རྣམས་ནས་ཀྱང་ཀུན་སློང་ཡག་པོ་
འཁྱེར་དགོས་པ་ལས་ཕོགས་ཐོབ་ཕྲན་བུ་རེག་སྐབས་ང་ཚོར་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་
ཞིག་རེག་སོང་བསམ་པ་བྱས་པས་མི་འགྲིགས།
ང་ཚོས་གསར་བརྗེ་ཟེར་བ་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་བར་ཟེར། བླ་མ་ཟེར་བ་དེ་རྩ་ཆེར་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ལེགས་ཉེས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་

ཡིན་སྟབས་གལ་ཆེར་བརྩི་བཀུར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན། ཁྱེད་རང་དགེ་རྒན་རྣམས་ནས་
ཀྱང་གནས་ཚུལ་དེར་བསམས་ཏེ་བོད་ཕྲུག་ཁྲི་ཕྲག་འབུམ་ཕྲག་གི་ཁེ་ཕན་ལ་ཐུག་
གི་ཡོད་པར་བརྟེན། རང་སྤོབས་བསྐྱེད་དེ་རང་གི་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོས་ལས་
ཀ་བྱེད་དགོས། དགེ་རྒན་ཚོས་ཤུགས་རྒྱག་མ་ཐུབ་ན་ང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་ནས་གྲོས་ཆོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་བཞག་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། དེ་ཙམ་ལས་
ཞུ་རྒྱུ་དམིགས་བསལ་མི་འདུག ཁྱེད་རང་ཚོས་ཡག་པོ་གནང༌རོགས། དེ་ག་ཡིན།

ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །སྤྱི་ལོ་ ༡༩༦༤ ཟླ་ ༤ ཚེས་ ༢༢ ཉིན་མ་སུ་རིའི་སློབ་ཕྲུག་ཆིག་སྟོང་སྐོར་དང༌། མི་མང་འདུ་ཚོགས་སར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ གནས་ལུགས་ཀྱི་འཕོ་འགྱུར་དང་། ཆོས་སྲིད་ཀྱི་འདབ་གཤོག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

118

དེ་རིང་རང་ཅག་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ནས་རེ་བའི་ཡིད་སེམས་རྩེ་
གཅིག་ཏུ་གཏོད་ཡུལ་བཙན་བྱོལ་བོད་མིའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཁོངས་འདི་ག་མ་སུ་རིར་

གཞི་རྐང་བོད་ཁྱིམ་གྱི་དྲན་གསོ་ལོ་འཁོར་ཚོགས་འདུ་དང༌། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྒོ་
དབྱེ་རབ་གནས། ཕྱོགས་མཚུངས་སློབ་གྲྭར་ལྟ་སྐོར་བཅས་ཀྱི་ཆེད་འདིར་འབྱོར་

སྐབས་ཁྱེད་རྣམ་པ་ཚང་མས་བཅོས་མིན་དད་དམ་འགྱུར་མེད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཐོན་
པའི་དགའ་བསུ་སྣེ་ལེན་གནང་བར་དགའ་པོ་བྱུང་བས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ།
ང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། སྔ་ལོ་ཕྲན་འདིར་འབྱོར་སྐབས་ཧ་ཅང་ལྷོད་
པོ་མ་བྱུང་ཡང༌། ཉིན་ཤས་ང་ཚོ་འཕྲད་དེ་བུ་ཕྲུག་ཚོ་དང་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་བ་ནས་ད་བར་ལོ་གཅིག་སོང་བའི་རིང་ཕྱིའི་མཁའ་དབྱིངས་སུ་ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་གྱི་འགྲོ་

སྟངས་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཕྱིན་མེད་ཀྱང༌། འཛམ་གླིང་འདིར་གནས་པའི་མིའི་གནས་

ལུགས་ལ་འཕོ་འགྱུར་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད། ཉི་ཟླ་རྒྱུ་སྐར་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་

འཕོ་འགྱུར་མི་ལོ་བྱེ་བ་དུང་ཕྱུར་དུ་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་ནམ་ཞིག་འགྱུར་བ་ཡོང་བ་
ཡིན་ཀྱང༌། གླིང་འདིར་གནས་པའི་འགྱུར་བ་ནི་དེ་ལྟར་མིན་པར་ཤིན་ཏུ་མགྱོགས་
པ་ཡིན། དེ་ནི་རང་བཞིན་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེ་ལྟར་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་འགྱུར་བའི་
འགྲོས་དང་མཐུན་པར་རང་རེ་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ཡང་འགྱུར་བ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཡང་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་ལས་ངན་དུ་ཕྱིན་པ་མིན། རང་རེས་ཐ་ན་རྨི་ལམ་ཚུན་དུ་དོན་
དུ་གཉེར་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་བོད་ཆོས་སྲིད་རང་གི་གནད་དོན་སྐོར་ལོ་འདིའི་ནང་བཟང་
དུ་དང༌། བརྟན་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ནི་གཞིས་བྱེས་བོད་མི་ཡོངས་ཀྱི་དད་དམ་དཀར་བའི་

མཐུ་དང་། སེམས་ཤུགས་ཆིག་སྒྲིལ་གྱི་ནུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་ཡིན། ཕྱིན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

119

ཆད་བོད་རང་དབང་དུ་སྐྱོང་བ་ལ་མེད་མི་རུང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་

ཡང་དེང་དུས་དང་མཐུན་པར་འདབ་གཤོག་ཟུང་ལྡན་བྱེད་དགོས།
དེ་ཡང་རང་རེར་སྔར་ཡོད་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནི་སྔར་ཡོད་མི་ཉམས་རྒྱུན་སྐྱོང་བྱེད་པ་ལས། གསར་དུ་བཟོ་སྒྲུབ་མ་དགོས་པ་འདི་གཤོག་པ་ཡ་
གཅིག་དང༌། དེང་དུས་རིག་གསར་གྱི་ཆ་ནས་རང་རེ་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ཡོད་པས་
སྔར་མེད་གསར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པའི་འདབ་གཤོག་ཡ་གཅིག་བཅས་གཞི་རྩ་འདིའི་

སྟེང་ནས་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་ཆ་ལ་ཡར་རྒྱས་བྱུང་ཡོད་པ་དང༌། བཙན་བྱོལ་བ་སྤྱིའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་བཟང་དུ་ཕྱིན་ཏེ་མདུན་བསྐྱོད་ལས་རྒྱབ་ཤིག་མིན་པ་བྱུང་
བ་འདི་བསམ་བཞིན་དགའ་སྤྲོ་སྐྱེ་འོས་པ་ཡིན།

རང་རེར་བཙན་བྱོལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཞིག་ཐོགས་པ་དང༌། སྐྱོབ་གསོ་ཞེས་
མིང་སྙན་པོ་བཏགས་པ་ལས་དོན་དུ་རང་ཡུལ་བྲལ་ནས་མི་ཡུལ་དུ་འཁྱམས་པའི་

སྤྲང་པོ་རང་རེད། རང་རེ་གྲ་འགྲིག་པོ་དང༌། ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་མེད་པའི་དུས་

སྐབས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་ངང་གནས་པའི་གནས་ཚུལ་འདིར་དཔགས་ན། ལོ་
གཅིག་རིང་གང་ཅི་ནས་ཧ་ལས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བར་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་
ཤིང༌། གཟི་བརྗིད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཡར་རྒྱས་དེ་དག་ཚང་མས་འབད་བརྩོན་བྱས་
པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པ་ལས། མི་རེ་ཟུང་གིས་བྱས་པ་མིན། ཡར་རྒྱས་དེ་དག་གི་ནང་
ལ་འདིར་ཡོད་དགེ་སློབ་བོད་མི་ཚང་མས་ཀྱང་ཞལ་འདེབས་ལྟ་བུ་མེད་པ་མིན་པས་
ངས་འདིར་ཡོད་ཚང་མར་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་ཡིན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

120

ཁ༽ ལུས་སེམས་ཀྱི་འཚར་ལོངས་དང་། སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བརྩོན།

ད་ཕན་གྱི་ལས་དོན་ལས་མ་འོངས་པའི་ལོ་གསར་པ་འདིའི་ནང་གི་ལས་དོན་
གལ་ཆེ་བ་དང་དུས་ཡུན་རིང་བས་ཚང་མས་འབད་བརྩོན་སྔར་ལས་ལྷག་པར་བྱེད་དགོས། ཚང་མས་སྤྱི་སྒོས་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱུང་ཟིན་པའི་ནང་ཤར་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་
པ་ལས། དེ་རིང་འདིར་མང་པོ་བརྗོད་རྒྱུ་མིན། སྐབས་སུ་བབས་པ་མ་སུ་རིའི་སློབ་
གྲྭ་འདི་ནི་བོད་མིའི་ཤེས་རིག་གི་བསྟི་གནས་ཤིག་ཡིན་པས་མ་སུ་རི་ཞེས་བརྗོད་
སྐབས་མི་རྣམས་ཀྱི་བློ་ལ་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་གི་གཟི་འོད་རབ་ཏུ་འབར་བ་ཞིག་

འཆར་ཐུབ་པ་དགོས། ད་དུང་སང་གནངས་དུས་སེང་བྱུང་ན་བུ་ཕྲུག་ཚོ་མཉམ་དུ་གླེང་མོལ་བྱ་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད། ཁྱེད་ཚོར་དཔགས་ན་ང་ལོ་རྒན་པས་གང་ཅིའི་

གླེང་མོལ་བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུ། རང་རེ་ཚང་མར་རྟག་པ་བརྟན་པ་གང་ཡང་མེད། མ་འོངས་པར་རྒན་པ་ཚོའི་རྗེས་སུ་ཡོང་མཁན་ཁྱེད་ཚོ་ལས་གཞན་སུ་ཡང་
མེད། སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ནང་བརྗོད་ན། བོད་ཆོས་སྲིད་ཡར་རྒྱས་སུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་

དུ་ཚང་མས་ལས་འགན་འདྲ་མཚུངས་འཁུར་དགོས། དེར་བརྟེན་ཕྲུ་གུ་ཚོ་དང་མཉམ་དུ་གང་མང་སྡོད་རྒྱུ་དང༌། གླེང་མོལ་མཉམ་བྱེད། ལྟོ་ཟས་མཉམ་ཟ་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་པོ་ཡོད།
ང་ཚོའི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་དཔགས་པས་མ་སུ་རིར་ཤེས་རིག་གི་ལས་དོན་སྐོར་
གྲུབ་འབྲས་གང་ཆེ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང༌། དེས་ད་དུང་དགོས་ངེས་ཀྱི་ཚད་གཞི་ལོངས་
པ་དང༌། ལྡང་བ་མེད། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བརྗོད་ན། ང་ཚོའི་བཙན་བྱོལ་སློབ་གྲྭ་
འདི་དག་རྒྱ་ལམ་ཁའི་སྤྲང་ཕྲུག་ཁུ་བསྡུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཏན་ནས་མིན། དེ་འདྲ་ཡིན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

121

ན་སློབ་སྦྱོང་སྣེ་སེལ་ཙམ་དང༌། འཚོ་བ་ཉིན་ལྟོ་ཉིན་འཚོལ་ཙམ་གྱིས་འགྲིགས་
ཀྱང༌། དེ་འདྲ་མིན། ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་འདི་དག་ནི། མ་འོངས་པར་འཛམ་གླིང་ས་སྟེང་
འདིར་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་བོད་མི་རིགས་མཚན་སྙན་དགུང་ལ་སྙེགས་པ་ཞིག་

འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་སྟབས། ལུས་སེམས་གཉིས་ཕྱོགས་ནས་འཚར་
ལོངས་དགོས་གལ་ཆེན་པོར་བཟུང་སྟེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས།
ཐོག་མར་སློབ་གྲྭ་མེད་པ་ལ་གསར་དུ་འཛུགས་ཨེ་ཐུབ་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱས་
པ་དང༌། གསར་དུ་ཚུགས་ནས་རིམ་བཞིན་ཇེ་ལེགས་སུ་གཏོང་ཐབས་བྱེད་དགོས།
རང་རེ་བོད་ཀྱི་གཏམ་དཔེར། དང་པོ་ཨེ་ཤེས་ལྟོས། དེ་ནས་ཨེ་ཡག་ལྟོས། དེ་ནས་
ཨེ་མགྱོགས་ལྟོས་ཟེར་བ་བཞིན་རེད། ཐོག་མར་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་ཞན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་ཐབས་ཤེས་ཅི་འགྲུབ་ཀྱིས་བཙུགས་པའི་སློབ་གྲྭ་འདི་དག་ད་ཆ་སྤུས་དག་ཡོང་
ཐབས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །སྤྱིར་བོད་ཕྲུག་ཚོ་ཡར་རྒྱས་ཡོང་
མིན་དགེ་རྒན་ལ་རག་ལུས་ཤིང༌། རྒྱ་གར་དང༌། བོད་རིགས་གཉིས་ཀའི་དགེ་རྒན་
ཤེས་ཚད་ལོངས་པའང་དཀོན། རྒྱ་གར་དང༌། ཕྱི་ནས་ལྟ་དུས་འགྲིགས་མིན་གྱི་

སྐྱོན་བརྗོད་བྱེད་པ་སླ་ཡང༌། མི་ཡུལ་གཞན་དབང་བསྟུན་དུས་དཀའ་ངལ་ཆེ་བས་
འདི་ཙམ་འགྲུབ་པའང་གང་ལེགས་ཡིན་ཀྱང༌། ད་དུང་དགེ་རྒན་སྤུས་དག་འབྱུང་
ཆེད་དམིགས་བཀར་དོ་སྣང་བྱེད་གལ་ཆེ། བུ་ཕྲུག་ཚོས་ཀྱང་ཆུ་ཚོད་ ༢༤ རིང་

བར་མཚམས་མེད་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལས། འཛིན་གྲྭ་ཚུགས་པའི་རིང་རིག་པ་

བསྒྲིམས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་སྤུས་དག་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ། མི་ཚོས་སྤྲང་པོའི་སློབ་གྲྭ་སོགས་
མཐོང་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཀྱང༌། དོན་སྙིང་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་བོད་མི་རིགས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

122

འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་ཚང་མས་སྙིང་ལ་རུས་པ་བཅུག་སྟེ་ཧུར་བརྩོན་
བྱེད་དགོས།

ག༽ གཞུང་གི་དགོས་དམིགས་དང་། མཉམ་རུབ་ཀྱི་ཕན་ནུས།

བོད་མི་རྒན་པ་ཚོར་བརྗོད་རྒྱུར། མི་ཉུང་ཤས་ནས་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པའི་ལས་དོན་
སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་འདེགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པས་འདི་ལ་དོ་གལ་བྱེད་
དགོས། སྔར་བསྐལ་དུས་ཡ་ཐོག་སྐབས་གཞུང་དང༌། རྒྱལ་ཁབ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་

མེད་ཀྱང༌། རིམ་བཞིན་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནང་དབང་ནུས་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་བྱུང༌།

ནུས་ཤུགས་ཆེ་བས་དབང་བསྒྱུར་དང༌། བྱིངས་ནས་དེ་ལ་བརྩི་བཀུར་བྱས་ཏེ་ས་
བདག་དང༌། རྒྱལ་པོ་ལ་སོགས་པ་དར། སྤྱི་ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
དང་བསྟུན། མིའི་རིགས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་སྒྲིལ་གྱིས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་
གཞུང་དང༌། རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་པ་འཛུགས་པའི་སྲོལ་དར། ཡུལ་ཁག་ཚང་མར་གཞུང་
ཞེས་པ་འཛུགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་
ནུས་པ་འདོན་པའི་བློ་གྲོས་གསར་པ་སྐྱེས་ཏེ་གཞུང་ཆགས་པ་ལས། གང་ནས་བྱུང་ཆ་མེད་པའི་གནམ་རྡོ་བབས་པ་ལྟ་བུ་མིན།

དཔེར་ན། རི་ཞིང་གནམ་ཆུ་རྐྱང་པ་སྒུག་དགོས་པའི་ཆུ་དཀོན་པོ་ཡིན་པ་ཞིག་
གི་རིའི་ཕར་ངོས་ཆུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡོད་ན། མི་གཅིག་གིས་བྱ་ཐབས་གང་ཡང་

མེད། མི་ ༥༠ མཉམ་སྦྲེལ་གྱིས་ཆུ་ཡོང་ས་ནས་རྐ་འགོ་ཞིག་དྲངས་ན། ཆུ་དེར་བེད་
སྤྱོད་ལེགས་པོ་བྱེད་ཐུབ། ཆུ་དེའི་ཁེ་ཕན་ཡང་སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཀར་ཡོང་རྒྱུར་བརྟེན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

123

སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་འདེགས་ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེང་དུས་འཛམ་
གླིང་འདིར་རྒྱ་དམར་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་འདེགས་ཀྱི་ནུས་ཚད་ཆེ་ཡང༌། ཁོང་ཚོས་
མིག་ཡ་གཅིག་བལྟས་ཏེ་ཁེར་རྐྱང་གི་ཁེ་ཕན་ཡོངས་རྫོགས་ཆུད་ཟོས་བཏང་སྟབས།
མིའི་སེམས་ཤུགས་ཆག་སྟེ་ལོ་ཤས་ནང་དཔལ་འབྱོར་ཐོག་ཕམ་རྒུད་ཆེན་པོ་བྱུང༌།
གཞི་རྐང་འབྱུང་བའི་གནོད་འཚེ་བྱུང་ཞིང༌། རུ་སུས་རོགས་རམ་འཐེན་པ་སོགས་རྒྱུ་
མཚན་གཞན་དག་ཇི་སྙེད་ཡོད་ཀྱང༌། གཙོ་བོ་ངལ་རྩོལ་གྱི་ནུས་པ་ཆུད་ཟོས་དང༌།
རྩིས་གཞི་འཁྲུགས་པས་ཕམ་རྒུད་བྱུང་བ་རེད། གནས་ཚུལ་དངོས་ཡོད་ལ་མ་བསྟུན་
པར་དཔེ་དེབ་ནང་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ཁོ་ནར་རྨོངས་དད་ལྟ་བུ་བྱས་པ་རེད།
ལྟ་བའི་ཐོག་ནས་སེམས་གཙོ་སྨྲ་བར་གྱུར། ཁེང་རྐྱང་གི་ཁེ་ཕན་ལ་གཏན་
ནས་མ་བལྟས་པར་མི་རྣམས་དུད་འགྲོ་ལྟར་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་
ཡོངས་དམག་སྒར་ཆེན་པོ་ལྟ་བུ་གྱུར་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་འདེགས་ཧ་ཅང་
ཕྱོགས་ལྷུང་ཆེ་དྲགས་པའི་སྐྱོན་ཡིན། ཉི་དྲོད་དང༌། བསིལ་གྲིབ་ཀྱང་ཆ་སྙོམས་པོ་
ཞིག་དགོས་པ་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་ཁོ་ནས་མི་འགྲིག་པ་ལྟར་རེད། སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་
སྦྲེལ་ལ་བསྙད་དེ་སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་དོ་སྣང་གཏན་ནས་མ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་ཤིང༌།

སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ལ་བསྙད་དེ་སྤྱི་ཚོགས་མཉམ་སྦྲེལ་གྱི་ནུས་པ་ལ་དོ་སྣང་མ་བྱས་ན་
ཡང་མི་འགྲིགས། སྤྱི་སྒེར་གཉིས་ཡོད་ཀྱི་ལམ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་གལ་ཆེ། དེ་དག་བུ་ཕྲུག་
ཚོས་ཀྱང་ཡིད་འཇོག་བྱེད་དགོས།
དཔེར་ན། བོད་མི་སྡོད་སྒར་སྒྲིག་ཁོངས་མ་ཞུགས་པར་རང་རང་སྒེར་གྱི་ལམ་

ལས་བྱེད་མཁན་ཡོད། དེ་དག་དང༌། ལམ་བཟོའི་སྒྲིག་ཁོངས་ཞུགས་ཏེ་ལས་རྩོལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

124

བྱེད་མཁན་གཉིས་ཀ་རང་རང་ལྟོ་གོས་ཆེད་ལས་རྩོལ་བྱེད་པ་ཁྱད་མེད་ཅིང༌། ཟུར་

པ་ཚོ་འགྲོ་སྟབས་བདེ་བ་སོགས་ལྟར་སྣང་འཕྲལ་སེལ་སྒེར་གྱི་ཁེ་ཕན་ཆེ་བ་ཡོད་
ཤག་ཀྱང༌། ཕྱོགས་གཞན་ནས་བསམ་ན། ཕུགས་མཐའི་ཁེ་ཕན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེན་
པོ་ཡོད། དཔེར་ན། སྒྲིག་འཛུགས་ཁོངས་མེད་པའི་མི་ཞིག་ནད་མནར་གྱིས་མེ་

འཁོར་བབས་ཚུགས་སམ། སྲང་ལམ་ཞིག་ཏུ་ལུས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་བལྟ་རྟོག་སུས་
བྱེད། མི་སེམས་བཟང་བ་ཞིག་གིས་མཐོང་ན། ཨ་ཙི་འདི་ན་མི་ནད་པ་གཅིག་འདུག་

ཅི་དྲག་ཟེར་སྲིད། སྡུག་པ་ཞིག་གིས་མཐོང་ན་ཁ་ལ་སྦར་མོ་བཀབ་སྟེ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད།
ནམ་ཞིག་རོ་ལ་འབུ་བརྒྱབ་ནས་སྡོད་རྒྱུ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲར་གཞིགས་ཀྱང་

མཉམ་ལས་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་དག་ནི་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན།

དེར་བརྟེན་མིའི་ནུས་ཤུགས་ཆིག་སྒྲིལ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེ་ཞིང༌། དེ་ལའང་བསམ་
པ་མཐུན་དགོས། བསམ་པ་མ་མཐུན་ན། དོང་ཞིག་ནང་སྡིག་རྭ་ ༡༠ བཞག་ན།
སྡིག་རྭ་ནས་ཕན་ཚུན་རྩོད་འཛིང་བྱེད་པ་དང་འདྲ། དཔེར་ན། བུ་ཕྲུག་གཅིག་གིས་

འདེགས་མི་ཐུབ་པའི་རྡོ་ཞིག་བུ་ཕྲུག་ ༤ ནས་ ༥ ཞིག་ནས་འདེགས་ཐུབ་པ་དང༌།
དེ་ལྟར་འདེགས་པ་ལ་ཡང་བསམ་པ་མཐུན་དགོས། རྡོ་དེ་བཏེགས་པ་ཙམ་གྱི་མི་

ཆོག་པར་དེ་གང་དུ་འདྲེན་སའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་ཚང་མས་ཤེས་དགོས། དེ་མིན་

འགའ་རེས་ཤར་དང༌། འགའ་རེས་ནུབ་ཏུ་བསྐྱོད་ན་རྡོ་དེ་བཏེགས་པ་ལ་ཕན་ཐོགས་མ་བྱུང་བ་ཡིན། སྤྱིར་རྡོ་འདེགས་པ་ལ་བློ་མཐུན་པ་དང༌། དེ་གང་དུ་འདྲེན་སའི་
དམིགས་ཡུལ་ཤེས་ནས་ཚང་མས་རྡོ་མཉམ་འདེགས་གོམ་པ་དམིགས་ཡུལ་ཕྱོགས་
སུ་མཉམ་སྤོས་བྱས་ན་ཕན་ནུས་ཆེན་པོ་འདོན་ཐུབ་པ་ཡིན། དཔེར་ན། རང་རེ་བོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

125

དུ་རྡོ་ཤིང་ཆེན་པོའི་རིགས་འདྲེན་དུས་མི་མང་པོས་རྐང་གྲ་བསྒྲིགས་ཏེ་ༀ་བཟང་ལ་
མ་ཎི་ཞེས་འགྲོ་བ་དེ་ཁོང་ཚོས་སྒྲིག་འཛུགས་ལྡན་པའི་ལུས་སྦྱོང་བྱེད་པ་མིན་ཡང༌།

ཁོང་ཚོ་འཁུར་སྐྱོད་བདེ་བའི་ཁེ་ཕན་ཞིག་ཡོད་པའི་རྟགས་རེད། དེར་བརྟེན་ཚང་
མས་བསམ་བློའི་ནང་རང་ཉིད་གང་དུ་བསྐྱོད་རྒྱུའི་ཁ་ཕྱོགས་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་
ཏེ་རྐང་གྲ་བསྒྲིགས་ནས་གོམ་པ་མཉམ་སྤོས་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ང༽ མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དང་། རྩ་ཁྲིམས་གསར་པ།
རང་རེས་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་དང་གནས་ཚུལ་ངོ་འཕྲོད་ནས་དེའི་ཕྱོགས་
སུ་འགྲོ་དགོས་པར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་རྩ་ཁྲིམས་ཟིན་བྲིས་འགྲེམ་སྤེལ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཙོ་བོ་ཡང་དེ་ཡིན། རྒྱ་གར་ནང་དེ་དག་ལག་ལེན་ཆ་ཚང་བྱེད་ཐབས་
མེད་ལ་བྱེད་དགོས་པ་ཡང་མིན། རྩ་ཁྲིམས་དེ་ལ་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དག་ཡོད་ཀྱང༌། གཙོ་བོ་མ་འོངས་པའི་མདུན་ལམ་སྟོན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དེ་ཚང་མས་
ལེགས་པར་ཤེས་ཐུབ་པ་དགོས། དཔེར་ན། མད་ལེ་ལྔ་བརྒྱའི་སར་དམག་ཞིག་

འདྲེན་དགོས་ན། ཐོག་མར་ས་ཁྲའི་སྟེང་ནས་དགྲ་གང་དུ་ཡོད་པ་དང༌། ལམ་ཕྱོགས་
ཇི་འདྲ་བརྒྱུད་དགོས་པ། དེ་དག་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་མེད་སོགས་ལེགས་པར་ཤེས་རྟོགས་བྱས་ཏེ་དེ་རྗེས་གཞི་ནས་བསྐྱོད་དགོས་པ་ལས། གང་ཡང་རྟོག་དཔྱོད་མེད་
པར་ཐམ་ཐོམ་བསྐྱོད་པས་ག་ལ་འགྲིགས།
རང་རེ་མི་གཅིག་ཁོ་ནའི་བསམ་བློ་ཡིན་ན། རང་གི་བསམ་བློའི་ནང་བདེ་སྐྱིད་
ཡོད་ན་གྱོན་གོས་ཐིག་ཧྲལ་སོགས་ཇི་འདྲ་ཡིན་རུང་དེ་གས་འགྲིགས། བསམ་བློའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

126

ནང་བདེ་སྐྱིད་མེད་ན་ཁང་པ་ཆེན་པོའི་བདག་པོ་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཡིན་ཀྱང་དགའ་རྒྱུ་

སྐྱིད་རྒྱུ་མེད། རང་རེ་མི་གཅིག་གི་བསམ་བློ་མིན་པར་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་དོན་ཆེན་སྒྲུབ་དགོས་སྟབས་དེ་ལ་སྔོན་ནས་འཆར་གཞི་དང༌། མདུན་ལམ་ཤེས་
རྟོགས་ལེགས་པོ་ཐུབ་པ་གལ་ཆེ། དེ་ལ་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད། བསམ་བློ་མིག་
རྒྱང་རིང་པོར་བལྟས་ཏེ་ཕུགས་ཀྱི་མདུན་ལམ་མཐོང་བར་བྱས་ནས་ལག་གདངས་
སྦྲེལ་ཏེ་བསྐྱོད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ལ་མཐུན་སྒྲིལ་བྱེད་དགོས། མཐུན་སྒྲིལ་
དེ་ཡང་ལུས་མཉམ་དུ་གཤིབས་པ་དང༌། ཁ་ནས་དགོད་འཛུམ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་

ཆོག་པས་བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་མཐུན་སྒྲིལ་ཡོང་ཐུབ་པ་དགོས། རང་རེའི་སྤྱི་དོན་
ལོ་ཟླ་སྦྲེལ་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པ་དང༌། དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུར་སྒྱིད་ལུག་ངང་
ཐུང་དང༌། ཡིད་ཞུམ་བྱས་ན་མི་འགྲིགས་པས་ཚང་མས་དཀའ་སྤྱད་བཟོད་བསྲན་
ཐུབ་པའི་ཐོག་ནས་འབད་བརྩོན་རྒྱུན་མཐུད་དུ་བྱེད་དགོས།
རང་རེར་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད། དཔེར་ན། ༡༩༥༩ ལོའི་སྤྱི་

ཟླ་ ༤ ནས་ ༥ ནང་བོད་མི་རྣམས་མི་ས་མ་རིར་ཚ་བས་གདུངས། དེ་རིང་འདི་བྱས་
ན་སང་ཉིན་ཅི་བྱེད་སྙམ་པ་དང༌། ཟླ་བ་འདི་འཁྱོལ་ན་རྗེས་མའི་ཟླ་བར་ཇི་ལྟར་བྱེད་
སྙམ་པ། རྩ་བ་བདེན་པ་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཞིག་ཐོབ་ཡོང་སྙམ་པ་ཡོད་ཀྱང༌། བྱ་བྱེད་ཀྱི་

མདུན་ལམ་གསལ་པོ་མེད་པ། མདོར་ན་འབྲུའི་སྒྱེ་ཐག་ཆད་དེ་འཐོར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་

བྱུང་ཡང༌། ད་ཆ་དེ་འདྲ་མིན། ལོ་ ༤ ནས་ ༥ ཟེར་བ་རྒྱལ་རབས་ལ་གཞིགས་ན་

ཤིན་ཏུ་དུས་ཡུན་ཐུང་ཐུང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་རིང་གང་ཅི་ནས་ཡར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་
པོ་བྱུང་ཡོད། ད་ལོ་འདི་དང༌། དུས་སང་འདི་ལྟ་བུ་གོ་རིམ་འཆར་འགོད་ཐུབ་པ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

127

དང༌། རྩ་དོན་སྐོར་ཡང་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེར་ཇེ་བཟང་ཇེ་བརྟན་དུ་ཕྱིན་ཡོད། རང་རེ་
ཆ་རྒྱུས་ཡོད་པ་གནམ་ལས་མེད་པའི་གཞན་ཡུལ་དུ་གྱར་ན་ཡང༌། ཚང་མས་ལྷག་
བསམ་དད་དམ་འགྱུར་མེད་ཐོག །རྐང་གྲ་བསྒྲིགས་ཏེ་གོམ་བགྲོད་བྱས་ན་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཐུབ་པ་ཡི། གནས་ལུགས་དེ་དག་སྙིང་ལ་བཞག་སྟེ་ད་
དུང་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས།
རང་རེའི་གཞིས་ལུས་ཀྱི་བོད་མི་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ཇི་ཡོད་གོ་ཐོས་ཡོང་མུས་
ལྟར་ཡིན། ཁོང་ཚོ་ཉིན་འཁྱོལ་ན་མཚན་མི་འཁྱོལ། ཐ་ན་དབུགས་རིང་ཞིག་བཏང་

རུང༌། རྒྱུ་མཚན་དྲི་བ་དང༌། ངལ་རྩོལ་དུ་གཏོང་བ་སོགས་དཀའ་སྦྱོངས་ཚད་མེད་ཡོད་ན་ཡང༌། རང་རེར་རེ་བཅོལ་གྱིས་དགྲ་བོར་བློ་གཏོད་མི་བྱེད་པའི་སེམས་

ཤུགས་གཅིག་ཏུ་དཀར་བ་ཧ་ལས་པའི་གནས་ཚུལ་བོད་ནས་ཡོང་མི་ཚང་མ་ཁ་གཅིག་གྲགས་ཀྱིས་བརྗོད་མུས་ལྟར་ཡིན་པས། རང་རེས་ཁོང་ཚོ་བློ་ཕམ་ཡིད་ཆད་
དུ་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་དག་ཞོར་འཕྲོས་ལྟ་བུར་བརྗོད་པ་ཡིན།

ཅ༽ ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན།
ཡང་དེ་རིང་གལ་ནན་ཆེན་པོས་བརྗོད་རྒྱུར། རང་ཅག་བོད་མི་རིགས་ནི་ཆོས་

སྲིད་གཉིས་ལྡན་གྱི་མི་རིགས་ཧ་ཅང་རླབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན། ཆོས་སྲིད་གཉིས་

ལྡན་དེའི་ཆེད་དུ་རང་རེའི་མེས་པོ་གོང་མ་ཚོས་ལུས་སྲོག་ལ་མ་ལྟོས་པའི་དཀའ་

ལས་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་ཡོད། དེ་ནི་མ་འོངས་པར་ཡང་རང་རེར་ངེས་པར་དུ་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པས། གྱོན་གོས་བརྗེས་པ་ལྟ་བུ་བྱ་རྒྱུ་མིན། མི་ཡ་རབས་སྤུས་དག་ཅིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

128

བྱེད་འདོད་ན། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་འཚོ་བར་སྤྱོད་རྒྱུ་གལ་ཆེ། ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་སྤྱད་ན། འདི་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་ཡོང་གི་རེད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་རིགས་པས་

སྒྲུབ་ཐུབ་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཕན་པ་ཆོས་མ་གཏོགས་གང་ཡང་མེད། ད་རེས་ང་སྡོད་
ཡུལ་སེ་སྦོ་ཡེ་ཧོ་ཊེལ་ཟེར་བ་འདིར་སྦྱིན་བདག་བགྲེས་སོང་ཞིག་ཡོད། ངས་གོ་
ཐེམ་ནང་བསྐྱོད་ནས་ལས་བྱེད་པ་ཞིག་ལ་བགྲེས་སོང་ཁོང་གང་དུ་ཡོད་ཅེས་དྲིས་པ་
ཡིན། མི་དེས་སྐད་ཤུགས་ཆུང་ངུས་ཁོང་བར་ལམ་གཤེགས་སོང་ཟེར་འདུག་པས་བློ་ཕམ་པོ་ཞིག་བྱུང༌།

བགྲེས་སོང་ཁོང་ཟ་ཁང་ཆེན་པོ་དེའི་སྦྱིན་བདག་གྲགས་ཅན་ཡིན་པས་འདི་

ཁུལ་ཚང་མས་ངོ་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། ཁོང་གི་སྐྱེས་སྐར་སོགས་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་ཞུ་མཁན་དང༌། ཏར་གཏོང་མཁན་མང་པོ་ཡོད་ངེས་མ་ཟད། ཁོང་གི་དོན་དུ་སྲོག་དོར་ཐུབ་མཁན་གྱི་སྙིང་ཉེ་སྤུན་གྲོགས་ཀྱང་ཇི་སྙེད་ཡོད་ཀྱི་རེད། འོན་ཀྱང༌།
ཁོང་ལ་འཆི་བ་ཐོག་ཏུ་བབས་ནས་ཁོང་བར་སྲིད་དུ་འཁྱམས་དུས་ཁོང་ལ་འཚམས་ཏར་གཏོང་མཁན་བྱུང་ཨེ་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཕྲུ་གུ་ཚོས་རིམ་བཞིན་ཤེས་རྒྱུར། དེ་སྔ་
དམག་ཆེན་གཉིས་པའི་སྐབས་རི་པིན་ཕྱོགས་ཨ་རིའི་དམག་སྤྱི་བྱེད་མཁན་མེག་
ཨ་ཐར་ཟེར་བའི་སྐད་གྲགས་ཅན་དེ་ཡང་ཉེ་དུས་བདུན་གཉིས་ཙམ་གྱི་གོང་ནད་རྐྱེན་
ཞིག་གིས་གྲོངས་འདུགད་དུང་ལོ་འདིའི་ནང་ཐབས་སྡུག་ཤོས་ཤིག་བྱུང་བ། ཚང་མས་ཤེས་ཚོད་ལྟར་
ངས་དངོས་མིང་གསལ་བརྗོད་བྱེད་དགོས་མི་འདུག་པ། རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་
གི་གཙོ་འཛིན། གཞོན་ནུ་ཡིན་ལ་སྙིང་སྟོབས་དང་བཟོད་བསྲན་ལྡན་པ་དེ་ཡང་རྐྱེན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

129

ངན་གྱི་དབང་དུ་གྱུར་སོང༌། འཇིག་རྟེན་འདིར་མི་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་སྙན་གྲགས་

ལོངས་སྤྱོད་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང༌། སེ་གོལ་གཏོགས་པའི་དུས་ཡུན་ཞིག་ལ་འཆི་

བ་ཐོག་བབས་བྱུང་ན་དེ་ཚོས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད།
དེར་བརྟེན་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློའི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ།
སྤྲང་པོ་ཞིག་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་ན་ཡང༌། ཁོས་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཞིག་བྱས་ཡོད་ན།
ཚེ་འདིར་དབུལ་ཡང་སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་འབྱོར་ལྡན་དུ་འགྱུར་ཐུབ་པ་དང༌། དེ་མིན་དེ་
རིང་འཛམ་གླིང་ཡོངས་ལ་དབང་བསྒྱུར་ཡང་སང་ཉིན་སྤྲང་པོར་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་

པ་མེད། ཡང་འགའ་ཞིག་ནས། བོད་མི་ཚོས་ནང་པའི་ཆོས་བྱེད་དགོས། བོད་མིས་

ཆོས་བྱེད་པ་མི་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་གོམས་གཤིས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པ་ཡིན་ལ། རང་
གི་ཕ་མེས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱང་ཡིན། ཞེས་ཟེར་ན། དེ་ནི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་པ་མིན་ཞིང༌།
གཏིང་ཟབ་པའང་མིན།

འོ་ན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཡོད་པ་རིགས་པས་ལེགས་
པར་སྒྲུབ་ཐུབ་ལ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཆོས་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད་
པ་དང༌། ཆོས་ནི་མི་རིགས་ཙམ་མ་ཟད། སྲོག་ལྡན་གྱི་འགྲོ་བ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་འཕྲལ་

ཡུན་ཕན་བདེ་སྒྲུབ་ཐབས་ཡིན་པར་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་པ་ལས། གོམས་སྲོལ་ཡིན་

ཞེས་རྨོངས་ཞེན་བྱས་པས་མི་འགྲིགས། དེ་ལྟར་ཆོས་སྲིད་ཟུང་འབྲེལ་དུ་ཉམས་
སུ་བླངས་ན་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཡོད་དང༌། མི་ཡ་རབས་བཟང་པོ་ཞིག་འབྱུང་ངེས་པས་
དེ་རྩིས་ཚང་མས་སེམས་ལ་འཇོག་དགོས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།
ཞེས་སྩལ་ཞིང༌། དེ་རྗེས་ཡང་བསྐྱར་བཀའ་སློབ་གནང་དོན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

130

ཆ༽ གཙང་སྦྲ་འཕྲོད་བསྟེན་དང་། གཏམ་དོན་ལ་རྒྱ།

ངས་གོང་དུ་བརྗོད་པ་ལྟར། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་རྣམས་གཞི་རྩའི་རླབས་ཆེན་
དང༌། ཡ་རབས་བཟང་པོ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཡང༌། ཉུང་ཤས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཐོག་སྐྱོན་དང་
ནོར་འཁྲུལ་མེད་པ་མིན། དཔེར་ན། ངས་སྔར་ཕན་ལན་མང་བརྗོད་ཡོད་ཀྱང༌། ད་ལྟ་ཁྱེད་ཚོར་རེ་རེ་བཞིན་ཞིབ་འཇུག་བྱས་ན་འགའ་ཤས་ནས་མགོ་ལུས་གྱོན་གོས་མ་
བཀྲུས་པར་བཙོག་པ་ཡོད་ཀྱི་རེད། གཙང་མ་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས། རང་རེ་
བོད་ཡུལ་དུ་ས་མཐོ་སྐམ་ཤས་ཆེ་བས་དེ་ཙམ་མི་སྐྱོན་ཡང༌། རྒྱ་གར་ཚ་བའི་ཡུལ་

དུ་གཙང་མ་མ་བྱས་ན་ལུས་ལ་ནད་འཇུག་པའི་གཞི་རྐྱེན་དུ་གྱུར་ནས་རང་ཉིད་
དཀའ་ངལ་དུ་ལྷུང་བ་དང༌། ཕྱི་མིའི་མཐོང་སྣང་ལ་མི་མཛེས་པ། དེས་རྐྱེན་པས་བོད་
རིགས་སྤྱིའི་གཏམ་དོན་ལ་རྒྱར་གནོད་པ་བཅས་ཡོང་གི་འདུགད་རེས་ངས་ནན་ཏན་ཆེན་པོ་བརྗོད་རྒྱུར། གཙང་མ་ལེགས་པོ་གྱིས། གཙང་མ་ལེགས་པོ་གྱིས། གཙང་མ་ལེགས་པོ་གྱིས། ཞེས་ལན་གསུམ་དུ་སྐྱར་ནན་གསུངས་
རྗེས་མུ་མཐུད་དུ་གཙང་མ་མ་བྱས་ན་མིས་མཐོང་ཆུང་དང༌། བརྙས་དམོད་བྱེད་ཀྱི་

རེད། ཆུ་ལ་རིན་སྤྲོད་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད་ན། རྒྱུགས་ཆུའི་ཁར་ཕྱིན་ནས་

མགོ་ལུས་དང༌། མལ་གོས་ལེགས་པར་བཀྲུས་ན་འགྲིགས། ངས་གསལ་པོར་བརྗོད་ན། བར་སྐབས་མ་སུ་རིར་བོད་ཁྱིམ་འཛུགས་རྒྱུའི་གྲོས་འཆར་བཀོད་དེ་ལོ་
འདིའི་ནང་བོད་ཁྱིམ་ ༦༠ ཙམ་འཛུགས་རྒྱུའི་རྩིས་གཞི་ཡིན། འོན་ཀྱང་བོད་ཁྱིམ་
༡༧ ཙམ་བཙུགས་ཟིན་མཚམས་ད་ཆ་མ་སུ་རིར་བོད་ཁྱིམ་འཕར་འཛུགས་མི་ཡོང་བ་ཞེས་ས་གནས་གཞུང་ནས་རེ་འདུན་གནང་བྱུང༌།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

131

ང་ཚོས་ཁང་སྟོང་བེད་མེད་རྣམས་ལ་ཉམས་གསོ་བྱས་ཏེ་བོད་ཁྱིམ་བཙུགས། ཚང་མས་སྙོམས་ཆུང་ཚུལ་མཐུན་བྱེད་པ་ལས། ཁྲིམས་འགལ་བྱས་ནོངས་གང་ཡང་མེད་པ་ལ་དགག་ཆ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་སྟེ་རིམ་པས་ཞིབ་རྩད་

སྐབས་འགའ་ཤས་ནས་བོད་མི་ཚོས་གཙང་མ་འཕྲོད་བསྟེན་ཇི་བཞིན་མ་བྱས་

པར་གྲོང་ཁྱེར་གཙང་མའི་མཐོང་སྣང་ལ་གནོད་པ་དང༌། དེས་རྐྱེན་པས་ཕྱི་རྒྱལ་

མི་རིགས་ཡོང་མཁན་ཉུང་དུ་ཕྱིན་ན། གྲོང་ཁྱེར་གྱི་འབབ་ཡོང་ལ་གནོད་རྐྱེན་ཡོང་

རྒྱུར། དེ་བས་མ་སུ་རིར་བོད་མི་གང་ཉུང་བཞག་ན་ལེགས་པའི་བསམ་ཚུལ་བྱུང་བ་
ཡིན་ཚོད་འདུགདེ་ལྟར་ཡིན་ན། བོད་མི་འགའ་ཤས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་རྐྱེན་པས་བོད་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་

ལ་གནོད་རྐྱེན་བྱུང་འདུག་གམ། མི་འདུག་ད་དུང་དེས་མི་ཚད། ཕྱི་རྒྱལ་མི་རིགས་

ཤིག་ནས་བོད་མི་བཙོག་པ་གཅིག་མཐོང་ན། ཁོའི་བསམ་པར། བོད་མི་འདི་ཚོས་

གཙང་མ་ཙམ་ཡང་བྱེད་མི་ཤེས་ན་བོད་རང་དབང་སྒྲུབ་རྒྱུ་སྤྲོས་བྲལ་རེད་བསམ་པ་
ངང་གིས་འཆར་ཞིང༌། གཙང་མ་མི་བྱེད་མཁན་མི་གཅིག་ཡིན་ཀྱང༌། ཁོའི་བསམ་

ཚུལ་ལ་བོད་མི་འདི་ཚོ་ཞེས་འཆར་བས་བོད་རིགས་སྤྱིའི་གཏམ་དོན་ལའང་ཤུགས་
ཀྱིས་གནོད་རྐྱེན་ཡོང་གི་རེད། བུ་ཕྲུག་ཚོ་ད་ལྟ་དགའ་མོ་ཡོད་པ་ད་དུང་ཇེ་ལེགས་

སུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡང༌། གཙོ་བོ་མང་ཚོགས་རྒན་པ་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། གཙང་མ་བྱ་རྒྱུར་རང་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ། གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་དགོས་པ། སྤྱི་ལ་ལྟོས་
པའི་དགོས་པ་བཅས་ཡོད་པས་ཅིས་ཀྱང་དོ་སྣང་བྱ་རོགས། ཡང་བསྐྱར་བཀྲ་ཤིས་

བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

132

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༥ ཟླ་ ༡༢ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་ལག་ནའོ་རྩེད་ཐང་ཆེན་མོར་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་བྱིས་པའི་ཚོགས་འདུ་ཐེངས་དྲུག་པའི་ཐོག་༸གོང་ས་མཆོག་ནས་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད།

ཀ༽ ཆབས་འབངས་ཀྱི་ལས་འགན་དང་། སྤུན་ཟླའི་འདུ་ཤེས།

གཙོ་འཛིན་མཆོག་དང༌། སྐུ་མགྲོན། བྱིས་པ་གྲོགས་པོ་རྣམ་པ་ལ་ངོས་རང་ད་
ལམ་ཚོགས་འདུ་འདི་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ཡོང་བ་
ཡིན། ཚོགས་འདུ་འདི་སྒྲིག་འཛུགས་གནང་མཁན་གྱིས་གསུངས་པ་བཞིན་ཚོགས་
འདུའི་དམིགས་དོན་ནི། མ་འོངས་པའི་ཆབ་འབངས་ཀྱི་ལས་འགན་དང༌། འགན་
འཁུར་གྱི་དོན་དུ་བྱིས་པ་ཚོར་སློབ་སྟོན་སྦྱོང་བརྡར་སྤྲོད་རྒྱུ་དང༌། དེ་འབྲེལ་ཁོང་ཚོས་རང་གི་ཕ་ཡུལ་གྱི་ཆེད་དུ་ཞབས་འདེགས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གིས་ཞུ་རྒྱུའི་

སེམས་ཤུགས་ཆེ་སྐྱེད་ཡོང་བ། ཁོང་ཚོའི་རང་དབང་དང༌། རང་སྟོབས། ཧུར་བརྩོན་
བཅས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད་དུ་འཇུག་པ། ཁོང་ཚོས་རང་གི་གཟི་བརྗིད་དེ་རྩ་ཆེ་ཡིན་པ་

སེམས་ཚོར་ཐུབ་པ་བཟོ་རྒྱུ་བཅས་ཡིན་འདུག །ཚོགས་འདུ་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་
བཟང་ཞིང་མཐོ་བ་འདི་དག་ལ་ངོས་རང་སྙིང་ནས་ཡིད་མོས་ཆེ་བར་བརྟེན་ཚོགས་
འདུ་འདིར་དགའ་བ་དཔག་མེད་དང་བཅས་ཏེ་ངོ་ཞུགས་བྱ་རྒྱུ་བྱུང་བ་འདི་ལ་ཐུགས་

རྗེ་ལྷག་པར་དུ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་གི་ཡོད།
ངོས་རང་བྱིས་པ་གྲོགས་པོ་ཚོ་མཉམ་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཧ་ཅང་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་
འདུག །གང་ལགས་ཟེར་ན། ཁྱེད་ཚོའི་བྱད་བཞིན་གསར་པ་འཛུམ་མདངས་ཅན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

133

དང༌། བཅོས་མིན་རང་གཤིས་བཟང་པོའི་རྣམ་འགྱུར་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཁོ་བོའི་
མཐའ་བསྐོར་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཁྱེད་ཚོ་རེ་རེར་རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་ཞིག་

བྱེད་པའི་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མངོན་གྱི་འདུག །ཁྱེད་ཚོར་ད་ལྟ་མི་རིགས་
དང་མི་རིགས་བར་དང༌། ཆོས་ལུགས་དང་ཆོས་ལུགས་བར། སྡེ་ཚོགས་དང་སྡེ་ཚོགས་བར་ལ་དབྱེ་འབྱེད་བྱེད་པའི་འཁོན་འཛིན་དང༌། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་

གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱིས་པ་གྲོགས་པོ་རྣམས་ལ་འབོད་སྐུལ་བྱ་རྒྱུར། ཁྱེད་ཚོས་བཟོད་བསྲན་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་སྤུན་ཟླའི་འདུ་ཤེས་བཟང་པོ་གཅེས་འཛིན་རྒྱུན་
སྐྱོང་བྱ་རྒྱུར་འབད་བརྩོན་མི་ཚེ་མཐའ་འཁྱོལ་བྱེད་དགོས། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་དང༌། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ནས་འདུ་འཛོམས་བྱུང་བའི་ན་གཞོན་བྱིས་པའི་ཚོགས་འདུ་འདི་
ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་རང་རེའི་ཐུན་མོང་གི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་ཐེབས་ཐུབ་
ངེས་རེད།
ཁྱེད་ཚོ་ནི་རྒྱབ་ཁབ་འདིའི་མ་འོངས་པའི་ཆབ་འབངས་ཤིག་ཡིན་པར་བརྟེན་
ཚང་མར་ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད། ལས་འགན་དེ་དག་ཁྱེད་ཚོའི་ཁུར་པོ་ཞིག་

ཡིན་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་རྒྱང་དུ་དོར་ནས། དུས་རབས་འདི་ལས་བྱུང་བའི་དངངས་

ཚབས་ཆེན་པོའི་གནས་ཚུལ་འདིར་གདོང་ལེན་བྱ་རྒྱུའི་ལས་དོན་ཞིག་ཡིན་བསམ་

པ་བྱེད་དགོས། ང་རང་ཚོ་སྲིད་དོན་དང༌། དཔལ་འབྱོར། སྤྱི་ཚོགས་བཅས་ཡར་

རྒྱས་ཀྱི་རླབས་ཤུགས་ལྷག་པར་ཆེ་བའི་དུས་རབས་ཤིག་ནང་གནས་ཡོད་ཅིང༌།

སྟོབས་ཆེན་རྒྱལ་ཁབ་འདི་ཉིད་རྩ་འཛུགས་གནང་མཁན་མེས་པོ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་
རྣམས་ཀྱིས་རྒྱ་ཆེའི་ལམ་བཟང་བསྟན་ཡོད་པ་དེ་ཐོག་ཤར་བསྐྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དེ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

134

ཁྱེད་ཆོའི་འགན་འཁུར་ཡིན། དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་འདི་དག་འགྲུབ་ཐབས་སུ་ཤེས་
ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིག་རེད།

ཁ༽ ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་དང༌། སེམས་སྟོབས་ཡར་རྒྱས།
རྒྱ་གར་ལ་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གཟི་བརྗིད་ཆེ་ལ། གྲུབ་རྗེས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་

ཡོད་པ་དེ་ལ་རྒྱ་གར་རང་གི་མི་མང་ཙམ་མིན་པར། འཛམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་མི་མང་

རྣམས་ཀྱང་བློ་སྤོབས་བསྐྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོས་ཆོས་དང༌། རིག་གཞུང་ཕུན་

སུམ་ཚོགས་པའི་རྗེས་ཤུལ་དེ་དག་ངེས་པར་རྒྱུད་འཛིན་གཅེས་སྐྱོང་བྱེད་དགོས།
དེ་ནི་དཔེ་མཛོད་ཁང་དང༌། འགྲེམས་སྟོན་ཁང་ལྟ་བུར་བདག་གཅེས་བྱེད་པ་དེ་ཙམ་
མ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེལ་སྔར་གྱི་བསམ་བློ་རྙིང་པ་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་

རྒྱུན་འཛིན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་མིན་ཞིང༌། འདི་ནི་དེང་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གནས་
འོས་པ་ཞིག་ཀྱང་མ་ཡིན། རང་རེས་འདས་པའི་གྲུབ་རྗེས་ནང་ནས་ལེགས་ཆ་རྣམས་ཉམས་སུ་བླངས་ཏེ་དེང་རབས་ཚན་རིག་དང༌། འཕྲུལ་ལས་ཅན་གྱི་དུས་སྐབས་
འདིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཏུ་འགྱུར་བ་བྱེད་དགོས། འདས་པའི་སྐལ་བཟང་དུས་སྐབས་
དེ་ཕྱོགས་སུ་རྟག་ཏུ་ལྷུང་རྐྱང་བྱེད་པ་དང༌། ཕན་མེད་གོམས་སྲོལ་རྙིང་པ་མུ་མཐུད་

ལག་ལེན་བསྟར་བ་ཡིན་ན། མ་འོངས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་བཀག་འགོག་བྱེད་པ་དང༌། འདས་པའི་དུས་སྐབས་ཀྱི་གཟི་ནུས་ཀྱང་ཉམས་དམས་

སུ་འགྲོ་བར་ངེས། ང་ཚོས་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ནུས་ཤུགས་དང༌། སེམས་སྟོབས་ཡར་རྒྱས་
ཀྱི་རྗེས་བསྙེགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

135

འདས་པའི་གྲུབ་རྗེས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་ཉམས་ལེན་དང་དུས་མཚུངས་ཚན་རིག་

དང༌། འཕྲུལ་ལས་ལའང་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས། ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་ལས་ནི་

འགྲོ་བ་མིའི་སེམས་སྟོབས་དང༌། བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་རིམ་པས་བྱུང་
བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་མི་མང་ཐུན་མོང་གི་རིག་གཞུང་ཡང་ཡིན། ཨེ་ཤ་ཡ་དང༌།
ཨཕ་རི་ཀ ལ་ཌིན་ཨ་མི་རི་ཀའི་ནང་གི་མི་མང་ཚོས་དཔལ་འབྱོར་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་
རྗེས་ལུས་སུ་གྱུར་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ད་ཆ་ཡར་རྒྱས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་ཏུ་སྒྱུར་བའི་

བྲེལ་ཟིང་ཤུགས་ཆེ་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང༌། དེའི་ཆེད་དུ་སྨན་པ་དང༌། ཚན་རིག་

པ། འཕྲུལ་ལས་པ། མཁས་པ་ཁག་བཅས་དགོས་གནད་ཉིན་བཞིན་ཇེ་ཆེ་ཇེ་ཆེར་
འགྲོ་མུས་ལྟར་དགོས་མཁོ་འདི་དག་ལེགས་སྒྲུབ་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱ་གར་གྱི་འཛུགས་

སྐྲུན་འཆར་གཞིའི་ནང་གི་ལས་འགན་རྣམས་ཁྱེད་ཚོས་འཁུར་དགོས་པ་ཡིན། དེར་
བརྟེན་སློབ་གྲྭར་ཡོད་སྐབས་ནས་ཚན་རིག་དང༌། འཕྲུལ་ལས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཚོར་ཕུགས་
ཀྱི་བསམ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བཟང་པོ་ཞིག་བསྟན་ཡོད།
ལྷག་པར་ཁྱེད་ཚོས་གཞན་དོན་དུ་རང་བློས་གཏོང་བྱེད་པ་དང༌། གཞན་གྱི་

དཀའ་སྡུག་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ། རྒྱ་གར་གྱིས་མི་མང་གཞན་ལ་ཕན་སེམས་བྱེད་
པ་བཅས་ཀྱི་ལམ་བཟང་ཐོག་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོས་བསྐྱོད་དགོས། ཁྱེད་ཚོས་ལམ་བཟང་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ཏུ་ཞུགས་པ་ཡིན་ན་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་འདིའི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་མང་
པོའི་གཟི་བརྗིད་དེ་ངོམས་སྟོན་ཐུབ་པ་དང༌། རང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཕུགས་དོན་ཆེད་
དུ་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་འཇོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
ཚོགས་འདུ་འདི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་པའི་སྤུན་ཟླ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་དང་མཐུན་ལམ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

136

དེ་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མར་ཡུན་གནས་ཐུབ་ངེས་ངོས་ནས་གསལ་པོ་ཤེས་ཀྱི་འདུག །མི་
རིགས་དང་མི་རིགས་བར་དང༌། ཤ་མདོག་དབྱེ་འབྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་འཛིན་མེད་པ་བཟོ་
རྒྱུ་དང༌། མཐུན་སྒྲིལ་དང་ཡར་རྒྱས་ཅན་གྱི་རྒྱ་གར་འདི་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་
རྒྱུར་ཁྱེད་ཚོས་སེམས་ཐག་གཙང་བཅད་བྱས་ཡོད་པའང་ངོས་ནས་གསལ་པོ་རྟོགས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་ན་གཞོན་བྱིས་པ་ཚོས་བླ་ན་མེད་པའི་ལས་འགན་འདི་

དག་ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་སྒོ་ནས་འབད་སྒྲུབ་འཁུར་བརྩོན་བྱ་རྒྱུར་ངོས་
རང་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད་ཅིང༌། འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང༌། མཛའ་མཐུན་གྱི་ཆེད་
དུ་ཁྱེད་ཚོས་བྱས་རྗེས་འཇོག་རྒྱུར་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་ཡོད་ལ། དེ་དོན་ཡོང་བའི་
སྨོན་ལམ་ཡང་ཡོད། ཅེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༦ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༩ ཉིན། པན་ཅ་མ་རིར་བཟོ་ལས་སློབ་གྲྭ་སྒོ་འབྱེད་གནང་སྐབས་ཀྱི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ བཟོ་ལས་སློབ་གཉེར་དང་། རང་མཁོ་རང་འདང་།
༸མི་རྗེ་མཆོག་དང༌། སྐུ་མགྲོན་ལྷན་རྒྱས། བརྩེ་བའི་བོད་ཕྲུག་ཚོ་བཅས་ལ་
ཞུ་རྒྱུ། དེ་རིང་འདི་ག་པན་ཅ་མ་རིར་བཟོ་ལས་སློབ་གཉེར་ཁང་གསར་འཛུགས་
སྒོ་འབྱེད་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་འདིར་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་བྱུང༌། རྒྱ་གར་དང༌། འབྲུག །འབྲས་ལྗོངས་བཅས་པར་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་ལྔ་བཅུ་བརྒལ་བ་ཡོད་པ་རྣམས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

137

ནམ་ཞིག་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱིར་ལོག་མ་ཐུབ་པར་ཁྱིམ་མཚེས་ཡུལ་ཁག་ནང་རང་མཁོ་
རང་ལྡང་ཐོག་ནས་གཞིས་ཆགས་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། རང་མཁོ་རང་ལྡང་གི་འཚོ་བ་
དེ་ཡང་བཟང་ཞིང་གྱ་ནོམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ལ་བཟོ་ལས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་མ་བརྟེན་མཐུ་
མེད་ཡིན། བཟོ་ལས་ལ་བརྟེན་དགོས་ན་བཟོ་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་

འདྲ་ཞིག་མ་བྱུང་ཐབས་མེད་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་དགོས་མཁོ་ཆེ་བའི་བཟོ་ལས་སློབ་
གཉེར་ཁང་འདི་ལྟ་བུ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་འཁུར་འགན་བཞེས་མཁན་རྒྱ་གར་གཞུང་
དང༌། བོད་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་ཚོགས་པ། ས་གནས་གཞུང༌། འདིའི་ཆེད་དུ་ཞལ་འདེགས་
གནང་མཁན་རོགས་རམ་ཚོགས་ཁག་བཅས་ལ་ངས་སྙིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་
ཡིན།

དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་ལྷག་བསམ་དཀར་ཞིང་གཏོང་ཕོད་ཆེ་
བའི་སྒོ་ནས་ཧིན་སྒོར་འབུམ་ཕྲག་དུ་མའི་འགྲོ་གྲོན་བཏང་སྟེ་གཏན་འཇགས་སློབ་གྲྭ་
ཁག་བདུན་ནང་བོད་ཕྲུག་ཕོ་མོ་བཞི་སྟོང་སྐོར་དང༌། གཞིས་ཆགས་སོགས་ཉིན་མོའི་
སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་བོད་ཕྲུག་ཆིག་སྟོང་བརྒལ་བར་སློབ་སྦྱོང་གི་མཐུན་རྐྱེན་སྦྱོར་སྒྲུབ་
གནང་བཞིན་ཡོད། འདི་ལྟ་བུའི་ཤ་ཚ་དང༌། དྲིན་འཇགས་ཆེ་བའི་རོགས་རམ་གནང་
བ་ནི་བོད་མི་རྣམས་ནས་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་ཐུབ་ལ། གནས་ཚུལ་འདི་དག་མི་

ལོ་ ༡༣༠༠ ཙམ་གྱི་གོང་དུས་ནས་བྱུང་བའི་བོད་ཧིན་མཛའ་གྲོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
རིང་པོའི་ནང་གཙོ་གལ་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་ལེའུ་གསར་པ་ཞིག་ཏུ་འཁོད་ངེས་ཡིན།

བརྩེ་ལྡན་བོད་ཕྲུག་ཚོ། ང་ཚོ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་དུས་སྐབས་སུ། འདི་ལྟ་བུའི་

ཕན་གྲོགས་བྱེད་མཁན་བྱུང་བ་དང༌། འདི་འདྲའི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཐོབ་པ་ནི་ཤིན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

138

ཏུ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་ཁྱེད་ཅག་ནས་རོགས་རམ་དང༌། གོ་སྐབས་བཟང་པོ་འདི་
དག་ཆུད་ཟོས་སུ་མ་བཏང་བར་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཧུར་བརྩོན་བྱས་ཏེ་གྲུབ་འབྲས་ཕན་རླབས་རྒྱ་ཆེ་ཡོང་བར་འབད་བརྩོན་ངེས་པར་བྱེད་དགོས།

ཁ༽ བོད་ཀྱི་དཀའ་ཉེན་དང་། མི་རིགས་སྲུང་སྐྱོབ།
རང་རེ་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། ང་ཚོ་རང་གི་ཕ་ཡུལ་དང་མི་འདོད་དབང་
མེད་དུ་བྲལ་ཏེ་བཙན་བྱོལ་བ་ཞེས་པའི་མིང་ཞིག་ཐོགས་ནས་ཡོད་པ་མ་ཟད། དེང་
སང་འཛམ་གླིང་ན་ཡོད་པའི་བཙན་བྱོལ་བ་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་བར་ང་ཚོར་
དཀའ་ངལ་ལྕི་ཞིང༌། ཆེས་མང་བ་ཡོད། བཙན་བྱོལ་བ་གཞན་དག་ཡིན་ན། རང་རང་
གི་ལྟོ་གོས་འཚོ་ཐབས་འགྲིགས་ཙམ་བྱུང་ན་དེ་གས་ཆོག་ཀྱང༌། ང་ཚོ་དེ་ཙམ་གྱིས་
མི་ཆོག་པར། ཁྲག་དང་མཆི་མའི་རྒྱུན་མི་ཆད་པའི་གཞིས་ལུས་བོད་མི་རྣམས་ཕྱི་

རྒྱལ་གྱི་བཙན་དབང་མནར་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟོད་པ་ལས་གྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་བོད་ཀྱི་
རང་དབང་བརྩོན་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། རང་གི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གོམས་སྲོལ་
བཟང་པོ་རྣམས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པ།
མདོར་ན་བོད་པ་ཞེས་པའི་མི་རིགས་འདི་དག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་པའི་ལས་འགན་

ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ཞིག་སྒྲུབ་དགོས་པ་ཡོད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་དུ་བཙན་
འཛུལ་བྱེད་མཁན་དེ་ནི་ཡུལ་ཁག་གཞན་དག་དང་འདྲ་བར་སྲིད་དོན་གྱི་རྙོག་དྲ་
ལྟར་སྣང་ཞིག་མ་ཡིན་པར་མི་རིགས་གཅིག་གིས་མི་རིགས་གཞན་ཞིག་ལ་བརྙས་

བཅོས་དབང་སྒྱུར་བྱེད་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ལ་རྩི་བཀུར་སྲུང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

139

སྐྱོབ་བྱེད་པ་མིན་པར་བོད་དུ་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་དང་དེ་འབྲེལ་ཤེས་རིག་

རྣམས་ལ་སྐྱོན་དང་དུག་ཏུ་བལྟས་ནས་རྩ་བརླག་ཏུ་གཏོང་བ། མི་རིགས་འདྲ་མཉམ་
དང༌། མི་རིགས་ཕན་ཚུན་རོགས་རམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་མ་ཡིན་པར། བོད་མི་རིགས་རྩ་

མེད་དུ་བཏང་ནས་ཧན་མི་རིགས་འབའ་ཞིག་གིས་བོད་ཡུལ་དབང་སྒྱུར་བྱ་རྒྱུའི་

བསམ་སྦྱོར་ཇི་སྙེད་ཅིག་ངན་བརྩམས་ལག་ལེན་བསྟར་བཞིན་པ་རེད།
དེ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་དང༌། ཉེན་ཁའི་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ནས་རང་ཅག་
བྱེས་འབྱོར་བོད་མི་རྣམས་ནས་ཀྱང་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཁེ་ཕན་ཁོ་ནར་མི་བལྟ་

བར་བོད་མི་རིགས་སྤྱིའི་འཕྲལ་ཕུགས་ཁེ་གྱོང་ལ་བལྟས་ཏེ། བསམ་བློ་གཏིང་རིང་

ཙམ་གཏོང་བ་དང༌། དཀའ་ངལ་ལ་བཟོད་འཁུར་ཆེ་ཙམ་བྱས་ཏེ། བོད་མི་རིགས་
སྤྱིའི་ཁེ་ཕན་དང་དམིགས་ཡུལ་སྒྲུབ་ཐབས་ལ་ཚང་མས་བློ་རྩེ་གཅིག་སྒྲིལ་གྱིས་

འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་ནི་འདོར་ཐབས་མེད་པའི་ཁུར་འགན་ཡིན་ལ་ཤིན་ཏུ་དོན་གལ་
ཆེན་པོ་ཡིན།

དེས་ན་ཐོག་མར་རང་རེས་ཇི་ལྟར་བྱེད་དགོས་སྙམ་ན། རང་ཅག་ཕྱི་རྒྱལ་ཁྱིམ་
མཚེས་ཡུལ་ཁག་ཏུ་འབྱོར་པའི་བོད་མི་ཚོས་རང་མཁོ་རང་ལྡང་གི་གཞིས་ཆགས་

གདེང་འཁེལ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དེ་ཡོང་བ་ལ་ས་ཞིང་གི་ཐོན་སྐྱེད་གཅིག་པུས་

དགོས་མཁོ་ལྡང་ངེས་འབྱུང་དཀའ་བས། བཟོ་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ལས་ཐབས་ལ་

བརྟེན་ནས་རང་ཅག་བོད་མི་རྣམས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ལྡང་བས་མ་ཚད། དཔལ་འབྱོར་
གྱི་ཁ་ཚུགས་ཏེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བཀའ་དྲིན་གསབ་ཐུབ་པ་དང༌། རྒྱ་གར་མི་མང་

ལ་ཕན་གྲོགས་བྱ་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

140

དེང་དུས་འཛམ་གླིང་ནང་བཟོ་ལས་དར་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཡུལ་ཁག་རྣམས་དཔལ་
འབྱོར་གྱི་གནས་ཚད་མཐོན་པོར་གྱུར་པ་དང༌། བཟོ་ལས་མ་དར་བའི་ཡུལ་ཁག་

རྣམས་དཔལ་འབྱོར་རྗེས་ལུས་སུ་གྱུར་པ་ཚང་མས་མཐོང་ཆོས་བཞིན་ང་ཚོ་བོད་
རིགས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ནས་ཀྱང་བཟོ་རིག་པའི་ལས་ཐབས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ལ་
སྦྱངས་བརྩོན་བྱས་ཏེ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་ཡར་རྒྱས་གོང་མཐོར་གཏོང་
བའི་ཁུར་འགན་ལེན་དགོས།

ག༽ བཟོ་རིག་ལག་རྩལ་དང་། དེའི་དགོས་དམིགས་གཉིས།

བོད་ཀྱི་ཕྱི་ལོགས་ཁྱིམ་མཚེས་ཡུལ་ཁག་ཏུ་གནས་པའི་བོད་མི་ན་གཞོན་ཚོས་
བཟོ་རིག་པའི་ལས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ལ་སྦྱངས་བརྩོན་བྱས་ཏེ་རང་རེའི་མི་མང་གི་

དཔལ་འབྱོར་གནད་ཚད་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུ་འདིར་དགོས་པ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། ༡༽ རྒྱ་དམར་གུར་བྲན་གྱིས་བོད་ནང་སོ་ནམ་འབྲོག་ལས་བཟོ་ཚོང་སོགས་ཐོན་སྐྱེད་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ་བོད་མི་རྣམས་ལ་རང་དབང་དང་དཔལ་འབྱོར་བདེ་སྐྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡོད་ལུགས་དང༌། ཕྱི་རྒྱལ་རང་དབང་ཡུལ་དུ་ཕྱིན་པའི་བོད་མི་རྣམས་བཀྲེས་སྐོམ་གྱིས་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་བཞིན་ཡོད་པ་དང༌། རང་དབང་མེད་པར་གཞན་གྱི་བྲན་གཡོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལུགས་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། ནམ་ཞིག་རྒྱལ་སྤྱིའི་ཁྲིམས་དཔོན་ནམ། གཟུར་གནས་ཀྱི་མི་རྣམས་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་དང༌། ཕྱི་རོལ་དུ་གནས་པའི་བོད་རྣམས་སུ་ཞིག་དཔལ་འབྱོར་བཟང་བ་དང༌། སུ་ཞིག་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ། སུ་ཞིག་རང་དབང་ཆེ་བ་ཡོད་མེད་རྟོག་ཞིབ་བྱེད་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཤར་སྲིད་ན། ང་ཚོས་རྒྱ་དམར་ལྟར་ཁ་ཚིག་སྐམ་པོ་བརྗོད་ཙམ་མིན་པར་དངོས་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་ངོ་མའི་ཐོག་ནས་འགྲན་བསྡུར་དང༌། ཐག་གཅོད་ལན་འདེབས་བྱེད་ཐུབ་རྒྱུ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

141

༢༽ ང་ཚོ་བོད་དུ་ཕྱིར་ལོག་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ལུང་པ་སྟོང་པ་ཞིག་དང༌། ཁང་སྟོང་ཚོ་མ་གཏོགས་ལྷག་པའི་རེ་བ་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་སྤྱི་གཞུང་དང༌། སྒེར་ཁྱིམ་ཚང་མའི་ཐོན་སྐྱེད་དང༌། དཔལ་འབྱོར་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་དམར་གྱིས་བཅོམ་ཟོས་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་ང་ཚོས་བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཛུགས་སྐྲུན་གཞི་ནས་བྱེད་དགོས། དེ་བྱེད་པ་ལ་བཟོ་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ལག་རྩལ་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ལ་མཁས་པའི་བོད་མི་ཁྱེད་ཅག་ལྟ་བུ་མ་བྱུང་མཐུ་མེད་ཡིན་པས་དེ་དག་གི་གྲ་སྒྲིག་ཀྱང་རང་རེས་ད་ལྟ་ནས་བྱེད་དགོས།

ང༽ བཟོ་རིག་ལག་རྩལ་དང་། མ་འོངས་པའི་དགོས་མཁོ།

ད་དུང་བུ་ཕྲུག་ཚོར་ཞུ་རྒྱུ་གཅིག་ལ། འདིར་ཡོད་སློབ་ཕྲུག་ཕལ་མོ་ཆེ་རང་རེའི་

གཏན་འཇགས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སླེབས་པ་ཡིན་གཤིས་འགའ་ཤས་ཀྱི་བསམ་པར།

ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བོད་མི་མང་གི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་
བསམ་པ་ལ་སློབ་སྦྱོང་འཕྲོ་མཚམས་བཅད་དེ་ལག་ཤེས་སློབ་གྲྭ་འདིར་བཏང་བྱུང་

སྙམ་དུ་བློ་ཕམ་བྱེད་མཁན་མེད་པའི་ངེས་པ་མི་འདུག་པས། དེ་འདྲའི་བསམ་ཚུལ་
འཛིན་མི་རུང༌། ང་ཚོར་མཐོ་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པའི་བོད་རིགས་ལས་

བྱེད་མང་པོ་ཞིག་དགོས་མཁོ་ཆེ་བ་བདེན་མོད་ཀྱང༌། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དམིགས་
ཡུལ་གཅིག་ཁོ་ན་བཟུང་བས་ག་ལ་འགྲིག །དཔེར་ན། ཁང་པ་ཞིག་བརྩིག་པ་ལ་ས་
རྡོ་ཤིང་ལྕགས་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་ཆ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་དང༌། སྒོ་དང༌། སྒེ་ཁུང༌།
ཐོག ཞལ་བ། རྩིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱེད་ལས་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དངོས་པོ་ཚང་དགོས་
པ་མ་གཏོགས། དངོས་པོའི་རིགས་གཅིག་གིས་མི་འགྲིག་པ་ལྟར། ཕྱིན་ཆད་རང་

རེས་ཀྱང་དཔལ་འབྱོར་བདེ་སྐྱིད་དང༌། རང་དབང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་བོད་རྒྱལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

142

ཁབ་འཛུགས་སྐྲུན་ལེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་པ་ལ་ངེས་པར་དུ་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་
པའི་མཁས་པ་སྣ་མང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལས། སྣག་ཤོག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ཤ་
སྟག་གིས་འགྲིག་ཐབས་མེད།
ལྷག་པར་ཁྱེད་ཚོའི་ལོ་ཚད་མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུར་ཆེས་དྲགས་པ་དང༌།
བཟོ་ལས་སློབ་གྲྭ་ཛ་དྲག་དགོས་གཏུགས་ཆེ་བ་སོགས་ཕྱོགས་མང་པོར་སྒོ་བསྟུན་ནས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་ལས། ཁྱེད་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་འཕྲོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཆུད་
ཟོས་བཏང་བ་མིན་པས་བློ་ཕམ་ཡིད་ཆད་ནམ་ཡང་བྱ་མི་དགོས། རང་གི་བློ་རྩལ་
དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་མ་བསླུས་ན་འདི་ཡང་བཟོ་ལས་རྐྱང་པ་མིན་པར་རིག་
གཞུང་གཞན་དག་གི་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཀྱང་རྒྱ་ཆེ་ཡོད་སྐབས་འཁུར་
བརྩོན་དང་ལེན་བྱས་ན་འགྲིག།
མདོར་ན་རང་རེའི་ཕ་ཡུལ་དུ་སུ་ཞིག་གིས་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌།
རང་རེའི་ཤ་ཁྲག་གཅིག་པའི་སྤུན་ཟླ་རྣམས་མནར་གཅོད་དང་སྡུག་བསྔལ་ཇི་ལྟ་
བུ་མྱོང་གི་ཡོད་པ། རྒྱ་གར་གཞུང་དང༌། མི་མང༌། ཕྱི་རྒྱལ་རོགས་རམ་ཚོགས་
ཁག་བཅས་རང་རེར་ཤ་ཚ་དང་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་ཇི་འདྲ་ཡིན་པ་བཅས་མ་བརྗེད་
སྙིང་གི་རི་མོར་བྲིས་ཏེ་ཁྱེད་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཁུར་བརྩོན་ཆེ་སྐྱེད་བྱས་ནས་རང་རེའི་རླབས་ཆེན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ཁག་ལེགས་པར་འགྲུབ་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་
རོགས། མཇུག་ཏུ་ཡང་བསྐྱར་ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་དང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་
ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

143

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༨ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༡ ཉིན། ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིའི་སམ་སྐྲྀཏ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཚོགས་ཁང་ནང༌། བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོ་གསར་འཛུགས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་མཛད་སྒོའི་སྐབས་སྩལ་བའི་གསུང་བཤད།

ཀ༽རྩ་ཆེའི་འཕགས་ཡུལ་དང་། བོད་མིའི་བློ་མིགརྟོག་པའི་དྲ་བ་རྣམ་བསལ་ཅིང༌། །

ཟབ་ཅིང་རྒྱ་ཆེའི་སྐུ་མངའ་བ། །
ཀུན་ཏུ་བཟང་པོའི་འོད་ཟེར་དག །
ཀུན་ནས་འཕྲོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཞེས་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་
གསུམ་མངའ་བའི་སྒོ་ནས་བསྟོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་ཐོག་ནས། ད་ལྟ་འདིར་རྒྱ་གར་

བྱང་ཕྱོགས་ཡུ་པིའི་མངའ་སྡེའི་སྲིད་སྐྱོང་ཌོག་ཌར་གྷོ་པ་ལ་རས་ཌིའི་མཆོག་དང༌།
ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིའི་རྒྱལ་པོ། སམ་སྐྲྀ་ཏའི་སློབ་གྲྭའི་སྤྱི་ཁྱབ། ཆོས་ཀྱི་གྲོགས་པོ་རྣམ་པ།
སྐུ་མགྲོན་རྣམ་པ་བཅས་པར་ཞུ་རྒྱུ།
གནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་དང་པོར་གསུངས་ཤིང་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གནས་འདིར། དགོས་པ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་རང་
གཞན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཕྲལ་དང་ཡུན་གྱི་འདོད་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
སྒྲུབ་པའི་སླད་དུ། བྱ་བ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་བློ་གྲོས་རྣམ་དཔྱོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

144

གོང་དུ་སྤེལ་བའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་ཤེས་རིག་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཆེན་པོ་
ཞིག་ལེགས་སྦྱར་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་ཁོངས་གཏོགས་ཡན་ལག་གི་ཚུལ་དུ་དངོས་སུ་ཚུགས་པའི་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་མཛད་སྒོ་འདིར་བཅར་རྒྱུ་བྱུང་བ་ལ་དགའ་སྤྲོ་ཆེན་པོ་
བྱུང༌། འདིར་མཐུན་འགྱུར་རོགས་རམ་གནང་མཁན་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་གཞུང་དང༌།
ས་གནས་གཞུང༌། འདི་ག་སློབ་གྲྭའི་མཁས་དབང་རྣམ་པ་ཚོ་དང་བཅས་པ་ཚང་མ་
ལ་ངས་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ལྟ་ནས་བརྩིས་པའི་ལོ་ ༢༥༠༠ ལྷག་ཙམ་གྱི་གོང་ལ་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་
དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང༌། བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་མཁྱེན་ཅིང་གཟིགས་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་
ཁྲི་བཞི་སྟོང་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རྒྱ་ཆེན་པོ་བསྐོར། རྒྱ་
གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཆོས་རྒྱ་གར་གྱི་
ཁྱིམ་མཚེས་ཡུལ་གྲུ་མང་པོ་ཞིག་ཏུ་ཁྱབ་ཅིང༌། དེའི་ནང་ནས་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་ཡུལ་
དུ་ནི་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་འོད་སྣང་དེ་ལྷག་པར་ཤུགས་ཆེན་པོས་ཁྱབ་སྟེ། མི་

རབས་ནས་མི་རབས་མཐུད་པའི་དུས་ཡུན་མང་པོ་ཞིག་གི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་

པ་ཚོས་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་གི་གཞི་རྩ་དེ་དག་ལ་སྦྱང་བརྩོན་གྱི་ལས་དོན་མང་པོ་
བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་རིགས་གཞན་དག་དང༌། སྐད་ཡིག་གཞན་དག་ལ་ཧ་ལམ་
མ་བྱུང་བའི་ཚོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་དང་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང༌། རྒྱ་གར་གྱི་མེས་

པོ་མཁས་དབང་ཚོས་བློ་གྲོས་ཀྱི་སྣང་བ་དེའི་ཐུགས་རྗེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་བློ་མིག་འབྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང༌། རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟ་བུར་བརྟེན་ནས། ང་ཚོས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

145

རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་དུས་རྟག་ཏུ་རྩ་བ་ཆེན་པོར་འཛིན་པ་དང༌། རང་གི་
བློ་མིག་འབྱེད་པའི་སློབ་དཔོན་ཡོད་སའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བརྩིས་ནས་རྒྱ་གར་
འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་མཇལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱ་གར་
དུ་གནས་སྐོར་འགྲོ་མྱོང་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་བརྩི་མཐོང་ཆེན་པོ་བྱེད་
པ། རྒྱ་གར་དུ་འགྲོ་མ་མྱོང་མཁན་ཚོས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་རྣ་བར་

ཐོས་པ་ཙམ་ལའང་ཐལ་མོ་སྦྱར་ཏེ་ཡིད་སྨོན་བྱེད་པའི་གནས་སུ་འཛིན་གྱི་ཡོད།
ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཕྱོགས་རེ་བ་དང༌། རིས་

སུ་ཆད་པ་མ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱོགས་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་དང༌། ལྟ་བའི་

ཕྱོགས་ནས་གྲུབ་མཐའ་བཞི་སོགས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྔགས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་
བ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ཡང་མཁས་པས་བཙུན་པ་མ་བཅོམ། བཙུན་པས་མཁས་པ་མ་བཅོམ་པར་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་བ་ཡོད་ཅིང༌། མདོར་ན་ཕྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། ནང་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ། གསང་བ་སྔགས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་
བཅས་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གང་ཟག་གཅིག་གིས་སྟན་ཐོག་གཅིག་ཏུ་འགལ་མེད་དུ་
ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་བཟང་པོ་ཡོད།

ཁ༽ ཕྱི་རྒྱལ་བཙན་འཛུལ་དང་། ནང་ཆོས་གཏོར་བཤིགདེང་དུས་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་འཁྱག་སྒམ་ནང་དུས་ཚོད་མང་པོའི་རིང་སྐྱོན་
མེད་དུ་ཉར་ཚགས་བྱེད་ཐུབ་པ་ལྟར་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་བོད་
ལུང་པའི་ནང་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་མ་ནོར་བ་སྤུས་དག་པོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

146

རྣམས་ཉམས་སུ་ལེན་ཤེས་པའི་སྒོ་ནས་ཉེ་དུས་བར་ཉར་ཚགས་བྱེད་ཐུབ་ཡོད།
དེ་ལྟ་ན་ཡང༌། སྤྱིར་བསྟན་པའི་བར་གེགས་དང༌། ཡང་སྒོས་བོད་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་
འགྲོའི་བསོད་ནམས་དམན་པའི་དབང་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་བཙན་འཛུལ་ཞིག་ང་ཚོའི་
ལུང་པར་སླེབས་ནས། ང་ཚོའི་ལུང་པའི་ནང་སྡུག་བསྔལ་དང་དངངས་སྐྲག་གང་
འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར། ཚིག་གི་ལམ་ནས་ཞུ་མི་ཐུབ་པའི་

གནས་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་ང་ཚོའི་ལུང་པའི་རང་དབང་འཕྲོག་པས་མ་ཚད། ང་ཚོ་
བོད་ནང་དར་བའི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང༌། དེའི་ནང་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་

རྩ་མེད་དུ་བཏང་ཡོད་ཅིང༌། དེ་ཡང་བཙན་འཛུལ་བས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་མི་བྱེད་པ་
དང༌། དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་ལ་དུག་ཏུ་ལྟ་ཞིང༌། དུག་གི་རྩ་བར་

བལྟས་ནས་དེ་དག་རྩ་མེད་གཏོང་བ་ལ་ཆེད་གཉེར་གྱི་འབད་བརྩོན་སྒོ་མང་པོ་ནས་
བྱས་ཏེ་ད་ཆ་བོད་ལུང་པའི་ནང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དུས་རབས་མང་པོའི་
རིང་ཡར་རྒྱས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཉར་ཚགས་བྱས་པ་དེ་ཚོ་ཤུལ་མེད་རྩ་བརླག་ཏུ་གྱུར་
ཟིན་པས་ན། ང་ཚོ་འདིར་བཙན་བྱོལ་དུ་ཡོང་མཁན་རྣམས་ལ་རང་གི་ཆོས་དང་རིག་
གཞུང་མི་ཉམས་རྒྱུན་འཛིན་ཐུབ་ཐབས་ཀྱི་ལས་འགན་དེ་ཐོག་ཏུ་བབས་པ་ཡིན་

སྟབས། ང་ཚོས་ལས་འགན་གྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་སྟེ་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་དང༌། དེའི་ནང་ནས་རྒྱ་གར་ནང་དམིགས་བསལ་གྱིས་བོད་མི་གཞིས་ཆགས་དང༌།

དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་སྐྲུན་བགྱིས་པས་

མཚོན། ལས་ཀ་མང་པོ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང༌། དེའི་

ནང་ནས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མ་ཉམས་རྒྱུན་གནས་ཐུབ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

147

ཐབས་ཀྱི་ཆེད་དུ་འབད་བརྩོན་མ་བྱས་ཐབས་མེད་བྱུང༌།
རྒྱ་གར་ནང་བོད་ཀྱི་མཁས་དབང་སྟོང་ཕྲག་ཡས་མས་ཤིག་ཕེབས་ཐུབ་ཡོད་
པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་མཁྱེན་ཡོན་བློ་གྲོས་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྒྱུན་མ་
བརླག་པ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར་གལ་སྲིད་མཁས་པ་དེའི་རིགས་རྫོགས་པ་ཡིན་ན་
ཕྱིན་ཆད་རེ་བ་རྒྱག་ས་མེད་པའི་གནས་ལ་གྱར་རྒྱུ་དང༌། ང་ཚོས་དཔེ་ཆ་ཕྲན་ཙམ་
ལྷག་པ་དེ་དག་རིག་གཞུང་ཤི་རོ་ལྟ་བུ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས། ང་
ཚོའི་མཁས་པ་ཕྲན་བུ་ལྷག་པ་དེ་ཚོ་གཞི་རྩར་བྱས་ནས་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ་ན་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར། བཀའ་དྲིན་ཅན་རྒྱ་གར་གྱི་སྲིད་བློན་དམ་པ་འཇོ་ཧ་ལ་ནེ་རུ་མཐའ་མའི་མཇལ་འཕྲད་སྐབས་ལ་ངས་དེའི་སྐོར་
བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང་བར། བར་ལམ་ལས་དོན་དེའི་སྐོར་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཐུགས་

ཁུར་ཆེ་བཞེས་དང་བཅས་གྲ་སྒྲིག་བྱས་ནས་ད་ཆ་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཞིག་

འཛུགས་རྒྱུའི་གོ་རིམ་དང་པོ་ལྟ་བུའི་གཞི་རྩ་ཞིག་འཛུགས་ཐུབ་པར་བརྟེན། མཁས་
དབང་རྣམ་པ་ཚང་མའི་བཀའ་སློབ་དང་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས། ང་ཚོའི་བློ་མོས་
ལྟར། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གཅེས་སྐྱོང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཙུག་ལག་
སློབ་གྲྭ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད།

ག༽ འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་དང་། བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས།
རང་ཅག་ཚེ་སྔ་ཕྱི་དང༌། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་བླངས། ནང་རིག་པའི་སྡེ་སྣོད་ལ་མོས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

148

པ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་ཚོས་རེ་འདུན་བྱེད་པའི་མངོན་མཐོ་དང༌། ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་

འཕང་སྒྲུབ་པ་ལ་ང་ཚོའི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་འདི་ཡིས་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་
སྨོས་ཅི་དགོས། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་མ་བླངས་པའམ། ཚེ་འདི་ཙམ་མ་གཏོགས་བསམ་བློ་མ་འཁོར་མཁན་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡང་འདི་ཕན་ཐོགས་ཡོད་དེ། ང་རང་ཚོ་
ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་མི་རིགས་

དང༌། ལུང་པ་ཤར་ནུབ་ཀྱི་དབྱེ་བ་མེད་པ་ཕྱོགས་གང་སར་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་
ཞེས། ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་སྐད་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང༌། ཕྱོགས་མཚུངས་མི་རིགས་

སམ། ཡུལ་ཁག་རེ་རེའི་ནང་དུའང་ཞི་བདེར་དོན་གཉེར་བྱེད་པ་དང༌། ཆུང་ས་ཁྱིམ་
ཚང་རེ་རེའི་ནང་དུ་ཡང་ཞི་བདེ་དོན་གཉེར་བྱེད་པས་ཞི་བདེ་ཟེར་བ་དེ་ནི་ངེས་པར་

དུ་དགོས་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཞི་བདེ་ཡོང་བ་ལ་བསམ་བློ་འདུལ་དགོས། བསམ་
བློ་མ་དུལ་ན་ཞི་བདེ་ཡོང་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད། ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་སྐབས་
སུ་རང་ངོས་ནས་བཟོད་བསྲན་ཆོག་ཤེས་བསྟེན། གཞན་ངོས་ལ་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཆུང་ས་རང་ཁྱིམ་གྱི་ནང་ལའང་ཞི་

བདེ་འབྱུང་ཐུབ་ལ། དེ་བྱུང་ན་སོ་སོའི་མི་རིགས་དང་ལུང་པ་སོ་སོའི་ཐོག་ལའང་ཞི་བདེ་ཡོང་ཐུབ། དེ་དག་བསྡེབས་ནས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ལའང་ཞི་བདེ་ཡོང་ཐུབ། དེའི་

ཆ་ནས་ཀྱང་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་འདིས་འཛམ་གླིང་ཞི་བདེ་ལ་ཡང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་
བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད།
དེ་སྔ་བོད་འདི་ས་ཁད་ཆོད་དེ་བསྡད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་
ལུང་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མ་ཤེས་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོད། དཔེར་ན་བོད་ཀྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

149

ཆོས་ཟེར་བ་དང༌། བོད་ཀྱི་ནང་པའི་ཆོས་ལུགས། ཞེས་དང༌། བླ་མའི་ཆོས་ལུགས་
ཟེར་བ་སོགས་དེ་འདྲའི་མིང་འདྲ་མིན་མང་པོ་བཏགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་རྣམ་རྟོག་
མང་པོ་ཆགས་པའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་ཡོད་པས། ད་ཆ་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དངོས་བརྗེན་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་པའི་དོན་ལ་ཡང་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་འདིས་ཕན་ཐོགས་
ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད། སྔར་གྱི་དུས་རབས་མང་པོའི་རིང་རྒྱ་གར་
གྱི་པཎྜི་ཏ་དང༌། བོད་ཀྱི་ལོ་ཙཱ་བ་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ནས་དཀའ་སྤྱད་དང་སྙིང་རུས་ཆེན་པོས་དེང་དུས་ངོ་མཚར་སྐྱེ་འོས་པའི་ལག་རྗེས་བཟང་པོ་བཞག་ཡོད་པ་ལྟར།
མ་འོངས་པའི་མི་རབས་དང༌། མ་འོངས་པའི་དུས་རབས་ཀྱི་དོན་དུ་གཞི་རྩ་གསར་
པ་འདིའི་ཐོག་ནས་ལག་རྗེས་ཆེན་པོ་ཞིག་འཇོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་ཡིད་ཆེས་
དང༌། རེ་བ་ཞུ་གི་ཡོད་ལ་སྨོན་ལམ་ཡང་རྒྱག་གི་ཡོད།
རྣམ་པ་ཚོ་ཚང་མ་དེ་རིང་འདིའི་སྒོ་འབྱེད་མཛད་སྒོར་ཕེབས་པ་དང༌། དམིགས་
བསལ་གྱི་ཐུགས་སྣང་གནང་བ་དེ་ལ་ཡང་བསྐྱར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཁྱེད་རང་ཚོ་བརྒྱུད་ནས་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་མི་མང་དང༌། རྒྱ་གར་གཞུང་དང་བཅས་

པར་ང་ཚོ་བོད་མི་ཚང་མས་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བཀའ་དྲིན་རྗེས་སུ་དྲན་པས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་གི་ཡོད། མཐའ་མཇུག་ཏུ་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དཔལ་རྒྱལ་
སྲས་ཞི་བ་ལྷའི་གསུང་གི་སྨོན་ཚིག་ཅིག་འདོན་རྒྱུར།
འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་སྨན་གཅིག་པུ། །བདེ་བ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བའི་གནས། །

བསྟན་པ་རྙེད་དང་བཀུར་བསྟི་དང༌། །བཅས་ཏེ་ཡུན་རིང་གནས་གྱུར་ཅིག །

ཅེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

150

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ལྡི་ལི་གསར་པའི་རྒྱ་གར་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ། གདན་ཞུས་ལྟར་གསུང་བཤད་སྩལ་བ་དབྱིན་བོད་གསར་ཤོག་ཁག་ནང་བཀོད་ཐོན་ནས་སྙིང་བསྡུས་ཟུར་འདོན་ཞུས་པ།

ཀ༽ ཆོས་རིག་གི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། འཕགས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ།གཙོ་འཛིན་མཆོག་དང༌། ཚོགས་ཕེབས་རྣམ་པ་ལྷན་རྒྱས་ལ་ཞུ་རྒྱུར། དེ་རིང་

ཕྲན་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་སྤྱིའི་སློབ་གཉེར་སྤེལ་མཁན་ལས་ཁང་གི་ཚོགས་ཁང་
འདིར་བོད་དང༌། བོད་ཀྱི་ཁྱིམ་མཚེས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཤོད་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར་
དེ་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ཡང་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷས།
སྔོན་ཆད་མ་བྱུང་བ་ཡང་འདིར་བརྗོད་མེད། །
སྡེབ་སྦྱོར་མཁས་པའང་བདག་ལ་ཡོད་མིན་ཏེ། །
ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྔོན་ཆད་སུས་ཀྱང་བཤད་མ་མྱོང་བའི་བརྗོད་བྱ་གསར་
པ་ཞིག་དང༌། ཡང་རྗོད་བྱེད་ཚིག་སྙན་པོ་གྲལ་འགྲིགས་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཞུ་རྒྱུ་མེད་མོད།
ཡིན་ནའང་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན། ད་ཆ་བོད་ལ་གཙོ་ཆེའི་ཁྱིམ་མཚེས་ཡུལ་གྲུ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། དེ་ནི་ལྷོ་
རུ་རྒྱ་གར་དང༌། ཤར་དུ་རྒྱ་ནག་ཡོད། ངེད་ཆོས་པར་སོང་བ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེ་བཟང་པོ་དང་གལ་ཆེར་བརྟེན། དང་པོ་ངས་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་རྒྱ་གར་དང༌།

བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

151

རྒྱ་གར་དང༌། བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་གཙོ་ཆེ་བ་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་

རེད། ཆོས་རིག་གི་འབྲེལ་བ་ནི་ཚོང་ལས་དང༌། སྲིད་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་མི་འདྲ་

བར་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་འབྲེལ་བ་ཟབ་པོ་ཞིག་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་ཆོས་མ་དར་གོང་དུ་བོད་ལ་བོན་དར། དེ་རྗེས་ལོ་སྟོང་ཕྲག་ཙམ་
གྱི་སྔོན་དུ་བོད་དུ་ནང་པའི་ཆོས་དར་ནས་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་རྩ་ཚུགས། འཕགས་
བོད་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་ང་ཚོར་ཕན་ཐོགས་ཆེ་ཤོས་ཤིག་བྱུང་ཡོད།
རྒྱ་གར་དུ་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གཙོ་མཛད་པའི་མཁས་པ་ཚོའི་མཁྱེན་
རབ་ཀྱི་འོད་སྣང་ཤར་མེད་ན། ངེད་ཅག་བོད་དེ་ད་དུང་མུན་ནག་གི་ཡུལ་ཞིག་ཏུ་

གནས་པ་གོར་མ་ཆག །དུས་རབས་མང་པོར་བོད་ཀྱི་མེས་པོ་ཚོས་ཆོས་ལ་དད་
ཞེན་ཉམས་ལེན་ལྷོད་མེད་ཐོག །བོད་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་མང་པོ་བརྩམས་ཏེ་
གཞི་རྩ་བརྟན་ཚུགས་བྱུང་སྟབས། ད་དུང་ཡང་བོད་མིའི་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ལ་ཆོས་

དད་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང༌། ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ཡོད་མཁན་དང་མེད་མཁན་གཉིས་ཀྱི་

དབར་སྡུག་བསྔལ་བཟོད་བསྲན་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་དང༌། ཆོས་པས་སྡུག་
བསྔལ་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། དེ་ཡང་རང་གི་ལས་ལས་བྱུང་བར་ཤེས་ཤིང་སེལ་

དུ་མེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་དང༌། རྒུད་ཆག་བྱུང་ན་ལེ་ལན་རང་ཉིད་ལ་གདའ་བ་ཡིན་

སྟབས། དོན་མེད་གཞན་ལ་བསྙོན་དཀྲིས་ནས་འཚེ་བ་བྱེད་ཀྱི་མེད། བོད་མི་ཚོས་
དེང་སང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་འཕྲང་ཆེན་བཟོད་དཀའ་བ་མྱོང་བའི་སྐབས་འདིར་སེམས་
ལ་ཞི་བདེ་ཅུང་ཟད་ཐོབ་པའི་དངོས་མཐོང་གི་ཉམས་མྱོང་འདིས་ཕ་མེས་རྒྱ་གར་བ་
ཚོའི་བཀའ་དྲིན་དེ་དྲན་གྱི་འདུག །དེས་ན་ཆོས་ཁ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་མིན་པར་ལག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

152

ལེན་བསྟར་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

བོད་ལ་ཆོས་དར་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གཙུག་ལག་ཁང་དང༌། སྐུ་རྟེན། ཐུགས་རྟེན། གསུང་རྟེན་གྱི་བཞེངས་ཚུལ་ཐིག་བཀོད་སོགས་བཟོ་རིག་པ་དང༌། དེ་བཞིན་

སྙན་ངག་དང༌། སྨན་སོགས་ཀྱང་རྒྱ་གར་ནས་དར་བ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་
ལས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་བྱང་ནས་བྱང་དུ་དར་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རྒྱ་གར་གྱི་

བྱང་ཕྱོགས་བོད་དང༌། དེ་ནས་བྱང་ཕྱོགས་སོག་ཡུལ། ད་ལྟ་རུ་སུའི་མངའ་ཁོངས་ས་གནས་འགའ་ཤས་བཅས་དང༌། དེ་མཚུངས་རྒྱ་ནག །ཀོ་རི་ཡ་སོགས་ལ་ཡང་ཆོས་དར་བ་རེད། ཆོས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཅིག་མཐུན་ཡོད་ན། ཆ་ལུགས་སྐད་རིགས་

སོགས་ཐ་དད་ཀྱང༌། སེམས་ནས་ཕན་ཚུན་ཉེ་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག །ཆོས་ཞེས་པ་འདི་ཉིན་མཚན་ཁོར་ཡུག་ཏུ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་མ་གཏོགས་འའཁྱུག་
ཙམ་འའཁྱུག་ཙམ་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་ནམ་ཡང་མིན།

མི་ཇི་ཙམ་གྱི་གདུག་པ་ཅན་ཞིག་ཡིན་རུང་དེ་ལ་བཟང་པོའི་གཞི་རྩ་གཏན་

ནས་མེད་པ་མིན། ཆོས་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་གཞི་རྩ་དེ་མངོན་གསལ་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་
བའི་ཕན་གྲོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་ན། ཆོས་དེ་རང་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་སུ་
བེད་སྤྱོད་བྱེད་དགོས། བློ་ཕམ་ཤོས་ཤིག་ལ་ཆོས་དེ་སེམས་འདུལ་ཐབས་སུ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་ཆགས་སྡང་ཕྱོགས་ལྷུང་གི་ལག་ཆར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་འདི་

ཧ་ཅང་ཐབས་སྡུག་ཡིན། རྒྱ་གར་སོགས་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་པ་ཚང་མས་

ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཐེན་འཁྱེར་མི་བྱེད་པར་དམ་ཚིག་མཐུན་པོ་ཞིག་གནང་རོགས་
ཞེས་ངས་ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

153

ཁ༽ རྒྱ་བོད་མཆོད་ཡོན་དང་། རང་དབང་གི་འཐབ་རྩོད།
རྒྱ་གར་དང༌། བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་དེ་ཙམ་ཞུས་ནས། རྒྱ་ནག་དང༌། བོད་
ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་ཕྲན་ཙམ་ཞུས་ན། གཞི་རྩ་ང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་གྲུང་པོ་ཞིག་ཡིན་

ཚོད་རེད། གང་ལགས་ཤེ་ན། ཆོས་བཟང་པོ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་སྟབས་ཆོས་དེ་རྒྱ་གར་ནས་བླངས། གནམ་གཤིས་གྲང་མོའི་གྱོན་གོས་འཕྱོར་པོ་སོག་པོར་ཡོད་སྟབས་
གྱོན་གོས་སོག་པོ་ནས་དཔེ་བླངས། ཁ་ཟས་ཞིམ་པོ་རྒྱ་ནག་ལ་ཡོད་སྟབས་ཁ་ཟས་
རྒྱ་ནག་ནས་དཔེ་བླངས་ཏེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ཀུ་རེའི་ཚུལ་དུ་ཞུས་པ་
ཡིན།

བོད་ལ་ནང་པའི་ཆོས་མ་དར་བའི་གོང་བོད་པས་ཁྱིམ་མཚེས་ཡུལ་ཁག་ལ་བསུན་གཙེར་བཟོས་མྱོང་ཞིང༌། ཆོས་དར་ནས་སུ་ལའང་ཕར་རྒོལ་མ་བྱས་པར་
ཞི་དུལ་གཙོ་བོར་འཛིན་ཏེ་ཁེར་རྐྱང་དུ་བསྡད་པ་རེད། བོད་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱས་སྐབས་རྒྱ་ནག་ནང་བོད་དམག་སླེབས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོ་ཤིའི་རྔན་གྲོང་ཁྱེར་
ནས་བྲོས་དགོས་པའང་བྱུང་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་ནག་སྟོབས་ཤུགས་རྒྱས་སྐབས་
རྒྱ་མིའི་ནུས་ཤུགས་བོད་ནང་སླེབས་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང༌། བོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་

དབང་འོག་ཏུ་གཙང་དག་བྱས་ནས་བསྡད་པ་རྩ་བ་ནས་བྱུང་མེད། རྒྱ་བོད་འབྲེལ་བ་དེ་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནའང་འབྲེལ་ཚུལ་དེ་ལ་རྒྱ་བོད་སོ་སོའི་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡོད། རྒྱ་མིས་མཆོད་ཡོན་གྱི་འབྲེལ་བ་དེ་རྒྱལ་ཁབ་མ་ལག་གི་འབྲེལ་བར་
བལྟས་ཏེ་སྲིད་བྱུས་ཁོག་བཅངས་བྱས་པ་རེད། བར་ལམ་བོད་དེ་ཁེ་གཙང་དུ་གནས་
པ་ཡིན་སྟབས། ཕྱི་ལྟར་དུ་བོད་ཀྱི་རང་དབང་རང་བཙན་གྱི་ཕྱི་འབྲེལ་རྣམ་པ་ཆེན་པོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

154

མ་མངོན་ཡང༌། ནང་རྟག་ཏུ་རང་བཙན་གཙང་མར་ཉེ་ཆར་བར་དུ་གནས་ཡོད། དེང་སྐབས་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ནང་གི་གནས་ཚུལ་སྡུག་ཤོས་དེ་ཤར་ཕྱོགས་
ཁྱིམ་མཚེས་ནས་བྱུང་སྟེ། བོད་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཡོངས་རྫོགས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མུན་

ནག་ཏུ་ཚུད་དེ་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་འདི་ཡིན། ངས་རྒྱ་མིར་སྐྱོན་
བརྗོད་བྱས་པ་མིན་ཡང་དྲང་པོ་ཞུས་ན། ད་ཆ་མི་རིགས་གཅིག་རྩ་བརླག་ཏུ་འགྲོ་གི་

ཡོད་པ་རེད། བོད་དེ་བཞིན་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཐོག་ནས་ཁུངས་དེད་ན་རང་བཙན་
གཙང་མ་ཡིན་ཅིང༌། འོན་ཏེ་ཁ་སང་ཟོས་པའི་ལྟོས་དེ་རིང་གྲོད་ཁོག་འགྲང་པར་
མི་ཕན་པ་ལྟར། འདས་པའི་རྒྱལ་རབས་ནང་རང་བཙན་ཡིན་ནའང༌། ད་ལྟ་རྒྱ་མིའི་

དབང་འོག་ལ་སྔར་རང་བཙན་དུ་གནས་པའི་སྐབས་ལས་སྐྱིད་པ་ཞིག་དང༌། ཡར་

རྒྱས་ཆེ་བའི་དོན་ཕན་ཞིག་དངོས་འབྲེལ་ཡོང་གི་ཡོད་ན། བོད་པའང་མི་རང་དུ་སོང་སྟབས་དེ་སྔའི་ལོ་རྒྱུས་ཅི་ལྟར་ཡང༌། ད་ལྟའི་གྲོད་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་རྩིས་རྒྱག་
རྒྱུ་ཡིན་མོད། དེ་དེ་འདྲ་ཡོད་པ་མ་རེད། བོད་མི་རྒན་པ་ཚོ་ལྟ་ཨ་ཅང་མ་ཟད། བོད་མི་གཞོན་སྐྱེས་དམར་པོའི་ལྟ་སྤྱོད་བསླབ་གོམས་ཡོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་རང་རིགས་
ཀྱི་ཤ་ཞེན་གལ་ཆེ་ཤོས་སུ་བལྟས་ཏེ། རྒྱ་མིའི་དབང་བསྒྱུར་ལ་མི་དགའ་བ་བྱེད་
ཅིང༌། བོད་བོད་མིར་བདག་པའི་བསམ་སྤྱོད་གོང་མཐོར་འགྲོ་མུས་ཡིན། གནས་

ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་འདིར་འཁོད་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ནས་བོད་རང་བཙན་རྩོད་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་རང་དབང་ལ་རྩོད་པ་ལས། སྤྱི་ཚོགས་དང༌།
ལྟ་བའི་སྐོར་ལ་རྩོད་པ་གཏན་ནས་མིན། རང་དབང་བྱུང་ཕྱིན་ལྟ་སྤྱོད་ཅི་འདྲ་ཞིག་

སྐྱོང་བ་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་རང་དབང་ཡིན། གལ་ཏེ་མང་ཆེས་དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

155

ཅིག་ཏུ་འདོད་ན་དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ལོས་ཡོང་ཆོག །རང་དབང་སྒྲུབ་པའི་
ལས་དོན་ལ་དཀའ་ངལ་ཡང་ཡོང་རྒྱུ་གདོན་མི་ཟ་བ་ཡིན་ནའང༌། མཐའ་མར་བདེན་
པའི་རྒྱལ་ཁ་འཐོབ་རྒྱུའི་ཡིད་ཆེས་བཏན་པོ་ཡོད། དཀའ་ངལ་དང་འགལ་རྐྱེན་ཇི་

ལྟར་བྱུང་རུང་བོད་རང་བཙན་སྐྱར་དུ་ལེན་རྒྱུར་མུ་མཐུད་ཐབས་ཤེས་འབད་རྩོལ་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན།

ད་ཕན་རྒྱལ་ཚོགས་ནས་བོད་དོན་གླེང་སློང་གིས་གྲོས་ཆོད་སྔ་རྗེས་གསུམ་
བྱུང་ཡོད། ལས་དོན་གཞི་རྒྱ་ཆེ་བས་ལམ་སེང་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་
པར་རྒྱལ་ཚོགས་དེ་བཞིན་རྒྱལ་ཁབ་ཆུང་ཆུང་ཚོའི་བདེ་སྡུག་ཞུ་ཡུལ་ལ་བརྟེན། ང་
ཚོས་ཀྱང་བོད་དོན་རྩོད་རྙོག་གཞི་མེད་རང་ཡལ་མི་འགྲོ་བའི་སླད་གོ་སྐབས་ནམ་
བྱུང་མཚམས་རྒྱལ་ཚོགས་སུ་འབོད་སྐུལ་མུ་མཐུད་ཞུ་འཆར་ཡིན། ཞེས་བཀའ་
སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༠ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༣ ཉིན། ཝཱར་ཎ་བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནས་གོ་སྒྲིག་གིས་ནང་པའི་ཆོས་དང༌། དམར་པོའི་ལྟ་བའི་སྐོར་མཁས་པའི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ དམར་པོའི་ལྟ་བ་དང་། མིའི་བྱ་སྤྱོད།

འདི་གར་ང་ཚོ་དམར་པོའི་ལྟ་བ་དང༌། ནང་པའི་ལྟ་བ་སྐོར་ལ་གོ་བསྡུར་བྱེད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

156

རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ང་རང་སྒེར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཕྲན་བུ་ཞུ་རྒྱུར། ངས་ནང་པའི་

ཆོས་ཕྲན་བུ་སྦྱངས་ཀྱང་དེ་ཙམ་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་
སྔགས་དང་བཅས་པ་ཆ་ཚང་སྦྱངས་པ་རེད། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་དམར་པོའི་ལྟ་བ་

འཛིན་པའི་སྲིད་དབང་ཡོད་པའི་དམར་པོའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་དང་མཉམ་དུ་ལོ་ཤས་བསྡད་པ་རེད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ དང་། ༡༩༥༥ དེའི་སྐབས་ནས་
དམར་པོའི་ལྟ་བར་དོ་སྣང་ཕྲན་བུ་བྱས་པ་མ་ཟད། བསམ་ཚུལ་འདི་བར་ལམ་ནས་

ཡོད་མུས་ཡིན།

དམར་པོའི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་གྱི་མིའི་བྱེད་སྤྱོད་དང༌། རྩ་བའི་དམར་པོའི་ལྟ་

བའི་བསམ་ཚུལ་གཉིས་པོ་འདི་དབྱེ་བ་ཡག་པོ་འབྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག བསམ་ཚུལ་འདི་ཚོའི་སྐོར་རྒྱ་གར་ནང་ངའི་གྲོགས་པོ་ནང་པ་དང༌། ནང་པ་མིན་པ་ཅི་རིགས་ལ་

སྐད་ཆ་བྱུང༌། ཁ་ཤས་ནས་ངའི་བསམ་ཚུལ་ལ་མོས་མཐུན་གནང་མཁན་དང༌། ཁ་ཤས་ཀྱིས་མོས་མཐུན་མི་གནང་མཁན་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་གི་འདུག །བར་ལམ་

ཨུ་པ་དྱ་ལ་དེ་སྐོར་གོ་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་བྱུང་བར་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་དེ་རིང་

འདིར་དངོས་སུ་ཚོགས་ཐུབ་པར་ང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ང་ཚོ་དེ་རིང་གོ་བསྡུར་བྱེད་
སྟངས་དཔེར་ན། ངའི་ངོས་ནས་ཆ་བཞག་ན་སྒེར་གྱི་ཐོག་ནས་ཡིན་པ་དང༌། དེ་
བཞིན་རྣམ་པ་ཚོ་ཡིན་ན་ཡང་སོ་སོའི་སྲིད་དོན་དང༌། ཡང་ཕྱོགས་གཞན་དག་གི་

བསམ་ཚུལ་འདྲེས་ནས་གོ་སྡུར་བྱས་ན། ང་ཚོའི་གོ་བསྡུར་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཡོང་གི་མ་རེད། གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན། ལྟ་བའི་འཁྱེར་སོ་ཁེར་རྐྱང་གི་ཐོག་
ནས་གོ་བསྡུར་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག ངས་ཉན་རྒྱུར། རྣམ་པ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

157

ཚོས་གསུང་མོལ་གནང་རོགས།
(ཞེས་བཀའ་གནང༌། མཚམས་འདིར། མཁས་པ་ཁག་ནས་བགྲོ་གླེང་གསུང་བཤད་གང་འཚམ་
གནང་སྟེ་ཆོས་དང་དམར་པོའི་ལྟ་བ་འགལ་ཟླ་ཡོད་ཚུལ་ཤུགས་ཆེའི་གསུང་བཤད་རྗེས། ༸གོང་ས་མཆོག་ནས་སྩལ་བའི་གསུང་མོལ།)

ཁ༽ འདི་དང་ཕྱི་མ། འཕྲལ་དང་ཕུགས། རང་དང་གཞན།

རྩ་བ་ནང་པ་དང༌། མར་ཁི་སིའི་ལྟ་བ་འདི་གཉིས་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་ཆ་ནས་གཅིག་
འདི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་དང༌། གཅིག་འདི་མིའི་ཆེད་དུ་རེད།
དགོས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཅིག་འདི་མཐར་ཐུག་ཐར་པའི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པ་
དང༌། གཅིག་འདི་མ་ཤི་ཚུན་ཆད་ཚེ་འདི་གང་གི་དོན་དག་རེད། དེ་ལྟར་ཁྱད་པར་ཆེ་
ན་ཡང༌། ད་ལྟ་འདིར་དེ་དང་སྦྲེལ་བའི་བསམ་ཚུལ་གོ་བསྡུར་དགོས་དོན་གང་ཡིན་

ཟེར་ན། ང་ཚོ་ནང་པ་རྣམས་ནས་ཐར་པ་དང༌། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་ཞེས་
ཐག་རིང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་དེའི་བར་དུ་མི་ཚེ་བསྡད་
དགོས་པ་དང༌། དེའི་བར་དུ་འཚོ་ཐབས་བསྟེན་དགོས། ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་ཐར་

པ་ཡིན་ནའང་ཐར་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཉི་མ་རེ་རེ་བཞིན་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས། ཡང་ང་
ཚོ་དཔེར་ན་རབ་བྱུང་ལ་ཆ་བཞག་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་བློས་བཏང་བ་རེད། ཆོས་
པ་སྒེར་གཅིག་གིས་བསམ་བློ་དེ་ལྟར་གཏོང་དགོས་ཀྱང་རྒྱལ་ཁབ་ལྟ་བུར་ཡོང་ཐུབ་
ཐབས་མེད། རྒྱལ་ཁབ་མེད་པར་རབ་བྱུང་འཚོ་གནས་ཐུབ་པ་ག་ལ་ཡོང་། རྒྱལ་ཁབ་དེ་དག་འཚོ་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་ཚེའི་འགྲོ་ལམ་དངོས་དོན་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་
བ་ཞིག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་ཡང་ཁོག་སྒྲོམ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

158

སྔོན་མ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གོང་གི་རྒྱལ་ཁབ་རྣམས་ལྟར་སྒྲིག་འཛུགས་ཡག་པོ་མེད་པ་དང༌། འགྲོ་སྟངས་ངེས་ཅན་མེད་པ་ལྟ་བུས་འགྲིགས་ཐབས་མེད། བརྒྱ་ཕྲག་ཉི་ཤུ་

པའི་ནང་ལ་སླེབས་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དོན་དག་ལ་ལྟ་བ་མང་པོ་གཅིག་ཆགས་ཡོད། འདི་ཚོ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ལ། ལག་ལེན་ཡོད་མུས་ཤིག་ཡིན་པར་

བརྟེན་ངས་ད་ལྟ་ནན་སྐུལ་བྱེད་དོན་དང༌། དེ་རིང་འདིར་གོ་བསྡུར་བྱེད་དོན་འདི་རེད།
ང་ཚོ་འདིར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་དངོས་སུ་ལག་ལེན་དུ་འཁེལ་བའི་མི་

ཚེའི་འགྲོ་ལམ་ཞིག་བཙལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། རང་དགར་ལྟ་བའི་རྩོད་པ་བྱེད་
པ་ལ་དགོས་དོན་མེད། ངས་གོང་དུ་ཞུས་དོན་ཡང་དེ་ག་ཡིན། དངོས་ཡོད་གནས་
ཚུལ་དང་སྦྲེལ་ཏེ་ལག་ལེན་ཐུབ་པའི་ལྟ་བའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག སྟོན་
པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ནང་དོན་རིག་པ་ཟབ་མོ་འདི་རྣམས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

དོན་དུ་གསུངས་པ་དང༌། མར་ཁེ་སི་ཁོང་གིས་ཀྱང་མང་ཚོགས་ལ་ཁེ་ཕན་སྒྲུབ་ཆེད་
གྲུབ་མཐའ་ཞིག་མཛད་པར་བསམ་གྱི་འདུགགྲུབ་མཐའ་འདི་དག་མཁས་པ་རྣམས་ལ་རྣམ་དཔྱོད་འཕེལ་བའི་དོན་གཅིག་པུ་

མིན་པར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ཆེད་ཡིན། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ནས་འགྲོ་བ་
མི་དང༌། མིས་མཚོན་པའི་སེམས་ཅན་མང་པོ་ཞིག་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བར་
གཟིགས། འདི་དག་གི་ཆེད་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་ཞིག་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པར་
གཟིགས་ཤིང༌། མར་ཁེ་སི་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་དགུ་པའི་ནང་བྱུང་སྟེ། ཁོ་རང་གི་དུས་

སྐབས་ལ་བཟོ་ལས་འཛུགས་སྐྲུན་ཡར་རྒྱས་ཡོང་སྐབས་བཟོ་པ་ཚོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འོག་ལ་བསྡད་པ་ཞིག་དང༌། བཟོ་པས་དཀའ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

159

ངལ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་བཟོ་པའི་སྦྱིན་བདག་ཉུང་ཤས་ཤིག་གིས་བེད་སྤྱོད་
བྱེད་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་བར་བརྟེན། གནས་ཚུལ་འདིའི་

ཆེད་དུ་སྦྱིན་བདག་དེ་དག་ལ་མཐེ་བོང་ཀེར་ནས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་རོགས། བྱམས་པོ་བྱེད་རོགས་ཞེས་བརྗོད་ན་ཉན་གྱི་མ་རེད། འོ་ན་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་ཞེ་ན།
འདིའི་ཆེད་དུ་ཐབས་ཤེས་བཙལ་དགོས་ལ། ཐབས་ཤེས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་དགོས་
ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མ་ཡིན་ནའང་། ཉམ་ཐག་མི་མང་པོ་ཞིག་བཙན་
གནོན་གྱི་འོག་ཏུ་གནས་ཡོད་པའི་གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ནས་བསམ་བློ་ཞིག་

གཏོང་སྐབས། སྤྱིར་བཏང་བྱ་བ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཐོག་མར་སྐད་ཆའི་འོག་
ནས་གོ་བསྡུར་ལམ་སྟོན་དང༌། དེ་ནས་དངོས་སུ་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་དགོས།
དེའི་སྔོན་ལ་རང་གི་སེམས་ལ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་བསམ་བློ་གཅིག་འཆར་དགོས་
ཀྱི་ཡོད། བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོའམ། ལྟ་བ་ཞིག་མེད་པར་བྱ་བ་ཡོང་ཐབས་མེད།
འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཚན་ཉིད་རིག་པ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། མཚན་ཉིད་རིག་པས་
རང་གི་འཚོ་བར་ཕན་པ་མེད་ཀྱང་། མཚན་ཉིད་རིག་པར་བརྟེན་ནས་མང་ཚོགས་
ཀྱི་འཚོ་བར་ཕན་ཐོགས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། མར་ཁེ་སིའི་མཚན་ཉིད་རིག་པས་ལམ་

སྟོན་ཇི་འདྲ་བྱས་ཡོད་ཅེ་ན། གོང་སྨོས་གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
བསམ་བློའི་ནང་ལ་ལམ་ལུགས་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་པའི་བློ་སྟོབས་སྐྱེ་དགོས་ལ། བློ་
སྟོབས་མེད་ན་བསྒྱུར་བཅོས་བྱེད་ཐབས་མེད། བློ་སྟོབས་སམ། སྤོབས་པ་ཇི་ལྟར་

བཟོ་དགོས་སམ་ཞེ་ན་བདེ་སྡུག་ཚང་མ་སོ་སོའི་ལག་པར་ཡོད་པ་འདི་སྟོན་དགོས་
པ་རེད། ངས་མར་ཁེ་སིའི་ལམ་ལུགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས་པས་ཡག་པོ་ཤེས་ཀྱི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

160

མེད་ཀྱང་། ཚང་མ་སོ་སོའི་ལག་པར་རག་ལས་པ་འདི་སྟོན་གྱི་ཡོད།

ག༽ ཡུལ་ལུང་གི་བདེ་སྐྱིད་དང་། མིའི་འབད་བརྩོན།
ལུང་པའི་བདེ་སྐྱིད་རྒྱལ་པོས་བཟོས་པ་དང༌། མཐོ་རིམ་མི་སྣས་བཟོས་པ།
དཀོན་མཆོག་གིས་བཟོས་པ་མ་ཡིན་པར། ལུང་པའི་བདེ་སྐྱིད་མང་ཚོགས་ཀྱི་ལག་

པར་ཡོད་པ་ཞིག་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་ན་སོ་སོར་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་
ལུགས་ཤོད་སྟངས་འདིས་རང་བཞིན་བསམ་བློའི་ནང་ལ་བློ་ཁོག་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱེད་
ཀྱི་འདུག་སྙམ། ནང་པའི་ཆོས་ནས་བདེ་སྡུག་ཚང་མ་ལས་ཀྱིས་བྱས་པར་གསུངས་

ཡོད། ལུང་པའི་བདེ་སྡུག་འདི་རྒྱལ་པོ་དང༌། མཐོ་རིམ་མི་སྣ་དང༌། དཀོན་མཆོག་
གིས་བཟོས་པ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོའི་ལས་ཀྱིས་བཟོས་པར་གསུངས་ཡོད། ལས་དེ་
ཡང་གནམ་ནས་ལྷུང་བ་མ་ཡིན་པར་ལས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོས་པ་རེད། མར་ཁེ་སིའི་

ལྟ་བའི་ནང་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པ་རེད་ཅེས་རགས་ཙམ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ནང་པ་
ལྟར་ན་ལས་དེ་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསགས་པ་རེད། དེས་ན་བདེ་སྡུག་ཚང་མ་མཐར་གཏུགས་ན་སོ་སོའི་ལག་པར་ཐུག་ཡོད། དེའི་ཆ་ནས་བལྟས་ན་འཇིག་རྟེན་བཀོད་པ་
པོ་དེ་རང་ཉིད་ཡིན་པ་རེད། འདི་ནང་དོན་གཅིག་ཡིན།
ཡང་གཉིས་ན་བསམ་ཚུལ་འཁྱེར་སྟངས་ཐད་ནས་བྱས་ན། གཅིག་ལས་དུ་མ་

གཙོ་ཆེ་བ་བརྩི་གི་ཡོད། འདུལ་བའི་ནང་དུ་མཁན་པོ་སོགས་ཇི་ཙམ་གྱི་ཡོན་ཏན་
ཅན་ཞིག་ཡིན་ཡང་དེས་མི་ཆོག་པར་དགེ་འདུན་ཚོགས་ཏེ་ལས་བྱ་བར་གསུངས་
ཡོད། དཔེར་ན། ཆོས་གོས་དང༌། ཡོ་བྱད་སོགས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ང་ཚོར་ཚད་ཡོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

161

ལ། དེ་ཡང་འཚོ་ལྷག་མཁོ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ནས་གྱོན་གོས་འཕར་མ་བྱུང་
ཚེ་གཞན་གྱི་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་བཞག་ནས་བདག་ཉར་བྱེད་པ་ལས་སོ་སོའི་ཡིན་
བསམས་ནས་ཉར་མི་ཆོག་པ་ཡིན།

ང༽ དབུལ་ཕྱུག་ཁོད་སྙོམས་དང་། དམར་པོའི་ལྟ་གྲུབ།
ཡང༌། ཆོས་རྒྱལ་མུ་ནེ་བཙན་པོའི་དུས་སུ་བོད་ལ་དབུལ་ཕྱུག་ལན་གསུམ་བསྙམས་ཤིང་། ཐ་མར་རང་རང་གི་ལས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་ཡག་པོ་གཅིག་
མ་བྱུང༌། ཕྱིན་ཆད་ཕྱིའི་ནུས་པས་དབང་ཤེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱས་པས་འགྲིག་ཐབས་
མེད་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་མཇུག་གནོན་བྱེད་མཁན་མ་བྱུང་བ་རེད། དབུལ་ཕྱུག་སྙོམས་ཐབས་ཀྱི་བསམ་བློ་འདི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན། འོ་ན་མར་ཁེ་
སི་རིང་ལུགས་པས་ཆོས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པས་མཐུན་ཐབས་ག་ལ་ཡོད་
ཟེར་ན། དཔེར་ན་ལེ་ཉིན་གྱིས་ཆོས་ནི་རྟེན་བཟོ་ཙམ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། དཔེར་
ན། མའོ་ཙེ་ཏུང་རང་ཉིད་ཀྱིས་ང་ལ་དངོས་སུ་ཆོས་དུག་རེད་ཅེས་བཤད་བྱུང༌། འདི་
དག་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། ཁོང་ཚོའི་བསམ་བློ་ནང་ལ་ཆོས་དུག་ཅེས་པའི་ཆོས་དེ་
གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཞེས་ཕར་དྲིས་ཚེ། ཁོ་ཚོའི་ཆོས་ཟེར་
བ་འདི་དབྱིན་ཇིའི་ཚིག་ནང་ཆོས་ལ་རི་ལི་འཇོན་ (Religion) ཟེར་བ་འདི་དང༌།

ལེགས་སྦྱར་གྱི་ཚིག་ཏུ་དྷརྨ་ཟེར་བ་འདི་གཉིས་ཕྲན་བུ་ཁྱད་པར་མེད་དམ་སྙམ།
གང་ལྟར་མར་ཁེ་སི། ཨན་ཇེལ། ལེ་ཉིན། སི་ཏཱ་ལེན་སོགས་ཁོ་ཚོར་ཆོས་ལ་
རྒྱབ་གཏོད་ཀྱི་ལྟ་ཚུལ་ཞིག་བྱུང་བ་འདི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་བདེ་སྡུག་གི་གནས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

162

སྟངས་ཤིག་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་དང་། དེ་ཡང་སྐབས་དེའི་བསམ་ཚུལ་ཡོང་ས་
གཙོ་བོ་ཡེ་ཤུའི་ཆོས་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་རེད། འཛམ་གླིང་ནང་ཆོས་དར་ནས་དུས་
ཡུན་རིང་པོར་སོང་སྟེ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་མང་
པོ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་ནང་དུ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ཕར་

སླེབས་ཡོད། འདི་གཉིས་དབྱེ་བ་འབྱེད་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་ནང་དུ་རྒྱལ་པོ་དང༌། མཐོ་རིམ་རྣམས་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་དུས་སྐབས་སུ་ཆོས་ཀྱང་འདིའི་ཐོག་
ལ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཡོད། བླ་མ་ཆེན་པོ་དང༌། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཉིས་གཅིག་གྲོགས་
གཅིག་གིས་བྱས་ཏེ། དོན་ལ་གཉིས་ཕན་སྒྲུབ་བཞིན་གནས་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། རུ་
སུའི་ཛར་ནང་བཞིན་དེ་རིགས་མང་དུ་བྱུང་ཡོད། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་
དེ་རང་བཞིན་གྱི་འགྱུར་བ་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང༌། འགྱུར་བ་མ་བྱུང་ན་དཔུང་ཤུགས་ཀྱི་

གསར་བརྗེ་མ་བྱས་པར་ཐབས་མེད། ཆུ་གསོག་བསྡད་པ་ཞིག་རིམ་བཞིན་ག་ལེར་
བཏང་ན་འགྲིག་ངེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་དེ་ཡུན་རིང་འགགས་ན་ཉིན་ཞིག་དེ་བརྡོལ་རྒྱུ་
ལས་མེད། དེར་བརྟེན་དུས་ཚོད་དང་འཚམ་པའི་བསྒྱུར་བཅོས་མ་ཐུབ་པར་ལུས་ཏེ་
ནམ་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་མགོ་རྟིང་སློག་སྐབས་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལའང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་ཡོང་གི་ཡོད། ཡང་མི་གཅིག་གི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ང་ཡི་བདེ་
སྐྱིད་འདི་རྒྱལ་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། རྒྱལ་པོ་དེ་དཀོན་མཆོག་གིས་བཀོད་པའམ། དཀོན་མཆོག་གི་རྣམ་འཕྲུལ་རེད་བསམ་ན། དཀོན་མཆོག་ལ་ཟུར་ཟ་མ་
འགྲོ་བར་རྒྱལ་པོ་ལ་རྒྱབ་འགལ་བྱེད་རྒྱུའི་ཚོར་བ་ཡོང་བ་འདུག་གམ། སྤྱིར་ན་རྒྱལ་

པོར་ངོ་རྒོལ་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འཁོར་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ཞིང་། དེ་ལ་བློ་སྟོབས་ཆེན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

163

པོ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། དེ་ལྟར་རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་རྩ་བ་བརྟན་པོ་བཟོ་ཐབས་
ལ་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་མཐུན་སྦྱོར་བྱས་ཡོད་སྟབས། རྒྱལ་པོའི་ལམ་ལུགས་མི་

འདོད་པའི་བསམ་པས་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་སྐབས་ཆོས་ལའང་རྒྱབ་གཏོད་མ་བྱས་མཐུ་མེད་ཆགས་ཡོད། འདི་ངའི་བསམ་ཚུལ་ཡིན།

དེས་ན་གནས་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོང་བར་
ཁག་མི་འདུག་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །ལར་ནས་དཔེར་ན། ནང་པ་དང་། ཁ་ཆེ།
ཧིན་དྷུ། དེ་བཞིན་ཡེ་ཤུ་སུ་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་ཕལ་ཆེར་མདོ་དོན་སྙིང་པོ་གཞན་
ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་སུ་ལག་བསྟར་བྱེད་མཁན་དག་
གི་ཁྲོད་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཡོང་རྒྱུར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱས། ངོ་
ཐོག་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་དཀའ་བའི་བསམ་སྦྱོར་བཟང་པོ་རྣམས་ཕར་ཙམ་དེར་
གཡུག་བཞག་པ་དང་། ལྷོད་ཡངས་སུ་བཏང༌། རང་ཁེ་ཡོང་རྒྱུའི་དོན་ལ་གང་ཐུབ་ལག་ཏུ་བསྟར་ནས་ཡོང་བ་འདི་ལྟར་ཆགས་ཡོད་ཅེས་བཀའ་གནང༌། ཡང་ཚོགས་
མི་ཚོས་བགྲོ་གླེང་མུ་མཐུད་གནང་གྲུབ་རྗེས། མཇུག་བསྡོམས་སྐབས་༸གོང་ས་མཆོག་ནས།
དེ་རིང་ང་ཚོ་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་འདིར་ཕེབས་མཁན་རྣམ་པ་ཚོས་ཁ་སང་
དང༌། དེ་རིང་གཉིས་ཀར་ངོ་ཐོག་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་གནང༌བ་དང་། ཐུགས་སྣང་
ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་གསུང་མོལ་གནང་བ་རེད། ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་
ཡིན། དེ་བཞིན་ད་ལན་གྱི་ཚོགས་འདུ་འདི་འཚོགས་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་གྲ་སྒྲིག་གནང་
མཁན་ཚང་མར་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེ་མིན་གཞན་དག་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

164

མི་འདུག །བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུ་འདི་ལྟ་བུ་མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་འཚོགས་ཐུབ་པའི་རེ་འདུན་ཞུ་གི་ཡོད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༡ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༣༠ ཉིན། ཁང་གསར་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྟན་འཛིན་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་ཡོད་པའི་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ཚོར་སྩལ་བའི་གསུང་འཕྲིན།

ཀ༽ བཙན་འཛུལ། བཙན་གནོན། བོད་མིའི་ལས་འགན།
ཡུ་རོབ་ཁུལ་དང༌། ཨ་མི་རི་ཀ་སོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁུལ་སྡོད་ང་རང་ཚོ་བོད་
རིགས་ཕོ་མོ་ཚོའི་ཐོག་ལ་ངས་འདིར་བརྗོད་རྒྱུ་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཁ་ཤས་ནི་སློབ་གྲྭར་

ཕྱིན་ནས་གང་འཚམ་ཕྱིན་ཡོད། ཁ་ཤས་ནི་དེ་ཙམ་ཕྱིན་མེད། མདོ་དོན་ཁྱེད་རང་ཚོ་
ཚང་མ་ལུས་སེམས་བག་ཕེབས་ངང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། དེ་བཞིན་ལས་ཀ་བྱེད་
རྒྱུ་ཚང་མར་ཧུར་ཐག་བྱས་ཡོད་སྟབས། ངས་ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་དང༌།
འཚམས་འདྲི་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན། ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་
མི་ཁ་ཤས་འདི་ག་རྒྱ་གར་ལ་བསྡད་པ་དང་། ཁྱེད་རང་ཚོ་ལྟ་བུ་འགའ་ཤས་ནུབ་གླིང་

གི་ཡུལ་ཁག་ལ་སླེབས་ནས་བསྡད་ཡོད།
དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོའི་མི་མང་ཕལ་མོ་རྣམས་རང་གི་ལུང་པར་གནས་སྡོད་
བྱས་ཡོད། གང་ལྟར་ཁ་འཐོར་དགུ་འཐོར་ལྟ་བུར་ཕྱིན་ནས་དོན་སྙིང་ང་ཚོའི་བོད་ཀྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

165

གནས་སྟངས་ཐབས་སྐྱོ་པོའི་ངང་དུ་གནས་ཡོད། ང་རང་ཚོ་སོ་སོའི་ལུང་པའི་ནང་ལ་

དངོས་གནས་དྲང་གནས་གཉོམ་ཆུང་དང་ཁ་ཁུ་སིམ་པོ་བྱས་ནས་བསྡད་པ་ཞིག་ལ་

ཐོབ་ཐང་མེད་པའི་ཕྱི་རྒྱལ་དབང་ཤུགས་ཀྱིས་ང་ཚོའི་ལུང་པ་བཙན་ཟོས་བྱས་པ་མ་
ཟད། སྲིད་དོན་གྱི་ཐོག་ནས་བཙན་གནོན་ཡོད་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་མི་མང་ལ་བདེ་སྐྱིད་དང༌། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སོགས་གང་ཅིའི་ཐད་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་
རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་ན་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་མིན་པར་སྲིད་དོན་གྱི་རང་

དབང་འཕྲོགས་པ་དང་ཆབས་ཅིག །འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྩ་བ་ནས་བྲལ་
བའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་རྡུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གྱར་ཏེ་གཞི་རྩ་དེའི་འོག་ནས་ང་རང་
ཚོ་ཁ་འཐོར་དགུ་འཐོར་གྱི་གནས་ཚུལ་འདི་ལྟར་ཆགས་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ང་ཚོ་

ཕན་ཚུན་དབར་མལ་ལེ་སྟོང་ཕྲག་གིས་ཆོད་ནས་ཁ་གྲམས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་། རྩ་དོན་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་བོད་རིགས་ཡིན་པ་གཅིག་གྱུར་དང༌། བོད་མིའི་བདེ་དོན་ལ་
བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པའི་སྙིང་གི་ན་ཚ་དེ་ཡང་གཅིག་གྱུར་ཡིན་སྟབས། ང་རང་
ཚོའི་རྩ་བའི་དོན་དག་བདེ་བ་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སེལ་རྒྱུ་དེ་དག་ང་རང་ཚོ་ཚང་མའི་ལས་འགན་དང་པོ་དེ་ཡིན།
གཞི་རྩའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ལ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་བྱུང་ནས་ལོ་གང་འཚམ་
ཕྱིན་ཡོད། འོན་ཀྱང་ང་རང་ཚོའི་སྡུག་བསྔལ་དེ་རྙིང་པ་ཆགས་ནས་ཡལ་འགྲོ་བ་
དང༌། ཡུད་ཙམ་ཞིག་ནས་བརྗེད་ཆོག་པ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མིན། མི་རིགས་ཀྱི་ཉམས་

གུད་མ་སངས་བར་དུ་ང་ཚོས་སེམས་ཤུགས་སྐྱེས་ཏེ་མཐའ་བཀག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན། གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནི་བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་དེ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

166

རྣམས་ནས་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་

ལུང་པར་ཡོད་མཁན་བོད་པ་ཚོའི་ཐོག་ལ་རེ་བ་ཆེན་པོ་རྒྱག་བཞིན་ཡོད། མདོར་ན། བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་མི་རབས་རྒན་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བསམ་བློ་
ཡོད་པ་དེ་རྣམས་སྨོས་ཅི་དགོས། གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་གཞི་ནས་འཚར་ལོངས་བྱེད་
མཁན་གསར་པ་དེ་རིགས་ཀྱང་སོ་སོའི་སྒེར་གྱི་ལྟ་བའི་ཐོག་ལ་དམར་པོའི་ལྟ་བ་
ཡོང་གི་རེད། དེ་ནི་ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་ཚུན་ཆད་ཙམ་མིན་པར་དེ་སྔ་རྒྱ་མི་བོད་ལ་
མ་ཡོང་གོང་ནས་བོད་མི་རིགས་ནང་ལ་དམར་པོའི་ལྟ་བ་འཛིན་མཁན་གང་འཚམ་
ཡོད། སོ་སོའི་སྒེར་གྱི་ལྟ་བ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་མིན་རུང་མདོ་དོན་བོད་མི་རིགས་
སྤྱིའི་བདེ་སྡུག་ལ་ཚང་མས་སེམས་ཤུགས་གཅིག་པ་འཁྱེར་གྱི་ཡོད། དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་གཅིག་ནི་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་བསྡད་ནས་ཕན་ཐོགས་མེད་པར་བརྟེན། བོད་
རིགས་གཞོན་ནུ་ཕོ་མོ་སོ་སོའི་སྒེར་གྱི་ལྟ་བའི་ཐོག་ལ་དམར་པོའི་ལྟ་སྤྱོད་གཙང་མ་
ཡོད་མཁན་དེ་རིགས་ཀྱང་ད་ཆ་རྒྱ་མིར་མི་དགའ་བ་བྱས་ནས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་མཁན་
ཆགས་ཀྱི་ཡོད།

ཁ༽ རྒྱ་མིའི་སློབ་གསོ་དང་། བོད་མིའི་རིགས་ཞེན།

དཔེར་ན་ ༡༩༥༢-༡༩༥༣ ནས་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་མང་པོ་ཞིག་རྒྱ་ནག་
ལ་འགའ་ཞིག་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པས་དང་བླངས་བྱས་ནས་འགྲོ་མཁན་བྱུང་ཡོད་ལ།
མང་ཆེ་བ་ནི་བཙན་པོའི་ཐོག་ནས་འཁྲིད་འདེད་བྱས་པ་རེད། དེའི་བར་ལ་སློབ་སྦྱོང་
སྤྲོད་ལོང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་ཟད། ཡར་འཚར་ལོངས་བྱེད་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཀྱང་བྱུང་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

167

འོན་ཀྱང་ད་དུང་བོད་རིགས་གཞོན་ནུའི་ནང་ནས་དངོས་ནས་གནས་དྲང་གནས་རྒྱ་
མིའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་བོད་རིགས་གཞོན་ནུ་ད་དུང་ཡང་
རྡོག་པོ་གཅིག་བསྟན་རྒྱུ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེའི་ཐོག་ནས་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།

དོན་སྙིང་བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་རྒན་གཞོན་བར་གསུམ་མང་ཆེ་བ་ཚང་མ་བློ་
རྩེ་གཅིག་མཐུན་ཐོག་ནས་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྡོད་འདོད་མེད་པའི་སེམས་ཤུགས་སྒྲིལ་
གྱི་ཡོད་སྟབས། ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་རྣམས་ནས་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་

སེམས་ཤུགས་དེའི་མཇུག་བསྐྱངས་ནས་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་པའི་འོས་འགན་ངེས་

པར་བླང་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ལྟར་རེད།
ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་རྒྱ་ནག་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཧ་ཅང་སྟོབས་ཆེན་
རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་དང་། ང་ཚོ་ནི་མི་རིགས་ཆུང་ཆུང་སྟོབས་ཤུགས་མེད་པ་འདི་ལྟ་བུ་

ཞིག་གིས་ང་ཚོའི་རེ་འདོད་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་འགྲུབ་བསམ་པ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་ངེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་ཐོག་གི་བདེ་སྡུག་རྣམས་ནི་

མིའི་བསམ་བློ་དང༌། མིའི་ཐབས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྱུར་བ་འགྲོ་དང་འགྲོ་བཞིན་

པ་རེད། ཕྱིའི་གོ་མཚོན་དང་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོ་དང་ཛ་དྲག་པོ་གང་ཞིག་ཡོད་ནའང་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནི་མིའི་བསམ་བློར་ཐུག་ཡོད། དེས་ན་ཇི་སྲིད་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་

མང་གི་སེམས་ཤུགས་ད་ལྟ་ནང་བཞིན་བྱས་ནས་མ་བརླག་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པ་

དང༌། གཉིས་ནས་རྒྱ་ནག་གཞི་རྩའི་སྟོབས་ཤུགས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་ཅིག་ཡིན་

ནའང་། དཔེར་ན། དེང་སང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་ཆ་བཞག་ན་འགོ་ཁྲིད་མི་ཉུང་ཤས་

ཤིག་གི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང༌། བྱེད་སྟངས་ཀྱིས་འགྱུར་ལྡོག་འགྲོ་བའི་གནས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

168

ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ནས་ད་ལྟ་གང་འདྲ་ཞིག་ཤོད་གྲབས་ཡོད་དམ། ད་ལྟ་སྲིད་
བྱུས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་གྲབས་ཡོད་དམ་སྙམ་དུ་ཚོད་མི་ཐིག་པར་ཕལ་ཆེར་ནག་
ཁུང་ནང་ལ་བལྟས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། དགའ་བཞིན་སྤྲོ་བཞིན་དུ་ཞེ་ཐག་པ་
ནས་མཐུན་སྒྲིལ་དང༌། ཞེ་ཐག་པ་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཡོད་ཆེས་པ་དང༌།
མཉམ་རུབ་མེད་པ་ཆགས་ནས་ཞེད་སྣང་དང༌། དངངས་སྐྲག །དོགས་པ་བྱེད་རེས་ཁོ་ནའི་ངང་ལ་བསྡད་ཡོད། མི་རེ་ཟུང་གི་རྣམ་འགྱུར་ཕྲན་བུ་བསྟན་ལེགས་ཉེས་ཀྱི་

ཐོག་ནས་ཡ་ཡུད་འཕོ་འགྱུར་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ནས་བསྡད་ཡོད།

ག༽ ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་དང་། བོད་མིའི་སྐུ་ཚབ།
ཕྱོགས་གཉིས་ནས་བལྟས་ན་ང་རང་ཚོའི་རྩ་བའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་
དང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ད་ལྟ་ཕྱི་རྒྱལ་ལུང་པར་སྡོད་མཁན་
བོད་རིགས་ཚོ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུག །གང་ཡིན་ཟེར་ན། དངོས་
གནས་དྲང་གནས་དོན་དམ་གྱི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐུ་ཚབ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད། བོད་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་གོ་རྒྱུ་ཚོར་རྒྱུ་མེད་པར་སྡོད་མཁན་གྱི་ལུང་པའི་ནང་ལ་བོད་རིགས་

རེ་ཟུང་སླེབས་སྐབས་འགའ་ཞིག་གིས་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཏན་ཏན་ཡོང་ངེས་ཡིན།

དེས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་བོད་པའི་སྐུ་ཚབ་དང་ཁྱད་མེད་བྱས་ནས་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་ཡ་རབས་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་བསྟན་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། གཉིས་ནས་

དེང་སང་ང་རང་ཚོའི་བོད་ཕྱི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

169

དེ་ནས་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ད་ཕན་ལོ་ཤས་དེའི་རིང་ལ་འགལ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་

བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་གཙོ་ཆེ་ཤོས་གཞིས་ཆགས་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། དེང་དུས་དང་
མཐུན་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུའི་ལས་

ཀ་སོགས་གང་ཆེའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོའི་མཐུན་རྐྱེན་ལ་གཞིགས་པའི་རྩ་
བའི་གཞི་རྩ་ཨང་ཀི་དང་པོ་ཚུགས་ཏེ་ཡག་པོ་ཡོད། ཡང༌། བར་ལམ་ཞིག་ནས་དོན་
མེད་ཀྱི་གླེང་རྙོག་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད། འདི་རིགས་ནི་ང་ཚོ་མིའི་སེམས་མ་དུལ་བའི་

རྗེས་ལ་ཕྲན་བུ་མཐོང་ཚུལ་རིང་ཐུང་དང༌། སྐད་ཆ་ཤོད་རེས་ཡོང་བ་ནི་ཡུལ་ཕྱོགས་
གང་སར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེའི་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱེད་རང་ཚོ་བློ་གཡེང་བྱེད་དགོས་དོན་
མེད། དེ་ཚོ་གནས་ཚུལ་ཆུང་ཆུང་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་
ད་ལྟའང་ཡོང་གི་ཡོད་ལ། མ་འོངས་པར་ཡང་ཡོང་རྒྱུར་ངེས་པས་དེ་དག་ལ་གནད་འགག་གང་ཡང་མེད། གཞི་རྩའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ལ་རྩ་བ་ཡག་ཐག་ཆོད་ཚུགས་
ཡོད་སྟབས། ཁྱེད་རང་ཚོ་བློ་གཡེང་བྱེད་མ་དགོས། མཐའ་དོན་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མར་སླར་ཡང་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༠ ཉིན་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཤར་ནུབ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་མཐུན་རྐྱེན།
དེ་རིང་འདིར་ཁྱེད་ཚོ་ངོ་འཛོམས་གནང་མཁན་ཚང་མར་ངོས་ནས་བཀྲ་ཤིས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

170

བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་འདིར་ཕེབས་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་
ཆེ་ཞེས་ཞུ་གི་ཡོད། གཞན་དག་ང་ལ་ཞུ་རྒྱུ་མང་པོ་མི་འདུག ང་ཚོ་འདིར་ཚོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ད་ལྟ་ཁོང་རྣམ་གཉིས་ནས་བརྗོད་ཟིན་སོང༌། ང་ཚོ་ཚང་མས་
ཤེས་གསལ་ལྟར། ང་ཚོ་མི་ཟེར་བ་འདི་ཐོག་མར་སྐྱེས་པའི་སྐབས་ཤེས་ཡོན་ཅན་
བྱས་ཏེ་སྐྱེས་པ་མིན། ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་འདི་མི་ལ་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན། ཤེས་ཡོན་ནི་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཏེ་གསར་དུ་སྒྲུབ་དགོས། དེ་སྒྲུབ་པའི་དགོས་
དོན་སྙིང་པོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་བྱུང་ན་བསམ་ནས་སྒྲུབ་པ་ལས།
ང་ཚོར་རྙོག་དྲ་སྣོན་མ་བཟོ་རྒྱུའི་དོན་དུ་མིན་ལ། བྱེད་རྒྱུས་ཕོངས་ནས་བྱས་པ་
ཡང་མིན། བདེ་སྐྱིད་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དོན་དུ་མི་ལ་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུའི་
ནུས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། དེའི་ཁ་སྐོང་ལྟ་བུར་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་ཞིག་བྱུང་

བ་ཡིན། དེ་ནི་དུས་རབས་ནས་དུས་རབས་སྦྲེལ་ཏེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད། ཡང་སྙིང་
ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་། ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡོན་ཏན། ནང་
གི་ཡོན་ཏན་གང་ཞིག་ཡིན་རུང༌། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་ཤེས་ཡོན་གྱི་རིགས་ཚང་མའི་
རྩ་བའི་སྙིང་པོ་དེ་མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་ཕལ་ཆེར་རེད།
དེང་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་རིགས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད།
ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ལག་རྗེས་ལ་མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་གསར་པ་ཐོབ་པ་དང༌།
མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕན་ཐོགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ལ། དེ་དང་ཆབས་
ཅིག་རྙོག་དྲ་ཡང་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། དེང་དུས་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ལུང་

པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་དུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། སྔར་ཕན་མི་མང་པོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

171

ཞིག་གི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་རང་རང་སོ་སོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་ལུགས་ལྟ་བུ་ཡོད་
པ་དེ་ནོར་འཁྲུལ་གཏན་ནས་མེད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་ཀྱང༌།
དེང་སང་གི་མི་ཚོར་གནས་ཚུལ་འདིས་མ་འདང་བའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོང་གི་ཡོ། འདི་
ལྟར་ཡིན་སྟབས་ང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་འདིར་དཔེ་
བལྟ་ས་དང༌། མིག་བལྟ་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུགསྔོན་ཐོན་གྱི་ལུང་པ་ཚོར་མི་ཐོག་མང་པོས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་སྟེ་ཡར་རྒྱས་
ཕྱིན་པ་དེས་མི་འདང་བའི་གནས་ཚུལ་གང་དང་གང་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག །ང་ཚོར་
ཆ་བཞག་ན་ཤེས་ཡོན་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ང་ཚོ་ཧ་ཅང་རྗེས་ལུས་ཐེབས་ཡོད།
ཡང་བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་འགའ་ཤས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ང་ཚོ་ཡར་རྒྱས་རེད། འོན་ཀྱང་ང་ཚོ་གཅིག་པུའི་འགྲོ་སྟངས་དེས་ཀྱང་འདང་མི་ཐུབ་ལ། མི་ཚོའི་

འགྲོ་སྟངས་གཅིག་པུས་ཀྱང་མི་འདང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་འདུག་གམ། གང་ལྟར་ཡང་

སྙིང་ཤེས་ཡོན་ཟེར་བ་འདི་མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བའི་དོན་དག་ཡིན་པས། ང་ཚོས་
གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས་པ་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་མི་དེ་ཡོན་ཏན་ཅན་ཞིག་བཟོས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དེ་ཡོན་ཏན་ཅན་
ཞིག་བཟོས་པའི་ཐོག་ལ་ཁོ་རང་ལའང་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་པ་ཞིག་དང༌། སེམས་སྐྱིད་པོ་
ཞིག །ཞོར་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་མ་ཐུབ་ཀྱང་སོ་སོའི་རོགས་པ་འགྲོ་
བ་མིའི་རིགས་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བ་ཞིག་དང༌། ཚང་མར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བློ་སེམས་དཀར་པོ་འཁྱེར་མཁན་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ན་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་
པའི་དགོས་དོན་དེ་རེད། ང་རང་ཚོ་མ་གཞི་བཙན་བྱོལ་བ་ལུང་པ་མེད་པའི་མི་སྐྱོ་པོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

172

ཁ་ཐབས་ཞན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཏང་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ་
བསམ་གྱི་འདུགཁ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་། མིའི་བདེ་སྐྱིད།
མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བ་ཞིག་དང༌། འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་
ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། ང་ཚོས་ལམ་ལུགས་རྒྱུན་འཛིན་
བྱེད་དགོས་དོན་མེད། ཡས་ཡས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དང༌། མས་མས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་
རེད་ཅེས་བརྗོད་དྲགས་ན། དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་རན་མི་ཐུབ་པ་དང༌།

དེས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་མི་ཐུབ། ལུགས་སྲོལ་ཟེར་བ་འདི་ཡང་མིས་བཟོས་པ་རེད།
ངའི་ལྟ་བའམ་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

ལུགས་སྲོལ་ཟེར་བ་མིས་བཟོ་དགོས་དོན་ནི། མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་བྱུང་ན་

བསམ་ནས་བཟོས་པ་རེད། མཐའ་མ་ལུགས་སྲོལ་དེས་མི་ལ་ཕན་གྱི་མི་འདུག་ན་

ལུགས་སྲོལ་དེར་བརྩི་དགོས་པ་མེད་ཅིང༌། ལམ་ལུགས་དེ་འཛིན་དགོས་པ་མེད། ང་
རང་ཚོས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་དུ་མི་ལ་གང་འདྲ་བྱས་ན་ཕན་པ་འདུག །གང་འདྲ་བྱས་

ན་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་སྤྲོད་ཐུབ་པ་འདུག །རྩ་དོན་འདི་ལ་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་
གལ་ཆེན་པོ་མིན་ནམ་བསམ་གྱི་འདུགའཛམ་གླིང་འདིར་གཞུང་གི་ལུགས་སྲོལ་འདྲ་མི་འདྲ་དང༌། དཔལ་འབྱོར་
ལུགས་སྲོལ་འདྲ་མི་འདྲ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་འདྲ་མི་འདྲ་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་
པ་འདི་རྣམས་དང་ཐོག་མིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། ད་ཆ་གོ་ལྡོག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

173

ནས་མིའི་བདེ་སྐྱིད་དེ་བློས་བཏང༌། ལམ་ལུགས་དེ་གཙོ་ཆེར་འཛིན་མཁན་འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲའི་རྐྱེན་པས་འཛམ་གླིང་དུ་རྙོག་དྲ་གང་འདྲ་འདུགཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་རེད། ཤར་ཕྱོགས་ལུང་པའི་ནང་དུ་རྙོག་དྲ་དེ་འདྲ་ཞིག་

ཡོང་གི་ཡོད་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཝི་ཏི་ནམ་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཨེ་ཡིན། གང་སར་

དགོངས་པ་བཞེས་དང༌། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཐེན་འཁྱེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ལམ་
ལུགས་ཀྱི་འཐེན་འཁྱེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འདུག །དེ་དག་ང་རང་སྒེར་གྱི་བསམ་

ཚུལ་ཡིན། ངས་བལྟས་ན། རྩ་བ་དང་སྙིང་པོ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་དེ་བརླག་པའི་བཟོ་ལྟ་བུ་
མཐོང་གི་འདུགགང་འདྲ་བྱས་ན་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་གི་འདུག །འདི་ལ་བསམ་བློ་བཏང༌། འདི་དངོས་
ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་སྦྲེལ་ནས་དེ་ལ་གང་སྨན་པ་གཅིག་དང༌། དེ་ལ་ལེགས་ཆ་ཡོད་
པ་ཞིག་འདུག་ན་ལམ་ལུགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མེད། ལམ་ལུགས་འདྲ་མིན་རྣམས་རྩ་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཡིན་པ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་མིན།

བསྒྲུབ་བྱ་དེ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་རེད། བསྒྲུབ་བྱ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་ལ་བསམ་བློ་མ་བཏང་
བར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་འདྲ་མི་འདྲར་མགོ་འཁོར་ནས་བསྡད་ན་ནོར་འཁྲུལ་
རེད། ངས་དེ་འདྲ་ཞིག་དྲན་གྱི་འདུགང་ཚོ་དེ་སྔོན་ལྷ་སར་ཡོད་པའི་སྐབས་རྒྱ་མིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་གི་ཡོད། ད་
ལྟ་བོད་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་ལ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང༌། རོགས་རེས་མཉམ་སྦྲེལ་ཟེར་བ་སོགས་བར་བརྒལ་གྱི་ལམ་ལུགས་མང་པོ་ཞིག་བརྒྱུད་མ་དགོས་པར་ཐད་ཀར་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཡོད་པ་རེད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། རྒྱལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

174

ཡོངས་ཚང་མ་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་

རྒྱབ་རྟེན་ལྟ་བུ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་སྟབས་ཀྱིས་རེད་ཅེས་ཟེར་གྱི་ཡོད།
དེ་བཞིན་དུ་གཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོར་ཁེ་ཕན་ཞིག་མེད་དམ་སྙམ། ང་རང་ཚོ་ད་
ལྟ་བར་དུ་གཞི་མང་པོ་ཞིག་ནས་རྗེས་ལུས་སུ་བསྡད་དེ་ད་ཆ་ང་ཚོ་ཕྱིར་ཐོན་པའི་
སྐབས་ལ། ང་ཚོར་མིག་བལྟ་ས་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། ཤར་ནུབ་གས་སར་
མིག་བལྟས། མི་ཚོར་རྙོག་དྲ་ཡོང་ས་དེ་གང་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་འདུག དཔེར་ན།
ཡུ་རོབ་ནང་ཆ་བཞག་ན། དངོས་གནས་གཞི་གཅིག་གི་ནང་ནས་ཤེས་ཡོན་ཡར་
རྒྱས་ཆེན་པོ་ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང༌། དེང་སང་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ནས་མ་འགྲིགས་པར་འཁོས་སུ་མ་ཕབ་པ་ཡོང་གི་འདུག་པ་འདིའི་ཡོང་སའི་རྩ་བ་གང་འདྲ་
ཞིག་ལ་ཐུག་གི་འདུག །འདིར་ཐབས་ཤེས་གང་ཞིག་འདུག །ང་ཚོས་དེ་དག་ལ་རྩད་
གཅོད་ཡག་པོ་བྱས་ནས་ཤེས་ཐུབ་པ་བྱུང་ཚེ། ཁོང་ཚོ་འགྲོ་སའི་ལམ་ལ་སྐྱོན་ཡོད་
ནའང༌། ང་ཚོ་སྐྱོན་དེ་བརྒྱུད་མ་དགོས་པར། ཉམས་མྱོང་དེ་མིས་བསགས། ལེགས་
ཆ་དེ་ང་ཚོས་ལེན་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཁེ་བཟང་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་ནས་ཁེ་ཕན་མེད་དམ་
སྙམ་པ་འདུག །ང་ཚོར་དཔེ་བལྟ་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་འདྲའི་ཐོག་
ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས།

ག༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་བྱ་གཞག་དང་། དེའི་དགེ་མཚན།
མདོ་དོན་ཡང་སྙིང་ང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་སྣ་
ཤ་སྟག་ཡིན། དངོས་གནས་བྱ་བ་དེ་རླབས་ཆེན་རེད། བཟང་པོ་རེད། མི་ལ་ཕན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

175

སེམས་བྱས། སོ་སོའི་ལྟོ་ཕོགས་དང༌། སོ་སོའི་ཁེ་གྱོང་གི་བསམ་བློ་མིན་པར། འགྲོ་
བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་གི་ཡོད་བསམ་ནས་ལས་ཀ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་

རླབས་ཆེན་རེད། ལས་ཀ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། དཔེར་ན། ང་ཆོས་པ་གཅིག་གི་ཐོག་
ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ན། ཆོས་ཁྲིའི་སྒང་ལ་བསྡད་ནས་ཆོས་བཤད་པ་དེ་དུས་དུས་རེད། སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་ཕྲུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་ནས་ལོ་དང་ཟླ་བ་སྦྲེལ་ཏེ་ཕྲུ་གུ་
ཡ་རབས་འབྱུང་ཐུབ་པ་དང༌། དེའེ་མི་ཚེ་བཟང་པོ་ཞིག་གི་མཐའ་འཁྱོལ་བ་ཡོང་བའི་
འགན་སོ་སོས་བླངས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་དེ་ལས་རླབས་ཆེ་བ་མེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ལས་ཀ་དེ་རྩ་ཆེན་པོ་རེད། མཁྱེན་སོང་ངམ། འདི་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས།
སྤྱིའི་ཆ་ནས་མི་ཞིག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག །མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་
རྒྱུའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ང་ཡས་ཡས་ཀྱིས་བསྐོས་པ་རེད།
དེས་ན་ངས་དེ་མ་བྱས་ན་འགྲིགས་ཀྱི་མ་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ། གོང་ནས་མར་རྩད་
གཅོད་བྱེད་མཁན་ཞིག་མ་བྱུང་ན། དེ་ལས་ཀ་འགྲིགས་པའི་བཟོ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་
མི་འགྲིགས། སོ་སོ་སོ་སོས་བསམ་བློ་ཡག་པོ་བཏང༌། སོ་སོའི་འོག་ལ་ཡོད་མཁན་སོ་སོས་མཛུབ་སྟོན་བྱས་ནས་འགོ་འཁྲིད་པའི་ཕྲུ་གུ་དེ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་
ཐུབ་པ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་འདི་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་གལ་
ཆེན་པོ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

176

ང༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ།
དེ་ནས་གནས་ཚུལ་གཉིས་པ་དེ། ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ལ་སྒོས་སུ་སྲིད་
དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་འདྲེས་ཡོད། ང་ཚོས་སྲིད་དོན་དེ་བློ་གཏོང་ཐབས་མེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་རྣམས་ད་ལྟའི་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་

ཚུལ་དེས་མ་འགྲིགས་པར་དངོས་གནས་འ་ཆད་འུ་ཐུག་ནས་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་
གཏིང་ནས་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་དེར་འགྱུར་བ་གཏོང་རྒྱུའི་འདོད་པས་རྐྱེན་བྱས་ནས་
ང་ཚོས་སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀ་འདི་མ་བྱས་པར་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ང་
ཚོས་རྙོག་དྲ་སྣོན་མ་དེའི་གནས་ཚུལ་ལ་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་
འདུག །ཕྲུ་གུ་མི་རེ་ངོ་རེའི་མི་ཚེ་བཟང་པོ་ཞིག་མཐའ་འཁྱོལ་བ་མ་ཟད། ང་ཚོ་བོད་
སྤྱི་པའི་དོན་དག་དེ་ལ་སྨན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་བམས་བློ་ངེས་པར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་
འདུག །སྤྱིར་བཏང་ཤེས་ཡོན་ཙམ་དུ་མ་ཟད། སྲིད་དོན་ཐོག་ལ་ཡང་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། མི་ལ་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ་གཅིག་པུས་འགྲིགས་ཀྱི་མི་

འདུག །ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ནས་སོ་སོ་གཅིག་པུ་མི་ཚེ་

བཟང་པོ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་ཙམ་ཞིག་མ་ཡིན་པར་ང་ཚོ་བོད་སྤྱིའི་དོན་དག་དེ་དང༌།
དོན་དག་དེ་ལ་སྨན་པ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་ལེགས་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་
དགོས། འདི་ལ་ཚང་མས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། ཤེས་ཡོན་དང༌། སྲིད་དོན་གྱི་གནས་

ཚུལ་ཐ་དད་བྱས་ཏེ། སྲིད་དོན་གྱི་བསམ་བློའི་ལམ་ཕྱོགས་སྟོན་སྟངས་ཐོག་ལ་ལྷོད་
ཡངས་སུ་ཕྱིན་ན་ཕངས་པོ་རེད། ཉེན་ཁ་ཡོད་རེད། དེ་ཡང་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀྱི་འདུག

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

177

ཅ༽ རིག་གཞུང་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་དང་། བོད་མིའི་མི་གཤིས།
དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་པའི་སྐོར་སྐད་ཆ་རྟག་
ཏུ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་ངོ་ཤེས་པའི་མི་མང་པོས་བོད་མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་
སྟངས་དང༌། གཤིས་ཀ་དེ་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་མཁན་མང་པོ་
འདུག །དེ་མི་གཅིག་གཉིས་ཙམ་མིན་པར། མི་མང་པོས་ཁ་གཅིག་གྲགས་ཤོད་ཀྱི་
འདུག །དེ་ལ་གཞིགས་ན་ང་ཚོ་བོད་མིའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཀུན་སྤྱོད་འཁྱེར་
སྟངས་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ལ་དགེ་མཚན་ཞིག་དངོས་གནས་ཡོད་པ་མིན་
ནམ་སྙམ། གང་ལྟར་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་བའི་སྐབས་ལ་སེམས་བག་ཕེབས་
པོ་དང༌། སེམས་ལྷོད་ལྷོད་ཅིག་ང་ཚོ་ལ་ཡོང་གི་ཡོད།
དེ་ནི་དངོས་པོ་ནང་བཞིན་རྡོག་རྡོག་གཅིག་མིག་ལ་སྟོན་རྒྱུ་མི་འདུག་ཀྱང་། ཆུ་

ཚོད་ ༢༤ ནང་འདི་འདྲའི་སེམས་ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་ཡོད་པ་དེ་ཁེ་བཟང་རེད། སོ་
སོར་ཡོད་པའི་ལེགས་ཆ་འདི་གྲས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་སྲུང་སྐྱོབ་
བྱེད་འོས་པ་རེད། ང་ཚོས་ཤེས་རིག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་ཞེས་རང་བཞིན་ཁ་སྦར་

མོ་གང་བཤད་པས་མི་འགྲིགས། དེའི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང༌། དེ་གང་འདྲ་
བྱས་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ། དེ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་པ་བཅས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། དེ་སྐོར་དེབ་བྲིས་པས་འགྲིགས་ཀྱི་མེད། ཕྱི་རོལ་ཡི་

གེའི་ཐོག་ཡོད་པས་ཀྱང་འགྲིགས་ཀྱི་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག མདོ་དོན་ཡང་སྙིང་མི་རེ་ངོ་
རེའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་དགོས། འདི་བཟོ་ས་སློབ་
གྲྭའི་ནང་ལ་བཟོ་དགོས། ང་ཚོས་ཤེས་རིག་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་ཟེར་བ་དེ་སྔའི་ལམ་དང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

178

ལུགས་སྲོལ་འགྲོ་སྟངས་གྲ་གྲུ་མ་ཉམས་པར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་མིན། དེ་
ལྟར་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཤེས་རིག་ཟེར་བ་འདི་ཧ་ཅང་གཞི་

རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན། རིགས་འགའ་ཤས་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་གནས་
ཚུལ་ལ་གཞིགས་ནས་ལམ་ལུགས་དང༌། འགྲོ་ལུགས་ཆགས་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་
མདོག་ཁ་པོ་རེད། འདི་ཚོའི་གྲས་ང་ཚོས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་ལ། བྱས་
ནས་དགོས་པ་ཡང་མེད། འདི་ཚོ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱིན་བསྡད་ན་ལྐུག་པའི་ལས་ཀ་

རེད། སྤྱི་ཚོགས་འགྱུར་འགྲོ་གི་རེད། མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་འགྱུར་འགྲོ་གི་

རེད། འཛམ་གླིང་གི་གནས་ཚུལ་འགྱུར་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ཚོའི་གྲས་བརྗེ་དགོས་པ་
ལས་བསྡད་ནས་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་མེད།
ཡང་དེ་མིན་ཤེས་ཡོན་གྱི་རིགས་གཅིག་དངོས་གནས་མིའི་རྩ་བའི་བདེ་བ་
སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ། ད་ལྟ་ཞུས་པ་བཞིན་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་བསམ་བློའི་

ནང་བག་ཕེབས་པོ་ཡོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་འདི་ཚོའི་གྲས་རྩ་བའི་མིའི་བདེ་སྡུག་གི་ཐོག་ལ་
ཕན་གནོད་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་སྟབས། དེ་དག་ང་ཚོས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་འོས་པ་རེད། འདི་

ནི་ང་ཚོ་བོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཚང་མར་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་

ཡག་པོ་རེད།

ཆ༽ འཛམ་གླིང་གི་དཀའ་ངལ་དང་། ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྟོན།
ང་ཚོའི་མིག་ལྟོས་བཟང་པོ་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་གནད་འགག་དེ་བརྩད་ཆོད་ནས།
ལམ་སྟོན་ཡག་པོ་བྱས་ན་བོད་པའི་སློབ་གྲྭའི་ཕྲུ་གུ་གཅིག་གི་དོན་དག་ཙམ་མིན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

179

པར། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་ཚང་མར་ང་ཚོའི་མིག་ལྟོས་དེ་བསྟན་ཆོག་པ་ཞིག་རེད།
མིག་དཔེ་བསྟན་ཐུབ་པ་ཞིག་གཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོར་བྱེད་རྒྱུ་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད།
མདོ་དོན་ཡང་སྙིང་མི་གཅིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་མི་ལ་རང་བཞིན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་
ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་
ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡོད་ན་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་རེད། འདིས་ང་ཚོར་ཕན་པ་རེད། ཤར་ནུབ་མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ཀྱང་རུང༌། ཤ་མདོག་ཚོས་གཞི་ལའང་ཁྱད་པར་མེད། སྤྱི་

ཚོགས་གནས་ཚུལ་ལའང་ཁྱད་པར་མེད། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་མི་གཅིག་ཡིན་ཕྱིན་

ཆད་དེ་ལ་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བའི་སྡུག་བསྔལ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ང་ཚོ་བོད་པ་གཅིག་པུའི་དོན་ཙམ་མིན་པར། འཛམ་བུ་གླིང་གི་

མི་ཚང་མའི་དོན་དུ་ཕན་པ་རེད།
ཤེས་རིག་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་དབྱེ་ན། འདི་འདྲའི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ལྟ་བུ་ཞིག་མེད་
དམ་བསམ་གྱི་འདུག །འདི་ལ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས་ཀྱི་འདུག །དཔེར་ན་ང་
ལ་ཆ་བཞག་ན། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བསམ་བློ་འཁོར་ན་ཡང་ལྡང་གི་མི་འདུག དེ་
སྐོར་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་དང༌། དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ནི་ཤེས་
ཀྱི་འདུག །རེད་དེ་བྱེད་ཕྱོགས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ཐབས་ཤེས་གང་འདྲ་ཞིག་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད་མི་གཅིག་གི་ནུས་པས་ལྡང་ཐབས་མེད། འདི་

མུར་ལྷོད་ཡངས་བྱས་ནས་ལུས་པ་ཡིན་ན་ལས་དོན་འདི་ཚོའི་གྲས་ཁང་པ་ཞིག་པ་
ལྟ་བུའི་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང༌། དེའི་ཉམས་ཆག་

དང་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་ལུགས་འདི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་བཞིན་ཤོག་བུ་སྣུམ་ཐིག་ལྟ་བུར་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

180

ཕྱིན་ནས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་དང༌། གཅིག་བྱས་ན། མི་ཐོག་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཕྱིན་

པའི་མཇུག་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་ཉམས་ཆག་ཕྱིན་པ་དང༌། འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་

པ་ཞིག་གཞི་ནས་མཐོང་གི་རེད། དེ་དུས་ཕྱིས་ཚར་བ་རེད།

དེར་བརྟེན་ཤེས་རིག་གི་སྐོར་འདི་ཧ་ཅང་གི་ཛ་དྲག་པོ་ཞིག་དང༌། གལ་ཆེ་དོན་
ཆེ་ཡིན་པའང་ཤེས། བྱེད་ཕྱོགས་གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་མིན་ཚོད་ཀྱང་མི་ཐིག་

པའི་སྐབས་འདིར་བློ་སྦུག་དོག་དྲགས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་ནའང་མི་འགྲིགས། སོ་

སོའི་ལམ་ལུགས་དང༌། སོ་སོའི་འགྲོ་སྟངས་དེ་རྣམས་ཡག་པོ་འབའ་ཞིག་ཡོད་ཟེར་
ན་རྒྱ་མིའི་སྐད་ཆའི་ཤོད་སྟངས་ལྟར་དོན་ཕན་ཡོང་རྒྱུ་ནམ་ཡང་མེད། ཡང་མི་གཞན་

དག་གི་འགྲོ་སྟངས་དེ་དག་ཚང་མ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བཟང་པོ་ཞེ་ཅིག་རེད་ཅེས་

བརྗོད་ཀྱང་འགྲིགས་ཀྱི་མི་འདུག །གནས་ཚུལ་ཚང་མར་བལྟས། གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏིང་རིང་པོ་ཞིག་བཏང༌། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མིའི་བསམ་བློའི་འགྲོ་སྟངས་དང༌། མིའི་ཀུན་སྤྱོད་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་

འགྲེལ་བཤད་ཅིག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ། དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ལེགས་ཆ་བླངས། དེང་
སང་མི་ཚོས་སྤྱིར་བཏང་འགྲོ་བ་མི་ཡི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང༌། སྤྱི་

ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགྲོ་སྟངས། རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འགྲོ་སྟངས་འདི་

གྲས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་ཅིག་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ལའང་ཉམས་ཞིབ་

བྱས། ཕྱོགས་ཚང་མའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟག་དཔྱད་དང་ཉམས་ཞིབ་མཐིལ་ཕྱིན་པ་

བྱས་ཏེ། ང་ཚོས་རིམ་པས་ལམ་སྟོན་གསལ་པོ་ཞིག་བྱས་ན་བྱེད་ཨེ་ཐུབ་བསམ་པ་

དྲན་གྱི་འདུག །འདི་དངོས་གནས་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང༌། ཛ་དྲག་པོ་ཞིག་གི་གནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

181

ཚུལ་ཡིན་སྟབས། ཚོགས་འདུ་ཞིག་ཚོགས་ནས་ལག་ལེན་སྐོར་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་
ཕྱོགས་དང༌། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་རྩ་བའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་འདི་ཚོའི་

གྲས་གོ་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་རན་པ་མིན་ནམ་ཞེས་ཁ་སང་སྐད་ཆ་
བྱུང༌།

ཇ༽ དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད།
རྩ་བའི་ང་ཚོའི་ཤེས་རིག་སྲུང་སྐྱོབ་གཏིང་རིང་པོའི་ཆ་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་
ཕྱོགས་ཀྱི་སྐོར་རྗེས་སུ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་རྒྱུ་དང༌། སྔོན་ལ་སློབ་གྲྭ་ཁག་བཙུགས་ནས་ཚུགས་པ་དང༌། ཚུགས་མུས་སུ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཕྱོགས་
སྐོར་ལ་གོ་བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་བཅས་ཁག་གཉིས་སུ་བགོས་ཏེ། ད་རིང་འདིར་སློབ་གྲྭ་ཡོད་
བཞིན་པའི་ནང་དཀའ་ངལ་སེལ་ཕྱོགས་སྐོར་ལ་ཚོགས་པ་རེད། དེ་ལ་ངས་སློབ་གྲྭའི་

འཕྲལ་སེལ་གྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་སྐོར་ལ་གོ་བསྡུར་བྱེད་གཞི་ཟེར་ནའང་རུང༌།
རྩ་བའི་ང་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་སྐོར་ལ་ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་གང་
ཡོད་ཞུས་པ་ཡིན། ངས་ཞུས་པའི་ནང་ལ་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་མ་དག་པ་གཉིས་

ཡོད་ངེས་པས། འདིར་ཁྱེད་རང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་དགོངས་པ་བཞེས་དགོས།
ང་ཚོས་རྩ་བའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་དེ་གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་
དགོངས་པ་བཞེས་ཐུབ་ན་དྲན་གྱི་འདུག །གནས་ཚུལ་འདི་སྐོར་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་
ཤེས་ཡོན་གཅིག་པུ་ཡོད་པའི་མིའི་ཀླད་པས་ལྡེང་ཐབས་མེད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་
ཡོན་གཅིག་པུ་ཡོད་པའི་མིའི་ཀླད་པས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ལྡེང་ཐབས་ཨེ་ཡོད་སྙམ། ང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

182

ཚོས་འདི་ཉིན་མ་གཅིག་ལ་གོ་བསྡུར་བྱས་ནས་བཟོ་ལྟ་ཆགས་ཐུབ་རྒྱུ་ཕལ་ཆེར་
ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཚང་མས་དོ་སྣང་བྱས། བསམ་བློའི་ནང་ལ་བཞག་ནས་དེང་

སང་གི་འཛམ་གླིང་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པ་འདིའི་གནས་

ཚུལ་ལ་གཞིགས་པས། ནང་བསམ་བློའི་ཡར་རྒྱས་ཞིག་གང་འདྲ་བྱས་ནས་གཏོང་

ཐུབ་ཀྱི་འདུག །གང་འདྲ་བྱས་ནས་ང་ཚོས་ལམ་ཕྱོགས་བསྟན་ཐུབ་ཀྱི་འདུག །འདི་

ནི་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གུ་དོག་པོ་བྱས་པ་མིན་ལ། ལྐུག་པ་ཨུ་ཚུགས་བྱས་པ་དེ་བས་
མིན། རྒྱ་མིའི་སྐད་ཆ་ལྟར་མི་རིགས་གུ་དོག་རིང་ལུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་བཏང་བ་
ཡང་མིན། ང་ཚོ་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་གི་མི་གཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན། མིས་མིའི་

བྱུས་གཏོགས་བྱེད་པ་བབས་འོས་ཡོད་པས། འདི་དག་གི་ཐོག་ཏུ་དགོངས་བཞེས་

གནང༌གལ་ཆེ། ཚང་མའི་སེམས་ལ་བཞག་དགོས་ལ། ཤེས་རིག་གི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་

དང་། ལས་འགན་འཁྲི་མཁན་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་མིན་

ནམ་སྙམ། རིམ་པས་རིམ་པས་སོ་སོ་སོ་སོའི་ཉམས་མྱོང་དང༌། དེ་འདྲའི་གནས་

ཚུལ་བརྟག་དཔྱད་མང་པོ་ལོ་བསྟུད་ནས་བྱས་པའི་མཇུག་ལ་གཅིག་བྱས་ན་ལམ་

སྟོན་ཡག་པོ་དེ་འདྲ་ཏན་ཏན་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པའི་རེ་བ་

ཡོད། འདི་གཅིག་ཡིན།

ཉ༽ བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་དང་། དགེ་སྐྱོན་ལ་བརྟག་ཞིབ།
དེ་ནས་དོན་ཚན་གཉིས་པ་ནི། སྔོན་མ་ང་ཚོ་སློབ་གྲ་ཚུགས་པའི་སྐབས་སུ་

སྔོན་ལ་འགྲོ་ལུགས་འགྲོ་སྟངས་དང་། སློབ་གྲྭའི་སྒྲོམ་གཞི་ལྟ་བུ་མ་ཆགས་པའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

183

དཀའ་ངལ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་འགོར་བ་རེད། ད་ཆ་འདིའི་ངོ་བོ་དེ་བརྗེས་ནས་རྩ་བའི་

བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་དེ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་
འདུག །ད་ལྟ་བར་བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་དེས་ལྡེང་གི་འདུག་གམ་མི་

འདུག །ལྟ་བའི་དུས་སྐབས་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དེར་ཕལ་ཆེར་སླེབས་ཀྱི་མེད་
དམ་བསམ་གྱི་འདུག །དེ་ནི་གཏིང་རིང་པོ་ཡིན་པས་གོང་དུ་ཞུས་པའི་གནས་ཚུལ་
དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།
ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྱུ་གུ་ཚོ་གཞི་ནས་བསམ་བློའི་ཚད་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ནས་གནས་

ཚུལ་མང་པོ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ལོ་གཅིག་མ་སུ་རི་ལ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་ཕྲེང་
རིང་ཁོ་རང་གཉིས་དང་སྐད་ཆ་བྱུང་དོན། ད་ཆ་ཕྲུ་གུ་ཚོ་འཚར་ལོངས་གང་འཚམ་
ཡོང་དུས་བོད་ཀྱི་དེ་སྔའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དང༌། བོད་ལུང་པ་འཐུས་ཤོར་
འགྲོ་གཞི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲི་བ་ཁྱད་མཚར་
པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་པས། ངས་ཕྲུ་གུ་རྒན་པ་ཚོ་ཐུག་ན་ཞེས་སྐད་ཆ་བྱུ་དོན་ལྟར་ཕྲུ་གུ་རྒན་པ་ཚོ་ཟུར་དུ་ཐུག་པ་ཡིན། དེ་ཚོ་དངོས་གནས་རླབས་ཆེན་རེད། ང་ཚོར་
རླབས་ཆེན་གྱི་མེ་ཏོག་གཞི་ནས་ཤར་གྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡག་པོ་རེད། ང་དེ་དུས་ཧ་ཅང་
དགའ་པོ་བྱུང༌།
སོ་སོའི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་དགེ་སྐྱོན་ལ་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན། དེ་
རིགས་དང་ང་ཚོ་གཤིབས་གཏུགས་བརྒྱབ་ནས་རྩོད་པ་རྩོད་དེ་བརྡར་བའི་གསེར་
བཞིན་ཆགས་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་རེད་ཟེར་བ་
དང༌། ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་ཟེར་བ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་རེད་ཟེར་བ་ལྟ་བུ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

184

བཀའ་ཕེབས་བཞིན་དང༌། བཀའ་གནང་རང་ཞེས་པའི་སྐད་ཆ་དེ་ཚོའི་སྒང་ལ་ཕྱིན་

ན། ང་ཚོའི་ལས་ཀ་དེ་མགོ་རུལ་རྣ་བས་མ་ཚོར་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུ་ཐག་ཚོད་པ་མ་
གཏོགས་ཁྱོན་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུག །ང་ཚོ་ཡང་ཡང་ཚོགས་འདུར་སྐད་ཆ་ཡོང་གི་འདུག །ཅི་མཛད་ལེགས་མཐོང་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེ་དུག་རང་རེད། ང་ཚོ་ཡར་རྒྱས་
འགྲོ་དགོས་པ་དང༌། ང་ཚོ་དེང་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་

དང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཅི་མཛད་ལེགས་
མཐོང་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེ་དུག་རེད། ཧ་ཅང་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ཆ་ཉེན་ཁ་དེ་
སེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དངོས་གནས་རང་སྟོབས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་
ཞིག་སླེབས་པ་དེ་ཧ་ཅང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་དུས་མ་སུ་རིར་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཐུག་པའི་
སྐབས་སུ་འགྲེལ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང༌།
ངས་ལེགས་པོ་མི་ཤེས་ཀྱང༌། ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་རྣམས་བཤད་པ་ཡིན།

དེ་བཞིན་དེ་རིང་དེ་ནས་འཕྲོས་པའི་སྐད་ཆ་སྣོན་མ་ལྟ་བུ་ཆགས་སོང་ཡང་། དཔེར་
ན། ཟླ་བ་ནོར་བུའི་བསམ་བློ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། དངོས་གནས་དགའ་བསུ་ཞུ་དགོས་པའི་
བསམ་བློ་ཧ་ཅང་གི་རླབས་ཆེན་པོ་རེད། བོད་པ་ཞིང་པ་སྐྱོ་པོ་ཞིག་གི་ཕྲུ་གུ་གཅིག་
གིས་སོ་སོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས། གཞི་ནས་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་གང་འཚམ་སོན་ནས་
གཏིང་རིང་པོའི་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་སྐད་ཆ་བཤད་ཡོང་དུས་ཧ་ཅང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
མཐོང་གི་འདུག །སྐབས་རེར་བཀའ་ཤག་ལའང་སྐད་ཆ་བྱུང༌། ཟླ་བ་ནོར་བུ་དང་ཟུར་
དུ་ཐུག་འཕྲད་བྱས་ཏེ་ངས་བསྔགས་བརྗོད་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང༌། ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། རླབས་ཆེན་རེད། འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་ནས་བསྡད་ཡོད། བསམ་ཕོད་པ་དང་། ཤོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

185

ཕོད་པ། བྱེད་ཕོད་པ་དགོས་ཞེས་ངས་རྒྱུན་དུ་ཤོད་དོན་དེ་རེད།
ད་ནི་དངོས་གནས་ང་ཚོར་མེ་ཏོག་ལྟ་བུ་ཤར་ཡོང་གི་ཡོད། འོ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་

དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད་སྟོབས། འགོ་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཡིན་ན་ཡང༌། ང་འགོ་
བྱེད་མཁན་ཡིན་པས་ངས་ལབ་པ་དེ་ཁོང་ཚོས་ཉན་དགོས། མ་ཉན་ན་མི་འགྲིགས།
ཁོང་ཚོ་མ་ཉན་རང་ཉན་རེད་བསམ་པ་དང༌། ངས་མཛུབ་མོ་གར་བསྟན་ཤར་རྩིས་ཀྱི་

རེད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ཟོམ་འཇོག་དང༌། ལྷོད་ཡངས་སུ་ཕྱིན་ན། དངོས་གནས་
དྲང་གནས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ཕུང་ལ་སྐྱེལ་གྱི་རེད། འདིའི་དུས་ཚོད་དེ་ཡོལ་
ནས་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་ནང་ནས་མིའི་ནུས་པ་འདི་ལྟར་སླེབས་ཡོང་དུས་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་
རེད། དཔེ་མི་སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུག །འདི་ལྟར་ཡིན་སྟབས་ལས་ཀ་

བྱེད་མཁན་དང༌། སྒང་ནས་བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་བྱས་ནས་འགོ་ཁྲིད་མཁན་ཚོར་དེ་
ལ་དཔགས་པའི་ཁུར་འགན་སླེབས་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ལ་དཔགས་པའི་གཟབ་གཟབ་

བྱེད་དགོས་པའི་དུས་སུ་སླེབས་ཡོད། དེ་ཚོར་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་
ཀྱི་འདུགཏ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། དགེ་སློབ་ཀྱི་ཞུ་སྒོ།
དཔེར་ན། ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ལ་སྔོན་མ་ནས་ཡིན་ན་དགེ་རྒན་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་
སྤྲོད་དུས། སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཀྱང་དགེ་རྒན་གྱི་བཀོད་འདོམས་དེ་གའི་འོག་ཏུ་ཤར་
བསྐྱོད་འགྲོ་གི་ཡོད་ནའང༌། དེང་སང་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་དབང་དང༌སྤོབས་པ་ཆེན་པོ་
ཆགས། དགེ་རྒན་ལ་བརྩི་མེད་བྱས་ནས་དགེ་རྒན་མང་པོ་ཁག་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

186

ཟེར་མཁན་འདུག །གཅིག་བྱས་དུས་སྡུག་ཅག་ཁྲིམས་མེད་བྱེད་མཁན་ལྟ་བུ་ཡིན་
ནའང་། གཅིག་བྱེད་དུས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། ང་
རང་ཚོ་བོད་པའི་ནང་ལ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་དེ་འདྲ་མེད་ཀྱང༌། བཟོ་ལྟ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡག་པོ་རེད། དེ་འདྲའི་དུས་ཚོད་གཉན་འཕྲང་ཞིག་གི་སྒང་དུ་སླེབས་ཡོང་གི་
ཡོད་སྟབས། ཚང་མས་ངའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལས་ཀ་འདི་ལྟར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ལས་
བསྡོམས་ཞུས་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་སོ་སོས་ན་ཚ་ཚང་མ་མཉམ་དུ་འཁྱེར་ནས།
སྤྱིར་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་ཕྱི་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། བྱེ་བྲག་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་
ཕྱི་ཞུ་རྒྱུ། ཡང་སྒོས་དུས་གཉན་འཕྲང་ཞིག་ལ་སླེབས་པའི་གནས་ཚུལ་ཚང་མར་
དགོངས་པ་བཞེས་པའི་ཐོག་ནས། མདོ་དོན་ང་ཚོར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད། ཕུགས་རྒྱང་
རིང་པོའི་བསམ་བློའི་ལམ་སྟོན་ལ་ཕན་པའི་སློབ་སྟོན་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཡག་
པོ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་འདུག །འདི་གཞི་ལ་བཞག་པའི་ལག་ལེན་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་
ཀྱི་འདུག །ཁ་ཤས་ནི་ལམ་སེང་ལམ་སེང་ལག་ལེན་འཁེལ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད། ཁ་
ཤས་ནི་རིམ་པས་རིམ་པས་མ་གཏོགས་ལམ་སེང་ལག་ལེན་མི་ཐུབ་པ་ཡང་ཡོང་
གི་རེད། དེ་ནི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། དངོས་ཡོད་ཐོག་ལ་མ་འགྲུབ་ན་དེ་ག་རེད།
འགྲུབ་ཚོད་དེ་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས། ངས་སྐད་ཆ་མང་དྲགས་པ་དང༌། ནོར་འཁྲུལ་བྱུང་ཡོད་ན་དགོངས་དག ཅེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

187

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༢ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༤ ཉིན་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གཉིས་པའི་ཚོགས་བཅར་བར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ གནས་ཚུལ་གྱི་འགྱུར་འགྲོས་དང་། འཚོ་ཐབས་ཀྱི་བསམ་བློ།དེ་རིང་འདིར་བརྗོད་རྒྱུར། ཁྱེད་ཚོ་ཚོགས་འདུའི་སར་འབྱོར་མཁན་ཚང་མ་
སློབ་གྲྭའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཡང་སློབ་གྲྭའི་ནང་གི་གད་ཕྱིས་

བྱེད་མཁན་དང༌། མ་བྱན་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་མིན་པར་དགེ་རྒན་ཤ་སྟག་རེད། དགེ་རྒན་
ཚོས་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ན། ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་སྣེ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་།
མ་གཞི་དགེ་རྒན་གའ་ཤས་སུམ་རྟགས་སློབ་མཁན་དང་། ལ་ལ་རྒྱལ་རབས་སློབ་
མཁན་གྱི་དགེ་རྒན་སོ་སོར་དམིགས་བཀར་གྱི་ཕྲུ་གུར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུའི་ལས་

འགན་ཡོད་ན་ཡང་། རྩ་བའི་སོ་སོའི་བསམ་བློ་ཇི་ཙམ་གྱི་གནས་ཚད་མཐོ་བ་དང༌།
གུ་ཡངས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སོ་སོར་བློ་ལྟ་མཁན་ཕྲུ་གུ་ཚོར་ཞར་དང་
ཞོར་ལ་ལམ་སྟོན་བྱེད་ཕྱོགས་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་
རེད། དེ་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ཡིན།

དེ་ནས་རྩ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་ཞིག་ནི་བར་ལམ་འཛམ་གླིང་གི་དུས་རབས་

འཕོ་འགྱུར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང༌། དུས་རབས་རེ་རེའི་མི་དེ་དག་ཧ་ལམ་ལོ་བཅུ་
གྲངས་ནང་དུ་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་ཡོད་ལ། དེ་ལས་མགྱོགས་པ་ལོ་གཅིག་གཉིས་

ནང་ལའང་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ལྟའི་དུས་ཚོད་ལ་ང་རང་བོད་པ་ཚོ་ནི་དེ་བས་
ཀྱང་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་གི་ཡོད། འགྱུར་བ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

188

བསམ་བློས་རྗེས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་
ལ་གཞིགས་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་བའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་འཚོ་ཐབས་བསམ་བློ་
གཏོང་དགོས་པ་ལས། ང་རང་ཚོར་བདེན་པ་ཡོད་པའི་དཔའ་བློ་ཁོག་ཅིག་དང༌། ལྷག་
བསམ་གཅིག་པུས་འདང་གི་མེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་རན་པ་ཞིག་དགོས།
དཔེར་ན། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན། གནས་ཚུལ་གང་སར་དོ་སྣང་བྱས་ནས་བལྟས་
པའི་སྐབས་སུ་བསམ་བློ་མང་པོ་ཞིག་འཁོར་གྱི་འདུག །དེ་ལྟ་བུའི་བསམ་བློ་འཁོར་

བའི་ནང་ཏན་ཏན་ལེགས་ཆ་ཡོད་ལ། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མ་མཐུན་པ་དང༌།
སོ་སོའི་ཉམས་མྱོང་གིས་མ་འདང་བའི་སྐྱོན་ཡང་མང་པོ་ཡོད། དཔེར་ན། ང་རང་ཚོ་
དཔེ་ཆ་བ་ཚོས་ཤེས་གསལ་ལྟར། རྩོད་པ་རྩོད་པའི་སྐབས་ལ་ཅི་ཙམ་གྱིས་མཐའ་

དཔྱོད་མང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ངེས་པ་རྙེད་རྒྱུ་ལེགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དཔེར་ན། ཡིག་ཆ་
མང་ཆེ་བའི་ནང་ལ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་བཞག་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བ་བཅས་དགག་བཞག་སྤོང་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་ཡོད། ཅི་ཙམ་དགག་བཞག་
སྤོང་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མང་བའི་ཚོད་ཀྱིས་རང་ལུགས་ལ་ངེས་པ་ཆེན་པོ་རྙེད་
ཐུབ་ཅིང་། དེ་ལྟར་མིན་པའི་སྤམ་བཤད་ཅིག་ཡིན་ན་དེའི་ཚོད་ཙམ་ལས་ཡོང་
ཐབས་མེད། སོ་སོའི་དགེ་སྐྱོན་གྱི་ཕྱོགས་མང་པོར་བསམ་བློ་བཏང་ནས་བསམ་བློ་
འདྲ་མིན་ཇི་ཙམ་མང་བ་འཁོར་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུ་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

189

ཁ༽ ༸རྒྱལ་བའི་དགོངས་བཞེད་དང་། བོད་རིགས་ཀྱི་ཐུགས་སྣང་།
ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སོགས་པའི་མི་མང་པོར་ཐུག །ཁོང་ཚོས་སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་དྲིས།
དཔེར་ན་ང་ལ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྐྱེ་བ་སྔོན་མ་དྲན་གྱི་འདུག་གམ་ཟེར་བ་
དང་། ཉིན་གཅིག་ལ་ཉམས་ལེན་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཟེར་བ། བསམ་བློ་གང་
ཞིག་འཁོར་གྱི་འདུག་གམ་ཟེར་བ། དེ་བཞིན་༸རྒྱལ་བ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཤི་ན་

སྐུ་ཕྲེང་བཅོ་ལྔ་པ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་སོགས་ལས་བརྩམས་ཏེ་དྲི་བ་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག །ཁོ་རང་ཚོས་འཚེར་སྣང་དང་བཅས་ཏེ་འདྲི་བཞིན་འདུག །གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་
སྐད་ཆ་འདྲ་མིན་འདྲི་སྐབས་དེ་གའི་གནས་ལུགས་དང་འཚམས་པའི་འགྲེལ་བཤད་
ཅིག་རྒྱག་གི་ཡོད། དེ་ལྟར་རྒྱག་སྐབས་ཁོང་ཚོས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བསམ་

ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང༌། རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་བསམ་བློ་
གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་དག་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། ཡི་གེའི་ནང་ལའང་འགོད་ཐུབ་
ཀྱི་ཡོད།
ཚུར་ཕྱོགས་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཤེས་ཀྱི་མེད་ལ། ཚུར་འདྲི་
མཁན་མ་བྱུང་ན་ངོས་ནས་ཡས་ཡས་དྲན་གྱི་འདུག །མས་མས་དྲན་གྱི་འདུག་ཅེས་
བརྗོད་མི་ཤེས། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་བརྗོད་ཚེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བསམ་བློ་བདེ་པོ་རང་མེད་པ་འདྲ་འདུག །བསམ་བློའི་སྨན་ཁང་ལ་འཁྲིད་དགོས་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ་པ་དྲན་
སྲིད། ཚོགས་འདུ་འདྲ་ཚུགས་ནས་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་སྐབས་ལ་ནི་ཁོ་རང་འབྲེལ་
ཡོད་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུ་ལས་དེ་ལྷག་བཤད་དོན་མེད། དེ་ལྟར་ལ་བརྟེན་ནས་རང་
ཉིད་ཀྱི་བསམ་བློ་ངོ་མ་དེ་ཐོན་གྱི་མེད། མ་ཐོན་ན་ཤེས་ཐབས་མེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

190

ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མར་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཡོད་ན་འགྲིགས།
འོན་ཀྱང་དེ་ནི་མེད། ང་བོད་པ་ཡིན་ལ། ད་ལྟ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་འཁྱེར་ནས་
བོད་པའི་འགོ་འཁྲིད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན་ངས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་འདི་ཕལ་ཆེར་བོད་པའི་
དོན་དག་ལ་སྐྱེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེས་ན་ངས་ཤ་ཚ་ན་བོད་པར་ཤ་ཚ་བ་ལས་གཞན་
སུ་ཞིག་ལ་ཚ། སྤྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་གཉེན་དུ་བལྟ་དགོས་པ་དང༌། སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་བསམ་དགོས་ཀྱང༌། སྒོས་སུ་བོད་འབངས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་

ཆེད་དུ་ང་སྐྱེས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པས་ངས་ཤ་སུ་ལ་ཚ་ཞེ་ན་བོད་པ་རྣམས་ལ་ཚ་
དགོས། འོན་ཀྱང་ཤ་ཚ་སའི་ཡུལ་དེ་དག་གིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བསམ་བློར་
གང་ཡོད་ཤེས་ཀྱི་མེད། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བསམ་བློ་གང་
འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་ཀྱི་ཡོད། དེ་ནི་ག་ཕྱི་ག་ལོག་མ་མིན་ནམ།

དཔེར་ན། ཁྱེད་རང་ཚོ་བོད་རིགས་ནང་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བསམ་

བློ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་བསམ་

བློ་གང་འདྲ་ཡོད་པ། སྲིད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་གང་འདྲ་ཡོད་པ། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་བསམ་བློ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་གལ་སྲིད་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ནང་

ཕྲུ་གུ་གཞོན་པ་ཞིག་གི་བསམ་བློའི་ནང་ཤེས་འདོད་ཡོད་པ་དང༌། ད་ལྟའི་གནས་

སྐབས་ལ་རྩད་གཅོད་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུག་མྱོང་བའི་ཕྱི་མི་

གཅིག་གིས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་བྱས་པའི་རྩོམ་བྲིས་ཨིན་ཇིའི་ཡི་གེ་ཞིག་ལ་བལྟས་ན་མ་

གཏོགས་ཕལ་ཆེར་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། བོད་ཡིག་ནང་ལ་སྤྱིར་བཏང་གཞིས་སྒར་ཁག་

ཏུ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དེ་རིགས་ཕྲན་བུ་ཞིག་ལས་གཞན་ཤེས་ཐབས་མེད་པ་རེད། གོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

191

ལྡོག་ནས་ཤེས་དགོས་མཁན་ཚོས་མ་ཤེས། གནས་ཚུལ་འབྲེལ་བ་དེ་ཙམ་མེད་
མཁན་དག་གིས་ཤེས་པ་དེ་འོས་པོ་དང༌འཇུག་པོ་ཞིག་མི་འདུགངས་བར་ལམ་དེ་འདྲ་ཞིག་དྲན་ཡོང་གི་འདུག །དཔེར་ན། ཕྲུ་གུ་སློབ་གྲྭ་བ་
གཅིག་གིས་གནས་ཚུལ་ཞིག་མཐོང་སྟེ། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་ཁ་སང་འདི་འདྲ་

གསུངས་འདུག །ཕྱི་རྒྱལ་ཞིག་ལ་འདི་ལྟར་གསུངས་འདུག །འདི་གང་འདྲ་ཡིན་

ནམ་བསམས་ནས་ཁོའི་བསམ་བློར་ཤེས་འདོད་ཅིག་བྱུང་ནས་སློབ་སྤྱི་དང་། ཡང་

ན་དགེ་རྒན་ཞིག་ལ་དེ་གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་ཞེས་དྲིས་ན་ཤེས་མ་བྱུང་ཞེས་བརྗོད་རྒྱུ་
ལས་མེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་མང་ཆེ་བས་སྐབས་དེར་བསམ་བློ་དེའི་ཡོང་སའི་གཞི་རྩ་ཁོ་
རང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། གནས་ཚུལ་འདི་གོ་ལྡོག་པའི་སྐྱོན་འདུག་བསམ་པ་དྲན་བྱུང༌།
གནས་ཚུལ་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྐད་ཆ་

བཤད་པ་དེ་རིགས་ཡི་གེའི་ཐོག་བཀོད་ནས་ཕར་ཚུར་ལྟ་ཀློག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཐབས་
ཤེས་གཅིག་རེད། ཐབས་ཤེས་དྲག་ཤོས་དང༌། ལས་སླ་ཤོས་ནི་འདི་ལྟར་མཉམ་དུ་

འཛོམས་པའི་སྐབས་ལ་གྲོས་སྡུར་སྐད་ཆ་བཤད་ན། ང་དེར་སྤམ་ཤོར་རྒྱུ་དང༌། ངོ་ཚ་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག །ངས་ཤེས་པ་ནི་ཤེས་པ་རེད། མ་ཤེས་པ་ནི་མ་ཤེས་པ་
རེད། སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཐག་ཆོད་པ་ནི་ཆོད་པ་རེད། ཐག་མ་ཆོད་པ་ནི་མ་ཆོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་ནང་ཁུལ་རེད། འདི་ལྟར་ཐུག་འཕྲད་

སྐབས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་ལྟ་བུ་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པ་ངས་དེ་ལྟར་དྲན་
གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་རན་དང་མ་རན་གྱི་དགེ་སྐྱོན་ལྟ་བུ་ཡོང་
སྲིད། དེར་བརྟེན་བཀའ་ཤག་དང་ཚོགས་གཙོ་གཉིས་ཡར་ཕེབས་ནས་སྐུ་སྒེར་ཡིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

192

ཚང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོ་མཉམ་དུ་གོ་སྡུར་བྱས། དེ་ལ་དགེ་སྐྱོན་འདྲ་མིན་གང་
ཞིག་འདུག་ཅེས་ཞུས་པར་ཚང་མའི་དགོངས་འཆར་ལ་ཡག་པོ་འདུག་གསུང་གི་འདུག །དེ་གནས་ལུགས་འགྲེལ་བཤད་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ལྡི་ལི་གསར་པའི་ཨ་ཤོ་ཀའི་མགྲོན་ཁང་དུ། ལྡི་ལིར་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་དང་། རྩ་བའི་ལྷག་བསམ།
ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད། ད་ལྟ་ང་འདིར་འབྱོར་བའི་སྐབས་ལ།
ཁྱེད་རང་ཚོ་མཐོ་སློབ་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་ཐུག་ན་བསམ་པ་བྱུང༌། དེའི་ཞོར་ལ་ལྡི་ལིར་

སློབ་སྦྱོང་དུ་ཡོད་པ་གཞན་དག་ཁ་ཤས་ཀྱང་མཉམ་དུ་འཛོམས་པ་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག །ང་རང་ཚོ་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་མིའི་ནུས་པ་ཆ་ཚང་ཞིག་བེད་སྤྱོད་
བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་བ་ལ་ཤེས་ཡོན་དགོས་པས་ཤེས་ཡོན་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ཡིན་ནའང་ཤེས་ཡོན་ཞེས་པ་དེ་ཉི་མ་གཅིག་ལ་འགྲུབ་ཐུབ་ཐབས་མེད་པར་ལོ་ནས་
ལོ་བསྟུད་དེ་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་ཡོང་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། སྔོན་མ་ང་ཚོ་
མ་སུ་རིའི་སློབ་གྲྭས་མཚོན་པའི་སློབ་གྲྭ་དེ་དག་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་རྣམས་མཐོང་སྐབས། འདི་ཚོ་མ་ལོངས་བར་དུ་ཇི་ཙམ་འགོར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

193

ཡོང་ངམ། དེའི་གོང་དུ་མགྱོགས་པོའི་སྔོན་ལ་རླབས་ཆེན་གྱི་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་
ཞིག་ཡོང་བསམ་པ་བློ་ལ་ཤར་གྱི་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་ཁྱེད་རང་ཚོ་མཐོ་སློབ་ནང་དུ་
ཕྱིན། གང་ལྟར་མིའི་ཚད་ལོངས། དེ་སྔ་གཅེས་པོ་བྱས་ཏེ་བཏབ་པའི་ས་བོན་ལ་ད་
ཆ་འབྲས་བུ་གཞི་ནས་སྨིན་ཏེ་འཚར་ལོངས་བྱས་ཡོང་སྐབས་སེམས་ནང་དགའ་
པོ་དང༌། སྤོབས་པ་རྙེད་ཀྱི་འདུག །དེས་ན་དེ་རིང་འདིར་ཐུག་ན་བསམ་པའི་བསམ་

ཚུལ་འདི་ཡིན། གཞན་དག་དམིགས་ཡུལ་ཞུ་རྒྱུ་མི་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མར་
བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།
རང་ཉིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྐབས་སུ་གང་བབས་ཀྱི་སློབ་ཚན་མི་འདྲ་བ་རེ་ཡོད་
ངེས་ལ། དེ་དག་ཐོག་གཟབ་ནན་བྱས་ཏེ་སྦྱོང་དགོས། སློབ་སྦྱོང་ནི་ཆ་རྐྱེན་གཅིག་

རེད་དམ་ཟེར་ན་ཆ་རྐྱེན་གཅིག་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་གཅིག་པུས་ཕལ་ཆེར་ལྡེང་ཐབས་
མེད། རྩ་བའི་ལྷག་བསམ་དག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ནས་དངོས་
གནས་རང་ལ་ཡང་མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་དང༌། གཞན་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་
བ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ། ཤེས་ཡོན་གཅིག་པུ་ལས་རྩ་བའི་ལྷག་བསམ་དག་པོ་མེད་ན་དེ་
ནི་གནས་ཚུལ་ཁག་པོ་རེད། ཤེས་ཡོན་གཅིག་པུས་གྲོད་ཁོག་རྒྱག་པ་དང༌། ཤེས་
ཡོན་གཅིག་པུས་འགྲིག་རྒྱུ་ཁག་པོ་ཡིན་པས། ལྷག་བསམ་དག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་
གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ལྷག་བསམ་ཞེས་པ་ཚིག་གཉིས་ཡིན་ནའང་། ང་ཚོར་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་གང་
ཡོད་དམ། ད་ལྟའི་དུས་སུ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་རང་ཚོ་མི་ཡིན་བསམ་པ་ཞིག་དང༌།
ང་རང་ཚོ་མི་ཡིན་པར་བརྟེན་སྔོན་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་ཡང་། མིའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

194

རིགས་ཚང་མར་མིའི་རིན་ཐང་དང༌། མི་ཟེར་བ་རྩ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་སྐྱེ་རྒྱུ་
དེ་གལ་ཆེན་པོ་མིན་ནམ་བསམ་གྱི་འདུག །དེ་ཡོད་ན་རང་ཉིད་ཙམ་མིན་པར་རང་
ཉིད་ལྟར་འཚོ་བ་མྱོང་མཁན། དཔེར་ན། གཏམ་ངན་པ་ཅིག་ཡིན་ན་མི་བཟོད་ཅིང་།

བཟང་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་ཇི་ཙམ་བྱུང་ཡང་དགོས་པ་དེ་ནི་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་མི་

ཚང་མ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། དེར་བརྟེན་རང་ངོས་ནས་དེ་ལ་རོགས་རམ་བྱས་ན་ཁོ་དགའ་པོ་ཡོང་བ་དང་། ངས་ཁོ་ལ་བསམ་གནག་བྱས་ན་ཁོ་དགའ་གི་མ་རེད་བསམ་
ནས། མི་ཚང་མ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་པའི་བསམ་བློ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཁ༽ མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་དང་། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ།
དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་རྙོག་དྲ་མང་པོ་ཡོད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་རྙོག་
དྲ་གང་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་བསམ་བློ་དང་།
རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཁེ་ཕན་གྱི་དོན་དུ་གཞན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་ལས། བདེ་བ་འདོད་
པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པའི་ཚོར་བ་རང་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་གཞན་ལའང་ཡོད་
པ་བསམ་མ་ཐུབ་པའི་ཐོག་ནས་མི་གཞན་ལ་གུས་བརྩི་དང༌། གཞན་ལ་དགའ་ཞེན་
བྱེད་པའི་བསམ་བློའི་རིགས་བརླགས་ནས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་དུ་རྙོག་དྲ་མང་
པོ་ཡོང་གི་ཡོད། སྐབས་རེ་དེ་དག་གི་ཐོག་ཏུ་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས་དངོས་གནས་
འཇིགས་སྣང་སླེབས་ཡོང་གི་འདུག །འཛམ་གླིང་འདིའི་ཐོག་ཏུ་ང་ཚོས་ཡར་རྒྱས་
མང་པོ་ཞིག་གཏོང་བཞིན་ཡོད། དེ་མཚུངས་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ། ཟླ་བའི་

སྟེང་དུ་འགྲོ་བ་སོགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་ཀྱང༌ཚུར་ཕྱོགས་འདིར་ང་ཚོར་སྐྱེས་ནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

195

མ་ཤི་བར་དུ་སྡོད་སའི་འཛམ་གླིང་འདིའི་ནང་དུ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་ཤ་ཚའི་བསམ་བློ་དེ་བརླག་པ་ཡིན་ན། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་
ལ་ཧ་ལམ་མི་ཚེ་འདི་སྙིང་པོ་མེད་པ་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ངོས་རང་འདི་ལྟར་
དྲན་གྱི་འདུག །དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། དངོས་
གནས་གཞན་ལ་ཤ་ཚའི་བསམ་བློ་དང༌། སེམས་པ་བཟང་པོའི་བསམ་བློ་འདི་རིན་
ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན། དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ངས་ཆོས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་མེད་ལ། ཆོས་པའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་སྐད་
ཆ་ཤོད་ཀྱི་མེད། འདི་རིགས་ནི་ང་རང་ཚོར་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་

ཡིན། དཔེར་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་རོགས་པ་ཁྱིམ་མཚེས་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ན། རང་གཞན་ཚང་མ་སྐྱིད་པོ་ཡོང་ངེས་ཡིན། ཇི་ཙམ་གྱི་སེམས་པ་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་ཚོད་
ཀྱིས་རང་ཉིད་ཞོགས་པ་ལངས་པ་ནས་དགོང་དྲོ་མ་ཉལ་བར་དུ་སེམས་པ་སྐྱིད་པོ་བྱས་ཏེ་ཉིན་མ་གཅིག་བསྐྱལ་ན་དེའི་དགོང་དྲོ་སོ་སོ་སེམས་སྐྱིད་པོ་ཡོང་ངེས་ཡིན།

དེ་ཡང་གདོང་པ་འཛུམ་ཤིག་ཤིག་དང་། ངག་ནས་སྐད་ཆ་ཡང་སྙན་པོ་ཐོན་པ། དེ་
འདྲ་ཞིག་གིས་ཉིན་གཅིག་བསྐྱལ་བའི་མཇུག་ཏུ་དགོང་དྲོ་ཉལ་ཁར་བློ་བག་ཕེབས་
པོ། སེམས་སྐྱིད་པོ་ཡོང་ངེས་ཡིན།

དེ་མིན་ཉི་མ་དེའི་རིང་ལ་ཞོགས་པ་ནས་སེམས་ངན་འཆང་སྟེ་གཞན་ལ་རྒྱག་
རེས་བརྒྱབ། མི་ལ་ཁ་དགྲ་རྣ་དགྲ་བསགས་ནས་ཉི་མ་བསྐྱལ་ཚེ། དཔེར་ན། རྒྱག་
རེས་བརྒྱབ་ནས་མི་གཅིག་གི་མགོ་ལ་ཁུ་ཚུར་དང་། དབྱུག་པ་སོགས་གཞུས་ནས་
རང་ཉིད་ལ་རྒྱལ་ཁ་ཐོབ་ནའང་དགོང་དྲོ་སྐྱིད་པོ་དེ་ཙམ་ཡོང་གི་མ་རེད། སོ་སོའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

196

སེམས་ནང་ལ་མ་བདེ་ཤིག་ཤིག་དང་། གྲང་སྟོང་སྟོང་ཞིག་ཡོང་ངེས་ཡིན། གང་ཞིག་

བྱས་སམ་སྙམ་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས། གོང་དུ་གཞན་ལ་རྒྱག་རེས་བརྒྱབ་པ་དེས་མ་སྐྱིད་པ་བྱུང་བ་རེད། རང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་བཟང་མ་བྱས་པར་སེམས་
ངན་བཅངས་ན་རང་ཉིད་སྐྱིད་པོ་ཡོང་ཐབས་མེད། དེ་བཞིན་ཇི་ཙམ་གྱི་རང་ཉིད་ལ་

སེམས་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ལྟར་རོགས་པ་རྣམས་ཀྱང་སེམས་སྐྱིད་པོ། ནང་ཚགས་བག་ཕེབས་པོ། ཆུ་རྐྱང་ཞིག་ལས་འཐུང་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་ཧ་ཧ་ཧུ་ཧུ་ངང་ནས་འཐུང་རྒྱུ་
ཡོང་ངེས་ཡིན།
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་དགའ་བ་དང་། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མཐོ་གནོན་
ཕྲག་དོག་ཐོག་ཏུ་གནས་ན། དངོས་གནས་ཁ་ལ་ཆང་རག་རིན་གོང་ཆེན་པོ་ཞིག་

བཏུང་ནའང་བྲོ་བ་གང་ཡང་མེད། དེ་དག་ནི་ངའི་བསམ་ཚུལ་རེད། བདེན་མིན་ཁྱེད་
རང་ཚོས་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་ལས་ངས་ཐག་གཅོད་བྱེད་རྒྱུ་མིན། མི་ལ་རིན་ཐང་
བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ནི་སེམས་བཟང་པོ་འདི་ཡིན། དེ་ནི་དངོས་གནས་
རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཞིང་། སྨན་ཁང་ནང་ནས་སྨན་བཏང་སྟེ་སེམས་
བཟང་པོ་བཟོ་རྒྱུ་མེད་ལ། ཁྲོམ་ནས་སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་ཉོ་རྒྱུ་ཡང་མེད། དེ་ནི་

རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམ་བློ་བཏང་ནས་སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་རེད། ང་དེ་འདྲ་
དྲན་གྱི་འདུག །སེམས་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་རང་ཉིད་ལ་ཕན་པ་མ་ཟད། གཞན་ལའང་ཡང་ཕན་པ་དང་། མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡོང་ངེས་ཡིན། རིན་ཐང་བྲལ་བའི་

དངོས་པོ་གཞན་ཞིག་ནི་ལྷག་བསམ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོར་མཐོང་
གི་འདུག །དེ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར། སྤྱིར་བཏང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

197

མི་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། རང་ཉིད་མིའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ནས་རང་ཉིད་མ་ཤི་བར་དུ་མི་

དང་མཉམ་དུ་གཤིབས་ནས་འཚོ་དགོས་སྟབས། མི་དང་མཉམ་དུ་འགྲོགས་པའི་

རིང་ལ་མི་ལ་བརྩི་སྟངས་དང༌། བལྟ་སྟངས་སོགས་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་རང་ཉིད་
ཀྱི་མི་ཚེ་དེ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་
མི་གཅིག་པུ་མིན་པར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས།
ལྷག་བསམ་གྱི་ཡོང་སའི་རྩ་བ་འདི་རེད།

ག༽ གཞིས་བཞུགས་ཀྱི་དཀའ་སྡུག་དང་། བཙན་བྱོལ་བའི་གནས་བབ།དེ་ནས་བྱེ་བྲག་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ཡིན་ལ། ང་ཚོ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རང་གི་

ལུང་པ་དང་བྲལ་ནས་མི་ཡུལ་རྒྱ་གར་ལུང་པའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཁྱེད་རང་ཚོ་
འཚར་ལོངས་བྱུང་ཞིང་། ང་རང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལུང་པའི་ནང་ལ་ལྟ་སྐོར་རམ་གནས་
སྐོར་དང༌། དགའ་པོ་སྐྱིད་པོའི་དོན་ལ་ཡོང་བ་རེད་དམ་ཞེ་ན་དེ་ལྟར་མིན། སོ་སོའི་
ལུང་པར་གནས་མ་ཐུབ་པའམ། སྡོད་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཏེ་རང་གི་ལུང་

པ་དེ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་བྲལ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྡུག་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་

ཆགས་པ་ལས། ང་ཚོ་ཡག་དྲགས་ནས་ཡོང་བ་དེ་ལྟར་མིན། ང་རང་ཚོ་སོ་སོའི་ལུང་

པ་བྲལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ཙམ་ཧ་ལས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་ཐོག་མར་སློབ་སྦྱོང་འགོ་བཙུགས་པ་ནས་བཟུང་དུས་ད་ལྟ་བར་དུ་ལོ་ ༡༣-༡༤ ཙམ་ཕྱིན་པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་འཛིན་གྲྭ་ཚུགས་དུས་འཛིན་གྲྭ་
ཚོགས། གུང་སེང་བཏང་དུས་གུང་སེང་བཏང༌། རྩེད་མོ་རྩེ་དུས་རྩེད་མོ་རྩེས། སྐབས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

198

རེ་ཡིག་ཚད་བཏང༌། དེ་ལྟའི་མུར་ལོ་དེ་དག་ལས་སླ་པོར་འཁྱོལ་ཡོད་ཀྱང་། གཙོ་ཆེ་ཤོས་བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྲོག་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་
པའི་དངངས་སྐྲག་གི་འོག་ནས་ལོ་དེ་ཙམ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་དགོས་བྱུང་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་
རེད། དངོས་གནས་ཟ་འདོད་པའི་ལྟོ་ཆས་ཤིག་དང༌། འཐུང་འདོད་པའི་བཏུང་བ་
ཞིག་ཁ་ལ་མ་རག་པའི་ཐོག་ལ། ད་དུང་སྲོག་གི་ཉེན་ཁ་དེ་མཇིང་པའི་སྒང་ལ་འཁུར་
ནས་ལོ་མང་པོ་དེ་ཙམ་སྐྱེལ་དགོས་པ་དེ་ལས་སླ་པོ་ག་ལ་ཡོད། དེ་དག་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཤེས་ངེས་ཡིན། ལོ་དེ་དག་རིང་དངོས་གནས་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉམ་
ཐག་འུ་ཐུག་ཞིག་གི་ནང་དུ་ཕྱིན་པ་རེད།
ད་དུང་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ལ་གནས་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་དེ་
རྣམས་ནས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཐེ་བས་རང་དབང་ལུང་པར་བོད་པ་ཉུང་ཤས་ཤིག་

གྱར་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཐབས་ཤེས་གཡོ་འགུལ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བསམ་པའི་རེ་བ་
རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང༌། བློ་ཞིག་ལྟ་གི་ཡོད་པ་རེད། དངངས་སྐྲག་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་ཞིག་
གི་འོག་ལ་ད་དུང་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད། ལྷག་དོན་བོད་པ་རྒན་པ་ཚོ་ཨ་ཅང་ཅང༌། བོད་པ་གཞོན་པ་དེ་ཚོའི་གྲས་ཀྱིས་རྒྱ་མིས་ཇི་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་མ་ཉན་པར་གཤིས་ཀ་

སློག་པ་འདྲ་པོ། དཔེར་ན། རྒྱ་མིས་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་སྐབས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་
བསམ་འཆར་བཏོན་དང་འདོན་བཞིན་པར་ད་དུང་བོད་ཆས་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་གྱོན་
པའི་གནས་ཚུལ་ཉེ་ཆར་རང་བྱུང་འདུག

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

199

ང༽ གཞིས་བྱེས་བོད་ཕྲུག་དང་། སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས།
ཁ་ས་ཁ་ཉིན་བལ་ཡུལ་བརྒྱུད་འབྱོར་བའི་ལྷ་ས་ནས་ཡོང་བའི་ཕྲུ་གུ་གསུམ་ཁ་
ཉིན་དྷ་རམ་ས་ལར་ཐུག་འཕྲད་བྱུང༌ཞིང་། ཕྲུ་གུ་བུ་གཅིག་ལོ་བཅུ་གྲངས་ཤིག་ཡིན་
འདུག །གཅིག་ལོ་བཅུ་གཉིས་བཅུ་གསུམ་ལ་སོན་པ་ཞིག་དང་། རྒན་ཤོས་བུ་མོ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་སོན་པ་གཅིག་བཅས་འདུག །ངས་ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཨེ་ཡོད་
དྲིས་པར། བུ་གཉིས་གོརྵའི་སློབ་གྲྭར་འགྲོ་གི་ཡོད་ཟེར། བུ་མོ་དེ་འགོ་སྟོད་སློབ་གྲྭར་
ཕྱིན་པ་ཡིན། ཀ་ཁ་ཤེས་ཙམ་གྱི་མཚམས་ལ་སླེབས་སྐབས་ལྟོ་གོས་འགྲིག་ཐབས་
རྩ་བ་ནས་མི་འདུག །དེ་ནས་ཨར་པོ་བརྒྱུགས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུགངས་ལག་པ་དེ་ཚུར་བླངས་ཏེ་བལྟས་པར་ལག་པ་ཆུང་ཆུང་སེར་ཁ་གས་ཤིང་། མདོག་ཀྱང་ཡོངས་སུ་ཤོར་བ་ལྟ་བུ་ཆགས་འདུག །ལག་པ་ཆུང་ཆུང་དེ་འདྲ་
ཞིག་གིས་ཨར་པོ་བརྒྱབ་ཀྱང༌། དངོས་གནས་དྲང་གནས་འཛུགས་སྐྲུན་ལ་ཕན་
པའི་ཞལ་འདེབས་རྒྱག་ཐུབ་ཐབས་མེད། འོན་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ཏུ་ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་རྒྱུའི་མཚམས་ལ་སླེབས་སྟབས། གྲོད་ཁོག་དང༌། སྲོག་གི་དོན་ལ་
སློབ་སྦྱོང་བློས་བཏང་སྟེ་ལས་ཀ་བྱས་ཏེ་མི་ཚེ་བསྐྱལ་ནས་བསྡད་པ་རེད། དངོས་
གནས་དྲང་གནས་སེམས་པ་སྐྱོ་བྱུང༌།
བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་རེད་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོར་བྱི་རིལ་སྤྲོད་ཀྱི་

འདུག་གམ། རྒྱ་མིས་བྱམས་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ། སྔོན་མ་ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་ལས་

ཁུངས་དང་ཚོགས་འདུར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་སུ་ཀའོ་ཙེ་ཟ་མྱོང༌ཞིང་། ཀའོ་ཙེ་དེ་རྡོག་
རྡོག་ཟ་རྒྱུ་མང་པོ་མེད་ཀྱང་ལས་ཀ་མང་པོ་དང༌། མགོ་འཁོར་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ཁྱེད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

200

ཚོར་ཀའོ་ཙེ་སྟེར་གྱི་རེད་དམ་ཞེས་དྲིས་པར། ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་དེས་གདོང་ནག་ཧུར་ཧུར་བྱས་ཏེ་ཁྱོན་ནས་བྱམས་པོ་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག །ང་དང་ང་འདྲ་བའི་ང་ཚོ་ལོ་ཆུང་
ཆུང་མང་པོ་ཨར་པོ་བརྒྱུགས་ཏེ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་བྱུང༌། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ནང་ལ་རྒྱ་

མིར་ཕར་དགའ་པོ་བྱས། རྒྱ་མིས་ཚུར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བྱམས་པོ་བྱེད་
སའི་ཕྲུ་གུ་དེ་འདྲ་ཡོད་དམ་དྲིས་པར། སུ་གཅིག་མེད་ཅེས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཟེར་གྱི་

འདུག ལོ་ན་ཆུང་ཆུང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད།
གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གྱར་ཏེ་ད་དུང་མུ་
མཐུད་དེ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དཀའ་ངལ་དང་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་

འོག་ནས་ང་ཚོར་རེ་བ་གཅིག་བརྒྱབ། ཁ་ལྟ་གི་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་
མ་བྱས་ན་ལས་རྒྱུ་འབྲས་འཕེར་གྱི་མ་རེད། གལ་ཏེ་བོད་ནང་བདེ་སྐྱིད་ཅིག་ཡོད་ན་
ང་ཚོས་འདི་འདྲ་བྱེད་དགོས་དོན་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད།

ཅ༽ རང་བཙན་གྱི་ཐབས་ཤེས་དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་བདེ་སྐྱིད།
ང་ཚོས་འདིར་རང་བཙན་དང་རང་བཙན་ཞེས་ཤུགས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་འདི་
ང་ཚོའི་བོད་མི་རིགས་སྤྱིའི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་ལ་རང་བཙན་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་
གཏོགས། ང་ཚོས་གཏམ་འདོད་བྱས་ནས་རང་བཙན་བཤད་པ་མིན། རང་བཙན་ཟེར་བ་དེ་ཐབས་ཤེས་ཤིག་ཡིན་པ་རེད། ཐབས་ཤེས་འདི་བརྒྱུད་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་
གང་ཡིན་ཟེར་ན་བདེ་སྐྱིད་རེད། བསྒྲུབ་བྱའི་བདེ་སྐྱིད་དེ་ཐབས་ལམ་གཞན་ཞིག་

ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ན་འགྲིག་པ་དང་འཐུས་པ་རེད། ད་ལྟ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

201

ཇི་སྲིད་རྒྱ་མིའི་འོག་ཏུ་ང་ཚོ་བསྡད་ཕྱིན་ཆད་ང་ཚོར་བདེ་སྐྱིད་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་
སྒང་ལ་སླེབས། ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྡོད་མ་དགོས་པ་མ་བྱུང་ན། ང་ཚོར་བདེ་སྐྱིད་
ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་འོག་སྡོད་ཀྱི་མིན་ཞེས་སྐད་རྒྱག་རྒྱུའི་

དོན་རྩ་འདི་ཡིན་པ་ལས། རྒྱུ་མཚན་གཞན་དག་གང་ཡང་མིན།

རྒྱལ་རབས་ཞེས་པ་འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནའང་། ངའི་བསམ་

ཚུལ་ལ་འདས་པ་ནི་འདས་པ་རང་རེད། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད།
ད་ལྟ་ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་རེད། ད་ལྟ་ད་ལྟ་རྒྱ་མིའི་འོག་ནས་བསྡད་ནས་ང་ཚོར་ཁེ་
ཕན་ཆེ་བ་དང༌། བདེ་སྐྱིད་མང་བ་ཡོད་ན་དེ་གའི་འོག་ཏུ་སྡོད་ཀྱི་རེད། འདས་པའི་

ལོ་རྒྱུས་ནས་ང་ཚོ་རང་བཙན་ཡིན་ནའང་། ད་ལྟ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དེ་སྔ་རང་བཙན་བྱས་པའི་གནས་སྐབས་ལས་བདེ་སྐྱིད་ལྷག་ཙམ་
དང༌། ཁེ་ཕན་ཆེ་ཙམ་ཞིག་ད་ལྟ་རྒྱ་མིའི་འོག་ཏུ་ཡིན་ཡང་རུང༌། དེ་མིན་སུ་ཞིག་གི་

འོག་ཏུ་བསྡད་ནས་ང་ཚོར་ཡོད་ན་འགྲིག་པ་རེད།
གལ་ཏེ་བོད་ནང་ང་ཚོར་ཁེ་ཕན་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན། ང་

ཚོས་ཚུར་ཙམ་འདིར་སྐད་བརྒྱབ། ལས་ཀ་འདྲ་ཞིག་བྱས་ན་དེ་དངོས་གནས་དྲང་
བདེན་མ་རེད། མ་རུང་ཁོག་བཅུག་གི་ལས་ཀ་ཆགས་པ་རེད། དངོས་གནས་རྒྱུ་
མཚན་ལྡན་པ་མ་རེད། སྙིང་པོ་གང་ཡང་མེད། འོན་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་པར་བོད་ནང་གི་མི་ཚོས་ང་ཚོར་རེ་བ་བརྒྱབ། ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པར་བརྟེན། དངོས་གནས་ང་རང་ཚོས་སྙིང་ལ་རུས་པ་བཅུག་ནས་འབད་རྩོལ་ཞིག་

མ་བྱས་ན། ཨ་ཙི་ཐབས་རེ་སྡུག་བསམ་པ་བློ་ལ་ཤར་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལྷག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

202

བསམ་གཉིས་པ་དེ་རེད།

ཆ༽ ལྷག་བསམ་གཉིས་དང་། གཞུང་ཤིང་གི་བསྒྲུབ་བྱ།
ལྷག་བསམ་དང་པོ་དེ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་དང༌། ལྷག་བསམ་གཉིས་པ་འདི་

བོད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ང་རང་ཚོས་ཤ་ཁྲག་གཅིག་གྱུར་གྱི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་དེ་

རྣམས་ཁ་ཐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་གྱར་ཏེ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཚོས་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་

སྟབས། ང་རང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན་དངོས་གནས་དྲང་གནས་རྒྱུ་འབྲས་འཕེར་གྱི་མ་རེད། དཔེ་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད། རྒྱུ་འབྲས་ཁས་མ་བླངས་ན་ཡང་སོ་སོ་མི་
ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་དང་མཐུན་གྱི་མ་རེད་བསམ་པའི་བསམ་

བློ་དེ་དུས་རྟག་ཏུ་སེམས་ནང་མ་བརྗེད་པ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་གཉིས་པོ་གཞུང་ཤིང་

ལྟ་བུར་འཛིན་དགོས། དེའི་ཐོག་ཏུ་སོ་སོའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་

དེ་སྤུངས་ཐུབ་ན། དེ་ནི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་དགོས་དོན་

ཚང་བ་རེད། མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཤི་ཁར་རང་ཉིད་བསྡད་པའི་

མི་ཚེའི་རིང་ལ་ངས་མི་ཚེ་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་འདུག །ཕྱི་མིག་ཅིག་བལྟས་ན་སེམས་
དགའ་པོ་བྱས་ཏེ་འཆི་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཆོས་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་བཤད་ནའང་། སྐྱེས་པའི་མཐའ་མ་འཆི་རྒྱུ་རེད། མི་

སུ་དང་སུ་ཡིན་རུང༌། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞིག་བཞག་

ཀྱང་རུང༌། སྐད་གྲགས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ཡང་རུང༌། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་མཐའ་མ་
འཆི་རྒྱུ་རེད། འདི་ངས་ཆོས་པའི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཁ་ཤས་སྣང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

203

བར་འགྲོ་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད། སྣང་བར་མ་འགྲོ་ནའང་སྐྱོན་མེད། ངས་བསམ་ཚུལ་བཤད་པ་ལས། ཁྱེད་རང་ཚོར་བཙན་དབང་ཤོད་ཀྱི་མེད། ངའི་བསམ་ཚུལ་གང་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་བཤད་ཆོག་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ཆོས་པ་ཞིག་གིས་བསམ་བློ་བཏང་
ན། སྐྱེས་པའི་མཐའ་མ་ནི་འཆི་རྒྱུ་རེད། ཤི་བའི་ཉིན་མོ་དེར་ལས་བསྡོམས་ཆེན་མོ་
དེ་བརྒྱབ་པ་རེད། དེའི་སྐབས་སུ་སོ་སོ་སེམས་སྐྱིད་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་གལ་ཆེན་པོ་
རེད་བསམ་གྱི་འདུག དེས་ན་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་རེད།
ལྷག་བསམ་ཟེར་བ་དེ་དངོས་གནས་གལ་ཆེན་པོ་རེད། འདི་བྱུང་ན་གང་ཞིག་

ཡིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་
དེ་ལ་དཔག་པའི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་བ་དང་། ཤེས་བྱ་ཡོན་
ཏན་དེ་ཙམ་མེད་ཀྱང་ལྷག་བསམ་ཡོད་ན་དེ་ལ་དཔག་པའི་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད།
ལྷག་བསམ་མེད་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཧ་ལས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ལྷག་བསམ་མེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེས་གཞན་ལ་བདེ་སྐྱིད་སྦྱིན་དང་། ད་དུང་གཞན་

ལ་སྡུག་བསྔལ་སྣོན་མ་ཞིག་བཟོ་མིན་ཆ་མ་འཚལ། དེ་དག་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་

ལ་བཅངས། གཞན་ང་ལ་དམིགས་བསལ་ཤོད་རྒྱུ་མེད། ཅེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

204

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༡ ཚེས་ ༤ ཉིན་ལྡི་ལི་གསར་པའི་ཨ་ཤོ་ཀའི་མགྲོན་ཁང་དུ། མཐོ་རིམ་སློབ་མ་ཚོར་བཀའ་སློབ་སྩལ་གྲུབ་རྗེས། བཀའ་འདྲི་བཀའ་ལན་སྩལ་བ་གསུང་དཔར་ནས་ཕབ་བྲིས་བཤུས་པ།

ཀ༽ རྒྱ་གར་གཞུང་དང་། བོད་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས།

ཁྱེད་རང་ཚོར་སྐད་ཆ་དྲི་རྒྱུ་འདྲ་ཡོད་དམ། ཁྱེད་ཚོར་ཤེས་འདོད་ཡོད་པ་འདྲ་ཡོད་ན་ངས་གསལ་བཤད་བྱས་ཆོག

(ཅེས་བཀའ་གནང་བར། སློབ་ཕྲུག་ཅིག་ནས། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་བོད་
དོན་ཐོག་འཛིན་པའི་སྲིད་བྱུས་ལ་དགོངས་འཆར་ཇི་ཡོད་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པར།) བཀའ་ལན། ངའི་བསམ་འཆར་ཁྱེད་རང་ཚོར་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དང་ཕལ་ཆེར་
གཅིག་མཚུངས་ཡོང་ངེས་ཡིན། གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་པར་ཤ་ཚ་ཡོད་མཁན་དང་།
བོད་དོན་ལ་དཀའ་ལས་རྒྱག་མཁན་ཤ་སྟག་རེད། ཨ་ཙི་རྩེ་མོ་བྱས།
སྤྱིར་ན་གཞུང་རང་རང་སོ་སོར་སྲིད་བྱུས་ཤིག་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་གི་

རེད། མདོ་དོན་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་

ཐོག་ནས་བོད་དོན་ལ་ཤ་ཚ་ཡོད་པ་དེ་ངས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཚོད་ཐིག་གི་རེད།
སྔོན་མ་ ༡༩༥༦ ལོར་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་དུས་རླབས་ཆེན་གཟི་བརྗིད་ལྡན་པ་རྒྱ་གར་
གྱི་སྲིད་འཛིན་ར་ཇན་ད་ར་པར་སཏ་དངོས་གནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་པ་ལྟ་བུ་ཧ་ལས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

205

པ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་སྲིད་འཛིན་གཞོན་པ་ཌོག་ཊར་ར་ཏ་ཀི་རི་ཤི་ན་དངོས་གནས་
དྲང་གནས་མཁས་པ་དགེ་བཤེས་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། སེམས་རྒྱུད་དུལ་པོ། འདས་པའི་
སྲིད་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཆ་མཚོན་ནའང༌། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ང་ཚོར་ཤ་ཚ་ཡོད། དེ་བཞིན་སྐབས་དེར་ནང་སྲིད་བློན་ཆེན་སྐད་གྲགས་ཆེན་པོ་པན་ཏ་ཟེར་བ་བགྲེས་སོང་ཞིག་འདུག་པ་དེ་དག་ཀྱང་ང་ཚོར་ཤ་ཚ་ཡོད།
དེང་སང་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ཕྱག་ལས་གནང་མཁན་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་ང་ཚོར་
ཤ་ཚ་ཡོད། དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་གི་ས་ཁུལ་གང་སར་རྒྱ་གར་རང་གི་ཤེས་རིག་
གི་ཞག་རྩི་ཡོད་མཁན། དེ་སྔའི་གནས་ཚུལ་ཡང་ཕྲན་བུ་ཤེས་མཁན། རྒྱ་གར་རང་གི་རང་གཤིས་ཡོད་པའི་མི་གཅིག་གིས་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་མ་ཤེས་ན་གནས་
ཚུལ་ཐ་དད་ལས། ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ང་ཚོ་བོད་པར་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་

པོ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་སེམས་ཐག་ཉེ་པོ་ཞིག་ཚང་མར་འདུག ང་རྒྱ་གར་གྱི་ས་ཆ་

གང་སར་སླེབས་པ་ཡིན་སྟབས་དེ་འདྲ་འདུགགལ་ཏེ་བོད་པར་ཤ་མ་ཚ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཡང་། བོད་ཀྱི་དོན་དག་དེས་རྒྱ་
གར་ལ་ཕན་གནོད་ཆེན་པོ་འབྲེལ་བའི་སྟབས་ཀྱིས་སུས་བལྟས་ཀྱང་བོད་ལ་ཡག་
པོ་ཞིག་དང༌། བོད་ལ་དུས་བདེ་ཞི་འཇགས། བོད་སྲ་ཐག་ཐག་ཅིག་བྱུང་ན་བསམ་
པ་ཞིག་རྒྱ་གར་བ་སུ་ལའང་ཡོད་པ་ལས་མེད་པ་ག་ལ་སྲིད། འོན་ཀྱང་སེམས་ལ་དེ་འདྲ་བསམ་ཡང༌། དངོས་སུ་ལག་ལེན་ཇི་ཙམ་བཀལ་ཐུབ་མིན་ནི་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ལ་བསྟུན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ལས། སྡིག་པ་མིག་བཙུམ་བྱས་ཏེ་འགྲོ་
ཐུབ་མཁན་སུ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད། དེ་འདྲའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དང༌།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

206

གཞུང་སོ་སོའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་རྣམས་ཤ་ཚ་ཡོད་པ་དང༌། ལྷག་བསམ་ཡོད་
པ་གཅིག་པུས་ལྡེང་ཐབས་མེད། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་ལས་དོན་སྒྲུབ་མཁན་
ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་ཏེ་འགྲོ་རྒྱུ་རེད། དཔེར་
ན། ད་ཕན་གསུང་བཤད་འདྲ་མིན་སྣ་ཚོགས་ཐོན་པ་ལྟར། ད་དུང་ཡང་ཐོན་མདོག་ཁ་
པོ་རེད། ང་ནི་མཐོང་ཚུལ་འདི་འདུག །ཁག་མེད་བསམ་གྱི་འདུག །འབ་སུ་མ་འདུས་

པའི་གནས་ཚུལ་རེད། དཔེར་ན། བོད་རང་བཙན་འདོད་པ་ཡོད་སྟབས་ཇི་ལྟར་བྱས་

ཏེ་རང་བཙན་སྒྲུབ་དགོས། བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད།
ང་ཚོ་བོད་པ་མང་པོས་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་དང༌། བྷང་ལ་སྡེ་ཤའི་གནས་ཚུལ་ཕར་ཚུར་བསྲེས་ཏེ་བསམ་བློ་མང་པོ་འཁོར་གྱི་ཡོད། ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད། ཐོབ་ཐང་གི་ངོས་ནས་རྩིས་བརྒྱབ་ན་བྷང་ལ་སྡེ་ཤ་ལས་ང་ཚོར་དངོས་གནས་མང་བ་ཡོད། བྷང་ལ་སྡེ་ཤ་དེ་སྔ་རང་བཙན་བྱེད་མྱོང་མེད། ང་ཚོ་བོད་པ་ལོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་རང་བཙན་བྱེད་མྱོང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། འོན་ཀྱང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་
ལྡན་པའི་སྐད་ཆ་ཤོད་ས་མེད་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་རྩ་བ་ནས་ཐ་དད་རེད།
ནམ་ཞིག་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་པའི་དུས་སྐབས་བྱུང་སོང་ན་
བོད་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་གཏོང་མཁན་དང་པོ་དེ་ལྡི་ལི་ནས་བཏང་ཡོང་གི་རེད།
དེ་ངས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཚོད་ཐིག་གི་ཡོད། དེས་ན་རྒྱ་གར་གཞུང་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ལ་བསྟུན་ཏེ་གསུང་བཤད་འདྲ་མིན་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་འདི་དག་ལ། ང་

རང་ཚོས་དེ་ཙམ་གྱི་དོགས་འདྲོགས་རྣམ་རྟོག་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མཐོང་གི་
མི་འདུག །གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

207

ཁ༽ རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་དང་། གཞིས་བཞུགས་བོད་མིའི་མཐོང་སྣང་།

གཞན་དག་ཤོད་མཁན་ཡོད་ན་ལག་པ་རྐྱོངས། དྲི་བ་ཞིག་ཞུས་པའི་བཀའ་
ལན་དུ།

རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་བྱེད་རྒྱུའི་སྐོར་དེ་ལས་སླ་པོ་རེད། ང་རང་ཚོའི་སྲིད་བྱུས་
ཀྱང་དེ་ག་རེད། དཔེར་ན། བོད་རིགས་ནང་ད་ཕན་རྒྱ་གར་མི་སེར་བྱས་པ་གང་ལ་
གང་འཚམ་བྱུང་ཡོད། ད་དུང་ཡིན་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་པའི་
དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་གར་མི་སེར་བྱེད་མཁན་ཡོང་གི་རེད་ལ་འགྲིག་གི་
རེད། དེ་ལ་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། རྙོག་དྲའམ། གནད་འགག་གང་ཞིག་ཡོད་ཅེ་
ན། དགོས་མེད་དྲིལ་བསྒྲགས་ཆེན་པོ་བྱས་ནས། བོད་པ་མང་པོའི་མཐོང་ཕྱོགས་སྐྱེ་
གཞི་བཟོ་བ་དང༌། དྲིལ་བསྒྲགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་ཁྱོན་ཆེན་པོ་ཞིག་རྒྱ་གར་

མི་སེར་བྱས་པ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ན། ང་ཚོས་བལྟས་ན་ཧ་ལས་རྒྱུ་དང༌། ཐལ་ཆ་འགྲོ་
གཞི་གང་ཡང་མི་འདུག་རུང༌། བོད་ནང་ལ་གནས་ཚུལ་དེ་གོ་ཐོས་ཡོང་ངེས་ཡིན།

མི་རེ་གཉིས་ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་བྱས་ན།
བོད་ནང་གནས་ཚུལ་ཐད་ཀར་སླེབས་མི་ཐུབ། དེ་ལ་མངོན་གསལ་དོད་པོའི་མཐོང་སྣང་ཡོང་བཟོ་མེད་ལ་སྐྱོན་ཡང་མེད།
སྐྱོན་ཡོང་ས་དེ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་རྒྱ་གར་གྱི་མི་སེར་བྱས་པ་རེད་ཅེས་
བརྗོད་ན། བོད་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ཙི་ད་ནི་ང་ཚོས་རེ་བ་རྒྱག་
སའི་མི་དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཀོ་ཐག་གློད་བྱུང༌། ག་ལེར་བདེ་སྤྱོད་བཟང་པོའི་ནོར་བུ་
ལྟར་ཐོག་མར་འོད་ཆེན་པོ་དང་། དེ་རྗེས་འོད་ཇེ་ཆུང་ནས་ཇེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་གི་འདུག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

208

བསམ་སྟེ་བློ་ཕམ་ཚེ། ངས་འགྲེལ་བཤད་སྔོན་དུ་བརྒྱབ་པ་ལྟར། དེ་འདྲའི་ཉམ་ཐག་

ཅིང༌། དངངས་སྐྲག་འོག་ཏུ་སྡོད་མཁན་ལ་ང་ཚོས་གཞན་དག་བྱེད་མ་ཐུབ་ཀྱང༌། གཏམ་སྙན་པ་གཅིག་ལས་ཤོད་རྒྱུ་མ་བྱུང་རུང་དེ་སྐྱེལ་ཨེ་ཐུབ་བསམ་པའི་བསམ་

བློ་གཏོང་དགོས་ཤིང་། གནས་ཚུལ་འདི་འདྲའི་ཐོག་ནས་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་
དང༌། གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན། བོད་ནང་བོད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་ཤུགས་ཆག་པ་དང༌། བོད་ནང་ཡོད་པའི་མི་དེ་རྣམས་བློ་ཕམ་སྐྱེ་གཞི་བྱེད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོང་གི་རེད།
འདི་བོད་རིགས་གཅིག་ཡིན་པར་བརྟེན་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་
གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

གཞན་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཏེ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུའི་

ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་དེ་ཙམ་མི་འདུག །གཅིག་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཕར་བཞག །ཡང་
མིན་ན་མི་སེར་གཉིས་བྱེད་པའང་ཡོད། ཨ་མི་རི་ཀར་དེ་རིགས་རེ་ཟུང་མཐོང་རྒྱུ་
འདུག །རྒྱ་གར་དང་བོད་པ་གཉིས་ཀའི་མི་སེར་བྱས་ནའང་འགྲིག བོད་ནང་འདེམས་
བསྐོ་བྱེད་སྐབས་བོད་ལ་ཕྱིན། ཡང་རྒྱ་གར་ལ་འདེམས་བསྐོ་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་གར་ལ་
ཡོང༌། དེ་འདྲ་བྱས་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་འདུག །ཡོང་སྲིད་
པས་ཧ་ལས་རྒྱུ་མི་འདུག །འོན་ཀྱང་མཐོང་ཚུལ་སྡུག་ཅག་ཡོང་གཞི་དང༌། མི་མང་

པོའི་བསམ་བློར་གནོད་སྐྱོན་ཡོང་བའི་གཞི་རྐྱེན་ཡོད་པ་དེ་རིགས་ལ་ང་ཚོས་གཟབ་
གཟབ་བྱེད་དགོས། གཞན་དག་གང་ཡང་མི་འདུག

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

209

ག༽ ཝི་ཏི་ནམ་གྱི་དམག་འཁྲུག་དང་། བོད་དོན་གྱི་འགྱུར་བ།

ཡང་དྲི་བ་ཞིག་གི་བཀའ་ལན་དུ།

དེ་ཝི་ཏི་ནམ་གྱི་དམག་ཡིན་པ་ལས་རྒྱ་མིའི་དམག་མ་རེད། དེང་སང་འཛམ་
བུ་གླིང་གང་སར་འབྲེལ་བ་ཆགས་ཡོད་སྟབས་ཕན་གནོད་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། དེ་མིན་ལམ་སང་འདི་རེད་མ་རེད་བརྗོད་ཐུབ་པ་ཁག་པོ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་
གང་ཞིག་ཡིན་རུང་འཆམ་པོ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །བྱང་ཝི་ཏི་ནམ་
གྱིས་དགྲ་བོ་བསད་པ་ཡིན་ཞེས་དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱས། ཚུར་ཙམ་འདིར་མི་ཞིག་

ཤི་སོང་ཞེས་མྱ་ངན་གདུང་གདུང་བྱས་ན་དེ་བསམ་བློ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། དེ་འདྲའི་

དམག་འཁྲུག་གི་ལས་ཀ་ཐབས་རྡུགས་པོ་དེ་དག་མཚམས་ཆོད་ན་དགའ་པོ་བྱེད་
འོས་པ་རེད། དེའི་རྐྱེན་པས་བོད་དོན་སྐོར་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་འགྲོ་མིན་བརྗོད་ཐུབ་
པ་ཁག་པོ་རེད། འགྱུར་བ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ཀྱང་ཞིབ་ཕྲ་ངས་བརྗོད་མི་ཐུབ། གཞན་

དག་ཤོད་རྒྱུ་འདུག་གམ། ཁྱེད་རང་ཚོས་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་སྐབས་དོ་སྣང་
བྱས་པའི་རྟགས་དང་ཡག་པོ་རེད། ཇི་ཙམ་གྱི་དོ་སྣང་ཆེ་བ་བྱས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་

བསམ་བློ་འཁོར་རྒྱུ་མང་བ་ཡོང་བ་དང༌། བསམ་བློ་འཁོར་རྒྱུ་མང་བའི་ཚོད་ཀྱིས་

སོ་སོའི་བསམ་བློ་བཟོ་ལྟ་ཆགས་ཡོང་ངེས་ལ་བརྟེན་དེ་རིགས་ཡག་པོ་རེད། དེ་
མིན་དུས་རྒྱུན་དོ་སྣང་དེ་ཙམ་མེད་མཁན་ཞིག་ལ་ཧོབ་སྟེ་རྐྱེན་དང་འཕྲད་སྐབས། ད་
ནི་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་སམ་སྙམ་ནས་ཧོན་འཐོར་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་རེད། དུས་རྒྱུན་
དུ་གནས་ཚུལ་མང་པོར་དོ་སྣང་བྱས། ཡང་དག་པ་ཡིན་མིན་ལ་མ་ལྟོས་པར་བསམ་
བློའི་ནང་གོ་རིམ་ཞིག་བསྒྲིགས་ཡོང་སྐབས་ཕན་ཚོད་ཅིག་ཕན་གྱི་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

210

ང༽ རྒྱལ་ཚོགས་སུ་འཛུལ་ཞུགས་དང་། བོད་དོན་ལ་འགྱུར་འགྲོས།

ཡང་དྲི་བ་ཞིག་གི་བཀའ་ལན་དུ།

དེ་ཤེས་ཀྱི་མི་འདུག །སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་ཡག་པོ་རེད། རྒྱ་མིའི་ལུགས་སྲོལ་
ལེགས་ཉེས་དང༌། རྒྱ་ནག་ནང་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རུང༌། རྒྱལ་ཁབ་སྟོབས་ཆེན་
གཅིག་ཡིན་སྟབས། འཛམ་བུ་གླིང་གི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེ་ཕྲ་ཚང་མ་གཅིག་འདུས་ཀྱི་ལྷན་
ཚོགས་དེའི་ནང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཆགས་པ་རེད། ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དེ་ཡག་པོ་རེད། རྒྱལ་ཚོགས་ནང་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་དེས་བོད་དོན་སྐོར་ཕན་གནོད་གང་ཞིག་ཡོང་
མིན་ལམ་སེང་བརྗོད་ཐུབ་པ་ཞིག་མི་འདུག །དེ་སྔ་རྒྱ་མི་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་མེད་པའི་

སྐབས་ལ་རྒྱལ་ཚོགས་ནས་གང་ཞིག་བཤད་ཀྱང་ང་ཚོས་ཆ་འཛིན་བྱེད་མི་ཐུབ།

ང་ཚོ་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་མེད་ཅེས་ཟེར་བ་སོགས་སྡུག་གྱོང་གཏོང་རྒྱུའི་ཁ་འཕངས་
ལག་འཕྱིས་ལྟ་བུ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ད་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ལག་པ་ཕྱིས་ས་ཡོང་གཞི་མེད།
གང་ཞིག་ཡིན་ཡང་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་བྱེད་དགོས་སྟབས། ཇི་

ཙམ་མིན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱང་འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་དང༌། མཐོང་ཚུལ་ཡག་པོ་ཡོང་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་འདུག །རྒྱ་མི་རྒྱལ་ཚོགས་ནང་ཚུད་ནས་རྒྱ་ནག་སྐུ་ཚབ་ཚོའི་
བྱེད་སྟངས་དེ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ཐོག་ལ་འགྲོ་གང་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ཕྱི་ལ་གདོང་
དེ་འདྲ་ཞིག་བསྟན་ཟིན་པར་བརྟེན་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་བོད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ས་

ཁུལ་དེ་རྣམས་སུ་ག་ནས་ཡིན་ཡང་ལེ་འགྲིག་པ་ཞིག་དང༌། གྲ་འགྲིག་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུའི་ཐབས་ཤེས་མ་བྱས་ཐབས་མེད་ལྟ་བུ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་གནས་ཚུལ་ཆ་ནས་
བྱས་ན་ཕན་ཐོགས་མེད་དམ་སྙམ།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

211

སྤྱིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ནང་ལ་བཅུག་ནས་ཡོང་དུས་ཤུགས་མ་ཐུབ་ཀྱིས་དེར་
གལ་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པས་ན། ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་གནས་
ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བྱས་ན་ཕན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། ཡང་ཧོབ་སྟེ་ལྟ་སྐབས་རྒྱལ་ཁབ་
གཞན་དག་མང་པོ་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་སྲ་ཐག་ཐག་ཅིག་ཆགས་ཡོང་དུས་
བོད་དོན་སྐོར་ལ་ནམ་རྒྱུན་སྐད་ཆ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཤོད་མཁན་ཚོ་ཕྲན་བུ་ཟོན་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཕྱོགས་འགའ་ཤས་ལ་ནི་གནོད་པའང་ཡོང་གི་རེད། དེ་སྔ་
བོད་དོན་སྐོར་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱེད་མཁན་རྒྱལ་ཁབ་དེ་ཚོའི་གྲས་རྒྱ་མི་དང་འབྲེལ་
བ་ཆགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཕྲན་བུ་ཤུགས་ཆུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་འདུག །དེས་
ན་དེ་ཚོའི་གྲས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དེ་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་གནས་ཚུལ་རེད། ངས་ཡག་
པོ་ཤོད་མི་ཤེས། གང་ལྟར་ཡང་ཕན་གནོད་ནི་འབྲེལ་གྱི་ཡོད།

ཡང༌། རྒྱལ་སྤྱིའི་བཙན་བྱོལ་རོགས་ཚོགས་ལས་ཁུངས་ནས་བོད་མིར་

རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུའི་གྲོས་གཞིར་རྒྱ་མིས་དགག་པ་བྱས་པའི་སྐོར་དྲི་བ་ཞུས་པའི་
བཀའ་ལན།

དེ་རྗེས་འོས་བསྡུས་ཏེ་སྤྲོད་རྒྱུ་བྱས་པ་མ་རེད་དམ། ཁ་སེང་འགོ་སྟོད་དུ་རྒྱ་
མིས་དགག་པ་བརྒྱབ། དེ་མཇུག་ཚོགས་ཆུང་དེ་ནས་འོས་བསྡུ་བྱེད་སྐབས་རྒྱ་མི་

བར་གནས་ལ་བསྡད། མཐའ་མ་མུ་མཐུད་རོགས་བྱེད་རྒྱུ་རང་ལ་གཏན་འཁེལ་བ་
ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡོད། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་ཁྱེད་རང་ཚོས་
དོ་སྣང་བྱས་པ་ཡག་པོ་རེད། རེ་བ་རྒྱག་སའི་ཡུལ་ནས་ཀོ་ཐག་གློད་རྒྱུ་མེད། ང་རང་
ཚོ་ཚང་མ་མི་རིགས་སྤྱི་པའི་དོན་དག་གི་ཁུར་ཚང་མར་འཁྲི་བ་རེད། གཟབ་གཟབ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

212

གྱིས། དེ་ངའི་རེ་བ་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༣ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༤ ཉིན། སུད་སི་བོད་ཁྱིམ་ཡུམ་བུ་བླ་སྒང་གི་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་ཁག་གཅིག་དང༌། མ་ཚབ་སྒྲོལ་མ་བཅས་ལ་བཞུགས་སྒར་ཕོ་བྲང་ཚོམས་ཆེན་དུ་མཇལ་བཅར་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ མི་རིགས་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། དགོས་མཁོའི་ཆེད་ལས་པ།

(ཐོག་མར་ཁུངས་སོ་སོར་མིང་དང༌། ལོ་གྲངས། ལུང་པ། སློབ་སྦྱོང་ཇི་

བྱས། ཕ་མ་གར་ཡོད། ས་གནས་གར་ཕྱིན། འགྲོ་ཡུལ་ས་གནས་ཁག་ནང་མཐོང་
སྣང་ཇི་འཆར་གནས་སྟངས་སོགས་རེ་རེ་བཞིན་བཀའ་རྩད་གནང༌། དེ་རྗེས་སུད་
སི་གཞོན་ནུའི་དྲུང་ཆེ་ཆ་ཕྲེང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སུད་སིར་ཡོད་པའི་བོད་སློབ་
ཚོ་སློབ་སྦྱོང་ཟིན་མཚམས་ལས་ཀ་ཇི་ལྟར་ཞུ་དགོས་དང༌། སློབ་སྦྱོང་ཇི་ལྟར་ཞུས་

ལེགས་སོགས་དགོངས་སྐོར་སྙན་སེང་ཞུས་པར།)

བཀའ་ལན་དུ། སློབ་སྦྱོང་ལ་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་སོ་
སོའི་གཤིས་ཀ་དང༌། ལས་དོན་རན་པོ་དང་འཚམ་པོ་ཞིག་བྱས་ན་ལེགས། བློ་དང་
མི་འཚམ་པ་ཞིག་བྱས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད། རང་རེ་མི་རིགས་གཅིག་འཛུགས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

213

སྐྲུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས། ཤེས་རིག་ཆ་ཚང་བ། ཤེས་ཡོན་མཐའ་དག་ནས་སློབ་
སྦྱོང་བྱས་པའི་མི་དགོས་ཤིང་། འཕྲལ་སེལ་གཞིས་ཆགས་དང༌། སློབ་སྦྱོང་ནང་
ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། སློབ་དགེ་མང་པོ་ཞིག་དང༌། གཞིས་ཆགས་ནང་འགན་འཁྱེར་
ནས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན། ཨེམ་རྗེ། སྨན་ཁང་སོགས་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། སློབ་སྦྱོང་རིགས་ཁ་ཤས་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ནང་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་
དང༌། ལམ་སེང་བྱེད་ཡུལ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་རེད། རྩ་བ་སོ་སོ་རང་ལ་ལྷག་
བསམ་དང༌། རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་རིགས་ལ་ཞེན་ཤ་ཚ་ཞིག་ཡོད་ན་བོད་པ་མཉམ་དུ་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྡོད་དགོས་པའི་ཁྱབ་པ་མེད། ལས་ཀ་གང་དུ་བྱས་ཀྱང་འགྲིགདཔེར་ན། མའེ་སོར་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། བྷེང་ལོར་ལྟ་བུར་བཟོ་གྲྭའི་ནང་ལས་

ཀ་བྱས། སྡོད་ཁྱིམ་བོད་མིའི་གཞིས་ཆགས་ནང་བསྡད། ཕྲུ་གུ་བུ་ཕྲུག་གནས་ཡུལ་
གཞིས་ཆགས་ནང་བཞག །སོ་སོའི་གུང་སེང་དུས་ཚོདེ་རིང་དེར་ལོག་རྒྱུ་བཅས་
བྱས་ན་ཡང་འགྲིག །བསམ་བློ་སྦུག་སྲུབ་དོག་པོ་བྱེད་མི་དགོས། ཡང་ཕྲུ་གུ་ཁ་ཤས་ཕྱི་
རྒྱལ་ནང་སྡོད་འདོད་ཡོད་པའང་ཡོང་གི་རེད། ཁྱད་མི་འདུག །གཙོ་ཆེ་ཤོས་ལྷག་ཞེན་
དགོས་ཀྱི་རེད། ལྷག་ཞེན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་ཡོད་ན་སྡོད་ཡུལ་ཉེ་འགྱངས་ལ་ཁྱད་པར་
དེ་ཙམ་མེད། དེ་གྲས་ཉུང་ཤས་ལས་དེ་ཙམ་མང་པོ་མེད། སྤྱི་ཡོངས་ང་ཚོའི་གཞིས་

ཆགས་ཁག་ནང་སྲ་ཐག་ཐག་ཆགས་ཟིན་པ་ཡིན་སྟབས་བོད་པ་རེ་ཟུང་ལོགས་སུ་
བསྡད་པར་ཁྱད་པར་མེད།
རྩ་བ་ལྷག་བསམ། སེམས་ཤུགས། ཞེན་ཤ་ཚ་མ་བརླག་པ་དགོས། དེ་བརླག་
པ་ཡིན་ན་བོད་མིའི་ནང་བསྡད་ཀྱང་དགོས་པ་མ་ཚང་བ་རེད། མདོ་དོན་རན་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

214

གཅིག སོ་སོས་དེ་ངས་བྱེད་ཐུབ། ངས་བྱས་བསམ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། སློབ་
སྦྱོང་སྤྲོད་པ་དེ་ངས་བལྟས་ན་མི་ལ་ལག་པ་སྤྲད་པའམ། ལག་ཆ་སྤྲད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་

རེད། རྩ་བའི་བྱེད་མཁན་སོ་སོའི་གཤིས་ཀ་དང་བསྟུན་དགོས། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཤིས་

ཀ་དང་རན་པོ་མ་བྱུང་ན་སློབ་སྦྱོང་བཟང་པོ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ལག་ལེན་ཇི་བཞིན་མ་

འཁེལ་བ་ཡོང་གི་འདུག །སྲིད་དོན་ལས་ཀ་ཞིག་ཡིན་ཡང་སོ་སོའི་གཤིས་ཀ་དང་

རན་པོ་དགོས་ཀྱི་འདུགཁ༽ བོད་པའི་བུ་ཕྲུག་དང་། བོད་པའི་དྲི་མ།
ཡང་དགོངས་སྐོར་ཞུས་པའི་བཀའ་ལན།

ང་ཚོ་སྤྱི་དོན་དང༌སྒེར་དོན་ཆ་སྙོམས་པའམ། འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་

ཡག་པོ་རེད། དགོས་གལ་ཆེ་ཤོས། ལམ་སེང་ལས་ཀ་བྱེད་ས་ཡོད་པ་སློབ་གྲྭ་ཁག་རེད། བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ནར་སོན་ནས་བོད་པ་རང་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་སྟབས། སློབ་
སྦྱོང་སྤྲོད་ཕྱོགས་དང༌། འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་ཕྱོགས། འགྲོ་སོང་གང་གི་ཆ་ནས་དཀའ་

ངལ་ཆེན་པོ་ཡོང་ངེས་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་མུས་མུ་མཐུད་ནས་འཛུགས་ཐུབ་པའི་
འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་ཕན་བོད་ནང་ལ་སྐྱེས་པའི་ཕྲུ་གུ་དེ་རྣམས་ལ་རྒྱ་
གར་གཞུང་ནས་འགྲོ་སོང་ནར་གཏོང་གནང་སྟེ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་ཡོད་ཀྱང༌། ཕྱིན་ཆད་

བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཡོད་ཚད་ཀྱི་འགན་རྒྱ་གར་གཞུང་ནས་འཁུར་མི་ཐུབ་ལ། ང་ཚོས་ཞུ་
ཡང་མི་ཤེས། ཕ་མ་སོ་སོས་ཀྱང་ཁུར་ཕྲན་བུ་བླངས། རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་རོགས་རམ་འདྲ་ཞུས། ང་ཚོས་ཀྱང་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

215

གང་ལྟར་བོད་པའི་ཕྲུ་གུར་བོད་པའི་དྲི་མ་ཞིག་སྡོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ན། ངེས་
པར་དུ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་འཛུགས་དགོས། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་སློབ་
གྲྭ་ཁག་ནང་བོད་པའི་ཡི་གེ་དང༌། རྒྱལ་རབས། ཆོས་འབྱུང༌། གྲུབ་མཐའ་བཅས་བོད་
དགེའི་ཐོག་ནས་བསླབས་པ་ཙམ་ལས་ས་བཅད་གཞན་དག་ཚང་མ་རྒྱ་གར་དགེ་རྒན་ཞེ་གཅིག་རེད། ཕྱིན་ཆད་སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་གི་སློབ་ཚན་ཐམས་ཅད་སོ་སོའི་
མིས་སྤྲོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། སོ་སོའི་མིས་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྐད་ཀྱི་

ཐོག་ནས་ར་འཕྲོད་པ་དང༌། ཤ་ཚ་ཡོད་པའི་སྟབས་ཀྱིས་གང་བྱས་ཀྱང་སྟབས་བདེ་
ཞིང༌། ཕན་ཆེ་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ད་ལྟ་སློབ་ཕྲུག་སྟོང་
ཕྲག་དྲུག་བདུན་ཞིག་ཡོད། ཕྲུ་གུ་ཕོན་ཆེན་པོ་ཡིན་སྟབས་སློབ་དགེ་བྱས་ཆོག་པ་ལྟ་
བུ་རེད།

ག༽ གཞིས་ཆགས་སྲ་བརྟན་དང་། ཤེས་ལྡན་གྱི་གཞིས་ཆགས།
ལས་ཀ་བྱེད་ཡུལ་གཞན་ཞིག་གཞིས་ཆགས་ནང་སོ་ནམ་སོགས་ཀྱི་ལས་ཀ་

དེ་ཚོ་རེད། གཞིས་ཆགས་ཟེར་དུས་མཐོང་ཆུང་བྱེད་མི་འོས། གཞིས་ཆགས་འདི་

དག་ལས་ཀ་གཞན་དག་བྱེད་སྤོབས་བྲལ་ཏེ་གང་ཡང་མ་ཤེས་པའི་སྟབས་ཀྱིས་སོ་

ནམ་གྱི་ལས་ཀ་འཇོར་དང་སྦྱར་མ་ལག་པར་འཁྱེར་དུ་བཅུག་པ་མ་རེད། ད་ལྟའི་ང་

ཚོའི་གཞིས་མི་འདི་དག་དེ་སྔ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་མ་ཐོབ་པའི་ཤེས་ཚད་དམའ་
པོའི་རིམ་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་དེ་ལ་དཔགས་པའི་གཞིས་ཆགས་ཤིག་མ་བྱས་རང་

བྱས་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

216

རྩ་བ་ང་ཚོའི་གཞིས་ཆགས་བྱེད་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ། བོད་པའི་སྡེ་ཁག་
གཅིག །བོད་པའི་ཚོ་ཁག་གཅིག་མཉམ་སྡོད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་བཙུགས་པ་རེད། ད་ལྟ་
ས་སོ་ནམ་མ་གཏོགས་བྱེད་མ་ཤེས་པའི་ཚད་དམའ་པོའི་མི་ཐོག་འདི་རྣམས་རྫོགས་
པའི་མཇུག་ཏུ་མུ་མཐུད་ནས་གལ་སྲིད་ང་ཚོ་ཡུན་རིང་ཙམ་སྡོད་དགོས་བྱུང་ན་དེའི་

རིང་བོད་པ་རང་གིས་ཟིན་དགོས་པ་མ་གཏོགས། དེ་གཞག་རྒྱུ་ཅིག་མ་རེད། ས་ཞིང་

ཁག་གི་གཞིས་ཆགས་དེ་རྣམས་མུ་མཐུད་ནས་ཟིན་དགོས་ཀྱི་འདུག །ད་ལྟའི་ཤེས་
ཡོན་མེད་མཁན་གྱི་མི་དེ་རྣམས་རྫོགས་པ་དང༌། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་གཞིས་ཆགས་

ཤིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། ཕལ་ཆེར་དེ་འདྲ་རང་འགོར་གྱི་མ་རེད། གལ་སྲིད་ང་ཚོ་ལོ་

ཉི་ཤུ། དེ་ལས་སྡུག་ན་མི་ཐོག་གཅིག་གཉིས་འདྲ་འགོར་ནའང༌། ཐབས་སྡུག་པོའི་
དབུལ་ཕོངས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་མ་ཡིན་པར། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་གཞིས་ཆགས་སྲ་
ཐག་ཐག་ཅིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། གཞིས་ཆགས་དེ་དག་ཀྱང་གང་ཐུབ་ཀྱི་བཟོ་ལས་

དང༌། འཕྲུལ་ལས་ཀྱི་གཞིས་ཆགས་སུ་སྒྱུར་ཐབས་བྱེད་མུས་རེད། ཤེས་ཡོན་སློབ་
སྦྱོང་ཚད་མཐོ་པོ་སོན་པ་ཞིག་ལ་ལག་པར་འཇོར་སྦྱག་བསྐུར་ནས་ས་ཞིང་ལས་ཀ་

བྱེད་དགོས་ཟེར་ན་ཁག་པོ་ཡིན་ཀྱང༌། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་གཞིས་ཆགས་ཕྱུག་པོ་
གཅིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། གཅིག་བྱས་ན་གཡས་གཡོན་རྒྱ་གར་གཞིས་ཆགས་རྣམས་

ལས། ང་ཚོ་ཚད་མཐོར་སོན་ཏེ་དཀའ་ངལ་འདྲ་འཕྲད་སྲིད་ཀྱང༌། ང་ཚོའི་དམིགས་

ཡུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

217

ང༽ སློབ་དེབ་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། ཐུན་མིན་གྱི་གཤིས་ཀགང་ལྟར་ཡང་བོད་པ་ནང་ཁུལ་ཆང་ས་བརྒྱབ། མཉམ་དུ་བསྡད་དུས། བོད་
ཀྱི་མི་རིགས་དེ་དང༌། གོམས་གཤིས་དེ་མ་བརླག་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། བོད་པའི་
གྲོང་གསེབ་ནང་སླེབས་པ་ནང་བཞིན་འདུག་གམ། གང་འདྲ་འདུག །བོད་པའི་ཤེས་
རིག་ཟེར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སློབ་དེབ་གཅིག་པུར་བསླབ་དགོས་པ་ཨེ་ཡིན། དེབ་
ནང་ནས་བསླབས་པ་རྣམས་ཕྱི་རྒྱལ་མིས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞིང༌། གཙོ་ཆེ་ཤོས་
སོ་སོ་བོད་མིའི་ནང་བསྡད་ནས་གཤིས་ཀ་འགོས་པ་དེ། ཁ་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་
ཐུབ་མིན་ཡང༌། བོད་པའི་གཤིས་ཀ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནི། སེམས་བག་
ཕེབས་པོ། སྐྱིད་པོ་བྱས་ཏེ་སྡོད་པ། ཁ་ཆག་སྣ་རལ་ལྟ་བུ་བྱུང་ན་ཡང༌། ཅི་དྲག་གང་
དྲག་རང་མ་ཡིན་པར་ལྷོད་ཕེབས་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ། དེ་ནི་བོད་པའི་གཤིས་ཀ་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱེད་
ཀྱི་འདུག །སེམས་སྐྱིད་པོ་བྱེད་པ་དེ་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ཁེ་བཟང་རེད། འཛམ་
གླིང་ནང་ཤེས་ཡོན་སློབ་པ། འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་པ། ཚང་མ་མི་ལ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་བྱུང་

ན་བསམ་སྟེ་བྱས་པ་རེད། དགོས་དོན་སྐྱིད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད། ཁེ་བཟང་
རེད། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དང་། འཛུགས་སྐྲུན་བྱས་པ། མཐའ་མ་རང་ཤི་རྒྱག་དགོས་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཧ་ཅང་ཐབས་རྡུགས་རེད། སེམས་གུ་ཡངས་པོ། མི་ཚེ་གཅིག་གི་དོན་ལ་ཅི་དྲག་གང་དྲག་རང་མི་བྱེད་ཅིང༌། དེའི་སྟབས་ཀྱིས་རོགས་
པར་ཡང་བསྟུན་མཁས་པོ། གཤིས་ཀ་དེ་དག་སློབ་དེབ་ཀྱི་ནང་ནས་བསླབས་ནས་

ཤེས་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་མིན་པར། བོད་མི་དང་འདྲེས་ནས་འགོས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

218

ཅ༽ གཞིས་ཆགས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བོད་མིའི་གོམས་གཤིས།དེ་ལྟ་བུའི་ཆ་ནས་ཀྱང་གཞིས་ཆགས་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །རྩ་བ་དེ་དག་
རེད། གཞིས་ཆགས་ཁག་ནང་སྐྱིད་སྡུག་འཚོ་ཁག་འཚོ་ཁག་བྱས་བསྡད། ཁ་འཐོར་དེ་ཚོ་གྲོང་ཁྱེར་ཆེ་ཆུང་ཁག་ནང་དང༌། ས་གནས་གང་སར་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། རྩ་བ་དེ་བརླགས་ན་ད་ལྟའི་མི་ཐོག་འདི་ཚོ་བོད་པའི་དྲི་མ་ཡོད་མཁན་
ཞིག་བྱུང་ན་ཡང༌། མི་ཐོག་རྗེས་མ་དེ་ཚོ་ཁག་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་གཤིས་ཀ་བཟང་

པོ་དེ་དག་གོམས་འདྲིས་ཡོང་ཆེད་གཞིས་ཆགས་ཁག་རྣམས་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་

བཏང་ནས་བཙུགས་པ་རེད།
རྒྱ་གར་ནང་གཞིས་ཆགས་འདི་རྣམས་བོད་མི་སྐྱབས་བཅོལ་བ་རྣམས་རང་
ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་ཙམ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་མ་རེད། རྩ་བའི་རེ་བ་རྒྱག་ས་ཁ་ཡོད་ལག་
ཡོད་ཀྱི་གནད་འགག་ཅིག་ལ་ཐུག་ཡོད། བོད་ནང་རྒྱ་མིའི་འོག་སྡོད་མཁན་ཕྲུ་གུ་དེ་
རྣམས་ཐབས་རྡུགས་དཀའ་ལས་ཆེན་པོའི་འོག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱས་པ་དང༌། ང་ཚོ་འདིར་བཙན་བྱོལ་བ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པའི་བུ་ཕྲུག་རྣམས་གོ་སྐབས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་དང་འཚར་ལོངས་བྱས་པ་རེད། ཉིན་
མ་གཅིག་འགྱུར་བ་བྱུང་དུས་བོད་ནང་ལས་ཀ་མཉམ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན། དེའི་

སྐབས་བོད་ནང་འཚར་ལོངས་བྱས་པ་དེ་ཚོ་དང༌། ང་ཚོ་བྲོས་བྱོལ་དུ་འབྱོར་བ་རྣམས་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་དགོས།
དེ་ཡང་སྡོད་ས་སྐྱོ་དྲགས་པ་དང༌། གསང་སྤྱོད་སྐྱོ་དྲགས་པ། ཉལ་ཁྲི་སྐྱོ་དྲགས་པ་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་མིན་པར། མི་ཚེ་འདིར་ལག་རྗེས་སུས་ཆེ་བ་བཞག་འདུག །བྱས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

219

རྗེས་གང་ཞིག་ཆེ་བ་བཞག་འདུག་བལྟ་དགོས་པ་ལས། འཕྲལ་སེལ་སྐྱིད་མ་སྐྱིད་དང༌། ལྟོ་གོས་བཟང་ངན་ལ་བལྟ་རྒྱུ་མ་ཡིན། བོད་སྤྱི་པའི་ལུང་པ་དེ་སྐྱོ་པོ་ཞིག་ཏུ་

མ་བཞག་པར་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། འཕྲལ་སེལ་དཀའ་ངལ་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་ཚང་མི་ཚང་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཚོ་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
བོད་ནང་ཧ་ཅང་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདུག །ང་རང་ཚོ་འདི་གར་ཡང་དཀའ་ལས་
རྒྱག་གི་ཡོད་ལ། སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བདེན་པའི་

མཐའ་གསལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ཆ༽ རླབས་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་དང་། བོད་མིའི་གཟི་བརྗིད།

ལྷག་དོན་བོད་ནང་གཞོན་ནུ་ཚོ་སེམས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འདུག འདས་
པའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་མཚོན་ན། བོད་མི་རིགས་ནས་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཡོད། མི་
རིགས་དེ་ཧ་ཅང་རླབས་ཆེན་པོ་ཡིན། སྐྱོ་པོ་རྩ་བ་ནས་མིན། བར་ལམ་བྱེད་སྟངས་
ཤེས་མིན་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་ལྟ་བུས་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། རྩ་བའི་ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདི་ཤར་ལྷོ་ཨེ་ཤ་ཡའི་ནང་མི་རིགས་ཤུགས་

ཆེ་བ་ཞིག་རེད། དེང་སང་ལ་ཆ་མཚོན་ན་ཡང་ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ལུང་པ་འདྲ་མི་

འདྲའི་ནང་སླེབས། སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའི་ཁོངས་ནས་ཕྲུ་གུ་ཉུང་ཤས་
ཤེས་མི་ཤེས་འདྲ་ཡོང་ཤས་ཆེ། བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚང་མ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་ཤོད་མི་ཐུབ་ཀྱང༌། སྤྱིར་བཏང་བོད་ཕྲུག་རྣམས་སྡུག་པའི་གྲལ་དུ་ཁྱོན་
ནས་ལུས་ཀྱི་མི་འདུག སྐྱོ་པོ་གཏན་ནས་རེད་མི་འདུག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

220

ནང་གི་ཀླད་པ་ཟེར་བ་འདི་སྐྱེས་པའི་སྐབས་ནས་བཟོ་དགོས་པ་ལས། ཕྱི་
ནས་དཀར་པོ་དམར་པོ་བྱུག་པ་ལྟ་བུ་བཟོ་ཐབས་མེད། གྱོན་ཆས་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་འདྲ་

ཆགས་པོ། ཚོས་གཞི་འདྲ་ཆགས་པོ་ཕྱི་ནས་བཟོས་ཆོག་ཀྱང་། བསླབས་ནས་མ་
ཤེས་མཁན། ཀླད་མེད་སྒྱིད་ངན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ན་བཟོ་ཐབས་གང་ཡང་
མེད། ང་ཚོ་དེ་ལྟར་མ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཐོབ་པའི་སྐབས་
དང༌། གཞིས་ཆགས་ལྟ་བུར་གྲུབ་འབྲས་གང་ལེགས་ཐོན་ཡོད། དེ་ཚོར་ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་ཡོད། དེ་མིན་འཚོ་བ་རང་འཚོར་སྡོད་མཁན་སུ་གཅིག་གིས་རོགས་རམ་
དང༌། ལམ་སྟོན་བྱེད་མཁན་མེད་པ་ཚོ་ཡང༌། ཚོང་འདྲ་བརྒྱབ་པ་དང་། རྒྱ་གར་བའི་

གླ་པ་བྱེད་པ། གཡོག་པོ་བསྐུལ་བ་སོགས་ཧ་ལས་པའི་གྱོང་པོ་དང༌། ཧ་ཅང་གྲུང་པོ་
ཞིག་རེད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཡིན་ཀྱང་གཞིས་ཆགས་ཁག་ནང་རྒྱ་གར་ཡུལ་མི་

མི་གླས་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ཁ་ཤས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་བའི་ས་ནས་བུ་ལོན་བླངས་ཏེ་མ་སྤྲད་
པར་མཚན་ཤས་ཀྱང་ཕྲན་བུ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །གང་ལྟར་ལྟོ་གོས་འཚོལ་སྟངས་མཁས་
པོ་དང་གྱོང་པོ་འདུག །དེ་ནི་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་རེད།

ཇ༽ བོད་མིའི་བྱས་རྗེས་དང་། སྐད་ཡིག་གི་ཁྱད་ཡོན།
ང་རང་ཚོ་མི་རིགས་ཀྱི་བྱས་རྗེས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཆོས་གཏིང་རིང་པོ་འདིའི་འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ང་ཚོའི་བོད་སྐད་གཅིག་
པུའི་ཐོག་མ་གཏོགས་གཞན་ལ་མི་འདུག །གཞི་རྩ་གཞན་དག་འགའ་ཞིག་ནང་བོད་
སྐད་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་མི་འདུག་ཀྱང༌། དེ་ནི་བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པ་དང༌། བེད་སྤྱོད་ཀྱི་གོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

221

སྐབས་མ་བྱུང་བ་རེད། བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་གཙོ་བོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་བོད་སྐད་ཧ་ཅང་ཕྱུག་པོ་ཡིན། དབྱིན་ཇི་དང༌། ཧྥ་རན་སིའི་སྐད་ཡིག་ནང་ལའང་

ཆོས་ཚིག་ལྡེང་གི་མི་འདུག །བོད་སྐད་ཕྱུག་པོ་ཡག་པོ་དེ་ང་ཚོས་ལོ་གཅིག་གཉིས་

ནང་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་མིན་ལ། རྒྱ་མིས་རོགས་རམ་བྱས་ནས་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་
དེ་བས་མིན། རྒྱ་གར་བས་རོགས་བྱས་ནས་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་ཡང་མིན། དེ་ནི་ང་

རང་ཚོའི་བོད་རིགས་མི་ཐོག་མང་པོའི་རིང་རིམ་བཞིན་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་རེད།
ལུང་པར་ཆ་བཞག་ན། ང་རང་ཚོའི་ལུང་པ་ཆ་རྐྱེན་ཧ་ཅང་འཛོམས་པོ་རེད། ཁྱེད་རང་ཕག་རིར་མ་གཏོགས་འགྲོ་མ་མྱོང་ན། ཕག་རི་སྐྱིད་པོ་ཡིན་ཡང༌། ང་སྔོན་
མ་ཕག་རིར་འགྲོ་སྐབས་གནམ་གཤིས་གྲང་མོ་འཁེལ་ཏེ། རྐང་ལག་ཤིན་ཏུ་འཁྱགས་
བྱུང༌། ཕག་རི་ཟེར་སྐབས་གྲང་སྟོང་སྟོང་ཅིག་མ་གཏོགས། སྐྱིད་མདོག་ཅིག་མཐོང་
མ་བྱུང༌། དེ་ནས་དུད་སྣ། ཉེ་རོ། ས་མ་མདའ་དེ་ཚོ་སྐྱིད་པོ་རེད། གང་ལྟར་སྤྱི་

ཡོངས་ནས་བཤད་ན་ནུབ་ལ་དྭགས་ནས། ཤར་དར་རྩེ་མདོ་བར་མཐུན་རྐྱེན་ཧ་ཅང་འཛོམས་པོ་རེད། མཐོ་ས། ས་དམའ་ས། མཚོ། མཚེའུ། གངས་རི། བྲག་རི།

སྤང་ལྗོངས། ནགས་ཚལ། འབབ་ཆུ་སོགས་སྣ་ཤིན་ཏུ་འཛོམས་པོ་ཡོད། དེ་སྔ་ང་ཚོ་འགྲིམ་འགྲུལ་བདེ་པོ་མེད་ཀྱང་ནུབ་ལ་ཡོད་ན་ནུབ་ལ་ཆོད་ཅིག །ཤར་ལ་ཡོད་ན་ཤར་ལ་ཆོད་ཅིག་ཏུ་ལུས། ང་ཚོར་འགྲིམས་འགྲུལ་བདེ་པོ་དང༌། ཕར་ཚུར་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ན་ལུང་པ་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་དང༌། ཡག་པོ་རེད།
ཐོན་སྐྱེད་ལ་མཚོན་ན། ས་དམའ་ས་ཀོང་པོའི་ནང༌། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཆ་ཕྲེང་པའང་
ས་དམའ་པོ་མ་རེད་དམ། སྟོན་ཐེངས་གཉིས་གསུམ་འདེབས་པའང་ཡོད། བྱང་ཐང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

222

ལ་ཆ་བཞག་ན། འབྲོག་སྡེར་སེམས་ཅན་ཧ་ཅང་མང་པོ་ཡོད། དེང་སང་རྒྱ་མིས་

གཏེར་ཁ་མང་པོ་ཡོད་པར་བརྩི་གི་འདུག །

དེར་བརྟེན་ང་རང་ཚོའི་ལུང་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ཡང་རུང༌། མིའི་ཆ་ནས་ཡིན་

ཡང་རུང་ཡག་པོ་དང་གྱོང་པོ་རེད།

༼མཚམས་འདིར་གསུང་དཔར་མཐུད་མཚམས་འཁེལ་ཏེ་ཕྲན་བུ་ཞིག་མ་ཚང་བར་ལུས།༽
དེ་རིང་དབུ་མཛད་ཆ་ཕྲེང་པས་བྱས་པ་རེད། ད་གཞན་དག་བརྗོད་རྒྱུ་ཇི་

ཡོད་བཀའ་གནང་བར།

ཡང༌། ཆ་ཕྲེང་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོས། ཕྱི་རྒྱལ་ནས་འབྱོར་བའི་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་
གུང་སེང་རིང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་སོགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་ཞིག་ཟུར་འཛུགས་
གནང་གི་ཡོད་ལུགས་ཐོས་པ། དེ་སྐོར་བཀའ་སློབ་ཡོད་པ་ཞུས།

བཀའ་ལན། འཆར་གཞི་དེ་ག་རང་རེད། ད་ལྟ་འགྲོ་སོང་རོགས་རམ་བྱེད་
མཁན་མ་བྱུང་བར་ལུས་ཡོད། འགོ་འཛུགས་ལྟ་བུ་ཟུར་གསོག་ཏུ་གུང་སེང་སློབ་ཕྲུག་ཚོར་འཛིན་གྲྭ་ཚོགས་མུས་རེད། འཆར་གཞི་དང་བསམ་བློ་དེ་ག་རང་རེད།
ང་རང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནང་ཕྱིན་པ་ཚོ་དྲག་གི་རེད། ཕྱི་ལ་ཕྱིན་པ་དང༌། སློབ་གྲྭ་
གཞན་དག་ནང་ཕྱིན་པ་ཚོར་དམིགས་བཀར་བོད་སྐོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཡུལ་མེད་
སྟབས། གུང་སེང་སོ་སོར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་ཞིག་བཟོས་པ་རེད། རིམ་པས་མཐུན་

རྐྱེན་འཛོམས་ན་ང་རང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་འཛུགས་རྒྱུའི་བསམ་གཞི་དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

223

འདྲ་རེད། སློབ་ཚན་ཡང་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཙམ་བྱུང་ན་བསམ་པ་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་བདེ་
ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༥ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༢༦ ཉིན། རྡོར་གླིང་བོད་རིགས་སློབ་གྲྭར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ་གསུང་བཤད།

ཀ༽ མིའི་བླ་མེད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་། ཀླད་པ་བེད་སྤྱོད།
དེ་རིང་ང་ཚོའི་ཕྲུ་གུའི་དཀྱིལ་ལ་འབྱོར་ནས་དགའ་པོ་བྱུང༌། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་
མར་ངས་སྙིང་ཁོང་རུས་པའི་གཏིང་ནས་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་དང༌། འཚམས་
འདྲི་ཡོད། སྤྱིར་བཏང་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཚང་མ་དངོས་གནས་གཅིག་གིས་གཅིག་

ལ་དགའ་པོ་ཡོད་པ་ལྟར། ཁྱེད་རང་ཚོས་ང་ལ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་དགའ་པོ་བྱེད་
པ་དང༌། ངས་ཀྱང་ཚང་མར་བློ་ཐག་ཉེ་པོ་ཡོད་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ང་རང་ཚོའི་འབྲེལ་

བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གཞན་དག་གི་འབྲེལ་བ་དང་མི་འདྲ་བར་དངོས་གནས་སེམས་ཀྱི་

གཏིང་ནས་ངོ་ལྐོག་མེད་པའི་དགའ་བརྩེའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་དེ་རིང་

ང་འབྱོར་བའི་སྐབས་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོས་འདྲ་ཆགས་ཆགས་ལྟ་བུ་མིན་པར་དངོས་
གནས་དྲང་གནས་དོན་དམ་པའི་དགའ་ཞེན་གྱི་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ནས་དགའ་བསུ་

བྱས་པ་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

224

ཡིན།

ཁྱེད་རང་ཚོ་རྒན་གཞོན་ཚང་མ་ཁ་ཤས་ནི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་དང༌། ཁ་ཤས་ནི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་མཁན། ཁ་ཤས་ནི་སློབ་སྦྱོང་གི་བསྟི་གནས་འདིར་

ཞབས་ཕྱི་ཞུ་མཁན་སོགས་གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་ཐོག་ནས་
མིའི་བློ་གྲོས་ཀྱི་རྣམ་དཔྱོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་དོན་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཤ་སྟག་རེད། ང་ཚོ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་བླ་ན་མེད་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་

ན། ཀླད་པ་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་འམ། བློ་གྲོས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་བེད་སྤྱོད་གཏོང་རྒྱུ་དེ་
རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་ཕྱི་རོལ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་དོན་དག་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་མིའི་བློ་

གྲོས་རྣམ་དཔྱོད་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་དངོས་
གནས་དགའ་པོ་བྱུང༌།

ད་ལྟ་སློབ་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་གནས་ལུགས་བཤད་པ་ལྟར། དེ་རིང་ང་འདིར་

དངོས་སུ་སླེབས་པ་དང་པོ་ཡིན་ཀྱང་སློབ་གྲྭའི་གནས་ཚུལ་རྒྱུན་དུ་ཤེས་རྟོགས་
ཡོང་མུས་ཡིན། ཚང་མས་ད་བར་དུ་ཧུར་ཐག་བྱས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་གྲུབ་འབྲས་
འདི་འདྲ་ཞིག་ཐོན་པ་རེད། ཧུར་ཐག་མ་བྱས་ན་གྲུབ་འབྲས་འདི་འདྲ་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་

རེད། མིས་དབང་ཡོད་བཤད་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། རང་རང་སོ་
སོས་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཁུར་བླངས་ཏེ་ཤ་ཚ་རྣམ་དག་གིས་འབད་རྩོལ་བྱས་
པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཡར་རྒྱས་དང་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་ཡིན་པས་ན། ངས་འདིར་སློབ་

གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དང༌། དེ་ག་ནང་བཞིན་ཁྱེད་རང་སློབ་ཕྲུག་ཚོ།
མདོར་ན་མ་བྱན་ཚུན་ཆད་ཚང་མར་དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་འདི་ཟིན་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

225

ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། དེ་ག་ནང་བཞིན་ང་རང་ཚོ་ཁག་པོ་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་རྒྱ་གར་གཞུང་
གིས་ང་རང་ཚོ་ལ་རྩ་བའི་སྦྱིན་བདག་ཨ་མ་འདྲ་པོ་བྱས་ཏེ་རོགས་རམ་གནང་བ་
ཡིན་སྟབས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ཡང་ངས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ངེས་པར་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་དོན་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་སེམས་
ཤུགས་ཀྱིས་ཁུར་བླངས་ཏེ་གཟབ་གཟབ་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།

ཁ༽ གཞི་རྩ་གསར་འཛུགས་དང་། ཚད་ལོངས་ཀྱི་དུས་སྐབས།

ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོར་བོད་ལུང་པ་མགོ་
རྟིང་སློག་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་འགོ་ཚུགས་པ་རེད། དུས་དེ་ནས་ད་ལྟ་ཕན་ལ་ལོ་བཅུ་དྲུག་ཙམ་སོང་བའི་རིང་ལ་ང་རང་ཚོས་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པའི་ནང་

ཚན་ནས་བཙན་བྱོལ་བའི་གནས་སྐབས་གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དང༌། ལྷག་པར་
ཤེས་རིག་གི་ལས་ཀའི་ཐོག་ལ་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཡོད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག ང་
ཚོ་མིའི་ལུང་པར་ཡུལ་གྱར་གྱི་མི་ཆགས། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ནུས་པ་ནི་མེད། སོ་
སོའི་ས་ཆ་ནི་མེད། ཆ་རྒྱུས་མེད་པའི་ལུང་པའི་ནང་སླེབས་ན་ཡང་རྒྱ་གར་གཞུང་
གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སྦྱིན་བདག་འདྲ་དང༌། ཤ་ཚ་བྱེད་མཁན་གྱི་མི་ཚོས་རོགས་རམ་
བྱས། གཙོ་བོ་ང་རང་ཚོའི་མིས་འབད་རྩོལ་དང༌། ཐབས་ཤེས་བྱས་ཏེ་ལས་ཀར་
གྲུབ་འབྲས་འདི་ལྟར་ཐོན་པ་རེད།
དེ་སྔ་ང་རང་ཚོ་སོ་སོའི་ལུང་པའི་ནང་སྡོད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དེ་རིང་ཁ་

སའི་སློབ་གྲྭའི་འགྲོ་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་མི་རྒན་པ་ཚོས་ཤེས་གསལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

226

རེད། སློབ་ཚན་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་ལམ་སྲོལ་འདི་གྲས་

ང་ཚོའི་བོད་ནང་ཡོད་པ་མ་རེད། སྤྱིར་བཏང་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་སྟངས་ཤིན་ཏུ་སྐྱོ་
པོ་རེད། ཆོས་སོགས་རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན་གྱི་སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་ནི་དངོས་
གནས་ཧ་ལས་དགོས་པའི་ཡག་པོ་ཡོད། དེང་སང་རྒྱ་གར་ལུང་པའི་ནང་ས་གནས་
གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཕྱིན་ཀྱང་དེ་སྔ་བོད་ནང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་
ཐབས་མེད་པ་ལས། གཞན་སྤྱི་བྱིངས་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཉིན་རེ་ཉིན་
རེའི་འཚོ་བའི་དགོས་མཁོའི་ནང་གི་སློབ་སྦྱོང་འཛོམས་པོ་འདི་འདྲ་ང་ཚོ་བོད་ལ་དེ་
སྔ་ཡོད་པ་མ་རེད།
དེར་བརྟེན་ང་ཚོ་མི་གཞན་གྱི་ལུང་པར་སླེབས་ནས་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་འཛུགས་
དགོས་པའི་མཚམས་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས། བོད་ཡིག་སློབ་དེབ་ཀྱིས་མཚོན་པས་
གང་ཅིའི་གོ་སྒྲིག་གཞི་ནས་གསར་དུ་བྱེད་དགོས་བྱུང་བ་རེད། ཁང་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་ས་ཆ་སྟོང་པ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་གཞི་ནས་རྩིག་རྨང་བྲུས། འཆར་གཞི་བཀོད་
དེ་ཨར་ལས་ཚང་མ་གཞི་ནས་གསར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་བྱུང་བ་རེད། ཐོག་མའི་སྐབས་ལ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མར་ཆ་རྒྱུས་ཉམས་མྱོང་ཇི་བཞིན་མེད་པས་མགོ་ཚོས་ལ་
མ་ཚོས་ཀྱི་ངང་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་པའི་མཐའ་མ་ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱིར་

བཏང་འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྱི་འགྲེའི་གྲས་སུ་སླེབས་ཐུབ་པ་ལྟ་བུ་
བྱུང་བ་འདི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག བསམ་བློའི་ནང་སྤོབས་པ་སྐྱེ་
རྒྱུ་དང༌། སེམས་ནང་དགའ་སྤྲོ་སྐྱེ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་རེད།
འདས་པའི་ལོ་ཡུན་དེ་དག་གི་ནང་ལ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་སྐོར་ལ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

227

གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་ཁོག་ལོན་པ་དང༌། གཞི་རྩ་ཞིག་ཚུགས་ཡོད་པར་བརྟེན། ད་
ཆ་གཞི་མེད་པའི་གཞི་གསར་པ་བཟོ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ཡོལ་ཏེ། གཞི་རྩ་ཡོད་པ་དེ་དག་
ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། དེ་དག་ཚད་ལོངས་པ་བཟོ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོད། དེ་ལ་ཚང་མས་དོ་སྣང་དང༌། འབད་རྩོལ་བྱེད་བཞིན་པ་ལྟར་བར་ལམ་ཤེས་རིག་གི་

ཚོགས་འདུ་འདྲ་ཡང་ཚུགས་པ་རེད།

ག༽ གོམས་གཤིས་ཀྱི་དགེ་སྐྱོན་དང་། ཤེས་ཡོན་སྲིད་བྱུས།

ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་གི་ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་ལྟ་བུ་མ་
ཡིན་པར་མིའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཐབས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་བཟོ་གི་ཡོད་པས་ན། ང་རང་
ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་བསྟུན་ཏེ་འགྲོ་སྟངས་ཡག་པོ་ཤེས་པ་ཞིག་བྱེད་
དགོས། ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔ་ཞིག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་སོ་སོའི་དངོས་སུ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་
རྒྱུའི་ལས་དོན་ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་མ་ལྷག་མ་ཆད་པར་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་སློབ་
སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་དོན་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྙིང་པོ་ཡོད་པ་བྱུང་བ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ང་

རང་ཚོའི་བོད་མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་ཕྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད། དཔེར་
ན། རྒྱ་གར་གྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་དབྱིན་ཇིའི་དུས་ཀྱི་སྲོལ་ལུགས་ལྟ་
བུའི་རིགས་འདི་ཚོ་ང་ཚོ་བོད་པར་རན་གྱི་ཡོད་མེད་སྐོར་ལ་ངེས་པར་དུ་བསམ་བློ་
གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་པར་སོ་སོའི་ལུང་པའི་གནས་སྟངས་ལ་
གཞིགས་པས་མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག་རིམ་པར་བརྒྱུད་པའི་གོམས་གཤིས་ཤིག་ཡོད།
གོམས་གཤིས་དེ་ཚོའི་ནང་ལ་སྐྱོན་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་ཡོད་ལ་སྐྱོན་མེད་པའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

228

གོམས་གཤིས་ཀྱང་ཡོད། སྐྱོན་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་རིགས་ང་ཚོས་ཉར་ཚགས་
བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡང་མ་རེད་ལ། བྱེད་དགོས་དོན་ཡང་མེད། མི་གཞན་དག་ལ་མེད་པ་
ང་རང་ཚོར་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་འགའ་ཤས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་

སྐྱེལ་བའི་སྐབས་ལ་ཕན་ཐོགས་དང༌། ཁེ་བཟང་ཡོད་པའི་རིགས་དེ་ཚོ་ང་ཚོས་སྲུང་
སྐྱོབ་བྱས་པ་ལ་ངོ་ཚ་དགོས་པ་དང༌། སྤམ་ཤོར་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། དེ་ཚོ་དང་
མཐུན་ཞིང་རན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་མེད་དམ་སྙམ། ཡིན་ནའང་

ངའི་བསམ་བློའི་ནང་དྲན་པ་ཙམ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ཁྱེད་རང་ཚོར་མིག་ཁ་ཕྱེ་བ་
ལྟ་བུ་འདི་བཞིན་བྱེད་དགོས་ཞེས་ངས་བརྗོད་མི་ཤེས། དེ་ཚོར་གོ་བསྡུར་བྱས་ཏེ་
བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་མེད་དམ་སྙམ་པ་དྲན་ནས་ཞུས་པ་ཡིན།

ང༽ ཡར་རྒྱས་ཀྱི་དུས་མཚམས་དང་། མ་འོངས་པའི་འཆར་གཞི།
རིམ་པ་གཉིས་པ་ལྟ་བུ་དེ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་དུས་མཚམས་ལ་སླེབས་ཀྱི་

ཡོད་སྟབས་ངས་འབོད་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ་ལ་དགེ་རྒན་ཚོ་དང༌། དེ་ག་ནང་བཞིན་ལས་ཀ་

བྱེད་མཁན་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཉིན་རེ་ཉིན་
རེའི་ལས་ཀ་འཐུས་མ་ཤོར་བར་ཚགས་སུ་ཚུད་པ་ཞིག་དང༌། གཉིས་ནས་ད་ལྟ་སོ་
སོས་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པ་འདིའི་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞིགས་པས་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནང་
སྡོད་པའི་རིང་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་ད་ལྟའི་འདི་མུས་ཡག་པོ་འདུག་གམ། འདིའི་

སྒང་ལ་སྣོན་འཕྲི་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག་འདུག །ད་དུང་དེ་ཙམ་མ་ཟད། མ་འོངས་པར་ང་རང་ཚོ་བོད་དུ་སླེབས་པའི་མཚམས་ལ་བྱེད་སྟངས་གང་འདྲ་ཞིག་དགའ་བ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

229

འདུག་གམ།

སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པ་ནི་མིའི་འཚོ་བའི་འགོ་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་གལ་ཆེ་ཤོས་
ཤིག་ཡིན་པས་དེའི་སྐོར་ལ་ང་ཚོས་བསམ་བློ་གང་འདྲ་ཞིག་གཏོང་དགོས་ཀྱི་
འདུག །གང་འདྲ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་སྟོན་དགོས་ཀྱི་
འདུག །འཁྱོག་པོ་ཡོ་བསྲང་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་དོ་སྣང་
དང༌། ཉམས་མྱོང་གསོག་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་དག་ཕུད་ཐུབ་
ཙམ་མ་ཡིན་པར་དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཡག་པོ་རེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་གྲྭ་གཞན་དག་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་བོད་པ་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ཚོས་ཀྱང་དོ་སྣང་བྱས། ཁུར་ལེན་དགོས། དངོས་གནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་ཟེར་བ་འདི་མིའི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་མདུན་ལམ་ལ་བཟོ་ལྟ་བཟོ་རྒྱུ་ཡིན་སྟབས་ལས་སླ་
པོ་མ་རེད། འདི་ཁུལ་མི་ཚོས་ག་རེ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །མི་གཞན་དག་གིས་ག་རེ་བྱེད་
ཀྱི་འདུག །ཕྱི་རྒྱལ་ལའང་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ཉི་ཧོང་གི་མི་ཚོ་གྱོང་པོ་རེད།
ཁོང་ཚོས་གང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་འགའ་ཤས་ནང་ལའང་
སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་དེ་ཚོ་རིང་མ་དྲགས་ཐུང་མ་དྲགས་པའི་དགེ་མཚན་ཡོད་པ་ལྟ་
བུ་ཡོད་པས་དེ་ཚོའི་གྲས་ལའང་གང་འདྲ་འདུག །དོ་སྣང་བྱས། བརྗེད་ཐོ་འདྲ་བྲིས།
སོག་པོ་ཆོས་གྲགས་ཀྱིས།

མི་ཟས་ཡུན་རིང་བཟས་པའི་རིན་འབབ་ཏུ། །

དེབ་ཆུང་འདི་ཉིད་མི་ཡི་ཡུལ་དུ་བཞག །

ཟེར་བ་ལྟར་ཁྱེད་རང་ཚོས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

230

ཉམས་མྱོང་བསགས་ཏེ་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་རིང་ལ་རྣམ་དཔྱོད་གཏོང་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་
ཡང༌། མི་ཐོག་རྗེས་མ་ཚོར་དེབ་ཆུང་གཅིག་ལས་མ་བྱུང་ན་ཡང་བཞག་ཐུབ་རྒྱུའི་

བསམ་བློ་བཏང་ན་ཕན་གྱི་རེད། ཉིན་མ་གཅིག་ཡིན་ནའང་ཆུད་ཟོས་མ་བཏང་བར་
སོ་སོས་དོ་སྣང་དང༌། འབད་རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན། ང་ཚོ་མི་རིགས་གཅིག་གི་བསམ་

བློ་གཏོང་དགོས་པས་ན་ཕན་གྱི་རེད།
ད་དུང་ང་ཚོས་སྤོབས་པ་ཆེ་ཙམ་བཤད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོས་མི་རིགས་གཅིག་
གི་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག །ང་ཚོའི་མི་རིགས་འདིས་མི་རིགས་གཞན་
དག་ལ་མིག་དཔེ་སྟོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་ག་རེ་ཡོད། ང་ཚོར་ས་ཆ་
རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌། མི་མང་པོ་མེད་པ་འདི་དག་ལ་ལམ་སྟོན་ཡག་པོ་ཞིག་དང༌། འཁྲིད་
སྟངས་ཡག་པོ། སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་དངོས་གནས་ང་
ཚོ་བོད་ལུང་པ་དེ་ཁྱད་མཚར་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུའི་རེ་བ་ཏན་ཏན་ཡོད། རེ་བ་
ཡོད་ཅེས་ཉལ་བསྡད་པས་ག་ནས་ཡོང༌། ཚང་མས་སོ་སོ་སོ་སོར་ཁུར་དུ་འཁྲི་ཞིང་

སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལས་འགན་གང་ཡོད་ལ་དོ་སྣང་བྱས། དེ་ལ་ཉམས་ཞིབ་བྱས་ཏེ་
ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་བཏང༌། ལེགས་ཆ་རྣམས་སྤྱི་ས་དེར་སྤུངས་ན་ཕན་
ནུས་ངེས་ཅན་ཞིག་ཐོན་གྱི་རེད། ང་མི་གཅིག་གི་ནུས་པས་ལྡང་གི་མ་རེད། ཁྱེད་
རང་ཚོ་སོ་སོ་སོ་སོའི་ལས་རིགས་ཀྱི་ཁུར་ཡོད་མཁན་ཚོས་དོ་སྣང་ཡག་པོ་བྱེད་
དགོས། ངས་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་མེད། ཧུར་ཐག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
ད་དུང་ཡང་ངས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་འདིས་འགྲིག་གི་ཡོད། དེང་སང་ལས་ཀ་
ཡག་ཐག་ཆོད་ཡོད་ཅེས་སེམས་ལྷོད་ནས་མ་བསྡད་པར་ང་ཚོའི་མི་རིགས་སྤྱི་པའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

231

དོན་དུ་ཀླད་པ་མང་ཙམ་དཀྲུག་སྟེ་འབད་བརྩོན་བྱས་ན་ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་བྱུང༌། རེད་དམ། མ་རེད། ངས་འུར་ཤོབ་ཤོད་ཀྱི་འདུག་གམ། ངོ་ཐོག་རེད་བསམ་
པ་དྲན་གྱི་འདུག །དེ་གཅིག་ཡིན།

ཅ༽ ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་དང་། རྩ་བའི་དམ་བཅའ།

དེ་བས་ཁྱེད་རང་ཕྲུ་གུ་ཚོར་ངས་ཤོད་རྒྱུ་ཞིག་ལ། ཁྱེད་རང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་
བྱས་ནས་ད་ལྟ་བར་དུ་གྲུབ་འབྲས་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱུང་ཡོད། རྡོ་རྗེ་གླིང་སློབ་གྲྭ་
ཐོན་པའི་ཕྲུ་གུ་མང་པོ་ཞིག་སློབ་སྦྱོང་གི་གནས་ཚད་ཡག་པོ་ལོན་པ་དང༌། འགའ་
ཤས་ཡིག་ཚོད་ཀྱིས་ཨང་གྲངས་རྩེར་སོན་བྱུང་བ་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་ཡོད། དེ་
ཚོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པ་རེད། ང་ཚོས་ཕྲུ་གུ་གཞན་དག་ལ་མཐོང་ཆུང་ཁྱད་གསོད་བྱས་པ་མིན། ཡིན་ནའང་སྤྱིར་བཏང་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་

ཚོ་གཞན་གྱི་གྲལ་མཇུག་ཏུ་རྩ་བ་ནས་ལུས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡག་ཐག་ཆོད་
འདུག །སྔོན་མ་ནས་ཡིག་ཚད་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོན་པ་དེ་འདྲ་ཁ་ཤས་བྱུང་ཡོད།
དེ་དུས་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ལྷ་དབང་ལགས་རེད། སྤྱིར་བཏང་མི་ལ་སྐྱོན་དང་ནོར་
འཁྲུལ་ཡོང་ངེས་ཡིན། ཡིན་ནའང་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་པའི་དགོས་དོན་སློབ་སྦྱོང་རེད།
སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་དེ་ཡིག་ཚད་ཡིན་པས། ཡིག་ཚད་ཡག་པོ་ཐོན་ཡོང་
དུས་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་རེད། དེར་བརྟེན་ལྷ་དབང་ལགས་དེ་རིང་འདིར་མི་འདུག་

ཀྱང་། ངས་ལྷ་དབང་ལགས་སུ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། དངོས་གནས་དྲང་
གནས་ཁུར་ཆེན་པོ་བླངས། ཧུར་ཐག་བྱས་སོང༌། ད་དུང་ཁྱེད་རང་ཚོས་མུ་མཐུད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

232

ནས་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད། ལེ་ལོ་དང༌། ཞུམ་པ་མ་བྱས་པར་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་ཐག་ཡག་པོ་བྱས། གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས།
དེ་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཐོན། ལོ་གང་ལ་གང་འཚམ་སླེབས་ཏེ་མི་ཚེ་འགོ་འཛུགས་རྒྱུའི་མཚམས་ལ་སླེབས་པའི་ཕྲུ་གུ་གང་འཚམ་ཞིག་

ཡོད་པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་དགོས་དོན་དེ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཐབས་ལ་
ཕན་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ལག་རྗེས་སུ་རང་གི་མི་ཚེ་དེ་ཡག་
པོ་ཞིག་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་དང༌། ལྷག་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་དགོས་དོན་མི་ལ་བརྡབ་
གསིག་མ་གཏོང་མཁན་དང༌། ཐུབ་ཚོད་མི་ཤོད་མཁན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྙོག་དྲ་
སྣོན་མ་མི་བཟོ་མཁན་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སློབ་སྦྱོང་
བྱས་ཏེ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པའི་མཐར་སོ་སོའི་རང་བདེ་བསྒྲུབ་རྒྱུའི་དོན་ལ་མི་གཞན་དག་

བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྙོག་དྲ་བཟོ་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་ན། དེ་
འདྲའི་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ་ལས་མེད་ན་དགའ་གི་རེད། ང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་པའི་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། མིའི་མི་ཚེ་ཡག་པོ་སྐྱེལ་ཐུབ་རྒྱུའི་

ཆེད་དུ་རེད། ང་ཚོས་ཁང་པ་རྒྱག་པའི་དགོས་དོན་སྡོད་དུས་སྐྱིད་པོ་བྱས་ཏེ་སྡོད་རྒྱུ་
ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཕྱི་ལོགས་རྫིག་པོ་དང༌། འགྲོ་སོང་མང་པོ་བཏང་བར་ཧ་ལས་རྒྱུ་གང་
ཡང་མེད།
དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་དགོས་དོན་དེ་མིའི་མི་ཚེ་བཟང་པོ་སྐྱེལ་
བའི་ཐབས་སུ་མ་ཕྱིན་པར་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གནོད་པ་སྐྱེལ་བའི་གཞིར་ཕྱིན་

ན་ཁྱོན་ནས་ཡག་པོ་མ་རེད། སོ་སོས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཤེས་ཡོན་དེ་མིའི་སྤྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

233

ཚོགས་ནང་བེད་སྤྱོད་ཡག་ཤོས་བྱེད་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། གཅིག་

བྱས་ན་ང་རང་ཆོས་པ་ཡིན་སྟབས་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་བསམ་བློའི་ལྟ་སྟངས་ཡིན་

ཤས་ཆེ། ང་དེ་འདྲ་ཞིག་དྲན་གྱི་འདུག །སློབ་སྦྱོང་གཅིག་པུར་ཧ་ལས་པ་མཐོང་གི་
མི་འདུག །དེར་བརྟེན་ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱུང་བ་ཚོས་དངོས་
གནས་དྲང་གནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་ཡག་པོ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་བསམ་

བློ་གཏོང་དགོས།

ཆ༽ རིན་བྲལ་གྱི་དངོས་པོ་དང་། ལྷག་པའི་བསམ་པ།

སློབ་སྦྱོང་ལ་ལས་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད། ད་གིན་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་ནས་

བཤད་པ་ལྟར། དེང་སང་རྒྱ་གར་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་སྒྱུར་བཅོས་བཏང་སྟེ་རྒྱ་
གར་ལུང་པའི་དཔལ་འབྱོར་གྱི་དཀའ་ངལ་དང༌། ལུང་པའི་གནས་སྟངས་ཀྱིས་ཤེས་
ཡོན་ཅན་མང་པོར་ལས་ཀ་མ་ཐོབ་པའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཆེད་ལག་ཤེས་སྣ་ཚོགས་
ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་སྟེ་ལུང་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲའི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་རན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་དོན་དུ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་སྒྱུར་བཅོས་གཏོང་གི་ཡོད་
པ་རེད། དེ་ཚོ་ཐབས་ཤེས་ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད། དེ་དང་དེ་འདྲའི་ཐབས་ཤེས་མང་པོ་

བརྒྱུད་དེ་འགྲོ་དགོས།
ངའི་མཐོང་ཚུལ་ལྟར་བྱས་ན་གཙོ་བོ་དེ་བསམ་བློ་ལ་རག་ལས་པ་རེད་བསམ་
གྱི་འདུག །ཆོས་སྐད་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ལྷག་བསམ་ཟེར་བ་དེ་ཡོད་
དགོས། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཟེར་བ་དེ་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་ཞིག་རེད། ལྷག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

234

པའི་བསམ་པ་ཡོད་ན་ཤེས་ཡོན་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཡོད་ན་བརྒྱ་ཐམ་པ་བེད་སྤྱོད་ཐུབ་རྒྱུ། ཤེས་ཡོན་སྟོང་ཕྲག་ཡོད་ན་སྟོང་ཕྲག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཤེས་ཡོན་
གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་གཅིག་པོ་དེ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ལྷག་
པའི་བསམ་པ་ཟེར་བ་དེས་ཕོངས་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཧ་ལས་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད། ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཟེར་བ་དེ་ནི་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་ཡིན་པས་

མི་གཞན་དག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང༌། མི་འདྲ་འདྲའི་ནང་

ནས་ཉམ་ཆུང་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱི་བསམ་བློ་གཏོང་བ། ཛ་དྲག་དགོས་མཁོ་ཆེ་
སར་བསམ་བློ་གཏོང་བ་སོགས་ལྷག་བསམ་རེད།
ང་རང་ཚོས་དུས་རྟག་ཏུ་དངོས་འབྲེལ་ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་བློ་འཁྱེར་རྒྱུ་དེ་
དང༌། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུའི་ལྷག་བསམ་དེ་གལ་ཆེན་
པོ་རེད། དེ་བྱུང་ན་ཆེ་གཞོག་ཆུང་གཞོག་གིས་མི་ལ་ཕན་བདེ་བསྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་དང༌། དེས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད། ང་རང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་ཆོས་
དགེ་བཙུགས་ཡོད་པ་ཚོས་བཀའ་འགྱུར་བསྟན་འགྱུར་པོ་ཏི་མང་པོ་ཡོད་རབས་མ་བརྗོད་པར་བཀའ་བསྟན་འགྱུར་གྱི་དགོས་དོན་མིའི་བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
རྒྱུའི་དོན་ལ་ཡིན་པ་དེ་ངོས་བཟུང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་མིའི་སྤྱི་

ཚོགས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ནང་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་སློབ་སྟོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་འདྲའི་

ལྷག་བསམ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་གཏོང་བ་དང༌། གཞན་གཅེས་འཛིན་གྱི་སེམས་

ཤུགས་སྐྱེ་ཐབས་བྱེད་དགོས། རང་བདེ་ཡལ་བར་དོར་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད་དེ། རང་བདེ་གཙོ་བོར་མི་འཛིན་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དངོས་འབྲེལ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ཤིན་ཏུ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

235

དགོས་མཁོ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད། དེང་སང་གང་གིས་ཕོངས་འདུག་ཅེ་ན། ང་ཚོ་གོ་

མཚོན་ལག་ཆས་ཕོངས་མི་འདུག །རྒྱུ་དངོས་པོས་ཕོངས་མི་འདུག །དཀའ་སྤྱད་

ཀྱིས་ཕོངས་མི་འདུག །ཤེས་ཡོན་གྱིས་ཕོངས་མི་འདུག ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕོངས་

པ་རེད།
དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཝི་ཏི་ནམ་ནང་ལ་ལྟོས་དང༌། དབུས་ཤར་
ནང་ལ་ལྟོས་དང༌། ལེ་ཊིན་ཨ་མེ་རི་ཀ་ཟེར་དུས་ལུང་པ་སྟོབས་ཆེན་པོ། རང་དབང་
གི་ལུང་པ། མི་ལ་རོགས་བྱེད་མཁན། མི་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་མཁན། མི་ལ་འགོ་འདོན་
འཚོ་སྐྱོང་བྱེད་མཁན། ཕན་སེམས་ཡོད་མཁན་ཡག་པོ་ཞིག་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་ཀྱང༌།
ནེག་སན་གྱི་བྱེད་སྟངས་དང༌། ཨ་རིའི་གཞུང་གི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལ་ལྟོས་དང༌།
དེ་རིང་ཁ་སའི་ཝི་ཏི་ནམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ལྟོས་དང༌། ཞབས་འདྲེན་རེད། དེ་ཚོའི་
གྲས་མ་གཞི་རྒྱུ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི་རེད་དེ། རྩ་བ་ལྷག་
བསམ་གྱིས་ཕོངས་ཏེ་འགྲོ་བ་མིའི་འབྲེལ་བ་དང༌། མིས་མི་ལ་བརྩེ་བ་བརླགས་
པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་གནས་ཚུལ་ཐབས་སྡུག་པོ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། མ་རེད་དམ། ང་
རང་ཚོ་བོད་པར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད། ངས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་ཆོས་ལ་རྨོངས་ཞེན་བྱས་ཏེ་ཤོད་ཀྱི་མེད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་

སྙིང་པོ་དང༌། ལྷག་དོན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པ་

བཟང་པོ་དེ་ནི་གུང་བྲན་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཡིན། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་མི་ལེན་མཁན་མི་

ལོག་ལྟ་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་ལ་དགག་པ་
བྱེད་མཁན་སུ་ཡང་མེད། ཚང་མར་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོ་ཛ་དྲག་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

236

གནས་ཚུལ་ལ་ཐུག་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ལྟོ་འགྲངས་ཉི་མས་དྲོས་ཏེ། ཉི་མ་འབུད་
ཐབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་པ་མིན། དངོས་གནས་དྲང་གནས་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྟེང་
ན། མིས་མི་ལ་བརྩེ་བ་བྱེད་རྒྱུ་བརླགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཆེན་པོས་ཆུང་ཆུང་ལ་
ཐུབ་ཚོད་བཤད། རྒྱུ་ཡོད་མཁན་གྱིས་མེད་མཁན་ལ་ཐུབ་ཚོད་བཤད། དབང་ཡོད་
བཤད། མགོ་སྐོར་བཏང༌། ཤེས་ཡོན་ཡོད་མཁན་གྱིས་ཤེས་ཡོན་མེད་མཁན་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དེ་དག་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕོངས་པའི་ལས་ཀ་མ་རེད་དམ།
རེད་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཡིན་པར་བརྟེན་ངས་གནད་
དོན་དེ་དྲན་ནས་ཞུས་པ་ཡིན།

ང་རང་ཞེ་དྲག་འཇོན་གྱི་ཡོད་ཅེས་ཟེར་གྱི་མེད། ཡང་ངས་ཁྱོན་ནས་འཇོན་གྱི་
མེད་བརྗོད་པ་ཡང་མིན། ལྷག་བསམ་ཐོག་ལ་ཆ་བཞག་ན་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་རྩ་

བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཟེར་བ་འདི་ལ་ངས་ཆུ་ཚོད་ ༢༤ རིང་ག་ཚོད་ཐུབ་
ཐུབ་ཀྱི་འབད་རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་རང་གིས་ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་བལྟས་ན། འདི་
ནི་རིན་ཐང་བྲལ་བ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་
ཚོས་ཡིན་ན་ཡང་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་མིས་མི་ལ་བརྩེ་བ་བྱེད་པ་དང༌།
མིས་མི་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ལྟ་སྐྱོང་བྱེད་པ་དེ་མི་ཚེའི་ནང་གི་སྙིང་པོ་གཅིག་

ཡིན་པ་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ། དེའི་ཐོག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད།
དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཆོས་པའི་མིང་འདོགས་དགོས་དོན་མེད། སོ་སོའི་མི་

ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་དེ་ཡ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བསྐྱལ་ཏེ་མི་གཞན་དག་ལ་རོགས་རམ་ཡག་
པོ་བྱས། མི་གཞན་ལ་ལྷག་བསམ་དཀར་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་གཅིག་ཡིན་ནའང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

237

ཕན་གྱི་རེད། གཉིས་ཡིན་ནའང་ཕན་གྱི་རེད།

ཇ༽ མ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་དཀའ་ངལ།
ཡང་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་འདི་འདྲ་ཤོད་མཁན་ཡོང་གི་འདུག དེ་ལྟར་ཡིན་ཐག་

ཆོད་རེད། འོན་ཀྱང་དེང་སང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཡ་རབས་འགྲོ་ས་མེད་པའི་དུས་

ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་སོ་སོ་ཡ་རབས་བྱས་ན་ཕོ་རོག་དཀར་པོ་ཆགས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་ཟེར་མཁན་འདུག །དེ་ཡང་དངོས་གནས་རེད་དེ། མི་གཞན་དག་གིས་ཕ་

གསོད་ཀྱི་འདུག མ་གསོད་ཀྱི་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་ངས་ཕ་གསོད་ཀྱི་ཡིན། མ་

གསོད་ཀྱི་ཡིན་ལབ་ན་འགྲིག་གི་མ་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྒང་ལ་སྡུག་ཅག་བྱེད་
མཁན་གྱི་མི་ཡོད། ཕ་གསོད་མཁན་ཡོད་ལ། མ་གསོད་མཁན་ཡང་ཡོད། འདྲ་མི་

འདྲ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་རེད། འོན་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་སྡུག་ཅག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་
རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་སོ་སོས་དེ་བཞིན་བྱེད་ཀྱིན་བསྡད་ན་མཉམ་དུ་ཕུང་གི་རེད།
ལས་ཀ་གཞི་མེད་པ་གཅིག་ལ་གཞི་གསར་དུ་འཛུགས་པའམ། ཡར་རྒྱས་ཀྱི་
ངོ་བོ་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་གསར་པ་ཞིག་རྩ་འཛུགས་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་དཀའ་ངལ་
ཡོང་གི་རེད། མིས་མ་རབས་བྱེད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཞིག་གི་ནང་ལ་ང་རང་ཚོས་ཡ་
རབས་ཀྱི་སྲོལ་བཏོད་པ་ལ་གཞན་དག་གིས་རོགས་བྱེད་མཁན་མེད་པ་གྲོགས་མེད་
གཅིག་པུ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་ན་ཡང་སོ་སོས་བསམ་བློ་བཏང༌། སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་ཡ་རབས་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་དེ་འཛུགས་དགོས་པ་མ་གཏོགས། རོགས་པ་ཚང་མ་
མ་རབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ལབ་སྟེ་སོ་སོ་མ་རབས་སྒང་ལ་འགྲོ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

238

གཏན་ནས་མེད། དེ་ལྐུག་པའི་སྐད་ཆ་རེད། ཡ་རབས་ནི་ཚང་མར་དགོས་མཁོ་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡིན། འཛམ་བུ་གླིང་གི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་མི་རྣམས་མ་རབས་ཀྱི་ལམ་

དུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་རེ་བ་གང་ཡང་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད། འཛམ་
བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་དྲང་བདེན་ཟེར་བ་དེ་མེད་པ་དང༌། ཡ་རབས་ཟེར་བ་དེ་མེད་པ་
ཆགས་ནས་མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་བརླག་པ་རེད།
ང་རང་ཚོ་མི་ཡི་རིགས་རྣམས་ནི་མི་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་དང༌།
མིའི་ཚོགས་སྡེ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་མ་
གཏོགས། སེམས་ཅན་བསེ་རུ་ཟེར་བ་དང༌། གཅན་གཟན་གདུག་པ་ཅན་འགའ་ཞིག་
ལྟར་རང་ཉིད་གཅིག་པུར་འཁྱམས་ཏེ་སྡོད་མཁན་ཞིག་མ་རེད། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་དེ་ག་མི་རྣམས་མཉམ་དུ་བསྡད་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་དགོས་
པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལ། མི་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དོགས་པ་བྱས། གཅིག་གིས་

གཅིག་ལ་མགོ་སྐོར་བཏང༌། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གནོད་འཚེ་བྱེད་རེས་བྱས་ཏེ་
བསྡད་ན་སྐྱིད་པོ་ག་ནས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་དམ། ཁ་ནས་དྲང་པོ་དང༌། ཞི་བདེ་ཟེར་
གྱི་ཡོད་ན་ཡང༌། དོན་ལ་ཞི་བདེར་ལྟ་རྒྱུ་མེད་མཁན། དྲང་པོ་ལ་ཡང་ལྟ་རྒྱུ་མེད་པ་དབང་ཡོད་མཁན་ཞིག་གིས་གང་ཡང་བྱས་ཆོག་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲའི་དུས་ཚོད་
ལ་སླེབས་པ་ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ཐབས་རྡུགས་རེད།
ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ནང་ལའང་འབུ་ཆེས་ཆུང་བཟོས་ཀྱི་
ཐུབ་ཚོད་བྱེད་པ་དང༌། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་བ་སོགས་བཙོག་
ཐག་ཆོད་ཡོད། དེ་ཡང་མང་ཆེ་བ་མཐོ་རིམ་མི་སྣ་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ནང་ལ་ཡོད། ང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

239

ཚོ་བོད་པའི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་མི་ག་ཚད་གྲུང་བ་དང༌། མི་ག་ཚོད་ཀྱིས་ཤེས་ཡོན་
ཆེ་བ་དེས་མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་བ་དང༌། མི་ལ་ཐུབ་ཚོད་ཤོད་པ་སྡུག་པའི་བཟོ་འདྲ་
པོ། ག་ཚོད་ཀྱིས་བསམ་བློ་ཉུང་བ་དེ་ཡ་རབས་ཆེ་བ་དང༌། ཐུབ་ཚོད་ཤོད་རྒྱུ་ཉུང་
བ། མི་བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་བློས་འཁེལ་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་འདུག །དེ་ལྷག་བསམ་
གྱིས་ཕོངས་པའི་སྐྱོན་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ལྷག་བསམ་གྱི་ཕོངས་པ་དེ་ཁ་གསོ་
ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཤེས་ཡོན་དང༌། ལྷག་བསམ་གཉིས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཏེ་འགྲོ་ཐུབ་པ་ངེས་
པར་དུ་ཡོང་གི་རེད། ལྷག་བསམ་ཅན་ལ་ཤེས་ཡོན་ཞིག་བྱུང་ན་དངོས་གནས་དྲང་
གནས་མི་ལ་དགོས་རྒྱུ་རེད། ད་ལྟ་ཞུས་པ་བཞིན་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་གནས་
ཚུལ་ཐབས་རྡུགས་ཡོད་ན་ཡང༌། སྤྱིར་བཏང་བརྒྱ་ཆ་ལྟ་བུ་བསྐོར་ན། མི་གཞན་དག་
གིས་སྒོར་སྟོང་ཕྲག་གཅིག་གཉིས་མགོ་སྐོར་གཏོང་ས་ལ་བོད་པས་སྒོར་བརྒྱ་ཕྲག་ཙམ་མ་གཏོགས་ཨེ་ཡོད་སྙམ། མ་གཞི་སྡུག་ཅག་རེད་དེ་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་གིས་

གཞན་དག་ལས་ཕྲན་བུ་དྲག་གི་རེད།

ཉ༽ ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་དང་། བོད་མིའི་གོམས་གཤིས།
དེ་བཞིན་དུ་རྩ་བའི་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ནང་ཕྲན་བུ་སེམས་
སྐྱིད་པ་དང༌། འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཆེ་བ་ལྟ་བུ་ཡོད། འབད་རྩོལ་བྱས་ཏེ་འབ་སུ་མ་འདུས་ན་ཡང་རང་ཤི་རྒྱག་དགོས་པ་ལྟ་བུ། དེ་ཙམ་གྱི་འ་ཆད་འུ་ཐུག་རང་མེད་པ་
དེ་ཕྲན་བུ་བོད་པར་ལྟ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག །སྔར་ཕན་དེ་ཙམ་གསལ་
པོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། དེང་སང་མི་གཞན་དག་གི་དཀྱིལ་ལ་སླེབས་པའི་མི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

240

ཚོས་ཁྱད་མཚར་བོད་པའི་མི་དེ་ཚོ་སེམས་ཁྲལ་མེད་པ་ལྟ་བུ། སྣང་བ་སྐྱིད་མདོག་
ཁ་པོ་འདུག་ཅེས་མིས་དོ་སྣང་བྱས་ཡོང་གི་འདུག །ང་ཚོར་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཞིག་

ཡོད་པ་དེ་ཁོ་ཚོས་གསལ་པོ་མཐོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེར་བསམ་བློ་ཐོངས་དང༌། ཆུ་ཚོད་ ༢༤ ལ་སེམས་སྐྱིད་པ་བྱུང་ན་ཁེ་བཟང་མ་རེད་དམ།
མི་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོ་ཆས་ཞིམ་པོ་ཟ་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང༌། གོས་ཡག་པོ་གྱོན་རྒྱུ་
ཡོད་པ། དཀྲོག་དཀྲོག་དང་ཉམས་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་སེམས་སྐྱིད་པོ་མེད་པར་མི་

ཞིག་འཕྲད་ན་ཡང་དབུགས་རིང་གཏོང་དགོས་པ་དང༌། སོ་སོའི་ཤག་གི་ནང་སླེབས་
ན་ཡང་དབུགས་རིང་ཤ་སྟག་བཏང་ནས་སྡོད་དགོས་པ། ཆང་ཞིག་འཐུང༌། ཐ་མག་

ཅིག་འཐེན་ན་ཡང་སྟོད་སྒལ་ན་སྟེ་སྡོད་དགོས་བྱུང་ན་ལྟོ་ཞིམ་པས་ཕན་མ་ཐོགས་ལ།
གྱོན་ཆས་ཡག་པས་ཕན་ཐོགས་མ་སོང་། དེ་ལས་མི་ཞིག་འཕྲད་ཀྱང་དགའ་དགའ་

ལྷོད་ལྷོད་བྱས་ཏེ་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང༌། སོ་སོའི་ཤག་གི་ནང་ལ་ཡང་ལྷོད་
ཤིག་ཤིག་སྐྱིད་པོ་བྱས་ཏེ་སྡོད་རྒྱུ་བྱུང་ན་དེ་སྐྱིད་པོ་མ་རེད་དམ། ལྟོ་གོས་བཟང་པོ་དང༌། ཐ་མག་འཐེན་རྒྱུ། སྣ་ཐག་འཐེན་རྒྱུ་མེད་ནའང་སོ་སོའི་སེམས་ལྷོད་ལྷོད་བྱས་
ཏེ་སྡོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱིད་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སེམས་
སྐྱིད་པོ་དེ་མི་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།
བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་སྐྱོན་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་ལེགས་ཆ་ཡང་
གང་འཚམ་མེད་དམ་སྙམ། དེ་ག་རེའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་ན། བར་ལམ་ལོ་ཁ་
ཤས་རིང་དེའི་སྐོར་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གོམས་གཤིས་

དེ་འདྲ་ཡོད་པ་དེ་བོད་པ་ལྐུག་དྲགས་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ། བོད་པ་སྐྱོ་དྲགས་ནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

241

བྱུང་བ་རེད་དམ། ག་རེ་བྱས་ཏེ་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ་བསམ་པ་ན། ལྐུག་དྲགས་པ་གཅིག་
པུས་ཀྱང་ཨེ་ཡིན་སྙམ། ཕྲན་བུ་ཁྱད་པར་བྱུང་ཡོད་ཤས་ཆེ། སྐྱོ་དྲགས་པས་ཀྱང་
ཕྲན་བུ་ཁྱད་པར་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་ཨེ་ཡིན་སྙམ། གཙོ་བོའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ནི་

ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པ་ཟེར་བའི་སྐད་ཆ་དེས་
ཕལ་ཆེར་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ་པས་དེང་སང་ངེས་པ་ཕྲན་བུ་རྙེད་
ཀྱི་འདུགབོད་མིའི་ནང་ལ་ཕྲན་བུ་ལེགས་ཆ་ཡོད་པ་ནི། སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཧམ་པ་ཆེན་
པོ་རང་ཤོད་མི་ཤེས་པ་དང༌། ཕྲན་བུ་ངོ་ཚ་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་ཚོའི་རིགས་རེད། མི་

འགའ་ཤས་མི་འཚམ་པའི་བསྟོད་ར་གཏོང་བ་དང༌། ཧམ་པ་ཤོད་པ་ལ་ངོ་ཚ་རྒྱུ་མེད་པ་དཔེར་ན་ང་ལ་རེ་བ་རྒྱག་དགོས་མཁན་མི་ཞིག་ཡིན་ན་ཧ་ལམ་ངའི་མགོ་
ལ་གཙུག་ཏོར་འདུག །འོད་ཟེར་འདུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུ་བཤད་ནས། ཤོད་མཁན་ངོ་མ་ཚ་ཡང་ཉན་མཁན་ངོ་ཚ་དགོས་པ་ཡོང་གི་འདུག ངའི་མགོ་ལ་ག་རེ་ཡོད་མེད་ང་
རང་གིས་ཤེས་གསལ་རེད། མི་དེས་ང་ལ་རེ་བ་རྒྱག་དགོས་པའི་ཉིན་མོ་དེ་རྫོགས་
སོང་ན་སང་ཉིན་ནས་མཐོང་ནའང་མཐོང་མ་བྱུང་མདོག་མདོག་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དེ་
ལྟ་བུའི་མི་ངོ་ཚ་རྒྱུ་མེད་པ་དང༌། གདོང་པགས་མཐུན་པོ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག །ང་

ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་ཏེ་ལོ་ ༡༦ ཙམ་ཕྱིན་པ་རེད། མི་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཐུག་དུས་
ང་རང་ཡང་གདོང་པགས་ཕྲན་བུ་མཐུག་ཏུ་འགྲོ་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ཚུར་ཧམ་པ་
ཤོད་པ་དང༌། བརྙས་བཅོས་གནས་དུས་ཚོད་རྩིས་བྱས་ཡོང་དུས་ཕར་ལ་ཡང་དེ་
བཞིན་མ་བྱས་ན་མ་འགྲིགས་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་མཚམས་མཚམས་ལ་ཆགས་ཡོང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

242

གི་འདུག །དེ་འདྲས་རྐྱེན་བྱས་ཏེ་ང་ཚོ་རིམ་པས་བསླད་པའི་ཉེན་ཁ་འདུག །འོ་དེ་འདྲ་
ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་དང་སྦྲེལ་ཏེ་བཟོད་པ་བསྒོམས་ན་མ་འོངས་པ་ལ་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཡོང་གི་རེད།
ཡང༌། མགྱོགས་པོའི་སྔོན་ལ་རླབས་ཆེན་ཟེར་བའི་དཔེ་ལྟར། མ་འོངས་པའི་
འབྲས་བུ་བཟང་པོ་མ་བྱུང་གོང་ལ་འཐུས་ཤོར་ཡོང་ཉེན་ཡོད་ན། ཆོས་སྐད་ཐོག་ནས་ལྷག་པའི་བསམ་པ་ཟེར་བ་དེའི་བསམ་བློའི་སེམས་ཤུགས་ཀྱིས་རྟ་ཁ་ག་ཚོད་
ཐུབ་ཐུབ་འཐེན་ཏེ་འཕྲལ་སེལ་ཕ་རོལ་པའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་ལ་དཔགས་པའི་ལན་ཞིག་

སློག་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྩ་བའི་སོ་སོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟ་ཁ་འཐེན་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན་ཙང་
ཧ་ཅང་གི་མཐར་མ་ལྷུང་བར་དབུ་མའི་ལམ་དུ་གནས་པ་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོས་དེ་
ལྟར་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ངས་ད་ལྟ་ཞུ་དོན་སྙིང་པོ་འདི་ཡིན།

ཏ༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལེགས་ཆ་དང་། བོད་མིའི་ཁྱད་ཆོས།
ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་དེ་ལྟའི་ལེགས་ཆ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་
འདུག །ལེགས་ཆ་དེའི་འབྱུང་ཁུངས་ཇི་ཡིན་ལ་ང་རང་ནས་དཔག་ཚོད་ཀྱིས་ཉམས་
ཞིབ་བྱས་ན་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྟར་ལྟར་ཕལ་ཆེར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བདག་པས་གཞན་

གཅེས་པ་ཟེར་བ་དེའི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །ང་རང་
གི་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞིགས་ན་ཡང་དེས་ཏན་ཏན་ཕན་གྱི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་

འདུག །དེ་འདྲའི་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གལ་ཆེན་པོ་
དང༌། ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གཞི་རྩ་དེ་ང་ཚོས་གསར་དུ་བཟོ་མི་དགོས་པར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

243

ང་ཚོར་ཡོད་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང༌། དེ་དག་ཉམས་སུ་མ་བཅུག་པར་མུ་མཐུད་ཐབས་དང༌། ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་མ་གཏོགས་ང་ཚོར་སྔར་མེད་ཅིག་གསར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་མ་རེད།
དཔེར་ན། ཨ་མེ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་དང༌། ཡོ་རོབ་ནང་ལ་བལྟས་ན། ཤེས་ཡོན་ཅན་
གྱི་མི་མང་པོ་ཞིག་དེ་རིང་ཁ་སའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟ་བུ་ཤེས་ཡོན་གྱི་འགྲོ་སྟངས་
དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་འདི་དག་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐབས་ཤིག་ཡིན་

ཙང་དེ་ལྟར་མ་བྱས་ན་ཡང་མ་འགྲིགས། བྱས་པ་གང་ཞིག་ལ་དེར་སྐྱོན་མཐོང་ནས་
མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལ་དགའ་མོས་ཀྱང་མེད་པའི་བསམ་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་ཤོད་མཁན་འདུག །ཁོང་ཚོས་དེ་འདྲ་ཤོད་དུས་གཞི་ནས་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་དངོས་གནས་
མིའི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དོན་ལ་སྐད་ཆ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད་བསམ་
པ་དང༌། ང་རང་ཚོར་ཚུར་བལྟས་ཡོང་དུས་ང་ཚོར་ཁོང་ཚོ་ལ་མེད་པའི་ལེགས་ཆ་
ཞིག་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག །ང་ཚོར་ལེགས་ཆ་ཡོད་པ་དེ་དཀོན་མཆོག་
གི་ཐུགས་རྗེས་བྱུང་བ་རེད། བླ་མས་གནང་བ་རེད། ༸རྒྱལ་བ་ཡིད་བཞིན་ནོར་
བུས་གནང་བ་རེད་ཅེས་ལབ་ན་ལྐུག་པའི་སྐད་ཆ་རེད། དེ་རྒྱུ་མཚན་ག་རེའི་ཐོག་ལ་
ཐུག་འདུག །གཞི་རྩ་ག་འདྲའི་ཐོག་ནས་བྱུང་འདུག །ཡག་པོ་རྩད་གཅོད་བྱས་ཏེ་ངོ་
འཕྲོད་པ་བྱས། ངོ་འཕྲོད་པའི་ཐོག་ནས་དེ་ལ་རན་པའི་ཐབས་ཤེས་འདུ་འགོད་ག་རེ་
བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་བློ་བཏང་ན་རྒྱུ་མཚན་རྙེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། འདི་ཡག་པོ་
ཞིག་རྩད་གཅོད་བྱས་ཏེ་གསལ་པོ་བྱུང་ན་ང་ཚོས་ཉར་ཚགས་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་འབད་

རྩོལ་བྱེད་རྒྱུ་རེད། དེང་སང་མི་རིགས་འགའ་ཞིག་ལ་སོ་སོའི་རྙིང་པ་ཞིག་ཡོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

244

པ་དེས་ཕན་མ་ཐོགས་ཤིང་། གསར་པ་བཟོ་མ་ཤེས། རྙིང་པ་ནས་གསར་པ་ཞིག་

ཏུ་བསྒྱུར་དཀའ་ལ། བསྒྱུར་ཀྱང་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པའི་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་ཡོད།
མིའི་བསམ་བློའི་ནང་བདེ་བ་ཡོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ང་ཚོར་གོམས་གཤིས་རྙིང་པ་

ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བའི་གཞི་རྩ་ཆགས་འདུག་ན། ཡོད་ཡོད་པ་དེ་ཟིན་རྒྱུ་
རེད་མ་གཏོགས་གསར་པ་བཟོ་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་མེད། ང་ཚོར་གཞི་
རྩའི་བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ལ་ལེགས་ཆ་ཡོད་པ་དེ་མི་ཉམས་པར་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་དེའི་སྒང་ལ་མ་ལྡེང་པ་ཇི་ཡོད་ཁ་སྣོན་རྒྱག་དགོས། ཁྱེད་རང་
ཚོ་གང་ལ་གང་འཚམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་ཙང༌། ཁྱེད་རང་ཚོས་དེའི་སྐོར་ལ་
བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ།
འགའ་ཞིག་ནས་ང་ཚོ་བོད་པའི་ལུགས་སྲོལ་ལས་ལེགས་པ་མེད། བོད་པས་
ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ཤེས་ཡོན་སྦྱངས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མ་རེད་ཅེས་ཤོད་མཁན་
ཡོང་གི་འདུག །དེ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ལྷུང་བའི་སྐད་ཆ་རེད། ཡང་འགའ་ཞིག་ནས་

ང་ཚོས་ནུབ་ཕྱོགས་པའི་ལད་མོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལས་ལྷག་པ་མེད་ཚུལ་
ཤོད་མཁན་གཅིག་ཡོང་གི་འདུག །དེ་ཡང་མཐའ་ལྷུང་བ་རེད། གཉིས་ཀར་ལེགས་
ཆ་ཡོད་པས་ང་རང་ཚོར་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཡོད་པའི་ལེགས་ཆ་དེ་དག་དང༌།
གསར་པའི་ཕྱོགས་སུ་ལེགས་ཆ་ཡོད་པ་དེ་དག་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཏེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
གང་འདྲ་བྱས་ནས་ཞབས་འདེགས་ཡག་པོ་ཞིག་ཞུ་ཐུབ་པ་འདུག །བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་འདུག །བསམ་བློ་བཏང་ན་ཡག་པོ་མིན་ནམ་སྙམ། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་

ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་སྦྱངས་པ་དེ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

245

དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བ་རེད། ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། དོན་ཚན་དང་པོ་ཤེས་ཡོན་སྐོར་ང༌། དོན་ཚན་གཉིས་པ་ཤེས་ཡོན་དེ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐབས་སྐོར་རྩ་དོན་དེ་འདྲ་ཞིག་སེམས་ནང་དྲན་བྱུང་།

ཐ༽ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་། བསམ་བློའི་འཆར་སྒོ།
དེ་རིང་ང་ཚོ་ནང་ཚགས་སོང་སྟབས་སྒྲུང་ལྟ་བུར་གསལ་བཤད་བྱས་པ་ཡིན།

ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་ནང་ངེས་སོང་ངམ། ཁྱེད་རང་ཚོ་དར་མ་དར་གཞོན་ལུས་པོ་
འཚར་ལོངས་བྱས་ཏེ་དབང་པོ་དར་ཡོང་བ་དང་མཉམ་དུ་གནས་ཚུལ་གང་ཅིའི་ཐོག་
ལ་བསམ་བློ་མང་པོ་འཁོར་མཁན། དྲན་པ་སྣ་ཚོགས་ཤར་ཡོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པ་

དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། དེ་ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་བཀག་འགོག་བྱེད་རྒྱུའི་

བཟོ་འདྲ་པོ། བསམ་བློ་དེ་འདྲ་བཏང་ཆོག་གི་མ་རེད་ཟེར་བ་ང་ཚོའི་ཁའི་ཟུར་ནས་

ཐོན་མི་ཡོང༌། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་བསམ་བློ་མང་པོ་གཏོང་དགོས། དེ་ལས་
ལྷག་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ། ནང་པའི་ཆོས་གང་འདྲ་ཡིན་
ནམ་སྙམ་པའི་བསམ་བློ་འཁོར་གྱི་འདུག་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཡག་པོ་རེད། བློ་གཟུ་བོར་
གནས་པའི་ཐོག་ནས་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ཏེ་བློ་སྣ་མང་པོ་ཞིག་སྐྱེ་དགོས་ཀྱི་རེད་ལ།
སྐྱེ་ཆོག་གི་རེད། ཡག་པོ་རེད།
ཡིན་ན་ཡང་བློ་སྣ་མང་པོ་སྐྱེས་པ་དེ་དག་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ཏུ་བབས་ཤེས་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོ་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་དྲན། མཐོང༌། བཤད་པ་དེ་དག་སྒྲུབ་ཏུ་འགྲོ་དུས་སྒྲུབ་ཐུབ་དང་མི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

246

ཐུབ། རན་དང་མི་རན་གྱི་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང་ན་མ་གཏོགས་རྩ་བའི་བསམ་བློའི་

ཐོག་ནས་བལྟས་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ལ། ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་མ་རན་པ་དེ་འདྲའི་

གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཡོང་གི་རེད། ལྟ་སྟངས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་གྲལ་འགྲིག་
པོ་དང༌། ལེགས་པོ་ཡོད་སྡོད་མཁན་དེ་ལག་ལེན་བསྟར་ལུགས་འདི་ལྟར་བྱས་ན་

རན་པ་འདུག་ཅེས་འདི་གཉིས་བསྟུན་འདྲེས་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་
བྱུང་བ་རེད། དེ་གཉིས་འདྲེས་མ་ཤེས་ན་ཁ་ནས་ཡོད་པ་ལ་ལག་ལེན་ནས་མེད་པ་
ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། ཁ་ནས་བརྒྱ་བཤད་སྟོང་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ལག་

ལེན་བྱེད་དུ་འགྲོ་དུས་བྱེད་མ་ཐུབ་མཁན་དེ་འདྲ་གཞོན་ནུའི་ནང་ལ་ཕྲན་བུ་ཡོང་གི་
འདུག །ཡར་རྒྱས་ཡོང་བ་ལ་ཁ་ནས་བཤད་པས་མི་འགྲིགས་པར། ལག་ལེན་བཀལ་
ནས་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་ཙང༌། བསམ་འཆར་ཇི་འདྲ་ཞིག་བཤད་པ་དང༌། བློ་གྲོས་ཇི་

འདྲ་ཞིག་བཏོན་ན་ཡང་ཁ་བཤད་ལག་ཐོག་འཁེལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་
རེད།
དེ་ནས་གཞོན་སྐྱེས་ཚོས་ད་ལྟ་ཉམས་མྱོང་མ་བསགས། སྣ་བསུན་མང་པོ་འཁེལ་མ་མྱོང་བ་ཡིན་དུས་ལས་ཀ་ག་རེ་ཡིན་ནའང་ལས་སླ་མདོག་ཁ་པོ་དང༌།
བྱས་ཆོག་ཆོག་ཅིག་བསམ་བློའི་ནང་འཁོར། སོ་སོས་དེ་ལ་འབད་རྩོལ་ཐབས་ཤེས་
ཤིག་བྱེད་དུ་ཕྱིན། བྱེད་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལམ་འཕྲལ་མ་འགྲུབ་པར་སྣ་ཁུང་བརྡབས་
པའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བྱུང་བའི་ཚེ། ད་གིན་སེམས་ཤུགས་རི་ལྟ་བུ་

ཡོད་པ་ཁོ་ཐལ་བ་ལྟར་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག དེ་ཡག་པོ་མི་འདུག སོ་སོའི་སེམས་

ཤུགས་དེ་རྒྱུན་མཐུད་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། གཉའ་ཤེད་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

247

དང་པོ་ནས་བསམ་བློའི་ནང་ལས་ཀ་ཚང་མ་བྱེད་ཆོག་ཆོག་ཅིག་དང༌། སྒྲུབ་ཆོག་
ཆོག་ཡིན་པའི་ངོས་འཛིན་མ་བྱས་པར་ངས་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་
རྒྱུ་འདི་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་འབད་རྩོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན།
དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐབས་ལ་དང་པོ་ནས་བསམ་བློའི་ནང་གྲ་སྒྲིག་ཡོད་པ་ཡིན་

ཙང་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པའི་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་རེད། དེ་གལ་ཆེན་པོ་གཅིག་

འདུག །གང་ལྟར་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་གཞོན་ནུ་ཚོ་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་གཞོན་ནུའི་
གྲས་ཤིག་ཡིན་པ་དང༌། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་སྤྱིའི་མ་འོངས་པའི་དུས་ཚོད་ཀྱི་ནང་ལ་

མི་ཚེ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་མི་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་མི་ཚེའི་སྒང་ཡོང་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་ལ་སླེབས་
ཡོད་པ་ཡིན་པས། ངེས་པར་དུ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས།

ད༽ མ་སངས་པའི་ནད་རྙིང་དང་། མ་འགྲུབ་པའི་འདོད་དོན།

ལྷག་པར་དུ་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རྣམས་ནས་ལས་འགན་སྒྲུབ་རྒྱུ་ནི་བོད་མི་
རིགས་སྤྱི་པའི་དོན་དག་འདི་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་ལོ་ ༡༥-༡༦ གི་རིང་ལ་ང་རང་ཚོ་

བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཞེས་ཟུར་དུ་བཙུགས་ནས་ཤེས་ཡོན་སློབ་རྒྱུ། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་

སློབ་རྒྱུ། ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སློབ་རྒྱུ། སྲིད་དོན་གྱི་སློབ་གསོ་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་འབ་
སུ་འདུས་ལ་འདུས་བྱས་ཏེ་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་དོན་ནི་ང་ཚོ་སྲིད་དོན་གྱི་བཙན་བྱོལ་བ་ཆགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ང་ཚོས་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱེད་དགོས་བྱུང་
བ་རེད། ང་ཚོའི་རྩ་བའི་ན་ཚ་དེ་ད་ལྟ་སངས་མེད་པ་དང༌། ང་ཚོའི་འདོད་དོན་སྙིང་པོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

248

དེ་ད་ལྟ་འགྲུབ་མེད།
ང་ཚོ་བོད་ལུང་པ་ནས་ཡོང་པའི་མི་བོད་པ་ཟེར་བ་དེ་རེད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་བ་མ་
རེད། ང་ཚོ་རྒན་པ་ཚོའི་སྐྱེས་ས་བོད་ལུང་པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ལོ་ ༡༥ མན་ཆད་དེ་དག་ལུང་པ་གཞན་དག་ལ་སྐྱེས་པ་རེད་དེ། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཤ་ཁྲག་གི་རྒྱུན་ཡོང་ས་དེ་
བོད་ལུང་པ་ནས་ཡོང་བའི་མི་རེད། བོད་ལུང་པར་སྐྱེས་པའི་མི་ཚོ་ཡིན་ནའང་རེད།
ཤ་ཁྲག་གི་རྒྱུན་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་ཚོ་ཡིན་ནའང་རེད། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་ང་རང་
ཚོ་ཚང་མ་བོད་པ་ཟེར་མཁན་དེ་ཡིན་ཙང༌། དེང་སང་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཁ་ཐབས་

དེ་གང་འདྲ་བྱས་ཏེ་བསྡད་འདུག་གམ། ང་ཚོའི་མི་ས་ཡ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་རྣམས་
མི་རིགས་གཞན་དག་གི་ཐུབ་ཚོད་དང༌། གཉའ་གནོན་འོག་ལ་ཚུད་ནས་བསྡད་ཡོད།
ང་ཚོར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བདེ་སྐྱིད་ཡག་པོ་ཞིག་དང༌། ང་ཚོར་ཁེ་ཕན་ཡག་པོ་ཞིག ང་ཚོར་རོགས་རམ་ཡག་པོ་ཞིག མགོན་སྐྱབས་དཔུང་གཉེན་ཡག་པོ་ཞིག་

ཡོད་ན་རྒྱ་མིའི་འོག་ཚུད་པར་ཧ་ལས་རྒྱུ་མི་འདུག་ཀྱང་། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
ལ་བོད་རྒྱ་མིའི་འོག་ཏུ་ཚུད་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་རིགས་རྣམས་རྒྱ་མིའི་བྲན་གཡོག་
དང༌། རྒྱ་མིའི་ཚེ་གཡོག རྒྱ་མིའི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་མཁན་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་དང༌། ང་

ཚོ་བོད་ཀྱི་ཐོན་སྐྱེད་རྣམས་རྒྱ་མིའི་ཁེ་ཕན་སྒྲུབ་བྱེད་ཆགས། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་
ཀྱི་སྲོག་དེ་རྒྱ་མིས་ལག་རྩེད་བྱེད་ཡུལ་ཆགས་ནས་བསྡད་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་
དག་བོད་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གིས་ནད་མ་ཐེག་པར་འུ་ཐུག་ནས་རྒྱ་མི་ལ་

ཁ་གཏད་གཅོག་གི་ཡོད་སྟབས། ང་རང་ཚོ་འདིར་གཞན་གྱི་ལུང་པར་སླེབས་པའི་

བོད་མི་རྣམས་ནས་སྐྱིད་ཉལ་བྱས་ཏེ་སྡོད་ཤེས་ཐབས་མེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

249

ང་རང་ཚོ་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐུག་པའི་མི་རིགས་ཤིག་ཆགས་

ཏེ་བསྡད་ཡོད་པས་ན། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་དེ་གང་འདྲ་བྱས་ནས་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱི་འདུག །བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་རེད། ང་ཚོ་ལས་ཀ་འདི་བྱས་
ན་དངུལ་ཡོང་རྒྱུ་དང༌། ལས་ཀ་འདི་མ་བྱས་ན་དངུལ་མི་ཡོང་བ་ལྟ་བུར་ང་ཚོས་
དངུལ་ལ་བལྟས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་མེད། མིང་ལ་བལྟས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་
ཀྱི་ཡང་མེད། སོ་སོའི་ཁེ་ཕན་ལ་བལྟས་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་མེད། མི་གཞན་
དག་གིས་བཙན་པོ་བྱས་ཏེ་བསྐུལ་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་མ་རེད། མང་རུང་ཉུང་
རུང་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན་དག་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐུག་ནས་ང་

ཚོས་འགན་ཞིག་བླངས་ཏེ་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།

ན༽ སྔ་རྗེས་ཕྱི་མཐུད་དང་། རང་ནུས་བེད་སྤྱོད།
ད་ཆ་ཁྱེད་རང་ཚོ་གཞོན་པ་དེ་དག་ལ་ལས་ཀ་འདིའི་རྒྱུན་མཐུད་པའི་ལས་

འགན་འཁྲི་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒན་པ་རྫོགས་པའི་མཇུག་ཁྱེད་རང་ཚོས་མཐུད་
དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང༌། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོར་སེམས་ཤུགས་ཡག་པོ་ཡོད་ལ། ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་སེམས་
ཤུགས་ཡག་པོ་བསྐྱེད་དེ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་
ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་ལ་སོ་སོའི་ནུས་ཤུགས་འདོན་ཐུབ་པ་
ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་ངས་ལབ་པ་བཞིན། ང་ཚོ་བོད་སྤྱི་པའི་ལས་

ཀ་བྱེད་པ་ལ་རྒྱུ་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་ཕོགས་ཆེན་པོ་སྤྲོད་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

250

མིང་གོ་ས་ཐོབ་རྒྱུ་ཡང་མེད། དཀའ་ངལ་མང་པོའི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། ལས་སླ་པོ་དང་གྲ་འགྲིག་པོ་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་ཐུབ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོས་སེམས་ཤུགས་འཁྱེར་ཏེ་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་

ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །སོ་སོའི་ཤེས་ཡོན་དང་ནུས་པ་ལ་གཞིགས་པས་

ལས་རིགས་འདྲ་མིན་ཐོག་ནུས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་དགོས།
བོད་རང་བཙན་དང༌། སྤྱི་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་པ་ལ་ལམ་སེང་ལས་ཁུངས་ཤིག་གི་ནང་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་དང༌། དབུས་གཞུང་གི་ནང་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུའི་བསམ་

བློ་དེ་གཅིག་པུ་གཏོང་རྒྱུ་མི་འདུག འཕྲལ་སེལ་གྱི་སྡོད་སྒར་ཁག་དང༌། སློབ་གྲྭ་
ཁག །གཞིས་ཆགས་ཁག །དེ་བཞིན་ས་མཚམས་ཁག །ཆོས་སྒར་ཁག་དང་བཅས་
པ་གང་སར་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཚང་མ་བོད་རང་བཙན་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང༌། བོད་སྤྱི་པའི་

དོན་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཤ་སྟག་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སོ་སོ་སོ་
སོའི་ཤེས་ཡོན་དང༌། འཇོན་ཐང་གི་ནུས་པ་ལ་གཞིགས་པས་ལས་རིགས་གང་འདྲ་
ཞིག་གི་ཐོག་ལ་སོ་སོའི་ནུས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་ལས་
དོན་བྱེད་དགོས།
དཔེར་ན། སོ་ནམ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཞིང་ལས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སེམས་འཁུར་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་གའི་ཐོག་ནས་བོད་རང་བཙན་ལ་ཕན་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌།
ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་པའི་དོ་སྣང་དང་སྤོབས་པ་ཡོད་ན་ལས་
རིགས་དེའི་ནང་ནས་བོད་རང་བཙན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་པའི་གཞི་རྩ་ཡོད་པ་རེད།
ཆེད་མངགས་སྲིད་དོན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཞིག་དང༌། སོ་སོ་སྲིད་དོན་ལ་དོ་སྣང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

251

ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་ལ་དཔགས་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས། བོད་རང་བཙན་སྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་ཐབས་དང་རྣམ་པ་མང་པོའི་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་སྟབས།
ལས་རིགས་གཅིག་ལ་སོ་སོ་མ་རན་བཞིན་དུ་ཨུ་ཚུགས་རྒྱག་མི་དགོས་པར། སོ་
སོའི་ཁམས་དང༌། བསམ་པ་དང༌། མོས་པ་དང་འཚམས་པའི་ལས་རིགས་ཤིག་གི་

ཐོག་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་སའི་གཞི་རྩ་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང་བསམ་བློ་གུ་ཡངས་པོ་གཏོང་ཆོག་གི་རེད་མ་གཏོགས་སྦུག་སྲུབ་དོག་པོ་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག །གང་ལྟར་རྩ་

དོན་སྙིང་པོ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་བོད་མི་རིགས་ཡིན་དུས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྤྱི་དོན་
ལ་ཚང་མས་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་སེམས་འཁུར་ལེན་དགོས། ད་ལྟ་བར་དུ་སེམས་འཁུར་བླངས་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། ད་དུང་ཡང་གཟབ་གཟབ་བྱེད་རོགས་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས། སློབ་གྲྭ་གཞན་དག་ལ་འགྲོ་མཁན་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ནས་བོད་ཡིག་དང༌། བོད་སྐད་ཐོག་ལ་ཚང་མས་དོ་སྣང་བྱེད་མུས་ལྟར་ད་དུང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། སོ་སོ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ས་དེ་བོད་མིའི་ཐོག་ལ་བསྐྱལ་ན་ག་རེ་བྱས་ནའང་སྐྱིད་པ་ཡོང་གི་རེད། བོད་
པའི་དཀྱིལ་ལ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་འདོད་ཡོད་ན་བོད་པའི་གོམས་གཤིས་དང༌། བོད་པའི་
ཤེས་ཡོན་ཕྲན་བུ་ཤེས་དགོས། བོད་པའི་ཤེས་ཡོན་ཤེས་ཐབས་ལ་བོད་པའི་སྐད་
ཡིག་ཤེས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་སན་ཇོ་སེབ་སོགས་ལ་བོད་ཡིག་དགེ་རྒན་
ཆེད་འཛུགས་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར། བར་ལམ་བོད་ཡིག་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་དང༌། ཆ་མཐོང་ཆེ་རུ་ཕྱིན་ནས་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག །དགེ་རྒན་ཚོས་ཀྱང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། སློབ་གྲྭ་གཞན་ཁག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་བྱས་ཏེ་བོད་ཡིག་ལ་དོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

252

སྣང་བྱེད་ཐུབ་ན་དེ་ཡག་པོ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། གཟབ་གཟབ་གྱིས། ཞེས་བཀའ་
སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡ ཉིན་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭར་གཟིགས་སྐོར་བསྐྱངས་སྐབས་བཀའ་སློབ་ཇི་སྩལ་དགེ་ཆེར་བཀའ་འདྲི་ཞུས་པ།ཀ༽ ནང་ཆོས་སློབ་གཉེར་དང་། རྒྱུད་ཐོག་གི་ཉམས་ལེན།
གོང་ཚེས་ཀྱི་ཉིན་དགུང་ཆུ་ཚོད་དང་པོའི་ཐོག་གཙུག་ཁག་ཁང་དུ་གནས་
གཟིགས་དང་ཆབས་ཅིག་དགྱེས་བརྩེ་ཆེན་པོས་རིགས་ལམ་སློབ་གྲྭར་གཟིགས་

སྐོར་བཀའ་དྲིན་ཆེ་བསྐྱངས་ལྟར་ཆོས་དགེ་ནས་གདན་ཞུས་ཀྱིས་འཛིན་ཁང་གསར་
པའི་གྲྭ་ཤག་སོ་སོ་དང༌། ཚོགས་ཁང་བཅས་པར་གཟིགས་ཞིབ་རབ་གནས་དང་

བཅས་གྲུབ་རྗེས་དགེ་སློབ་ཚང་མ་འགུགས་འཛོམས་སར་བརྗེད་ཐབས་མེད་པའི་

བཀའ་སློབ་སྩལ་བའི་སྙིང་དོན་འདི་ལྟར།
འདིར་ཡོད་སློབ་གཉེར་བ་ཕལ་ཆེ་བ་རྣམས་སོ་སོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་སྤྱིར་

བཏང་རིག་གནས་དང༌། དེང་དུས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་རིག་གནས་སོགས་གང་ཅིར་ཤེས་
ཡོན་གང་ལེགས་བྱུང་ནས་ད་དུང་མུ་མཐུད་གོང་མཐོར་གཏོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་
བཞིན་དུ་དེ་རྣམས་བློས་བཏང་གིས་འདི་ཕྱི་གཉིས་ཕན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཞིག་

བྱ་བར་སྤྲོ་བ་དང༌། འདུན་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པའི་ཐོག་ནས་སློབ་གྲྭ་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

253

འཛུལ་ཞུགས་ཐུབ་པ་ནི་ཧ་ཅང་ལེགས་པོ་རེད།
ད་དུང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་འདི་སྤྱིར་བཏང་གི་རིག་གནས་ཁག་ནང་
བཞིན་ལས་སླ་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་མིན་པར་བརྟེན་འཕྲལ་གྱི་དཀའ་ཚེགས་ཆུང་ངུའི་
རིགས་མ་བཟོད་པར་ཞུམ་པ་དང༌། བརྩོན་པ་དོར་བ་སོགས་མིན་པར་རྒྱུན་དུ་གཉུག་
བསྲིངས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཡང་དཔེ་ཆ་ཀློག་སྐབས་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དཔེ་ཆ་དང་བྲལ་ཚེ་བརྗེད་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཀླད་
པར་ཟུག་པ་ལྟ་བུའི་བརྟན་པོ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་དགོས།
སློབ་གཉེར་བྱ་ཚུལ་ཡང་ཡིག་རྩིས་སློབ་སྦྱོང་ལྟར་བརྗོད་དོན་རང་གིས་ཤེས་
པ་དང༌། དེ་ཉིད་གཞན་ལ་ངོ་སྤྲོད་ཐུབ་པ་ཙམ་ཞིག་མིན་པར་གང་ཤེས་པ་རྣམས་
ཐོས་བསམ་གྱི་སྐབས་ཉིད་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་ཉམས་ལེན་དུ་སྦྱར་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་
པར་དུ་དགོས། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་རིག་གནས་གཞན་རྣམས་

ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཚུལ་གང་ཡང་མེད་པ་དང༌། རང་ཉིད་ལ་ཉམས་ལེན་མེད་
བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཇི་ལྟར་བཤད་ཀྱང་སྟོང་བཤད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཞན་

ལ་ཕན་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་འབྱུང་མི་ཐུབ།

གཞུང་ཆེན་རྣམས་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པའི་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ནི་རང་གི་སེམས་

འདུལ་བ་དང༌། ཉོན་མོངས་མགོ་གནོན་བྱེད་རྒྱུ། ཕྱི་ནང་ཀུན་སྤྱོད་རྣམས་ཆོས་དང་
མཐུན་པ་ཞིག་འབྱུང་བའི་སླད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཞིང༌། དེ་ཡང་ཕྱིའི་སྤྱོད་ཚུལ་གཙོ་བོར་
བསྟན་པ་ཆོས་འདུལ་བ་དང༌། ནང་གི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་སེམས་ལ་སྦྱར་ཚུལ་སོགས་
ཕར་ཕྱིན་དང༌། དབུ་མ་ཆེན་མོ་སོགས་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

254

ཁ༽ སློབ་གྲྭའི་དགོས་དམིགས་དང་། མ་འོངས་པའི་ཕུགས་རེ།
སློབ་གྲྭ་འདི་བཙུགས་པའི་དགོས་དོན་དང༌། དམིགས་ཡུལ་སྐོར་ཐོག་མར་སློབ་
གྲྭ་སྒོ་འབྱེད་སྐབས་དང༌། དེ་མིན་དུས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལ་སྐད་ཆ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་
མང་ཚོགས་ལ་བྱུང་མེད་སྟབས་དེ་རིང་ཅུང་ཟད་བཤད་ན་བསམ་པ་བྱུང༌། དམིགས་
ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། གཞུང་ཆེན་ཁག་ལ་ཐོས་བསམ་མཐར་
ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ནས་མཐར་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་དོན་ལ་སྒོམ་པ་རྩེ་གཅིག་
གིས་ཚེ་དང་སྒྲུབ་པ་མཉམ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ནི། དཀོན་མཆོག་གོང་ཕུད་དང༌། ལྷ་རབ་
ཡིན་ཅིང༌། དེ་ལྟར་བྱེད་ནུས་མཁན་ཡང་འདི་ཁོངས་ནས་རེ་ཟུང་ངེས་པར་དུ་ཡོང་
མདོག་ཁ་པོ་རེད།
དམིགས་ཡུལ་གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུའི་དམིགས་

ཡུལ་དེ་ཡིན་ཅིང༌། དེ་ནི་རང་ཉིད་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱས་ནས་

དེ་ཉིད་གཞན་ལ་སློབ་སྟོན་བྱ་བ་སོགས་གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པ་དང༌། རབ་བྱུང་གི་

རྟགས་ཆ་ལུགས་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཡིན།
སྤྱིར་ཆོས་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྟོན་བྱེད་པ་ལ་རབ་བྱུང་ངེས་པར་དུ་སྒྲུབ་དགོས་པ་
མིན་ཡང༌། ཕྲན་བུ་ནུས་ཤུགས་ཆེ་བ་དང༌། རང་གཞན་གཉིས་ཀར་ཕན་རླབས་ཆེ་
བའི་དགོས་པ་ཡོད།
དེ་ཡང་སྤྱི་ཚོགས་འཛིན་སྐྱོང་མཁན་ཕལ་ཆེ་བ་ཆོས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལོན་པ་ཤ་
སྟག་བྱུང་ན་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མི་འབྱུང་
ཞིང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཞེས་པ་མིང་དོན་མཚུངས་པ་ཞིག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

255

ཡོང་གི་རེད། སྔར་ཕན་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ནི། ཕྱིའི་ས་རྒྱ་ཧ་ཅང་ཆེ་བ་ལ། ནང་
མིའི་གྲངས་འབོར་དང༌། ཤེས་ཡོན་གྱི་ནུས་ཤུགས་ཆུང་བས་ས་གནས་འཛིན་སྐྱོང་སོགས་གང་ཅིར་ནུས་པ་སྨིན་པོ་ཞིག་གཏན་ནས་བྱུང་མེད་པར་བརྟེན། མ་འོངས་
པར་བོད་གསར་པའི་འཛུགས་སྐྲུན་སྐབས་སུ་ཆོས་སྲིད་ཀྱི་ལམ་སྟོན་བྱ་ཕྱོགས་
སོགས་ལས་སྣེ་གནད་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་གཙོ་བོ་རབ་བྱུང་ཕོ་མོ་རྣམས་ནས་འགན་
ཁུར་ཞབས་ཞུ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་གྲུབ་འབྲས་དང༌། ཕན་རླབས་ཕྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་

མི་ཡོང་ངམ་སྙམ། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་རེ་བའི་དམིགས་ཡུལ་ཙམ་ལས་མ་འོངས་པར་
དངོས་སུ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་མིན་ད་ལྟ་ཚོད་ཐིག་གི་མ་རེད། གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱུང་
ན་ནི་བཟོ་ལས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ལས་དོན་གཞན་དག་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཁྱིམ་པ་ཕོ་མོ་རྣམས་ནས་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་སྟེ། དོན་དུ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འགུལ་

ཞབས་འདེགས་རྣམས་ཞིབ་ཚགས་པོ་དང༌། འཐུས་ཚང་བ་ཞིག་སྒྲུབ་ཐུབ་ན་གནད་
སྨིན་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།

ག༽ སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ།

དེ་མཚུངས་ཕྱིའི་སྤྱོད་ལམ་ཡག་པོ་དགོས་པ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། འགའ་ཞིག་

ནང་དུ་ཆོས་ཀྱི་བྲོ་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཕྱིར་སྤྱོད་ལམ་འདྲ་ཆགས་པོ་དང༌།
འགའ་ཞིག་ནས་ནང་གཙོ་ཆེ་ཁུལ་གྱི་ཕྱིའི་སྤྱོད་པ་གང་བྱུང་བྱེད་པ་དེ་ནི་རང་གཞན་
གཉིས་ཕུང་མ་ཟད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལའང་ཕན་པ་ལས་གནོད་ཚབས་ཆེ་བ་
ཡིན། རང་གི་གང་ཤེས་པ་རྣམས་ལག་ལེན་དུ་བཀལ་ནས་ལྟ་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

256

སྒོ་ནས་གཞན་ལ་ཆོས་འཆད་པ་ཡིན་ན་གཞི་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སོས་པ་
ཞིག་ཆགས་པ་རེད་ལ། གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་
འཛིན་པའི་མིང་དོན་མཚུངས་པ་རེད། ཁྱེད་ཚོ་ད་བར་སྤྱོད་ལམ་ཡག་པོ་ཡོད་ལ། ད་
དུང་ཡིན་ནའང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།
གཞན་ཡང་འདིར་ཡོད་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕལ་ཆེར་སློབ་གྲྭའི་འཛིན་གྲྭ་དམའ་རིམ་

ནས་རིམ་པར་འཛེགས་ཏེ་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པར་བརྟེན། སློབ་གྲྭའི་འཛིན་སྐྱོང་
སོགས་གང་ཅིར་ཉམས་མྱོང་ཆེ་ཙམ་ཡོད་པས་ཕྱིས་སུ་སློབ་དགེ་སོགས་བྱེད་
དགོས་བྱུང་ཚེ་དེང་དུས་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་བོད་དགེ་རྣམས་ལས་ཕྲན་བུ་རན་པ་ཞིག་

འབྱུང་རེ་ཡོད་པ་དང༌། ཕྱི་ལྟར་དུ་ཕྱི་རྒྱལ་སྐད་ཡིག་སོགས་ཀྱི་ལག་ཁྱེར་གྱི་སྒོ་ནས་
དེང་དུས་འཛམ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཤེས་རིག་གནས་ཚད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ཐོབ་པ་ཞིག་

བྱས་ནས། ནང་ལྟར་དུ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སོགས་རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་

གཞུང་ཁག་ལ་འཛིན་སྐྱོང་གཅེས་སྤྲས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱབ་སྤེལ་བྱེད་ནུས་པ་ཞིག་བྱུང་

ན་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པོ་རེད།
ཆོས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་འདོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་གི་བློ་སྟོབས་དང་འབད་བརྩོན་
གྱིས་ལྕོགས་ན་དམིགས་བསལ་དཀའ་ངལ་ཆེ་བ་གང་ཡང་མེད་དེ། སངས་མ་རྒྱས་
བར་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་རང་གིས་གསར་

སྒྲིག་མི་དགོས་པར་རྒྱལ་བ་རྡོ་རྗེ་འཆང་གིས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་

ནས་ཉམས་ལེན་བྱས་ཆོག་ཏུ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་པའི་གྲས་སུ་ཞུགས་

ནས་གོང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ལ་མ་ཞུགས་པར་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

257

ལེན་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་ཅིང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་
ཞུ་བ་ཡང་མི་ནུས་པ་ལ། ངག་ཏུ་སྐྱབས་འགྲོ་འདོན་རྒྱུ་ཡོད་ཙམ་ཞིག་དང༌། ལུས་

ལ་ཆོས་གོས་གྱོན་ནུས་པ་ཙམ་ཞིག་བྱུང་ན་བོད་དུ་ཟ་འདྲེ་ལུང་པ་གང་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་གདོན་མི་ཟ་བས། ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་དང༌། དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་སྤྲོ་བ་མེད་བཞིན་དུ་

ད་དུང་ཆོས་པའི་གྲས་སུ་སྡོད་དགོས་པའི་ཁྲལ་འགེལ་མཁན་སུ་ཡང་མེད་ཅིང༌། རང་
རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་ཚུལ་སློང་གི་སྡོམ་པ་སོགས་ཀྱང་ཡར་འབུལ་རྒྱུར་དཀའ་ངལ་གང་ཡང་
ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་རབ་བྱུང་ནས་ཕྱིར་འཐེན་རྒྱུ་དང༌། དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་
ནི་ལས་སླ་ཤོས་དེ་རེད།
དེ་ལྟར་གོང་གི་དམིགས་ཡུལ་རྣམས་སེམས་ལ་བཞག་སྟེ་རྒྱུན་དུ་ཐོས་བསམ་
སློབ་གཉེར་བགྱིས་ནས་མཐར་རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་ཐོག་ཏུ་འབབ་ཐུབ་པ་ཞིག་

ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། ད་བར་ཚང་མས་ཡག་ཐག་ཆོད་བྱུང་འདུག ད་དུང་འབད་བརྩོན་སྙུགས་བསྲིང་དགོས། ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད་ཅེས་དང༌། དགེ་
སློབ་སོ་སོ་ནས་དོགས་གཅོད་དྲི་བའི་རིགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་བཀའ་རྩད་དང་བཅས་ཏེ་
བཀའ་སློབ་དུས་ཡུན་ཆུ་ཚོད་ཕྱེད་ཙམ་གནང་སྟེ་དེ་ནས་གྲྭ་ཤག་རྙིང་པ། ཐབ་ཚང་
དང་བཅས་པར་གཟིགས་བསྐོར་གནང་སྟེ་ཕོ་བྲང་དུ་ཕྱིར་ཕེབས་མཛད།
གཟིགས་སྐོར་འདི་ནི་སྔོན་མ་ནས་བཀའ་གསལ་མེད་པར་གློ་བུར་དུ་ཆིབས་

བསྒྱུར་གནང་བར་བརྟེན་དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་སྒྲིག་གང་ཡང་ཞུ་མ་ཐུབ་སྟབས་
དགེ་སློབ་ཚོ་བློ་གཡེང་བྱུང་རུང༌། དེ་ནས་ཉིན་གསུམ་སོང་རྗེས་དབུ་དགེ་གཟིམ་

ཆུང་དུ་ཆེད་འབོད་གནང་སྟེ་སློབ་གྲྭའི་ཕྱི་ནང་བར་གསུམ་གང་ཅིར་ཡག་པོ་འདུག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

258

ཅེས་དབུགས་དབྱུངས་དགྱེས་མཉེས་ཆེན་པོ་མཛད་འདུག་པས་ཚང་མས་སྒྲུབ་
པའི་མཆོད་སྦྱིན་སྤྲོས་ཐུབ་པར་དགའ་སྤྲོ་དང་བཅས་བཀའ་སློབ་ཟབ་མོ་ཆ་ཤས་
ཙམ་ཡང་ཆུད་ཟོས་སུ་མི་གཏོང་བར་སེམས་ལ་སྤོབས་པ་བསྐྱེད་ནས་ཡོད་གསུངས་སོ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་སྟོན་མཆོག་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་སྣང་བརྙན་གསར་བཞེངས་བཟོ་པ་ཚོར་གནང་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་དང་། མི་ཉམས་རྒྱུད་མཐུད།
དེང་སང་ལག་ཤེས་པ་ཧ་ཅང་དཀོན་པོ་བྱས་འདུག །སྔོན་དུ་དབུ་ཆེན་རང་དང་སྐད་ཆ་ཐེངས་འགའ་ཤས་བྱུང་བ་བཞིན། ལག་ཤེས་པ་རྒན་པ་ཚོས་རང་གི་རྩ་ཆེའི་རིག་རྩལ་ལག་རྒྱུན་བཟང་པོ་མི་ཉམས་འཛིན་སྤེལ་བྱ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལོ་གཞོན་ཁྱེད་ཚོས་ཀྱང་རང་རིགས་ཀྱི་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེའི་རིག་རྩལ་བཟང་

པོ་འདི་རང་རེའི་རྒྱལ་ཁབ་ཡར་རྒྱས་འཛུགས་སྐྲུན་ནང་དགོས་གལ་ཧ་ཅང་ཆེ་ལ།
མེད་ཐབས་མེད་པ་འདི་དག་ཁྱེད་ཚོ་གཞོན་པ་རྣམས་ནས་སེམས་སྤོབས་ཆེ་སྐྱེད་
ཀྱིས་བཟོ་རིགས་སྤྱི་དང༌། ལྷག་པར་༸རྒྱལ་བའི་སྐུ་བརྙན་ཞི་ཁྲོ་གང་ཡིན་རུང་མདོ་
རྒྱུད་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་རང་རང་གི་ཆ་ཚད་ཐིག་རྩ་རྣམས་ཁུངས་བཙུན་
སྐུ་དབྱིབས་ཕྱག་མཚན་གང་ཅིར་ཁྲལ་མངོན་སླ་བཅོས་ཀྱི་བཟོ་བསྐྲུན་གང་ཐུབ་མ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

259

ཡིན་པར་སོ་སོས་དང་བས་ཁུར་བླངས་ཀྱིས་རྟེན་བཞེངས་མ་ཐུབ་ནའང་སྤྱིར་སྦྱིན་
བདག་གིས་བཀོད་མངགས་བགྱིས་པ་རྣམས་སྐུ་རྟེན་རེ་རེ་ཙམ་མཆོད་ཡུལ་བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཞིང་དུ་དང་བསྟོད་རུ་ང་ཞིབ་ཚགས་གང་ཆེས་བྱོན་གཙང་བཞེངས་སྐྲུན་
ཐུབ་ན་དགེ་ཚོགས་རླབས་ཆེན་གསོག་པར་གྱུར་པ་མདོ་རྒྱུད་ནས་གསུངས་ཡོད་
པས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་བཀོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དོ་སྣང་ཆེན་
པོས་སྐུ་རྟེན་དུ་མ་བཞེངས་བསྐྲུན་ཐུབ་ཚེ་བསོད་ནམས་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་རྒྱུ་སྨོས་མེད་ཐོག །ཚེ་འདིར་ཡང་རང་རང་འཚོ་བའི་མདུན་ལམ་ཡང་བཟོ་རིགས་ལག་རྩལ་
གྱི་ཐུགས་རྗེས་འཚོ་ཐབས་ཡོང་འབབ་ཀྱང་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཞར་དུ་འབྱུང་ངེས་
ཡིན། འཇིག་རྟེན་ན་གལ་གནད་ཆེ་བར་བརྩི་བའི་ལྟོ་གོས་གཏམ་སོགས་མི་སྨོན་རང་
སྐྱིད་བཟོ་ལས་ཀྱི་ལས་ཐབས་འདིར་སྤྱི་ཚོགས་ནང་འགའ་ཞིག་ནས་ནོར་འཁྲུལ་གུ་
དོག་བསམ་རྒྱ་ཆུང་བའི་རིགས་ཀྱིས་བཟོ་རིགས་ཞེས་མཐོང་ཆུང་བྱེད་མི་ཡང་མེད་
དམ་སྙམ་པ་འདུག དེ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་བསམ་བློ་རེད།
རྒྱལ་ཁབ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་འཛུགས་སྐྲུན་ཡར་རྒྱས་ཅན་དུ་འགྲོ་བའི་ཆ་

རྐྱེན་གཙོ་བོ་བཟོ་ལས་ཀྱི་རིགས་ཚང་མ་ངེས་པར་དགོས་གལ་ཆེ་ཤོས་མེད་དུ་
མི་རུང་བ་ཡིན་པ་མ་ཟད། སྒེར་སོ་སོར་ཡང་མེད་དུ་མི་རུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་གཤིས་

བཟོ་རིགས་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པ་ཧ་ཅང་ནོར་འཁྲུལ་རེད། ངོས་རང་ཡང་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བ་ལས་ཆུང་དུས་བཟོ་ལས་ཆུང་ཙག་བྱ་རྒྱུར་དགའ་མོས་ཀྱིས་ཟངས་དང་

ལྕགས་སོགས་བརྡུང་བསྲེགས་དྲས་མཐུད་མང་པོ་བྱེད་མྱོང༌། འདི་འདྲ་ཡིན་ན་ངོས་
ཀྱང་མི་གཙང་བ་ཆགས་ཚར་བ་རེད། འདི་འདྲ་གཏན་ནས་མ་རེད། ངོས་རང་ཡང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

260

དེ་སྔོན་བོད་དུ་གྲྭ་བཞིའི་བཟོ་ལས་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ཁོང་ཚོ་དང་མཉམ་གཤིབས་

སྐབས་མཐོང་ཆུང་འདི་རིགས་བསམ་བློའི་ནང་ནམ་ཡང་ཡོང་གི་མེད།
ད་ལྟ་བཟོ་ལས་ན་གཞོན་ཁྱེད་ཚོས་རང་ལུགས་ཤིན་ཏུ་རྩ་ཆེའི་ལག་རྩལ་སློབ་
སྦྱོང་བ་འདི་དག་རྒྱལ་ཁབ་སྤྱི་ཚོགས་གཞུང་སྒེར་གཉིས་ཀར་མེད་དུ་མི་རུང་བའི་

ཧ་ཅང་ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་བརྟེན། རྨོངས་རྟགས་མཐོང་ཆུང་བརྙས་བཅོས་ནམ་ཡང་ཡོང་མི་སྲིད་ཀྱང༌། ཅི་སྟེ་ཅོལ་ཆུང་དེ་རིགས་སྲིད་རུང་དེ་ལ་བློ་ཕམ་ཞུམ་པ་
དགོས་དོན་མེད་ཅིང༌། སེམས་སྤོབས་ཆེ་བསྐྱེད་རང་དོན་རང་གཅེས་ཀྱི་གལ་ཆེའི་

ལག་རྩལ་དགེ་རྒན་ཡོད་སྐབས་འདིར་དོ་སྣང་དོན་གཉེར་ཆེན་པོས་ལས་རིགས་
གང་དང༌། གང་ཡིན་དེ་དང་དེ་ཡི་བཟོ་བཀོད་གཞུང་དང་མི་འགལ་བར་འགྲན་བྲལ་

རྩེར་སོན་འབྱུང་ཐབས་ཚང་མས་འཁུར་བརྩོན་ལྷོད་མེད་དགོས་རྒྱུ་དང༌། ད་དུང་ན་གཞོན་གང་མང་ལ་ཁེ་ཕན་ཆེ་བའི་ལས་རིགས་འདི་དག་རྒན་པ་ཚོས་དཔེ་མཁྱུད་
མེད་པར་ཁུངས་དག་རང་སྐྱ་འཕེར་ངེས་སློབ་སྤེལ་དར་ཁྱབ་གང་ཆེ་བྱུང་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུ་སོགས་བཀའ་བཟང་དགྱེས་སྩལ་གནང་འདུག། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་ལ་དྭགས་ལམ་སྒྲོན་སློབ་གྲྭར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཚེ་འདིའི་ཤེས་ཡོན་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་།
དེ་རིང་འདིར་ལམ་སྒྲོན་ཚོགས་པའི་ཚོགས་མི་ཚོ་དང༌། དེ་བཞིན་སློབ་ཕྲུག་ཚོ།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

261

སྐུ་མགྲོན་རྣམ་པ་ཚོར་ཞུ་རྒྱུ་ལ། ལམ་སྒྲོན་བདེ་སྐྱིད་ཚོགས་པ་ཁྱེད་རང་ཚོས་ས་ཆ་
འདིར་ཆེད་མངགས་སློབ་གྲྭ་བཙུགས་པ་ལ། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། ཧ་ཅང་

དགའ་པོ་བྱུང༌། ད་ལྟ་འདིར་འགོ་འཛིན་གྱི་ཐོག་ནས་བརྗོད་པ་ནང་བཞིན་རེད། ལམ་
སྒྲོན་བདེ་སྐྱིད་ཚོགས་མི་ཁྱེད་རང་ཚོས་དམིགས་ཡུལ་བཟང་པོ་ཞིག་བཟུང་ནས་

བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་འདི་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། སངས་རྒྱས་བསྟན་པའི་བྱ་བ་

དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ལ་གཞན་ཕན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་ཡུལ་གཙོ་བོ་གཟུང་གི་ཡོད་
པ་དང༌། གཞན་ཕན་སྒྲུབ་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་ཡིན། མིའི་མི་ཚེ་

གཅིག་གི་ནང་ལ་རླབས་ཆེ་ཤོས་ནི་གཞན་ཕན་སྒྲུབ་རྒྱུ་འདི་ཡིན། ཆོས་བཟང་པོ་
རེད་ཟེར་ཁ་ནས་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ་པས་དེ་ཙམ་ཕན་མི་ཐུབ། ཆོས་པ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུས་མཚོན་པའི་གཞན་
ཕན་གྱི་བྱ་བ་མིག་དཔེར་འོས་པ་ཞིག་བསྒྲུབ་པ་ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་འམ།
ཆོས་ཀྱི་ནུས་པས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕན་ཐོགས་ག་ཚོད་ཡོད་མེད་དེ་ཤེས་ཐུབ་
རྒྱུ་རེད། ང་རང་ཚོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་ཡ་རབས་བྱེད་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ཕྱིའི་

དཔུང་སྟོབས་དང༌། ཕྱིའི་པུ་ལི་སི་ཉེན་རྟོག་པ་ལ་འཇིགས་ཏེ་ཡ་རབས་བྱས་པ་མ་
ཡིན་པར་རང་རང་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་ནས་དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་བསྟེན་ནས་
ཡ་རབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདི་ཕར་བསྟན་ཐུབ་པ་དང༌། དེས་ཕན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་

ན་ཡག་པོ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་ད་ལྟ་དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད་པ་འདི་ཡག་པོ་བྱུང་འདུག །ད་ལྟ་བར་ཁྱེད་རང་ཚོས་བྱས་རྗེས་ཐོན་པ་འདི་དག་

ལ་ངོས་ནས་སྙིང་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

262

ཁྱེད་རང་ཚོས་ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ལ་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་རྒྱུའི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་
པ་འདི་ཡག་པོ་རེད། ཚེ་འདིའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྦྱོང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བསམ་
བློའི་ནང་ཡ་རབས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་
གཞན་ཕན་སྒྲུབ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འདི་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་སྤྱིར་བཏང་ཤེས་ཡོན་སློབ་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་མཉམ་དུ་སྤེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། མི་ལ་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་
ཡོང་གི་རེད། སྔོན་ལ་གཞི་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགོ་འདི་འདྲ་ཞིག་བཙུགས་
ཐུབ་པ་ལ་དགའ་པོ་བྱུང༌། ད་ལྟ་གཞི་རྩ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ཡར་རྒྱས་ཡག་པོ་ཞིག་འགྲོ་ཐུབ་རྒྱུར་ངས་རེ་བ་དང་སྨོན་ལམ་ཞུ་གི་ཡོད། འདིར་ངོས་རང་གི་སེམས་
ཀྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བུར་ཁྱེད་རང་ཚོར་ཞལ་འདེབས་ཕྲན་བུ་ཞིག་འབུལ་གྱི་ཡིན། ད་ལྟ་

ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་འོས་པ་དེ་གྲས་ཁྱེད་རང་ཚོར་ག་རེ་བརྗོད་རྒྱུ་ཡོད་ན་ཡང་ནང་ཚགས་བྱས་ཏེ་ལབ་ན་འགྲིག །ང་ཚོས་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་མིན་ན་བྱ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོའི་ངོས་ནས་སྒྲུབ་
ཐུབ་པ་དེ་དགའ་ཞིང་སྤྲོ་ཞིང་ནུས་པ་ཅི་ཡོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་རྒྱུར་དགའ་
པོ་ཡོད། ཅེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༦ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༢ ཉིན། དགེ་རྒན་འོས་སྦྱོང་སློབ་ཐོན་མི་གྲངས་ ༢༤ མཇལ་བཅར་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཆོས་ཀྱི་ལས་འབྲས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡ་རབས།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

263

ཁྱེད་རང་ཚོ་ད་ལྟ་བར་དུ་དགེ་རྒན་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡག་པོ་རེད། ཧུར་
ཐག་བྱེད་དགོས། ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར། གྲུབ་འབྲས་ཐོན་དང་མ་ཐོན་ཟེར་བ་དེ་ཧུར་ཐག་བྱས་མ་བྱས་ལ་རག་ལས་པ་རེད། རང་རང་སོ་སོས་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་ཧུར་ཐག་བྱས་ནས་གྲུབ་འབྲས་མ་ཐོན་ན་ཡང་འགྱོད་པ་ཡོང་གི་མ་རེད། ཧུར་ཐག་
མ་བྱས་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དང༌། འཇོན་པོ་རྒོད་པོ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ཆུད་ཟོས་རེད།
སོ་སོ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་ཚེ་འདིའི་རིང་ལ་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌། བྱ་བ་ཡ་

རབས་ཤིག །རང་གཞན་ཚང་མ་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག སོ་སོའི་བསམ་བློ་
གཏོང་དུས་ངོ་གནོང་མི་དགོས་པར། ངས་ལས་ཀ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཞིག་བྱས་པ་

ཡིན་བསམས་ནས་དགའ་སྒོམ་བྱེད་ཐུབ་པ་དགོས་ཀྱི་རེད། དེ་བྱུང་ན་སོ་སོ་མ་ཡིན་

པའི་ཆ་ནས་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བ་རེད། རེད་དམ། འཕྲལ་སེལ་གྱི་ཁེ་ཕན་དང༌། འདྲ་
ཆགས་པོ། རྣམ་དཔྱོད་ཐོན་པོ་ག་ཚོད་ཡོད་རུང་མེད་རུང་ཞེ་ཕུགས་སུ་ངའི་ལས་ཀ་
འདི་མིས་མ་ཤེས་པ་མ་གཏོགས་ཤེས་ན་ཞབས་འདྲེན་ཡིན་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་

ཡིན་ན་ཤིན་ཏུ་ཐབས་སྡུག་རེད། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་མི་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དང༌།
བསམ་བློ་གྲུང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དགེ་ལ་མ་ཕྱིན་སྐྱོན་ལ་ཕྱིན་པ་རེད།
དེ་རིང་ཁ་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་མི་ཚོར་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དང༌། འཇོན་
ཐང་དཔེ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་ནའང༌། མིའི་ནང་དུ་མ་སྐྱིད་པ་དང༌། རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་མང་པོ་
ཡོང་བ་འདི་བསམ་བློ་ཡ་རབས་ཤིག་དང༌། ཆོས་སྐད་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ལས་

འབྲས་དཔང་འཕེར་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་སྐྱོན་རེད། མིའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དང་
འཇོན་པོ་རྒོད་པོ་ཡོད་པ་དེ་སྡུག་ས་ཞིག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་ཏེ་མི་ལ་མགོ་སྐོར་གཏོང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

264

རྒྱུ་དང༌། ཐུབ་ཚོད་ཤོད་རྒྱུའི་ཐོག་ཏུ་བེད་སྤྱོད་བཏང་ཡོང་དུས་མིའི་ནང་དུ་བདེ་
འཇགས་མེད་པ་འདི་བྱུང་བ་རེད། ང་རང་ཚོ་མི་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ག་ཚོད་ཡོང་ཡོང་
གི་དྲང་པོ་དང༌། བཟང་པོ་བྱེད་དགོས། སོ་སོ་ཡིད་མུག་ནས་སྡོད་མི་དགོས་པ། ངོ་
གནོང་མི་དགོས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག བྱས་ཙང་
ཁྱེད་རང་ཚོ་ནས་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།
གཉིས་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་རེད། བོད་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་དེང་སང་གི་

དུས་ཚོད་ལ་ཉམ་ཐག་པོ། སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད། དཔུང་གཉེན་བྲལ་བ་ཞིག་

ཆགས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་དང༌། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་གི་འགན་ཁུར་དེ་མི་རེ་ངོ་
རེའི་སྒང་ལ་འཁྲི་ཡོད་སྟབས་དེ་ལ་དཔགས་པའི་རང་རང་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་ལས་རིགས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ལས་འགན་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ལ་སོ་སོའི་ནུས་པ་

གང་ཡོད་བཏོན་ནས་ཧུར་ཐག་བྱས་ཏེ་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།
བྱེ་བྲག་ཏུ་ཁྱེད་རང་ཚོ་མིའི་ཤེས་ཡོན་ནམ། བློ་གྲོས་གོང་མཐོར་སྤེལ་བའི་

ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཡིན་པ་རེད། སོ་སོའི་སྒེར་གྱི་ཕོགས་དང༌། སོ་སོའི་མི་ཚེ་

གཅིག་གི་འགྲོ་སྟངས་བསམ་བློ་གཙོ་བོར་བཏང་ནས་དེའི་དོན་དུ་སློབ་གྲྭའི་ལས་ཀ་

བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བསམ་པའི་མནོ་བསམ་འཁོར་ན་ནི་ནོར་བ་རེད། བསམ་བློ་དེ་འདྲ་མ་
ཡིན་པར། སོ་སོ་མི་རང་ཡིན་ཙང༌། ཟས་གོས་གནས་མལ་གྱིས་མཚོན་པའི་མཐུན་

རྐྱེན་ཞིག་དགོས་པ་དེ་ཞོར་དང༌། གཙོ་བོ་མིའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་

ཞབས་འདེགས་ཞུ་གི་ཡོད་བསམ་པ་བྱས་ཏེ་དེའི་སྟེང་དུ་སེམས་ཤུགས་བསྒྲིལ།
སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་དེ་ཧུར་ཐག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན། ཁྱེད་རང་ཚོའི་བྱ་བ་ཧ་ཅང་བཟང་པོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

265

རེད། མི་ལ་རྒྱུ་ནོར་ལོངས་སྤྱོད་སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས། མིའི་བློ་གྲོས་འཕེལ་ཐུབ་པ་
ཞིག་དང༌། མིའི་བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་ཐུབ་པ་
དེ་རླབས་ཆེ་བ་དང༌། དོན་ཕན་ཆེ་བ་ཡིན།

ཁ༽ ཤེས་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་། ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕོངས་པ།

དེ་སྔའི་བོད་པ་སློབ་སྦྱོང་དེ་ཙམ་བྱེད་མ་མྱོང་མཁན་ཚོའི་ནང་ལ་རྐུ་མ་རྐུ་

མཁན་རེ་ཟུང་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་དེ་ཙམ་མེད་པ་ཞིག་ལ། དེང་སང་
སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་ཕྲུ་གུ་འགའ་ཞིག་ནས་མགོ་བདེ་དྲན་འཕྲུལ་གྱིས་རྒྱ་

གར་ཚོང་ཁང་དེ་འདྲའི་ནང་ནས་ཁ་བསླུས་རྒྱག་པ་དང༌། རྐུ་མ་རྐུ་གི་ཡོད་པའི་
སྐད་ཆ་འདུག །མང་པོ་ལྟ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲ་རེ་ཟུང་ཡོང་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་

འདུག །སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་མདོ་དོན་ལ། མ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། ཁྲམ་པ་བྱེད་སྟངས།
རྐུ་མ་རྐུ་སྟངས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། དེ་དཔེ་མ་སྲིད་པའི་སེམས་སྐྱོ་པོ་དང་ཐབས་སྡུག་
པོ་རེད།
སློབ་སྦྱོང་ལོ་མང་སྤྲད་པའི་དགོས་དོན་དེ། མིའི་ཡ་རབས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་དེ་
བརླག་ནས་མ་རབས་དང་ཁྲམ་པའི་སྤྱོད་ངན་བྱེད་རྒྱུའི་ནུས་པ་ཆེ་རུ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་
ཞིག་བྱུང་ན་ད་ག་རེ་བྱས་སོང་ངམ། ཧ་ཅང་ཐབས་སྡུག་པོ་རེད། དེ་ག་རེས་ལན་པ་རེད་ཟེར་ན། དེ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕོངས་པས་ལན་པ་མ་རེད། དེ་ལྷག་བསམ་
གྱིས་ཕོངས་པ་དང༌། ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་ཕོངས་པས་ལན་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་

དུས་ཁྱེད་རང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྤྲོད་ཡུལ་གྱི་མིའི་ངོ་བོ་དེ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

266

བཟང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་ཐབས་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས།
སློབ་སྦྱོང་ཡོད་པ་ཙམ་གྱི་ཕན་ཐོགས་མི་འདུག །མིའི་ངོ་བོ་དེ་བཟང་པོ་ཞིག་
བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཇི་ཙམ་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱི་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་

རེད། མིའི་ངོ་བོ་དེ་མ་རབས་ཤིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་ཤེས་ཡོན་ག་ཚོད་ཡོད་
ནའང་མ་རབས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ལ་མ་གཏོགས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། གནད་དོན་དེ་
ཁྱེད་རང་ཚོས་སེམས་ལ་བཞག་ནས་ཕྲུ་གུ་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དུས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་
མི་དེ་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཞིག་བཟོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ཤེས་ཡོན་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་
གྱི་མི་དེའི་ངོ་བོ་གཤིས་ཀ་བཟང་པོ། ལྷག་བསམ་ཡོད་པ། གཞན་ཕན་སྒྲུབ་མཁན། ཡ་རབས་སྤུས་གཙང་ཡོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་བྱེད་དགོས། དེ་
ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག རྙོག་དྲ་ལུང་པ་གང་བཟོ་མཁན་བྱུང་ན་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད།
མི་སོ་སོར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཤེས་པའི་སྐབས་སོ་སོ་
སོ་སོའི་རང་ངོ་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་སྐྱོན་ཡོད། ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་རང་གི་ལུང་
པ་དང་བྲལ་བའི་གནས་ཚུལ་སྐྱོ་པོ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་ཡོད་པ་དེ་མ་ཤེས་པར་དཀྲོག་དཀྲོག་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། རྒྱས་སྤྲོས་བྱེད་རྒྱུའི་གོམས་གཤིས་མིག་ལྟོས་ཤིག་འཇགས།

རྒྱས་སྤྲོས་བྱེད་རྒྱུའི་མཐུན་རྐྱེན་མེད་སྟབས། རྐུ་མ་བརྐུ་རྒྱུ་དེ་དྲན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
ཁྱེད་རང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ནས་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས།
སྤྱིར་བཏང་ང་ཚོ་བོད་པའི་མི་རིགས་འདི་མི་བཟང་པོ་དང་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་ཞིག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

267

ཡིན་དུས་ཚང་མས་ཆ་འཇོག་བྱེད་འོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། གཤིས་བཟང་དང༌།

སྤྱོད་བཟང་ནི་མིའི་དངོས་པོ་རིན་ཐང་བྲལ་བ་གལ་ཆེ་ཤོས་དེ་རེད། ཤེས་བྱ་ཡོན་
ཏན་ཡོད་རུང་མེད་རུང་རྩ་བའི་སོ་སོའི་སྒེར་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་མི་དང་གཤིབས་

དུས་གཤིས་བཟང་དང༌། སྤྱོད་བཟང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནང་བཞིན། སོ་སོ་སྡོད་
སའི་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་ལའང་གཤིས་བཟང་དང་སྤྱོད་བཟང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་
ཡོད་ན་སྤྱི་ཚོགས་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད། ཞི་ཞིང་དུལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། སྤྱོད་
པ་ཡ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་བརླག་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་གནས་ཚུལ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་

བརླག་པ་རེད། ཆོས་ཤེས་རུང་མ་ཤེས་རུང༌། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང༌། ལས་འབྲས། དཀོན་
མཆོག་སོགས་ཁས་བླངས་རུང་མ་བླངས་རུང་ཁྱད་པར་མི་འདུག །སོ་སོའི་མི་ཚེ་དེ་
དངོས་གནས་དྲང་གནས་གཤིས་ཀ་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌། ཡ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པའི་སྒང་
ལ་སྡོད་ཐུབ་པ་བྱུང་ཡིན་ན་དེ་ང་ཚོ་ལ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་དང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གཞན་
ངས་མང་པོ་ཤོད་དགོས་མི་འདུག །ཚང་མ་ཧུར་ཐག་གྱིས། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས།
ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༥ ཉིན་ཝཱ་ཎ་བོད་ཀྱི་ཆེས་མཐོའི་སློབ་གྲྭའི་དགེ་སློབ་ཡོངས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཆོས་ཀྱི་སློབ་གཉེར་དང་། རྒྱུད་ཐོག་གི་ཉམས་ལེན།
ངས་ཁྱེད་རང་ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད། ང་འདིར་ཉི་མ་ཁ་ཤས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

268

ཤིག་སྡོད་པའི་རིང་ལ་བྲེལ་བ་འཚུབ་འཚུབ་འདྲ་པོ་བྱས་ཏེ་ཡག་ཐག་ཆོད་བྱུང༌།
དགའ་པོ་བྱུང༌། ཁ་སང་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་བཞིན་ང་ཚོས་འདིར་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་
ཆེན་པོ་གཅིག་དང༌། གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བརྩིས་ནས་སློབ་གྲྭ་འདི་བཙུགས་པ་རེད།
ད་ཆ་གཞི་རྩ་ཚུགས་ཚར་ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུའི་དོན་དག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་
རྒྱུ་ཡིན་དུས་ཕལ་ཆེར་གྲ་འགྲིག་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག །གཙོ་བོ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་དང་མི་འགྲོ་ཟེར་བ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཕྱི་ལོགས་
ཀྱི་དངུལ་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་ཡིན་ནའང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མིའི་སེམས་ཤུགས་དང༌།
ང་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རྒྱུར་རག་ལས་པ་ཡིན་དུས་ཙ་ན།
ཚང་མ་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པར་བྱས། སློབ་སྤྱི་ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟ་བར་ཧུར་ཐག་

བྱས་པ་རེད་ལ། ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཧུར་ཐག་བྱས། སེམས་ཤུགས་ཆག་རྒྱུ་ཡོད་པ་
མ་རེད། དེ་བྱིངས་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཡིན་ཀྱང་ཧུར་ཐག་བྱས། ཁྱེད་རང་ཚོ་ནང་ཚགས་
ལ་ཉམས་མྱོང་གསོག་གིན་གསོག་གིན་ཐོག་གོ་ཡག་པོ་བསྡུར། ག་འདྲ་ག་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཡར་རྒྱས་ཇི་ལྟར་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག །བསྒྱུར་བཅོས་ཇི་ལྟར་

གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག །སྣོན་འཕྲི་སྤོར་གཅོག་གང་དང་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
ཡོད་མེད་ཁྱེད་རང་ཚོ་འགན་འཁྱེར་མཁན་ཚོ་ཕར་ཚུར་གོ་བསྡུར་བརྟག་ཞིབ་ཡག་

པོ་བྱས་ན་ཡག་པོ་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད།
དེ་བཞིན་དགེ་རྒན་ཚོ་ཡིན་ཡང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུས་མཚོན་གང་སར་ཧུར་
ཐག་བྱེད་ཀྱི་རེད་ལ། ད་དུང་སྔར་བཞིན་དུ་དཀའ་ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་བྱས། ཁ་
སང་རིན་པོ་ཆེ་ནས་སློབ་ཚན་སྐོར་ཞིག་གསུང་སོང་ངམ། སློབ་ཚན་ཁག་མང་པོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

269

ཞིག་ལེན་དགོས་རྒྱུའི་དཀའ་ངལ་འདུག་ཟེར། ཡིན་ཡང་ཚང་མས་སེམས་ཤུགས་
ཡག་པོ་འཁྱེར། ཕན་སེམས་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཁོ་ཚོས་དང་མཐུན་པ་ཡིན་

དུས་ཙ་ནས་མིའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྨོངས་པའི་མུན་པ་དེ་སེལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། བསླབ་
བྱ་ཞིག་ཀྱང་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོའི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་སློབ་ཚན་ཞིག་

ཡིན་དུས་ཤེས་རྒྱུད་འདུལ་བའི་དོན་དག་ཡིན་པ་རེད། རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རྒྱུད་འདུལ་
ཐབས། གཞན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་འདུལ་ཐབས། དེ་འདྲའི་དོན་དག་ཡིན་དུས་ཙ་ནས་ཀུན་སློང་ཡག་པོ་ཞིག་བཅོས། མཁས་འདོད་གྲགས་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་མེད་པར་བྱས།
གང་ཕན་ཅི་ཕན་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་གི་ཡག་པོ་ཞིག་སློབ་ཀྱི་ཡིན་ན་ཕན་ཡོན་ཆེན་པོ་
རེད། ཡག་པོ་འདུག་གམ།
ཁྱེད་རང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་སྤྲད། ཚང་མས་ད་ལྟ་ནང་བཞིན་ཧུར་ཐག་

གནང་ཤོག་ཨ། དགེ་ཕྲུག་ཚོ་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ནང་བཞིན་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་
ཐག་བྱེད་ཀྱི་རེད་ལ་ངེས་པར་དུ་ཡང་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས། ཡང་ཆོས་ལ་དད་པ་མེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། ཆོས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར་ཤེས་བྱའི་

འདུ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཡང་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལ་ཁྱད་གང་ཡང་
མི་འདུག །ཆོས་དད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱིན་བྱེད་
ཀྱིན་རྒྱུད་ཐོག་ལ་སྐོར་གྱིན་སྐོར་གྱིན་བྱས་ནས་སློབ་སྦྱོང་དང༌། སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་
མཉམ་དུ་བྱས་ནས་མི་མེད་ལུང་སྟོང་ལ་ཕྱིན་པ་མ་རེད་དེ་ཡིན་ན་ཡང་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་སའི་སློབ་གྲྭ་དེར་གནས་བཞིན་པའི་ཐོག་ལ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱུ་ཡོང་གི་རེད།
ཆོས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་དགོས་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

270

ནས་ཤེས་ཐུབ་པ་དང༌། ཉམས་མྱོང་ཐོག་ནས་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་དུས་སློབ་
སྦྱོང་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་གིན་གཏོང་གིན་

བྱས་ཏེ་བྲོ་བ་ཞིག་ཁ་ཐུབ་ན་དཔེ་ཆ་ཀློག་ནས་ཚིག་སྐམ་པོའི་གོ་བ་ཆགས་པ་དང་
མི་འདྲ་བའི་ནང་ནས་གོ་བ་ཆགས་ཡོང་བ་དང༌། ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་ཡོང་བ་ཞིག་

ཡིན་དུས། ཆོས་དད་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་དེ་གཞུང་ནས་བཤད་ཚོད་དང་རང་གི་རྒྱུད་ཐོག་ནས་བློ་ལ་འཆར་ཚུལ། དེ་དང་སྒྲིག་གིན་སྒྲིག་གིན་ཐོག་ལ་དགེ་རྒན་ཡིན་ནའང་བཤད་པ་ན་འབྱམས་
ཀླས་པའི་གོ་བསྐྱེད་ལ། བསྟན་པའི་ཐ་མ་ལ་གང་ཕན་དང༌། ཐད་ཀར་དོན་དུ་གང་
འགྱུར་ཞེས་གསུངས་པ་ནང་བཞིན་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་འཁྲིད་པ་དང༌། ཉན་མཁན་
ཚོ་ཡིན་ནའང་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཉན་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། སློབ་ཚན་
གཞན་དག་ནི་ངས་ཅང་མི་ཤེས། དཔེ་ཆ་བལྟ་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོས་རྩོད་
རྒྱུགས་ཟེར་ནའང་མི་འདུག དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡག་ཐག་ཆོད་རེད།

ཁ༽ རབ་བྱུང་གི་སྤྱོད་ལམ་དང་། བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན།

གཞི་རྩ་ནི་གཞུང་ཆེན་པོ་རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་ཞིག་དང༌། གཏིང་རིང་པོ་ཞིག་ཡིན་དུས་

ཙ་ན། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ནས་ནང་དོན་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཕལ་ཆེར་སློབ་
ཚན་ཁག་ཤོས་ཤིག་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །མ་གཞི་ང་རང་སློབ་

ཚན་གཞན་ལ་རྒྱུས་མངའ་མེད་པར་བརྟེན་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ཕལ་

ཆེར་ནང་པའི་གཞུང་འདི་གཏིང་རིང་བ་ཞིག་དང༌། རྒྱ་ཆེ་བ་ཞིག་ཡིན་དུས་དཀའ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

271

ངལ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། འོན་ཀྱང་འབད་བརྩོན་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་མཁས་པ་སྒྲུབ་
དགོས་པ་ལས་དཀའ་ལས་མ་བརྒྱབ་པའི་ཐོག་ནས་ཡོང་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་

དུས། སྡུག་རུས་རྒྱག་དགོས། དཔེ་ཆ་བལྟ་རྒྱུའི་དོན་ལ་སྡུག་རུས་བྱེད་ཐུབ་ན་སྡིག་

སྒྲིབ་བྱང་ནས་དཔེ་ཆ་ཡག་པོ་ཤེས་ཐུབ་པ་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཡོད་མདོག་ཁ་པོ་རེད།
དོན་གཉེར་ཡོད་མཁན་ཚོས་སྙུགས་བསྲིངས་ནས་དཔེ་ཆའི་ཐོག་ལ་ཤུགས་ཡག་
པོ་ཞིག་བརྒྱབ། དེ་ནས་ཚར་གཅིག་ཀློག །ཚར་གཅིག་ཉན་པས་འགྲིག་གི་མ་རེད།
ཀླད་པ་ལ་ཟུག་པ་ནང་བཞིན་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་དུས། ཡང་ཡང་མི་བལྟ་བརྩོན་
འགྲུས་སྐྱོན་གསུངས་པ་བཞིན་ཚར་གཉིས་གསུམ་བཞི་ལྔ་ག་ཚོད་མང་བ་གོམས་
འདྲིས་བྱུང་བའི་ཚོད་ཀྱི་བསམ་བློའི་གཏིང་ལ་ཟུག་པོ་ཡོང་བ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་ཚོས་
གཟབ་གཟབ་གྱིས།

བརྩོན་འགྲུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་སྐྱེད་དགོས་པ་རེད། གཞན་ཡོང་གི་མ་རེད། རྒས་
ཚར་ནས་དཔེ་ཆ་ཞིག་སློབ་དགོས་བསམ་ནའང་ལོ་ན་ཚོད་ཀྱིས་བརྡུངས་ཚར་དུས་
ཁག་པོ་རེད། ད་ལྟ་གོ་སྐབས་ཡོད་དུས་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་མ་བཏང་བར་ཡག་པོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས། འདིར་གྲྭ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། མཐོ་རིམ་གྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་
པ་དང་ཆབས་ཅིག་དགེ་འདུན་གྱི་བསྟི་གནས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་

གྲྭ་པ་ཚོའི་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། དགེ་རྒན་ཚོ་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་ལབ་པ་ནང་བཞིན་གྱིས་བསླབ་བྱ་

ཡག་པོ་བྱས། དཔེ་ཆ་འཁྲིད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ཁོ་ལ་མི་ཚེ་གཅིག་གི་མདུན་ལམ་
ཞིག་བསྟན་གྱི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་བཟང་པོའི་བསླབ་བྱ་ཡག་པོ་བྱས། དགེ་ཕྲུག་ཚོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

272

ཡིན་ན་ཡང་བཟང་པོའི་བསླབ་བྱ་དེ་སེམས་ལ་བཅངས་ནས་འཛིན་གྲྭའི་སྐབས་ལ་
སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་སེམས་ལ་ངེས་པ་ཙམ་མ་ཟད་མི་ཚེ་གཅིག་ལ་སོ་སོ་ཡ་རབས་
གཅིག་དང༌། མི་ཚེ་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱེལ་རྒྱུའི་དོན་དག་ལ་ཆུང་ཆུང་སྒང་ནས་བཟང་
གོམས་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུགགཞན་ཡང་གྲྭ་པ་ཚོས་དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་ལམ་འཁྱེར་སྟངས། གོས་གྱོན་སྟངས། སྐྲ་བཞར་སྟངས། གྲྭ་ཆས་གྱོན་ནས་སྐྲ་རིང་པོ་བཞག་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་མིན་པ། དེ་ག་
ནང་བཞིན་གྱོན་གོས་གྱོན་སྟངས་ཛ་རེ་ཛོར་རེ་མིན་པ། སྤྱིར་བཏང་གྲྭ་པ་ཚོ་ལ་བལྟ་
སྣང་མཐོང་ཕྱོགས་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལ་འགྲོ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་
གཏོགས་ཛ་རེ་ཛོར་རེ་འདྲ་པོ་ཕྱེད་ཀ་གྲྭ་པ་ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ། ཕྱེད་ཀ་སྐྱ་བོ་ཡིན་

པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མ་རེད། སྐྱ་བོ་སྐྱ་བོའི་ཆས་གོས་ཁོ་རང་གུ་ཐུང་སྟོད་ཐུང་ཞིག་གྱོན་པ་ཡིན་ནའང་ཁོ་རང་ཁོ་རང་གྱོན་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད།
སྐྱ་བོ་ཡིན་ན་ག་རེ་ཡིན་ནའི་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་ཅིག་རེད། ང་རང་ཚོ་ཁྱིམ་ནས་
ཁྱིམ་མེད་པར་རབ་ཏུ་བྱུང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་རབ་ཏུ་བྱུང་སྙིང་འདོད། ཡང་ཁྱིམ་
པའི་ལམ་ལུགས་དོར་སྙིང་མ་འདོད་པ་དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་རྐང་པ་ཉིས་འཛུགས་བྱས་ན་
ཡོང་གི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྟགས་ཆ་ལུགས་གཙང་མ། དང་བ་འདྲེན་པ་ཞིག་

ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་རེད། གྲྭ་པའི་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་སྤྱོད་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག་

ངེས་པར་དུ་དགོས་ཀྱི་རེད།
ལུས་ལ་གྲྭ་ཆས་གྱོན། སྤྱོད་པ་གཞན་ལས་ཉེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་འདྲའི་གྲྭ་པ་

མ་བྱས་ན་ཡག་ཤོས་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ན་སོ་སོ་སྡུག་པའི་ཐོག་ལ་སྤྱི་ཡོངས་བསྟན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

273

པའི་ལར་རྒྱར་གནོད་ཀྱི་རེད། ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་སུ་འདྲ་ཞིག་

ཡིན་རུང་རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་སྡེའི་ནང་ལ་ཞུགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རབ་བྱུང་མིང་དོན་
མཚུངས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། འདི་གར་ཁྱེད་རང་ཚོ་ས་དགེ་
བཀའ་རྙིང་གི་སློབ་དཔོན་སུ་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་མིང་དོན་མཚུངས་པའི་གྲྭ་

པ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་ན་ཁོ་ཕུད་རྐྱང་རེད་མ་གཏོགས་དེ་ལ་ཡ་ང་བག་ཚ་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་བསྡད་ཡོད་པ་མ་རེད། རྐྱེན་དང་འཚམ་པ་ཚར་མི་གཅོད་ཅེས་བཤད་པ་རེད། ཁོ་རང་ལ་སྡུག་པོ་གཏོང་དགོས་བྱས་པ་མ་རེད། ཁོ་རང་གི་མདུན་ལམ་དང༌།
བསྟན་པ་སྤྱིའི་དོན་དག་ལ་རེད་མ་གཏོགས་སྒེར་གྱི་དགའ་མིན་དགའ་མདོག་བྱས་
པ་དེ་འདྲ་མ་རེད།
དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་
ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །རྡོ་རྗེ་གདན་དགོན་པ་ཡིན་ནའང་རེད། འདི་གར་ཡིན་

ནའང་རེད་ངས་རྟག་པར་སྐད་རྒྱག་གི་ཡོད། མི་མང་པོ་གནས་སྐོར་དང༌། ལྟ་སྐོར་ལ་
ཡོང་སའི་ས་ཆར་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་དུས་བོད་ཀྱི་གྲྭ་པའི་སྤུས་ཚད་སྟོན་མཁན་
འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཀུན་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་དེའི་ཚོད་
ཀྱིས་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཟེར་མཁན་དེ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་གམ་བསམ་པ་ཡོང་གི་རེད།
ཞི་ཞིང་དུལ་བ་བག་ཡོད་པ། གཏམ་ཞིག་བཤད་ནའང་དྲང་པོར་སྨྲ་བ། དཔེར་ན་ཁྲོམ་ལ་ཚལ་ཞིག་ཉོ་བའི་སྐབས་ཡིན་ནའང་ཁོ་དངོས་གནས་ཞི་ཞིང་དུལ་བ་བག་ཡོད་པ་
ཡག་པོ་ཞིག་འདུག་བསམ་པའི་མཐོང་ཚུལ་བྱུང་ན་བསྟན་པའི་མཛེས་རྒྱན་ལ་ཕན་
པ་རེད། གྲྭ་པ་ཚོ་གཞན་ལས་ཧམ་པ་ཚ་བ་དང༌། གཞན་ལས་མ་རབས་ཚ་བ། དཔེར་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

274

ན་གྲྭ་པ་འདི་ཚོས་ཞེས་ལབ་གཞི་འདྲ་པོ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་
ཚོ་འདིར་སྤུས་ཚད་སྟོན་མཁན་འདྲ་པོ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས།

ག༽ ཆོས་ལུགས་མཐུན་ལམ་དང་། ཕན་ཚུན་དག་སྣང་།
དེ་བཞིན་འདིར་ང་རང་ཚོ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་ཚང་མའི་མི་ཡོད་པ་རེད། ངའི་

ཐོག་མའི་རེ་བ་འདྲ་པོ་འདི་ཡིན། གཅིག་གི་གཅིག་ལ་རྒྱང་ཐག་རིང་པོ་བྱས་ནས་
བསྡད་ན་དཀྲོག་གཏམ་དང༌། མ་དག་རྒྱུན་འབྱམས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡོང་གི་
ཡོད། འོན་ཀྱང་དངོས་དོན་ངོ་མ་ཧ་མ་གོ་བ་བྱས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དག་

པ་མི་སྟེར་བ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། ཉེ་པོ་བྱས། ཕན་ཚུན་གཤིབས་ཏེ་གཅིག་གི་

གནས་ཚུལ་གཅིག་གིས་གསལ་པོ་ཤེས་པ་ཞིག་བྱུང་ན། གཅིག་གིས་གཅིག་རྒྱུས་
ལོན་ནས་ཡོང་དུས་དངོས་གནས་དད་པ་དག་སྣང་སྐྱེ་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། དམ་ཚིག་
འོ་ཆུ་གཅིག་འདྲེས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང༌།
ད་དུང་ཡིན་ན་ཡང་རེ་བ་ཇི་བཞིན་ང་ཚོ་ཏན་ཏན་ཡག་པོ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་
གྱི་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོས་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་ཞིག་དང༌།
དམིགས་བསལ་གྱི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡིན་བསམ་པ་བྱས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་

དག་སྣང་ཡག་པོ་སྦྱངས། ལྐུག་པ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱི་དག་སྣང་སྦྱང་དགོས་པ་མ་རེད།
རྩ་བ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་བཞི་ཀ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་
དང་མཐུན་པ་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

275

ཅིག་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་སྒྲུབ་བྱེད་ཟེར་བ་དེ་ཡང་ཁ་ནས་བཤད་པ་ཙམ་
མིན་པ་སྔོན་གྱི་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མང་པོ་ཞིག་
གིས་རང་རང་སོ་སོའི་ཆོས་ལུགས་དེ་ཉམས་སུ་བཞེས་ནས་སྒྲུབ་པའི་གོ་འཕང་
འཐོན་པོར་གཤེགས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་རྟགས་མཚན་དེས་བསྟན་པ་
རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་འདིར་མི་གཅིག་གཉིས་གཅིག་གིས་ཚིག་གཅིག་
གཉིས་ཤིག་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཤེས་མ་ཤེས་དང་བཤད་ཤེས་མ་ཤེས་ལ་ལྟ་རྒྱུ་
ཡོད་པ་མ་རེད། རྩ་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་དང་དེ་ཞེས་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་དེ་སྔོན་གྱི་

མཁས་དབང་དེ་དག་གིས་གཏན་ལ་ཕབ་བཞག་པ་འདི་ཡིན་དུས། མཁས་དབང་དེ་
དག་གིས་རང་དབང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉོན་མོངས་འདུལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད། རང་ལམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་རྙེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་རེད། གྲུབ་མཐའ་སྐྱོན་
ཅན་ཞིག་གིས་དེ་འདྲ་ཡོང་ཐུབ་མ་རེད། རྩ་བ་སྐྱོན་མེད་པ་ཞིག་རེད། སྐྱོན་མེད་པའི་

གནས་ལུགས་སྐོར་ལ་མཉམ་དུ་གཤིབས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་གོ་བསྡུར་
དང༌། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རྩད་གཅོད་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པར་དྲན་གྱི་འདུགཡང་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐོག་ནས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་

ན། མཉམ་དུ་གཤིབས་ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་དགེ་མཚན་མ་མཐོང༌། ཡོན་ཏན་
མ་མཐོང་བར་སྐྱོན་མཐོང་སྟེ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མཐོ་གནོན་ཕྲག་དོག གཅིག་
གིས་གཅིག་ལ་བརྙས་སྨོད་ཡོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། འདི་རྒྱང་རིང་པོར་བསྡད་
པ་ཡིན་ན་བླ་མའི་བྱིན་རླབས་རྒྱང་ནས་ཆེ་ཟེར་བ་བཞིན་དད་པ་དག་སྣང་ཆེ་མདོག་ཁ་པོ། གཤིབས་ནས་བསྡད་དུས་དད་པ་དག་སྣང་གིས་མ་ལྡང་པར་རྩོད་པ་ལུང་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

276

གང་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་དགོས་པ་གཅིག་ཡོང་སྲིད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་
ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐུགས་སྣང་གནང༌། ཕན་ཚུན་ཚང་མ་
ཉན་ཤེས་གོ་ཤེས་ཡོད་པ། རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམ་བློ་མང་ཙམ་བཏང༌། ང་བདེན་ཁོ་
རྫུན་གྱི་སྐད་ཆ་མེད་པ་བྱས། བློ་གཟུ་བོར་གནས་པའི་ཐོག་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་
དགོས། དེ་ཁྱེད་རང་ཚོས་བྱེད་ཀྱི་ཡང་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ནང་བཞིན་གཟབ་གཟབ་
བྱ་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་འདྲ་བསམ་གྱི་འདུག །སློབ་གཉེར་ཁང་གཅིག་གི་

ནང་ལ་གཤིབས་ནས་སྡོད་རྒྱུ་ཡིན་དུས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་དགེ་མཚན་ཐོན་
ཐུབ་རྒྱུ་དང༌། ཡག་པོ་མ་བྱུང་ན་ཡང་སྐྱོན་ཡིན་དུས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས།

ང༽ གཞུང་ཆེན་སློབ་གཉེར་དང་། རྩོད་ཤུགས་ཀྱི་སྐུ་དྲིན།
སློབ་གཉེར་བྱེད་སྟངས་སྐོར་ལ་གཙོ་བོ་ཆོས་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཐོག་མར་སློབ་
གཉེར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གནས་སྐབས་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་
ཕྱོགས་ཆར་མ་ལྷུང་བའི་ཉམས་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་གཙོ་
ཆེ་ཆུང་ཡོད། ད་ལྟ་འདིར་ཤེས་བྱ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་ཐོས་བསམ་
སློབ་གཉེར་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་དུས་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པ་ཚང་
མས་གཞུང་ཆེན་པོའི་སྒྲོ་འདོགས་ཡག་པོ་བཅད། གཞུང་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་གོ་བ་འབྱམས་ཀླས་པར་གོ་བ་འཇགས་ཐུབ་པ་ཞིག་ལ་འབད་

རྩོན་བྱེད་དགོས། མན་ངག་རྡོག་རྡོག་གཅིག་ཙམ་བསྟན་ནས་དེ་ཙམ་གྱིས་འགྲིག་པ་
ལྟ་བུའི་ཆོག་ཤེས་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། གཞུང་ཆེན་མོའི་ཐོག་ནས་བརྡར་ཤ་བཅད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

277

རང་རང་ལ་བླ་མ་གོང་མའི་གདམས་པ་ཇི་ཡོད་དེའི་ཐོག་ལ་བསྒྲིལ་ཐུབ་པ་བྱེད་
དགོས་དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་འདྲ་མ་གཏོགས་རྩ་བ་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་གཞུང་ཆེན་
མོའི་ཐོག་ལ་སློབ་གཉེར་ཤུགས་བསྐྱེད་ཡག་པོ་གནང་དགོས་ཀྱི་རེད།
སྤྱིར་བཏང་དགེ་ལུགས་ལ་གཞུང་འདི་ཚོའི་གྲས་ཤུགས་ཆེ་བ་དང༌། ཕྲ་
ཚུགས་པ་ཡོད་པ་འདི་གཞན་དག་དགེ་ལུགས་པ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་དྲགས་པ་གང་ཡང་
མ་རེད། རྩོད་པ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། རྩོད་པས་བརྡར་ཤ་གཅོད་པའི་མིག་

ལྟོས་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་འདིའི་དྲིན་རེད། དེ་རིང་ཁ་སང་དྲང་པོ་བཤད་ན་ས་
དགེ་བཀའ་རྙིང་བཞིའི་ནང་ལ་གཞུང་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་མཁས་པའི་ལེགས་ཤོད་
ཀྱི་འཆད་སྤེལ་བྱེད་དགོས་བྱུང་ན་དགེ་ལུགས་པ་དྲག་ཤོས་ཡིན་པ་དེ་ང་རང་ཚོ་
ཚང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང༌། ནང་གི་རྟོགས་པ་མཐོ་དམན་
གྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་བྱུང་ན་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་གཅིག་པ་གཅིག་པ་ཡིན་འགྲོ་ཧ་
ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། ཁག་པོ་རེད། འོན་ཀྱང་བཤད་པའི་ཐོག་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་དགོས་བྱུང་ན་དགེ་ལུགས་པ་དྲག་ཤོས་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡོང་བ་ཡང་ལོ་སུམ་ཅུ་བཞི་བཅུའི་རིང་ལ་བསླབ་པ་སློབ་གཉེར་རྒྱུན་བསྲིངས་བྱས་པའི་ལག་

རྗེས་རེད།
དགེ་ལུགས་པ་ཟེར་ན་བླ་མ་མཆོད་པ་འདོན་ཤེས་ཙམ་ཞིག་དགེ་ལུགས་པ་
གང་ནས་ཡིན། ཆོ་ག་འདོན་ཤེས་པ་ཙམ་གྱི་དགེ་ལུགས་པ་ག་ནས་ཡིན། དངོས་
ནས་དྲང་གནས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་གི་

དགོངས་པ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་མ་ནོར་བ་ཐོས་བསམ་གྱི་གཏན་ལ་ཕབ། གཏན་ལ་ཕབ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

278

པའི་དོན་དེ་ཉིད་རྡོག་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་ཤེས་པ་ཞིག་ལ་དགེ་ལུགས་པ་ཟེར་རྒྱུ་རེད་
མ་གཏོགས། མིང་ཙམ་གྱིས་དགེ་ལུགས་པ་དང༌། ཞྭ་མོ་དམར་པོ་གྱོན་པ་ཙམ་གྱི་
བཀའ་བརྒྱུད་པ་དང༌། རྙིང་མ་པ་ག་ནས་ཡིན། ས་རྙིང་བཀའ་བརྒྱུད་གང་ཡིན་ཀྱང༌།

སྔོན་གྱི་མཁས་པ་ཚོས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་ཚོ་གཞི་ལ་བཞག་དེའི་

སྟེང་དུ་མྱུར་ལམ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རང་རང་བླ་མ་སོ་སོས་ཉམས་མྱོང་གིས་ཁྲིད་
བཞག་པ་དེ་ཚོ་སྣོན་པ་བརྒྱབ་ནས། གཞུང་ཆེན་མོའི་དགོངས་པ་འདི་རེད། བླ་མ་
རང་རང་གི་མན་ངག་འདི་རེད་ཅེས་བཤད་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་འགྲིག་པ་རེད།
རྫོགས་པ་ཆེན་པ་ཨ་ཏི་ཡོ་ག་བཤད་ཡོང་དུས་ཐེག་པ་དགུའི་ཡང་རྩེ་ཡིན་

ལུགས་དེ་ཐེག་པ་འོག་མ་འོག་མའི་འགྲོ་སྟངས་ཆ་ཚང་ཤེས་པའི་ཐོག་ལ་ཨ་ཏི་
རྫོགས་པ་ཆེན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཟབ་ཁྱད་འདི་ཡོད་པ་རེད་ཅེས་བཤད་
ཐུབ་པ་བྱུང་ན། ངེས་པ་རྙེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་མ་གཏོགས་ཐེག་པ་འོག་མ་
འོག་མའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་གོ་བ་གང་ཡང་མ་ཆགས་པ་ཞིག་གིས་ཨ་ཏི་རྫོགས་པ་ཆེན་
པོ་གཞན་ལས་ལྷག་ཚུལ་གནད་འགག་འདི་འདྲ་རེད་ཤོད་ག་ལ་ཐུབ། ཀློང་ཆེན་རབ་
འབྱམས་པའི་མཛོད་བདུན་དང༌། ངལ་གསོ་སྐོར་གསུམ་ལ་སོགས་པ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་
དེ་ཚོའི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་དངོས་གནས་གཞུང་ཆ་ཚང་ལ་སྦྱངས་ནས་དེའི་དོན་
དག་ཚུར་རྡོག་རྡོག་བཟོས་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས་ལས་སླ་པོ་མི་འདུག །དེ་འདྲ་
ཡིན་དུས་རང་རང་སོ་སོའི་མཁས་པ་ཚོས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་ཡོད་པ་རྣམས་ཁྱེད་རང་ཚོས་གཞུང་ཆེན་མོའི་ཐོག་ནས་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ནས་འགྲོ་སྟངས་དེ་ལ་གང་ཐུབ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས་རེད། ད་ལྟ་འདིར་སློབ་གཉེར་བྱེད་སའི་བསྟི་གནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

279

ཤིག་ཡིན་དུས། དེ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་གནང༌། གཞན་དེ་འདྲ་ཞིག་

ཡིན་པ་འདྲ།

ཅ༽སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་། སྐད་ཡིག་ལ་བསྲེས་ལྷད།

དེ་ནས་ཁ་ས་འདིར་རྟགས་གསལ་གཏོང་བའི་སྐབས་ལ་གཅིག་གིས་ཐམས་

ཅད་ཟེར་བའི་ཚིག་འདིར་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་པུ་ར་ཞེས་བརྗོད་སོང༌། ང་རང་ཚོ་བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་ཐམས་ཅད་ཟེར་བའི་ཚིག་ཅིག་ཡོད་བཞིན་དུ་པུ་ར་ཞེས་བརྗོད་
དགོས་དོན་མེད། དེ་བཞིན་དེང་སང་སྤྱིར་བཏང་སྐད་ཆ་བཤད་སྐབས་ཧབ་ཏ་གཅིག་
དང་། ཧབ་ཏ་གཉིས་ཟེར་བ་འདི་དག་ང་རང་ཚོ་བདུན་ཕྲག་ཅེས་བོད་ཀྱི་ཚིག་གཅིག་

ཡོད་བཞིན་དུ་ཧབ་ཏ་ཟེར་བ་སོགས་བརྗོད་པ་རྣམས་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། བོད་
སྐད་ཀྱི་ནང་དུ་གོ་དོན་ཆ་ཚང་གསལ་པོ་བཤད་མ་ཐུབ་པའི་མིང་ཚིག་གསར་པའི་
རིགས་ཡོད་ན་དབྱིན་ཇིའི་ཚིག་དང༌། ཧིན་དྷིའི་ཚིག་ལྟ་བུ་གནས་སྐབས་བེད་སྤྱོད་
བྱེད་རྒྱུ་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་ལས། ང་རང་ཚོར་སོ་སོ་བོད་པའི་མིང་ཚིག་ཡོད་དང་
ཡོད་བཞིན་པ་དེ་དག་ཕར་བཞག་ནས། སྐད་རིགས་གཞན་ཞིག་བསྲེས་ནས་བརྗོད་
ན་སྙིང་པོ་གང་ཡང་མེད།
ཕར་ཙམ་དེར་རྒྱ་མིས་ང་ཚོའི་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ལ་མཐོང་ཆུང་དང་ཁྱད་གསོད་
ཇི་ལྟར་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང་། རྒྱ་མིའི་ཤོག་ལོར་ཐོག་བོད་ཡིག་གཅིག་

བྲིས་ཡོད་པ་ནི་དྲིལ་བསྒྲགས་ཙམ་ལས། དོན་དངོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་ང་ཚོ་བོད་
མིར་མཐོང་ཆུང་ཇི་ཙམ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་མི་འདུག་གམ། ང་ཚོ་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

280

ཐོག་ལ་བརྙས་བཅོས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་མི་འདུག་གམ། རྒྱ་མིའི་མིང་བཏགས་

ནས་བོད་པའི་མིང་བརྗེས་དང་བརྗེ་མུས་མ་ཟད། མིའི་མིང་དང་། ས་ཆའི་མིང་ལ་

བོད་པའི་མིང་ཡོད་མུས་དེ་དག་ཕར་བཞག་ནས་རྒྱ་མིའི་མིང་གསར་འདོགས་

པ། དེ་ཡང་ཤན་དང༌། ཆུས་ཟེར་བ་སོགས་སྤྱིར་བཏང་བོད་པའི་མིང་ཚིག་ནང་རྒྱ་
མིའི་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་བླུག་ཡོང་གི་ཡོད། ཕར་ཙམ་དེར་རྒྱ་མིས་ང་ཚོ་བོད་པའི་

སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་ཁྱད་གསོད་དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་འཆར་གཞི་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་

ནས་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་མེད་པ་བཟོ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང༌བ་དང་། ཚུར་ཙམ་

འདིར་ང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པར་ཡོད་མཁན། སོ་སོའི་སྐད་དང་ཆ་ལུགས་དེ་དག་ལ་གཅེས་འཛིན་བྱེད་རྒྱུའི་འཁུར་བབས་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རང་གི་འདོད་

པས་དང་དུ་བླངས་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཞེ་ལྷོད་བྱས་ཏེ། མི་རིགས་

གཞན་དང་གཞན་གྱི་སྐད་ཡིག་སྣོན་མ་རྒྱག་གང་ཐུབ་དང༌། མཉམ་བསྲེས་གང་ཐུབ་
བྱས་ན་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད།
ཕར་ངོས་སུ་རྒྱ་མིས་རྩ་མེད་གཅིག་བཟོས། ཚུར་ངོས་སུ་ང་ཚོས་དོ་སྣང་མེད་
པར་གཡུག་བཞག་ན་ཡག་པོ་གཏན་ནས་མིན། དབྱིན་ཇི་ཤེས་མཁན་ཞིག་གིས་ང་

དབྱིན་ཇི་གང་འཚམ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་བསམས་ནས་བོད་སྐད་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱས། ཧིན་

དྷི་ཤེས་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ངས་ཧིན་དྷི་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བོད་སྐད་ལ་མཐོང་ཆུང་
བྱས་ན་བྱབ་ཆུང་ཡིན་པ་ལས། དེ་དག་ལ་སྙིང་པོ་གང་ཡང་མེད། བོད་པའི་མིས་བོད་
པའི་སྐད་ཡིག་ལ་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་ན་སུས་རྒྱག་གི་རེད་དམ།

ནུབ་ཕྱོགས་པ་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

281

དེ་ནི་བོད་སྐད་བརྒྱུད་ནས་དོན་དག་གཞན་དག་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པ་ལས། དེ་

དག་གིས་བོད་སྐད་ལ་ཤ་ཚ་ནས་སྦྱངས་པ་གང་ཡང་མིན། རྒྱ་གར་བའི་ཁྲོད་ནས་

ཀྱང་འགའ་ཞིག་གིས་བོད་སྐད་སྦྱོང་མཁན་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་སྐད་ལ་ཤ་ཚ་བ་གང་
ཡང་མིན། བོད་སྐད་ལ་ཤ་སུས་ཚའམ་ཞེ་ན་ང་ཚོ་བོད་པས་ཤ་ཚ་དགོས་ཤིང་། ང་
ཚོ་མི་རིགས་གཅིག་གི་རྩ་དོན་འཐབ་རྩོད་བྱེད་བཞིན་ཡོད། དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་
པའི་འཐབ་རྩོད་ཅིག་ཡིན་ལ། འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ངོ་བོའམ་རྩ་བ་ནི་མི་རིགས་ཀྱི་

རྣམ་པ་ཐ་དད་དང་། ཤེས་རིག་གི་རྣམ་པ་ཐ་དད། སྐད་ལུགས་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་ཐོག་

ནས་ང་ཚོ་བརྡར་ཤ་གཅོད་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ཏུ་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་སྐད་འདི་ཨཧྥི་

རི་ཀའི་ནང་གི་ཡར་རྒྱས་མ་ཕྱིན་པའི་མི་རིགས་ཆུང་ཁག་དེ་གྲས་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལྟ་

བུ་ཞིག་མིན། ང་ཚོའི་སྐད་ལ་ཡི་གེ་ཡོད་ལ། ཡི་གེ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ལེགས་

སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་གདན་ཐོབ་འདྲ་མཉམ་ལྟ་བུར་གནས་པ་དེ་ང་ཚོ་བོད་པའི་སྐད་
ཡིག་ཆགས་ཡོད་པ་ལས། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་སྐྱོ་པོ་གཏན་ནས་མིན། རྒྱུ་མཚན་
དེ་ལྟར་བས་ན་ང་ཚོ་སྐད་ཡིག་དངོས་གནས་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་དང༌། ངོམ་
འོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ལས། ངོ་ཚ་དགོས་པའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་གཏན་ནས་མིན། དེ་ལྟ་
བུའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡོད་བཞིན་དུ་དེར་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་ན་ལྐུག་པ་དང་། བྱབ་ཆུང་
ཡིན་པས། དེ་ལ་ངེས་པར་དུ་བདག་པོ་ཡག་པོ་རྒྱག་དགོས།

ཁ་སང་ཚོགས་འདུའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཧིན་དྷི་དང༌། གཉིས་པ་

དེ་བོད་སྐད་བྱས་ནས་མཇུག་དེར་བསྒྱུར་ཙམ་བསྒྱུར་ཙམ་ལྟ་བུ་ལྟ་བུ་ཞིག་མ་

གཏོགས་མི་འདུག །མཛད་རིམ་དེ་ཡང་ངོས་ནས་ཀློག་རྒྱུ་ཞིག་ལས་དེ་མིན་བོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

282

ཡིག་ཐོག་ཡོད་བཟོ་མི་འདུག །ཁ་སང་གསོལ་རས་སྤྲོད་རྒྱུའི་ནང་དུའང་དབྱིན་ཇིའི་
ཡི་གེ-་ལས། བོད་ཡིག་གང་ཡང་བྲིས་མི་འདུག །བོད་ཡིག་མང་ཙམ་བྲིས་པ་དང་། ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སྐབས་ཀྱང་དང་པོ་བོད་སྐད་བརྒྱབ་ན་ལེགས། ང་ཚོའི་འདིར་

བོད་པའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཟེར་བ་ལས་རྒྱ་གར་བ་མིན། རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་ད་ལྟ་ང་

ཚོར་རོགས་རམ་བྱེད་པ་འདི་ང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་སྟབས་བྱས་པ་ལས་རྒྱ་གར་བ་ཞིག་
གི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་བྱེད་ཀྱི་མེད།

ཆ༽ སློབ་གྲྭ་ཟུར་འཛུགས་དང་། བོད་པའི་རྣམ་པ།
ཁ་སང་ཉེ་བའི་རིགས་བདག་ཁོང་གི་གསུང་བཤད་ནང་དུའང་ཁྱེད་རང་ཚོའི་
ཕྲུ་གུ་འདི་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་སྤྲད་ནས་རྗེས་མ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས་
ནས་དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས་སྐོར་བཤད་སོང༌། ཁོང་གི་འདི་དགོངས་
པ་ཕྱོགས་གཅིག་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁོང་གི་མ་ཤེས་པ་ཡིན་ལས་ཆེ། གཅིག་བྱས་

ན་བཤད་མ་བདེ་བ་ཡིན་ཤས་ཆེ། ཡང་གཅིག་བྱས་ན་ཁོ་རང་ཚོ་དམའ་རིམ་གྱི་མི་

དེ་དག་གིས་ཤེས་ཀྱི་མེད་ངེས། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་བོད་པར་དམིགས་བསལ་བལྟ་
སྟངས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡལ་བའི་དོན་དུ་བོད་པར་རོགས་
རམ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། བོད་པ་འདི་དག་རྒྱ་གར་ནང་ལ་རྒྱ་གར་གྱི་མི་མང་སྤྱི་འགྲེ་སྤྱི་
མཚུངས་ལྟར་ལྟོ་གོས་འཕྱིད་ཙམ་བྱ་རྒྱུའི་གནད་དོན་ཞིག་ཡིན་ན། ང་ཚོའི་ཚོགས་
པ་ཟུར་དུ་བཙུགས་པ་དང་། ལྷག་པར་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཟུར་དུ་འཛུགས་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོ་བོད་པའི་གཞིས་ཆགས་ཟུར་དུ་འཛུགས་དགོས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

283

དོན་ཡང་མེད། ང་ཚོས་བོད་པའི་གཞིས་ཆགས་ཟུར་དུ་བཙུགས་པ་དང་། ང་ཚོ་
འདིར་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཟུར་དུ་བཙུགས་ཡོད། ལས་སླ་བ་དེ་ཕར་བཞག་སྟེ། དཀའ་
ལས་ཁག་པ་དེ་དང་དུ་ལེན་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། བོད་པའི་རྣམ་པའམ། བོད་
པའི་རྣམ་འགྱུར་མ་བརླགས་པའི་དོན་དག་ལ་ང་ཚོས་འཆར་གཞི་ཟུར་དུ་བཟོས།
འགྲོ་སྟངས་ཟུར་དུ་བཟོ་དགོས་འདི་རེད།
དཔེར་ན། འདིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་། རྩ་བ་བོད་པའི་རྣམ་པ་དང་
ལྡན་པའི་བོད་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡིན་པ་ལས། རྒྱ་གར་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་
མིན། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནང་ལ་བསྡད་ཡོད་པ་དང་། འདིར་རྒྱ་གར་སྐུ་མགྲོན་མང་པོ་ཡོད་
སྟབས་རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ངེས་པར་བསྒྱུར་དགོས་ངེས་རེད། འོན་ཀྱང་རྩ་བ་དེ་ང་ཚོས་བོད་སྐད་བྱས་ན་སུས་བྱས་ཆོག་གི་མ་རེད་ཟེར་གྱི་རེད། སུ་གཅིག་གིས་ཟེར་གྱི་མ་

རེད། གཟི་བརྗིད་ཅིག་ཀྱང་ཡོང་ངེས་ཡིན།

ཇ༽ མིང་ཚིག་གསར་བཟོ་དང་། སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས།

ང་ཚོ་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་མང་པོ་
ཞིག་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་སྟངས་ཇི་ལྟར་བྱེད་
དགོས་སམ་ཞེ་ན། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱས་ནས་གཅེས་སྤྲས་བྱེད་དགོས་
པ་ལས། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་དེ་མཆོད་གཤོམ་ནང་ལ་གཞག་རྒྱུ་ཞིག་མིན། བོད་
པའི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་ལས། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཡར་རྒྱས་
མ་བཏང་ན། ལྐུག་པའི་ཞེན་ཁོག་གི་ཐོག་ནས་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་སྙིང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

284

པོ་གང་ཡང་མེད། བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་ཀྱང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་
གཏོང་དགོས་པ་ལས། བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་ཡར་རྒྱས་ཇི་ལྟར་བྱས་ཏེ་གཏོང་ཐུབ་
བམ། ང་ཚོར་མིང་ཚིག་མ་འདང་བ་གཅིག་བྱུང་ན་ལམ་སེང་མིང་ཚིག་གསར་པ་
ཞིག་བཟོས། མིང་ཚིག་གསར་པ་ཞིག་གཏན་འབེབས་བྱེད་བཞིན་འདི་ལྟར་བྱས་ན།

ཆབ་སྲིད་དང་། ཁྲིམས་ལུགས། དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད། ཚན་རིག་དང་འཕྲུལ་

རིག་སོགས་ཀྱི་ནང༌དུ་བོད་པའི་མིང་ཚིག་རིམ་བཞིན་གསར་བཟོ་དང་བེད་སྤྱོད་
ལེགས་པར་བྱས་ཚེ་ཡར་རྒྱས་དང་། མིང་ཚིག་འདང་ངེས་ཤིག་ཡོང་ངེས་ཡིན།

ཅི་སྟེ་ངེས་མེད་ཀྱིས་མ་འདང་བ་ཞིག་བྱུང་ནའང་། ང་ཚོའི་བོད་པའི་ཚིག་གི་ནང་དུ་

པདྨ་དང༌། སེང་གེ་ལྟ་བུའི་རིགས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་རང་སོར་བཞག་སྟེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། དེ་འདྲའི་རིགས་ལ་ངོ་ཚ་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། མིང་ཚིག་
གསར་པ་ང་ཚོ་བོད་སྐད་དུ་སྒྲ་སྒྱུར་བྱས་ནས་མི་ཡོང༌བ་དང་། དོན་སྒྱུར་བྱས་ནས་
ཀྱང་མི་ཡོང་བ་མཆིས་ཚེ་མིང་ཚིག་དེ་ཉིད་ཨེ་ཀྲོམ (Atom) ཟེར་བ་ལྟ་བུར་རྡུལ་
ཕྲན་ཞེས་བརྗོད་ནས་འགྲིགས་ན་འགྲིག་པ་དང་། དེ་མིན་སྒྲ་སོར་གནས་སུ་བཞག་
ན་རྒྱ་གར་གི་སྐད་ནང་དབྱིན་ཇིའི་མིང་ཚིག་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དང་གཅིག་མཚུངས་
ཆགས་ཡོད། གང་ལྟར་ང་རང་ཚོས་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ངེས་ཡིན་ལ།

བེད་སྤྱོད་མ་བྱས་པར་བཞག་ན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐབས་མེད། ཡར་རྒྱས་ཤིག་མ་

བཏང་བར་ང་ཚོའི་སྐད་ཡིག་འདི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས། སྐད་ཡིག་ལ་ཐུགས་སྣང་

དགོས་ཞེས་བརྗོད་ནའང་སྙིང་པོ་གང་ཡང་མེད། དེར་བརྟེན་གནད་དོན་འདིར་དོ་སྣང་བྱས་ན་ཡག་པོ་རེད་སྙམ།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

285

ཉ༽སྐད་ཡིག་གི་འགྲོ་དོན་དང་། མ་འོངས་པའི་དུས་རབས།

གཉིས་ནས་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་དག་དེང་སང་གི་དུས་སྐབས་ཙམ་དུ་མ་
ཟད། མ་འོངས་པར་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་དུའང་གལ་གནད་ཆེན་
པོ་ཆགས་ངེས་ཡིན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་། ཡང་སྒོས་ཐེག་པ་གོང་
འོག །མདོ་རྒྱུད་ཐམས་ཅད་ཆ་ཚང་བ་འཆད་ཤེས་པ་ཞིག་དང༌། བཤད་པའི་སྟེང་
ནས་ངོ་སྤྲོད་བྱེད་ཐུབ་པའི་སྐད་ཡིག་བོད་སྐད་ཁོ་ན་ལས་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་

བྱེད་མི་ཐུབ་སྙམ། ད་ལྟ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་ནང་དུ་ནང་ཆོས་བསྒྱུར་དང་བསྒྱུར་
བཞིན་ཡོད་ཀྱང་། དུས་རབས་འདིའི་ནང་དུ་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བོད་སྐད་
ནས་བཤད་པ་ལྟར་བཤད་མི་ཐུབ་པ་ཕལ་ཆེར་ངོས་ནས་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་

འདུག །དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་ནང་ལའང་བོད་སྐད་ཀྱིས་བཤད་པ་ནང་
བཞིན་དབྱིན་ཇིའི་སྐད་ཐོག་བཤད་ཐུབ་པ་ཕལ་ཆེར་ཁག་པོ་ཡིན་ལས་ཆེ། དེ་ནས་
དུས་རབས་ཉི་ཤུ་རྩ་གཅིག་པའི་སྨད་ཙམ་ལ་ཇི་ལྟར་བྱེད་མིན་མི་ཤེས། དེས་ན་ང་
ཚོས་བསམ་བློ་གང་ནས་བཏང་ཡང་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་མཐོང་ཆུང་བྱེད་པ་དང༌།
བོད་པའི་སྐད་ཡིག་ཐག་རིང་དུ་བཞག་ནས་བེད་སྤྱོད་གཙོ་བོ་བྱེད་མི་དགོས་པ་དེ་
ལྟར་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད། སྐད་ཡིག་གི་གནས་ཚུལ་འདི་གནད་འགག་

ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། སྐད་ཡིག་འདི་རླབས་ཆེན་ཞིག་ཡིན་པས་དེར་བདག་པོ་
ལེགས་པར་རྒྱག་དགོས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

286

ཁྱེད་རང་ཚོ་མ་སྡེ་ཡ་འཛིན་གྲྭའི་ཕོགས་ཐོབ་སྒོར་ ༧༥ ཐོག་ནས་འཚོ་ཐབས་
མ་འདང་བའི་སྐོར་དེ་ཕལ་ཆེར་ཐག་ཆོད་ཡོང་བ་ཡོད། ད་ལན་ངོས་རང་ཡོང་ཁར་
ཤེས་རིག་བཀའ་བློན་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་དང་སྐད་ཆ་བྱུང༌ཞིང་། ཁོང་གིས་ལྡི་
ལིར་རྒྱ་གར་ཤེས་རིག་བློན་ཆེན་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུ་རྒྱུའི་དོན་ཚན་ནང་ནས་དོན་
ཚན་གཅིག་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཕོགས་ཐོབ་སྐོར་འདི་རེད། བཀའ་མོལ་ཞུས་ནས་དངུལ་
རྩིས་ལས་ཁུངས་ནས་བསྐྱར་དུ་རྙོག་དྲ་མ་བྱུང་ན་ཕལ་ཆེར་གཏན་འཁེལ་བ་ལྟ་བུ་རེད། དཀའ་ངལ་སེལ་འགྲོ་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །ང་ཚོ་ཡར་མར་ད་ལྟ་ནང་
བཞིན་གོ་བསྡུར་བྱེད་བཞིན་དང་ཐབས་ཤེས་བྱས་ན་འགྲིག་འགྲོ་གི་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག །ཚང་མས་སེམས་ཤུགས་ཡག་པོ་སྐྱེད་དགོས། ང་ཚོ་བོད་ལུང་པ་བྲལ་ནས་
མིའི་ལུང་པར་གྱར་ནས་བདེན་པའི་རྩ་དོན་གཅིག་ལ་འཐབ་རྩོད་བྱ་རྒྱུ་མུ་མཐུད་
ནས་བསྡད་ཡོད་པ་ལས། ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སླེབས་ནས་ལྷོད་དལ་ཐོག་སྡོད་པའི་

དུས་སྐབས་ཤིག་མིན།
མ་གཞི་ད་ལྟ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་སྲིད་དོན་ཐོག་དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་
སྣང་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག འཐུས་མི་དང༌། ལྟ་སྐོར་
བྱེད་མཁན་སྔ་རྗེས་དང་སྐད་ཆ་བྱུང༌། ཉེ་ཆར་རང་ལས་བསྡོམས་ནང་ལ་བཀོད་འདུག །སེམས་ཤུགས་འཁུར་བ་འདི་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། ད་དུང་ཡང་སེམས་
ཤུགས་མ་ཆག་པ་བྱས། ང་རང་ཚོས་བོད་རང་བཙན་གྱི་འཐབ་རྩོད་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་

འདི་ལྟ་བའི་ཐོག་ལ་ཤོད་ཀྱི་མེད་ལ། ལམ་སྲོལ་ཐོག་ལའང་ཤོད་ཀྱི་མེད། གསར་
བརྗེར་ངོ་རྒོལ་བྱེད་རྒྱུའི་དོན་དག་ཀྱང་མིན། ང་ཚོ་གང་ཞིག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

287

ཅེ་ན། རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་ང་ཚོའི་ཐོག་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པའི་མཐོང་ཆུང་དང༌། ཁྱད་
གསོད་བྱས་ནས་ཐོབ་ཐང་གང་ཡང་མེད་པར་ང་ཚོའི་ལུང་པའི་ནང་ལ་དབང་འཛིན་
བྱེད་པ་དེར་ང་ཚོས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལས། གཞན་ང་ཚོས་རྒྱ་མི་གུང་བྲན་ལ་

ང་ཚོ་ནང་པ་ཡིན་པས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ང་ཚོར་བཅོས་བསྒྱུར་གཏོང་བར་ཡོང་
གི་འདུག །ང་ཚོར་བཅོས་བསྒྱུར་དགོས་ཀྱི་མེད་ཅེས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་ཀྱི་མེད། ང་ཚོའི་
ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་དེ་ལ་རྒྱ་མིས་ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་གསར་པ་ཞིག་བཙུགས་
ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་ངོ་རྒོལ་བྱེད་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མིན།

ང་ཚོར་ལུགས་སྲོལ་གསར་པ་དགོས་ལ། བཅོས་བསྒྱུར་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས། རྒྱ་མི་མེད་ནའང་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན། ལམ་དང་

ལུགས་སྲོལ་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་། ང་རང་ཚོར་རན་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་དམར་པོའི་
ལུགས་སྲོལ་འཛུགས་རྒྱུ་ཡོང་སྲིད་ལ། གཞན་དག་ཀྱང་འཛུགས་རྒྱུ་ཡོང་སྲིད།
གཅིག་བྱས་ན་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་འཛུགས་རྒྱུ་ཡོང་སྲིད། ཡིན་ནའང་ང་

རང་སྒེར་གྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན། ང་ཚོའི་མ་འོངས་པའི་བོད་
འདི་དེང་སང་ཡོ་རོབ་ནང་དམར་པོ་ཕྲན་བུ་དཀར་དུ་ཕྱིན་པ་ལྟ་བུའི་དཔེ་གསར་
གཅིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག་གམ། ཡང་མིའི་གཤིས་སྤྱོད་དང་ལྡན་པའི་དམར་པོའི་རིང་

ལུགས་ཟེར་བ་ཞིག །མི་སོ་སོའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་དམར་པོའི་རིང་ལུགས་ཟེར་
བ་གཅིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག །གཅིག་བྱས་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་ང་ཚོར་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད་
པ་རེད་སྙམ། དེ་འདྲར་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་གྱི་རིགས་ཡོད་ན་ངེས་པར་དུ་དོ་སྣང་བྱས་
ན་ཡག་པོ་རེད་སྙམ། དེ་མ་འོངས་པའི་དུས་ཚོད་ལ་ང་ཚོར་དགོས་པ་ཞིག་རེད། རྩ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

288

བ་སྲིད་དོན་གྱི་ཐོག་ཁྱེད་རང་ཚོས་དོ་སྣང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་ཧ་ཅང་ཡག་

པོ་བྱུང་འདུག །ད་དུང་ཡིན་ནའང་དོ་སྣང་ཡག་པོ་གྱིས། དེ་ག་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་བདེ་
ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གི་༸རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་དུ་ཤེས་རིག་ཁོངས་དམིགས་བསལ་ཚོགས་འདུར་བཅར་འབྱོར་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་འགན་འཛིན་དང་། སློབ་དགེ་བཅས་མཇལ་བཅར་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ འདས་པའི་འཐུས་ཤོར་དང་། མ་འོངས་པའི་མདུན་གྲོས།
ཚོགས་འདུ་གང་འདྲ་བྱུང་སོང་། ཡག་པོ་བྱུང་སོང་ངམ། ཁྱེད་རང་ཚོ་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་བྱུང་ངམ། སེམས་འཁུར་ཡག་པོ་བླངས་ཏེ་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་པ་
ཡིན་ནམ། གཞན་གྱིས་གང་ཞིག་ཤོད་ཀྱི་འདུག །གང་ཞིག་བྱེད་མིན་བལྟས་ནས་
བསྡད་པ་ལྟ་བུ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ།

གཏམ་ཡང་ཟོལ་གྱིས་སྨྲ། །སྤྱོད་པ་ཡང་ཟོལ་གྱིས་སྤྱད། །
ཅེས་པ་ལྟར་བྱས་ན་དོན་ཕན་གང་མེད། ང་ཚོ་ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་དགོས་དོན་ནི་ལས་དོན་གང་ལའང་དགེ་སྐྱོན་ཡོང་གི་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རྩ་བ་ང་ཚོ་ཚང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

289

མའི་བསམ་ཚུལ་ཡག་པོ་བྱུང་ན་བསམ་པ་ལས་གཞན་དག་གང་ཡང་མིན། རང་
རང་སོ་སོའི་ཉམས་མྱོང་གི་སྟེང་ནས་སྣོན་འཕྲི་ལེགས་བཅོས་གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་
མིན་ཚང་མས་གོ་སྡུར་བྱས་ཏེ་ལས་ཀ་གྲ་འགྲིགས་པ་ཞིག་དང༌། ཚགས་ཚུད་པ་
ཞིག་བྱུང་ན་སྙམ་པའི་དོན་དག་ཡིན་པ་ལས། ཞེ་ལ་དོན་དག་གཞན་ཞིག་འཆང་སྟེ་
ཁ་ནས་འདྲ་ཆགས་ཆགས་ཀྱིས་ཚོགས་འདུ་བསྡུ་བསྐོང་བྱས་ནས་དེ་ཡི་ཐོག་ནས་
ཀླད་པ་དཀྲུག་རྒྱུ་དང༌། ལམ་ཕྱོགས་གཞན་དག་ལ་འཁྲིད་རྒྱུ་ལྟ་བུ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་

མ་རེད། ཚོགས་འདུ་ཚོགས་པའི་སྐབས་རང་རང་སོ་སོའི་ལྷག་བསམ་གྱི་ཐོག་ནས་
དགེ་སྐྱོན་གང་ཞིག་མཐོང་བ་དེ་དག་ཟོལ་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་རྒྱུ་ཡོད་པ་བྱུང་ན་ཚོགས་པའི་དགོས་དོན་ཚང་བ་དང༌། ཉིང་ཁུ་ཞིག་ཐོན་ཐུབ་པ་ཡིན་སྟབས་ཡག་པོ་
ཡོང་ངེས་ཡིན། དོན་དམ་པའི་སེམས་འཁུར་བླངས་ཏེ་ཤོད་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་བྱུང་
བ་རེད། འགྲིགས་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕལ་ཆེར་འདོད་པ་ཁེངས་པ་བྱུང་སོང་ངམ། འདོད་བློ་ཁེངས་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད།
ཐོག་མར་གོ་སྡུར་བྱེད་རྒྱུའི་དོན་རྩ་གོ་སྒྲིག་བྱས་པའི་ཐོག་ཁྱེད་ཚོས་ཉིན་

བསྟུད་གོ་སྡུར་བྱས་པ་རེད། ང་ལ་དམིགས་བསལ་ཞུ་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག ཚང་
མས་ཧུར་ཐག་མ་བྱས་དོགས་པ་མེད། ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས། ང་རང་ཚོ་བོད་ལུང་པ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱུང་བ་འདི་ང་ཚོར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གནས་
ཚད་ལོངས་པ་ཡོད་ན་ཡང༌། ཤེས་ཡོན་སྤྱི་བྱིངས་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོ་གནས་ཚད་
ལོངས་ནས་འཛམ་གླིང་འདིའི་གདན་གྲལ་དུ་སླེབས་པ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་ཡིན་པས།

ང་རང་ཚོ་བོད་ལུང་པའི་ནང་ལ་འཐུས་ཤོར་མང་པོ་ཕྱིན་ཏེ། ད་ཆ་ང་རང་ཚོ་སྐྱབས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

290

མེད་མགོན་མེད་ཐབས་སྐྱོ་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཏེ་བསྡད་ཡོད། རྒྱ་མིས་ང་ཚོར་
སྡུག་པོ་གཏོང་བ་ལ་འགྱོད་པ་གང་ཡང་མི་འདུག །དགྲ་ཁ་གཏད་ཅིག་ཆགས་པ་ཡིན་

སྟབས་དགྲས་དགྲ་ལ་སྡུག་སྣ་དགུ་གཏོང་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་མཐུན་པ་ཞིག་དང་སྤྱི་སྲོལ་
ཞིག་རེད།
འོན་ཀྱང་བར་ལམ་འབྲུག་དང༌། བལ་ཡུལ་ནང་ལ་དོན་དག་གཞི་རྩ་གཏན་ནས་

མེད་པ་ཞིག་ལ་གནས་ཚུལ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་རང་གི་ལུང་པ་
བྲལ་ཞིང་། གཞན་གྱི་ལུང་པར་གྱར་ནས་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་སྟབས། དངོས་གནས་
དྲང་གནས་སྐྱབས་མེད་མགོན་མེད་རེད། སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུ་བདེན་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་

བདེན་པའི་གཟི་བརྗིད་འཕྲོ་མ་ཐུབ་པ་དང་། དབང་དང་ནུས་པ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་

ན་རྫུན་པ་གུང་སྒྲིག་སྟེ་བཤད་ཀྱང་དེ་ལ་ནུས་པ་ཡོད་པ། དེང་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་

སྟེང་དུ་ཐབས་སྐྱོ་པོའི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོད། ང་རང་ཚོ་རང་རང་སོ་སོས་ནུས་པ་བཏོན། རང་རང་སོ་སོས་ལས་དོན་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། སྙིང་རྗེ་རྐྱང་རྐྱང་
གི་འོག་ནས་མི་ཚེ་འཁྱོལ་ཐུབ་ཐབས་མེད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱིས་ཁ་གྲག་

ཡོང་གི་འདུག །འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་ལ་ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་འདིས་འཐུས་ཤོར་
ཆེན་པོ་ཕྱིན་ཡོད། ད་ལྟ་དང༌། མ་འོངས་པར་ཤེས་ཡོན་གང་ཅིའི་ཐོག་ནས་འཛམ་
གླིང་གི་མི་གྲལ་ལ་ཚུད་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

ང་རང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་འབྱོར་ནས་བཙན་བྱོལ་བ་ཆགས་པའི་ལས་ཀ་དང་པོ་
ཤེས་ཡོན་དང༌། གཞིས་ཆགས་ཀྱི་ལས་ཀ་གཉིས་པོ་དེ་གལ་གནད་ཆེ་ཤོས་སུ་
བརྩིས་ནས་སློབ་གྲྭའི་ལས་ཀ་འདི་དག་ད་ལྟ་བར་ཕལ་ཆེར་ཡག་ཐག་ཆོད་བྱུང་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

291

སྔར་མེད་གཞི་རྩ་ཚུགས་པ་རེད། ད་དུང་ང་ཚོས་གཞི་རྩ་ཚུགས་ཡོད་སྙམ་སྟེ་ཆོག་
ཤེས་བྱས་པས་མི་འགྲིགས་པར་མིང་དོན་གཉིས་མཚུངས་ཀྱི་གནས་ཚད་ལོངས་
པ་བཟོ་དགོས། དེ་སྐོར་སྐད་ཆ་ཚར་གཅིག་གཉིས་བཤད་པས་འགྲིགས་ཐབས་མེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དང༌། དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་ཚང་མས་སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་ལོ་དང་ཟླ་བ་སྦྲེལ་ནས་དོན་དག་འགྲུབ་
པ་ཞིག་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། ལོ་སྦྲེལ་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་

ཡིན་སྟབས། དཀའ་ངལ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། ཚང་མས་སྔར་བཞིན་སེམས་
ཤུགས་མ་ཆག་པར་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།

ཁ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་ལག་ཆ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱབ་རྟེན།
ང་ཚོ་བོད་མི་མང་ཤེས་ཡོན་གྱིས་ཕོངས་ནས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པ་ཡིན་པས།

ད་ཆ་ང་རང་ཚོའི་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་ཤེས་ཡོན་གྱི་རྒྱུ་ཆ་ཡོད་ཐག་ཆོད་རེད། བོད་པས་བོད་པར་བསྟོད་ར་བཏང་བ་དང༌། ཀྲོག་ཀྲོག་བྱས་པ་མིན། བློ་གཟུ་བོར་གནས་
པའི་སྤྱིར་བཏང་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་པའི་ཕྲུ་གུར་ཀླད་པའི་རྒྱུ་ཆ་ཡག་པོ་ཡོད་
ལུགས་ཤོད་མུས་རེད། ང་རང་ཚོར་རྒྱུ་ཆ་ནི་ཡོད་ལ། ཡོད་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན་སྟབས་ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་བྱས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་
གྱི་གནས་ཚད་མི་གྲལ་ལ་ཚུད་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།
ངས་རྒྱུན་དུ་བརྗོད་མུས་ལྟར། མི་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཞིག་བྱུང་ན་ཡང་ཤེས་
བྱ་ཡོན་ཏན་ནི་ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན། ལག་ཆ་དེ་བེད་སྤྱོད་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་བྱེད་དང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

292

མི་བྱེད་རྩ་བའི་ལྷག་བསམ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་སྟབས། མི་ཁོ་རང་གི་གཞི་རྩའི་

བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ལྷག་བསམ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ལ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ཤེས་
བྱ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང༌། ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་སོ་སོ་རང་ལ་ཡང་ཚེ་
འདིར་སྐྱིད་པ། ཚེ་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ན་ཕྱི་མར་ཡང་ཕན་པ། ཚེ་འདི་སྐྱིད་
པ་ཕྱི་མར་བདེ་བ་ཡོང་རྒྱུ་དང༌། རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་སམ། རང་

ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་ཡུལ་དེའི་ནང་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ། སྤྱི་པའི་ཞབས་

འདེགས་སྒྲུབ་ཐུབ་པ། སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ཐུབ་པ། ཁེ་ཕན་མང་ཙམ་སྒྲུབ་ཐུབ་
པ་བཅས་ཀྱི་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ངེས་ཡིན། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ལག་ཆ་ཡོད་མཁན་
དེའི་རྩ་བའི་བསམ་བློ་ཀྱག་ཀྱོག་ཅིག་བྱུང་ན། དེ་ལྟ་བུའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེས་སོ་
སོ་རང་ལའང་བྱེད་རྒྱུ་མང་བ་དང༌། བྱེད་རྒྱུ་མང་ཙམ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ལ་སོ་
སོར་བློ་ཕམ་མང་བ་ཡོང་རྒྱུ་ཞིག་དང༌། སོ་སོ་མ་སྐྱིད་པ་ཡོང་རྒྱུ། མི་ཚེ་མགོ་བདེ་དྲན་འཕྲུལ་དང༌། གཡོ་ཁྲམ་གྱི་ངང་ནས་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་ཚེ་ཕྱི་མ་ཡིན་ཀྱང་བལྟ་རྒྱུ་
མེད་པ་ཞིག་དང༌། གཙོ་ཆེ་ཤོས་རང་ཉིད་གང་དུ་གནས་པའི་ས་ཁུལ་དེའི་ནང་ལའང་

ཁྲ་གེ་འཁྲུག་གེ་མང་བ། སྐད་ཆ་མང་བ། དོན་མེད་ཚང་མར་བརྡབ་གསིག ཕན་

ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་བཅས་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་ཤེས་བྱ་ཡོན་
ཏན་གཅིག་པུར་ཧ་ལས་རྒྱུ་མི་འདུག ལྷག་བསམ་དག་པོ་དང༌། མི་དེ་སྤུས་དག་པོ་
ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགམི་ལྷག་བསམ་དག་པོ་ཡོང་བ་དང༌། མི་བསམ་བློ་སྤུས་དག་པོ་ཆོས་བྱས་ཏེ་ཡོང་དགོས་ཟེར་ནས་ཆོས་བཤད་པ་གཅིག་པུས་མི་འགྲིགས་ལ། སྨོན་ལམ་དང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

293

འདོན་པ་བཏོན་པས་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་མེད། ལོ་ནས་ལོ་བསྟུད་ཕྲུ་གུ་དང་མཉམ་གཤིབས་བྱས་ཏེ་སྡོད་མཁན་ཆོས་དགེའི་མིང་དང་། བླ་མའི་མིང་ཡོད་མེད་ལ་མ་
ལྟོས་པར་གཤིབས་ནས་སྡོད་མཁན་དེ་དག་གིས་ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་ནང་ཡ་རབས་
ཀྱི་བསམ་བློ་འཇགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག མི་དེ་ཡ་རབས་ཤིག་

བྱུང་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སྣེ་ཁ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་མ་གཏོགས་མེད་ན་ཡང་མི་ཚེ་དེ་
བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱེལ་གྱི་རེད། མི་མ་རབས་ཤིག་ཆགས་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཇི་ཙམ་
ཡོད་ཀྱང་སྐྱིད་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད། དགེ་རྒན་ཕྲུ་གུ་དང་གཤིབས་སྡོད་མཁན་ཚོས་
རྩ་བའི་མིའི་ངོ་བོ་ཡ་རབས་བཟང་པོ་ཡོང་ཐབས་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
སེམས་ལ་བཅངས་དགོས། གང་ལྟར་ཕྱིན་ཆད་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡག་པོའི་ཐོག་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་ལྷག་པའི་བསམ་པས་རྒྱབ་ཐེག་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་
སྟབས་མི་ཡ་རབས་ཟེར་བ་དེ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་སེམས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་

དོ་སྣང་བྱེད་རོགས་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།

ང་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡིན་ན་ཡང༌། མི་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་
ན་རང་གཞན་གཉིས་ཀར་ཕན་པ་དང༌། མི་བཟང་པོ་མ་བྱུང་ན་རང་གཞན་གཉིས་

ཀར་མི་ཕན་པར་གནོད་ཡོང་བ་དང༌། དཀྲུག་ཡོང་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་
པ་ཡིན་སྟབས། མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཀྱང་ཕྲུ་གུ་མི་རེ་ངོ་རེ་ཡག་པོ་ཡོང་ཐབས་བྱ་
དགོས། སོ་སོ་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། གང་ལྟར་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་

ཞབས་འདེགས་ཡག་པོ་སྒྲུབ་ན་དངོས་སུ་ཚེ་འདི་དང༌། བརྒྱུད་ནས་ཚེ་ཕྱི་མ་གཏན་
གྱི་འདུན་མ་འགྲུབ་པའི་དོན་དག་ལ་ཕན་གྱི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་སོ་སོ་ཆོས་ཁས་ལེན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

294

མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་བསོད་ནམས་བསགས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་སྤྱིར་བཏང་གི་

ཆ་ནས་བཤད་ན་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཡིན་བསམ་པ་བྱས་ནས་མི་

བཟང་པོ་དང༌། མི་ཡ་རབས་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་གཅིག་ཁྱེད་རང་ཚོས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་
རོགས།
དེའི་ཐོག་ཏུ་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་དེ་བོད་མི་ཡག་པོ་ཞིག་

བཟོ་དགོས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྐང་མ་འདྲེན་མཁན། རླབས་ཆེན་མི་རིགས་འདིའི་

མཇུག་མཐུད་དེ་སྲིད་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་། ཆོས་ཀྱི་ལས་ཀ་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་། གང་
ལྟར་མི་ཐོག་རྒན་པ་དེ་དག་གི་བྱ་བའི་ལས་འཕྲོ་རྣམས་མཇུག་སྐྱེལ་མཁན་ཞིག་

དགོས་པར་བརྟེན་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལ་ཞེན། ཤ་ཚ་ཤུགས་ཆེན་པོ་དགོས་པ་
འདི་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ང་རང་ཚོ་དེང་སང་སོ་སོའི་ལུང་པ་བྲལ་ནས་རྒྱ་མིར་ཁ་

གཏད་གཅོག་གི་ཡོད། རྒྱ་མིར་ཁ་གཏད་གཅོག་རྒྱུ་དེ་རྩ་བའི་སེམས་ཤུགས་ཡོད་
ནས་ཁ་གཏད་བཅག་པ་ལས། སེམས་ཤུགས་མེད་ནས་བཅག་པ་ཞིག་མིན།

ག༽ བསམ་བློའི་དྲག་ཆས་དང་། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་།

བོད་ནས་ཡོང་མཁན་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཡོད་པ་འགའ་ཞིག་གིས་

བརྗོད་ལ་ལྟར་ན། གྲི་མེ་མདའ་སོགས་གོ་ལག་གི་ནུས་པ་གཅིག་པུས་འདང་གི་མ་

རེད། བོད་མིའི་བསམ་བློ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དྲག་ཆས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས། བོད་
པའི་མིའི་བསམ་བློ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དྲག་ཆས་སྤྲས་ཐུབ་ན་འདིས་རྒྱ་མི་ལ་ཁ་གཏད་

གཅོག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག །དེ་བདེན་པ་རེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

295

བསམ་བློ་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དྲག་ཆས་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྲས་ཡོད་ན། ག་དུས་ཡིན་ཀྱང་
དུས་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་རྒྱ་མི་ཟོས་མི་བདེ་བ་བཟོ་རྒྱུ་དང༌། རྒྱ་མིའི་དབང་སྒྱུར་འོག་
ནས་ལངས་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཚོས་ཏན་ཏན་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། བསམ་བློར་ཆབ་སྲིད་
ཀྱི་དྲག་ཆས་ཡག་པོ་ཞིག་སྤྲས་མ་ཐུབ་ན་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡང་ང་ཚོས་
ཀོ་ཐག་གློད་རྒྱུ་དང༌། འཐུས་ཤོར་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད།
རྒྱ་མི་དང༌། དེ་བཞིན་དམར་པོའི་རྒྱལ་ཁབ་མང་པོའི་ནང་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་
སྦྱོང་དེ་གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་གར་གྱི་གཙོས་པའི་ལུང་པ་གཞན་
དག་གི་ནང་དུ་དེ་ཙམ་རང་ཤུགས་མི་རྒྱག་མཁན་ལྟ་བུ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ཤེས་ཡོན་
གྱི་སློབ་སྦྱོང་དང༌། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྡེ་ཚན་ཐ་དད་ཡིན་ནའང་། ང་རང་ཚོ་
བོད་མིའི་དེང་སང་གི་གནས་སྟངས་དང་བསྟུན་ནས་སྲིད་དོན་གྱི་ཐོག་ཤུགས་རྒྱག་
དགོས་པ་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་རེད། སྲིད་དོན་གྱི་གནས་ལུགས་སློབ་
ཚན་ནང་ཡོད་མེད་ལ་མ་ལྟོས་པར། བོད་དགེ་སོ་སོས་ཁུར་བླངས་ནས་བསམ་བློའི་

ཐོག་སྲིད་དོན་གྱི་ཤུགས་རྐྱེན་ཐེབས་ཐབས་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགང་ཚོ་བོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་ནང་ལ་ལེགས་པའི་ཆ་དང༌། བཟང་

པོའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཚོ་དམིགས་བསལ་ངས་བཤད་དགོས་པ་མི་འདུག ཉེས་པའི་ཆ་ནས་གང་འདྲ་བྱུང་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་
ཕྲུ་གུ་དྲག་སློབ་ནང་ཡོད་པ་ཁ་ཤས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་འདོད་མེད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། སློབ་སྦྱོང་དེ་དགོས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་བལྟ་བ། ལས་ཁུངས་ཁག་ནས་བཙན་པོ་བྱས་ནས་བཏང་ལུགས། སྡོད་མ་འདོད་པར་ཁ་ཤས་བྱོལ་ཏེ་ཕྱིན་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

296

རེད། མ་གཞི་ཕྲུ་གུ་བརྒྱ་ཕྲག་ནང་ལ་དེ་འདྲ་རེ་གཉིས་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། ཡོང་
སྲིད་པ་ཞིག་རེད། ཧ་ལས་རྒྱུ་མི་འདུག་སྟེ། ཡིན་ན་ཡང་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ང་
རང་ཚོ་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལས་གཞན་དག་གང་ཡང་མ་རེད།
གཙོ་ཆེ་ཤོས་བོད་ནང་ལ་ཡོད་པའི་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། ནམ་ཞིག་བོད་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་བསམ་

བློའི་ནང་ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྡོད་དགོས་བྱུང་ཡང་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མི་འདུག །ང་

ཚོ་སྐྱིད་ཐག་ཆོད་ཡོད། ང་ཚོར་བདེ་སྐྱིད་ཆེ་ཐག་ཆོད་ཡོད། ང་ཚོར་རང་བཙན་དང༌། རང་སྐྱོང་གང་ཡང་དགོས་དོན་མི་འདུག ད་ལྟའི་རྒྱ་མིའི་འོག་གི་གནས་སྟངས་འདིས་

ང་ཚོ་མ་འགྲིགས་པ་མི་འདུག་ཅེས་དངོས་གནས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔས་བཤད་
སོང་ན། དེའི་ཉིན་མོ་དེ་ནས་ང་ཚོའི་ལས་ཀ་ཚང་མ་ཅམ་གྱིས་བཞག་རྒྱུ་ལས་བྱེད་
དགོས་དོན་མེད། བྱས་ནས་དགོས་པའང་མེད། དེ་འདྲའི་དུས་ཚོད་ཅིག་མ་ཤར་བར་
དུ་མིས་དེ་རིགས་བྱེད་མཁན་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། ཧོབ་སྟེ་བལྟས་ན་འགྲུབ་ཚོད་
ཅིག་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། གང་ལྟར་རྩ་བའི་དོན་དག་དང༌། ལངས་ཕྱོགས་དེ་བདེན་
པ་དང་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས་སེམས་ཤུགས་ཆག་རྒྱུ་དང༌། སྒྱིད་ལུག་

བྱེད་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་ནང་སློབ་གསོ་གཏོང་
སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཕན་གནོད་ཏན་ཏན་འགྲོ་གི་མེད་དམ་བསམ་པ་འདུག་པས།
ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་གསོ་བྱེད་རྒྱུར་ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཤུགས་
སྣོན་བྱེད་དགོས།
རྒྱ་མིས་མི་བདེན་རྫུན་སྒྲིག་ཁོ་ནས་ཉིན་ནས་ཉིན་བསྟུད། ལོ་ནས་ལོར་བསྟུད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

297

དེ་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་བསྒྱུར་བཅོས་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། ང་རང་ཚོས་བདེན་
པའི་རྒྱུ་མཚན་གཅིག་ནས་གཉིས་སུ་བགྲངས་ཏེ་ཁུངས་ལུང་ལྡན་པའི་སྐད་ཆ་ཤོད་
ཀྱི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་ང་ཚོས་ཧམ་པའི་སྐད་ཆ་དང༌། དགའ་མི་དགས་མི་བདེན་
རྫུན་སྒྲིག་གི་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་མེད། བདེན་པ་བདེན་ཐུབ་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་པའི་
ཐོག་ནས་མི་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། མི་ལ་སེམས་ཤུགས་སྐྱེ་ཐུབ་པ་
ཞིག་ལོས་ཡོང༌། ཡོང་མ་ཐུབ་པ་མ་རེད། དེ་ཚོ་དོ་སྣང་མ་བྱས་པ་དང༌། ཤུགས་མ་བརྒྱབ་ན་ཡོང་གི་མ་རེད། ང་ཚོས་ཧམ་པ་ཤོད་དགོས་དོན་མི་འདུག རྒྱ་མིར་བསྙོན་
འཛུགས་དགོས་པ་མེད། བདེན་པ་བདེན་ཐོག་གི་གནས་ཚུལ་རྣམས་ཡག་པོ་ཤོད་དགོས་ཀྱི་འདུག །བོད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་པའི་སེམས་ཤུགས་ཤིག་དགོས་
ཤིང་། བོད་པ་སྤྱིའི་ལས་འགན་སྒྲུབ་པ་ལ་སེམས་ཤུགས་དགོས། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་
གསོའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློར་དྲག་ཆས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཡག་པོ་ཡོད་ན། ང་རང་
ཚོར་སྤྱིར་བཏང་གི་ཕྱིའི་དཀའ་ངལ་གང་འདྲ་ཞིག་འཕྲད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ནང་གི་

སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཉིན་གཅིག་ང་ཚོར་བདེན་པའི་རྒྱལ་

ཁ་འཐོབ་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་
ཐོག་ལ་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུགང༽ བོད་ཕྲུག་གི་མདུན་ལམ་དང་། རླབས་ཆེན་གྱི་ལས་འགན།གཞན་དག་ཟེར་རྒྱུ་མི་འདུག མདོ་དོན་སྙིང་པོ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བཟང་

པོ་ཞིག་དང་ཡ་རབས་ཤིག་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས། དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་ནང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

298

དཀའ་ངལ་དང༌། རྙོག་དྲ་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་ཤེས་

ཡོན་ཡོད་པ་ཚོས་ཤེས་ཡོན་དེའི་ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་

མང་པོ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། དབང་ཡོད་པས་དབང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ་དང༌། རྒྱུ་ཡོད་པས་རྒྱུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པ། རིག་པ་ཡོད་པས་རིག་པ་བེད་སྤྱོད་བཅས་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད་པ་རེད། རྩ་བའི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་དཀའ་ངལ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་སེལ་
ཐུབ་ཀྱི་མེད་ཀྱང་། མིའི་བསམ་བློའི་ནང་ཡ་རབས་མང་ཙམ་ཞིག་དང༌། བཟང་པོའི་

བསམ་བློ་མང་ཙམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དཀའ་ངལ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་སེལ་ཐུབ་

རྒྱུ་དང༌། མ་རབས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མང་བ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་མང་བ་ཡོང་གི་

ཡོད་པ་ཕྱི་ནང་གང་དུ་བལྟས་ཀྱང་ཤེས་གསལ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པར་ཡ་རབས་དང་
བཟང་པོའི་བསམ་བློའི་གཞི་མ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་རེད། གཞི་མ་དེ་སྔར་མེད་གསར་དུ་

བསྒྲུབ་དགོས་པ་མིན་སྟབས་དེ་ཉར་ཚགས་བྱ་རྒྱུ་ལས་སླ་པོ་རེད། སྔར་མེད་པ་གཞི་

ནས་གསར་དུ་བསྒྲུབ་དགོས་བྱུང་ན་ཁག་པོ་རེད།
ད་ལྟ་ང་རང་ཚོར་སྤྱིར་བཏང་ཡ་རབས་དང༌། ཕྲན་བུ་ཁོག་པ་གུ་ཡངས་པོ།
བཟང་པོའི་མིག་ལྟོས་ཡོད་པ་འདི་ཚོ་རྒྱུན་འཛིན་ཐུབ་པར་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་དང༌། འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །བྱེ་བྲག་ཏུ་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་

ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་ཁ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་བསྡད་དུས་སོ་སོའི་
མི་རིགས་ལ་ཤ་ཞེན་དང༌། སོ་སོའི་མི་རིགས་ལ་སྤོབས་པ་སྐྱེད་ཐབས། ང་ཚོ་བོད་
པ་ཟེར་བ་འདི་རླབས་ཆེན་གྱི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་བསམ་པ། ང་ཚོ་བོད་པ་སྐྱོ་པོ་
མིན་བསམ་པ་བྱེད་དགོས། སྐབས་རེ་འགའ་ཞིག་ནས་རང་གི་རང་ལ་བྱིན་གྱིས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

299

བརླབས་ཟེར་བ་ལྟར་སོ་སོ་སོ་སོས་ཡག་པོ་མ་བྱས་པར་ཞབས་འདྲེན་ཞུས་ཏེ་ཀོ་ཐག་གློད་པ་མ་གཏོགས། རྩ་བའི་ང་རང་ཚོའི་མི་རིགས་སྤྱིའི་ཆ་ནས་རླབས་ཆེན་
གྱི་མི་རིགས་ཤིག་དངོས་འབྲེལ་ཆགས་ཡོད། ཞུམ་དགོས་པ་དང༌། དམའ་ཕབ་ནས་སྡོད་དགོས་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་རང་གི་མི་རིགས་འདི་

རླབས་ཆེན་ཡིན་པ། དེང་སང་ང་ཚོས་རྩོད་གླེང་དང༌། འཐབ་འཛིང་བྱེད་རྒྱུའི་ངོ་བོ་

དྲང་བདེན་དང་དམིགས་ཡུལ་བཟང་པོ་ཡོད་པ། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་ཀྱི་རེ་འདོད་

བསྒྲུབ་རྒྱུ་འདི་དག་དྲང་བདེན་འོས་བབ་ཡིན་པ་སོགས་ཀྱི་སློབ་གསོ་རྒྱུན་མཐུད་
སྤྲད་དེ་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་སྐྱེ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། མདོ་དོན་སྙིང་པོ་ཡ་
རབས་དང༌། མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་ཡག་པོ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་

ལ་རྒྱུན་བཅངས་བྱེད་དགོས།
ཁྱེད་རང་ཚོ་ལས་འགན་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་དང༌། ལྗིད་པོ་རེད། གཞིས་ཆགས་

ཀྱི་ལས་ཀ་དང་བཟོ་ལས་ཀྱི་འཆར་གཞིའི་ལས་ཀའི་རིགས་ཡིན་ན། གལ་ཏེ་གྲ་མ་

འགྲིགས་ཤིག་ཐོན་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ལོ་ཏོག་གི་རྩ་བ་དང༌། ལོ་

གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ཚོང་གི་རྩ་བ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ཕྲུ་གུར་སློབ་སྦྱོང་

སྤྲོད་མཁན་གྱི་བསམ་བློའི་ཐོག་ལ་སྒྱིད་ལུག་དང༌། འཐུས་ཤོར་ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་

དང༌། ལོ་གཅིག་གཉིས་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། འཚར་ལོངས་བྱེད་མཁན་གྱི་ཕྲུ་གུ་དེ་ཚོའི་
མི་ཚེའི་རིང་ལ་ཕན་གནོད་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡིན་པས་དོན་དག་ཆུང་ཆུང་གཏན་ནས་
མིན། ཆེན་པོ་རེད། དེར་བརྟེན་ཚང་མས་སྙིང་ལ་རུས་པ་བཅུག་ནས་གཟབ་གཟབ་

བྱེད་རོགས། ཤེས་སོང་ངམ། ཚུར་ཤོད་རྒྱུ་འདྲ་དང༌། སྐད་ཆ་འདྲི་རྒྱུ་འདྲ་མེད་དམ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

300

བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༧ ཟླ་ ༨ ཚེས་ ༡ ཉིན་བྷེང་ལོར་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་ཡོད་པའི་རང་རིགས་སློབ་ཕྲུག་བརྒྱད་ཅུ་སྐོར་ལ་སྩལ་བའི་ལམ་སྟོན་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་རྗེས་ལུས་དང་། གོ་སྐབས་དམ་འཛིན།
དུས་ཚོད་འདིའི་སྒང་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོར་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་
ཞིག་ཐོབ་པ་རེད། རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་གྱི་རོགས་རམ་འོག་ནས་སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་སྦྱོང་རྒྱུ་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། མཐོ་རིམ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་བསྟི་གནས་སུ་སྡོད་
པའི་རིང་ལ་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་མ་བཏང་བར་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཧུར་ཐག་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་སྡོད་མཁན་ཕྲུ་གུ་ཕལ་ཆེ་བ་དངོས་འབྲེལ་སློབ་
སྦྱོང་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་དང༌། དོ་སྣང་ཆེན་པོ་བྱས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། སྐབས་རེ་ང་རང་ཚོ་བོད་གཞུང་སློབ་གྲྭའམ། བོད་སློབ་འཛིན་སྐྱོང་ཚོགས་
པའི་ཁོངས་གཏོགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་ནང་སྡོད་དུས་མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པ་དང༌།
གནས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཆགས། མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་ནང་སླེབས་ཡོང་དུས་རང་
དབང་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན་དང༌། མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་ཡོད་དུས་འགའ་ཤས་ནས་བག་མེད་དང༌། ལྷོད་ཡངས་འདྲ་ཕྲན་བུ་ཡོང་གི་མེད་དམ་སྙམ་པ་འདུག །ཁྱེད་རང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

301

ཚོ་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་བཟང་པོ་བྱུང་བ་འདིའི་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་མ་བཏང་བར་
གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་གྱིས། ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་རྣམས་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་གྲལ་ལ་ཚུད་པ་ཞིག་དང༌།

གདན་ཐོབ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་བ་ལ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཤེས་ཡོན་ཆ་ནས་ཚད་ལོངས་དགོས་པ་རེད། ང་རང་ཚོའི་ལུང་པའི་གནས་སྟངས་ནི། དངོས་འབྲེལ་ལོ་
རྒྱུས་ཅན། མི་ཚོའི་ཡིད་འཕྲོག་པ། རང་བཞིན་གྱི་སྤུས་དག་པོ་ཡོད། ང་རང་ཚོའི་མི་

རིགས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནས་སྟངས་ཀྱང་ཡག་པོ་ཡོད་ན་ཡང༌། དུས་ཚོད་ཀྱི་རྗེས་ཟིན་
ཐུབ་པ་ཞིག་ང་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་བྱེད་མ་ཐུབ་པས་རྗེས་ལུས་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཏེ། ང་ཚོར་ཧ་ལས་པའི་གྱོང་ཆེན་པོ་ཕོག་པ་རེད། དེའི་གུན་གསབ་དང༌། དུས་ཚོད་རྗེས་
ཟིན་ཐུབ་པ་དེ་ང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ནས་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ཁྱེད་
རང་ཚོར་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཐོབ་པའི་སྐབས་འདིར། ཡིན་གཅིག་མིན་གཅིག་སྙིང་
ལ་རུས་པ་བཅུག་ནས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ཤེས་སོང་ངམ།

ཁ༽ ཤེས་ཡོན་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱབ་རྟེན།
དེ་ནས་རང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་འཇགས་པ་དེ་ཕྱིན་ཆད་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་
ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སོ་སོར་ཤེས་ཡོན་
ག་ཚོད་ཡོད་པ་དེ་དོན་གོ་ཚང་བ་ཞིག་བྱུང་བ་རེད། བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་མ་ཐུབ་
ན་ཤེས་ཡོན་ཆེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཡོང་བ་ནི་རྩ་

བ་ལྷག་བསམ་ལ་རག་ལུས་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་མི་ཡིན་པའི་ཆ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

302

ནས་མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་དང༌། གཞན་ཕན་གྱི་བློ་ཡོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་
བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། མི་སེམས་རྒྱུད་བཟང་པོ་དང༌། ལྷག་བསམ་ཡག་པོ་ཞིག་

བྱུང་རོགས་བྱས་ན་སོ་སོ་སྐྱིད་པོ། རོགས་པ་ཚོ་ལའང་ཕན་ཐོགས་བྱེད་ཐུབ་པ། མི་

ཚང་མ་བག་ཕེབས་པོ་ཡོང་ཐུབ་མཁན་ཆགས་ཀྱི་རེད། མི་མ་རབས་རང་དོན་ཁོག་
བཅུག །གཡོ་སྒྱུ་ཁྲམ་གསུམ་ཤ་སྟག་བྱེད་མཁན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སོ་སོ་ཡིན་

ནའང་ག་རེ་བྱས་ཀྱང་མི་སྐྱིད་པ། རྣམ་འགྱུར་བསྟན་སྟངས། སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ངོ་ལྐོག་གཉིས་བྱེད་དགོས་མཁན། སོ་སོའི་སེམས་
ཀྱི་ནང་ལ་རང་གི་བྱ་སྤྱོད་ངན་པ་དེ་མིས་ཤེས་ཀྱི་དོགས། སྔ་ཕྱིར་མ་གཏོགས་བོང་
བུ་ཐོན་གྱི་དོགས་ནས་ཆུ་ཚོད་ཉི་ཤུ་རྩ་བཞིའི་རིང་བློ་གཡེང་བྱས་ཏེ་སྡོད་དགོས་
མཁན། དེ་བཞིན་རོགས་པ་ཚོས་ཀྱང་མི་དེ་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་ངོ་ལྐོག །གཡོ་སྒྱུ་
ཅན། ཁྲམ་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་ཁ་ནས་མཁས་པོ་དང༌། ཉེ་པོའི་རྣམ་འགྱུར་
གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། དོན་དམ་པ་ནས་ཧ་ལམ་རྐུན་མ་དང༌། ཁྲམ་པའི་

འདུ་ཤེས་བཞག་སྟེ་རྒྱང་རིང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། དངོས་གནས་མི་ཡ་

རབས་ཟེར་བ་འདི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་གཞོན་པ་ཚོ་གཞི་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
མི་ཚེའི་ནང་སོ་སོའི་དམ་བཅའ་ཨང་དང་པོ་དེ་གང་ཞིག་འཛིན་དགོས་ཟེར་ན། ངས་
མི་ཚེ་འདི་ཡ་རབས་ཤིག་ལ་སྐྱེལ་གྱི་ཡིན་བསམ་པ་དེ་ངེས་པར་དུ་སེམས་ལ་
བཞག་དགོས། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གཅིག་པུ་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ནང་ལ་འཚོ་གནས་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ་ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

303

རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག ཧོབ་སྟེ་བལྟ་དུས། སྐབས་རེ་ཡ་རབས་
བྱེད་དུས་གཞན་གྱིས་མཐོང་ཆུང་བྱས་ཏེ་གྱོང་རག་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཧམ་པ་
དང་དམར་ཤེད་བྱེད་མཁན་དེར་ཁེ་བཟང་ཐོབ་པ་དང༌། གྲ་འགྲིག་པ་ལྟ་བུ་དེ་འདྲ་ཕྲན་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། རྩ་བ་ང་རང་ཚོ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་གཞི་རྩའི་ཆ་

ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཡ་རབས་དང༌། དྲང་བདེན་ཡོད་ན་སྐྱིད་པ་དང༌། ལེགས་པ། ཕུགས་བཙན་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད། མི་ཚེ་སྐྱེལ་དུས་ཕྲན་བུ་ཧམ་པ་དང༌། དམར་ཤེད། གཡོ་སྒྱུ་མ་བྱས་ན་མགོ་མ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་གཅིག་བྱས་

ན་ཡོང་སྲིད་མདོག་ཁ་པོ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་དྲན་གྱི་ཡོད་ཀྱི་རེད།
མཐོང་གི་ཡང་ཡོད་ཀྱི་རེད་དེ། ཡིན་ན་ཡང་རྩ་བ་གཞག་ས་ཞིག་མ་བྱུང་ན་མིའི་མི་

ཚེའི་ནང་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། མི་རྒས་ནས་མི་ཚེའི་མཇུག་བསྡུས་པའི་སྐབས་སུ་མི་

ཚེར་ཕྱི་བལྟས་སློག་ཡོང་དུས་སེམས་ནང་མ་སྐྱིད་པ་དང༌། འགྱོད་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཞིག་ཏན་

ཏན་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །གལ་ཆེ་ཤོས་ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་རྩ་དོན་
ཞིག་རེད་བསམ་པ་འདུག །དེ་ངའི་རེ་འདུན་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་ལ་བཅངས།

ག༽ མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་དང་། ཡ་རབས་དྲང་བདེན།

ཡང༌། ང་རང་ཚོ་སྤྱི་པའི་དོན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་དུས་གཞི་རྩ་དྲང་བདེན་གྱི་ཐོག་
ནས་སྒྲུབ་དགོས་ཀྱང༌། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ལ་སྐབས་རེ་རྩུབ་པོ་བྱེད་དགོས་རྒྱུ་དང༌། ཐད་ཀར་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ད་ལྟ་ལབ་པ་
ནང་བཞིན་དེང་སང་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཚང་མས་ཡ་རབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

304

མང་པོ་ཞིག་གིས་ཧམ་པ་དང༌། གཡོ་སྒྱུའི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་དང༌། དེ་
འདྲའི་ཐོག་ནས་འཕྲལ་སེལ་ཁེ་བཟང་ཡང་རག་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་

ཚུལ་འོག་ལ་མི་ཚེ་སྐྱེལ་དུས་སྐབས་རེ་ཕར་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེད་སྟངས་ལ་གཞིགས་

པས་ང་ཚོས་ལན་རྒྱག་དགོས་པ་དང༌། རྩུབ་པོ་བྱེད་དགོས་པ། མཁྲེགས་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། དེ་ཚོ་སྐབས་དང་སྦྱར་བའི་གནས་ཚུལ་དང་
བསྟུན་ནས་བྱས་པ་རེད་ལས། གཞི་རྩའི་སོ་སོའི་ལྟ་བ་དང༌། སྤྱོད་པ་དེ་ཡ་རབས་ཀྱི་

ལམ་ནས་མི་གཡོ་བར་ཟིན་རྒྱུ་དེ་ཤིན་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོས་དེ་ལྟར་བྱེད་ཐུབ་
པ་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུགགཞི་རྩའི་སོ་སོའི་ལྟ་སྤྱོད་དེ་དངོས་གནས་དྲང་བདེན། ཉམ་ཆུང་ཡ་རབས་ཀྱི་

ངང་ནས་ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པ་རི་ལྟར་བརྟན་པོར་གནས་པའི་ཐོག་ལ་གནས་
ཚུལ་འགའ་རེའི་འོག་སྐབས་སྦྱར་དེ་ལ་དཔགས་པའི་ལན་སློག་དགོས་པ་དང༌། རྣམ་
འགྱུར་སྟོན་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞི་རྩའི་ཡ་རབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་

ལས་མི་གཡོ་བའི་ཐོག་ལ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་གཞིགས་པས་ཐབས་ཤེས་སྤྲད་ཡོང་དུས་ལས་དོན་ཐོག་གྱོང་ཡང་རག་གི་མ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་མི་དེ་འདྲ་དང་
མཉམ་དུ་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག །དེང་སང་ང་རང་ཚོ་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོའི་
སྤྱི་ཚོགས་འདི་འདྲའི་ནང་དུ་འཚོ་བ་སྐྱེལ་དགོས་པ་དང༌། མི་ཚང་མ་ཡ་རབས་མིན་
པ། སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་སྟངས་ཐབས་སྡུག །བཙོན་པ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་
སེམས་སྐྱོ་རྒྱུ་དང༌། ཐབས་སྐྱོ་པོ་ཞིག་རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། ང་རང་ཚོ་གཅིག་ནས་མི་

རིགས་སྤྱིའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་དང༌། ཡང་སྒོས་རང་རང་སོ་སོའི་བདེ་རྩར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

305

བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་ཡིན་དུས་སྐབས་རེ་དེ་འདྲ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་བསམ་
པ་དྲན་གྱི་འདུག དེ་དུས་གཞི་རྩའི་ལྟ་སྤྱོད་དང་སྐབས་སྦྱར་ལག་ལེན་གཉིས་པོ་དེ་
དབྱེ་བ་ཕྱེ་བའི་ཐབས་ཤེས་འདྲ་མེད་དམ་སྙམ།
གང་ལྟར་ངས་བཤད་པའི་མདོ་དོན་སྙིང་པོ་ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སྙིང་གི་རི་མོར་འགོད་དགོས་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་སློབ་སྦྱོང་གང་
ལ་གང་འཚམ་བྱས། མགོ་གྲུང་པོ་ཆགས། མགོ་གྲུང་པོ་ཆགས་པའི་རྗེས་ལ་ཁ་ཤས་
ནས་རྒྱ་གར་གྱི་ཚོང་ཁང་དང༌། རི་ལིའི་ནང་ཁ་བསླུས་དང༌། ཐེབས་དྲས་རྒྱག་གི་

ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་སྐབས་རེ་ཕྲན་བུ་ཕྲན་བུ་ལྷགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། མང་པོ་དེ་ཙམ་མིན་ནའང་རེ་ཟུང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མིན་ནམ། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཐོས་ཡོང་
དུས་དངོས་གནས་སེམས་སྐྱོ་གི་འདུག །ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་མགོ་
གྲུང་པོ་ཞིག་བྱུང་བའི་མཚམས་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་མ་རབས་ཐ་ཆད་དེ་འདྲ་
ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་སོ་སོ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་བྱུང་བ་སྨོས་མེད་རེད། བོད་རིགས་སྤྱི་པའི་

མཚན་ལར་ཡང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གནོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་

ཡ་རབས་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག ཤེས་སོང་ངམ།
ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་ལ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་དེ་འདྲ་ཞིག་བརྗོད་ཀྱི་

འདུག་བསམ་པ་རྟག་ཏུ་བཅངས་དགོས། ངས་དེ་རིང་ལབ་རྒྱུའི་སྙིང་པོའང་དེ་ཡིན།

ང་རང་ཚོ་མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་དེ་ཡ་རབས་བྱེད་དགོས། བཟང་པོ་བྱེད་དགོས། མིའི་སྤྱི་

ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་སླེབས་ཕྱིན་ཆད་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ཏེ་སྡོད་དགོས་པ་
ལས། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་བསྟེན་པར་སོ་སོ་ཁེར་རྐྱང་གིས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

306

ནང་འཚོ་བ་སྐྱེལ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སྡོད་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་
དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་བཞིན་དུ་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མ་དགའ་ཞེ་འཛིན་བྱེད་པ་དང༌།
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་མགོ་ལྕགས་གཞུ་གང་ཐུབ་བྱས་ཏེ་བསྡད་ན་དངོས་གནས་
དྲང་གནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་སེམས་སྐྱོ་རྒྱུ་ཞིག་དང༌། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཚང་འདྲ་པོ་
ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་ང་རང་ཚོ་མིས་ཤེས་བཞིན་པ་དང༌། བསམ་
བཞིན་དུ་དེ་འདྲའི་རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་བཟོ་གིན་བསྡད་ན་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཡག་པོ་མ་
རེད། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོ་གཞི་ནས་མི་ཚེ་གསར་པ་ཞིག་འགོ་ཚུགས་ཡོང་དུས་དང་
པོ་ནས་མི་ལ་བཟང་པོ་དང༌། ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་བསམ་པ་

སེམས་ལ་རྟག་ཏུ་སྐུལ་ལྕག་བྱས་ན། དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ཕན་གྱི་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་

འདུགང༽ དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།
སྔོན་མ་ང་ཡོ་རོབ་ལ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་ཕྱི་རྒྱལ་མི་མང་པོ་ཞིག་ཐུག་བྱུང༌།

དངོས་གནས་དྲང་གནས་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད། ཤེས་ཡོན་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་སོགས་མང་པོའི་ཐོག་ལ་ཤིན་ཏུ་ཡར་རྒྱས་རེད། ཡིན་ན་ཡང་སྐད་ཆ་
ཞིབ་ཞིབ་མོལ་མོལ་བྱས་ཏེ་བཤད་ཡོང་དུས་དོན་དམ་པའི་སྐྱིད་མདོག་ཁ་པོ་དང༌། བདེ་མདོག་ཁ་པོ། བློ་ཡིད་ཚིམ་པ་ཞིག་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་འདུག །དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་
གང་ཡང་མ་བཏང་བར་བཟོ་གྲྭའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ནམ། དེ་བཞིན་སྤྱི་ཚོགས་
ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོ་ཞོགས་པ་ཆུ་ཚོད་དུས་ཚོད་ཐོག་ལས་ཀ་བྱེད་པར་ཕྱིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

307

བདུན་ཕྲག་གཅིག་ནང་ཉིན་ལྔ་དྲུག་རིང་ལས་ཀ་བྱས། ཉི་མ་མཐའ་མ་དེར་སོ་སོའི་
ནང་མི་དང་མཉམ་དུ་གུང་སེང་འདྲ་ཞིག་བཏང༌། ལྟོ་ཆས་ཡག་པོ་ཞིག་བཟས། ལྟད་
མོ་ཞིག་ལྟ་བར་ཕྱིན། དེ་འདྲ་བྱས་ཏེ་འཁོར་ལོ་འཁོར་བ་ནང་བཞིན་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་
རེད།
ང་ཚོ་འཕྲུལ་འཁོར་ནི་མ་རེད། མི་རང་ཡིན་ཙང་ཕྲན་བུ་བསམ་བློ་བཏང་ཡོང་
དུས་སེམས་ནང་མ་སྐྱིད་པ་ཏན་ཏན་ཡོང་བའི་བཟོ་འདུག །དེ་འདྲའི་དོ་སྣང་ཡོང་
མཁན། བསམ་བློ་ཕྲན་བུ་གཏིང་རིང་པོ་གཏོང་མཁན་ཚོས་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ལྟ་བ་

དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་རྩ་བའི་འཚོ་ཐབས་དེ་སྤྱི་

ཚོགས་དེའི་ནང་འགྲོ་དགོས་ཕྱིན་ཆད་ལ་རང་དབང་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་པ་རེད།
དཔེར་ན། ཆུ་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་འཁྱེར་ན་མ་འདོད་རུང་ཆུ་ཤུགས་དེའི་ཕྱོགས་སུ་མ་
ཕྱིན་རང་ཕྱིན་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག །སྤྱིར་བཏང་གནད་འགག་མེད་པ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ལ། དོན་ལ་རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་ཞིག་དང༌། འཛིངས་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་བསྡད་པའི་

བཟོ་འདྲ་པོ་ཡོད་པ་རེད། རེད་དེ་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཚོས་ཏན་ཏན་སེམས་ཤུགས་སྐྱེད་དགོས། ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་བསྡད་ཡོད། ཕུགས་ལ་སོ་སོའི་ལུང་པར་

ལོག་རྒྱུའི་བསམ་བློ་ཚང་མས་གཏོང་གི་ཡོད་པ་དང༌། ཚང་མས་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད་
པ་རེད། རེ་བ་བརྒྱབ་པ་ནང་བཞིན་འབད་རྩོལ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
གཉིས་ནས་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སྡོད་པའི་རིང་ལ་སོ་སོ་རང་མགོ་གང་ཐོན་
གྱིས་སྲན་མ་ཤེལ་སྒོའི་སྒང་ལ་གཏོར་བ་ལྟ་བུ་ཁ་འཐོར་དགུ་འཐོར་ལ་ཕྱིན་ཏེ་གང་
ན་གར་ཡོད་མ་རྙེད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་མིན་པར། བོད་མི་ནང་ཁུལ་གཅིག་གིས་གཅིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

308

ལ་འབྲེལ་བ་ཉེ་པོ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་བོད་པའི་རྣམ་པ་མ་ཡལ་བ་དང༌། མ་བརླག་པ་
གཅིག་གི་ཐོག་གནས་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་ནས་ང་

ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་གཞན་དག་ཚོར་བདེ་སྡུག་གང་འདྲ་
ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ལ་བརྟག་ཞིབ་བྱེད་དགོས་ཀྱིའདུག །རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན།

ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དང༌། དཔལ་འབྱོར། གནས་ཚད་དེ་ཙམ་མེད་མཁན་གྲོང་གསེབ་པ་ཚོ་བསམ་བློ་ཉུང་བའི་ཚོད་ཀྱིས་གཤིས་ཀ་བཟང་བ་དང༌། མགོ་བདེ་དྲན་འཕྲུལ་
ཉུང་བ་ལྟ་བུ། གྲོང་ཁྱེར་ཚོ་ཁག་གི་ནང་འཚོ་ཐབས་བསྟེན་མཁན་དེ་ཚོ་མགོ་གྲུང་བ། མགོ་གྲུང་བའི་ཚོད་ཀྱིས་མ་རབས་ཤུགས་ཆེ་བ། རྐུན་མ་དང༌། ཧམ་པ་གཡོ་
སྒྱུ་དྲན་འཕྲུལ་ཤུགས་ཆེ་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་མི་འདུག་གམ། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་

གཤིས་ཀ་དེ་འདྲ་ཞིག་འཇགས། མིག་ལྟོས་དེ་འདྲ་ཞིག་འཇགས་པ་དེའི་རྐྱེན་པས་
སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་མི་མགོ་གྲུང་པ་དང༌། ནུས་པ་ཆེ་བ་དེ་ཚོ་ག་ལེར་ག་ལེར་སྲིད་
དོན་གྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དུ་ཐོན། སོ་སོ་སྒེར་གྱི་ལྟ་བ་དང༌། སྤྱོད་པའི་ཤུགས་

རྐྱེན་གྱིས་རིམ་པས་སྲིད་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ཡང་བཙོག་པ་ཆགས། དེ་འདྲ་ཞིག་མི་

འདུག་གམ།
འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཁོ་རང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། ཁ་ནས་ཞི་

བདེ་དང༌། དྲང་བདེན་ཞེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དག་ངོ་མའི་ཐོག་ལ་ཐུག་ཡོང་
དུས་དངུལ་དང༌། ནུས་པ་རྐྱང་རྐྱང་གི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་པ་མ་གཏོགས། དྲང་
པོའི་རིན་ཐང་ཕལ་ཆེར་བརྩི་ས་མེད་པ་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་དུང་དེ་ག་རང་གི་ཐོག་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་རེད་ལབ་ན་ང་ཚོར་མིག་ཡོད་ཀྱིན་ཡོད་ཀྱིན་གཡང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

309

ལ་མཆོངས་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་རེད། ང་ཚོར་ཏན་ཏན་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོ་
ཉུང་ཤས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད། མི་མང་བ་ཚོ་དེ་འདྲའི་ལམ་ཕྱོགས་ལ་འགྲོ་གི་

ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། ང་ཚོས་གཙོ་བོའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོར་བཟུང་ནས་ང་
ཚོར་དཀའ་ངལ་ཡོད་ན་ཡང་འཐབ་རྩོད་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། འགལ་རྐྱེན་མང་པོ་ཞིག་འཕྲད་ན་ཡང་ཞུམ་པ་མེད་པའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་བསམ་པ་ངས་རེ་བ་
རྒྱག་གི་ཡོད། ང་མི་གཅིག་གི་རེ་བ་བརྒྱབ་པ་དང༌། རྟག་ཏུ་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་

འཁོར་བསྡད་པ་གཅིག་པུས་འགྲིག་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག དེ་ལ་མང་ཚོགས་ཀྱི་
ཤུགས་རྒྱག་དགོས། དེའི་ནང་ཚན་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཆ་ཤས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་
ཡོད། ན་གཞོན་པ་ཡར་ལོངས་ཡོང་མཁན་ཚོ་ལ་གནས་ལུགས་མ་ལབ་ན་ངའི་ནོར་འཁྲུལ་རེད། ལབ་པ་དེ་མ་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ནོར་འཁྲུལ་རེད། ངའི་བསམ་བློའི་

ནང་ག་རེ་དྲན་པ་དེ་དྲང་པོ་དྲང་གཞག་ལབ། ལབ་པ་དེར་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཡིད་ཆེས་
མེད་ན་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་དང༌། མོས་པ་འདུག་ན་དེའི་

ཐོག་ལ་ད་དུང་བརྟག་དཔྱད་བྱས། དངོས་གནས་བསམ་བློ་གཏིང་རིང་པོ་ཞིག་བཏང་

ནས་ང་ཚོ་ཚང་མས་དེར་ཤུགས་བརྒྱབ་སྟེ་རིམ་པས་རིམ་པས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
ལ་ང་ཚོས་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་ཞིག་སྟོན་ཐུབ་པའི་རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད།
བོད་རང་བཙན་གྱི་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་ཡིན། ད་ལྟ་ངས་ཟེར་བ་འདི་ང་རང་ཚོ་
འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ། ཡ་རབས་ཡོད་པ། སྤྱི་
སེམས་ཡོད་པའི་དཔེ་སྟོན་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་བསམ་པ་རེད། དཔེར་
ན། མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་བསླབ་བྱ་མང་པོ་བརྒྱབ་ཡོད། མ་གཞི་བཙན་པོ་ཡང་ཡོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

310

རེད་ལ། བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་ཏང་དང་མི་མང་གི་དོན་ལ་སྲོག་བློས་
གཏོང་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ཁ་ཤས་ནི་བཙན་པོའི་ཤུགས་ཀྱིས་

མ་བྱས་རང་བྱས་ཀྱང་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། གང་འཚམ་ཞིག་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་
དག་གི་ཐོག་ནས་ངལ་རྩོལ་མི་མང་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་མེད་མཁན། ཏང་གི་དོན་
དག་མ་གཏོགས་བསམ་རྒྱུ་མེད་མཁན་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་ནས་བྱུང་བ་རེད།
མ་གཞི་བསླབ་བྱ་དེ་ཚོའི་གྲས་ཡག་པོ་རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། གཞི་རྩའི་དམིགས་
ཡུལ་སོ་སོའི་ཏང་གཅིག་པུའི་དོན་ལ་དམིགས་པ་དང༌། ཏང་དེ་ངལ་རྩོལ་མི་མང་གི་

དོན་དག་རེད་ལྟ་རེད་དེ། དངོས་སུ་ལག་ལེན་བཀལ་ནས་ཡོང་དུས་འཁྲུག་ཆ་དོད་པོ་ཞིག་ཆགས་ནས་རྩ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་གནས་ཡོད་མེད་ཤེས་ཁག་པོ་ཆགས་
ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་ངས་ཟེར་བ་འདི་ང་ཚོ་བོད་ལུང་པའི་དོན་དག་ཤོད་ཀྱི་
མེད། སུ་གཅིག་གི་དོན་དག་ཤོད་ཀྱི་མེད། ང་ཚོ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་སྤྱི་

ཚོགས་འདིའི་ནང་དུ་ད་ལྟའི་གནས་སྟངས་འདི་ལས་དྲག་ཙམ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་
ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །འདི་ཡོང་བ་ལ་མི་ལ་བྱེད་
དགོས་ལབ་པས་ཕན་གྱི་མི་འདུག །སོ་སོས་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །སོ་སོས་ལམ་སྣེ་འཁྲིད་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་དེ་ནས་ག་ལེར་ག་ལེར་མི་ལ་སྐུལ་སློང་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཕན་

ཐོགས་ཡོང་གི་རེད། སོ་སོའི་ངོས་ནས་སྤུས་ཚད་ཅིག་བསྟན་མ་ཐུབ་པར་མི་ལ་ལབ་

ན་ཕན་ཐོགས་དེ་ཙམ་མི་འདུག །ང་དེ་འདྲ་ཞིག་རྟག་ཏུ་དྲན་གྱི་འདུགཅ༽ དབུལ་པོའི་དཀའ་ངལ་དང་། དྲང་བདེན་གྱིས་ཕོངས་པ།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

311

འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་དབུལ་པོ་དང༌། ཕྱུག་པོ། ཤེས་རིག་འདྲ་མི་འདྲ།

མི་རིགས་འདྲ་མི་འདྲ། གོམས་གཤིས་འདྲ་མི་འདྲ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་རུང་མེད་རུང་
ཚང་མ་མི་ཡིན་པ་གཅིག་པ་རེད། བདེ་བ་འདོད་མཁན་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད། སྡུག་
བསྔལ་མི་འདོད་མཁན་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད། ད་ལྟའི་འཛམ་བུ་གླིང་སྒང་ལ་རྒྱུ་དང༌།
ནུས་པ་རྐྱང་རྐྱང་གིས་ཐག་གཅོད་བྱེད་པའི་གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཆགས་ནས་ཡོང་
དུས་གྱོང་སུ་ལ་ཕོག་གི་འདུག་ཟེར་ན་མི་སྐྱོ་པོ་ཚོ་ལ་ཕོག་གི་འདུག དེ་ནི་དངོས་
གནས་དྲང་གནས་ཤིན་ཏུ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད།
ཉེ་ཆར་ (India Today) དེ་རིང་གི་རྒྱ་གར་ཞེས་པའི་གསར་ཤོག་ཅིག་

ནང་མཐོང་བྱུང༌། དེའི་ནང་ལྡི་ལིའི་གཡས་གཡོན་ལ་ངལ་རྩོལ་རྒྱུག་མཁན་ཞིག་
དང༌། རྒྱ་གར་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ནང་གི་ལས་བྱེད་གཅིག་གིས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་
ལྟ་བུ་གླེང་བརྗོདེ་རིང་པོ་ཞིག་བྲིས་འདུག །སེམས་གཅིག་སྐྱོ་བྱུང༌། ཆག་སྒོ་མ་ཆེ།
ལས་བྱེད་པ་དེ་ཨའུ་ཙམ་འདུག །ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་ངལ་རྩོལ་བྱེད་མཁན་དེའི་ལོ་རྒྱུས་
བཤད་ཡོང་དུས་ཁོང་རང་གི་བཟའ་ཟླ་ཞིག་དང༌། ཕྲུ་གུ་བུ་མོ་ཞིག་འདུག །དེ་སློབ་
སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་ཕར་ཚད་རེད། ཕྲུ་གུར་འོ་མ་ཕྲན་བུ་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། འོ་མ་ཉོ་དགོས་བྱུང་ན་ཕ་མ་གཉིས་ལྟོགས་པར་སྡོད་རྒྱུ་འཁེལ་འདུག །ཕྲུ་གུ་ལ་ཕ་མ་
གཉིས་ནས་བག་ལེབ་ཕྲན་བུ་རེ་དང༌། ཇ་ཇ་ཐང་ཕ་མ་གཉིས་དང་འདྲ་འདྲ་བྱས་ནས་

སྤྲོད་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཕྲུ་གུར་འོ་མ་སྤྲོད་རྒྱུ་མི་འདུག །སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་པའི་སྐོར་འདྲི་
དུས། སློབ་གྲྭར་གཏོང་རྩིས་གང་ཡང་མེད། སོ་སོ་ཡང་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་མ་མྱོང༌། ཡི་

གེ་གང་ཡང་ཤེས་ཀྱི་མེད། ངལ་རྩོལ་རྒྱུགས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན། ཕྲུ་གུ་ཡང་དེ་ལྟར་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

312

འགྲོ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་གང་ཡང་མི་འདུག་ཅེས་བཤད་འདུག །སེམས་ཤིག་སྐྱོ་བྱུང༌།
ཆག་སྒོ་དེ་འདྲའི་ཐབས་སྐྱོ་པོའི་རིགས་འདུགཕར་ཙམ་དེར་དབང་ཡོད་པ་དང༌། ནུས་པ་ཡོད་པ་ཚོས་ཁ་ནས་འདྲ་ཆགས་པོ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དག་ངོ་མའི་ཐོག་ལ་རང་དོན་ཁོག་བཅུག་ཁོ་ནའི་ངང་ལ་

ཕྱིན། དམིགས་ཡུལ་བཟང་པོ་དང༌། འཆར་གཞི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། དཔེར་ན། ཀོང་རེ་སི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་རང་དབང་གི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་ཚོགས་
རིང་ལུགས་ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཡག་པོ་
རེད། འོན་ཀྱང་ལག་ལེན་ངོ་མའི་ཐོག་ལ་ག་རེ་བྱས་ཀྱང་ཆ་མ་སྙོམས་པའི་ཐབས་

སྐྱོ་པོ་ཞིག་ཆགས། འཛམ་གླིང་ནང་ཨ་མི་རི་ཀའི་ལུང་པར་ཆ་བཞག་ན། ཡར་

རྒྱས་དཔེ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྨན་ཁང་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། (Insur-
ance) ཨིན་ཤོར་རན་སི་ཟེར་བའི་སྲུང་སྐྱོབ་འགན་ལེན་གྱི་འགྲོ་ལུགས་རྣམ་མང་
ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། མི་སྐྱོ་པོ་ཁ་ཤས་སྨན་ཁང་ནང་མ་ཚུད་པ་དང༌། ལྟོགས་ཤི་ཐེབས་པ་

དང༌། སྐོམ་ཤི་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་པ་ངའི་ངོ་ཤེས་པ་དེ་འདྲས་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་བྱུང་

འདུག །དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཐབས་སྐྱོ་པོ་མ་རེད་དམ།
ཉེ་ཆར་ནིའུ་ཡོག་གློད་སྐུད་ཀ་བ་གཅིག་ལ་སྐྱོན་ཤོར་ཏེ་གྲོང་ཁྱེར་གང་
འཚམ་ལ་ཆུ་ཚོད་ ༢༤ རིང་ནག་ཁུང་ཆགས་ཏེ་སྡོདེ་རིང་ལ་རྐུན་མ་ག་ཚོད་བྱུང་
འདུག །རྙོག་དྲ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད། དེ་ཚོའི་གྲས་དེ་མི་མི་རེ་ངོ་རེའི་བསམ་བློའི་ནང་
རང་བཞིན་ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང༌། སོ་སོ་སོ་སོ་དྲན་ཤེས་བག་ཡོད་བསྟེན་
པའི་བསམ་བློ་དེ་མེད་པའི་སྐྱོན་མ་རེད་དམ། ལག་ཏུ་རྒྱུག་པ་འཁྱེར་བའི་སྐོར་བྱ་བ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

313

ཞིག་ཡོད་ན་ཁྲིམས་ཡོད་པ་དང༌། དེ་མེད་ན་ཁྲིམས་མེད་པ་ཆགས་ན་འཛམ་བུ་གླིང་

འདིའི་སྒང་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ཆགས་པ་རེད། མི་རང་རང་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་

ནས་ཡ་རབས་ཟེར་བ་ཞིག་དང༌། བསམ་བློའི་ནང་ནས་སོ་སོ་རིགས་བརྩི་རྒྱུ་ཡོད་
པ་ཞིག་ཡིན་ན་མདུན་ན་སྐོར་བྱ་བ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་རྐུན་མ་རྐུ་གི་མ་རེད། དེ་མེད་
ན་ངོ་ལྐོག་གང་འདྲ་ཞིག་བྱས་ཏེ་བྱུང་ན་ཡང་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་དང་མ་རབས་བྱས་ཏེ་
འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་རེ་བ་མེད་པ་ཆགས་ཀྱི་རེད།
གཅིག་བྱས་ན་མ་རན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་འགྲོ། ང་དེ་འདྲ་བསམ་བློ་འཁོར་
ཡོང་གི་འདུག ངས་མི་མང་པོར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། མི་མང་པོས་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་སེམས་
འཁུར་ལེན་མཁན་ཡང་མང་པོ་ཡོང་གི་འདུག །ཡོང་གི་འདུག་སྟེ་ད་ལྟའི་ཆར་རི་

ལུག་པ་ཐག་པས་མི་འདུམ་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་རེད། ལམ་སེང་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་
ཞིག་དང༌། བྱེད་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། འཇི་མི་ཀ་ཊར་གྱིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་སྐོར་
གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་དྲང་བདེན་དང༌། མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཐོག་ནས་ཤུགས་བརྒྱབ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་རྟགས་མཚན་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། ཁ་སེང་ཐོག་མར་
ཁོང་གིས་འགྲོ་བ་མིའི་ཀུན་སྤྱོད་ཐོབ་ཐང་གི་ཐོག་ལ་གསུང་བཤད་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་
གནང་འདུག །དངོས་གནས་ཡིན་མདོག་པོ་མཐོང་བྱུང༌། དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ་ང་ཡང་དྲན་བྱུང༌།

ཆ༽ ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་དང་། ཡ་རབས་ཀྱི་སྐད་ཆ།

ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུའི་ནང་ནས་དེར་དོ་སྣང་དང་རེ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱབ་སྟེ་ཨ་རིའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

314

སྲིད་འཛིན་ལ་ཡི་གེ་འབུལ་མཁན་གང་འཚམ་བྱུང་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོ་འདི་ཁུལ་
ནས་ཡི་གེ་གཏོང་མཁན་བྱུང་ཡོད་དམ་མེད། ལྡི་ལིའི་ཕྲུ་གུ་འགའ་ཤས་ཀྱིས་བཏང་

འདུག །དེ་བཞིན་དུ་སུད་སི་ཁུལ་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་བོད་ཕྲུག་ཁ་ཤས་ནས་ཀྱང་
སྲིད་འཛིན་ལ་ཡི་གེ་ཕུལ་ཏེ། ང་ཚོ་བོད་ལུང་པའི་ནང་ལ་འགྲོ་བ་མིའི་ཀུན་སྤྱོད་ཐོབ་
ཐང་བྲལ་ཏེ་གནས་ཚུལ་དཀའ་ངལ་དེ་དང་དེ་འདྲ་འདུག །དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་ཁྱེད་རང་
གིས་དགོངས་བཞེས་གནང་རོགས་ཞེས་གནས་ཚུལ་འབུལ་མཁན་ཁ་ཤས་བྱུང་འདུག ངོ་བཤུས་ཁ་ཤས་མཐོང་བྱུང༌།
ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ཁོང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཟེར་བ་དེ་ཨུ་རུ་
སུར་ཀྱག་ཀྱག་བྱེད་པའི་དོན་དུ་མིན་ནམ་སྙམ་པ་དང༌། ཨ་རིས་རྒྱ་ནག་དང་འགྲིག་
པོ་བྱ་རྒྱུའི་རྩ་དོན་གྱི་འོག་ལ་རྒྱ་མིའི་འོག་ཏུ་ཚུད་པའི་མི་ཚོར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་

གིས་ཁྱབ་ཀྱི་མེད་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་འདུག །གང་ལྟར་ག་རེ་ཡིན་རུང་

མིན་རུང་གཞི་རྩ་དེ་འདྲ་ཞིག་གསུང་གི་ཡོད་པ་དེ་རླབས་ཆེན་རེད། དེ་སྐོར་གསར་
ཤོག་གལ་ཆེ་བ་ཁག་ཁ་ཤས་ནང༌། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཕྱི་འབྲེལ་དང༌། སྲིད་དོན་གྱི་
ལས་དོན་ནང་ལ་ཡ་རབས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུ་བསྡད་ཡོད་མ་རེད། ལས་དོན་ལས་དོན་རེད། ཡ་རབས་ཡ་རབས་རེད། དེ་གཉིས་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད་ཅེས་དང༌།
ཕྱི་འབྲེལ་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ནང་ལ་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་སྐད་ཆ་བསྲེས་
དགོས་བྱུང་ན་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་གླེང་བརྗོད་འགའ་ཤས་ཐོན་སོང༌། ཡིན་

ན་ཡང༌། སྲིད་འཛིན་གྱིས་མུ་མཐུད་ནས་ཤུགས་རྒྱག་གི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་

འདུག །དེ་དངོས་གནས་རང་མཐའ་འཁྱོངས་པ་དང༌། ཞལ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཅིག་བྱུང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

315

རོགས་བྱས་ན་དངོས་འབྲེལ་མཚན་མ་བཟང་པོ་ཞིག་རེད།
ད་ལྟ་ཕན་ལ་བཙོག་པ་ཆགས་ཏེ་དྲང་བདེན་གྱི་སྐད་ཆ་ཤོད་ས་མེད་པ་འདི་ག་
རེའི་སྒོ་ནས་ཆགས་པ་རེད་ཅེས་ལབ་ན། མིའི་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཆགས་པ་
ཡིན་དུས་ད་ཆ་དེ་སྒྱུར་བཅོས་ཀྱང་མིའི་བྱེད་སྟངས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
ཐོག་མར་འགོ་འཛུགས་དུས་གྲོགས་མེད་གཅིག་པུ་ལྟ་བུའི་དཀའ་ངལ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་
རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ལ་བསམས་ནས་ཟླ་
བ་སྦྲེལ། ལོ་སྦྲེལ། ལོ་གཅིག་གཉིས་མི་དགོས། མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག་སྦྲེལ་ཏེ་ཤུགས་
བརྒྱབ། འབད་རྩོལ་བྱས། ལྟ་སྤྱོད་བཟང་པོའི་དམིགས་ཡུལ་ཞིག་འཁྱེར་ནས་འགྲོ་
གི་ཡིན་ན་འགྲུབ་ཚོད་ཅིག་འགྲུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་

ངའི་བསམ་ཚུལ་ཡོད་པ་འདི་སྤྱིར་བཏང་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ག་དུས་འཕྲད་ཀྱང་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ལ། དེ་རིང་ཁྱེད་རང་ཚོ་དང་འཕྲད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་བྱུང་བ་འདིར་བཤད་པ་རེད།
དེ་ངེས་པར་དུ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་ལ་ངེས་པ་བྱས། མི་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས།
དེ་ངའི་རེ་འདུན་ཡིན། རྟག་ཏུ་ཡ་རབས་བྱེད་དགོས། ཞོགས་པ་མིག་ཁ་ཕྱེ་མ་ཐག་
ཡ་རབས་ཟེར་བའི་ཚིག་གཉིས་པ་དེ་དྲན་པ་བྱས། དེའི་ཉིན་མོ་དེའི་རིང་ལ་ག་ཚོད་
ཡོང་ཡོང་གིས་སོ་སོ་དྲང་པོ་དྲང་གཞག་དང༌། ཡ་རབས་བྱེད་དགོས། ཁ་འདོན་བྱེད་

རྒྱུ་གཞན་དག་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཆོས་ངོ་མ་དེ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་པ་རྒན་པའི་
ནང་ལ་ཁ་ནས་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་ཁ་འདོན་བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་ལ། ལག་

ལེན་ངོ་མའི་ཐོག་ལ་ཁྲམ་དང༌། གཡོ་སྒྱུས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་མཁན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་ཆོས་ལ་དམའ་འབེབས་བྱེད་མཁན་འདྲ་ཞིག་འདུག རྒྱ་མིས་ཇག་པ་སེར་པོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

316

དང༌། རྐུན་མ་དམར་པོ་ཞེས་རྟག་ཏུ་ལབ་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཡང་དངོས་གནས་ཡིན་པའི་

བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག །ཆོས་བཤུ་གཞོག་གཏོང་རྒྱུའི་ལག་ཆ་རེད་ཅེས་ཟེར་ཡང་ཟེར་
གྱི་ཡོད་པ་རེད་ལ། ཡིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། ཆོས་སྡུག་དྲགས་ནས་
བཤུ་གཞོག་གཏོང་བ་མ་རེད་དེ། བྱེད་མཁན་སྡུག་དྲགས་ཙང་དེ་འདྲ་ཆགས་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཆོས་ལ་སོ་སོའི་ཡིད་ཆེས་དང༌། ཁ་འདོན་དགེ་སྦྱོར་གཞན་དག་
ཅིག་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་ཡ་རབས་བྱས། མི་ཚེ་དེ་བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱེལ་གྱི་ཡིན་

བསམ་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་སྟེ་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་མི་ཚེ་ཡག་པོ་ཞིག་སྐྱེལ་གྱི་ཡིན་

ན་དོན་དམ་པའི་ཆོས་དེ་རེད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་རུང་མ་བླངས་རུང་དེས་ཕན་
ཚོད་ཅིག་ཕན་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ཁྱེད་རང་ཚོ་སེམས་ལ་བཅངས། དེ་དོན་ཚན་གཅིག་
བྱས།

ཇ༽ བོད་དོན་གྱི་དཀའ་ངལ་དང་། འོས་འཚམ་གྱི་ཐབས་བྱུས།

དོན་ཚན་གཅིག་ལ། ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཡང་སྒོས་སུ་བོད་
མི་རིགས་ཀྱི་ལ་ཞེན་དང་ཤ་ཚ་མ་བརླག་པ་བྱེད་དགོས། དེ་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་
དགོས། དེང་སང་ང་རང་ཚོའི་མི་རིགས་ཧ་ཅང་གི་དཀའ་ངལ་ནང་ལྷུང་བསྡད་ཡོད་
པ་དང༌། དུས་སྐབས་གཉན་འཕྲང་ཆེན་པོར་གྱར་བསྡད་ཡོད། སྤྱི་པའི་དོན་དག་ཛ་
དྲག་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་སླེབས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་ཚང་མས་ནུས་པ་བཏོན་པ་དང༌། ཚང་
མས་སེམས་ཤུགས་མ་ཉམས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག སེམས་ཤུགས་མ་
ཉམས་པར་འབད་རྩོལ་བྱས་ན་དེ་རྩིས་ཀྱིས་རིམ་པས་རིམ་པས་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

317

ཐུབ་ཀྱི་རེད། སེམས་ཤུགས་ཆག་སྟེ་སྒྱིད་ལུག་ན་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་

དུས་ད་ལྟ་ཕན་ལ་སེམས་ཤུགས་ཡག་ཐག་ཆོད་རེད། ད་དུང་ཡིན་ཀྱང་བོད་སྤྱི་པའི་

དོན་དག་མ་བརྗེད་པར་ཚང་མའི་སེམས་ལ་བཅངས་ཏེ་སེམས་འཁུར་ཡག་པོ་ལེན་
དགོས་ཀྱི་འདུག །ང་ཚོ་སྤྱི་པའི་དོན་དག་སྒྲུབ་རྒྱུ་དེ་ཡང༌། ང་རང་ཚོར་རན་པ་དང༌།
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་འཚམས་པ་ཞིག་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཐབས་ཤེས་བྱེད་སྟངས་ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་དང༌། དྲིལ་བསྒྲགས་སྐམ་པོ་ཞིག་

ཡོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད།
བར་ལམ་གཞོན་སྐྱེས་འགས་པ་ལེ་སི་ཊན་ཁོ་ཚོའི་བྱེད་སྟངས་ལྟར་བྱས་ན་
དྲིལ་བསྒྲགས་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་སྟེ། དེ་འུ་ཐུག་
པའི་བསམ་ཚུལ་ལྟ་བུ་རེད། དྲིལ་བསྒྲགས་ལའང་དྲིལ་བསྒྲགས་རེད། བཟང་པོའི་དྲིལ་བསྒྲགས་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ཤ་ཚ་བརླག་གཞིའི་དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་
པས་ཕན་གྱི་མ་རེད། ང་ཚོས་མི་བསད་པ་ཡིན་ན་དྲིལ་བསྒྲགས་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་
རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེས་བོད་པར་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མ་རེད། དྲིལ་བསྒྲགས་བྱས་པའི་

དགོས་དོན་དེ་ང་རང་ཚོའི་བདེན་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་མིས་ཤེས་པ་དང་ཆབས་ཅིག་

བདེན་པའི་དོན་དག་ལ་ཤ་ཚ་སླེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། མི་དེ་
ཚོ་མ་རབས་དང༌། ཁྲིམས་མེད་རེད་ཅེས་ང་ཚོར་ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་དགོས་རྒྱུ་ཅིག་བཟོས་ན་ཡག་པོ་མ་རེད།

ཉ༽ བོད་དོན་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་། དྲག་པོའི་ཐབས་ལམ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

318

གཉིས་ནས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་དུས་ལ་བབས་སོང་ན། དེའི་ཉིན་མོ་དེ་གནས་ཚུལ་
ཁག་ཁག་རེད། ང་རང་ཚོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་རྒྱུ་
ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འཚེ་བ་མེད་པའི་ཆོས་

ཡིན་ན་ཡང༌། འཚེ་བ་མེད་པའི་དོན་དེ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡིན། མཐར་ཐུག་པའི་གོ་དོན་
དེ་གཅིག་ཏུ་གཞན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ཡིན། ཕན་པའི་ཐབས་ཤེས་དེ་འཇམ་
པོའི་སྦྱོར་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱེད་ཐུབ་ན་རབ་རེད། འཇམ་པོའི་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་
ཕན་ཐོགས་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་རྩུབ་པོའི་སྦྱོར་བའི་སྒོ་ནས་གཞན་ཕན་སྒྲུབ་དགོས་པའི་
རིགས་ཤིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ཐབས་ལམ་རེད་མ་གཏོགས་འབྲས་བུ་མ་
རེད། ཤེས་སོང་ངམ། ཀུན་སློང་རྣམ་དག་ཅིག་དང༌། འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་
ན་འཕྲལ་སེལ་འཚེ་བའི་ཐབས་ལམ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲོ་དགོས་པ་དེ་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲེལ་བཤད་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང༌། དུས་
སུ་བབས་པ་ཞིག་དང༌། དོན་ལ་ཕན་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས།
འགའ་ཤས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་ལ་ང་ཚོ་དྲག་པོའི་ཐོག་ནས་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུག །བོད་ནང་ལ་འཁྲུག་པ་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་པའི་བསམ་ཚུལ་ཡང་ཡོང་
གི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པ་ཙམ་མ་ཟད། ངོ་ཤེས་པ་མི་གཞན་དག་དེ་འདྲ་ཡང་ཁ་
ཤས་ཡོང་གི་འདུག རེད་ལྟ་རེད། འཁྲུག་པ་རྒྱག་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན། ༡༩༥༥ ལོ་
མཇུག་ནས་ ༡༩༦༣ བར་བརྒྱབ་པ་རེད། དེ་ཡང་རེ་ཟུང་ལྐོག་གསོད་ལྟ་བུ་མིན་

པར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བོད་མི་སྡེ་ཤོག་སྡེ་ཤོག་སྦྲེལ་ནས་རྒྱ་མིའི་དམག་མི་

སྟོང་ཕྲག་ཁྲི་ཕྲག་ལ་འཛིངས་རེས་བཏང་ཡོད། གསོད་རེས་བཏང་ཡོད། ༡༩༥༥ ལོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

319

མཇུག་ལི་ཐང་ལ་ཐོག་མར་ཟང་ཟིང་བྱུང་བ་ནས་ ༡༩༦༣ ལྕགས་ར་དཔལ་འབར་ལ་མཇུག་མ་བསྡུས་བར་ལོ་དེ་ཙམ་གྱི་རིང་ལ་ཡུལ་སྡེ་ཡུལ་སྡེ་ལེབ་སྟོང་རྩ་མེད་
ཤུལ་མེད་དུ་ཕྱིན་པ་ལས། རྒྱ་མི་མཐར་སྐྲོད་གཏོང་ཐུབ་མེད།
ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་ཆ་རྐྱེན་མང་པོ་
ཞིག་སྨིན་ཏེ་དུས་ལ་བབས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མ་གཏོགས་འཁྲུག་པ་བརྒྱབ་པ་ཙམ་
གྱིས་ཕན་ཐོགས་ཀྱི་མ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པ་མི་གཅིག་ཤི་ན་ཡང་རྫོགས་པ་རེད། རྒྱ་
མིའི་ངོས་ནས་འབུམ་ཕྲག་ཤི་ན་ཡང་རྫོགས་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེར་བརྟེན་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས། ང་ཚོའི་མི་ཕྱེད་ཀ་རྫོགས་མདོག་ཁ་པོ་རེད་དེ། ཕྱེད་ཀ་
ལྷག་གི་རེད་གསུངས་པ་རེད། ཕྲན་བུ་མའོ་ཙེ་ཏུང་གིས་འུབ་ཤོབ་ཡིན་ལས་ཆེ། རྩ་
བའི་མི་འབོར་ནས་བསམ་ན་གཅིག་བྱས་ན་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་
མི་དེ་འདྲ་རེད། ང་ཚོ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་འདིར་ཟང་ངེ་ཟིང་ངེ་

བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ལ་ཕལ་ཆེར་མ་སླེབས་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་ཕར་བཞག་
ནས་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་ཚོ་ཡིན་ཀྱང་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་ཧ་ཅང་གི་འཇམ་པོ་དང་
མཁས་པོ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་རེད། དུས་ཚོད་མ་སྨིན་བཞིན་དུ་དཀྲོག་རྐྱེན་
བསླངས་ན་རང་ཤི་བརྒྱབ་པ་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་རེད།
དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་རྩ་དོན་ཐོག་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པ་བྱས། དངོས་སུ་ལག་ལེན་འགེལ་སྐབས་དུས་ཚོད་རན་མིན་ཏན་ཏན་བལྟས་ཏེ་འགྲོ་དགོས། སེམས་
ཤུགས་འཁྱེར་ནས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་བྱེད་སྒོ་ག་རེ་འདུག་ཅེས་ལབ་ན། སོ་སོའི་
སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལས་འགན་ག་རེ་ཡོད་པ་དེ་ཚགས་སུ་ཚུད་པ་ཞིག་སྒྲུབ་སྟེ་བོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

320

པའི་མི་གཅིག་རེད་ཅེས་པའི་མིང་ཐོན་པའི་བྱས་རྗེས་འཇོག་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། དེ་
བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་དང༌། བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།

ཏ༽ བོད་ཕྲུག་གི་ལས་འགན་དང་། ཤེས་ཡོན་ཀུན་སྤྱོད།

ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རིང་ལ་སོ་སོའི་

འཛིན་གྲྭ་དེའི་ནང་ནས་རྟག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་དྲག་པའི་གྲས་སུ་སླེབས་ཐུབ་པ་དང༌།
སྤྱོད་ལམ་ལེགས་པའི་གྲས་སུ་སླེབས་ཐུབ་པ། རྒྱ་གར་བ་དང༌། མི་རིགས་གཞན་
དག་གི་ཕྲུ་གུ་མང་པོའི་ནང་ནས་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་དང་སྤྱོད་ལམ་གཉིས་

ཀའི་ཐོག་ནས་ཨང་ཀི་དང་པོའི་གྲས་སུ་སླེབས་ཐུབ་པ། ཡང་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ནས་
ཨང་ཀི་དང་པོའི་གྲས་སུ་གལ་སྲིད་མ་སླེབས་ཀྱང༌། སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཨང་ཀི་
དང་པོའི་གྲས་སུ་ངེས་པར་དུ་སླེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་བོད་མི་
རིགས་སྤྱིའི་མཚན་ལར་ཕན་པ་དང༌། བོད་རང་བཙན་གྱི་དོན་དུ་ཕན་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
དེ་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་ལས་འགན་རེད།
ཁ་ནས་རྒྱག་ཚད་བཤད། སོ་སོའི་གཤིས་ཀ་ངན་ཐག་ཆོད་དང་། སྤྱོད་པ་ཉེས་ཐག་ཆོད། སློབ་སྦྱོང་སྐྱོ་ཐག་ཆོད་མཁན་ཞིག་བྱས་ཏེ་བསྡད་པ་ཡིན་ན། དེ་ལ་སྙིང་
པོ་གང་ཡང་མི་འདུག །འགའ་ཤས་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག །ཁ་ནས་མང་པོ་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་མཁན། ལས་འགན་གཅིག་སྤྲད་ཡོང་དུས་འཁྱེར་མ་ཐུབ་མཁན་དེ་སྡུག་ཤོས་
རེད། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་སྤྱོད་པ། དོན་མཐུན་པ་ཞེས་བཤད་ཡོད། མི་ལ་ལབ་རྒྱུའི་གོང་ལ་སོ་སོས་སྔོན་ལ་བྱས་ཏེ་དེ་ནས་མི་ལ་ལབ་དགོས་ཀྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

321

རེད། སོ་སོས་ལག་ལེན་གྱི་ཐོག་ནས་ཡག་པོ་བྱེད་མི་ཐུབ་པར་ཁ་ནས་བཤད་སྡོད་
པ་དེ་རྣ་བར་མི་འགྲོ་བ་ཞིག་རེད།
ད་ལྟ་རང་རང་སོ་སོས་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་ཀྱི་ག་རེ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག ག་

རེ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ལབ་ན། ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་བསྐྱལ་ནས་ཕྱིན་

པའི་སྐབས་ལ་སོ་སོའི་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལས་འགན་དེ་ཚགས་ཚུད་པ་ཡག་པོ་བསྒྲུབས་ན། དེ་ཚོའི་ནུས་པ་བསགས་ནས་བོད་སྤྱི་པའི་མཚན་དོན་ལ་ཕན་གྱི་རེད།
ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་གར་བའམ། ཕྱི་རྒྱལ་མི་སུ་ཡིན་རུང་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་མ་ཤེས་
ན་དེ་ག་རེད། བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་དེ་ཤེས་ཡོང་དུས་རང་བཞིན་གྱིས་བོད་
པར་ཤ་ཚ་དང༌། དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །རྒྱ་གར་ནི་དེ་སྔ་ནས་བོད་དང་འབྲེལ་བ་
ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་རེད། ཤ་ཚ་དེ་ཤུགས་ཆེ་ཙམ་ཡོང་བ་དང༌། ང་ཚོར་མཐོང་ཆེ་ཙམ་ཡོང་བ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་རེད། སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་
པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ངོ་གདོང་ལ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ལས་འགན་སྒྲུབ་རྒྱུ་ག་རེ་
ཡོད་པ་དེ་ཚགས་སུ་ཚུད་པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །དེ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་

ལ་ངེས་པ་བྱེད་དགོས།

ཐ༽ སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ནུས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཆ་འཇོགདེ་ནས་ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་ང་རང་ཚོར་བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་

ཡོད་པ་རེད། དེ་ཕྱི་རྒྱར་ལུགས་མཐུན་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་མཚོན་པས་
རྒྱལ་ཁབ་སུ་ཞིག་གིས་ངོས་ལེན་མེད་ཀྱང་། ནང་རྟག་ཏུ་ང་རང་ཚོའི་སྒྲིག་འཛུགས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

322

ཡོད་པ་དེར་ཆ་འཇོག་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡོད་བཞིན་པ་འདི་རེད། ད་ལྟའི་ཆར་སྒྲིག་
འཛུགས་འདི་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །རྒྱ་མི་ལ་ཆ་བཞག་ན་རྒྱ་མིར་མི་བདེ་བ་
ཡོང་བའི་གཙོ་བོའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དེ་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་མི་

གྲངས་མང་དྲགས་ནས་རྒྱ་མི་མི་བདེ་བ་བྱུང་བ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། བཙན་བྱོལ་
བ་ཁྲི་བརྒྱད་ཙམ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་གང་ཡང་མ་རེད་དེ། དེ་དག་ཁ་འཐོར་དགུ་འཐོར་ནུས་མེད་ལྟ་བུར་མ་ཕྱིན་པར་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་གོང་བུ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེ་
གནད་ཆེན་པོ་ཅིག་ཆགས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟའི་གནས་ཚུལ་སྐབས་ལ་
ངས་འགོ་ཁྲིད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང༌། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་མིང་གི་ཆ་ནས་ཕྲན་བུ་
ཕན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
གཉིས་ནས་སྒྲིག་འཛུགས་དེ་འདྲ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས། ཆགས་པ་

དེས་གོང་བུའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་དང༌། སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀའི་ཐོག་ལ་གནད་འགག་
ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ད་ལྟའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ནུས་པ་
ཡོད་པ་དེ་ཉམས་ཆག་མི་འགྲོ་བ་ད་དུང་གོང་མཐོར་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཁྱེད་རང་ཚོའི་
སེམས་ལ་འཇོག་དགོས། དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེའི་ནུས་པ་ཉམས་དམས་མི་འགྲོ་
བར་གོང་མཐོར་འགྲོ་བའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཙོ་བོ་ག་རེ་རེད་ཅེས་ལབ་ན་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་
བྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ཡང་ལ། ལས་དོན་གྱི་ཆ་ནས་མ་འགྲིག་པ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། མ་ཤེས་པ་
དང་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོར་བསམ་
འཆར་ཡོད་ན་བསམ་འཆར་གང་འདྲ་ཞིག་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་ངེས་པར་དུ་ཤོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

323

དགོས། ང་ཚོར་ད་ལྟ་བློ་གྲོས་འདོན་མཁན་མེད་པའི་སེམས་ཁྲལ་མ་གཏོགས་མེད།
དེ་ག་ནང་བཞིན་ད་ལྟ་ཕན་ལ་ལས་ཀ་བྱས་པའི་ནང་ལ་སྐྱོན་དང་ནོར་འཁྲུལ་ཡོད་པ་
དེ་འདྲའང་ཁྱེད་རང་ཚོས་མཐོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སོང་ན་ཤ་
ཚའི་ཐོག་དཀྲོག་རྐྱེན་ལ་མི་འགྲོ་བའི་སྐྱོན་བརྗོད་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། ང་རང་
ཚོ་ནང་ལྟར་དུ་གོ་བསྡུར་བྱེད་པའི་ནང་དུ་ནོར་འཁྲུལ་འདི་བྱུང་སོང༌། འདི་ལ་ཐབས་

ཤེས་བྱེད་ས་འདི་འདུག་ཅེས་ཁྱེད་རང་ཚོས་ལབ་རྒྱུ་བྱུང་ན་དངོས་གནས་དྲང་
གནས་སྙིང་ཐག་པ་ནས་དགའ་བསུ་ཡོད། ངེས་པར་དུ་ལབ་དགོས་པ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ།
དེ་བཞིན་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་གྱི་ཆ་ནས་མ་འགྲིག་པ་ཡོད་ན་མི་མིང་སྨོས་
ཏེ། དཔེར་ན། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མ་འགྲིག་པ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་༸རྒྱལ་བ་

རིན་པོ་ཆེས་འགྲིགས་མ་སོང༌། འདི་དང་འདི་འགྲིགས་མ་སོང་ཞེས་ལབ་པ་ཡིན་
ན་དགའ་བསུ་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་མིང་སྨོས་ཏེ་ཤ་ཚའི་ཐོག་ནས་ཞིབ་ཞིབ་མོལ་
མོལ་གྱི་དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ་མེད་པར་སྤྱི་མིང་གི་ཐོག་ལ་བོད་གཞུང་གི་འགྲིག་གི་
མི་འདུག །བཀའ་ཤག་གི་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཅེས་ལབ་ན་དེ་ཡག་པོ་མི་འདུག །བར་

ལམ་དེ་འདྲའི་སྐད་ཆ་ལྷགས་སོང༌། ཁྱེད་རང་ཚོ་དོ་སྣང་བྱུང་ཡོད་ཀྱི་རེད། གསུམ་
བཅུའི་དུས་ཆེན་གྱི་སྐབས་སུ་འཆར་ཅན་ལྡི་ལིར་རྒྱ་མིའི་གཞུང་ཚབ་འཁྲིས་ལ་ངོ་
རྒོལ་བྱེད་མུས་ལྟར། ད་ལོ་ཡང་དེ་འདྲའི་ལས་འགུལ་བཙུགས་པ་རེད། ཡག་པོ་བྱུང་
བ་རེད། མཇུག་ཏུ་ཟུང་སྦྲེལ་ཚོགས་ཆུང་འཛུགས་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་ལྷགས། དེ་འདྲའི་

རྐྱེན་པས་ཤོད་རེས་གཏོང་དགོས་པའི་ཁྲག་གེ་འཁྲུག་གེའི་སྐད་ཆ་མང་པོ་ལྷགས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

324

བྱུང༌། རྩ་བ་ཀུན་སློང་ལ་དེ་འདྲའི་སྐྱོན་ཡོང་ཤེས་སྟངས་མེད་ཀྱང་། བྱེད་སྟངས་བློ་
ཆུང་ཕན་བཏགས་དང༌། ཕན་མེད་གནོད་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུགབོད་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཤིག་བཤད་ཡོང༌། པ་ཕ་མིག་ཐང་པོ་མེད་པ་ཞིག་ལ་ཕྲུ་གུ་གླེན་
པ་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ཉིན་ཞིག་པ་ཕ་མིག་གསལ་པོ་མེད་པ་དེས་སྣུམ་བླུག་པའི་ཤེལ་
དམ་དེ་བླངས། བེད་སྤྱོད་བྱས་རྗེས་སྣུམ་ཡོད་པའི་ཤེལ་དམ་དེ་གཟེར་ལ་འགེལ་དུ་
ཕྱིན་པ་རེད། གཟེར་ཡོད་སའི་འཁྲིས་དེར་སྦྲང་བུ་ཞིག་བབས་བསྡད་ཡོད། པ་ཕས་
ནག་པོ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་དུས་གཟེར་འདུག་བསམས་ནས་སྣུམ་ཤེལ་དམ་དེ་བཀལ་བ་དང༌། སྦྲང་བུ་འཕུར་ཏེ་ཤེལ་དམ་ས་ལ་ཟག །པ་ཕའི་སྣུམ་ཤེལ་དམ་གང་ཆུད་ཟོས་
ཕྱིན་པ་རེད། པ་ཕ་སྦྲང་བུ་དེར་ཚིག་པ་ཟས་ཏེ་ངའི་སྣུམ་ཤེལ་དམ་སྦྲང་བུ་དེས་མེད་
པ་བཟོས་སོང་བསམས་ནས་པ་ཕས་མུར་རྫོག་སྒོང་སྟེ་སྦྲང་བུ་གར་ཡོད་བལྟ་དུས་གཟེར་ནག་པོ་དེ་མཐོང་བ་རེད། མིག་གསལ་པོ་མེད་སྟབས་གཟེར་ནག་པོ་དེ་སྦྲང་
བུ་རེད་བསམས་ནས་མུར་རྫོག་གཞུས་ཏེ་པ་ཕའི་ལག་པར་རྨ་བཟོས། པ་ཕའི་སྣུམ་
ཤེལ་དམ་ཡང་མེད་པ་ཆགས། ལག་པ་ལ་ཡང་རྨ་གཅིག་བཟོས། དེ་འདྲའི་མཚམས་

ལ་བུ་གླེན་པ་དེ་སླེབས་ནས་ག་རེ་བྱས་སོང་ཞེས་དྲིས་དུས་པ་ཕས་ལོ་རྒྱུས་བཤད་པ་རེད། ཕྲུ་གུ་དེའི་བསམ་པར་སྦྲང་བུ་དེས་སྡུག་པོ་བྱས་འདུག་བསམས་ནས་སྦྲང་
བུར་ཁོང་ཁྲོ་ལངས། ལག་ཏུ་རྡོ་ཞིག་ཉར་ཏེ་སྦྲང་བུ་སྒུག་བསྡད་པའི་སྐབས་སྦྲང་བུ་
དེ་པ་ཕའི་མགོའི་སྒང་ལ་བབས་པ་རེད། བུས་པ་ཕའི་མགོའི་སྒང་ལ་སྦྲང་བུ་མཐོང་མ་
ཐག་རྡོ་དེ་གཞུས་པ་རེད། དེ་པ་ཕར་ཤ་ཚ་བྱས་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་རེད་དེ། དོན་ལ་པ་
ཕའི་མགོ་ལ་རྡོ་གཞུས་ཏེ་རྨ་བཟོས་པ་རེད། དཔེ་དེ་དང་འདྲ་པོ་བྱུང་བ་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

325

ཁ་ལ་སྤྱི་དོན་འཁྱེར་ནས་སྤྱི་དོན་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་ཡོད་
པ་དེ་གཏོར་བཤིག་དང༌། དེ་ལ་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས་པ་རེད། རྩ་བའི་བསྒྲུབ་
བྱ་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ཡིན་དུས་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཚང་མས་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་
གསུམ་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཡོད་པ་དང༌། ཚང་མས་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ཁུར་
བླངས་ཡོད། ཕྱི་ལྟར་དུ་ཐོན་སྟངས་ལ་ཁ་གཏིང་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་དེ། ནང་ལྟར་
དུ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་བྱས་པ་རེད། འོན་
ཀྱང༌། མཇུག་ཏུ་ཁྱད་མཚར་ཞིག་གི་སྒང་ལ་ཕྱིན་ཏེ་མི་མང་གི་ནང་ལ་ད་ལྟ་ང་ཚོའི་
བོད་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོད་པ་འདིས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་དང༌། སྒྲིག་
འཛུགས་དེས་སེམས་འཁུར་བླང་གི་མེད་པའི་རྣམ་པ་བཏོན། དེས་རྐྱེན་པས་མི་མང་

གི་ནང་ལའང་ཁ་ཤས་ཁ་ཤས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་བོད་གཞུང་གིས་དངོས་གནས་
དྲང་གནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་ནམ། གང་འདྲ་ཡིན་ནམ་བསམ་པ་འདྲ་པོ།
བོད་གཞུང་གིས་ལས་ཀ་བྱས་པ་ཡིན་ན་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་ཡོད་པ་དང༌། ལས་
ཀ་ཤུགས་ནུས་ཐོན་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་བཞིན་དུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ནམ་བསམ་པའི་བློ་
དོགས་སྐྱེ་གཞི་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག །དེ་དཔེ་མ་སྲིད་པའི་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད།
ད་ལྟ་ངས་ལབ་པ་བཞིན། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་ང་ཚོར་གོང་བུའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཤིག་ངེས་པར་དུ་ཡོད་དགོས། དེ་ཡོད་པ་དྲིན་ཆེ་གི་རེད་དམ། མེད་པ་དྲིན་
ཆེ་གི་རེད་ཅེས་ལབ་ན། ཡོད་པ་དྲིན་ཆེ་གི་རེད། གསར་པ་ཞིག་འཛུགས་དགོས་
བྱུང་ན་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། ད་ལྟ་ཡོད་པ་དེ། མཆོད་རྟེན་འགོ་མཇུག་ལོག་ཀྱང་བང་
རིམ་སྐེད་པར་གནས། ཟེར་བཞིན་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཡང་ངའི་མིང་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

326

དོན་དུ་ལབ་པ་མིན། ངས་ཚར་མང་པོ་ལབ་ཚར་བ་ཡིན། ང་རང་སྒེར་གྱི་ངོས་ནས་
ཆ་བཞག་ན་ང་ཆོས་པ་ཞིག་ཡིན། རང་བཙན་མ་ཐོབ་བར་དུ་སོ་སོའི་ལས་འགན་ལ་

ངོས་འཛིན་བྱས་ཏེ་གང་ཡོང་ཞིག་བྱས། རང་བཙན་བྱུང་བའི་མཚམས་ལ་བོད་ནང་
བོད་གཞུང་གི་འགོ་ཁྲིད་དེ་ལས་ཀ་བྱེད་བསམ་པ་ཞིག་རྩ་བ་ནས་མེད། སྔོན་མ་མཧཱ་
ཏ་མ་གན་དྷིའི་མཛད་སྟངས་དེ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །ང་རང་

གྲྭ་པ་གྲྭ་པ་བྱས། བླ་མ་བླ་མ་རང་བྱས་ཏེ་བསྡད། ཆོས་པ་བྱས་ཏེ་བསྡད། ཕར་ཚུར་
ཕྱིན་ནས་མི་ལ་ག་ཚོད་ཡོང་ཡོང་གི་བསླབ་བྱ་འདྲ་བརྒྱབ། ཕན་ཐོགས་ག་རེ་ཡོད་
པ་དེ་བྱས། སྲིད་དོན་གྱི་ལས་ཀའི་ནང་ལ་ངས་ཐེ་བྱུས་མ་བྱས་པར་སྡོད་ཀྱི་ཡིན་

ན་ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །སེམས་ཐག་ཆོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་
ཡིན།

ད༽ བློ་ཆུང་ཕན་བཏགས་མིན་པར། དགེ་འདོན་སྐྱོན་སེལ།
ཡང༌། ངས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་རང་དོན་ཁོག་བཅུག་བྱས་ཏེ་ད་ལྟའི་སྒྲིག་
འཛུགས་ཡོད་པ་དེ་ཉམས་དམས་འགྲོ་གི་འདུག་བསམ་སྟེ་ཆབ་སྲིད་པ་གཞན་དག་
གིས་བྱས་པ་ནང་བཞིན་བཤད་པ་ཡང་མིན། ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་༸རྒྱལ་བ་རིན་
པོ་ཆེའི་མིང་དེ་དང༌། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་མང་པོའི་ཐོག་ནས་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་

ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་འདི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་མཐོང་གི་འདུག །དེ་ཡོད་པ་དང༌མེད་པ་
བྱས་ན་ཡོད་པ་དེ་མང་ཚོགས་ལ་ཁེ་ཕན་ཆེ་གི་རེད། དེའི་ནང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
ལ་ཆ་བཞག་ན། ངས་འགོ་འཁྲིད་དེ་བཀའ་བློན་ཁ་ཤས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

327

ཤེས་ཚད་ཀྱིས་མ་འགྲུབ་པ་དང༌། སོ་སོའི་ནུས་པས་མ་ལྡེང་བའི་སྐྱོན་ནི་ང་རང་ལ་

ཡང་ཡོད་ངེས་ཡིན་མ་གཏོགས། ངའི་ཤེས་ཚད་དང༌། ནུས་པས་ལྡེང་གི་ཡོད་ཅེས་
ངོས་ནས་ཀྱང་ཤོད་ཐུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཡིན་དུས། བཀའ་བློན་ངོ་ཡོད་དེ་དག་གིས་ལྟ་ཅི་

སྨོས། སོ་སོའི་ནུས་པས་མ་ལྡེང་པར་བྱེད་ཐབས་གང་ཡང་མི་འདུག །རྩ་བའི་ལྷག་

བསམ་དང༌། གང་ཤེས་པ་དང༌། གང་ཐུབ་པ་དེ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ངོ་ལྐོག་མེད་པ་ཧུར་ཐག་ངའི་འདོད་པ་ཁེངས་ངེས་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད། ངའི་ངོས་ནས་
ཀྱང་བློས་འཁེལ་ནས་བཙུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། དོན་དག་མེད་པར་མཐོང་ཕྱོགས་སྐྱེ་
གཞིའི་སྐད་ཆ་བར་ལམ་ལྷགས་པ་དེར་ངའི་ངོས་ནས་ཧ་ཅང་བློ་ཕམ་ཡོད། དཔེ་འདྲ་
པོའི་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། རྩ་བ་ཡོང་སྟངས་ལྷག་བསམ་ཡིན་མདོག་ཁ་པོ་རེད། འགོ་
བཙུགས་དུས་མི་མང་གི་ཐོག་ནས་ཀྱང་རང་བཙན་གྱི་སེམས་ཤུགས་ཤིག་འཁྱེར་
ནས་མཉམ་འབྲེལ་བྱས། རྗེས་སུ་ཆགས་སྟངས་དང་ཡོང་སྟངས་ཁྱད་མཚར་སྒང་
ལ་ཕྱིན་ཏེ་མཐའ་མ་མི་མང་དང༌། བོད་གཞུང་གི་བར་ལ་དམ་ཚིག་སེལ་ལྷད་ཆགས་
གྲབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དེ་ཞེ་དྲག་ཐབས་སྡུག་རེད།
གཞུང་ལ་མི་མང་གིས་ཡིད་ཆེས་དང༌། རྒྱབ་སྐྱོར་གཙང་མ་ཞིག་མེད་ན་སྒྲིག་
འཛུགས་བཙུགས་མ་བཙུགས་ཡོད་པ་མ་རེད། དགོས་པ་ཡོད་པ་མ་རེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་མི་མང་གི་ནང་ནས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔས་རྒྱུ་མཚན་མཐོང་
བའི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་བརླག་པ་དང༌། དགོས་པ་མི་འདུག་བསམ་པ། ཕན་ཐོགས་
མི་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་ཡོད་ན་སྒོ་རྒྱག་པར་ལས་སླ་པོ་རེད། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་

བཟོས་པ་དང༌། དཀོན་མཆོག་གིས་བཟོས་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་རེད། ང་ཚོ་མི་རང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

328

གིས་བཟོས་པ་ཞིག་རེད། ད་ཆ་མི་ལ་དགོས་མཁོ་མེད་ན་ང་ཚོ་དམངས་གཙོའི་ལམ་

ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་ཆེའི་མང་ཚོགས་བརྒྱ་ཆ་བདུན་ཅུ་དོན་ལྔ་ཡན་ཆད་
ཀྱིས་དགོས་པ་མི་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་འདུག་ན་བསྡུ་གསོག་རྒྱག་རྒྱུ་ལས་སླ་པོ་
རེད། བསྡུ་གསོག་རྒྱབ་ན་མང་ཚོགས་ལ་ཁེ་གྱོང་གང་འདྲ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་གམ།

ཕན་གནོད་གང་འདྲ་འབྲེལ་གྱི་འདུག །བསམ་བློ་ཏན་ཏན་བཏང་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག་

གམ། བློ་ཆུང་ཕན་བཏགས་ཀྱིས་བྱེད་སྟངས་དེ་ཚོ་ཁྱོན་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུགད་ལྟ་ངས་བཤད་པ་ལྟར། རྩ་དོན་གཞུང་གི་སྒྲིག་འཛུགས་ཡོད་པ་དེའི་ནུས་པ་
ཉམས་དམས་མི་འགྲོ་བའི་ཐོག་ལ་ད་དུང་གོང་མཐོར་འགྲོ་བར་ཤུགས་སྣོན་བྱ་རྒྱུ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །དེ་ལ་ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་བསམ་

འཆར་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་ན། ལོ་འཁོར་ལས་བསྡོམས་ཀྱི་ཚོགས་ཆེན་གྱིས་མཚོན་པས་
ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཆུང་སྣ་ཚོགས་ཤིག་ཚོགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། གལ་ཏེ་ད་ལྟ་བྷེང་ལོར་དུ་སྡོད་མཁན་ཁྱེད་རང་སློབ་གྲྭ་པ་ཚོར་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་རྒྱུ། ལག་ལེན་བཀལ་རྒྱུའི་

བསམ་འཆར་དེ་འདྲ་ཡོད་ན་དེ་རིང་རང་བསམ་འཆར་ངག་ཐོག་ནས་བཤད་ན་ཡང་
འགྲིག །ཡང་ན་ཡིག་ཐོག་ཏུ་བྲིས། ང་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་བྷེང་ལོར་ཉེ་འཁྲིས་ལ་ཉི་མ་

འགའ་ཤས་སྡོད་ཀྱི་རེད། ང་འདིར་ཡོད་ཐོག་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད།
དེ་མིན་བཀའ་བློན་ཚོ་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཚོ་ཡར་མར་འགྲོ་སྐབས་ལམ་འཁེལ་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲའི་སྐབས་ལ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་
བརྒྱུད་ཡི་གེ་བཏང་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། ཡང་ཐད་ཀར་ང་ལ་བཏང་ན་ཡང་འགྲིག་
གི་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། ལེགས་སྤེལ་ཉེས་འགོག་གི་བསམ་འཆར་ཡོད་ན་ཧ་ཅང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

329

ཡག་པོ་རེད། དེ་མིན་སེམས་ཤུགས་ཡིན་ཁུལ་གྱིས་དཀྲོགས་རྐྱེན་བཟོ་རྒྱུ། དོན་ལ་
བློ་ཆུང་ཕན་བཏགས་ཀྱི་ལས་ཀ་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་གཏན་ནས་ཡག་པོ་མི་འདུགགཅིག་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཤེས་འདོད་འདྲ་ཡང་ཡོད་འགྲོ། བར་ལམ་སྐད་ཆ་
མང་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ཙང་དེའི་སྐོར་ལ་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གསལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཡི་

གེ་ཞིག་བཀྲམ་པ་རེད། ཡི་གེ་འབྱོར་ཡོད་པ་རེད་དམ། ཡི་གེ་དེ་མཐོང་བྱུང་ངམ།
གསལ་བསྒྲགས་ཡི་གེ་དེ་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་མིང་ཐོག་ནས་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་པ་རེད།
ནང་ལྟར་དུ་ང་ཚོ་གཅིག་དང་གཉིས་ཀྱི་གོ་བསྡུར་བྱས། སྣོན་འཕྲི་སྤོར་གཅོག་ཏན་
ཏན་བྱས་ཏེ་བཟོས་པ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། དེ་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་མ་ཤེས་པ་དང༌། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་གཉིས་ནས་མགོ་སྐོར་
གཡོགས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད་ལ། རྩ་བ་ཉིད་ནས་མ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ།

ན༽ རང་སྲོག་འབེན་འཛུགས་དང་། ལས་འགུལ་སྤེལ་ཕྱོགས།

ཡང༌། ཁ་ཤས་ནས་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་གཉིས་ནས་མཇལ་ཁ་བཀག་

པ་རེད་ཅེས་མཐོང་ཚུལ་ཡོད་བཟོ་འདུག་སྟེ་དེ་ཡང་མ་རེད། མཇལ་ཁ་ག་རེ་བྱས་ཏེ་བྱེད་དགོས། མ་བྱེད་མ་ལྟ་མང་པོ་ལབ་པ་ཡིན། ལབ་ནས་ཉན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།
འཕྲད་པའི་དགོས་དོན་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུ་དེ་རེད། སྐད་ཆ་མ་ཉན་ན་འཕྲད་པར་དགོས་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། བྱས་ཙང་འཕྲད་འདོད་གང་ཡང་མ་བྱུང༌། ཡང་ཁ་ཤས་
ཀྱིས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་དཀོན་མཆོག་གོང་ཕུད་ཡིན་ཁུལ་བྱས་ཏེ་ཡར་ཕུད།
དེ་འོག་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ནས་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་མར་བཞག །དེ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

330

ཡང་རྩ་བ་ཉིད་ནས་རྣ་བར་འགྲོ་གི་མི་འདུག བཀའ་ཤག་གིས་ནོར་བ་ཡིན་ན་ངས་

ནོར་བ་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་བྱས་རྗེས་ཤིག་བཞག་ཡོད་ན་བཀའ་ཤག་དང་མཉམ་དུ་བཞག་པ་མ་གཏོགས་ང་མི་གཅིག་གིས་བྱས་རྗེས་བཞག་པ་མིན། མིང་ག་

རེ་བཏགས་རུང་དོན་ལ་སྲིད་བློན་ཡིན་ནའང་རེད། སྲིད་འཛིན་ཡིན་ནའང་རེད། གང་
ལྟར་སོ་སོའི་བཀའ་ཤག་གི་མི་དེ་ཚོས་ནོར་བ་རེད། གཙོ་བོའི་འགན་འཁྱེར་མཁན་
དེས་ནོར་མེད་ཅེས་སྤྱིར་བཏང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཤོད་སྲོལ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་ནད་ཐེག་གི་མི་འདུགཡང༌། ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཟས་བཅད་བྱེད་མཁན་དེ་ཚོར་མཇལ་ཁ་ཞིག་བྱུང་ན་ཡག་

པོ་རེད། དེ་མ་བྱུང་བར་བློ་ཕམ་ཡོད་ཚུལ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། དེ་ཡང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ལྟ་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཟས་བཅས་བྱས་པ་ལྷག་བསམ་ལྟ་རེད་
དེ། ཉིན་ཤས་ཟས་བཅད་བྱས་པར་ཤི་མི་ཡོང་བསམ་པ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་ཡོད་མདོག་
ཁ་པོ་རེད། གཉིས་ནས་བོད་རང་བཙན་གྱི་དོན་དུ་རང་སྲོག་དགྲ་བོའི་ལག་པར་རྩིས་
སྤྲོད་མཁན་ད་ལྟ་བར་དུ་མང་པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད། བོད་རང་གི་ནང་དུ་འགྲོ་མཁན་མང་
པོ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་ནས། མི་བརྒྱ་ཕྲག་ཁ་ཤས་ཀྱི་སྲོག་དོར་བ་དང༌། མང་པོ་ཞིག་

ཚེ་བཙོན་ལ་ཕྱིན། དེ་དང་དེ་འདྲའི་ཁ་ཡོད་ལག་ཡོད་སྲོག་འབེན་ལ་བཙུགས་ནས་
བྱས་རྗེས་འཇོག་མཁན་མང་པོ་བྱུང་ཡོད།
དེ་དང་ཕྱོགས་མཚུངས་མལ་ལེ་སྟོང་ཕྲག་བརྒལ་བའི་ས་མཚམས་ཁག་ལ་
བོད་མི་དྲག་ཆས་སྤྲས་ཏེ་ལོ་ནས་ལོ་སྦྲེལ། ཚ་གྲང་དཀའ་ངལ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་བོད་རང་བཙན་གྱི་དོན་དུ་རེད། དེ་ཚོའི་གྲས་ཚགས་པར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

331

ནང་ལ་རྒྱག་ཐབས་མེད་ལ། ཁྱབ་བསྒྲགས་ཀྱང་བྱེད་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་མི་མང་པོ་ཞིག་ནས་སྲོག་འབེན་བཙུགས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱས་པ་དེ་
ཚོར་དོ་སྣང་གང་ཡང་མ་བྱས་པར་ཉི་མ་ཁ་ཤས་ཟས་བཅད་བྱས་པ་དེ་ཚོར་ཧ་ལས་
མདོག་བྱེད་སྟངས་མི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་རེད། ངའི་བསམ་ཚུལ་དེ་འདྲ་བྱུང༌། སྐབས་དེར་
བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཟས་བཅད་བྱེད་མཁན་ཚོར་མཇལ་ཁ་
ཞིག་བྱུང་ན་ཞེས་ཨུ་ཚུགས་བྱེད་ཀྱི་འདུག་སྟེ་གོང་གི་འགྲེལ་བཤད་དེ་ཚོ་བརྒྱབ་པ་
ཡིན། དེ་ཚོ་ཁྱེད་ཚོའི་སེམས་ནང་ལ་ངེས་པ་བྱས། གང་ལྟར་རྩ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་
གོང་བུའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་འདི་ཉམས་དམས་དང༌། མཚན་ཤས་ནུས་པ་ཆུང་དུ་མི་འགྲོ་བར་ད་དུང་ནུས་པ་ཆེ་རུ་འགྲོ་བའི་དོན་དུ་ཚང་མས་རྒྱབ་སྐྱོར་གཟེངས་སུ་ཐོན་
པ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༢ ཚེས་ ༡༢ ཉིན་དྷ་ཤོད་དུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཕྲུག་ཚོགས་སྡེ་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་ཚོགས་འདུར་གདན་ཞུས་བཞིན་དབྱིན་སྐད་ཐོག་གསུང་བཤད་གནང་བ་སྒྲ་སྡུད་འཕྲུལ་འཁོར་ནས་ཕབ་བཤུས་ཀྱིས་བོད་སྒྱུར་ཞུས་པ།

ཀ༽ འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དང་། ཕན་ཚུན་མཛའ་མཐུན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

332

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་ཚོགས་འདུ་འདིའི་ཐོག་མགྲོན་འབོད་གནང་བར་

ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། ཁྱེད་རྣམ་པས་བོད་དང་བོད་མིའི་ཐོག་ལ་སེམས་འཁུར་
གནང་བར་ངས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་
དོན་ཐག་མུ་མཐུད་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་བའི་ཡིད་ཆེས་ཡོད།
བོད་དོན་ནི་ལྟ་བ་དང༌། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་དོན་གནད་མིན་པར་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་
གི་བདེ་སྡུག་ཅིག་ཡིན། ཁྱེད་རྣམས་ནས་བོད་དོན་ཐོག་དོ་སྣང་གནང་གི་ཡོད་ཙང་
བོད་པའི་གནས་སྟངས་ཇི་ཡིན་གསལ་པོ་མཁྱེན་གྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག བོད་
པའི་གནས་ཚུལ་སྐོར་ད་ལྟ་ས་གནས་བོད་རིགས་གཞོན་ནུའི་རྒྱུན་ལས་ཀྱི་ཚོགས་
གཙོས་བརྗོད་ཟིན་པས་ངས་བོད་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་དགོས་དོན་མི་
འདུགད་རེས་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ཚོགས་འདུ་འདི་དང་འབྲེལ་ཆགས་ཀྱི་བསམ་ཚུལ་གཅིག་གཉིས་ཤིག་ཞུས་ན་བསམ་གྱི་འདུག །ཚོགས་འདུ་འདི་ནི་ཚོང་ལས་དང༌།
འཕྲུལ་རིག །ཚན་རིག་བཅས་ཀྱི་སྐོར་མིན་པར་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་གནད་

དོན་ཞིག་རེད། དེས་ཚན་རིག་དང༌། འཕྲུལ་རིག་གིས་འགྲོ་བ་མི་རྣམས་ཀྱི་དཀའ་
ངལ་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་མེད་པ་དེ་བསྟན་གྱི་ཡོད་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་གཞི་རྩའི་གནད་

འགག་དེ་མིའི་སེམས་ལ་ཐུག་ཡོད། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་སྐོར་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་
ཀྱང༌། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་མ་ནོར་བ་ཞིག་མ་བྱུང་ཚེ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་
པའི་ལས་འགུལ་དེ་དྲག་ཤུལ་གྱི་ལས་འགུལ་དུ་འགྱུར་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲར་གྱུར་
ཚེ་འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་དེ་ཕྱོགས་རེ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཞིག་ཏུ་འགྲོ་གི་རེད། དེར་བརྟེན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

333

འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་གི་འཐབ་རྩོད་དེ་བཞིན་དྲང་བདེན་གཙང་མ་ཞིག་གི་ལམ་དུ་

འགྲོ་དགོས་པ་རེད།
ཁྱེད་ཚོའི་དྲན་རྟེན་གྱི་དེབ་ད་ལྟ་འདི་གར་མཐོང་བའི་ནང་མེས་པོ་གན་དྷིའི་

གསུང་ཚིག་ཏུ་བཟོད་སྒོམ་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཆགས་པ་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཤོར་བའི་
ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་དེ་དངོས་གནས་བདེན་པ་རེད། གཞི་རྩ་ག་རེ་
དགོས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། ང་ཚོར་བཟོད་སྒོམ་དང༌། བྱམས་བརྩེ། གཞན་ལ་གུས་བཀུར་བྱ་རྒྱུ་དེ་དགོས་པ་མ་ཟད། ང་རང་ཚོ་སེམས་བཟང་པོ་དང་དངོས་འབྲེལ་གྱི་མཛའ་མཐུན་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། ཕན་ཚུན་འབྲེལ་ལམ་དེ་ལྟ་བ་དང༌། སྲིད་དོན། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་ཐོག་མ་བཞག་པར་སེམས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡོང་དགོས་ཀྱི་རེད།
དངོས་དོན་འབྲེལ་ལམ་ཟབ་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་གཅིག་སྒྲིལ་དང༌། ཞི་མཐུན། སྤུན་
མཆེད་ནང་བཞིན་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
ང་ཚོ་ནི་བོད་པ་ཡིན་པ་དང༌། ཡུལ་གཞན་ཞིག་ནས་ཡོང་བ་རེད། ཁྱེད་ཚོ་རྒྱ་
གར་བ་རེད། གདོང་གཤིས་དང༌། གཟུགས་དབྱིབས། སྐད་ཡིག་དང༌། གོམས་
གཤིས་སོགས་ཐ་དད་ཡིན་ཀྱང༌། རང་ཅག་ཚང་མ་འགྲོ་བ་མི་ཞིག་ཡིན་པ་གཅིག་

གྱུར་རེད། གཞི་རྩ་དེ་ཤེས་རྟོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སྐད་དང༌། གོམས་གཤིས་འདྲ་
མིན་ཡོད་པ་དེ་གནད་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཀྱི་མ་རེད། དེ་འདྲའི་མི་མཐུན་པ་དེ་ཚོས་
ང་ཚོ་ཐ་དད་དབྱེ་མི་ཐུབ། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང༌། འགྲོ་བ་མི་ཕན་ཚུན་གྱི་འབྲེལ་ལམ་
གཏིང་ཟབ་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ང་ཚོས་དགྲ་བོ་ལ་ཡང་གུས་ཞབས་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཁོང་ཚོ་ཡང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

334

འགྲོ་བ་མིའི་གྲས་ཤིག་རེད། མི་ཚེ་བདེ་སྐྱིད་ལྡན་པ་དགོས་རྒྱུའི་ཐོབ་ཐང་ལ་ནི་ཁོང་
ཚོ་ལ་ཡང་ཡོད། ང་ཚོས་བསམ་བློ་དེ་ལྟར་གཏོང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་འཛམ་གླིང་འདི་

ཉིད་ཞི་བདེར་འགྱུར་ཐུབ། བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ངས་དུས་རྟག་ཏུ་ཕན་ཚུན་གུས་བཀུར་དང༌། བྱམས་བརྩེ། སྙིང་རྗེ་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ནན་གྱིས་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་ཚོ་སྙིང་པོ་ཞིག་རེད། རང་རེ་ཚང་མར་སེམས་
རྒྱུད་བཟང་ཞན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་བྱམས་བརྩེ་དང༌། སྙིང་རྗེ་དེ་དག་
ལེགས་པའི་ཆ་དང༌། ཁོང་ཁྲོ་དང་ཕྲག་དོག་སོགས་ནི་ཉེས་ཆ་ཡིན། ལེགས་ཆ་གོང་
འཕེལ་དང༌། ཉེས་ཆ་ཆུང་དུ་གཏོང་བའི་འབད་རྩོལ་གང་ཐུབ་བྱེད་དགོས། དེ་ཚོ་ཉིན་
གཅིག་ནང་སྒྲུབ་མི་ཐུབ།

དེང་སང་གི་གནས་སྟངས་ནི་སྔོན་དང་མི་འདྲ། སྔོན་གྱི་དུས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་ཁག་

ཕན་ཚུན་སྨོས་ཅི། གྲོང་གསེབ་ཅིག་ཡིན་ནའང་དཔལ་འབྱོར་དང༌། ཆབ་སྲིད། སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་ཕལ་ཆེར་གཞན་བསྟུན་མ་དགོས་པར་གནས་སྡོད་ཐུབ་ཀྱང༌། དེང་སྐབས་གྲོང་གསེབ་ཕར་བཞག །གླིང་ཕྲན་ལྟ་བུ་ཡིན་ཀྱང་ཕན་ཚུན་རེ་ལྟོས་
བྱེད་དགོས་པ་ཆགས་ཡོད། དཔེར་ན། པ་ཀི་སི་ཐན་ནས་རྒྱ་གར་ལ་བསྟུན་དགོས་
པ་དང༌། རྒྱ་གར་གྱིས་པ་ཀི་སི་ཐན་ལ་བསྟུན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡུ་རོབ་ཚོས་
ཤར་དཀྱིལ་ཨེ་ཤ་ཡར་བརྟེན་པ་ནང་བཞིན་ཤར་དཀྱིལ་ཨེ་ཤ་ཡ་ཚོས་ཡུ་རོབ་
པར་བརྟེན་དགོས་ཀྱི་ཡོད། འཛམ་གླིང་འདི་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟེན་
དགོས་པ་འདི་ཧ་ལམ་འཛམ་གླིང་འདི་ཉིད་འཚོ་ཐུབ་མིན་ཕན་ཚུན་བརྟེན་རྒྱུར་རག་
ལས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དེ་འདྲ་སོང་ཙང་ཕན་ཚུན་མཛའ་མཐུན་དང༌། གུས་ཞབས་སྤུན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

335

མཆེད་ནང་བཞིན་མ་བྱས་མཐུ་མེད་ཆགས་ཡོད། གནད་དོན་དེར་ཁྱེད་ཚོས་མོས་
མཐུན་གནང་གི་ཡོད་དམ།

ཁ༽ ཆིག་སྒྲིལ་དང་། སྤྱོད་བཟང་། ཤེས་ཡོན།
ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཚོགས་པའི་ལས་རྟགས་འདིས་ཆིག་སྒྲིལ་དང་། སྤྱོད་བཟང༌།
ཤེས་ཡོན་གྱི་རྟགས་མཚན་སྟོན་གྱི་ཡོད་ཅིང༌། ཤེས་ཡོན་ག་རེའི་དོན་དུ་དགོས་
སམ། ཤེས་ཡོན་ཡོད་ཀྱང་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ང་ཚོའི་དམིགས་ཡུལ་མིན།

ཤེས་ཡོན་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་ན་དཀའ་རྙོག་ཚད་མེད་པ་
བཟོ་གི་རེད། མ་རེད་དམ། ཤེས་ཡོན་དང༌། སྤྱོད་བཟང་གཉིས་ལྡན་ཞིག་ཡོང་བ་
བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྤྱོད་བཟང་ནི་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང༌།
ཚིག་གཞན་ཞིག་ནས་བརྗོད་ན་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་དགོས། དཀོན་མཆོག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་མེད་གནས་ཚུལ་གཞན་ཞིག་ཡིན་ཀྱང༌། མི་ཞིག་ཡིན་

པའིཆ་ནས་མི་ཡ་རབས་ཤིག་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན།

ང་ཚོས་བདེན་པ་དང༌། བརྩེ་བ་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཞིག་

བསྐྱལ་ན་ཚེ་ཕྱི་མའི་སྐོར་ལ་བློ་གཡེང་དགོས་དོན་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་མིན་ལྷ་ཁང་དུ་

བསྐྱོད་པ་དང༌། སྨོན་ལམ་འདེབས་པ། སྔགས་བགྲངས་བ་སོགས་བྱས་ཀྱང་སེམས་རྒྱུད་དྲང་བདེན་དང་བྲལ་ཞིང༌། བྱམས་བརྩེའི་ཀུན་སློང་མེད་པ་ཡིན་ན་ཚེ་ཕྱི་མ་རེ་

བ་རྒྱག་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་ཤེས་ཡོན་དེ་སྤྱོད་བཟང་དང་མཉམ་དུ་
འདྲེས་དགོས། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་ཤོག་བུའི་སྟེང་གི་ཆིག་སྒྲིལ་མིན་པར་སེམས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

336

ཀྱི་གཏིང་ནས་བྱུང་བའི་ཆིག་སྒྲིལ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཚོ་རང་རང་སོ་སོ་དང་འདྲ་བར་འགྲོ་བ་མི་གཞན་གྱི་ཐོག་ལ་ལྟ་སྤྱོད་མ་ནོར་བ་ཞིག་འཁྱེར་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཡ་རབས་
མཛའ་མཐུན་ལྡན་པ་ཡོང་གི་རེད། ལྟ་སྤྱོད་བཟང་པོ་དེ་སྙིང་རྗེ་དང༌། བྱམས་བརྩེ་
ངོ་མ་དེ་རེད། བཟོད་སྒོམ་བྱ་རྒྱུ་དེ་སོ་སོའི་དགྲ་བོས་སློབ་པ་མ་གཏོགས་གྲོགས་པོ་དང༌། དགེ་རྒན་གྱིས་བསླབ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་དང༌། བཟའ་ཟླར་བརྩེ་
སེམས་སྟོན་རྒྱུ་ལས་སླ་པོ་ཡིན་ན་ཡང༌། བཟོད་སྒོམ་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ངོ་མ་དེ་དགྲ་
བོ་དང་གདོང་ཐུག་བྱུང་དུས་ཡོང་གི་རེད། སྐབས་དེར་མ་གཏོགས་བཟོད་སྒོམ་ཆེ་
ཆུང་ཇི་ཙམ་སླེབས་ཡོད་མེད་ཧ་གོ་མི་ཐུབ།

དེང་དུས་ཀྱི་ཚིག་སྐམ་གཅིག་པུས་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ད་ལྟ་སྐད་ཆ་
འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་བཤད། ཕྱི་ལོགས་སུ་ཐོན་པ་དང་གཏིང་བརྗེད་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་

ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོས་གང་ལབ་པ་དེ་ནང་ཁྱིམ་དུ་ཡིན་
ནའང་འདྲ། ལས་ཁུངས་སུ་ཡིན་ཀྱང་འདྲ། ལག་ལེན་བསྟར་དགོས་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན་
ང་ལ་ཆ་བཞག་ན། ང་རང་གཅིག་པུ་སྡོད་དུས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་ཐོག་ལ་འབད་
བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངས་དེ་ཚོ་ལག་ལེན་མ་བསྟར་བ་ཡིན་ན་ང་ཟོག་པོ་ཆགས་ཀྱི་
ཡོད། གང་ཡིན་ཞེ་ན། ངས་སོ་སོས་མ་བྱས་པ་ཞིག་མི་ལ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ལབ་ཀྱི་

ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་མི་གཞན་ལ་མགོ་སྐོར་བཏང་བ་རེད། དང་པོ་སོ་སོ་སོ་སོས་ཡར་
རྒྱས་བཏང་རྗེས་རང་ཉིད་ཀྱི་ལག་ལེན་བསྟར་བའི་སྒོ་ནས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་
སོགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་གཞན་ལ་སྟོན་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲ་
ཞིག་མ་བྱུང་ན་མི་གཞན་གྱིས་སོ་སོར་གུས་བཀུར་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲང་གི་མ་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

337

དབང་ཤུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་གཞན་དག་དུས་ཚོད་ཐུང་ངུའི་རིང་དབང་ཐུབ་ཀྱང་ཡུན་

རིང་གནས་མི་ཐུབ། མཧཱ་ཏ་མ་གན་དྷི་དང༌། ཇ་མ་པྲ་ཀམ་ཤི་ན་ར་ཡན་གཉིས་ནས་

སྐུ་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཁོང་རྣམ་པའི་དགོངས་ཚུལ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་དེ་སྟོན་
གནང་མཛད་པ་རེད།

ག༽ རང་ལ་བརྟག་དཔྱད་དང་། གཞན་ལ་སྐྱོན་འཛུགས།
ང་ཚོ་དེང་སང་ལམ་ལུགས་འདྲ་མིན་དང༌། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནས་སྟངས་འཁྲུག་
ཆ་ཅན་གྱི་ཐོག་ཏུ་གནས་ཡོད་ཅིང༌། གོང་དུ་ཞུས་པའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་ཁྱད་

ཆོས་དེ་དག་ལམ་ཕྱོགས་མ་ནོར་བའི་སྒང་ལ་འགྲོ་ཐབས་སུ་རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཡོངས་སློབ་ཕྲུག་ཚོགས་སྡེ་ལྟ་བུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མི་གཅིག་གིས་ནུས་པས་ལྡེང་གི་མ་

རེད། མི་མང་གི་བསམ་ཚུལ་རྣམས་ཚོགས་པ་ཆེན་པོ་བརྒྱུད་དེ་མཉམ་བསྡུས་ཀྱི་

ཁ་ཕྱོགས་སྒྱུར་བ་ཡིན་ན་ནུས་པ་གཞན་ལས་ལྷག་པ་ཡོང་གི་རེད། དེ་རིགས་ཀྱི་

ཚོགས་པ་ཚོ་ནི་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་ཚོར་ང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡོད།
དམིགས་ཡུལ་གཞིར་བཟུང་གི་ཚོགས་པ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་ཡིན་
ཞིང༌། ལས་འགུལ་དེ་རིགས་གཞན་ལ་ཞིབ་འཇུག་མ་བྱས་གོང་སོ་སོར་ཞུས་དག་
གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གཞན་ལ་སྐྱོན་འཛུགས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། འདི་

འགྲིག་མི་འདུག །ཕ་གི་འགྲིག་མི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་རྒྱུ་དེ་ལས་སླ་པོ་ཡིན་ན་ཡང་།

ཐོག་མར་སོ་སོས་སོ་སོར་བརྟག་དཔྱད་བཏང༌། འཛུབ་མོ་རང་ཉིད་ལ་བཙུགས། དེ་རྗེས་གཞན་ལ་ལབ་རྒྱུ་དེ་འོས་བབ་ཡོད། སོ་སོས་དེ་ལྟ་བུ་ལག་ལེན་བཀལ་བ་ཡིན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

338

ན། མི་གཞན་གྱི་གུས་བཀུར་ཆེན་པོ་ཞུ་གི་རེད། མ་རེད་དམ། ཐོག་མའི་དམིགས་
ཡུལ་དང༌། ལྟ་བ་ཡང་དག་གི་སྲིད་དོན་ཚོགས་པ་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་ལོ་རེ་ནས་
ལོ་རེ་ཚོགས་པ་དེ་ཚོ་སྤུས་ཚད་ཇེ་ཞན་ཇེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དེ་ག་རེ་བྱས་ཏེ་
བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། དེ་ནི་རང་རང་སོ་སོས་སོ་སོར་བརྟག་དཔྱད་མ་བྱུང་བ་ལས་བྱུང་
བ་རེད། གཞོན་ནུ་ཟེར་བ་དེ་སྤྱི་ཚོགས་གང་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཡིན་ཀྱང་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་
པོ་རེད། དེ་རིང་འདི་གར་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཚོ་མང་ཆེ་བ་ལོ་གཞོན་ཞེ་གཅིག་རེད། སྐབས་
རེ་ཁྱེད་ཚོས་རྒན་པ་ཚོར་སྐྱོན་འཛུགས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང༌། ཁྱེད་ཚོས་དྲན་དགོས་
པ་ཞིག་ལ་ནམ་ཞིག་རང་ཐོག་ཏུ་ལས་འགུལ་ཕོག་སྐབས་རང་ཉིད་གཞན་གྱིས་སྐྱོན་
འཛུགས་བྱེད་ཡུལ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད། དེ་དུས་ལས་སླ་པོ་ཡོད་པ་མ་རེད།
ངས་ནན་ཏན་གྱི་བརྗོད་རྒྱུ་དེ་སེམས་བཟང་པོ་དང༌། ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་རེད། སྤྱོད་ངན། གློ་བུར་ཁོང་ཁྲོ་ཟ་བ་ལྟ་བུ་རྐྱེན་ཆུང་ངུ་ཞིག་གིས་བསླངས་
ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང༌། སྤྱོད་བཟང་གི་རིགས་ནི་དེ་འདྲ་མིན། སྤྱོད་པ་བཟང་པོ་ཡོང་བ་ལ་
དགོང་མོ་གཅིག་དང༌། ཟླ་བ་འགའ་ཤས་ནང་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། གཅིག་བྱས་ན་ལོ་
ལྔ། བཅུ་ཉི་ཤུ་ཙམ་འགོར་རྒྱུན་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། ད་ལྟ་ནས་ཁྱེད་ཚོས་དེ་ལྟར་
འབྱུང་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ལོ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་རྗེས་ལ་ཁྱེད་ཚོ་རྒས་པོ་ཨག་
ཚོམ་ཅན་ཞིག་ཆགས་སྐབས་ཡ་རབས་ཚུལ་ལྡན་ཞིག་ཆགས་རྒྱུ་ང་ལ་ཐེ་ཚོམ་མེད།
ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན་ཅན་དྷི་སྒར་དང༌། ཨམ་བྷ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

339

ལ་ཁུལ་གནས་སྡོད་རང་རིགས་གཞོན་ནུ་རྣམས་ལ་སྩལ་བའི་དམིགས་བསལ་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ མི་ཚེའི་ལེའུ་དང་། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཐབས་ལམ།
ང་ཚོ་ཐོག་མར་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་ཆུང་ཆུང་ཤ་སྟག་རེད། ལོ་ ༡༩-༢༠ འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། ད་ཆ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཡར་རྡོག་རྡོག་འདྲ་པོ་ཆགས། ཧ་
ཅང་ཡག་པོ་རེད། མི་ཚེ་གཅིག་གི་རིམ་པ་དང་པོ་དེ་ཡོལ་བ་རེད། སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་
སྐབས་ཤིག་ཐོབ་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་སྤུས་དག་ལོས་ག་ཚོད་བྱུང་དང་མ་བྱུང་སོ་སོའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། གཅིག་ཐད་ནས་དགེ་རྒན་དང༌། གང་ཅིའི་མཐུན་རྐྱེན་ཐོག་ནས་
འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། གང་ལྟར་སློབ་སྦྱོང་གི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་རེད། མི་ཚེའི་ལེའུ་
གཅིག་རྫོགས་པ་རེད།
ད་ཆ་ལེའུ་གཉིས་པ་གཅིག་ཚུགས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བར་དུ་སློབ་
སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་འགྲོ་གི་ཡོད་མེད། གཞན་དོན་ལ་
ལྟོས་ཏེ་ཕན་ཐོགས་གང་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད། རང་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་གདེང་འཁེལ་
བ་ཞིག་དང༌། འཕྲལ་ཕུགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་གང་འདྲ་ཞིག་སྒྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མེད་སོ་སོར་
རག་ལུས་པ་རེད། རེད། ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཆོས་ལ་ཡིད་ཆེས་
དང་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། གང་ལྟར་མི་ཚེ་གཅིག་གི་རིང་

བདེ་བ་འདོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་གཅིག་གྱུར་རེད། བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་

དོན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སེལ་རྒྱུའི་དོན་དག །རང་གཞན་རོགས་གསུམ་ཚང་མས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

340

སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་དྲག་ཤོས་འདི་རེད་བསམ་
པ་གཅིག་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་དྲག་ཤོས་འདི་རེད་བསམ་པ་
གཅིག་སོ་སོས་ངོས་འཛིན་ཐོག་མི་ཚེ་སྐྱེལ་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རིག་གནས་དང༌། རིག་པ་གསར་པ་མང་པོར་བརྟག་
དཔྱད་བྱས་ནས་སོ་སོའི་ལྟ་བ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ལམ་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
ང་རང་ཚོ་སྤྱིར་བཏང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཐོག་
ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་སེམས་བཏུལ་ན་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་རྒྱུ་རེད།
སེམས་ཀྱི་ནང་ལ་བསམ་བློ་ཡག་པོ་གཏོང་སྟངས་དམིགས་བསལ་ཞིག་བྱུང་ན་མི་

ཚེ་དེ་ལ་དཀའ་ངལ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང་དཀའ་ངལ་དེ་རྒྱན་ལ་གཏོང་ཐུབ་པ་དང༌།
དཀའ་ངལ་མི་ཡོང་བ་ཞིག་ཀྱང་བྱེད་ཐུབ་མདོག་ཁ་པོ་རེད། དཔེར་ན། ལུས་པོའི་
དཀའ་ངལ་དངོས་སུ་མྱོང་བ་དེའི་ཐོག་ལ་སེམས་ལ་དངངས་སྐྲག་ཆེན་པོ་བྱས་ནས་
མི་བཟོད་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཚོར་ང་རང་ཚོའི་ཆོས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་བསླབ་བྱ་རྒྱག་གི་ཡོད། ཚོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་པའི་བསླབ་བྱ་འདི་ལག་

ཏུ་བླངས་པ་ཙམ་གྱིས་སོ་སོ་ཆོས་པ་ཡིན་དང་མིན་ཟེར་རྒྱུ་དེ་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་
རེད།
དཔེར་ན། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ལ་ཆ་བཞག་ན། སྐྱབས་གནས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ནང་

པ་རེད། སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་མ་
བླངས་ན། ནང་པ་མིན་པ་རེད། ནང་པ་ཡིན་དང་མིན་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

341

གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་བླངས་དང་མ་བླངས་དེར་ཐུག་པ་རེད། སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་ཁས་བླངས་དང་མ་བླངས་སྐོར་དེ་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་དང༌།

ལས་འབྲས་དང་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ལ་རག་ལས་ཡོད། ཁ་ནས་
དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཟེར་བ་ལས་སླ་པོ་ཡིན་ན་ཡང༌། དོན་དམ་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཟེར་མཁན་དེའི་ངོ་བོ་གང་འདྲ་ཡིན་པ། རང་བཞིན་གང་འདྲ་ཡིན་པ། དེའི་ས་

མཚམས་སམ། འགྲོ་སྟངས་གང་འདྲ་ཡིན་པ། རྒྱུ་གང་གིས་དཀོན་མཆོག་འགྲུབ་པ།
དེའི་ལག་རྗེས་སམ། འབྲས་བུ་གང་འདྲ་ཡིན་རྣམས་ཤེས་དགོས། གནས་ཚུལ་མང་
པོ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། སོ་སོའི་སེམས་ལ་དེ་ཚོ་འཆར་བ་ཞིག་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌།
མི་ཚེ་འདིའི་རིང་ལ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན། སེམས་
བཟང་པོ་བྱེད་དགོས། མི་ལ་ཕན་སེམས་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས་ཟེར་བའི་བསླབ་བྱ་འདི་

སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་བླངས་ཀྱང་རུང༌། མ་བླངས་ཀྱང་རུང༌། ལས་རྒྱུ་འབྲས་ཁས་བླངས་
ཀྱང་རུང་མ་བླངས་ཀྱང་རུང༌། ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།
རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་གང་ཐུབ་ཉམས་ལེན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དངོས་གནས་དྲང་གནས་
མི་ཚེ་གཅིག་གྲུབ་ཕྱིན་ཆད་ལ་ཡ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་ཟེར་བ་འདི་དངོས་ནས་གལ་ཆེན་
པོ་རེད། སོ་སོ་རང་ཉིད་བདེ་བ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བློ་རྩ་བ་ནས་མེད་པ་ནི་ཡོང་

ཐབས་མེད། ཡིན་ནའང་རང་འདོད་ཆེན་པོ་མེད་པར་ཉུང་ཙམ་བྱེད་དགོས། མི་
གཞན་ལའང་སོ་སོ་ནང་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་དང༌། བདེ་བ་འདོད་པའི་ཐོབ་
ཐང་ཡོད་པ། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་སོ་སོ་དང་འདྲ་བར་བརྩི་དགོས།
བསམ་བློ་འདིའི་ངོས་འཛིན་གྱི་གོ་རྟོགས་ཡོད་པའི་ཐོག་ནས་གཞན་ལ་གུས་ཞབས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

342

བྱེད་རྒྱུ་དང༌། གཞན་གྱི་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སེལ་ཐབས་ལ་བསམ་བློ་མང་ཙམ་གཏོང་དགོས། སོ་སོ་སྒེར་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བ་དེ་
ཉུང་དུ་གཏོང་དགོས། འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་མི་ཚེའི་སྙིང་པོ་ཞིག་རེད། འདི་

ག་ཚོད་ཀྱི་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེའི་ཚོད་ཀྱིས་ཏན་ཏན་སོ་སོ་ཡིན་ནའང་སེམས་
སྐྱིད་པ་ཡོང་གི་རེད།

ཁ༽ མི་ཚེའི་བརྒྱུད་རིམ་དང་། མཐའ་མཇུག་གི་བདེ་སྐྱིད།
དཔེར་ན། ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས། སློབ་གྲྭའི་འཛིན་གྲྭ་རིམ་བཞིན་ཡར་

ཐོན་ནས་མཐོ་རིམ་གྱི་སློབ་གྲྭ་མཐོ་ཤོས་ཤིག་གི་ནང་སློབ་སྦྱོང་ཐོབ། གཟེངས་
བསྟོད་བྱ་དགའ་ཆེན་པོ་ཐོབ་སོང་ཟེར་ནས་དགའ་དགའ་སྤྲོ་སྤྲོ་བྱས། སློབ་གྲྭའི་མི་ཚེ་

དེ་ལྟར་བསྐྱལ། དེའི་མཇུག་ཏུ་ལས་ཀ་བཟང་པོ་ཞིག་ཐོབ། དོན་དག་ཡོད་པ། གཏམ་
ཡོད་པ་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་ནའང༌། ཐ་མ་ཐ་མ་རྩིས་བསྡོམས་ཤིག་རྒྱག་དགོས།
དཔེར་ན། བྱུང་སོང་གི་རྩིས་ཤིག་བརྒྱབ་ན། འགོ་ནས་མར་བྱུང་དང༌། སོང་གི་ཨང་

ཀི་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་། ཐ་མ་བསྡོམས་ཆེན་གྱི་ཨང་ཀི་ཞིག་སླེབས་ཡོང་གི་རེད།
དེ་བཞིན་དུ་ང་རང་ཚོ་མི་ཚེ་འདིར་བཟང་ངན་འདྲ་མིན་འཕེལ་འགྲིབ་མང་པོ་རིམ་

བཞིན་བྱུང་ནས་ཕྱིན་པའི་ཐ་མ་ཐ་མ་དེ་ཤི་རྒྱུ་རེད། ག་ཚོད་ཀྱི་མི་རྣམ་དཔྱོད་ཆེན་པོ་
ཞིག་དང༌། ག་ཚོད་ཀྱི་ལམ་འགྲོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐ་མ་དེ་ཤི་རྒྱུ་རེད། དཔེར་
ན། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན་མི་ཚེ་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ཤིག་ལ་སླེབས་པ་རེད། ད་དུང་
ག་ཚོད་སྡོད་གྲབས་ཡོད་དམ། འདིའི་རིང་ལ་རང་གི་ལུང་པ་ལ་བསྡད་པའི་གནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

343

སྐབས་དང༌། མིའི་ལུང་པར་གྱར་བའི་གནས་སྐབས། རང་གི་ལུང་པར་བསྐྱར་དུ་
སླེབས་ཐབས་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ཐ་མ་ཐ་མ་ཐག་ཆོད་པའི་གནས་ཚུལ་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་ན། ད་ནི་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་
ཤི་བ་རེད་ཟེར་བའི་ཉིན་མ་གཅིག་ཤར་གྱི་རེད། དེ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་ལ་གྲགས་པ་
ཞིག་དང༌། ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་རེད།
དེ་ནང་བཞིན་ང་རང་ཚོ་མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ནའང་མི་ཚེའི་རིང་སྐྱིད་སྡུག་མང་པོ་
ཞིག་བྱུང་བའི་ཐ་མ་དེ་འཆི་རྒྱུ་རེད། དཔེར་ན། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན། འཆི་ཁར་སོ་སོ་བློ་
བདེ་ཤོས་ག་རེ་ཡོང་གི་རེད་ཟེར་ན། ངའི་མི་ཚེ་འདིའི་རིང་སློབ་སྦྱོང་བཟང་པོ་ཞིག་
བྱས་པ་ཡིན་ཟེར་རྒྱུ་ཡོད་ནའང་འདི་གཅིག་པུས་བློ་བདེ་བ་ཡོང་གི་མ་རེད། ངས་
མི་ཚེ་འདིར་རྒྱུ་མང་པོ་ཞིག་བསགས་ཡོད་བསམ་ནའང་ཉིན་ཐ་མ་དེར་རྒྱུས་ཕན་
ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་སོ་སོའི་བསམ་བློ་འཁོར་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་འདིས་བློ་བདེ་པོ་

ཡོང་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། མི་ཚེ་འདིར་རྐུ་མ་བརྐུས། སྐྱག་རྫུན་བཤད། ཚུལ་མིན་བྱས་

པ་ཡིན་ན་ཁྲིམས་ཁང་ལ་སླེབས་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། པུ་ལི་སིས་ཉེན་རྟོག་པས་
ཤེས་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། ཆད་པ་ཉེས་པ་ཕོག་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། གང་ལྟར་སོ་
སོའི་བསམ་བློའི་ནང་རང་བློ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཙང༌། ངས་མི་ཚེ་འདིའི་

ནང་ལ་ཐབས་སྡུག་འདི་དང་འདི་འདྲ་བྱས་སོང་བསམས་ནས་སོ་སོ་འགྱོད་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་
ཞིག་མ་གཏོགས་ཡོང་གི་མ་རེད།
མི་ཚེའི་ཐ་མ་དེ་ཤར་ཡོང་དུས་གདེང་འཁེལ་བའི་སོ་སོའི་སེམས་ནང་ལ་
དགའ་པོ་དང༌། སེམས་གསོ་གཏོང་མཁན་ཡག་ཤོས་ག་རེ་རེད་ཟེར་ན། སོ་སོའི་མི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

344

ཚེ་འདིའི་ནང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཆེ་རུང་ཆུང་རུང་སེམས་བཟང་པོ་བྱས་པ་དང༌།

ཡ་རབས་བྱས་ནས་མི་ལ་གནོད་བསྐྱལ་མེད་པ། ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་ཀྱི་མི་ལ་ཕན་

ཐོགས་བྱས་ཡོད་བསམ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། སོ་སོ་ཡིན་ནའང་འཆི་ཁར་སེམས་

པ་བློ་བདེ་ཤོས་འདིའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་རེད། སོ་སོའི་རྗེས་འབྲང་ངོ་ཤེས་ཚོས་ཀྱང་

དེ་ལ་ཕངས་སེམས་བྱེད་པ། དངོས་གནས་མི་འདི་ཡག་པོ་ཡོད་དེ། ཞེས་བསྔགས་

བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་རེད། བསྡད་པའི་རིང་ལ་བཟང་པོ་བྱས། ལྷག་བསམ་ཡག་པོ་བྱས་ན་
དངོས་གནས་དྲང་གནས་སོ་སོས་ངོ་ཤེས་པའི་དགའ་གཉེན་བློ་དཀར་ཡིན་ནའང་

རེད། སྤུན་མཆེད་ཡིན་ནའང་རེད། སྤུན་མཆེད་མིན་ནའང་རེད། ངོ་མ་ཤེས་པ་ཞིག་

ཡིན་ནའང་རེད། མི་དེ་བསྡད་པའི་རིང་ལ་རང་དོན་གྱི་བསམ་བློ་མི་གཏོང་བར་

དངོས་གནས་དྲང་གནས་གཞན་ཕན་ལྷག་བསམ་གྱི་བསམ་བློ་གཏོང་མཁན། མི་ཡ་

རབས་ཀུན་སྤྱོད་དང༌། མཛའ་ཤེས་ལྡན་པ་ཞིག་ཡོད་ཅེས་ངོ་མ་ཤེས་མཁན་གྱིས་

ཀྱང་དངོས་གནས་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པ་དང༌། ཚང་མས་ཕངས་སེམས་བྱེད་པ་
ཞིག་ཡོང་གི་རེད།
སོ་སོའི་མི་ཚེ་དེ་མ་རབས་ཤིག་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན། དེ་ཤི་བའི་ཉིན་མོ་དེར་
སོ་སོ་ཡིན་ནའང་འགྱོད་པ་སྐྱེ་རྒྱུ་དང༌། སོ་སོའི་མི་ཤེས་པ་དང་མ་ཤེས་པ་ཚོས་ད་
ཡིན་ན་མི་ཁོ་ཤི་སོང༌། སྟབས་ཡག་སོང་ཟེར་བ་ལས། མི་དེ་ཕངས་སོང་ཟེར་གྱི་མ་

རེད། དངོས་གནས་སོ་སོ་སྒེར་གྱི་མི་ཚེ་གསོན་པའི་རིང་ལ་བློ་བདེ་ཤོས་ཡོང་བ་

དང༌། མི་ཚེ་ཐ་མ་དེ་རྫོགས་པའི་ཉིན་མོ་དེར་སོ་སོའི་སེམས་ནང་ལ་སེམས་གསོ་

གཏོང་མཁན་དང༌། སྤོབས་པ་སྤྲོད་མཁན་གང་ཡོད་ཟེར་ན། མི་ཚེ་ཡ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

345

ཟེར་བ་འདི་ཡོད། འདི་དངོས་ནས་རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད།

ག༽ སློབ་སྦྱོང་གི་དགོས་དམིགས་དང་། མི་ཚེའི་བདེ་སྐྱིད།
ང་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་དགོས་དོན་གང་ཡིན་ནམ། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དོན་
དག་ཡིན་ནམ། སློབ་སྦྱོང་གཅིག་པུས་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་གི་ཡོད་ན། འཛམ་བུ་གླིང་

ནང་སློབ་སྦྱོང་ཚད་མཐོན་པོ་ཐོབ་པའི་མི་དེ་དག་གང་འདྲ་འདུག །སློབ་སྦྱོང་བྱས་
པའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེ་བདེ་སྐྱིད་སྤེལ་བའི་རྒྱུ་མ་ནོར་བ་ཡིན་ན། རྒྱུ་མ་ནོར་བ་
བསྒྲུབས་ཕྱིན་ཆད་འབྲས་བུ་ངེས་པར་དུ་ཡོང་དགོས་པར་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཐག་
ཆོད་དགོས་ཀྱང་འདི་མི་འདུག །སློབ་སྦྱོང་ཨང་ཀི་དང་པོ་ཡོད་པའི་མི་དེ་ཚོར་གྲ་
མ་འགྲིགས་མང་པོ་ཐོན་བསྡད་མཁན། སེམས་འཁྲལ་དང་སྡུག་བསྔལ་ནང་ཚུད་པ་མང་པོ་འདུག །དེས་ག་རེའི་རྟགས་བསྟན་གྱི་ཡོད་ཟེར་ན། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དེ་
འབྲས་བུ་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བར་ངེས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་རྗེས་
ལ་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད་དེ། དེ་མི་ཡོང་བ་དེས། དེའི་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་མི་འགྲོ་བ་རེད། ཤེས་བྱ་དེ་བདེ་སྐྱིད་སྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་རེད་
མ་གཏོགས། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན། བདེ་སྐྱིད་ཡོང་དགོས་པ། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་མེད་ན་བདེ་སྐྱིད་མེད་པའི་ཁྱབ་པ་ཡོད་མ་རེད། འདི་ང་ཚོས་མིག་གིས་མཐོང་

གསལ་རེད། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། བསམ་བློ་གཏོང་ཕྱོགས་ཡ་རབས་
དང༌། བཟང་པོའི་གོམས་གཤིས་ཡག་པོ་ཡོད་ན། ཕལ་ཆེར་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་

འབྲེལ་བ་ངེས་ཐུབ་པར་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

346

བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་ངས་བཤད་པ་བཞིན་ང་
རང་ཚོའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་བའི་སྐབས་སུ་ང་ལ་སྡུག་པ་གཅིག་བྱུང་ན། ང་ལ་དཀའ་ལས་

ཁག་པོ་མང་ཙམ་བྱུང་ན། ང་ལ་ལམ་འགྲོ་མེད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་མཁན་སུ་ཡང་

མེད། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་སྐྱིད་པ་གཅིག་དང༌། བདེ་བ་གཅིག །སྡུག་བསྔལ་ཉུང་
ཙམ་བྱུང་ན་བསམ་གྱི་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་ཕྱི་ལ་འདྲ་ཆགས་ལོས་
དང༌། གདོང་གི་རྣམ་འགྱུར་འདྲ་མི་འདྲ། སྒྲ་འཇོག་སྟངས་འདྲ་མི་འདྲ། གོས་གྱོན་
སྟངས་འདྲ་མི་འདྲ་ཡོད་ན་ཡང་གང་ལྟར་སོ་སོའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ངའི་མི་ཚེ་འདི་
གང་འདྲ་བྱས་ཡོང༌། ད་རང་བཙན་ཞིག་ཐོབ་ཡོང་མི་ཡོང༌། བོད་ལུང་པ་ལ་ལོག་ཐུབ་ཡོང་མི་ཡོང༌། སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པའི་མཇུག་ཏུ་ལག་འཁྱེར་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཡོང་
མི་ཡོང༌། དེ་རྗེས་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཡོང་མི་ཡོང་སོགས་བསམ་བློ་འཁོར་གྱི་འདུག་གམ། རྨི་ལམ་ཚུན་ཆད་ལའང་གཏོང་གི་མི་འདུག་གམ། གཏོང་བ་དེ་ང་སྐྱིད་
པ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པའི་རང་བདེ་དོན་གཉེར་གྱི་བསམ་བློ་དེ་ང་རང་ཚོར་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པའི་དབང་གིས་སེམས་ནང་ལ་བསུབ་དུ་མེད་པ་ཞིག་དང༌།

སེལ་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་གིས་རེད། འདི་སྐྱོན་མ་རེད།
ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཞིག་ཡོད་ན་བློ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སིམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་

ཚོར་བ་བདེ་བ་ལ་དགའ་ཞེན་བྱེད་པ་དང༌། ཚོར་བ་མི་སྡུག་པ་ལས་ཡིད་ཕྱིར་བྱུང་
ནས་འདི་མ་བྱུང་ན་བསམ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོང་རྒྱུ་རེད། དེ་
འདྲའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འདིའི་ཐོག་ནས་བདེ་བ་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་སེལ་བ་
དེ་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་དང༌། ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

347

ང༽ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འབྱུང་རྩ་དང་། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད།

ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་བདེ་བ་འདོད་པ་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན། འདི་

འབྱུང་ཁུངས་རྩ་བ་ཡ་རབས་ཡིན་པས་ང་ཚོས་ཡ་རབས་བྱེད་དགོས། འདི་ངས་

རང་དགར་བཤད་པ་མིན། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ལོ་བཞི་བཅུ་ཞེ་གྲངས་ལ་སླེབས་
སོང༌། རང་གི་ཉམས་མྱོང་ནས་བལྟས་ན་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བའི་རྩ་བ་ཡ་རབས་ལ་ཐུག་
འདུག །རང་ལ་ཡིན་ནའང་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡ་རབས་ལ་ཐུག་འདུག །ང་རང་ཚོ་བོད་སྤྱི་པ་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བའི་རྩ་བ་ཡ་རབས་རེད། རྒྱ་
གར་བ་ཡིན་ནའང་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་ཡིན་ནའང་རེད། བདེ་སྐྱིད་ཡོང་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡ་
རབས་རེད། ངས་རྒྱ་གར་བ་གཅིག་ཐུག་ནའང་འདི་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཞིག་
ཐུག་ནའང་འདི་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། སུ་ཐུག་ནའང་འདི་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱིན་ཆད་རྒྱ་མི་ཐུག་
ནའང་འདི་ཤོད་རྒྱུ་རེད། འདི་ནི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཡིད་ཆེས་དང་ངེས་པ་
རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པ། སོ་སོའི་ཉམས་མྱོང་གི་ཐོག་ནས་ཁ་གྲག་རྒྱུ་ཞིག་རེད། འདི་བྱུང་བ་

ཡིན་ན་སོ་སོ་སྐྱིད་པ། སོ་སོ་དང་ཆབས་ཅིག་སོ་སོ་ཡོད་སའི་གྲོང་གི་ནང་ལ་བརྡབ་
གསིགས་མི་གཏོང་བ། གཞན་ལ་གཉའ་གནོན་མི་བྱེད་པ། ཐུབ་ཚོད་མི་ཤོད་པ་ཞིག་
ཆགས་ཀྱི་རེད།
མ་རབས་བྱས་ན། སོ་སོས་མ་རབས་ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་བྱས་པའི་ཞོར་
ལ། སོ་སོ་ཡོད་སའི་མི་གཞན་དག་ལ་ཐུབ་ཚོད་འགྲོ་སར་ཐུབ་ཚོད་བཤད། ཐུབ་
ཚོད་མ་འགྲོ་སར་མགོ་སྐོར་བཏང༌། མཐོ་བ་ལ་ཕྲག་དོག་དང་། དམའ་བ་ལ་གཉའ་གནོན། མཐོང་ཆུང་ཁྱད་གསོད། མཉམ་པ་ལ་འགྲན་སེམས། གང་ལྟར་བློ་ངན་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

348

མང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་མཇུག་ཏུ་སྐད་ཆ་ཤོད་སྟངས་དང༌། ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་
སྟངས་རྣམས་ཀྱང་ཕྲག་དོག་འགྲན་སེམས་དང༌། མཐོང་ཆུང་ཁྱད་གསོད་དེ་དག་རྗེས་
སུ་འབྲངས་ནས་ཡིད་ཀྱི་བསམ་བློ་དང༌། ངག་གི་སྨྲ་བརྗོད། ལུས་ཀྱི་ཀུན་སྤྱོད་ངན་
པ་རྣམས་ཐོན་ནས་དགྲ་མེད་པར་དགྲ་སྣོན་མ་ཆགས། གྲ་མ་འགྲིག་མེད་སར་གྲ་མ་འགྲིགས་སླེབས་ཡོང་གི་རེད། བསམ་བློའི་ནང་ལ་ང་ལས་ལྷག་པ་མེད་པ་ཞིག་དང༌།

ང་ལས་ལེགས་པ་ཞིག་མེད་ན་བསམ་པ། ང་དྲག་ཤོས་ཤིག་ལ་སླེབས་ན་བསམ་པ།
ང་ཚང་མའི་གཉེན་ལ་ཕྱིན་ན་བསམ་པ། ང་ཚང་མས་སྤྱི་མོས་ཡོང་བ་ཞིག་ཆགས་ན་

བསམ་པ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡིན་ནའང༌། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་
དང༌། ལུགས་དང་མཐུན་པའི་ཡ་རབས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པའི་ལམ་ལ་འགྲོ་མ་ཐུབ་
ན་ཡོང་རྒྱུ་དེ་སོ་སོར་མིས་འཕྱ་དམོད་བྱེད་པ། དགྲ་མེད་སར་དགྲ་སྣོན་མ་སླེབས་
མཁན། མིས་དམའ་འབེབས་བྱེད་ཡུལ་ཆགས་པ་ང་ཚོས་མཐོང་ཆོས་རེད།
རྒྱ་གར་ནང་ཆ་བཞག་ན་དཔེར་ན། གན་དྷིས་གང་འདྲ་གནང་འདུག དེང་སང་
ཇ་ཡེ་པ་ཀ་ཤི་ན་ར་ཡན་གྱིས་གང་འདྲ་གནང་གི་འདུག །ཁོང་རང་ཚོས་སོ་སོའི་
དངུལ་ཁུག་རྒྱོང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། སོ་སོ་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ནང་ལ་བསྡད་

ནས་དབང་ཆ་འཛིན་གྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། སོ་སོས་འགོ་འདྲེན་གཏོང་གི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཕྱིན་ཆད་མི་མང་གི་མོས་པོ་བྱུང་བའི་མཚམས་ལ་ངས་མི་མང་གི་མགོ་དེར་
བསྡད། ངས་དབང་ཟིན། ངས་དགའ་གཉེན་བློ་དཀར་དེ་རྣམས་ཡར་འཐེན་བསམ་
པའི་བསམ་བློ་རྩ་བ་ནས་མེད་པའི་ཐོག་ལ་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་སོ་སོའི་ནུས་པ་
གང་ཡོད་མི་མང་གི་ཐོག་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་རྒྱུ་དང༌། མི་མང་ལ་ཁེ་ཕན་སྒྲུབ་པའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

349

དོན་དུ་བཏོན་ནས་དཀའ་ལས་རྒྱག་གི་ཡོད། གན་དྷི་ལྟ་བུ་སྤྱི་མོས་ཡོད་པ་ཚང་མས་
དངོས་གནས་དྲང་གནས་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ཏོག་ལྟ་བུར་བཀུར་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད་དེ། ཁོང་རང་གིས་དབང་ཆ་མ་ཟིན་པར་བཞུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་
ང་རང་ཚོས་མི་ཚེའི་ནང་ཡ་རབས་ཟེར་མཁན་དེ་དང༌། བཟང་པོ་བྱེད་རྒྱུ། འབྲེལ་
བ་རྟག་པར་ཡོང་མཁན་གྱི་རོགས་པ་མི་དེ་ཚོར་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བློ་མཐུན་
པའི་གྲོགས་པོ་བྱེད་རྒྱུ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སྙིང་བསྟན་པའི་མཛའ་བོ་བྱེད་རྒྱུ།
གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རོགས་རམ་བྱེད་པ། གཅིག་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཡོང་དུས་འཁྱེར་
རོགས་བྱས། ལམ་འགྲོ་འདྲ་མེད་པའི་སྐབས་རོགས་རམ་བྱས་པ་ཡིན་ན། ཡ་རབས་

ཟེར་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་གོ་དགོས་པ་ལས། ང་ཚོ་ཆོས་བྱེད་ཟེར་ནས།
སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག་རྣམས་ལ། །
བྱང་ཆུབ་བར་དུ་བདག་ནི་སྐྱབས་སུ་མཆི། །
བདག་གིས་སྦྱིན་སོགས་བགྱིས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས། །

འགྲོ་ལ་ཕན་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་འགྲུབ་པར་ཤོག །
ཅེས་ཁ་ནས་དེ་ལྟར་བཤད། འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རང་གི་འཁྲིས་ལ་ཡོད་པ་
རྣམས་ལ་ཁ་དགྲ་རྣ་དགྲ་བསགས། ཕྲག་དོག་དང་འགྲན་སེམས་བྱས། དེ་མིན་པའི་

འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་འཛམ་བུ་གླིང་ས་ཕྱོགས་གཞན་དག་ལ་སྡོད་མཁན་ང་ཚོ་དང་
ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་མེད་མཁན། ཐག་རིང་པོ་ཡོད་མཁན་སེམས་ཅན་དེ་ཚོའི་དོན་དག་ལ་ངས་བདེ་བ་དང་ལྡན་པ། སྡུག་བསྔལ་དང་བྲལ་བ་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་བཤད་
ན། སྐྱག་རྫུན་རེད། སྔོན་ལ་རང་གི་འཁྲིས་དེར་ཡོད་པ་ཚོར་འཆམ་པོ་དང༌། རོགས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

350

པ་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས།

ཅ༽ ནང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་། ༸རྒྱལ་བའི་བསླབ་བྱ།
ང་ཚོས་ཡ་རབས་བྱས། དམན་ས་བཟུང་ན་མི་མ་རབས་བྱེད་མཁན་གཅིག་

དང་ཐུག་དུས་སྐབས་རེ་ང་ཚོར་གྱོང་ཕོག་གི་རེད། དེ་འདྲའི་གྱོང་ཕོག་རྒྱུའི་ཉེན་
ཁ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་ན། དེའི་གནས་སྐབས་སུ་སྤྱི་པའི་དོན་དག་དང༌། ཡང་སྤྱི་
ཚོགས་ཀྱི་སྡེ་ཆེ་ས་དེ་འདྲ་ལ་ཕན་གནོད་འབྲེལ་གྱི་ཡོད་མེད་བརྟག་དཔྱད་བྱས་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། སོ་སོ་མི་གཅིག་ལ་གྱོང་ཕོག་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་དེ། མ་
རབས་ཧམ་པ་བྱེད་མཁན་དེའི་ངན་བྱུས་དེ་གའི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ཚོགས་
པ་དང༌། སྤྱི་ཡོངས་ལ་གྱོང་ཆེ་བ་ཕོག་པ་དང༌། གནོད་འཚེ་ཆེ་བ་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད་
ན། དེ་ལ་ལན་སློག་དགོས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ནང་ལ་ལན་སློག་རྒྱུ་བཤད་ཡོད།
ཡིན་ནའང༌། ཆགས་སྡང་དང༌། ཁྲོ་སེམས་མ་འདྲེས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱུ་མཚན་
ལྡན་པའི་ལན་སློག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ནང་པའི་ཆོས་ཐོག་ནས་བཟོད་པ་སྒོམ་
དགོས། ཉེས་བརྡུང་བཏང་ན་བཟོད་པ་སྒོམ་དགོས་ཟེར་དུས། མི་འགའ་རེས་བྱབ་
ཆུང་ལྟ་བུ་མཐོང་གི་འདུག །འདི་འདྲ་མ་རེད། བྱབ་ཆུང་ལ་འགྲོ་གི་འདུག་དང་མི་

འདུག་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་དཔྱད་དགོས། རྒྱུ་མཚན་མེད་ན་བྱབ་ཆུང་དང་། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ན་བྱབ་ཆུང་མ་རེད། ལན་སློག་པར་དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ་ཞིག་

ཡིན་ན། དེར་ཕམ་འཁྱེར་དགོས། ཕམ་འཁྱེར་བ་དེ་གཟི་བརྗིད་ཅན་ཞིག་རེད། རྒྱུ་
མཚན་ཞིག་འདུག་ན། ཕམ་ཁ་འཁྱེར་བར་ལན་སློག་དགོས། རྒྱུ་མཚན་དང་ལྡན་པ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

351

ཡིན་དུས་ལན་སློག་པ་དེ་གཟི་བརྗིད་རེད། ལན་མ་སློག་པར་ཕམ་འཁྱེར་བ་དེ་ནོར་
འཁྲུལ་རེད།
ང་ཚོས་བླ་མ་ལ་ཕྱག་དབང་འདྲ་ཞུས། སྲུང་མདུད་འདྲ་ཞུས་ཏེ་སྐེ་ལ་གྱོན་ནས་མ་རབས་བྱས་ནས་གང་ཡང་མེད། མ་ཎི་ཞིག་བགྲངས། དེའི་ཐོག་གཞི་རྩའི་ཡ་

རབས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཡོད་ན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཡན་ལག་རེད། ཡ་རབས་ཟེར་བ་དེ་
ལག་ལེན་ལ་འགེལ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཙང་ཁག་པོ་འདུག་གམ། སྐེ་ལ་སྲུང་མདུད་ཅིག་

གྱོན་རྒྱུ་དང༌། ལག་པར་འཕྲེང་བ་ཞིག་འཁྱེར་རྒྱུ་དེ་ལས་སླ་པོ་རེད། ང་ཚོ་ཆོས་ཀྱི་
སྙིང་པོ་མ་ནོར་བ་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་རང་ཚོ་འདིར་ཐུག་པ་ཡིན་ཙང་བཤད་པ་རེད།
འདི་ངའི་བསླབ་བྱ་ཡིན། ང་ཚོར་མི་ལུས་གཅིག་ཐོབ་ཡོད། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཁས་བླངས་
རུང་མི་ཚེ་འདིར་སྐྱིད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ཡ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་
བ་ཡིན་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཕན་པ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་ཐག་ཆོད་པ་རེད། མི་ཚེ་མ་

རབས་ལ་སྐྱེལ་གྱིན་བསྡད་ན། སྐྱེ་བ་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། ངན་སོང་སྡུག་བསྔལ་
ལས་སྐྱོབ་བྱེད་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཟེར་བ་ཁ་ནས་ག་ཚོད་བཤད་རུང་མ་བཤད་རུང་སྒྲུང་རེད། མི་ཚེ་མ་རབས་ལ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་རེ་བ་རྒྱག་
ས་མེད་པ་ཐག་ཆོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཡ་རབས་བྱེད་དགོས།

ཆ༽ བོད་མིའི་བདེ་སྐྱིད་དང་། བཟང་སྤྱོད་ཀྱི་གཟི་བརྗིད།
ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་པས་སོ་སོའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ལར་རྒྱ་ཞེན་ཁོག་མ་
བརླག་པ་བྱེད་དགོས། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོ་སེམས་ཤུགས་ཡག་ཐག་ཆོད་འདུག ཁ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

352

སེང་རྒྱ་མི་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་ཁྱེད་ཚོས་བསུན་པོ་བཟོས་སམ། ཡག་པོ་བྱུང་འདུག དེ་དང་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པ་དགོས། རེ་བ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ང་
ཚོའི་རྩོད་པ་འདི་དགའ་མིན་དགའ་མདོག་གི་གནས་ཚུལ་མིན། ང་ཚོ་ལྟ་བ་དང་གྲུབ་
མཐའ། རིང་ལུགས་གཅིག་ལ་འདོད་པ་ཁེངས་མིན་གྱི་གནས་ཚུལ་ནས་བྱུང་བ་མིན།

རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་མང་གི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དོན་དག་ལ་ཐུག་པ་རེད།
མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་ན། ང་ཚོ་ལྟ་བ་ལ་རྩོད་པ་མེད་ལ། གྲུབ་མཐའ་ལ་རྩོད་པ་མེད། རིང་ལུགས་ལའང་རྩོད་པ་མེད། མི་རིགས་ལའང་རྩོད་པ་མེད། འོན་ཀྱང་ང་
ཚོར་བདེ་སྐྱིད་མེད་ཅིང་། མི་ལ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པས་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་
མང་ལའང་བདེ་སྐྱིད་དགོས་པའི་ཐོབ་ཐང་ལོས་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ཏུ་
ང་ཚོས་རྩོད་པ་རྒྱག་གི་ཡོད། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་སེམས་ཤུགས་ཡག་པོ་ཡོད་
པ་འདི་མ་ཉམས་པའི་ཐོག་ནས། རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཚོགས་ཀྱི་དཀྱིལ་ལ་སྤྱོད་ལམ་ཡག་
པོ་བྱེད་དགོས། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་ལ་རྒྱ་དང༌། སོ་སོ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་

ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་བསྟན་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། སྤྱིར་བཏང་བོད་མིར་ཚང་
མས་བསྟོད་བསྔགས་དང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོར་འདི་ལྟ་བུའི་གཟི་བརྗིད་

དང༌། མཚན་མཐོང་ལ་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་མ་བརླག་པ་བྱེད་དགོས། སྔོན་མ་ནས་བོད་པ་
རྣམས་ཡག་པོ་ཡོད་ཀྱང་། ད་ཆ་ལོ་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་སོང་རྗེས་ལོ་རེ་ལོ་རེ་སྡུག་ཏུ་འགྲོ་
གི་འདུག་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་མེད་པ་ཞིག་དགོས། དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགད་ལྟའི་རྒྱ་གར་གཞུང་གི་སྲིད་དབང་འཛིན་མཁན་ཚོས་ད་ལྟའི་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་ང་ཚོར་རྒྱབ་སྐྱོར་ཡོད་དང་མེད་ཟེར་བ་དེ་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

353

སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་གི་རེད། ཡིན་ནའང་སྲིད་བྱུས་དེ་མིས་ཟིན་བསྡད་ཡོད་

པ་དང༌། མིའི་བསམ་བློ་མང་གཙོ་ཡིན་པའི་མི་མང་གི་ཐོག་ནས་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་

རེད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་སློབ་གྲྭར་ཆ་བཞག་ན། སློབ་གྲྭ་ནང་གི་སློབ་ཕྲུག་ནང་ཚགས།

གྲོགས་པོ་གྲོགས་མཆེད་ཚོའི་སར་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་མཚན་མཐོང་ལ་རྒྱ་ངོམ་ཐུབ་

པ་ཞིག་དང༌། བསྟན་ཐུབ་པ། ང་ཚོ་བོད་པའི་དོན་དག་འདི་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ།

ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་དང༌། རྒྱ་མི་རིགས་ཁག་ཁག་ཡིན་པ། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་

རྣམས་རྒྱ་མི་རིགས་ཀྱི་འོག་ལ་བསྡད་ན་ཁེ་གྱོང་གང་འདྲ་ཡོད་པ། བོད་ལུང་པ་བོད་
པའི་ལག་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་བོད་པས་འཛིན་སྐྱོང་བྱེད་སྟངས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ང་

ཚོས་དྲིལ་བསྒྲགས་ཀྱི་ཡི་གེ་སྐམ་པོ་ཞིག་བཀྲམས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་གར་གྱི་

སློབ་གྲྭའི་ནང་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཁྱེད་རང་ཚོ་མཉམ་དུ་ལྟོ་ཆས་ཟས། སློབ་སྦྱོང་མཉམ་
དུ་བྱས། འཛིན་གྲྭ་མཉམ་དུ་ཚོགས། མཉམ་དུ་གཤིབ་ནས་སྡོད་མཁན་ཚོར་བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་བསྟན་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། གཤིབས་པའི་དུས་ཡུན་འདིའི་རིང་

ཁོང་ཚོར་སློབ་གསོ་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཤིན་ཏུ་རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། དེ་

འདྲ་བྱས་ན་ཁྱེད་རང་ཚོས་སོ་སོའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་སྲིད་དོན་གྱི་

དྲིལ་བསྒྲགས་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

དོན་སྙིང་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭ་བ་ཚོའི་ནང་དང༌། དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭའི་ལས་བྱེད་

དགེ་རྒན་དང༌། ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ནང་ལ་བོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་གང་འདྲ་

ཞིག་ཡོད་མེད་དང༌། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གོམས་གཤིས་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ། བོད་
མི་རིགས་ལ་སོ་སོའི་ཐོབ་ཐང་དེ་སོ་སོའི་ལག་པར་ཡོད་ན། ཨཧྥ་རི་ཀ་ལྟ་བུ་རང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

354

བཙན་དེ་རིང་ཐོབ་པ་དང༌། སང་ཉིན་ནང་འཁྲུག་རྒྱག་མཁན་དེ་ཞིག་ཡིན་དང་མིན།

ང་ཚོས་རང་བཙན་རྩོད་པ་འདི་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་ཡིན་མིན་སོགས་ཉི་མ་དང་ཟླ་

བ་གཤིབས་ཏེ་སྡོད་པའི་རིང་གསལ་བཤད་བྱེད་ཐུབ་ན་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་འདུགརྒྱ་གར་བའི་སློབ་ཕྲུག་དང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གྱི་ནང་ལ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་
སྡུག་ངོས་གསལ་པོ་ཐུབ་པ་དང༌། བོད་པའི་དཀའ་ངལ་ལ་ཤ་ཚ་སླེབས་ཐུབ་པ། རྒྱབ་སྐྱོར་སླེབས་ཐུབ་མཁན་བྱུང་ན་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ལ་འགྱུར་བ་ཐེབས་ཀྱི་

རེད། སྲིད་བྱུས་ཟེར་བ་དེ་སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན། སྐབས་བསྟུན་སྐབས་བསྟུན་འགྱུར་
བ་འགྲོ་མཁན་ཞིག་རེད། གང་ལྟར་ཕྱིན་ཆད་ལུང་པའི་ནང་མི་དྲག་རྣམས་ཤེས་ཡོན་
ཅན་གྱི་ནང་ནས་ཐོན་ཡོང་གི་རེད། རྩ་བའི་བོད་མི་མང་གི་བདེ་སྡུག་གི་གནས་ཚུལ་
ཐོག་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་ཕྲུག་མི་རེ་ངོ་རེས་སེམས་འཁུར་བླངས་ནས་བྱེད་ཐུབ་
ན། ངའི་ངོས་ནས་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་ག་དུས་
ཡིན་ནའང་རྒྱ་མཚོ་ཆུ་ཐིགས་ཀྱི་འབྲེལ་མཚོན་རྒྱག་ཐུབ་ན་ཕན་གྱི་རེད། འདི་སྐོར་
དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག དེ་མིན་གཞན་དག་ང་ལ་ཞུ་རྒྱུ་ཅང་མི་

འདུག ཁྱེད་རང་ཚོ་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་
སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༡༩ ཉིན། ཨམ་བྷ་ལའི་མཐོ་སློབ་ཀྱི་སློབ་ཐོན་པ་ཚོར་ལག་འཁྱེར་གནང་བའི་མཛད་སྒོའི་ཐོག་སྩལ་བའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

355

བཀའ་སློབ།

ཀ༽ དགེ་རྒན་གྱི་ལས་རིགས་དང་། གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་གཞགདེ་རིང་འདིར་གྲོགས་པོ་ཚོར་ཞུ་རྒྱུ་ལ། ཁྱེད་རང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་སློབ་ཕྲུག་ཐོན་
པ་ཚོར་ལག་འཁྱེར་སྤྲོད་རྒྱུའི་མཛད་སྒོར་ཆེད་འབོད་གནང་བ་ལྟར་བཅར་ཏེ་དགའ་
པོ་བྱུང༌། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་གི་ཡིན། སློབ་སྦྱོང་ཐོན་ཏེ་དེ་
རིང་ལག་འཁྱེར་ཐོབ་མཁན་སློབ་ཕྲུག་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཡིན་ནའང་སེམས་ནང་དགའ་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་མཁན་ཡིན་ནའང་དགའ་པོ་ཡོད་ཀྱི་རེད།
ངས་དེ་རིང་འདིར་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ཐོག་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་དང༌། འཚམས་
འདྲི་ཞུ་གི་ཡོད། འདི་འདྲའི་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པ་ལ་སློབ་ཕྲུག་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་
ཀྱང་འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད་རེད་ལ། གཉིས་ནས་དགེ་རྒན་ཚོས་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་

རིང་ལའང་དམིགས་བསལ་གྱི་ལྟ་རྟོག་བྱས་པ་ཡིན་དུས་ད་ལྟ་དགེ་རྒན་ཚོ་ལ་ངས་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡིན། སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུའི་བྱ་བ་འདི་གཞན་ཕན་གྱི་ལས་ཀ་བཟང་

པོ་ཞིག་ཡིན་དུས་ངས་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡིན། ལོ་མང་པོའི་སྔོན་ནས་གཞན་ཕན་
གྱི་ཀུན་སློང་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌། མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ནས་མི་རབས་ལ་ཤེས་
ཡོན་གྱི་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུའི་བསམ་བློ་བཟང་པོ་ཞིག་འཁྱེར་ཏེ་སློབ་གྲྭ་
འདི་བཙུགས་པ་ནི་མི་རྣམས་ཀྱིས་བྱས་རྗེས་བཟང་པོ་ཞིག་རེད། རྗེས་སུ་ཡི་རང་

ཡོད། དེ་རིང་འདིར་དམིགས་བསལ་ཞུ་རྒྱུ་མང་པོ་གང་ཡང་མི་འདུག་པས་ཚིག་ཁ་
ཤས་ཤིག་ཞུས་ན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

356

ཁ༽ སློབ་དེབ་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་དང་། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་།

ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་ཐོབ་པ་རྣམས་དེབ་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་རྐྱང་རྐྱང་ཞིག་ལ་

མ་ལུས་པ་བྱས་ཏེ་ཤེས་ཡོན་དེ་ཉིན་རེའི་འཚོ་བ་སྐྱེལ་རྒྱུར་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་པ་
ཞིག་དང༌། དེ་དང་སྦྲེལ་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བཤད་པ་ཡིན་ན།
རྒྱ་གར་ནང་གི་སློབ་གྲྭའི་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་སྟངས་རྣམས་དབྱིན་ཇིའི་ལུགས་སྲོལ་ཤ་
སྟག་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ལ་ལེགས་ཆ་ཡོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་གར་ལུང་པར་སོ་སོའི་གཤིས་ལུགས་སམ། སོ་སོའི་གོམས་གཤིས་ཡོད་པ་དེ་དང་རིག་གསར་ཤེས་ཡོན་
གཉིས་ཕར་ཚུར་ཆ་སྙོམས་སམ། སྦྲེལ་མཐུད་བྱེད་རྒྱུ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་
གྱི་འདུགཡང་ཚིག་གཞན་ཞིག་ནས་བཤད་ན། སོ་སོའི་ལུང་པར་ཡོད་པའི་གཤིས་

ལུགས་འདི་རྣམས་གཙོ་བོ་སེམས་ལ་ཕན་པའི་ཡོན་ཏན་རེད། དེང་དུས་རིག་

གསར་ཤེས་ཡོན་འདི་རྣམས་སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་བཏང་
སྟེ་ང་ཚོའི་གཟུགས་པོའི་བདེ་སྐྱིད་སྒྲུབ་རྒྱུ་འདི་རེད། མི་ལ་སེམས་དང་གཟུགས་པོ་
གཉིས་ཀའི་བདེ་སྐྱིད་དགོས་པ་ཡིན་ཙང་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་དང༌། བསམ་བློ་ཡར་
རྒྱས་གཉིས་པོ་དེ་མཉམ་སྤྱོད་བྱ་རྒྱུ་དགོས་མཁོ་ཡོད།
དེ་ནས། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་རིམ་པ་

གཅིག་རྫོགས་ཏེ་རིམ་པ་གཉིས་པ་ཞིག་འགོ་ཚུགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོའི་
མི་ཚེ་བསྐྱལ་རྒྱུའི་གནས་དུས་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་བསྡད་ཡོད་དམ་ཟེར་ན།
འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ལ་ཆ་མཚོན་ན་དྲན་འཕྲུལ་དང༌། དངངས་སྐྲག་ཆེན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

357

པོ། ལམ་སེང་ལམ་སེང་འགྱུར་རྐྱེན་ཡོང་མཁན་ཞིག་ཡོད། བྱེ་བྲག་རྒྱ་གར་ལ་ཆ་བཞག་ན། ལུང་པ་ཆེན་པོ། ཤེས་རིག་ཐོག་ལ་ལོ་རྒྱུས་ལྡན་པའི་ཕྱུག་པོ་ཡོད་མཁན།
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཐོག་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་དང༌། མིའི་གྲངས་འབོར་
ཐོག་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གནས་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་
ལ་མ་འོངས་པར་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས། མ་འོངས་པར་འགན་ལེན་བྱེད་མཁན་སུ་ཡང་མེད་པས་སོ་སོར་ཐུག་ཡོད།
ག་རེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་ན། དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དུས་བློ་སྟོབས་ཞུམ་མེད་ཀྱི་འབད་བརྩོན་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སྙིང་སྟོབས་ཞུམ་མེད་ཀྱིས་

འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས་རང་ཤེད་དང༌། རང་དོན་ཁོག་བཅུག་གིས་སྨྱོ་མཆོངས་ལ་ཟེར་བ་མིན། ངས་རེ་འདུན་ཞུ་རྒྱུ་ལ། སྙིང་
སྟོབས་ཞུམ་མེད་ཀྱིས་འབད་བརྩོན་བྱེད་པ་དེ་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་གི་གཞི་རྩར་

བརྟེན་པ་ཞིག་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ང་ཚོ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ནུས་པ་འདི་

དག་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཀླད་པ་ཕྱུག་པོ་ཆགས་ཡོད་པ་དེ་བེད་སྤྱོད་ཡག་པོ་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་
གི་གཞི་རྩ་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་རེད། ལག་ཆ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་དེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་

ཀུན་སློང་བཟང་པོ་དགོས་པ་རེད། མི་བཟང་པོ་ཞིག་བྱེད་པ་དང༌། མི་ཡ་རབས་ཤིག་

བྱེད་པ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་རང་འདོད་ཉུང་ཙམ་བྱེད་པ། གཞན་དག་ལ་གུས་བརྩི་མང་ཙམ་བྱེད་པ། དྲང་པོ་བྱེད་པ་བཅས་བྱུང་ན་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་རིང་ལ་ཡང་

སྐྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད། ངས་ལབ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

358

པ་འདི་ཁྱེད་རང་ཚོའི་བློ་ལ་བབས་ཀྱི་འདུག་ན་འདི་དག་ངེས་པ་བྱས་ཏེ་རྗེས་སུ་ལོ་
མང་པོ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་སྔ་མ་ང་ཚོ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པའི་སྐབས་ལ་ཏཱ་ལའི་བླ་མས་ང་
ཚོར་འདི་འདྲ་བཤད་བྱུང་བསམ་པ་བྱས་ཏེ་ལག་ལེན་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་རོགས་
ཞུ་རྒྱུ་འདི་ཡིན། ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད། ཡང་བསྐྱར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་
རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ཉིན། བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་བཅོ་བརྒྱད་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ དཀའ་སྤྱད་དང་ལེན་དང་། སྙིང་སྟོབས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།
དེ་རིང་ང་རང་ཚོ་དྷ་རམ་ས་ལའི་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་ཕྲུ་གུ་ཕོ་མོ་ཚོ་དང༌། འདི་
གའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རང་ཚོ་ཚང་མར་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཙམ་ཕྱིན་པའི་དུས་ཆེན་
གྱི་ཐོག་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད། འདས་པའི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ཁྱེད་རང་
ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཧུར་ཐག་བྱས་ཏེ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་མི་སྡོད་པར་གྲུབ་
འབྲས་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་པར་བརྟེན། ངས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སོ་སོས་ལག་གྲོན་གཏོང་རྒྱུ་གང་
ཡང་མེད་པར་རོགས་རམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྡོད་དགོས་པ་ཡིན་དུས་གཙོ་བོ་རྒྱ་གར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

359

གཞུང་དང༌། ཡང་སྒོས་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་ཁག་ཚོས་ཆེ་ཞོགས་ཆུང་ཞོགས་ཐོག་ནས་རོགས་རམ་མང་པོ་ཞིག་བྱས་ཡོད་པས། དེ་རིང་གོ་སྐབས་འདིའི་ཐོག་
ལ་རོགས་རམ་གནང་མཁན་ཚོའི་བཀའ་དྲིན་དྲན་པ་དང་སྦྲགས། དེ་དག་ལ་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་རིང་འདིར་ང་རང་ཚོ་འཕྲད་པ་དགའ་པོ་བྱུང༌། དེ་སྔ་ས་ཆ་འདི་ཁུལ་ལུང་

སྟོང་འདྲ་པོ་མ་གཏོགས་གང་ཡང་མེད་པ་རེད། མིའི་རིགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་དང༌།
འབད་བརྩོན་ལ་བརྟེན་ནས་ད་ཆ་རྩེད་མོའི་རྩེད་ཐང་ཞིག་བཟོས། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་
འཛོམས་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་ཞིག་ཆགས་པ་རེད། གང་ལྟར་གནས་ཚུལ་འགྱུར་
འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང༌། འགྱུར་བ་དེ་ཡང་བཟང་པོའི་ངོ་བོ་ལ་འགྱུར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་
རེད། མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པའི་དཀའ་ངལ་གྱི་ཐོག་ནས་བཟང་དུ་བཟང་དུ་དང༌།
མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་སུ་འཛོམས་སུ་ཕྱིན་ནས་ལེགས་པའི་ཕྱོགས་ལ་འགྱུར་བ་འགྲོ་
གི་ཡོད་རེད། དེ་ཡོང་བའི་རྩ་བ་ནི་ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་སྙིང་སྟོབས་དང༌། དཀའ་ངལ་
དང་ལེན་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་རེད། ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་གྱར་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་

སྐོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ང་རང་ཚོའི་རྩ་བའི་བོད་སྤྱི་དོན་སྒྲུབ་
རྒྱུ་དང༌། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་གལ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ལ་ན་གཞོན་ཚོའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་
ཐོག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་འགན་ཆེ་ཤོས་སུ་བརྩིས་པ་རེད། འདས་པའི་

ལོ་རྒྱུས་དེའི་ནང་ལ་ང་རང་ཚོའི་གྲུབ་འབྲས་དྲག་ཤོས་ཤིག་དང༌། བློ་གདེང་འཁེལ་
བ་གཅིག་ནི་ཤེས་ཡོན་ཐོག་ལ་སྤུས་དག་ལོས་དང༌། གནས་ཚད་མཐོན་པོ་ལོན་མིན་

ལ་མ་ལྟོས་པར་རྩ་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་རྩ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཚུགས་ཡོད་པ་རེད། ང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

360

ཚོས་འདས་པའི་དུས་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་ཕྱི་མིག་ཞིག་བལྟས་ན་གཞི་ནས་རྗེས་སུ་
ཡི་རང་དང༌། སྤོབས་པ་རྙེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག །ཤེས་ཡོན་གྱི་གཞི་རྩ་དེའི་ནང་

ལ་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད། དེའི་ནང་ཚན་གྱི་བྱེ་བྲག་གཅིག་ལ་

ཕྲུ་གུ་ཆུང་ཆུང་ཚོར་དམིགས་བསལ་གྱི་བདག་པོ་སྤྲད་ནས་ལུས་པོ་འཚར་ལོངས་
འཐུས་མ་ཤོར་བ་ཞིག་དང༌། སློབ་སྦྱོང་ལ་འཐུས་མ་ཤོར་བའི་ཆེད་དུ་འདི་གའི་བོད་
ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེས་མཚོན་བུ་གསོ་ཁང་རྣམས་འགོ་འཛུགས་བྱས་པ་རེད། ལྷག་དོན་ད་ལྟ་དྷ་རམ་ས་ལར་ཚུགས་པའི་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་འདི་ནས་བུ་ཕྲུག་སྟོང་ཕྲག་འགའ་
ཤས་ཤིག་ལ་ལོ་ཡུན་དེའི་རིང་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་ནི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་
ཀྱི་ཡག་པོ་རེད། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྐྱེ་དགོས་པ་ཡིན་དུས་དེ་རིང་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་
བྱུང༌།
འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་རིང་ལ་ང་རང་ཚོར་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་མེད་པ་དང༌།
དཀའ་ངལ་ཆེན་པོའི་འོག་ལ་མཐུན་རྐྱེན་མ་འཛོམས་པའི་དཀའ་ངལ་ཁྱད་དུ་བསད་

དེ་དཀའ་ངལ་དང་ལེན་བྱས་པ་རེད། དཀའ་ལས་རྒྱག་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་དེའི་རིང་ལ་རྫོགས་ཚར་བ་རེད། ཁ་ཤས་ཚེ་འཕོས། ཁ་ཤས་འདི་ནས་འཕོ་
ལེན་ཕྱིན་པ་རེད། ལོ་ཡུན་དེའི་རིང་ལ་མི་རྙིང་པ་རྫོགས་ཀྱིན་རྫོགས་ཀྱིན་གསར་པ་
སླེབས་ཀྱིན་སླེབས་ཀྱིན་བྱས་པ་རེད། དེ་དག་གི་ལག་རྗེས་དང་གྲུབ་འབྲས་རྣམས་ང་
ཚོས་མཐོང་བའི་ས་ཆ་འདིའི་སྒང་ལ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། ཐོག་མའི་གཞི་རྩ་འཛུགས་
པའི་སྐབས་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དེ་དག་གི་བཀའ་དྲིན་དང་ལས་ཀ་བྱས་པའི་བྱས་

རྗེས་དེ་ཟུབ་ཏུ་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡག་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །གང་ལྟར་ད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

361

ཆ་གཞི་རྩ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཚུགས་ཡོད་པས་ད་དུང་དེའི་སྒང་ལ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐུབ་པ་
ཞིག་ད་ལྟ་ཕན་ལ་ཡང་བྱས་པ་རེད། ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས་ཟེར་རྒྱུ་
ཡིན།

ཁ༽ དེང་དུས་ཀྱི་ལམ་སྲོལ་དང་། བོད་པའི་དྲི་མ།

དྷ་རམ་ས་ལའི་ས་ཁུལ་འདིར་བོད་མིའི་ཕྲུ་གུ་ཁེ་གཙང་ཡོད་པའི་སྒྲིག་
འཛུགས་བཙུགས་པ་འདི་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་

མི་འདྲ་བ་ཞིག་དང༌། ཡུལ་པ་ཚོ་ལས་ང་ཚོ་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་བཙུགས་པ་གང་ཡང་མ་རེད། འདིའི་ཉེ་སྐོར་ལ་ཡོད་པའི་སྒ་དྷི་བའི་ཕྲུ་གུ་

ཚོ་དང༌། རྒྱ་གར་བའི་ཕྲུ་གུ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་གཅིག་པ་རེད། ཕུང་པོ་ཤ་རུས་ལས་
གྲུབ་པ། མི་ཡིན་པ། བདེ་སྐྱིད་སྒྲུབ་པའི་ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ། སྡུག་བསྔལ་སེལ་རྒྱུའི་

ཐོབ་ཐང་ཡོད་པ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་འདྲ་འདྲ་རེད་མ་གཏོགས་ཁྱད་པར་གཏན་ནས་མེད། ཡིན་ན་ཡང་འདིར་སྒྲིག་འཛུགས་ཟུར་པ་ཞིག་དང༌། དམིགས་བསལ་ཆགས་
པ་འདི་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ཆགས་པ་རེད། མི་

ཡིན་པ་འདྲ་འདྲ་ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོ་རང་གི་ལུང་པ་བཞག་ནས་མིའི་ལུང་པར་གྱར།
དཀའ་ངལ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཞིག་གི་འོག་ལ་བསྡད་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ང་

ཚོའི་གནས་ཚུལ་འདི་འདྲ་ཆགས་པ་རེད། ང་ཚོའི་སྒྲིག་འཛུགས་འདིའི་རྩ་བ་དཀའ་

རྙོག་ཅིག་ལ་ཐུག་ཡོད། ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པའི་ནང་ལ་རང་གི་ལུང་པ་བྲལ་ནས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

362

བསྡད་པའི་གནས་ཚུལ་འདིའི་འོག་ནས་ང་རང་ཚོའི་ཆོས་དང༌། ཤེས་རིག །གཞིས་

ཆགས་སོགས་ཀྱི་ལས་དོན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང༌། རྩ་བ་ང་རང་ཚོའི་བོད་སྤྱི་
པའི་དོན་དག་དང་འབྲེལ་ནས་བསྡད་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོས་གནས་ཚུལ་དེ་སེམས་ལ་ངེས་པ་བྱས། གནས་ཚུལ་དེ་ཤེས་པ་བྱས། གནས་ཚུལ་དེ་གཞི་ལ་བཞག་པའི་སྟེང་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་མ་ཡལ་བ་དང༌།

བོད་པའི་དྲི་མ་མ་བརླག་པའི་ཐོག་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་སྲོལ་དང་མཐུན་པ་ཞིག་བྱེད་
དགོས།
དགེ་རྒན་ལས་བྱེད་ཚང་མས་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་
གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་རྣམས་ཡོད་པའི་སྟེང་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་གནས་ཚད་ཡོད་པ་
དང༌། དེང་དུས་ཀྱི་མི་གྲལ་ལ་སླེབས་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། ང་རང་ཚོར་དེ་སྔ་ནས་ཡོད་པའི་གོམས་གཤིས་དང༌། ཤེས་རིག་གི་ནང་ལ་མུ་མཐུད་ནས་ཉར་

དགོས་པ་ཡོང་གི་རེད། དོར་བྱ་རྣམས་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད། ཕུན་སུམ་ཚོགས་
པའི་ཆ་མུ་མཐུད་ནས་འཛིན་དགོས་པ་རྣམས་མུ་མཐུད་ཟིན་པའི་ཐོག་ལ། དེང་དུས་
ཀྱི་ཤེས་ཡོན་རྣམས་བསྣན་ཏེ་འདབ་ཆགས་སྒྲོ་གཤོག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་ནམ་འཕང་གཅོད་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དམིགས་ཡུལ་བཟང་

པོ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་བྱིས་པ་གང་ལ་གང་

འཚམ་ཞིག་ལ་རོགས་མགོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། གཉིས་ནས་ས་ཡ་དྲུག་ཙམ་ཡོད་
པའི་མི་རིགས་ཤིག་གི་དོན་དག་ལ་ཐུག་ནས་བསྡད་ཡོད། ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་
ན་གཞན་ཕན་གྱི་བྱ་བ་ཟེར་བ་ཧ་ཅང་གི་ཡག་པོ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

363

ལས་ཀའི་ཁུར་ལེན་བྱེད་མཁན་ཚོས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས། ད་ལྟ་བར་དུ་བྱས་པ་ལ་
ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། མ་འོངས་པ་ལའང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།

ག༽ བརྗེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བྱམས་བརྩེའི་བསམ་པ།
དེ་ནས་གཙོ་ཆེ་བ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཚོ་སྔོན་མ་ང་ཚོ་བུ་གསོ་ཁང་ཐོག་མར་ཚུགས་ཡོང་དུས་མཚོ་ཀོ་མོག་དེའི་འཁྲིས་ལ་དུས་དྲན་གྱི་གླིང་ཀ་གཏོང་གི་ཡོད།
དེ་དུས་ང་ཚོ་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་གང་ཡང་མེད། སྐྱོ་པོ་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད། ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཡང་སྐྱོ་པོ། ཆུང་ཆུང༌། གདོང་ལ་ཐོར་པ་མང་པོ། མགོ་ལ་ཤུ་བ་མང་པོ། སྣ་ལུད་ཚིར་ཚིར་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད། ད་ཆ་དེའི་དུས་ཚོད་ཡོལ་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་
ཚང་མ་སྲ་ཐག་ཐག་དང༌། ཧྲག་ཧྲག་ཆགས། ཧ་ལམ་མིའི་མི་གྲལ་ལ་ཚུད། གཞོན་
ནུ་དར་མའི་གྲལ་ལ་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། ད་ལྟ་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན། ང་ཚོ་
བོད་པ་ཡིན་པ་དང༌། ང་ཚོ་དམིགས་བསལ་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་འཕྲད་ནས་གནས་

བསྡད་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། ཁྱེད་རང་ཚོས་ད་ལྟ་ཕན་ལ་ཡིན་ནའང་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་ཐག་
བྱས་ཡོད་ལ། ད་དུང་ཡིན་ནའང་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།
ཉིན་མ་གཅིག་ཡིན་ན་ཡང་དུས་ཚོད་ཆུད་ཟོས་མ་ཕྱིན་པ་དང༌། ལེ་ལོ་དང༌།
སྒྱིད་ལུག་གི་དབང་དུ་མ་བཏང་བར་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཧུར་བརྩོན་བྱེད་དགོས། ཀླད་པའི་
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་ལག་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་མི་ཚེ་བསྐྱལ་
རྒྱུའི་ཐབས་ལམ་འཚོལ་རྒྱུ་དེ་ཡང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་སོ་སོ་སློབ་སྦྱོང་ཐོན་པའི་མཚམས་ལ་དངོས་ཡོད་གནས་སྟངས་དེའི་འོག་ལ་རང་རང་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

364

མི་ཚེ་བསྐྱལ་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་སེམས་ལ་ངེས་པ་བྱེད་
དགོས། གཙོ་བོ་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་དང༌། ང་རང་ཚོ་ལ་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་

སྐད། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་གཤིས་ཀ་བཟང་པོའི་ཆ་མང་པོ་ཡོད། དེ་རྣམས་བརྗེད་
མི་རུང་ཞིང་། ང་ཚོ་དུས་རྟག་ཏུ་བོད་པ་ཡིན་བསམ་པའི་བསམ་བློ་དེ་མ་བརྗེད་པ་
བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།
དེའི་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོ་མི་ཡིན་པ་རེད། མི་ཟེར་བ་དེ་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ན་

ཡང་མི་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། མིའི་ཚོས་གཞི་དང༌། དབུལ་
ཕྱུག །གྲལ་རིམ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་མི་ཚང་མ་བདེ་བ་འདོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་
མི་འདོད་པ་ཤ་སྟག་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ལ་ཆ་བཞག་ན། དགེ་རྒན་ནམ། ནང་ཁྱིམ་གྱི་ཕ་མ་ལྟ་བུས་བྱམས་པོ་བྱེད་མཁན་བྱུང་ན་སོ་སོའི་སེམས་ལ་དགའ་པོ་
ཡོང་གི་འདུག་གམ། སོ་སོར་རྔན་པ་སྤྲོད་མཁན་ཞིག་དང༌། བསླབ་བྱ་བཟང་པོ་བྱས།
འཛུམ་པའི་བཞིན་བསྟན་ནས་བྱམས་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་
སྐྱིད་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་དགའ་པོ་ཡོང་བ། དེ་བཞིན་དུ་སོ་
སོས་ཀྱང་མི་ལ་ཕར་བརྩེ་པོ་བྱས། བྱམས་པོ་བྱས། དགའ་པོ་བྱས་ན་མི་དགའ་པོ་
ཡོང་གི་རེད།
ང་རང་ཚོ་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་ལ་དུས་ནམ་ཡང་བརྗེད་མི་རུང་བ་དང༌། ང་

ཚོས་གལ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། སེམས་བཟང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་
རེད། སོ་སོའི་མི་ཚེ་ཐོག་མར་འགོ་ཚུགས་པ་དེ་ཕ་མའི་བྱམས་བརྩེའི་འོག་ནས་
འཚར་ལོངས་བྱས་པ་རེད། སོ་སོ་རང་མགོ་མ་ཐོན་པའི་ཆུང་ཆུང་གི་སྐབས་ལ་ཕ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

365

མས་བྱམས་བརྩེས་བསྐྱངས་པ་དེ་ལ་སོ་སོ་དགའ་ཚོར་ཇི་ཙམ་ཡོང་བ་དེ་མ་བརྗེད་པ་བྱས་ནས། སོ་སོའི་མི་ཚེ་དེའི་རིང་ལ་ཡང་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་མི་གཞན་དག་ལ་

བྱམས་པ་དང༌། བརྩེ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་མ་བརྗེད་པའི་ཐོག་ནས། གཞན་ལ་ཕན་བཏགས།
གཞན་ལ་གནོད་མ་བསྐྱལ་བ་བྱས། གཞན་དག་ལ་རླུང་མང་པོ་མ་བསྟན་པ། གཞན་དག་ལ་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ཞིག་བསྟན་གྱི་ཡིན་ན། སོ་སོ་མི་ཚེ་སྐྱིད་པ། སོ་སོ་
སྡོད་སའི་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་ལ་འཆམ་པ། དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ཞི་བདེ་བག་
ཕེབས་ཡོང་གི་རེད།
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང་ཆབས་ཅིག་རྩ་བའི་མིའི་གཤིས་ཀ་བཟང་པོ་དེ་གལ་
ཆེན་པོ་རེད། མི་བཟང་པོ་ཞིག་བྱ་རྒྱུ་དང༌། བྱམས་པ་དང༌། བརྩེ་བའི་ཚོར་བ་ཡོད་
མཁན་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས། དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཡིན་
གཅིག་མིན་གཅིག་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས། ཁྱེད་རང་ཚོ་ད་ལྟ་ཆུང་ཆུང་གི་སྐབས་
ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་རོགས་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། དཀའ་ངལ་ཡོང་དུས་སོ་
སོས་དང་ལེན་བྱས་ཏེ་མདུན་ལ་འགྲོ་བ་དང༌། མི་གཞན་དག་གི་སྒྲུབ་མ་ཐུབ་པ་དེ་ཚོ་
སོ་སོས་སྔོན་ལ་ཁས་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། དེ་མིན་དཀའ་ངལ་ཡོད་སར་མི་
གཞན་དག་བཏང༌། སྐྱིད་པོ་ཡོད་ས་ལ་སོ་སོ་སྔོན་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་བྱ་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཆུང་ཆུང་གི་སྐབས་ནས་བཟང་པོར་གོམས་པ་བྱེད་དགོས། མི་ལ་རོགས་བྱེད་
པ་དང༌། མི་ལ་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་པ་དེ་ནི། ང་ཚོའི་མི་ཚེའི་ནང་གི་སྙིང་པོ་རེད།

ང༽ འཛམ་གླིང་གི་དཀའ་ངལ་དང་། གཞན་ཕན་སེམས་བཟང་།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

366

དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་རྙོག་དྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། མི་

མང་པོ་བློ་ཕམ་དགོས་པ་ཡོང་གི་ཡོད་རེད། དེ་ག་རེའི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་དམ་

ཟེར་ན། གཞན་ལ་བརྩེ་བ་དེ་ཉུང་དུ་ཕྱིན། རང་གཅིག་པུ་སྐྱིད་པ་ཞིག་དང༌། ལེགས་
པ་ཡོང་བའི་བསམ་བློ་དེ་རྟའི་སྲབ་ལྟ་བུས་འཐེན་མཁན་མེད་པར་རང་མ་གཏོགས་

བསམ་རྒྱུ་མེད་པའི་གནས་ཚུལ་དེའི་འོག་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོང་གི་

ཡོད་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་གཞན་
ཕན་གྱི་བསམ་བློ་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌། གཞན་དོན་བསམ་མཁན་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་

ན། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་དོན་དམ་གྱི་མཛའ་བརྩེ་ཡོང་གི་རེད། དོན་དམ་གྱི་

འཆམ་པོ་ཡོང་གི་རེད། དོན་དམ་གྱི་མཉམ་རུབ་ཡོང་གི་རེད། ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱི་

ཐོག་ནས་འཛམ་བུ་གླིང་སྤྱིའི་སྡུག་བསྔལ་སེལ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད།

ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ལ་ཆ་བཞག་ན། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་མིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད།
མིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ཀྱང་ག་ཚོད་ཐུབ་ཐུབ་
མི་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌། མི་ཡ་རབས་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་མོས་

མཐུན་ཡོད་དམ། འཛུམ་ཤིག་ཤིག་བྱས་ན་མོས་མཐུན་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་རེད།
དེ་ང་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཡིན། གནས་ཚུལ་ག་ནས་བལྟས་ན་ཡང༌། བཟང་པོ་བྱེད་

རྒྱུ་ཟེར་བ་དེ་རྩ་བ་གཅིག་ལ་ཐུག་ཡོད། ངའི་བསླབ་བྱ་དང༌། བསམ་འཆར་གང་ཟེར་

ཡང་དེ་ཡིན་པས། དེ་ཁྱེད་རང་ཚོའི་སེམས་ལ་ངེས་པ་གྱིས། ཤེས་སོང་ངམ།

དེའི་ཞོར་ལ་བོད་པ་གཞན་དག་མང་བ་བལ་གོས་ཚོང་བར་ཕྱིན་པ་རེད། ཁྱེད་

རང་ཚོ་གང་འཚམ་ཞིག་དེ་རིང་འདིར་ང་ཚོ་འཕྲད་པ་རེད། ང་ཚོ་ཚང་མ་བོད་མི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

367

རིགས། བློ་དཀོན་མཆོག་ལ་གཏད། ཟས་རྩམ་པ་བཟས། ཁ་ནས་མ་ཎི་བགྲང་མཁན་
གཅིག་པ་རེད། ད་ཕན་ལ་ལོ་ཉི་ཤུ་ཙམ་གྱི་དུས་ཡུན་གང་ལ་གང་འཚམ་རིང་པོ་ཕྱིན་

པ་རེད། དེའི་རིང་ལ་ཕྲུ་གུ་མང་པོ་གསར་དུ་སྐྱེས། སྐྱེས་ནས་འཚར་ལོངས་བྱས། ད་
ཆ་མི་རྒན་པའི་གྲས་ལ་ཚུད་པའི་དུས་ཡུན་ཕྱིན་པ་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་

བློ་བཏང་དུས། ང་རང་ཚོ་རང་གི་ལུང་པ་བྲལ་ནས་མིའི་ལུང་པ་ལ་དུས་ཡུན་དེ་ཙམ་
ཕྱིན་ནས་ཐབས་སྐྱོ་པོའི་བཟོ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་བློ་
བཏང་ན། ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཟི་འོད་དང༌། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བརྩི་མཐོང་

དེ་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་བརླག་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉམས་གུད་ཕྱིན་ཡོད་པ་མ་རེད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༩ ལོའི་དུས་སྐབས་ལ་ང་རང་ཚོའི་ཐོབ་ཐང་ངམ། ང་ཚོར་གནས་
སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་མཁན་ཚོའི་
མིག་སྔ་ལ་བསྟན་ནས་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་ཇེ་བཟང་ཇེ་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་མ་གཏོགས་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་མེད། དེ་ནི་ང་རང་ཚོའི་རྩ་བའི་འཐབ་རྩོད་འདི་

དྲང་བདེན་ཡིན་པ་ཞིག་དང༌། ཡ་རབས་ཡིན་པ། རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཡིན་པ་བཅས་ལ་

བརྟེན་ནས་བྱུང་བ་རེད། དུས་ཡུན་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་ཡང་ང་རང་ཚོའི་རྩ་དོན་གྱི་གནས་

ཚུལ་ཇེ་གསལ་ཇེ་གསལ་དང༌། ཇེ་བདེན་ཇེ་བདེན། རྩ་བ་བརྟན་པོ་ཞིག་ཆགས་པ་
འདི་ང་རང་ཚོ་སྤོབས་པ་སྐྱེད་འོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་རིང་ང་ཚོ་འདིར་ཐུག་པའི་ཞོར་
ལ་ལབ་པ་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོ་དོན་དག་མེད་པར་ཡིད་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་བསྡད་ན་
དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཡིད་ཞུམ་པ་མེད་པ་དང༌། སེམས་བག་ཕེབས་པོ། སྐྱིད་པོ་
ཞིག་གི་ངང་ནས་རྩ་བའི་ང་རང་ཚོའི་སྤྱི་དོན་ཐོག་ལྷག་བསམ་མ་བརྗེད་པ་དང༌། མ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

368

བརླག་པ་ཞིག་རྩ་བར་འཛིན་དགོས་ཀྱི་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། ཁྱེད་རང་ཚོ་རྒན་བྱིས་

ཚང་མ་ལ་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༨ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༧ ཉིན། ཀ་ཏར་གནས་སྡོད་བོད་རིགས་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་བ་སུམ་ཅུ་སྐོར་ཁག་གཅིག་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ བོད་མིའི་གཟི་བརྗིད་དང་། ནམ་འཕང་གཅོད་ས།
ཁྱེད་རང་ཚོ་ཐུག་སྟེ་དགའ་པོ་བྱུང༌། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་
ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སའི་གོ་སྐབས་ཐོབ་པའི་སྐབས་ལ་སློབ་སྦྱོང་
ཐོག་ལ་ཤུགས་རྒྱག་དགོས་པ་མ་གཏོགས། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་ནང་ལ་མགོ་གཡེངས་ཏེ་བསྡད་ན་དོན་དག་ཡོད་པ་མ་རེད། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་ནང་སློབ་གྲྭར་
སྡོད་རྒྱུ་དེ་སློབ་སྦྱོང་གི་དོན་ལ་བསྡད་པ་ལས་དང་དོད་སློབ་སའི་བཟོ་འདྲ་པོ་དང༌།
མགོ་གཡེང་གུང་སེང་གཏོང་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་ཙང་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་པའི་རིང་ལ་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། ལྷག་དོན་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་
ནི་རང་གི་ལུང་པ་བྲལ་ནས་མིའི་ལུང་པར་གྱར་བསྡད་ཡོད། ཕ་མའི་གནས་སྟངས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

369

དང༌། སོ་སོའི་གནས་སྟངས་གང་ཅིའི་ཆ་ནས་གང་ལྟར་ལུང་པ་འདི་གའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་
དང་གཏན་ནས་འདྲ་གི་མ་རེད། ལུང་པ་འདིའི་ཕྲུ་གུ་ཚོར་དངུལ་གྱི་འགྲོ་སོང་གཏོང་
རྒྱུ་ཡོད་པ་དང༌། བཏང་ན་བབས་འོས་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་

ལ་གཏོང་རྒྱུ་ཡོད་པ་མ་རེད་ལ། བཏང་སྟེ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོས་
གཟི་བརྗིད་སྟོན་ས་དང༌། ནམ་འཕང་གཅོད་ས་དེ་ལོ་རེ་ལོ་རེའི་སློབ་སྦྱོང་འཛིན་གྲྭའི་
ནང་མཇུག་ཏུ་མ་ལུས་པར་གྲལ་མགོར་སླེབས་ཐུབ་པའི་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་རེད་
མ་གཏོགས། དེ་མིན་ང་ཚོས་དང་དོད་བྱེད་པ་དང༌། སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་བྱེད་པའི་འོས་

བབས་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་རེད། སྐྱོ་པོ་རེད། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོའི་ནང་འཁྱམས་སྡོད་བྱས་ན་གྲོགས་པོ་ངན་པས་བསླད་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པས་
གཟབ་གཟབ་བྱས་ན་ཡག་པོ་རེད།
དེ་སྔ་ང་རང་ཚོའི་བོད་གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་པན་ཅ་མ་རི་དང༌། ཌལ་ཧོར་སློབ་གྲྭ་
ལྟ་བུའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལོ་ཡང་ཆུང་
ཆུང་རེད། གཉིས་ནས་ས་ཆ་ཁད་ཆུས་ཡིན་ཙང་གྲོགས་པོ་ངན་པས་བསླད་པའི་ཉེན་
ཁ་མེད། གྲོང་ཁྱེར་ཆེན་པོ་དང༌། མཐོ་སློབ་ནང་ཕྲན་བུ་གུ་ཡངས་པ་དང༌། རང་དབང་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དང༌། དགེ་རྒན་དང༌། བསླབ་བྱ་བྱེད་མཁན་ཡང་སོ་སོ་རང་ཉིད་མ་

གཏོགས་ཞེད་སྣང་འཚེར་སྣང་བྱེད་ས་མེད་པ། ཁྱེད་རང་ཚོ་ད་ཆ་ལོ་ཚོད་ཀྱང་དར་མར་སླེབས། ཁྲ་ཁྲ་ཟིང་ཟིང་དང༌། སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་བྱ་རྒྱུར་རང་བཞིན་གྱིས་དགའ་

མོས་ཡོད་པ། ཕྱིན་ཆད་སོ་སོའི་མི་ཚེ་རིང་པོའི་ནང་དཀའ་ངལ་གང་འདྲ་ཡོང་དང་
མི་ཡོང༌། སོ་སོའི་མི་རིགས་ཁེ་ཕན་ག་རེ་ཡོང་མིན་བསམ་བློ་མ་འཁོར་བ་བྱས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

370

འཕྲལ་སེལ་སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་བྱས་ཏེ་འཁྲབ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ཡག་པོ་མི་འདུག །མི་

ཚེའི་རིང་ལ་སྣང་བ་སྐྱིད་པོ་བྱས་ཏེ་སྡོད་ཐུབ་པའི་རྒྱུ་དངོས་པོའི་ཤུགས་ཡོད་པ་
དང༌། ངོ་ཤེས་མི་ཚང་ཡག་པོ་ཡིན་ན་དངུལ་གྱིས་ཕོངས་ཀྱི་མ་རེད། ཉིན་མ་གཅིག་

དཀའ་ལས་ཁག་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང་ལྟ་མཁན་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོ་དེ་འདྲ་
མ་རེད། ང་ཚོར་རྒྱུ་དངོས་པོའི་ཐོག་ནས་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད། གལ་སྲིད་ཁྲིམས་ཁང་དང༌། སྐོར་སྲུང་བའི་ལག་པར་སླེབས་སོང་ན་ང་ཚོ་ལུང་པ་
མེད་པའི་མི། མགོན་མེད་སྐྱབས་མེད་ཀྱི་མི་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོར་སྙིང་རྗེ་བྱེད་
མཁན་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། ང་ཚོས་བག་མེད་བྱས་ན་ཡག་པོ་གཏན་ནས་མེད། སོ་
སོའི་སྒེར་གྱི་ཐོག་ལ་ཡང་དཀའ་ངལ་ཡོང་རྒྱུ་དང༌། ང་རང་ཚོ་མི་རིགས་ཀྱི་ཆ་ནས་
བརྩིས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཕན་ཐོགས་གང་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད།

ཁ༽ འཁུར་མེད་བཏང་སྙོམས་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་བྱ།

འོ་ན་ང་ཚོས་དངོས་གནས་གང་བྱེད་དགོས་ཟེར་ན། མི་ཡ་རབས་ཤིག་དང༌།

སློབ་སྦྱོང་ལ་དང་འདོད་ཡོད་མཁན། དཀའ་ངལ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་ཐུབ་པའི་མི་

མཁྲེགས་པོ་ཞིག་བྱེད་དགོས། དཀའ་ངལ་ག་ཚོད་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། དེ་ལ་
བཟོད་བསྲན་དང༌། དེ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། དཀའ་ངལ་བྱུང་ན་ཕྱི་བཤིག་རྒྱག་མཁན་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདྲེན་རེད། དཀའ་ལས་
བརྒྱབ་བསམ་པ་ཞིག་དང༌། དེ་ལ་གདོང་ལེན་བྱེད་བསམ་པའི་མི་མཁྲེགས་པོ་ཞིག་
བྱུང་བ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་མི་རིགས་ལ་ཕན་གྱི་རེད། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ཡང་ཕན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

371

ཡོང་གི་རེད།
ང་ཚོ་ལུང་པ་མེད་མཁན། བཙན་བྱོལ་བའི་གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་ལ་སོ་
སོར་སེམས་ཤུགས་མཁྲེགས་པོ་ཡོད་ན་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཞིག་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །བྱས་ཙང་ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་
ཐག་བྱས། སྤྱོད་པའང་ཡག་པོ་བྱེད་དགོས། གང་བྱུང་མ་བྱུང་བྱེད་པ་དང༌། འཁུར་མེད་བཏང་སྙོམས་སྡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་བྱེད་མི་རུང༌། འཛིན་གྲྭའི་ནང་ངོ་ཤེས་པའི་

རྒྱ་གར་བ་ཚོས་དངུལ་གཏོར་བ་ནང་བཞིན་གྱི་ལད་མོ་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་མེད་ལ།
བྱེད་དགོས་དོན་ཡང་མེད། ང་ཚོས་འགྲན་ས་སློབ་སྦྱོང་དང༌། མི་མཁྲེགས་པོའི་ཐོག་
ལ་འགྲན་དགོས།
དེ་ནས་ངས་རྟག་ཏུ་ཤོད་པ་བཞིན། མི་ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་
རེད། དཔེར་ན། ཁ་ས་ནང་པའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཁ་ཤས་སླེབས་
ཡོད་འགྲོ། ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་དང༌། སྟོན་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རླབས་ཆེན་
པོའི་མཛད་པ་རྣམས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བཤད་པ་ལ་ག་རེ་ཧ་ལས། བཤད་པ་ཙམ་གྱིས་ཕན་གང་ཐོགས། ང་རང་ཚོས་དེ་བཞིན་བྱེད་དགོས་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དད་གུས་ཡོད་པ་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཡིད་ཆེས་ཡོད་པ་
ཡིན་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཆོས་ཟབ་མོ་ཡོད་པ་དང༌། མི་ལ་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་པ་
ཞིག་བྱེད་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སྡིངས་ཆའི་སྒང་ནས་ནང་པའི་ཆོས་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
རེད། ནང་པའི་ཆོས་དེ་དེང་སང་གི་དུས་ཚོད་ལ་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཁ་ནས་བཤད་
བསྡད་པ་གཅིག་པུས་ཕན་གྱི་མ་རེད། རང་ཉིད་ལ་ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་དང༌། མི་གཞན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

372

དག་ལ་གནོད་མ་བསྐྱལ་བར་རོགས་རམ་བྱ་རྒྱུ་དེ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་རེད།
མི་ཚེ་ཡ་རབས་ཤིག་སྐྱེལ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན། སོ་སོ་མི་ཚེའི་རིང་ལ་འགྱོད་པ་
མེད་པ་ཞིག་དང༌། སོ་སོ་གཅིག་པུར་སྡོད་པའི་སྐབས་ལ་ཡང་བསམ་བློའི་ནང་མི་

བདེ་བ་མེད་པའི་སྐྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད། མི་ལ་མགོ་བསྐོར་བཏང༌། མི་ལ་ཧམ་པ་

བཤད། མི་ལ་ཐུབ་ཚོད་བཤད། མི་ལ་འགྲོ་ཚོད་བརྩིས་ཏེ་མི་ཚེ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན་
ངས་འདིར་ཁེ་བཟང་ཟ་ཐུབ་སོང་བསམ་པ་དེ་འདྲ་ཡུད་ཙམ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱི་རེད་
དེ། གནས་ཚུལ་དེ་སྐོར་སྲུང་བས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། ཁྲིམས་ཁང་ཞིག་

ལ་བཤད་རུང་མ་བཤད་རུང༌། སོ་སོ་བསམ་བློ་བཏང་ན་སེམས་ནང་མ་བདེ་བ་ཞིག་

ཡོང་གི་རེད། དེ་ཡག་པོ་མ་རེད། ང་ཚོ་ཡ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་ཟེར་བ་འདི་ཤིན་ཏུ་གལ་

ཆེན་པོ་རེད། སློབ་སྦྱོང་གང་འཚམ་ཞིག་བྱུང༌། གྲུང་པོ་ཞིག་ཆགས། མི་ལ་མགོ་
སྐོར་གཏོང་རྒྱུ་དེ་ཤེས། ཁྲིམས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་དང༌། རྒྱ་གར་བའི་མིའི་བསམ་བློའི་

འགྲོ་སྟངས། ལས་ཁུངས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་རྣམས་ཆ་ཚང་ཤེས། དེ་ནས་སོ་སོའི་ནུས་

པ་དེ་མ་རབས་ཤ་སྟག་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད།
དེ་འདྲའི་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་གཅིག་ལས། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་མེད་པའི་མི་ཡ་རབས་ཤིག་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་བཟང་གི་རེད། སྐྱིད་ཀྱི་

རེད། དགྲ་ཉུང་གི་རེད། མི་ཚེ་དེ་མཐའ་འཁྱོལ་བ་ཞིག་དང༌། མི་ཚེ་བཟང་པོ་འཁྱོལ་
བ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཆེན་པོ་དང༌། མི་གྲུང་པོ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་
ན་ཡང་སོ་སོའི་མི་ཚེ་དེ་མ་རབས་ཤིག་ལ་བསྐྱལ་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་ན་ག་རེ་ཡོང་
གི་རེད། གང་ཡང་ཡོང་གི་མ་རེད། སོ་སོ་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་ཚེའི་རྩ་བ་དེ་ཡ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

373

རབས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་རེད། དཔེར་ན། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན། ཆོས་པའི་མིང་ཞིག་ཡོད་པ་
རེད། གྲྭ་ཆས་ཤིག་གྱོན་ནས་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
རེད། རང་ངོས་ནས་སྟོན་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་གང་ཡོང་ཡོང་བྱེད་དགོས་པ་དང༌།
གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་བཞིན་ཁྱེད་རང་ཚོ་མི་སུ་དང་སུ་ཡིན་ན་ཡང་ཡ་རབས་དང༌། བཟང་པོ་བྱེད་
རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་རང་ཚོ་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ལ་བཟོད་པ་སྒོམ་རྒྱུ་དང༌། ཕམ་འཁུར་དགོས་པ་མང་པོ་བཤད་ཡོད། སོ་སོས་ཕམ་འཁུར་ནས་ཉམས་
ཆུང་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྐབས་རེ་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ཚུར་ཐུབ་ཚོད་བཤད། འགྲོ་ཚོད་
བརྩི་མཁན་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་དངོས་ཡོད་
གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་ནས་ཁེ་གྱོང་གི་རྩིས་ཡག་པོ་ཞིག་རྒྱག་དགོས། རྒྱུ་མཚན་
གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་སོ་སོ་ལ་འགྲོ་ཚོད་བརྩི་མཁན་དང༌། བཙན་དབང་
བཤད་མཁན་དེ་ལ་ཕར་ལན་མ་སློག་པར་བཞག་ན། ཁོའི་སྤྱོད་པ་ངན་པ་དེ་ཇེ་ཆེ་ཇེ་
ཆེར་འགྲོ་བ་དང༌། ཕར་ལན་ཞིག་སློག་ཕྱིན་ཆད་ཁོས་གང་བྱུང་མང་བྱུང་མི་བྱེད་པར་
ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན། ཚུར་བརྙས་བཅོས་བྱེད་མཁན་ལ་དེ་ལ་དཔགས་
པའི་ཕན་སློག་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་གནས་ཚུལ་དམིགས་

བསལ་རེད། སྤྱིར་བཏང་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ཡ་རབས་དང༌། བཟོད་བསྲན་
ཡོད་བསྡད་པ། རང་བཞིན་བཟང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས།

ག༽ བོད་རིགས་ཀྱི་ལ་རྒྱ་དང་། རྒྱ་བོད་ཧོར་གསུམ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

374

དེང་སང་བོད་ཀྱི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན། བོད་པ་ཚང་མ་སོ་སོའི་མི་རིགས་ལ་

ཞེན་ཤ་ཚའི་སེམས་ཤུགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཕྱོགས་མང་པོ་
ཞིག་ནས་ར་འཕྲོད་ཡོང་གི་འདུག །ཁམས་ཁུལ་དང༌། ཨ་མདོ་ཁུལ། དེ་བཞིན་ཡུལ་

པ་ཚང་མར་སོ་སོ་བོད་པ་ཡིན་བསམ་པའི་སེམས་ཤུགས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་
དང༌། བོད་པའི་གྱོན་ཆས་གྱོན་རྒྱུ། བོད་པའི་སྒྲ་འཇོག་སྟངས། རྒྱན་ཆ་འདོགས་
སྟངས་སོགས་བོད་པ་རང་གི་གོམས་གཤིས་ཐོག་ལ་ཤུགས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང༌། ཁམས་ཁུལ་དང༌། ཨ་མདོ་ཁུལ་ནས་ལྷ་སར་ཡོང་མཁན་དེ་ཚོའི་གྲས་ཀྱིས་མངོན་
མེད་ཐོག་ལ་གཡུ་བྱུར་དང༌། གཟི་ལ་སོགས་པ་ཉོ་གི་ཡོད་འདུག གང་ལྟར་སོ་སོའི་བོད་ཆས་གྱོན་རྒྱུར་དགའ་པོ། སོ་སོའི་དེ་སྔའི་རྒྱན་ཆ་འདོགས་སྟངས་ཀྱི་མཚོན་
པའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཤ་ཞེན་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དེ་
གསལ་པོ་འདུགདེང་སང་ལྷ་སར་རྒྱ་མིའི་སྲིད་བྱུས་ཕྲན་བུ་གུ་ཡངས་སུ་ཕྱིན་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་
ཞིག་འདུག །རྩ་བའི་དེ་སྔོན་དང་མི་འདྲ་བར་ཏིང་ཞའོ་ཕེང་གི་འོག་ལ་རྩ་བའི་སྲིད་
བྱུས་ཕྲན་བུ་གུ་ཡངས་སུ་འགྲོ་གི་འདུག །དེ་འདྲའི་འོག་ནས་བོད་ཆས་གྱོན་རྒྱུ་དང༌།
སོ་སོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་གཞས་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་རྒྱུ་ལ་དགའ་པོ་བྱེད་མཁན་ཡོང་
གི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་ང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་གནས་ཚུལ་གཞན་དག་གཞོན་པ་
ཚོས་ཤེས་ཀྱི་ཡང་མ་རེད་ལ། གསར་བརྗེ་ལ་དགའ་པོ། གུང་བྲན་རིང་ལུགས་ལ་

དགའ་པོ་ཡོད་པ་ལ། རྒྱ་མི་དང་བོད་པ་ཟེར་དུས་རྩ་བ་གསར་བརྗེ་ལ་བསམ་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སླེབས་ཡོང་དུས་བོད་པ་ཟེར་བ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

375

མ་གཏོགས། རྒྱ་མི་དང་བོད་པ་རྩ་བ་ནས་ཁག་ཁག་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ཆེ་
སྟོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
དཔེར་ན། ཉེ་ཆར་འདི་འདྲ་ཡང་བྱུང་འདུག །རྒྱ་མི་རྐང་འཁོར་བཞོན་མཁན་
གཅིག་དང་བོད་པ་རྐང་འཁོར་བཞོན་པ་ཞིག་འཁོར་ལོ་གདོང་ཐུག་གིས་བརྡབས།
ས་གནས་ཀྱི་ལྟ་རྟོག་བྱེད་མཁན་གྱིས་ཁོང་གཉིས་རྒྱ་མིའི་བདེ་འཇགས་ལས་བྱེད་
སར་འཁྲིད་སྐབས་དེར་བདེ་འཇགས་ནང་དམའ་རིམ་འགན་ཁུར་བ་བོད་པ་ཞིག་

ཡིན་པ་དང་སྐབས་འཁེལ་ཏེ་རྒྱ་མི་དེས་ནོར་བ་དང་བོད་པ་དེ་མ་ནོར་བར་ངོས་འཛིན་གྱིས་ཐག་གཅོད་བྱས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་འདུག །དེ་དང་དེ་བཞིན་གྱི་རྒྱ་མི་མོ་

ཊར་གཏོང་མཁན་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཁོས་ཕྲན་བུ་འགྲིག་མིན་བྱུང་ན་ལམ་སེང་
བོད་པས་ཁ་རུབ་བརྒྱབ་ནས་རྒྱ་མིའི་ནོར་འཁྲུལ་སྒང་ལ་སྐྱེལ་བ་དེ་འདྲའི་གནས་

ཚུལ་ཡང་ཡང་ཡོང་གི་ཡོད་འདུག བོད་ནང་ལ་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དང༌། རྒྱ་མི་དང་བོད་ཟེར་བ་
དེ་རྩ་བ་ནས་ཐ་དད་ཡིན་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་པའི་སེམས་ཤུགས་ཧ་ཅང་ཆེན་པོ་
ཡོད་འདུག །རྒྱ་མིས་བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་རེད་ཅེས་ཕྱི་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌།
ནང་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ག་རེ་བཤད་རུང་མ་བཤད་རུང་རྒྱ་མི་ཟེར་མཁན་དེ་
དང་བོད་པ་ཟེར་མཁན་དེ་རྩ་བ་ནས་ཐ་དད་རེད། ང་ཚོའི་བོད་རང་གི་ནང་ལ་སྔ་དུས་

ནས་རྒྱ་ཧོར་བོད་གསུམ་ཟེར་བ་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཞིག་རེད། དཔེར་ན།
རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་ཅེས་ཟེར་དུས་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་ཁབ་དེའི་ཁོངས་སུ་བོད་ཚུད་པའི་གོ་
དོན་གཏན་ནས་མེད་པ་དང༌། ང་རང་ཚོ་དབུས་གཙང་དང༌། ཁམས་ཟེར་བའི་ཡུལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

376

མིང་མ་སྨོས་པར་བོད་རིགས་ཟེར་མཁན་ཚིག་གཅིག་གི་འོག་ནས་ཚང་མར་གོ་ཐུབ་
ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་རིགས་ཟེར་བ་དེའི་འོག་ནས་བོད་རིགས་ཁྱོན་ནས་གོ་མི་ཐུབ་

པ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཡིན་ན་ཡང༌། རྒྱ་མིས་བཙན་དབང་བྱས། དབང་ཡོད་
བཤད་ནས་བོད་རྒྱ་ནག་གི་ཆ་ཤས་ལ་ཨུ་ཚུགས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་རེད་མ་གཏོགས། རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་དེ་འདྲ་རྩ་བ་ནས་མིན་པ་རེད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་
ང་རང་ཚོ་སོ་སོའི་ལུང་པའི་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཚོས་ཧ་ཅང་གི་སེམས་ཤུགས་
ཆེན་པོ་དང་མཁྲེགས་པོ་བྱས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་ཡིན་ཙང༌། ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་

པར་སྡོད་མཁན་ཚོས་ཀྱང་སྤོབས་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་མི་རིགས་འདི་མ་

བརྗེད་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགང༽ བོད་དོན་གྱི་སྲིད་བྱུས་དང་། ཕྱི་གསལ་ནང་གསལ།

དེ་ནས་ང་ཚོས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་བརྗོད་མུས་ལྟར། ང་ཚོའི་སྲིད་བྱུས་གང་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། གལ་ཏེ་ངེས་མེད་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་ང་ཚོའི་ལུང་པ་དེ་ཡར་

རྒྱས་ཕྱིན། དགོང་ངེས་ཀྱི་རང་དབང་ཡོད་པ། ལྟོ་གོས་འབེལ་པོ། འཕྲོད་བསྟེན་ཡག་
པོ། སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་བྱུང༌། རྒྱ་ནག་མི་མང་མང་གཙོ་ཟེར་བའི་རྒྱལ་ཁབ་ཆེན་པོ་
དེའི་མི་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་སྒྲ་དེ་པེ་ཅིང་གི་ནང་ལ་སླེབས་ཐུབ་པ་ཞིག་

དང༌། བོད་པ་དང༌། སོག་པོ། ཤིང་ཅང་སོགས་མི་རིགས་ཚང་མར་རྒྱ་མི་རིགས་

དང་ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་ཞིག །དེ་ཡང་ཚིག་སྐམ་པོའི་འདྲ་ཆགས་ཆགས་དེ་
འདྲ་མ་ཡིན་པར་དོན་དམ་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

377

ཐོབ་ཐང་འདྲ་མཉམ་དང༌། རང་དབང་འདྲ་མཉམ་ཡོད་པ་ཞིག་བྱུང༌། དེའི་ཐོག་ལ་
བོད་ནང་ཡོད་པའི་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་ནང་ནས་མང་ཆེ་བའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ང་

ཚོ་ཀྲུང་ཧྭ་མི་མང་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁོངས་སུ་བསྡད་ནས་ང་ཚོ་སྐྱིད་ཐག་ཆོད་
འདུག །ང་ཚོ་འདི་གས་འགྲིག་གི་འདུག་བསམ་པ་ཞིག་གལ་སྲིད་བྱུང་སོང་ན། དེ་
མཚམས་ང་ཚོ་རྩོད་པ་རྒྱག་དགོས་དོན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་

བསམ་ཚུལ་ལ་བརྩི་བཀུར་དང༌། བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པའི་མོས་མཐུན་བྱེད་རྒྱུ་རེད།
ང་ཚོའི་ལམ་ཕྱོགས་དང༌། བསམ་ཚུལ་དེ་རེད།
འོན་ཀྱང༌། ད་ལྟའི་གནས་སྐབས་ལ་ཆ་བཞག་ན། རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་བསྡད་པ་
ལས་ང་རང་ཚོ་ཟུར་དུ་བསྡད་ན་ཁེ་ཕན་ཆེ་བ་ཞིག་མཐོང་ནས་ང་ཚོས་སྐད་རྒྱག་གི་

ཡོད་པ་རེད། ཇི་སྲིད་བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་བོད་མི་མང་རྣམས་རྒྱ་མིའི་འོག་ལ་སྡོད་
འདོད་མེད་པའི་བསམ་ཚུལ་ཇི་སྲིད་ཡོད་པའི་བར་དེ་ལ་ང་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་ལུང་པར་སྡོད་
མཁན་ཚོས་རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡོད་རུང་མེད་རུང༌། ང་ཚོར་དཀའ་ངལ་
ཇི་འདྲ་འཕྲད་ན་ཡང༌། སེམས་ཤུགས་མ་ཆག་པའི་ཐོག་ནས། ང་ཚོའི་ལངས་ཕྱོགས་
དེ་བརྟན་པོ་བྱས་བསྡད་དགོས་པ་ཞིག་དང༌། བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་རེ་འདུན་དེ་ང་
ཚོས་འབད་སྒྲུབ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་འཇོན་པོ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་
དང༌། དཔལ་འབྱོར་གྱི་ནུས་པ་ཡོད་མེད་ཀྱི་སྐད་ཆ་གང་ཡང་མ་རེད། མི་ས་ཡ་དྲུག་
གི་དོན་དག་ལ་ཐུག་པ་རེད། རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། འགྲོ་བ་མིའི་ཐོབ་ཐང་

གི་དོན་དག་དང༌། ཡང་སྒོས་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་དོན་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་རེད། དེ་ནི་ང་ཚོར་

ཐོབ་ཐང་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་དང༌། ང་ཚོར་འོས་བབ་ཡོད་པའི་ལས་ཀ་ཞིག་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

378

བོད་ནང་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཚོའི་བསམ་ཚུལ་གཞི་རྩར་བཞག་ནས་ད་ལྟ་བར་

དུ་ལོ་ཉི་ཤུ་སྐོར་གྱི་རིང་ལ་ང་ཚོས་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱས་ཡོད་པ་ལྟར། ད་དུང་ཡང་
དེ་བཞིན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་རེད།
ང་ལ་ཆ་བཞག་ན། འཇོན་ཐང་དང་ནུས་པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད་དེ། ཡིན་ན་
ཡང་ཏཱ་ལའི་བླ་མའི་མིང་གི་འོག་ནས་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱེད་པའི་ཁུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་
པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཡང་ང་ཚོ་བོད་པ་གཅིག་པ་རེད། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ཁུར་
ཡོད་མཁན་འདྲ་འདྲ་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་གཞོན་སྐྱེས་རྣམས་སློབ་སྦྱོང་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱས་ཡོད་དུས་ཚང་མས་སོ་སོ་སོ་སོའི་མཇིང་པའི་སྒང་ལ་ཁུར་
འགན་ཆེ་ཙམ་འཁྱེར་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། སོ་སོ་རང་མགོ་གང་ཐོན་དང༌། སོ་
སོ་ལྟོ་ཚེ་བུད་ཙམ་ཞིག་གི་འགྲིག་པ་འདྲ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡང་མ་རེད་ལ། དེ་འདྲ་བྱེད་རྒྱུ་
ཡོད་པ་མ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་ཁུར་འགན་ལེན་ཐུབ་པ་
ཞིག་བྱེད་དགོས།
དེང་སང་རྒྱ་མིའི་ཕྱོགས་ནས་བོད་ནང་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད། སྐྱིད་དུ་ཕྱིན་ཡོད་
ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་ལོ་ཉི་ཤུའི་རིང་ལ་བོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐབས་ཤེས་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་སྒྲུབ་རྒྱུ་དང༌། དེ་དག་ལ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་
ཚོས་གནས་ཚུལ་ལ་བལྟས་པ་ཡིན་ན། བོད་ནང་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་རྣམས་དཀའ་ངལ་

ཆེན་པོ་ཞིག་གི་འོག་ལ་གནས་པ་མ་གཏོགས། འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་མཐོང་གི་
མེད་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕར་ཙམ་དེར་རྒྱ་མིས་ཡར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅེས་
རྒྱུན་དུ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། སྐབས་རེ་ཕྱི་རྒྱལ་བའི་མི་འགའ་ཤས་ཀྱང་བོད་ནང་ལ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

379

འགྲོ་གི་ཡོད་པ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བོད་ནང་ལ་ཡག་པོ་མི་འདུག་ཟེར་བ་
དང༌། ཡང་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་འདུག་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད།
དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་གྱི་སྐབས་འདིར་ང་ཚོ་སྐྱབས་བཅོལ་བའི་བསམ་ཚུལ་དེ་
གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། བོད་ནང་ཡར་རྒྱས་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོ་ལ་སྟོན་དང་
ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། བོད་ནང་ལ་དངོས་གནས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང༌། བོད་མི་མང་

མང་ཆེ་བ་དེ་ཚོ་དངོས་གནས་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རྒྱ་མིའི་ངོས་

ནས་སྤོབས་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོར་བསྟན་དགོས་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། སྦས་
དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད། དཔེར་ན། ཏཱ་ལའི་བླ་མས་འགོ་ཁྲིད་པའི་བོད་པ་བཙན་
བྱོལ་བ་དེ་ཚོ་བོད་མི་མང་ལ་ངོ་རྒོལ། གསར་བརྗེ་ལ་ངོ་རྒོལ། རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་ལྟོས་པ་རེད་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། པེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱབ་ལྟོས་ཡིན་འགྲོ། གང་
ཡིན་ཟེར་ན། པེ་ཅིང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ང་ཚོ་བོད་པ་ལ་བརྙས་བཅོས་མཐོང་ཆུང་བྱས་
པ་ཡིན་ཙང་ང་ཚོས་རྒྱབ་ལྟོས་བྱས་པ་རེད། དེ་མིན་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་དེ་བོད་མི་
མང་ལ་ངོ་རྒོལ་རེད་འདུག་གམ་མི་འདུག་གམ། ང་ཚོ་གསར་བརྗེ་ལ་ངོ་རྒོལ་རེད་
འདུག་གམ་མི་འདུག །རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་ནས་བལྟས་ན་འགྲིག་གི་རེད། རྒྱ་གར་རང་
དབང་གི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་སུ་ཡོང་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། རྒྱ་མིའི་གྲོགས་པོ་ཡོང་
བ་ཡིན་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། རྒྱ་མི་ངོ་མ་ཡོང་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། རྒྱ་མིའི་དགྲ་
ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། ང་ཚོས་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དེ་ཚང་མར་
བསྟན་གྱི་རེད་མ་གཏོགས། ང་ཚོས་ལྐོག་ཏུ་སྦས་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད།
རྒྱ་གར་ནང་བཙན་བྱོལ་བ་སྟོང་ཕྲག་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

380

ཚོའི་སྡོད་སྒར་ཚང་མར་དམ་དྲག་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་ཡོད་པ་མ་རེད། སུ་ཡོང་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། རྒྱ་མིའི་སོ་པ་ཡིན་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། སྐེ་ལ་རྒྱ་མིའི་སོ་པ་ཡིན་
ཟེར་བའི་ཡི་གེ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཏགས་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ཡང་སུ་གཅིག་གིས་

དགག་བྱ་བྱེད་མཁན་ཡོང་གི་མ་རེད། ང་ཚོ་ལ་བསྟན་རྒྱུའི་སྤོབས་པ་ཡོད། ང་ཚོ་

བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སོ་སོའི་ཤེས་ཡོན་དང༌། རིག་གཞུང༌། མི་རིགས་དང་བཅས་པ་

གཅེས་ཉར་བྱེད་ཐབས་ལ་ང་ཚོས་ལས་ཀ་ག་ཚོད་བྱས་འདུག་གམ། དེ་ཚོ་བོད་མི་མང་ལ་ཞབས་འདེགས་རེད་དམ། བོད་མི་མང་ལ་ངོ་རྒོལ་རེད། རྒྱ་མི་དྲང་པོ་ཞིག་

ཡིན་ན་ལྟོས་དང༌། ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་དང༌། རྒྱ་གར་ནང་གི་གཞིས་ཆགས་གང་

ཅིའི་ཆ་ནས། ང་ཚོས་བོད་མི་རིགས་ལ་ཞབས་འདེགས་ཆེན་པོ་མ་འགྲུབ་རུང༌། ཆ་

ཤས་ཤིག་ལས་མེད་ཀྱང་ག་ཚོད་ཡོང་ཡོང་གི་བསྒྲུབས་ཡོད། དེ་དག་འཛམ་བུ་གླིང་

གི་མི་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་བ་ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོས་བསྟན་ཆོག་པ་ཡོད་མ་གཏོགས། ང་
ཚོས་སྦས་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད།

ཅ༽ རྒྱ་གཞུང་གི་དྲིལ་བསྒྲགས་དང་། དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ།

དེ་བཞིན་ང་ཚོ་དྷ་རམ་ས་ལའི་ལས་ཀ་བྱེད་སྟངས་ལ་ཆ་བཞག་ན། ང་ཚོས་སོ་
སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་དོན་དག་ལ་ཐུག་ནས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ང་
ཚོས་ཨ་མི་རི་ཀའི་རྒྱུགས་ཁྱི་བྱས་ནས་རྒྱ་མི་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་གང་ཡང་མེད། རྒྱ་
མི་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་རུང་ང་ཚོས་བསྟན་ཆོག་པ་ཞིག་དང༌། འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་ཐུབ་

པ་ཞིག་ཡིན། ང་ཚོ་སྟོབས་དང་ནུས་པའི་ཐོག་ནས་རྒྱ་མི་ལ་འགྲན་ཐུབ་པ་དང༌། ཁ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

381

གཏད་གཅོག་ཐུབ་པ་མི་འདུག །རྒྱུ་མཚན་དང༌། དྲང་བདེན་གྱི་ཐོག་ནས་རྒྱ་མི་ལ་

ཁ་གཏད་གཅོག་རྒྱུའི་སྤོབས་པ་ང་ཚོར་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ནང་བཞིན་རྒྱ་མི་ལ་ཆ་

བཞག་ན་བོད་ནང་ལ་ཡར་རྒྱས་བཏང་སྟེ། བོད་རྒྱ་ཆེ་མི་མང་ཚོ་འདོད་པ་ཁེངས་པ་
ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོར་བསྟན་དང༌། དེ་སྦས་དགོས་དོན་གང་ཡང་མི་འདུག །ལྷ་
སའི་རླུང་འཕྲིན་དང༌། དྲིལ་བསྒྲགས་ཡི་གེ་དང༌། པར་གྱི་ཐོག་ནས་དེ་སྔ་བོད་ལ་སྤྱི་
ཚོགས་རྙིང་པར་མདུན་ལམ་མེད་པ་ཆེས་མུན་ནག །ཆེས་གདུག་རྩུབ་ཀྱི་འོག་ལ་
ཡོད་ལུགས་དང༌། དེང་སང་ཡར་རྒྱས་བདེ་སྐྱིད་ཡོད་ཟེར་བའི་ཚིག་སྐམ་པོ་ཞིག་
བསྟན་པས་ཕན་གྱི་མི་འདུག པར་གྱི་ནང་མི་འགའ་ཤས་གད་མོ་བགད་ཀྱི་ཡོད་པ་
རེད་དེ་བགད་མོ་གང་འདྲ་བགད་ཀྱི་ཡོད་མེད་ང་ཚོས་ཤེས་ཀྱི་འདུགདེ་འདྲའི་པར་སྐམ་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་མིག་ལ་བསྟན་ནས་བོད་ལ་ཡར་རྒྱས་ཡོད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་པར་འདི་ལ་ལྟོས་དང༌། བོད་ལ་ལོག་ཤོག་ལབ་ན་ལྐུག་པའི་སྐད་ཆ་རེད། ང་ཚོ་ལྐུག་པ་མ་རེད། ཡིད་ཆེས་གང་འདྲ་བྱས་ནས་རྙེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། རྒྱ་མི་

ལ་གནོང་མེད་པ་དང༌། དངོས་གནས་དྲང་གནས་བོད་ནང་ལ་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་སྤོབས་པ་ཆེན་པོའི་ཐོག་ནས་བསྟན་འོས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ང་ཚོར་བསྟན་ན་འགྲིག་གི་རེད། ང་ཚོ་བོད་ལ་བལྟ་བར་ཤོག་ཅེས་སྐད་བཏང༌། བོད་ཀྱི་འབྲོག་ཐང་དང༌། བོད་
ཀྱི་ཞིང་པ་ལ་ཡར་རྒྱས་ག་ཚོད་ཕྱིན་པ། འགྲིམ་འགྲུལ་ཡར་རྒྱས། སློབ་སྦྱོང་ཡར་
རྒྱས། འཕྲོད་བསྟེན་ལ་ཡར་རྒྱས་ག་ཚོད་ཕྱིན་ཡོད་པ་རྣམས་ང་ཚོར་བསྟན་དང༌། བཀབ་དགོས་དོན་གང་ཡང་མི་འདུག །ལྷ་སའི་རླུང་འཕྲིན་དང༌། པེ་ཅིང་རླུང་འཕྲིན་
ནང་ནས་སྐད་ཆ་ཚིག་སྐམ་པོ་ཤ་སྟག་བཤད་ནས་ཁོ་རང་ཚོ་ཁ་ན་རོགས་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

382

ཁོ་ཚོས་འཛམ་བུ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྲིད་དོན་གྱི་གནས་སྟངས་ང་ཚོར་བཤད་
ཁུལ་བྱེད་པ་དེ་ལྐུག་པ་རེད། ང་ཚོ་ག་ཚོད་མིན་ཟེར་ཡང་རྒྱ་གར་ལུང་པའི་ནང་

བསྡད་ཡོད་པ་དང༌། འཛམ་བུ་གླིང་གི་གསར་འགྱུར་ཚང་མ་ང་ཚོས་མཐོང་གི་ཡོད་
པ་དང༌། གསར་འགྱུར་ཚང་མ་ང་ཚོས་གོ་གི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་དང༌།
དབྱིན་ཇི། ཨ་རི། ཨོ་སི་ཀྲི་ལི་ཡ། མེག་སེ་ཁོ། རུ་སུ་སོགས་ཀྱི་རླུང་འཕྲིན་ཁག་མང་
པོ་ཉན་གྱི་ཡོད་པ་དང༌། ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་
འདིར་ཕྱོགས་མང་པོའི་གནས་ཚུལ་མཐོང་མཁན་གྱི་མི་ལ། ལྷ་ས་དང་པེ་ཅིང་ནས་

ཕྱོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་མི་མཐོང་མཁན་ཞིག་གིས་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་བཤད་
ན་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་དམ། དངོས་གནས་བྱས་ན་ལྐུག་པ་རེད། ཅོལ་ཆུང་བ་
རེད།
གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་ཁོ་ཚོས་ང་ཚོ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་
རྣམས་ལ་ཕྱིར་ལོག་མགོ་བཏགས་ཞུ་མཁན་བྱུང་ན་བྱ་དགའ་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན། གཟེངས་
བསྟོད་སྤྲོད་ཀྱི་ཡིན། བོད་ལུང་པའི་ནང་ལ་ཡག་པོ་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པའི་

ནང་ལ་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་མྱངས་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཕར་ལོག་ཤོག་ཟེར་བ་དེ་ལྐུག་པའི་བྱེད་སྟངས་རེད། དངོས་གནས་རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་དང༌། བསྟན་འོས་པ་
ཞིག་ཡོད་ན་ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ཕྱེ་དང༌། བོད་ལ་ཡར་རྒྱས་གང་འདྲ་ཕྱིན་ཡོད་མེད་
ལྟ་མཁན་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་བོད་མི་ཚོ་བོད་ལ་བཏང༌། བོད་ནང་ཡོད་པའི་མི་ཚོ་བོད་ཀྱི་
ཕྱི་ལོགས་ལ་ཕ་མ་སྤུན་གཉེན་ཚོ་ཐུག་འཕྲད་དུ་བཏང་ན། རྒྱ་མིས་ང་ཚོར་སློབ་གསོ་
གཏོང་མི་དགོས་པར་བོད་པ་ལ་སློབ་གསོ་བོད་པའི་མིས་གཏོང་བཅུག་ན་འགྲིག་གི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

383

རེད་དེ་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག །དེ་ལ་རྒྱ་མི་ལ་གནོང་ཡོད་པའི་རྟགས་མ་
རེད་དམ། གང་ཡང་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུགཁ་སང་གསུམ་བཅུའི་དུས་དྲན་སྐབས་ཀྱི་གསུང་བཤད་ནང་ལ། བོད་ནང་གི་
གནས་ཚུལ་ཡག་པོ་ཡོད་ན། བོད་ནང་གི་མི་ཚུར་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། ཕྱི་རོལ་གྱི་བོད་
པ་ཕར་ཕྱིན་ནས་ཕ་མ་སྤུན་ཉེ་ཐུག་འཕྲད་བྱེད་དུ་བཅུག་ན་ཡག་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། དེ་རྗེས་གསར་འགོད་པ་ཁག་ལའང་དེ་བཞིན་བཤད་ཡོད། བོད་པའི་གཞོན་
ནུ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ལྡི་ལིར་རྒྱ་མིའི་གཞུང་ཚབ་སར་བོད་ལ་ལྟ་སྐོར་དུ་གཏོང་རོགས་
ཞེས་བཤད་པར་རྒྱ་མིས་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད་ཟེར་ནས་ད་ལྟ་ལན་སྤྲད་མི་

འདུག །བོད་མི་བཅོ་ལྔ་ཉི་ཤུ་ཞིག་གིས་བོད་ནང་ལ་ཕྱིན་ནས་འཇབ་དམག་ནི་རྒྱག་
ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། བོད་ནང་ལ་གཏོར་བཤིག་གི་ལས་ཀ་ནི་གང་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་མ་

རེད། རྒྱ་མི་ཁོ་རང་ཚོའི་སྲུང་ཆ་མི་དེ་ཚོ་མཉམ་དུ་ཡོང་གི་རེད་ལ་གནད་འགག་གང་
ཡང་མི་འདུག །ཁོང་ཚོ་ཞེད་དགོས་དོན་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་ཁོང་
ཚོས་དེ་མུར་བསྡད་འདུག །དེང་སང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་བསྡད་
ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ང་ལ་ཆ་མཚོན་ན་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ས་ཡ་དྲུག་གི་ནང་
ནས་མི་གཅིག་རེད། ས་ཡ་དྲུག་མང་ཆེ་བ་ཚོ་འདོད་པ་ཁེངས་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་

ན་ང་འདོད་པ་མི་ཚིམས་པ་གང་ཡང་མེད།
ངས་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་ཐོབ་ཐང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་གྱི་མེད། མ་འོངས་
པ་ལ་བོད་རང་བཙན་བྱུང་ན་ང་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་འགོ་འཁྲིད་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ཟེར་གྱི་མེད། སེམས་ཐག་བཅད་ཚར་བ་ཡིན། མ་འོངས་པར་བོད་རང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

384

བཙན་བྱུང་སོང་ན་དེ་སྔ་གན་དྷིའི་བཞུགས་སྟངས་བཞིན་ང་རང་བོད་གཞུང་གི་ནང་

ལ་མ་བསྡད་པར་ཟུར་དུ་གྲྭ་རྐྱང་བྱས་ནས་སྡོད་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཡོད། ངས་༸རྒྱལ་བ་
རིན་པོ་ཆེའི་ཐོབ་ཐང་དང༌། དེ་སྔའི་བོད་གཞུང་གི་ཐོབ་ཐང་ལ་རྩོད་ཀྱི་མེད། འོན་ཀྱང་
རྒྱ་མི་ལ་སྤོབས་པ་རྩ་བ་ནས་མི་འདུག །དེང་སང་ང་ཚོའི་བྱེད་སྟངས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་

སྐབས་ལ་བསྡད་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོས་དེ་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས།

ཆ༽ བོད་དོན་འཐབ་རྩོད་དང་། རྒྱ་དམར་ནག་གི་སྲིད་བྱུས།
དེ་བཞིན་ང་ཚོས་གོ་མིང་ཏང་ལ་འབྲེལ་བ་མི་བྱེད་པའི་བོད་གཞུང་གི་སྲིད་
བྱུས་ཤིག་ཡོད། དེ་ནི་ང་ཚོས་གོ་མིང་ཏང་ལ་དགའ་མིན་དགའ་མདོག་བྱས་པ་དང༌།

རྒྱ་མི་རིགས་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་པ་གང་ཡང་མ་རེད། རྒྱ་ནག་པེ་ཅིང་དང༌། ཐེ་ཝན་
གཉིས་ཀས་བོད་རྒྱ་འོག་ཟེར་བ་དང༌། བོད་རྒྱ་མིའི་ཆ་ཤས་རེད་ཟེར་བའི་སྲིད་བྱུས་
འདྲ་འདྲ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ང་ཚོས་གུང་བྲན་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས། ཐེ་ཝན་ལ་ང་ཚོས་འགལ་ཟླ་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོའི་འཐབ་རྩོད་འདི་ལྟ་བའི་འཐབ་

རྩོད་འདྲ་པོ་ཤུགས་ཀྱིས་ཆགས་འགྲོ་གི་རེད། ང་ཚོས་ལྟ་བའི་ཐོག་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱེད་
པ་གང་ཡང་མ་རེད། ང་ཚོའི་འཐབ་རྩོད་འདི་ནི་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་དབང་དོན་
དག་ལ་ཐུག་པ་འཛམ་གླིང་གི་མི་ཚང་མར་བསྟན་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་འདི་ཕྱོགས་སུ་སྡོདེ་རིང་ལ་ང་ཚོའི་མི་ཡར་མར་ཡོང་མཁན་ཚོ་
ལ་ཁྱེད་རང་ཚོས་ག་དུས་ཡིན་ནའང་རོགས་རམ་བྱེད་དགོས། སོ་སོའི་མི་གཅིག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

385

པ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཡང་འཆམ་པོ་བྱས། སོ་སོའི་ལུང་པ་བྲལ་ནས་མིའི་ལུང་པར་

སླེབས་པ་ཤ་སྟག་རེད། ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་སྤུན་ཟླ་རེད། གཞན་དག་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་དམ། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༠ ཉིན་དྷ་ཤོད་བོད་མིའི་རྟེན་བཞེངས་བཟོ་གྲྭར་གཟིགས་བསྐོར་བསྐྱངས་སྐབས་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ གནའ་རབས་ཀྱི་ལག་ཤེས་དང་། ཚད་མཐོའི་ལག་རྒྱུན།
ཐོག་མར་བཟོ་སློབ་ཁང་གི་དགེ་སློབ་རྣམས་ལ་ལས་རིགས་སྐོར་དང༌། སློབ་
ཕྲུག་ཚོར་སློབ་གྲྭ་གང་ནས་ཡོང་མིན། འཛིན་རིམ་ཇི་སླེབས་སོགས་ཀྱི་བཀའ་རྩད་

གནང་རྗེས།
ཁྱེད་རང་ཚོ་འཛིན་གྲྭ་དམའ་པོ་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་དུས། དགེ་རྒན་གྱི་མཐུན་

རྐྱེན་འཛོམས་ན་དབྱིན་ཇི་དང༌། ཧིན་དྷི་ཕྲན་བུ་བསླབ་ན་ཡག་པོ་རེད། བྱུང་ན་
དབྱིན་ཇི་རང་ཡག་གི་རེད། ཡང་རྒྱུན་དུ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་ཨང་རྩིས་དེ་ཚོ་ངེས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

386

པར་བསླབ་དགོས། བོད་ཡིག་ནི་མེད་དུ་མི་རུང་བ་རེད། ལག་ཤེས་དང་ཆབས་ཅིག་

ཤེས་ན་ཡག་པོ་རེད། འཛིན་གྲྭར་སློབ་སྦྱོང་འགོ་བཙུགས་པ་རྣམས་ཆ་ཚང་མ་བྱུང་ན་ཡང་དགོས་ངེས་ཐིག་ངེས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ཤེས་ན་ཡག་པོ་རེད།
འདིར་དགོས་པའི་གཙོ་བོ་ལག་ཤེས་བསླབ་རྒྱུ་རེད། ང་ཚོའི་ལག་ཤེས་འདི་

གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྩལ་

སྤུས་དག་པོ་ཞིག་ཡོད། མི་རིགས་ཁ་ཤས་ཀྱི་ལག་ཤེས་རི་མོ་དང༌། ཤིང་བརྐོས་
སོགས་སྤུས་ཞན་མ་གཏོགས་ཡོད་པ་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ལག་ཤེས་འདི་

ཚོ་དུས་རབས་སྔ་མོ་སྔ་མོ་ནས་ཡོད་པའི་ལག་ཤེས་རེད། སྤུས་དག་པོ་དང༌། ཚག་དེ་ཚོ་ཡག་པོ། སྙིང་རྗེ་པོ་ཡོད། ང་ཚོ་བོད་པའི་མི་རིགས་ཀྱི་ལག་ཤེས་གནས་
ཚད་མཐོ་པོ་མི་ལ་ངོམ་ཆོག་པ་ཡོད་པས། ང་ཚོའི་ལག་ཤེས་འདི་ཚོ་གལ་ཆེན་པོ་
འདུག །ང་ཚོར་འཕྲུལ་འཁོར་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་པོ་གང་ཡང་
མེད་རུང་གཟོང་དང་ཐོ་བ་གཅིག་པུའི་ཐོག་ནས་ཚགས་བརྒྱབ་པའི་དངོས་ཆས་དེ་
ཚོའི་གྲས་ཧ་ཅང་སྤུས་དག་པོ་ཡོད།
སྔ་མོ་མི་ཚོ་ལྷོད་ལྷོད་ཡིན་དུས་དུས་ཚོད་ག་ཚོད་འགོར་མ་འགོར་ལ་རྩིས་
མ་བརྒྱབ་པར་དངོས་པོ་སྤུས་དག་པོ་བཟོས་འདུག། དངོས་གནས་ཧ་ལས་པའི་སྤུས་དག་པོ་ཡོད། ད་ལྟ་ང་ཚོར་དེ་འདྲའི་ལག་རྒྱུན་ཅིག་ཡོད་པ་འདི་རྩ་བ་ཆེན་པོ་
འདུག །ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ལག་ཤེས་སྤུས་དག་པོ་ཡོད་པའི་ལག་རྒྱུན་མུ་མཐུད་
ནས་ཟིན་རྒྱུ་འདི་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་པའི་ཐོག་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང༌། ཕན་
ཐོགས་ཡོད་པ། ཡང་སོ་སོ་སྒེར་གྱི་ཐོག་ལ་མཚོན་ན་ཡང་དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

387

འདིའི་སྒང་ལ་བོད་པའི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་མང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་

བོད་པའི་ཅ་ལག་རེད་ཅེས་སྙིང་རྗེ་པོ་དེ་འདྲ་ཚོང་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཡོང་གི་རེད། དེ་
འདྲ་ཡིན་དུས་བོད་པའི་ལག་ཤེས་སྲུང་སྐྱོབ་བྱས་པ་དང་ཆབས་ཅིག །སོ་སོ་སྒེར་
གྱི་འཚོ་བའི་ཐོག་ལ་ཡིན་ན་ཡང་ཕན་ཡོང་གི་རེད།
དེ་བཞིན་ད་ལྟ་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ནང་དགོན་ཁག་སོགས་ནས་
ད་ལྟ་ཕན་ལ་སྐུ་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བཞེངས་རྒྱུ་མངགས་མཁན་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ད་དུང་ཡང་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོའི་ལག་ཤེས་སྤུས་དག་པོ་
བྱུང་ན་ལ་དྭགས་དང༌། ཁུ་ནུ། མོན། འབྲུག་དང༌། འབྲས་ལྗོངས་སོགས་ནས་ཀྱང་མངགས་མཁན་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། ལག་ཤེས་སྤུས་དག་པོ་ཡག་པོ་ཞིག་དང༌།

དེའི་ཐོག་ལ་རྩ་བའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་འབྲེལ་བ་ཡག་པོ་བྱས། ལས་ཀ་ཡག་པོ་གཅིག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཏན་ཏན་དངུལ་མང་པོ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །དེ་
འདྲ་བྱུང་ན་སྒེར་གྱི་ཐོག་ལ་ཡང་བབས་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང༌། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་
ཡང་ལག་ཤེས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་ཡིན་ཙང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད།

ཁ༽ བཟོ་རིག་ལག་ཤེས་དང་། བོད་མིས་ངོས་འཛིན།

ཡང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང༌། དེའི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་
ཀྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ལག་ཤེས་དེ་ཚོའི་གྲས་རྩ་བ་ཆེན་པོར་འཛིན་གྱི་ཡོད། སྔར་བོད་
ཀྱི་བླ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བཟོ་པའི་ལག་ཆ་ཞིག་མཐོང་ན། འདི་ལྟ་བུའི་ལག་ཆ་བེད་
སྤྱོད་བྱེད་ཤེས་པའི་ལག་ཤེས་ཡག་པོ་ཞིག་ཤེས་པ་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

388

ཡོད་པ་རེད། དེ་གང་ཡིན་ཟེར་ན། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་ཚང་མའི་བདེ་སྐྱིད་སྒྲུབ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་པ་མ་གཏོགས། སོ་སོ་གཅིག་པུ་རི་ལ་

སྡོད་རྒྱུའི་སྐད་ཆ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། མི་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་སྒྲུབ་པའི་བསམ་

བློ་གཏོང་དགོས་སྟབས་ལག་ཤེས་ཀྱི་རིགས་འདི་ཚོ་ཚང་མ་ཤེས་དགོས་པ་ཞིག་

རེད། ལྕགས་བཟོ་དང༌། ཟངས་བཟོའི་ལག་ཤེས་ཡག་པོ་མ་རེད་ཟེར་བ་སྤྱིར་བཏང་
སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཁ་སྐད་ཕྲན་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། རྩ་བ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་རིགས་དང་རུས་ཀྱི་སྐད་ཆ་ཁྱོན་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད།
གཉིས་ནས་ལག་ཤེས་སྣ་མང་ཤེས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ནང་པ་སངས་
རྒྱས་པའི་བླ་མ་རྩ་ཆེ་འགའ་ཞིག་གིས་མདོར་ན་རྫ་བཟོ་སྟངས་ཚུན་ཤེས་པའི་སྨོན་
ལམ་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་དང༌། བླ་མ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་ངས་རྫ་རྩི་རྒྱག་རྒྱུ་ཚུན་ཆད་བསླབས་
པ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་
པ་ཡིན་ན་ཡང༌། ལག་ཤེས་སྣ་ཁ་མང་པོ་ག་ཚོད་ཤེས་ན་ཡང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་དང༌། གལ་ཆེན་པོར་བརྩི་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཁྱེད་རང་ཚོས་ལག་ཤེས་
བསླབ་རྒྱུའི་ཐོག་གུས་བརྩི་དང་དོ་སྣང༌། དགའ་ཞེན་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།
འདི་རླབས་ཆེན་པོ་ཡིན། སོ་སོའི་ལྟོ་གོས་ལ་ཡང་ཕན། མི་རིགས་སྤྱི་ལ་ཡང་ཕན་

ཐོགས་ཡོད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། སྤུས་དག་པོ་བྱེད་དགོས།

ག༽ རུ་ང་ཞིབ་ཚགས་དང་། ཐོན་སྐྱེད་ཚད་ལྡན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

389

དེང་སང་ཚོང་ལས་འགའ་ཞིག་སྐབས་རེ་གནས་ཚུལ་བྲེལ་བ་བྱེད་དགོས་པ་
དང༌། དུས་ཚོད་རྩ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འདྲ་ཏན་ཏན་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད།
ཡིན་ན་ཡང་ང་རང་ཚོའི་ལག་ཤེས་འདི་ཚོའི་གྲས་མགྱོགས་པོ་ཚར་རྒྱུའི་བྲེལ་བ་
མ་བྱས་པར་སྤུས་དག་པོ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། སྔ་མོ་བོད་ལ་བཟོས་པའི་དངོས་པོ་དེ་ཚོའི་གྲས་ལོ་དང་ཟླ་བ་འགོར་ཡང་བྲེལ་བ་མ་བྱས་པར་བཟོས་པ་ཡིན་

ཙང་ཤིན་ཏུ་སྤུས་དག་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེང་སང་དུས་ཚོད་མང་བ་འགོར་བའི་ཚོད་
ཀྱིས་གླ་ཆ་དང༌། ཟས་སོང་མང་བ་འགྲོ་གི་རེད་བསམས་ནས་ལག་ཤེས་ཚང་མ་
ཚར་གང་མགྱོགས་ཀྱི་སྒང་ལ་ཕྱིན་ན། རྗེས་སུ་དངོས་པོ་སྤུས་མ་དག་ཏུ་མ་དག་ཏུ་
ཤུགས་ཀྱིས་འགྲོ་གི་རེད། ལག་ཤེས་དངོས་པོ་སྤུས་མ་དག་ཏུ་ཕྱིན་པའི་ཚོད་ཀྱི་
རིན་གོང་ཆག་ཡོང་གི་རེད། དུས་ཚོད་ཕྲན་བུ་འགོར་ན་ཡང་དངོས་པོ་སྤུས་དག་པོ་
བྱུང་ན་དེའི་ཚོད་ཀྱི་གོང་བརྒྱབ་ཆོག་གི་རེད།
ལག་ཤེས་པས་གང་ཞིག་ལ་ལས་སླ་བཅོས་བྱས་ནས་སྤུས་དག་པོ་མ་བྱུང་ན།
ཡག་པོ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ལག་ཤེས་བྱེད་མཁན་ཚོ་སྤུས་དག་པོ་ཡོང་ཐབས་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་ལྟ་ང་ཚོ་འདིར་བཟོ་གྲྭ་གཞི་ནས་འགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་རེད། འགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཕྲན་བུ་གྱོང་གུན་བྱུང་ན་ཡང༌། ག་ཚོད་ཡོང་ཡོང་
གིས་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། རིམ་པས་རིམ་པས་ལག་ཤེས་སྤུས་དག་
པོའི་སྐད་གྲགས་ཆེ་རུ་དང༌། མིས་དོ་སྣང་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་རེད། སྤུས་དག་པོའི་སྙན་

གྲགས་ཆེ་ཙམ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། རིམ་པས་རིམ་པས་མིས་མཐོང་དང་ཆ་འཇོག་ཆེ་
རུ་འགྲོ་གི་རེད། དེའི་ཚོད་ཀྱི་རིན་ཁུག་ཡོང་གི་རེད། དང་པོ་ནས་ང་ཚོས་བློ་ཆུང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

390

དང་བསམ་བློ་སྦུག་སྲུབ་དོག་པོ་བྱས། དུས་ཡུན་འགོར་ན་ཁེ་སང་རག་གི་མི་འདུགདེ་ལས་མགྱོགས་པོ་བྱས་ན་ལེགས་སྙམ་ནས་སླ་བཅོས་བྱས་ན། གང་འཚམ་ཞིག་
ནས་དྷ་རམ་ས་ལའི་ལག་ཤེས་དེ་ཚོ་སྤུས་དག་པོ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཟེར་ནས་མི་

ཚོའི་འདོད་པ་མ་ཁེངས་པ་བྱུང་ན། ཚོང་ལམ་འགག་འགྲོ་གི་རེད། ཉོ་ཆ་རྒྱག་མཁན་
རྣམས་ལ་དྷ་རམ་ས་ལ་ནས་མ་གཏོགས་ཉོས་མ་ཆོག་པའི་ཁྲིམས་གང་ཡང་མེད་པ་
ཡིན་དུས་ཁོ་ཚོས་ག་ནས་ཉོས་ན་ལེགས་མིན་བལྟ་གི་རེད། ཁ་ཤས་རིན་གོང་ཆུང་
བར་བལྟ་མཁན་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་དེ། རིགས་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཅ་ལག་སྤུས་

དག་པོ་དང༌། སྙིང་རྗེ་པོ་དང༌། ཚད་ལོངས་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་གོང་ལ་མི་འཛེམས་པ་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ང་ཚོའི་ལག་ཤེས་སྤུས་དག་པོ་བཟོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་

གལ་ཆེན་པོ་ཡིན།

ང༽ ཚད་ལྡན་གྱི་ཐོན་དངོས་དང་། ཆུང་སྲིད་སྐབས་ཀྱི་བཟོ་ལས།
དཔེར་ན། ལྷ་སའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང༌། དེ་བཞིན་རྩེ་ཕོ་བྲང་ནང་སྒོའི་སྒོ་
འབོར་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་དང༌། གའུ་ཆུང་ཆུང་དེ་ཚོའི་གྲས་ལ་ཏིར་ཚགས་ཟེར་བ་སོགས་
ཤིན་ཏུ་སྤུས་དག་པོ་ཡོད། དེ་ཚོར་བལྟས་པ་ཡིན་ན་ལོ་མང་པོ་འགོར་གྱི་མེད་དམ་
བསམ་པ་འདྲ་པོ་འདུག དེ་འདྲ་བྱུང་དུས་དངོས་གནས་ལག་རྩལ་གནས་ཚད་མཐོན་པོ་དང༌། སྤུས་དག་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་བཟོ་
ལས་དེ་ཚོའི་གྲས་ལག་པ་གཅིག་པུ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པར་འཁོར་ལོའི་ཐོག་ནས་
བཟོ་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་འགྲིག་གི་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ཞིབ་ཚག་པོ་དང༌། སྤུས་དག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

391

པོ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་ཚོའི་གྲས་ལག་རྩལ་རང་གི་ཐོག་ནས་བཟོ་ཐུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཟུང་
འབྲེལ་འདྲ་པོ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད།
སྔ་མོ་ངས་ཀྱང་ཆུང་ཆུང་སྐབས་ལ་ཚགས་ཕྲན་བུ་རྒྱག་མྱོང༌། ཞ་ཉེ་དང༌། འབི་
སི་ཀུ་ཀྲི་ལྕགས་དྲིན་སྒང་གི་ལྕགས་ཤོག་ཤ་ཀར་སྲབ་པོ་དེ་འདྲའི་སྒང་ལ་ཚག་རྒྱག་
མྱོང༌། ཐོ་བ་ཤུགས་ཆེ་དྲགས་ན་ཨི་ཁུང་ཕིག་འགྲོ་གི་འདུག ཤུགས་ཆུང་ཆུང་བྱས།

མཛུབ་མོས་བྲུས་ཏེ་ཚགས་བརྒྱབ་རྩེད་མོ་རྩེས་ནས་སྐྱིད་པོ་ཡོད། ལྕགས་དང་ཟངས་དེ་ཚོའི་གྲས་དེ་བཞུ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཞ་ཉེ་དང༌། ཏིག་ཚྭ་བཞུ་ནས་མེ་
མདའི་མདེའུ་འདྲ་པོ་དང༌། སྐུ་བརྙན་འདྲ་དང༌། པད་ཤག་དེ་འདྲ་ཡང་བཟོས་མྱོང༌། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོར་འདིར་འཁོར་ལོས་བསྐོར་རྒྱུའི་སྦུད་པ་གཅིག་ཡོད། སྐབས་རེ་
ནི་བོད་པའི་སྦུད་པ་གཅིག་ཡོད། དེ་ཡང་མང་པོ་རྒྱག་མྱོང༌། མེ་འབར་པོ་དང༌། ཕུ་
ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཙང་སྐྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད།

ཅ༽ བཟོ་པའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། གཉིས་ཕན་གྱི་བགྲོད་ལམ།
བཟོ་བའི་ལས་ཀ་ཟེར་བ་འདི་རླབས་ཆེན་རེད། རྩ་བ་ཆེན་པོ་རེད། ངས་ད་གིན་
ལབ་པ་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཡང་རྩ་བ་ཆེན་པོ་བརྩི་རྒྱུ་ཞིག་

དང༌། གུས་ཞབས་བརྩི་རྒྱུ་གཅིག་དང༌། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་གཅིག་རེད། དེང་
སང་གི་འཛམ་བུ་གླིང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མི་འཚོ་བའི་རྩ་དོན་གཙོ་བོ་
བཟོ་ལས་དང༌། ཞིང་ལས་གཉིས་ལ་ཐུག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བཟོ་
ལས་ཟེར་བ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་དང་རྩ་བ་ཆེན་པོར་བརྩི་རྒྱུ་ཞིག་རེད་མ་གཏོགས། དེ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

392

མཐོང་ཆུང་བྱེད་ཡུལ་དང༌། གཉའ་གནོན་ཁྱད་གསོད་བྱེད་ཡུལ་རྩ་བ་ནས་མ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། ག་ལེར་ག་ལེར་འདིར་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོའི་གྱོན་
ཆས་ཀྱང་དམིགས་བསལ་སྒྲིག་ཆས་ཤིག་བཟོས། ཁོ་ལ་རྟགས་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་

ཡག་པོ་རེད། ཁོ་རང་མཉམ་སྦྲེལ་ལྟ་བུ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་རོགས་བྱས་ན་ལག་ཤེས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ། ཐོན་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། འདི་ཁུལ་

སྐྱིད་སྡུག་ཚོགས་པ་འགའ་ཤས་ཧ་ཅང་ཧྲག་པོ་ཡོད་པ་རེད། སྒྲིག་འཛུགས་ཡོད་པ་རང་དབང་ཡོད་པ། དེའི་ཐོག་ནས་དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ལྟ་རྟོག་སྤྱི་པའི་ཐོག་
ནས་ཚགས་ཚུད་པོ་བྱེད་ཐུབ་མཁན། དེ་ཡོང་དུས་ཚོགས་མི་ཚང་མས་ཀྱང་སྤྱི་པ་

དེ་ལ་ཤ་ཚ་ཡོད་མཁན། སྙིང་རྗེ་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ང་ཚོས་སྤུས་
དག་པོ་ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ན་གཞུང་གི་ལས་ཁུངས་ཤིག་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོའི་ལག་ཤེས་
ལ་བཤུ་གཞོག་གཏོང་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་གང་ཡང་མིན་པ། སོ་སོ་སོ་སོའི་སྒེར་བཙན་
གྱི་ཚོགས་པ་ཡིན་པ། དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ལྟོ་གོས་ཀྱི་
འཚོ་ཐབས་དེའི་ཐོག་ནས་བརྟེན་རྒྱུ་ཡོད་པ། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ལག་ཤེས་ཐོན་སྐྱེད་
བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ། དེ་འདྲ་ཞིག་བྱུང་ན་སྙིང་རྗེ་པོ་ཆགས་ཀྱི་རེད།
འདིར་གནོད་པ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཟེར་བ་དེ་ལ་རྣམ་རྟོག་གང་ཡང་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་
པ་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་བློ་བདེ་པོ་བྱས་ནས་སྡོད། སྐྱོན་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ཁ་སང་ངས་
མོ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ལ་སྐྱོན་ཁྱོན་ནས་མི་འདུག གནོད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཕྲན་བུ་ཕྲན་བུ་
ཞིག་ནི་གང་དུ་ཡང་ཡོང་གི་རེད། རྩ་བའི་ས་ཆ་སྤུས་དག་པོ། སྙིང་རྗེ་པོ་འདུག །རྣམ་
རྟོག་མ་བྱས་པར་བློ་བདེ་པོ་བྱས་ནས་སྡོད། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

393

སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༧༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་དྷ་ས་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་བཅུ་དགུ་འཁོར་བའི་དུས་དྲན་མཛད་སྒོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ ལུས་སེམས་ཀྱི་ཞབས་ཞུ་དང་། གཟེངས་ཐོན་གྱི་གྲུབ་འབྲས།
དེ་རིང་འདིར་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་དང༌། ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོ། གློ་
བུར་ལྷགས་པའི་སྐུ་མགྲོན་ཚོ། དེ་བཞིན་མི་མང་ཚོ་བཅས་པར་བརྗོད་རྒྱུ་ལ། འདས་
པའི་ལོ་ཉི་ཤུ་ཐམ་པའི་རིང་ལ་ང་རང་ཚོའི་ཤེས་རིག་གི་ལས་དོན་ཐོག་ལ་སྤོབས་
པ་བསྐྱེད་འོས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ནང་ཚན་དུ་གྱུར་པའི་བུ་ཕྲུག་

ཚོར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོན་ཡོད། དེའི་ནང་
ཚན་ནས་དྷ་རམ་ས་ལའི་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་འདི་མིག་དཔེ་འོས་པ་འདྲ་པོའི་དྲག་ཤོས་
ཤིག་ཆགས་ནས་བསྡད་ཡོད། ད་ལྟ་པད་མས་བཤད་པ་བཞིན། སྒྲིག་འཛུགས་འདིའི་

ཐོག་ནས་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཞབས་འདེགས་བསྒྲུབས་ཡོད། ལུས་པོ་
འཚར་ལོངས་བྱེད་པ་དང༌། བསམ་བློ་འཚར་ལོངས་བྱེད་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ང་རང་ཚོར་
དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱི་འགལ་རྐྱེན་དང༌། དཀའ་ངལ་འདི་དག་ལ་གཞིགས་པའི་

ཞབས་འདེགས་ཨང་ཀི་དང་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད།
དེ་འདྲའི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་དེ་དངུལ་ཡོད་པ་གཅིག་པུས་འགྲིག་གི་ཡོད་པ་མ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

394

རེད། མིའི་བསམ་བློ་འགུལ་སྐྱོད་བཏང༌། ལུས་དང༌། ངག་གི་ངལ་རྩོལ་ཚང་མ་དང་
སྦྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་རེད། འདས་པའི་ལོ་རྒྱུན་དེའི་རིང་ལ་དངོས་
གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་སྙིང་ལ་བཅངས་ནས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་
གྱིས་གཞན་ཕན་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་མི་དེ་དག་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་
ཡིན། ད་དུང་མ་འོངས་པར་ཡར་རྒྱས་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་མ་རེད། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་
མ་ཟད་བར་དུ་ཕྲུ་གུ་རྒྱུན་ཆད་མེད་སྟབས་ཕྲུ་གུའི་དོན་དུ་ལས་ཀ་མུ་མཐུད་ནས་
བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ད་དུང་དཀའ་ངལ་མང་པོ་མུ་མཐུད་ནས་འཕྲད་རྒྱུ་ཡིན་དུས།
འདས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་ཉམས་མྱོང་དེ་ཚོ་གཞི་ལ་བཞག་ནས་ད་དུང་མ་འོངས་
པ་ལ་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ་པ་ཞིག་དང༌། གྲུབ་འབྲས་བཟང་པོ་
ཐོན་ཐུབ་པར་ངས་རེ་བ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད།

ཁ༽ ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་དང་། ནང་བསམ་བློའི་ཡར་རྒྱས།

གཉིས་པ་ང་རང་ཚོ་ལོ་མང་པོ་ཞིག་རིང་མིའི་ལུང་པར་བསྡད་ནས་ཡོད་དུས་ང་
རང་ཚོ་རིམ་པ་དང་པོའི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ལ་ཚང་མས་འབད་བརྩོན་བྱས་ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་གདེང་འདྲ་པོ་ཐོབ་ཡོད་པ་རེད། ད་ཆ་རིམ་པ་གཉིས་པ་ལ་

དེང་སང་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་ནང་ལ་ང་རང་ཚོ་འཚོ་
བསྡད་ཡོད། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཕྱི་དངོས་པོའི་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་གཅིག་
པུས་མི་ཆོག་པར། ནང་བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་དགོས་པ་དེང་སང་མཐོང་ཆོས་སུ་ཡོད་པ་འདི་རེད། དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་མ་ཕྱིན་པའི་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ། དངོས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

395

པོ་ཡར་རྒྱས་ཤིག་གཏོང་ཐུབ་ན་དེ་ནས་མིའི་བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲུབ་ཐུབ་པ་དང༌།
མིའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཉིན་མ་དེ་ནས་སེལ་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་བློ་ལ་
ཤར་གྱི་ཡོད་པ་རེད་དེ། དེ་འདྲ་རང་ཡིན་ས་མ་རེད།
མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བསམ་

བློ་ཡར་རྒྱས་ངེས་པར་དུ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད། བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་ཟེར་བ་
དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གཅིག་པུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ནའང་སྐྱིད་མ་སྐྱིད་ཐེ་ཚོམ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་རྩ་
བའི་མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང༌། སྤྱོད་ལམ་བཟང་པོ། གོམས་གཤིས་བཟང་

པོ་ཡོང་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མི་ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌།

སྤྱོད་ལམ་བཟང་པོ་ཞིག །ཡ་རབས་དྲང་བདེན་གྱི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་རྒྱུ་ཞིག་
བྱུང་བ་ཡིན་ན། གཞི་རྩ་དེའི་ཐོག་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཇི་ཙམ་གྱི་བཟང་པོ་ཡོད་པ་
དང༌། དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཇི་ཙམ་ཡོད་ན་ཡང་དེ་ཚོ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་དཔལ་དང་རྒྱན་ལ་

འགྲོ་རྒྱུ་རེད།
བསམ་བློ་ཡར་རྒྱས་ཡག་པོ་ཞིག་འགྲོ་མ་ཐུབ་པར་ཆོག་ཤེས་མེད་པ་དང༌། ང་
རྒྱལ་དང༌། ཕྲག་དོག་དང༌། དེ་འདྲའི་གཞན་དབང་དུ་ཕྱིན་པའི་མིའི་གཤིས་ཀ་ཁོ་
ནར་བསྡད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་སྐྱིད་པ་ཡོང་ཐབས་
གང་ཡང་མེད། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ག་ཚོད་ཡོད་ནའང་སྐྱིད་པར་བལྟ་རྒྱུ་གང་ཡང་
མི་འདུག །ད་ཆ་ང་རང་ཚོའི་འདས་པའི་ཉམས་མྱོང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་གཞི་ལ་

བཞག་པའི་ཐོག་ནས། མ་འོངས་པ་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

396

དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ལྡན་པ། སྤྱང་གྲུང་ལྡན་པ། ནུས་པ་ལྡན་པ། ལྷག་བསམ་ལྡན་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཟོ་ཐབས་དང༌། གཉིས་ནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་ཐོག་ནས་ཕྱི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་དང༌། ནང་བསམ་བློ་ཡར་
རྒྱས་གཉིས་ཟུང་སྦྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་དོན་ལྡན་ཡོང་ཐུབ་པའི་འབད་བརྩོན་བྱེད་
དགོས། དེ་ལྟར་ཡོང་བའི་རྒྱུ་ཆ་ཕྱོགས་གཞན་ནས་གསར་དུ་སྒྲུབ་མ་དགོས་པར་ང་
རང་ཚོར་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། ཡོད་ཡོད་པ་དེ་ག་འདྲ་བྱས་ནས་ཕན་ཐོགས་ཡག་ཤོས་ཡོང་བ་དང༌། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་རན་པ་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུགགང་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་གམ། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་བསམ་བློ་བཏང༌། ལག་ལེན་
དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ད་བར་དུ་ཧུར་ཐག་བྱེད་མཁན་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་ནས་དེ་རིང་འདིར་ཞོར་འཕྲོས་ལ། ང་ཁ་སྔོན་སུད་ཛ་ལན་ཌི་ལ་ཕྱིན། དངོས་
གནས་བྱས་ན་སུད་ཛ་ལན་ཌི་ནས་ཚུར་རྒྱ་གར་ལ་ཡོང་རྩིས་ཡིན། འོན་ཀྱང་སུད་
སིར་བྲེལ་བ་ཚ་པོ་ཆགས་ནས་ཐང་ཆད་པོ་ཞིག་བྱུང༌། སྨན་བཅོས་འདྲ་ཡང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཆ་ནས་རྒྱ་གར་ལ་དམིགས་བསལ་ཛ་དྲག་གི་གནས་
ཚུལ་འདྲ་འདུག་གམ། མི་འདུག དེ་ཙམ་ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ་རང་མེད་ན་ཉི་མ་ཉི་

ཤུ་ཙམ་གྱི་དོན་དག་ལ་རྒྱ་གར་ལ་ཚུར་ལོག་མ་དགོས་པར་སུད་སི་ནང་ལ་བསྡད།
སུད་སི་ནས་ཨ་མེ་རི་ཀར་ཤར་རྒྱག་འགྲོ་རྒྱུ་བྱས་ན་འགྲིག་པ་འདུག་གམ་ཞེས་
ཚུར་བཀའ་ཤག་ལ་ཁ་པར་བཏང་ནས་གོ་བསྡུར་བྱས་པ་ཡིན། བཀའ་ཤག་ནས་དེ་
གས་འགྲིགས་ལུགས་ལན་འབྱོར་བྱུང༌། དེ་དོན་གཞིར་བཞག་གིས་སུད་སིར་བདུན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

397

ཕྲག་གསུམ་ཙམ་ཞིག་ལྷོད་སྡོད་ཀྱིས་ཉིན་མ་ཁ་ཤས་ཤིག་གུང་སེང་ངལ་གསོ་བྱས།
དེ་མིན་ཐུན་ཞིག་ཟིན་པ་ཡིན། དེང་སང་ང་ཚོའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉག་ཕྲ་བའི་

དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། སེམས་ཅན་སྤྱི་པ་ཕན་པ་དང་བདེ་བ་ཞིག་
བྱུང་ན་བསམ་པའི་ཀུན་སློང་གི་ཐོག་ནས་སྟོན་པའི་མཚན་སྔགས་གང་འཚམ་ཞིག་
བསགས་པ་ཡིན། མཚན་མ་ཡང་བཟང་པོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བྱུང༌།

དེའི་མཇུག་ལ་ཨ་མི་རི་ཀར་ཟླ་བ་གཉིས་མ་ཟིན་ཙམ་གྱི་དུས་ཚོད་ཀྱི་རིང་

ལ་དམིགས་བསལ་འགལ་རྐྱེན་གང་ཡང་མེད་པར་གྲ་འགྲིག་ཐག་ཆོད་བྱུང༌། ཐང་ཤུགས་ཆེ་ཆད་བྱུང་ཡང་གཟུགས་པོ་མ་བདེ་བ་དེ་གང་ཡང་མ་བྱུང༌། ང་ཚོ་ཚུར་འཁོར་མ་ཐག་ཏུ་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེའི་དུས་ཆེན་དང་སྟབས་འཁེལ་བྱུང་སྟེ། དེ་རིང་ང་

རང་ཚོ་འདིར་ཐུག་འཕྲད་ཀྱིས་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་རེད། ང་རང་ཡང་
དགའ་པོ་བྱུང༌།

ག༽ ཆོས་ཚོགས་གསར་པ་དང་། ཕྱི་ཡུལ་ཁག་གི་བོད་མི།
དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་ནང་བོད་པའི་ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ལོ་
ཤས་སྔོན་དང་མི་འདྲ་བ་མང་དུ་ཕྱིན་པའི་བཟོ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག །རྩ་བ་འཛམ་བུ་གླིང་

གི་གནས་སྟངས་འགྱུར་བ་དང༌། ལྷག་པར་རྒྱ་ནག་གི་གནས་སྟངས་འགྱུར་བ་ཕྱིན་

པའི་རྐྱེན་བྱས་ནས་བོད་དོན་གྱི་ཐོག་ལ་ཡང་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་ཞིག་རེད།
སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད།
དེ་ནས་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་ཏུ་མི་ས་ཡ་འབུམ་ཐེར་མང་པོའི་ནང་ནས་ཁ་ཤས་ཀྱིས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

398

ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་བྱེད་མཁན་དེ་
འདྲ་ཡང་ཡོང་གི་འདུག །དེ་ཡག་པོ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་
རང་ཚོའི་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་བརྒྱུད་ཚང་མའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཚོགས་འདྲ་མི་

འདྲ་ཡང་གང་ལ་གང་འཚམ་ཚུགས་འདུག །ཡག་པོ་རེད། ཚང་མས་བོད་སྤྱི་པའི་

སྤྱི་ནོར་ལྟ་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང༌། རང་རང་སོ་སོའི་མཁས་གྲུབ་གོང་
མའི་བཞེད་པ་གང་ཡོད་པ་དེ་ཚོའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་ནུས་པ་ལ་དཔགས་པའི་གང་

ཡོང་ཅི་ཡོང་གིས་གཞན་ཕན་སྒྲུབ་ཐབས་དང༌། བསྟན་པའི་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་
ཐབས་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་

ཆོས་མི་ལ་ཤོད་པར་རང་ལ་མཚན་ཉིད་ཚང་དགོས། ཉོན་མོངས་ལ་གཉེན་པོ་བསྟེན་དགོས་ཞེས་མི་ལ་ཕར་བཤད། རང་གིས་ཉོན་མོངས་ལ་གཉོན་པོ་བསྟེན་ཐུབ་ཀྱི་མི་

འདུག་ཅེས་ལབ་དགོས་བྱུང་ན་དཀའ་རྙོག་ཆེན་པོ་རེད། ཆོས་མི་ལ་ཤོད་པར་ཐོག་མར་རང་ལ་བཟོ་ལྟ་ཞིག་བཟོ་དགོས། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དོན་སྤྱོད་པ་དང༌། དོན་མཐུན་པ་དགོས་ཞེས་གསུངས་ཡོད། ང་རང་ཚོའི་རྗེས་འཇུག་ཚོ་ནས་
བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་གང་གནང་བ་དེའི་ཉམས་ལེན་ངོ་ལྐོག་མེད་པ་ཞིག་

བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་ཚད་ལོངས་པ་དང༌། ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་དེ་འདྲའི་

གཞེན་བསྐུལ་ཡང་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང༌། གཞི་རྩ་ཚང་མ་ཡག་ཐག་ཆོད་འདུག །ཨང་ཀི་དང་

པོ་རེད།
དེ་བཞིན་བོད་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་ཡང་ལུང་ཚན་གྱི་འཐེན་འཁྱེར་དང༌།
ཆོས་ལུགས་ཀྱི་འཐེན་འཁྱེར་གང་ཡང་མེད་པ་ཚང་མ་རྡོག་འགྲིལ་པོ། བོད་སྤྱི་པའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

399

དོན་ལ་ལྷག་བསམ་སེམས་ཤུགས་ཆེན་པོ་འདུག །མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་པ་ཞིག་ཆགས་འདུག དེ་གང་
འདྲ་ཡིན་ནམ་ཟེར་ན། ལུང་པ་གསར་པ་ཞིག་གི་ནང་ལ་སོ་སོའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་
དང༌། ལྟོ་གོས་འཚོལ་སྟངས་ལུང་པ་དེ་དང་དེའི་ནང་གི་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་
དང་སྦྲེལ་བའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ཤེས་པ་གཅིག་དང༌། དེ་དང་ཆབས་ཅིག་སོ་སོའི་
མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དང༌། གོམས་གཤིས། ཤ་ཞེན་དེ་ཚོ་རྩ་བ་ནས་མ་བརླག་
པར་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ལ་ཕྱིན་འདུག དེ་ཧ་ཅང་གི་ཡག་པོ་རེད། རང་གི་

ལུང་པའི་ཤ་ཞེན་ཡོད་ན་ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་སྦྲེལ་མ་ཤེས་ན་སོ་སོར་གྱོང་གུན་ཕམ་ཉེས་ཡོང་གི་རེད། ཡང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་སྦྲེལ་ཤེས་ན་
ཡང་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བསམ་བློ་དེ་བརྗེད་པ་ཡིན་ནའང་འགྲིག་གི་མ་རེད། དེ་འདྲ་
ཡིན་དུས་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་ལྷུང་པ་ཡག་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མཐོང་བྱུང༌།
ལྷག་པར་དེ་སྔ་སུད་སིའི་ཁྱིམ་ཚང་ཁག་ལ་ཕྱིན་པའི་བོད་ཕྲུག་དེ་ཚོའི་གྲས་

སྔོན་མ་ ༡༩༧༣ ལོར་ང་ཚོ་སུད་སིར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་ཁོང་ཚོ་བོད་སྐད་ཀྱང་
བརྗེད། དེ་བཞིན་བོད་པ་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུར་ཡང་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་འདྲ་པོ་
ཞིག་དང༌། ཕྲན་བུ་རྒྱང་ཐག་རིང་ཙམ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པ་ཐོན་ཡོང་གི་
འདུག །ད་རེས་སུད་སིར་འགྲོ་སྐབས་དེ་སྔ་བོད་སྐད་བརྗེད། བོད་པ་དང་རྒྱང་ཐག་
རིང་ཙམ་བྱས་ནས་སྡོད་མཁན་གྱི་བོད་ཕྲུག་དེ་ཚོ་དེང་སང་སོ་སོའི་གདོང་ནས་མི་
རིགས་གང་ཡིན་པ་དང༌། ལུང་པ་གང་ནས་ཡིན་པ་ཁ་གྲགས་ཡོང་དུས་རང་བཞིན་
གྱིས་ང་བོད་པ་ཡིན་བསམ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་དང༌། དེ་དང་འབྲེལ་ནས་བོད་པའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

400

གནས་ཚུལ་ལ་དོ་སྣང་དང༌། བོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་འདོད་བྱེད་པ་ཞིག་རང་གི་

ངང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག །དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་བོད་སྐད་
ལ་བསྐྱར་དུ་དོ་སྣང་བྱེད་པ་དང༌། བོད་སྐད་བསླབ་རྒྱུར་སེམས་ཤུགས་ཡོད་མཁན། དཔེར་ན། ངས་དབྱིན་ཇི་ཁྲ་གེ་ཁྲོ་གེ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་བཞིན། ཁོ་ཚོས་བོད་སྐད་ཁྲ་
གེ་ཁྲོ་གེ་ཞིག་བརྒྱབ་སྟེ་དེའི་ཐོག་ནས་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་ཤོད་རྒྱུ་ལ་སྤོབས་པ་
བྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་དགའ་མོས་བྱེད་པ། གཡོལ་བ་དང༌། གབ་རྩིས་མི་བྱེད་པར་
ཚུར་འཚང་ཁ་ཤིག་ཤིག་ཡོང་ནས་དེ་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག ངེད་རང་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་
བྱུང༌། བོད་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་རྒྱ་གར་ལ་ཡོད་པ་ངེད་ཚོ་རེད། ད་དུང་དེའི་ཡང་ཕྱི་རོལ་ནུབ་
ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཚོའི་སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ་ད་ལྟ་བཤད་མ་ཐག་པ་བཞིན། ཚང་
མ་སེམས་ཤུགས་ཆེ་ཐག་ཆོད། གནས་སྟངས་འགྲིག་ཐག་ཆོད། ནང་ཁུལ་ལ་འཆམ་པོ། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་འབྲེལ་བ་བཟང་པོ། ཡག་པོ་འདུག །ང་ཕྱི་རྒྱལ་ནས་ད་ལྟ་

འཁོར་བ་ཡིན་ཙང་ཁྱེད་རང་ཚོ་ལ་གཏམ་བཟང་ལེགས་སྐྱེས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ང༽ རྒྱ་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། སྐུ་ཚབ་ཐེངས་དང་པོ།

དེ་ནས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་ལ། ཕལ་ཆེར་ཚང་མས་གནས་ཚུལ་ཤེས་གསལ་
རེད། བར་ལམ་རྒྱ་མིའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལ་འགྱུར་བ་གང་འཚམ་འགྲོ་གི་

ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲས་རྐྱེན་པས་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཐོག་ལ་ཡང་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གི་ལྟ་སྟངས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་འདུག །འགྱུར་བ་དེས་
རྐྱེན་པས་རྒྱ་ནག་གཞུང་ནས་ཚུར་ང་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པ་སྤྱི་དང༌།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

401

ལྷག་པར་ངའི་ཐོག་ལ་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བྱས་ཡོང་གི་
འདུག །རྒྱ་མིའི་ངོས་ནས་ཚུར་ང་ཚོར་འབྲེལ་བ་བྱེད་རྒྱུའི་འབད་རྩོལ་བྱས་ཡོང་
དུས་ང་ཚོས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་སྐོར་རྒྱ་མིར་གདོང་བསྟན་མི་ནུས་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གང་མེད་པ་དང༌། ང་རང་ཚོའི་དོན་དག་འདི་སྐོར་གདོང་དང་གདོང་བསྟན་
ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་
བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་འདི་སྒེར་གྱི་དགའ་མིན་དགའ་མདོག་གི་གནས་ཚུལ་ཡང་
མིན། སྤྱི་ཚོགས་གསར་རྙིང་གི་སྐད་ཆ་ཡང་མིན། གསར་བརྗེར་ངོ་རྒོལ་གྱི་སྐད་ཆ་
ཡང་མ་རེད། ལྟ་བའི་སྐད་ཆ་ཡང་མ་རེད། ང་ཚོའི་རྩོད་པ་འདི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་བདེ་
བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན་དག་གི་རྩོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཞེས་ངས་རྟག་པར་ཤོད་རྒྱུ་ཡོད།
ཨུ་རུ་སུ་ལ་ཡིན་ཡང་སྐད་ཆ་གཅིག་མ་གཏོགས་ཤོད་རྒྱུ་མེད། རྒྱ་གར་ལ་
ཡིན་ན་ཡང་རེད། རྒྱ་མི་ལ་ཡིན་ནའང་རེད། སུ་འདྲ་གཅིག་ལ་ཡིན་ཀྱང་སྐད་ཆ་
གཅིག་མ་གཏོགས་གཉིས་ཤོད་དགོས་དོན་མེད། ང་ཚོས་རྒྱ་མིར་གདོང་གཉིས་

བསྟན་དགོས་དོན་མེད། ང་ཚོས་རྒྱ་མིའི་རྒྱབ་ལ་རྒྱབ་བཤད་བྱས། རྒྱ་མིའི་མདུན་

ལ་ང་ཚོ་ཁ་གྲགས་མི་ནུས་པ་དང༌། ང་ཚོའི་གདོང་སྦས་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད།
ད་ཆ་རྒྱ་མིས་ཚུར་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ཕར་ཡང་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་
ཡིན། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ནས་བོད་ལ་ལྟ་སྐོར་འགྲོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཤིག་

བྱུང་བ་རེད། དེ་ཡང་དམིགས་བསལ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱུའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་

ཆགས་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་རིང་མིན་ཚུར་འཁོར་གྱི་རེད། འཁོར་བའི་མཚམས་ལ་
གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་རིམ་པས་ཡོང་གི་རེད། སྐབས་དེར་ང་ཚོས་དེ་སྐོར་གསང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

402

བ་བྱས་པ་རེད། གསང་བ་བྱེད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ང་ཚོའི་ལས་ཀ་དེ་ལྐོག་ལ་
བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། ནོར་འཁྲུལ་བྱས་ནས་ང་ཚོས་གསང་བ་བྱས་པ་
གང་ཡང་མིན། དགོས་པ་རྒྱུ་མཚན་དང་འབྲེལ་བའི་ཐོག་ནས་གསང་བ་རེད། རིམ་
པས་རིམ་པས་དོན་དག་གི་གནས་ཚུལ་ཤོད་དགོས་པ་བྱུང་ན་གནས་ཚུལ་ཤོད་རྒྱུ་ཡོང་གི་རེད།
བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་སུས་ག་རེ་བཤད་རུང་མ་བཤད་རུང་རྩ་བའི་འགན་

ད་ལྟ་ངས་འཁྱེར་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ཇི་སྲིད་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཚོས་ང་ལ་ཡིད་

ཆེས་ཡོད་པ་དང༌། ང་ལ་རེ་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རིང་ལ་ངས་ཀྱང་འགན་དེ་འཁྱེར་
ནས་བསམ་བློ་ཞིག་བཏང༌། འགན་དེ་འཁྱེར་ནས་ཐག་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་རེད། མ་
འོངས་པར་བོད་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་གི་ཞབས་འདེབས་སྒྲུབ་པའི་དུས་ཚོད་རྫོགས་པའི་

ཉིན་མ་གཅིག་ཤར་སོང་ན་ངས་ལས་ཀ་གཞག་གི་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་དུ་

ངས་འགན་འཁྱེར་གྱི་རེད། འགན་འཁྱེར་བའི་རྗེས་ལ་ཐག་གཅོད་དེ་ངས་བྱེད་ཀྱི་རེད་མ་
གཏོགས། ངས་སུ་གཅིག་ལ་སྤྲེལ་ལད་འཁྲབ་དགོས་དོན་མི་འདུག །སུ་གཅིག་ལ་ཡང་

ངོ་སྲུང་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པ་ལ་གནས་
ཚུལ་བཟོ་ལྟ་གང་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག་གམ། དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་ལ་ངས་བསམ་

བློ་བཏང་ནས་ཐག་གཅོད་ཀྱི་རེད།

ཅ༽ འབྲུག་ཡུལ་གྱི་བོད་མི་དང་། ཛ་དྲག་གི་གནས་ཚུལ།
དེ་ནས་བར་ལམ་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་པ་ཞིག་འབྲུག་ནང་གི་གནས་ཚུལ་དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

403

རེད། འབྲུག་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ལ་མཚོན་ན། སྔར་ཕན་འབྲུག་གཞུང་དང༌། འབྲུག་
མི་མང་རྣམས་ང་ཚོ་དང་ཤེས་རིག་གཅིག་གྱུར་ཡིན་དུས་ང་ཚོ་ཧ་ཅང་གི་འབྲེལ་
བ་ལ་རྒྱ་དམ་ཚིག་གཙང་མ་ཞིག་རེད། ལྷག་པར་རྒྱལ་པོ་ཞིང་གཤེགས་དེ་དངོས་
གནས་དྲང་གནས་ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ལ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རེད། རྡོ་རྗེ་གདན་ལ་དུས་འཁོར་དབང་ཆེན་བྱེད་སྐབས་འབྲུག་ནས་བོད་པ་མང་པོ་ཞིག་སླེབས་འདུག །དེ་
ཚོ་མང་པོ་ཞིག་དང་སྐད་ཆ་བྱུང༌། ཁོང་ཚོས་འབྲུག་ནང་ང་ཚོ་སྐྱིད་པོ་ཡོད། མངའ་
བདག་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་རྗེ་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཚོ་ཧ་ཅང་གི་ཡག་པོ་ཡོད།
ཅེས་ཚང་མ་ཁ་གཅིག་གྲགས། ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཟེར་གྱི་འདུག །དེ་འདྲ་
ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཏེ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།
ཡིན་ནའང་ང་རང་ཚོ་ལམ་འགྲོ་མེད་པའམ། རྐྱེན་དབང་ཇི་ཡིན་གང་ལྟར་གློ་
བུར་དུ་གཞི་རྩ་མེད་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འབྲུག་གཞུང་ཐུགས་དོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་
སྡུག་ཏུ་ཕྱིན། མཐའ་མ་ཉེ་ཆར་འབྲུག་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་ཐོག་ཏུ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་
གསལ་ལ། འབྲུག་ནང་སྡོད་འདོད་མི་བྱེད་མཁན་བོད་མི་སྟོང་ཕྲག་བཞི་ཙམ་ཡོད་པ་
རྣམས་ལྷོ་ཕྱོགས་རྒྱ་གར་ནས་མ་བླངས་ན་བྱང་ཕྱོགས་སུ་གཏོང་རྒྱུར་ཆོས་ཀྱི་ནས་
ཕྲན་བུ་མི་བཏུབ་པས་སྔ་འཕྲོས་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་ཏུ་གཏོང་ཐབས་ཡོད་མེད་འབྲུག་
གཞུང་ཕྱི་རྒྱལ་ཡུལ་ཁག་ཏུ་གཏོང་ཐབས་ཡོད་མེད་འབྲུག་གཞུང་ཕྱི་འབྲེལ་ལས་

ཁུངས་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཏེ་ཚོགས་འདུ་རྗེས་མར་ཞུ་དགོས་རྒྱུ། བོད་པ་རྣམས་
ཕྱི་རྒྱལ་གཞན་ནས་ལེན་མ་ཐུབ་པ་བྱུང་ཚེ་ད་རེས་ཚོགས་འདུ་ནས་ཐག་ཆོད་གྲུབ་པ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ཞེས་གྲོས་ཆོད་བཞག་སྟེ་ཐུགས་ཐག་ཆོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་ཛ་དྲག་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

404

གནས་ཚུལ་ཆགས་པ་རེད།
ལྷོ་ཕྱོགས་ཁྱིམ་མཚེས་རྒྱ་གར་ངོས་ནས་ནི་བོད་པ་རྣམས་ལམ་སེང་རྒྱ་གར་ནང་དུ་བཞེས་རྒྱུ་ཧ་ཅང་སྐུ་མཉེལ་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་
ཆགས་པའི་སྐབས་སུ་བཀའ་ཤག་དང༌། སྤྱི་འཐུས་བཅས་ནས་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་

ཞུ་བསྐུལ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། དེ་བཞིན་ས་གནས་ཁག་གི་གཞོན་ནུ་ཚོ་དང༌། མི་མང་ཚོའི་
ཐོག་ནས་ཀྱང་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་གི་སེམས་འཁུར་བླངས་ཏེ་གང་དགའ་ཅི་ལེགས་
ཚང་མས་ཕྱར་བ་གྲུ་འདེགས་ཀྱི་བསམ་བློ་བཏང༌། དོ་ཁུར་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག་པར་ང་རང་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ང་རང་ཚོའི་བོད་མི་ཤ་ཁྲག་གཅིག་གྱུར་གྱི་མི་མང་པོ་
ཞིག་ལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་སྐབས་སུ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་གྲུ་ནང་བསམ་པ་ལྟ་
བུའི་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱས་པ་ལ་ངས་ཚང་མ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞེས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

དེ་བཞིན་ངེད་ཕྱི་རྒྱལ་དུ་སྡོད་པའི་རིང་ལ་གནད་ཡོད་སྐབས་བབས་འོས་པ་
དེ་འདྲ་ལ་འབྲེལ་བ་འདྲ་ཡང་བྱེད་རྒྱུ་བྱུང༌། དེའི་སྐོར་དོ་སྣང་བྱེད་མཁན་ཡང་ཕྲན་
བུ་ཡོང་གི་འདུག ད་ལྟ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་གནས་ཚུལ་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། རྩ་
བ་འབྲུག་ཚོགས་འདུ་ཆེན་མོའི་ཐོག་ནས་ཐག་གཅོད་དེ་འདྲ་ཞིག་གནང་ཡོད་ཀྱང་།
ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་འབྲུག་ཆོས་ལྡན་རྒྱལ་ཁབ་རེད། གཉིས་ནས་ད་ལྟ་

རྒྱལ་པོ་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་དགུང་ལོ་གཞོན་གཞོན་ཡིན་ནའང་དགོངས་པ་མཁྱེན་རླབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཐབས་རྡུགས་
པོ་རང་གནང་ཨེ་ཡོང་བསམ་པའི་ད་ལྟ་རེ་བ་དེ་འདྲ་ཞིག་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ཡོད།
ལྷ་རབ་བྱུང་ན་ཕྱིན་ཆད་འབྲུག་དང་བོད་ཀྱི་དབར་ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

405

དམ་ཚིག་ལ་རྒྱ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་འདྲའི་ཐུགས་དོགས་ཀྱི་རྣམ་
པ་ཆགས་གཞིའི་བོད་མི་དེ་རྣམས་འབྲུག་ནང་ལ་བསྡད་མི་དགོས་པ་ཡུལ་གཞན་
དག་ལ་གཏོང་ཐབས་འབྲུག་གཞུང་གིས་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་ཁག་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཐབས་

ཤེས་གནང་གི་ཡོད་པ་ལྟར་རིམ་པས་ཕྱི་རྒྱལ་གཞན་དག་ལ་གཏོང་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་
ཕྱིན་ཆད་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་དང་འབྲུག་མི་མང་རྣམས་ཇི་སྲིད་ནམ་གནས་བར་ཁྱིམ་
མཚེས་བྱས་ནས་མཉམ་དུ་སྡོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།
ཡང་སྒོས་ལྷག་པར་ཅན་དུ་ཆོས་དང་ཤེས་རིག་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་གཅིག་གྱུར་

རེད། ད་ལྟ་ཕན་ལ་ཐུགས་དོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་བསྡད་པ་དེ་རིམ་པས་རིམ་པས་

མཐའ་གསལ་ཞིག་ལོས་ཡོང༌། ག་ལེར་ག་ལེར་ང་རང་ཚོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་
ཀྱི་དད་པ་དམ་ཚིག་གཙང་མའི་ལ་རྒྱ་འདོར་མེད་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་པ་རེད་མ་གཏོགས། འབྲུག་པས་ང་ཚོར་སྡུག་པོ་བཏང་བྱུང༌། འབྲུག་པ་ང་ཚོའི་དགྲ་རེད་ལབ་
ན་རྩ་བ་ནས་མ་འགྲིག་པ་རེད། དེ་འདྲ་བྱས་ནས་དགོས་པ་གཏན་ནས་མེད། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲར་མ་སོང་བ་ཕྱིན་ཆད་ང་རང་ཚོ་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པའི་ངས་

རེ་བ་རྒྱག་གི་ཡོད། ད་ལྟ་ཐུགས་དོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཆགས་སའི་བོད་མི་དེ་ཚོ་འབྲུག་
ནང་ལ་སྡོད་མི་དགོས་པར་ལུང་པ་གཞན་དག་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་ཤོས་ཡོང་
ས་རེད། དེ་སྐོར་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱེད་མུས་ཡིན། གནས་ཚུལ་གཙང་
མ་ཞིག་བྱུང་རོགས་བྱས་ན་རིམ་པས་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་རེད་བསམ་པའི་རེ་བ་
ཡོད།
དེ་ཡང་ང་ཚོས་འབྲུག་གཞུང་ལ་ངོ་རྒོལ་བྱས་ནས་འཐེན་རྩིས་བྱས་པ་མ་རེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

406

བོད་མི་འབྲུག་ནང་སྡོད་འདོད་མེད་པ་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་གཞན་དག་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་
ཞེས་འབྲུག་གཞུང་རང་ནས་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་གནང་བ་དེའི་མཇུག་སྐྱོང་བྱས་པ་
རེད། མ་འོངས་པར་ཡིན་ན་ཡང་འཕྲལ་སེལ་རྐྱེན་དབང་གིས་ཚིག་པ་ཟ་ཐོག་སྐད་ཆ་
མང་པོ་ཤོད་པ་དང༌། ངན་སྨད་བྱེད་པ། ངོ་རྒོལ་གྱི་རྣམ་པ་བྱེད་ཀྱིན་བསྡད་ན་དགོས་
པ་གང་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད། རིམ་པས་བདེན་པའི་མཐའ་ཞིག་གསལ་གྱི་རེད། ང་ཚོ་
འགྲམ་པ་ས་ཕབ་ཀྱི་ཐོག་ནས་རྒྱུ་རྐྱེན་བདེ་སྡུག་ཞུ་སའི་དུས་ཚོད་ཡོང་གི་རེད། དེ་
རང་དྲིན་ཆེ་བ་གཅིག་དང་ཡག་གི་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་སོ་
སོའི་མཐོང་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་ཐོག་ནས་ཁ་ལ་བདག་པོ་མ་བརྒྱབ་པར། གང་བྱུང་
མ་བྱུང་བཤད་ན་ཡག་པོ་མ་རེད། ཤེས་སོང་ངམ། དེ་ངའི་བསམ་ཚུལ་ཡིན། གཞན་

དག་ཤོད་རྒྱུ་གང་ཡང་མི་འདུག་ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༣ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༡༥ ཉིན། བཞུགས་སྒར་དྷ་སྟེང་བོད་ཕྲུག་ཁྱིམ་སྡེ་བཙུགས་ནས་ལོ་ངོ་ ༢༣ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ གཉན་འཕྲང་གི་གནས་དུས་དང་། ལག་རྗེས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད།
དེ་རིང་འདིར་བུ་གསོ་ཁང་གི་ལོ་ ༢༣ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་དང༌། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་ཉི་ཧོང་ནས་ཕེབས་པའི་སྐུ་མགྲོན་ཁ་ཤས་དེ་རིང་འདིར་ཕེབས་ཡོད་
པའི་གོ་སྐབས་འདིའི་སར་ང་རང་སླེབས་པ་དགའ་པོ་བྱུང༌། འདིར་བུ་གསོ་ཁང་གི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

407

ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོས་ད་ལྟ་བར་དུ་ཧུར་ཐག་རྦད་ཐག་བྱས་པ་རེད། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། དེ་བཞིན་འདིར་སྐུ་མགྲོན་ཚོར་ཡང་དམིགས་བསལ་གྱིས་ཐུགས་

རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡིན། ཉི་ཧོང་ནས་ཕེབས་པ་ཨ་ཁྲ་ཀྲ་ཞེས་པའི་གཞས་མ་རྣམ་པ་ཚོ་ཁ་
ཤས་ལོ་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་སླེབས་པའི་ལོ་ན་མཐོ་པོ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཁོ་རང་ཚོ་ཧ་ཅང་ས་
ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡོང་བ་རེད། མི་རིགས་ཕན་ཚུན་གྱི་བརྩེ་དུང་དང༌། ང་རང་ཚོ་ནང་
པ་ནང་ཁུལ། དེའི་ནང་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་པ་ནང་ཚགས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་ཐོག་
ནས་འདིར་ཡོང་བ་རེད། ཁ་ས་འཁྱུག་ཙམ་ཐུག་སྐབས་ཁོང་རང་ཚོ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ང་རང་ཡང་དགའ་པོ་བྱུང་བས་ཁ་ས་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་བྱུང༌། དེ་རིང་སླར་ཡང་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་གི་ཡིན། ང་རང་ཚོ་ནང་པ་ནང་ཚགས་སྤུན་
ཟླ་ཡིན་དུས་ངས་འདིར་ཐུབ་དབང་གི་སྐུ་ཞིག་འབུལ་གྱི་ཡིན། འདི་ཁྱེད་རང་ཚོའི་
དགོན་པའི་ནང་རྟེན་གྱི་གྲས་ལ་ཉར་རོགས་གནང༌། ང་ཚོ་ཡང་ཡང་ཐུག་འཕྲད་ཡོང་
གི་མེད། དེ་རིང་གི་གོ་སྐབས་ཤིག་ཡིན་པ་རེད། ང་ཚོ་ནང་ཚགས་རེད། ང་རང་གི་

བསམ་ཚུལ་འགའ་ཤས་ཞུ་གི་ཡིན།
ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སླེབས་ནས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཡོད། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་
ནང་གི་དུས་ཚོད་སྡུག་ཤོས་དང་ཁག་ཤོས་ཤིག་ང་ཚོའི་མི་ཐོག་འདིའི་སྐབས་བྱུང་
བ་རེད། མི་ཐོག་གོང་མའི་གནས་བབས་ནས་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ངན་པ་

དེ་ང་ཚོའི་མི་ཐོག་འདིར་སྨིན་ཏེ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་དང༌། ཁག་པོའི་དུས་ཚོད་ཆགས་ཡོད།
སྤྱིར་བཏང་ལས་ཀ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་གྲ་འགྲིག་པོ་ཡོད་སྐབས་ལས་ཀའི་རྣམ་

དཔྱོད་དང་བྱས་རྗེས་ཐོན་པ་མ་གཞི་ཡག་པོ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཙམ་གྱི་ཧ་ལས་རྒྱུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

408

མེད། དངོས་འབྲེལ་དཀའ་ངལ་འཕྲད་པའི་གཉན་འཕྲང་གི་དུས་ཚོད་ཤར་སྐབས་
བྱས་རྗེས་བཞག་ཐུབ་ན་དེ་དངོས་འབྲེལ་གཟི་བརྗིད་རེད།
ང་རང་ཚོ་ཁྱིམ་ཚང་གཅིག་ཡིན་ནའང་རུང༌། མི་སྒེར་སོ་སོའི་གནས་ཚུལ་
ཡིན་ཡང་རུང༌། གྲ་འགྲིག་པོ་ཡོད་སྐབས་ག་རེ་ཡིན་ཡང་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དངོས་
འབྲེལ་དཀའ་ངལ་ཡོད་པའི་སྐབས་སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ཐུབ་མཁན་
ཞིག་ཡིན་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བརྩི་བཀུར་ཡོང་གི་རེད་ལ། སྙིང་སྟོབས་བསྐྱེད་
ནས་ལས་ཀ་བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་བཟང་པོ་ཐོན་པ་དེ་དངོས་འབྲེལ་བྱས་རྗེས་ཡིན་

པ་རེད་ལ་གཟི་བརྗིད་རེད། དཔེར་ན། ཁྱིམ་ཚང་ཞིག་གི་ནང་དེ་འདྲའི་བྱས་རྗེས་ཐོན་
པ་དེ་ཁྱིམ་ཚང་དེའི་ལོ་རྒྱུས་ནང་འཁོད་ཀྱི་རེད། འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ཡོད་པའི་
མི་རིགས་དངོས་འབྲེལ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་ཙམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡོད་མཁན། འཛམ་
གླིང་ཐོག་རིག་གཞུང་འདྲ་མིན་མང་པོ་ཡོད་པ་འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པ་འདི་དག་རྒྱུན་འཛིན་བྱ་རྒྱུར་ང་རང་ཚོས་
དཀའ་ལས་རྒྱབ་སྟེ་གང་ཐུབ་ཐུབ་འབད་བརྩོན་བྱས་པར་གྲུབ་འབྲས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཐོན་ཡོད། དཀའ་ངལ་གྱི་འོག་ནས་ལས་ཀར་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་དེ་དངོས་གནས་དགའ་སྤྲོ་སྐྱེས་འོས་པ་དང༌། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱ་འོས་པ་ཡིན་དུས།

དེ་རིང་འདིར་བུ་གསོ་ཁང་ཐོག་མར་ཚུགས་སྐབས་དཀའ་ལས་རྒྱག་མཁན།
ཤེས་ཡོན་ཡོད་རུང་མེད་རུང་དངོས་གནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ཐོག་ནས་སོ་
སོའི་ལུས་འདི་བུ་ཕྲུག་ཚོའི་བདེ་དོན་ཐོག་ལ་བཀོལ་སྤྱོད་བྱེད་མཁན་གྱི་མ་མ་རྒས་

འཁོགས་ཚོ་དང༌། དེ་བཞིན་ལས་བྱེད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

409

ད་བར་དུ་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་གྱི་ཡིན། ཧ་ཅང་ཡག་པོ་
རེད། ཁ་ནས་འདྲ་ཆགས་པོ། ཁ་བདེ་པོ་ཡོད་མཁན་སུས་ཀྱང་བཤད་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ཁ་
ནས་བཤད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་དངོས་གནས་ལག་ལེན་ཐོག་ལོ་ཟླ་སྦྲེལ་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་
རྩ་གསུམ་གྱི་དུས་རིང་ལ་ཉི་མ་ནམ་ཤར་ལ་ལས་ཀ་བྱེད་རྒྱུ་འདི་ལས་སླ་པོ་མིན། ཕྲུ་

གུ་ཚོ་ལོ་རེ་བྱས་ནས་ཐོན་གྱི་ཡོད་པ་རིམ་པས་རིམ་པས་འགྲོ་གི་ཡོད། ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
གསུམ་རིང་ལ་འདིར་དཀའ་ལས་རྒྱག་མཁན་དེ་ཚོ་བྱས་རྗེས་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག དེ་བཞིན་ལ་དྭགས་ལ་ཡོད་པ་པདྨ་ཆོས་སྒྲོན་ཟེར་མཁན་ཁོང་ཚོའི་གྲས་ཀྱིས་

ཧུར་ཐག་བྱས་པ་ཡིན་ཙང་ངས་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་གྱི་ཡོད།

ཁ༽ འཐུས་ཤོར་གྱི་ཉེན་ཁ་དང་། མ་བྱུང་སྔོན་འགོགད་དུང་ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱས་པ་ལས་བྱེད་རྒྱུ་མང་བ་བསྡད་ཡོད།
ཡར་རྒྱས་ལ་མཐའ་མེད། དེ་བཞིན་ལས་བྱེད་གསར་པ་ཡོང་མཁན་སློབ་གྲྭ་གང་
འཚམ་ཐོན་ཏེ་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཆ་རྐྱེན་ཕྲན་བུ་ཡོད་མཁན་ཚོས་ངེས་པ་དུ་ལྷག་བསམ་
དང༌། སེམས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། ང་རང་ཚོའི་ལས་གང་ཙམ་
གཞི་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས་ལ་ཕྱོགས་གཞན་དང་ནས་མངོན་གསལ་མེད་
པའི་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཏན་ཏན་ཡོད། དེ་འདྲའི་ཉེན་ཁའི་རིགས་མ་བྱུང་
སྔོན་འགོག་གི་བསམ་བློ་ནན་ཏན་གཏོང་དགོས། རང་ལ་རང་གིས་ཞུ་དག་ཡང་

ནས་ཡང་དུ་བཏང་སྟེ་ཆེ་ས་བཟང་ས་ཞིག་ལ་མགོ་འཁོར་ཏེ་འོག་ནས་རུལ་འགྲོ་བའི་

སྐྱོན་ཆ་ལྷག་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ཀྱི་བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་ནན་ཡང་ནས་ཡང་དུ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

410

བྱེད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བུ་གསོ་ཁང་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ང་ཚོའི་ལས་
རིགས་ཆེ་ཆུང་གང་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དུས་རྒྱུན་དུ་

ངས་འབོད་སྐུལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ད་ལྟ་བར་དུ་ལོ་ ༢༣ རིང་གཞི་རྩ་ཚུགས་པའི་ལས་

ཀར་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོད་ཀྱང་དེ་དང་ཚགས་ཚུད་པོ་བྱེད་རྒྱུ་
དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་ངས་ནམ་རྒྱུན་རྟག་པར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུགག༽ མི་ཚེའི་གྲ་སྒྲིག་དང་། མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཡུལ།
དེ་རིང་འདིར་ཕྲུ་གུ་ཚོས་རུ་སྒྲིག་བྱས་ཡོང་བའི་སྐབས་ལ་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མ་མིའི་

མི་ཚེ་གཞི་ནས་འགོ་ཚུགས་མཁན་རྡོག་རྡོག་གང་ལ་གང་འཚམ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག ང་ཚོའི་བུ་གསོ་ཁང་གིས་མཚོན་པས་སློབ་གྲྭ་ཁག་འདི་དག་ཁྱེད་ཚོ་མི་ཚེ་
སྐྱེལ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་བྱེད་ས་ཞིག་ཡིན་པ་མ་གཏོགས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་ཡུལ་དངོས་གཞི་
ཞིག་མ་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པའི་རིང་མི་ཚེ་སྐྱེལ་རྒྱུའི་གྲ་སྒྲིག་ཡག་པོ་
བྱུང་མ་བྱུང་གི་རྐྱེན་པས་སྤྱིར་བཏང་མི་ཚེ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་མི་ཡོང་ལྟོས་ཚབས་
ཆེན་པོ་ཡོད། ཁྱེད་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་འདི་མི་ཚེའི་གནད་དོན་གལ་ཆེན་དོན་ཆེ་
ཞིག་ལ་བརྩིས་ཏེ་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། སློབ་སྦྱོང་ཟེར་བ་འདི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་དོན་
དག་ཡིན་དུས་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ལ། ང་ཚོ་མི་རིགས་གཅིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་
གྱི་ཐོག་རྗེས་ལུས་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད། རྗེས་ལུས་ཆེན་པོ་ཐེབས་པ་འདི་ང་ཚོ་མི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

411

ཐོག་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཡར་གསོ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་
མང་པོའི་ནང་ལ་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་པ་དེ་མི་ཐོག་གཅིག་གཉིས་ནང་གསོ་ཐུབ་པ་ཞིག་

བྱེད་དགོས་དུས། སྤྱིར་བཏང་འཛམ་གླིང་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་བུ་བུ་མོ་འདྲ་
འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་ཙམ་གྱིས་ཤུགས་སྐྱེད་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་པ་ཆགས་
ཡོད།

ང༽ གནའ་དེང་གི་ཤེས་ཡོན་དང་། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་།

ཁྱེད་རང་ཚོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་སྡོད་སའི་ས་ཆ་འདི་རང་གི་ལུང་པ་མ་ཡིན་

པར་མིའི་ལུང་པར་བསྡད་ཡོད། དེ་ཡང་རང་གི་ལུང་པ་ལས་མིའི་ལུང་པ་སྐྱིད་པར་
བརྩིས་ནས་ང་ཚོས་དང་བླངས་བྱས་ཏེ་ཡོང་པ་མ་རེད། ང་ཚོས་རང་གི་ལུང་པའི་

ནང་ཁྲིམས་མེད་ལུགས་མེད་ཀྱི་སྤྱོད་ངན་བྱས་ཏེ་རང་གི་ལུང་པ་ནས་ཐོན་དགོས་
ཆགས་པ་ཡང་མིན། བོད་ས་མཐོའི་ཐོག་རང་སོ་སོ་ཁ་ཁུ་སིམ་བུ་བྱས། གཞན་ལ་

གནོད་འཚེ་མི་བྱེད་པར་གཉོམ་ཆུང་བྱས་ནས་སྡོད་མཁན་དེ་འདྲའི་མི་རིགས་གཅིག་

ལ་འབུ་ཆེས་ཆུང་ཟོས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་བྱུང་སྟེ་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་གྱར་བ་རེད། གཞི་

རྩ་དེ་འདྲའི་དཀའ་ངལ་ཚད་མེད་འཕྲད་ཡོད། བར་ལམ་བོད་ཕྱི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་བྱུང་
ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་གནས་ཚུལ་མང་བ་ཤེས་ཡོང་སྐབས་ལ་བོད་ནང་དངོས་འབྲེལ་ཧ་ལས་རྒྱུའི་སྡུག་བསྔལ་མྱངས་འདུག ཁྱེད་ཚོ་ཕྲུ་གུ་ཚོས་ཀྱང་གང་འཚམ་
ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་སྐབས་ལ་བོད་ནང་གི་གཞོན་ནུ་ཕོ་
མོ་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་གནས་ཚད་དེ་ལས། ང་ཚོ་རང་གི་ལུང་པ་མ་ཡིན་པ་གཞན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

412

གྱི་ལུང་པའི་ནང་ལ་བཙན་བྱོལ་བའི་མིང་ཐོག་ནས་བསྡད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་

གནས་ཚད་སྤྱིར་བཏང་དྲག་པ་འདུག དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་འདུག རང་ཉིད་
ཀྱི་ལུང་པའི་ནང་སྡོད་མཁན་ལ་རང་དབང་མེད།
ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སྡོད་མཁན་ཚོར་རང་དབང་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་འདིར་

སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཚོས་གནས་ཚུལ་འདི་དག་ཤེས་པ་བྱས། དངོས་འབྲེལ་སྙིང་

ལ་རུས་པ་བཅུག་སྟེ་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་སྐྱེད་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་ལའང་བྱེད་སྟངས་རེད། ང་ཚོ་བོད་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རིག་

གཞུང་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་གང་ཡང་མེད་པར། དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་

ཤེས་ཡོན་ཁོ་ན་སྦྱང་རྒྱུ་དེ་འདྲ་རྩ་བ་ནས་མ་རེད། ང་ཚོ་སོ་སོ་རང་ཉིད་ལ་ལོ་བརྒྱ་ཕྲག་སྟོང་ཕྲག་རིང་ལ་སྔར་ཁྱིམ་མཚེས་ཚོའི་ས་ནས་གཙོ་བོ་ལེགས་ཆ་བླངས། དེ་

དག་གཞིར་བཞག་པའི་ཐོག་སོ་སོའི་མི་རིགས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་པ་མཚོན་པའི་
རིག་གཞུང་དང༌། གོམས་གཤིས་ཡོད་པ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཚོས་དེང་དུས་
ཀྱི་ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་རང་སྐྱ་འཕེར་བའི་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྐོར་ངེས་པར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་པ་

མ་ཟད། ཡག་པོ་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཟེར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང༌། ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཡིན་

སྟབས་བོད་པའི་རིག་གཞུང་བོད་པས་མ་ཤེས་ན་ཞབས་འདྲེན་རེད། ང་ཚོ་བོད་མི་
རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང༌། མི་རིགས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་བོད་
མིས་ཤེས་དགོས་ཟེར་གྱི་ཡོད། གནས་ཚུལ་ཆེ་ས་ཞིག་ནས་བཤད་ན། དེང་དུས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

413

འཛམ་གླིང་གི་ཤེས་ཡོན་འདི་དག་གིས་གཙོ་བོ་གང་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་དམ། སློབ་སྦྱོང་

ག་རེ་སྤྲད་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། སྙིང་དོན་གཙོ་བོ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་བཏང་
བའི་ཐོག་ནས་མིའི་མི་ཚེའི་བདེ་སྐྱིད་སྐྲུན་དགོས་པ་དང༌། ཕྱིའི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་
ཇི་ལྟར་གཏོང་ལུགས་ཐབས་ལམ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད།

རྒྱུ་རྐྱེན་གང་འདྲ་ཡིན་མིན་དེ་དག་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སྒོ་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད།

དངོས་གནས་ངོ་མཚར་སྐྱེ་འོས་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཡིན། དེ་དག་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་

སློབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད།

ཅ༽ འདོད་པའི་བདེ་སྐྱིད་དང་། སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ།
དེང་སང་དུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ནང་གི་མི་ཚོ་དང༌། སྔ་མོ་ལོ་སྟོང་ཕྲག་གཉིས་

གསུམ་གོང་གི་མི་གཉིས་ལ་ཕྱིའི་དངོས་པོའི་གནས་སྟངས་ཀྱི་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་བྱུང་

ཡོད་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ཤེས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཐོག་ནས་

ཁྱད་པར་ཕྲན་བུ་ཡོང་གི་ཡོད་ན་ཡང༌། གཞི་རྩའི་ཐོག་ནས་སྔར་གྱི་ལོ་སྟོང་ཕྲག་
གོང་གི་མི་དང༌། དེང་སང་གི་མི་གཉིས་མི་ཡིན་པ་གཅིག་མཚུངས་རེད་ལ། སྐྱེ་རྒ་
ན་འཆིའི་སྡུག་བསྔལ་མྱོང་དགོས་པ་གཅིག་མཚུངས། ཆགས་སྡང་དམུ་རྒོད་ཡོད་
པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན། ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་བཤད་དགོས་པ་མི་འདུག །ང་རང་ཚོ་རང་བཞིན་གྱི་མིའི་ཉིན་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་ལ་ག་ཚོད་ཀྱིས་མི་ཁོང་ཁྲོ་ཆེན་པོ་དང༌།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

414

ག་ཚོད་ཀྱིས་འདོད་སེམས་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་མི་དེ་སྐྱིད་པོ་མེད་པ་ང་ཚོས་མཐོང་
གསལ་རེད།
དགེ་རྒན་གྱི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་འདྲ། སློབ་ཕྲུག་གི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་འདྲ།

ལས་བྱེད་ཚོའི་ནང་ལ་ཡིན་ཡང་འདྲ། གང་ལྟར་ག་ཚོད་ཀྱིས་ཆགས་སྡང་དམུ་རྒོད་
ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱིད་པོ་མེད་པ་དང༌། ག་ཚོད་ཀྱིས་ཆགས་སྡང་གི་བློ་ཆུང་
བ་ཞི་དུལ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱིད་པ་ཡོད། སྐྱིད་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལ་ང་རང་ཚོ་ཚང་མ་
གཅིག་གྱུར་རེད། སྐྱིད་པོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ལ་ང་ཚོ་ཚང་མ་མོས་མཐུན་ཡོད་པ་
གཅིག་གྱུར་ཡིན་ན་སྐྱིད་པོ་དེ་ཡོང་བའི་དོན་དུ་སྡུག་བསྔལ་ཉུང་བ་དང༌། བདེ་སྐྱིད་
མང་ཙམ་ཡོང་བའི་ཆ་རྐྱེན་གང་ནས་ལེན་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་དེ་བླངས་འོས་པ་དང༌། འདི་
ཉམས་ལེན་བྱེད་འོས་པ་རེད།
ང་རང་ཚོ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་གཙོ་བོ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྒྱ་
གར་ནས་བསྒྱུར་བ་དེ་རྩ་བར་བཞག་གི་ཡོད། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ནས་
གཞི་རྩ་ག་རེ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཟེར་ན། མིའི་བརྩེ་སེམས་བཟང་པོ་ཟེར་བ་དེ་གོང་དུ་
བཀུར་གྱི་ཡོད། དེ་ཡང་བརྩེ་བ་བྱེད་དགོས། ཡ་རབས་བྱེད་དགོས་ཞེས་ཚིག་སྐམ་པོ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གང་འདྲ་ཞིག་
གི་འོག་ནས་མི་ཡ་རབས་དང༌། བརྩེ་སེམས་དེ་གོམ་པ་རིམ་བགྲོད་ཀྱི་ཡར་རྒྱས་

གཏོང་ལུགས་ཞིབ་ཚགས་པོའི་སྒོ་ནས་བཤད་ཡོད། དེང་སང་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དོ་
སྣང་ཡོད་མཁན་མི་འགའ་ཤས་ཀྱིས་ནང་པའི་ཆོས་ཟེར་མཁན་དེ་ཆོས་མ་རེད། ནང་
ཆོས་ཟེར་མཁན་དེ་སེམས་ཀྱི་ཚན་རིག་ཟེར་གྱི་འདུག སྐད་ཆ་དེ་ལ་བདེན་དོན་ཡོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

415

པ་རེད།
གང་ལྟར་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ནང་ནས་མི་ཡ་རབས་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། མི་
སེམས་བཟང་པོ་བྱེད་དགོས་པའི་བསླབ་བྱ་མཐའ་མེད་པ་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་འདི་དག་

ཆགས་ཡོད། ང་ཚོ་བདེ་བ་འདོད་མཁན་དང༌། སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པའི་མི་ཞིག་

ཡིན་པའི་ཆ་ནས་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕ་མེས་བརྒྱུད་ནས་ཡོད་པའི་རིག་གཞུང་འདི་

ལ་དོ་སྣང་བྱས། འདི་ལ་རིན་ཐང་ཡོད་པ་དང༌། འདིས་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཤེས་པ་བྱེད་དགོས། ནམ་རྒྱུན་རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱུད་ཀྱི་ས་ཆ་ཁག་མང་པོར་
སླེབས་དུས་ང་ལ་དོ་སྣང་ཡོང་གི་འདུག །ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་

མང་པོ་ནང་པ་ཡིན་པ་དང༌། དངོས་གནས་ནང་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། འོན་
ཀྱང་དད་པ་བྱེད་སའི་ནང་པའི་ཆོས་མ་ཤེས་པ་མང་པོ་འདུག །དེ་མཐོང་དུས་སེམས་
སྐྱོ་གི་འདུག རང་ཉིད་ནང་པ་ཡིན་པ་དང༌། གང་ལ་དད་པ་བྱེད་སའི་ནང་པའི་ཆོས་དེ་
མ་ཤེས་ནས་ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད། ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་འདྲ་པོ་དང༌། ཁ་ནས་གཡམ་རྒྱུག་ལ་ཕྱིན་པའི་དད་པ་དེ་ཡག་པོ་མི་འདུག །རང་ཉིད་ནང་པ་ཡིན་ན་དད་པ་བྱེད་
སའི་ཆོས་དེ་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ནང་ཆོས་ཤེས་པ་ཟེར་བ་དེ་ང་མ་ཎི་

བགྲང་ཤེས་ཙམ་དང༌། སྐོར་བ་རྒྱག་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ནང་ཆོས་ཤེས་པ་ཟེར་མི་ཐུབ།

ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞི་རྩའི་གནས་ཚུལ་དང༌། མ་མཐའ་ནང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་སྒྲོམ་ཤེས་པའི་

ཐོག་ནས་ནང་ཆོས་བྱེད་ཀྱི་ཡིན་ན་དངོས་གནས་ཕན་ཐོགས་དང༌། ཡིད་ཆེས་ཡོང་
གི་རེད། སོ་སོས་ཆོས་མ་བྱས་ན་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད། ནང་པ་བྱས་ན་ནང་པའི་

ཆོས་ཀྱི་དོན་དག་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ངས་རྟག་པར་འབོད་སྐུལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

416

བྱེད་ཀྱི་ཡོད། རྒྱ་གར་གྱི་མི་ཁོངས་ནང་པ་ཡིན་པའི་མི་ཚོ་ལའང་ངས་ལྷག་བསམ་
རྣམ་དག་གིས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ལ་དེ་བས་ཀྱང་ང་ཚོ་ནང་པ་ཞིག་ཡིན་པ་དང༌། ནང་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ནང་ཆོས་
ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཅེས་ཁྱེད་ཚོ་ལ་ངས་དེ་རིང་འབོད་སྐུལ་བྱེད་རྒྱུ་
ཡིན།

ཆོས་ཤེས་པ་ཟེར་མཁན་དེའང་ཁ་འདོན་བྱེད་ཤེས་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲིགས། ཁ་
ནས་བཏོན་པ་དེ་ཡི་དོན་དག་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་དོན་དེ་གཤིས་རྒྱུད་དང་འདྲེས་
ཐབས་བྱེད་དགོས། དོན་དག་མ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཚིག་སྐམ་པོ་ཞིག་ཁ་ནས་མར་

བཏོན་ཏེ་ད་ལྟ་ཞལ་འདོན་གནང་གི་ཡོད། དེ་ཞལ་འདོན་ཚར་སོང་བྱས་པས་ཕན་གྱི་

མ་རེད། ཚིག་བཏོན་པ་དེའི་དོན་བཟང་པོ་དེ་དངོས་སུ་ཤེས་པ་དང་བློ་ལ་ངེས་པའི་

ཐོག་ནས་ནང་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུགཆ༽ སེམས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་དང་། ཆོས་རིག་གི་ཕན་ཡོན།
རང་སོ་སོའི་སྒེར་གྱི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ལ་ཆ་མཚོན་ན། ང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུའི་

ནང་ནས་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་མཐར་ཕྱིན་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་
འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་གི་མི་ས་ཡ་བྱེ་བ་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་གི་མི་གཅིག་ཆགས་

པ་རེད། དེ་ལ་དམིགས་བསལ་ངོ་མཚར་ཆེ་རྒྱུ་དང༌། འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་

ཞིག་ཆགས་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་ཙམ་མེད། དཔེར་ན། རྒྱ་གར་གཅིག་པུར་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་

ཡང༌། རྒྱ་གར་ནང་ལ་སློབ་ཕྲུག་འབུམ་ཕྲག་མང་པོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་དང་བྱེད་བཞིན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

417

པ་དེ་དག་གི་ནང་ལ་བོད་ཕྲུག་སློབ་སྦྱོང་ཁྱད་དུ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡོད་ནའང་སྤྱི་འདྲེ་
སྤྱི་མཚུངས་ཤིག་རེད་མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་དེ་ཙམ་ཡོང་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད།
དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཆ་ཚང་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོའི་རིག་གཞུང་སྤུས་དག་
ཤེས་པ་ཡིན་ན་དེང་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་
བྱེད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པས་སོ་སོ་སྒེར་གྱི་ལྟོ་གོས་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་འདྲ་འདྲའི་

ནང་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཐོན་པ་ཞིག་ཡོང་བའི་རེ་བ་ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་
ཚུལ་གྱི་ཆ་ནས་བརྩིས་ན་ཡང༌། ང་རང་ཚོ་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་
དང༌། སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་ཧ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །དེ་དག་ཁྱེད་ཚོའི་སེམས་ལ་

ངེས་པ་བྱེད་དགོས། མདོ་དོན་སྙིང་པོ་བསྡུས་པ་ཡིན་ན་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་འདི་
རྣམས་སྤུས་དག་ཅིག་སྦྱོང་དགོས། སློབ་གྲྭ་འགྲིམས་པ་ཡིན། ཡིག་ཚད་ཐོན་སོང་
ཟེར་བ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དངོས་གནས་བསྲེགས་བཏུབ་འཕེར་བའི་ཤེས་ཡོན་དེ་བློ་
ལ་འཇགས་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
དེའི་ཐོག་ལ་སོ་སོ་བོད་རིགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཤེས་རིག་བཟང་པོ་ཡོད་པ་དེ་དག་
ངེས་པར་དུ་དོ་སྣང་དང༌། སློབ་སྦྱོང་ཡག་པོ་ཞིག་བྱས། དེ་གཉིས་ཟུང་དུ་སྦྲེལ་ཐུབ་
པ་ཞིག་བྱེད་རོགས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། དེ་འདྲ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་
ཤེས་པའི་ཆ་ནས་ཕྱི་དངོས་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ཆ་རྐྱེན་ལོངས་སུ་སྤྱོད་པ་ལ་ལག་མ་ཐོགས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་བེད་སྤྱོད་ཐུབ་པའི་སྒོ་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཤེས་པ་ཞིག་དང༌།

དེ་དང་ཆབས་ཅིག་ནང་ཆོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྦྱངས་

པའི་ལག་རྗེས་ལ་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་རྐྱེན་ངན་རུ་འཛིངས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་འགལ་རྐྱེན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

418

གྱིས་གནོད་མི་ཐུབ་པ། ཧ་ཅང་གུད་པའི་གནས་སྐབས་ལ་ཞུམ་པ་མི་སྐྱེ་བ། ཧ་ཅང་
དར་བའི་གནས་སྐབས་ལ་ཁེངས་པ་མི་སྐྱེ་བ། མི་ཚེ་བདེ་སྐྱིད་བརྟན་པོའི་ངང་སྐྱེལ་
རྒྱུར་གོ་རྟོགས་མཐོ་བའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ལྡན་པའི་མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཏན་ཏན་

ཡོང་གི་རེད།
དེ་ལྟ་བུའི་ངང་ལོ་བརྒྱ་ཐམ་པ་བསྡད་ཀྱང་རུང༌། ལོ་བདུན་ཅུ་བརྒྱད་ཅུ་བསྡད་
ཀྱང་རུང༌། མི་ཚེ་འདིའི་རིང་ལ་སྐྱིད་པའི་ཉི་མ་ནུབ་རྒྱུ་མེད་པ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད།
ཤེས་སོང་ངམ། སེམས་ཀྱི་ནང་ཆགས་སྡང་གི་གཉེན་པོ་བསྟེན་མ་ཐུབ་པར། སེམས་
ཧ་ཅང་ཡ་ཡུག་ཆེན་པོ། ཁོང་ཁྲོའི་གཞན་དབང་དུ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་མི་ཚེ་འདིའི་ནང་
ཁ་ཆག་སྣ་རལ་ཕྲན་བུ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཡང༌། ཡང་ན་རང་ཤི་རྒྱག་དགོས་མིན་
ནམ་བསམ་པ། ཡང་ན་གཉིད་ཁུག་པའི་སྨན་ཟ་དགོས་མིན་ནམ་བསམ་པ། ཡང་ན་

སྨྱོན་པའི་སྨན་ཁང་ནང་ལ་འགྲོ་དགོས་མིན་ནམ་བསམ་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་དངོས་
པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ལུང་པའི་ནང་ལ་ང་ཚོས་མཐོང་དང་མཐོང་བཞིན་ཡོད། རྒྱ་
གར་ནང་ལ་ཡང་དཔལ་འབྱོར་དང་སློབ་སྦྱོང་གཉིས་ཀའི་གནས་སྟངས་ཡག་པོ་ཡོད་
བཞིན་དུ་སེམས་མ་སྐྱིད་པ་མང་པོ་མཐོང་རྒྱུ་འདུགདེ་བཞིན་དུ་བོད་པའི་ནང་ལ་ཡང་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས།
ད་ལྟ་ལབ་པ་བཞིན་བོད་རང་ཉིད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་ཡག་པོ་སློབ་སྦྱོང་བྱས། གནད་
དོན་སེམས་ནང་འཇོག་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཁྱེད་རང་ཚོའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་རིང་ཕན་ཐོགས་
ཡོང་གི་རེད། གལ་ཏེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཚེ་སྔ་ཕྱི་ཁས་ལེན་གྱི་མེད་ན་ཡང༌། གང་ལྟར་
ཚེ་ཕྱི་མའི་དུས་ཚོད་ཤར་སྐབས་ཕན་ཐོག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལྟར་ན་མི་ཚེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

419

འདི་ནས་བཟུང་སྐྱིད་པའི་འགོ་ཚུགས་ཡོང་གི་འདུག་ག དེང་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་

སྒང་ལ་དཀའ་ངལ་མང་པོ་འཕྲད་པ་དང༌། རྙོག་དྲ་མང་པོ་ཡོང་གི་ཡོད། རྙོག་དྲ་འདི་

དག་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕོངས་པའི་དབང་གིས་ཡོང་གི་ཡོད་པའི་རྟགས་གསལ་པོ་
ཡོད།
འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་དུ་ད་ལྟ་ལུང་པ་མང་པོ་ཞིག་རྗེས་ལུས་ཀྱིས་སློབ་སྦྱོང་
གི་ཚད་ལོངས་ཀྱི་མེད་པ་དང༌། སྤྱིར་བཏང་འཛམ་གླིང་གི་རྙོག་དྲ་ས་ཁུལ་གང་སར་
ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང༌། ད་དག་གི་རྙོག་དྲ་ཡོང་ས་མང་པོ་ཞིག་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་

པ་དང༌། ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ལུང་པའི་ནང་ནས་ཡོང་གི་འདུག །ལུང་པ་

དེ་དག་གི་ནང་དུ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཕོངས་མེད་ལ། དཔལ་འབྱོར་ལོངས་སྤྱོད་
ཀྱིས་ཀྱང་ཕོངས་མེད། གང་གིས་ཕོངས་སམ་ཞེ་ན་ལྷག་བསམ་གྱིས་ཕོངས་པ་དང་།
གཞན་ཕན་སྒྲུབ་རྒྱུས་ཕོངས་ཡོད། དེའི་དབང་གིས་རྙོག་དྲ་འདི་དག་ཡོང་གི་ཡོད།

ཇ༽ བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། བྱམས་ལྡན་གྱི་མི་བཟང་།
མི་བཟང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། མི་ཡ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་ནི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་

རྩ་བ་ཡིན་པས་དེ་ཁྱེད་ཚོ་ཚང་མའི་སེམས་ལ་ངེས་པ་བྱས། ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས་
བྱེད་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོ་འདིར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དང༌། དགེ་རྒན་ཚོ་ཡིན་ན་

ཡང་དེ་ངེས་པར་དུ་སེམས་ལ་འཇགས་པ་བྱེད་དགོས། དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་གྲྭའི་འགྲོ་

སྟངས་དེ་ཁོ་ནར་མངོན་པར་བསྟོད། ཡིད་ཕྲོགས་ནས་བསྡད་པ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་
དེས་ཕྲན་བུ་འདང་གི་མེད། མངོན་པར་བསྟོད་འོས་པའི་ལེགས་ཆ་མང་པོ་ཡོད་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

420

རྣམས་ལ་ངེས་པར་དུ་མངོན་པར་བསྟོད་འོས་པ་རེད། དེ་ལྟ་ན་ཡང་སྤྱིར་བཏང་མིའི་
མི་ཚེ་གཅིག་གི་བདེ་སྡུག་ནང་ལ་དེང་དུས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་གཅིག་པུས་ལན་ཆ་ཚང་ཐེབས་ཀྱི་ཡོད་དམ་ཟེར་ན་ཐེབས་པ་ཁག་པོ་རེད། སྤྱིར་བཏང་གི་རིག་གཞུང་གཞན་

དང༌། ཆོས་ལུགས་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་ལན་ཐེབས་ཀྱི་མེད་ན། ང་ཚོ་བོད་པ་ཟེར་
མཁན་སོ་སོའི་གོམས་གཤིས་དང༌། གནས་སྟངས་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེ་
བས་ཀྱང་ལན་ཐེབས་པ་དཀའ། དེས་ན་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་དང༌། སློབ་
སྦྱོང་ནུས་པ་ཐོན་པ་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུགང་མིའི་ལུང་པར་སླེབས་ནས་ལོ་ ༢༥ འཁོར་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ལུང་པ་

གང་སར་སླེབས་ཡོད་པ་དང༌། མི་མང་པོ་ཞིག་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་ཡོད། ངོ་ཤེས་པ་
མང་པོ་ཆགས་ཡོད། དེ་རྣམས་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ལ་གཞིགས་ན། ང་རང་ཚོའི་རིག་

གཞུང་དང༌། བཟང་པོའི་བསླབ་བྱ་འདི་དག་ལོ་ཇི་སོང་གིས་དགོས་མཁོ་དང༌། རིན་

ཐང་ཇེ་ཆེར་འགྲོ་བ་མཐོང་གི་འདུག །དེང་སང་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཤེས་ཡོན་
དང༌། དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་ལུང་པའི་ནང་གི་གཞོན་ནུ་ཚོའི་ནང་ལ་བསམ་

བློ་གཏོང་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གསར་པ་ཞིག་སླེབས་ཡོང་གི་འདུག །ཉམས་མྱོང་ཡོད་
མེད་དང༌། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་རན་དང་མ་རན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཡིན་
ན་ཡང་རྩ་བ་མིས་མི་ལ་བརྩེ་བ་དེ་དང༌། མི་གཅིག་གྱུར་གྱི་འདུ་ཤེས་གསལ་དུ་འགྲོ་
མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག །དེང་སང་གི་དུས་ཚོད་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྒྲིག་
འཛུགས་ཡག་ཏུ་ཕྱིན། གཉིས་ནས་དཔལ་འབྱོར་ཡག་ཏུ་ཕྱིན། མི་དང་མིའི་བརྩེ་
བ་ཤུགས་ཆེ་རུ་ཕྱིན། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་འོག་ནས་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་ཟེར་བ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

421

འདི་ཚོའི་གྲས་ལ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་བསམ་བློ་འདྲ་ཆགས་པོ་ཙམ་མིན་པར་ཁ་ཞེ་གཉིས་

མེད་ཀྱིས་ཉེན་ཁ་འདུག་བསམ་པའི་གནས་ཚུལ་གྱི་ཐོག་ཞི་བདེའི་ལས་འགུལ་མང་

པོ་ཞིག་བརྩམ་ཡོང་གི་འདུག །རྩ་བའི་ལྷག་བསམ་འཁྱེར་སོ་དང༌། མི་དང་མིའི་རྩ་
བའི་བརྩེ་བ་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག དེ་ཡག་པོ་རེད།
འཛམ་གླིང་ས་ཁུལ་གཞན་དག་ལའང་མི་དང་མིའི་བརྩེ་བའི་བསམ་བློ་དེ་སྔོན་མ་སྤྱི་

ལོ་ ༥༠-༦༠ ནང་གི་གནས་ཚུལ་དང་མི་འདྲ་བ་དེང་སང་བསམ་བློ་གསར་པ་ཞིག་

སྐྱེས་པའི་སྐབས་ཡིན་དུས་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་དེ་བས་ཀྱང་བྱམས་བརྩེ་
དང༌། གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་པས་རང་གི་སེམས་ལ་ཞི་བདེ་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད།
འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་དངོས་འབྲེལ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཞི་བདེའི་བསམ་པ་ཅན་དང༌།
ཕན་པའི་བསམ་པ་ཅན་གྱི་མི་ཞིག་ཆགས་ཐུབ་པའི་འབད་རྩོན་ངེས་པར་དུ་བྱེད་
དགོས། ཤེས་སོང་ངམ། དེ་དག་ཁྱེད་ཚོའི་སེམས་ལ་ངེས་པ་བྱས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།
ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༤ ཟླ་བ་ ༩ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་ཤེས་རིག་ལས་དོན་གལ་ཆེའི་སྐོར་གྱི་ཚོགས་འདུར་ཕེབས་མཁན་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་དང་། ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་།

ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་ལས་དོན་འདིར་རྒྱུས་ཡོད་ཡིན་སྟབས་གང་དགའ་ཅི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

422

ལེགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་ཁྱེད་རང་ཚོས་གང་ལྟར་ཚོད་ཐིག་གི་རེད།
ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་ཆ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པའི་དམིགས་ཡུལ་གང་འདྲ་ཡོད་མེད་
དང༌། ཡང་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་ཆ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་པ་ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་འཕྲལ་

སེལ་ལམ་སང་ལག་ལེན་ཁེལ་མ་ཐུབ་པ་ཡོད་མེད། ད་ལྟ་ལག་ལེན་འཁེལ་ཐབས་མེད་པ་ཡིན་ནའང༌། མ་འོངས་པའི་ཐོག་བསམ་བློ་བཏང་སྟེ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་བསམ་

བློའི་རྩ་འཛིན་བྱེད་སའི་རིགས་ཤིག་ཡོང་གི་རེད། རིགས་གཅིག་ནི་ད་ལྟ་ལམ་སང་

འཕྲལ་སེལ་སྒྱུར་བཅོས་བཏང་སྟེ་གང་དགའ་ཅི་ལེགས་ཀྱི་ཐབས་ཤེས་ལག་ལེན་
བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། བྱེད་ཕྱོགས་སྐོར་ད་ལྟ་རོབ་ཙམ་བཤད་པ་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་
བྱུང་འདུགཁ༽ མཚན་ལྡན་གྱི་མི་དང་། རྩ་བའི་མི་སྤུས་དག་པོ།
དེ་ནས་ཁ་སང་བཀའ་ཤག་དང་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་བཞིན། ང་ཚོས་རིག་པ་བསྒྲིམ་
དགོས་པའི་དུས་ཚོད་ལ་སླེབས་ཡོད། བར་ལམ་ཞིག་ནས་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་དང༌།
ད་ལྟ་སློབ་གྲྭའི་ནང་ཡོད་བཞིན་པའི་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་ཤེས་ཡོན་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་གི་

འདུག་ཅེས་སྐད་རྒྱག་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་བྱུང་བ་རེད།
སློབ་གྲྭ་ཐོན་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོའི་ཤེས་ཚད་དང༌། འཇོན་ཐང༌། རྩ་བའི་བསམ་བློ་གཏོང་
སྟངས་སོགས་ད་ཆ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཕྱིན་པའི་མཚམས་ལ་ང་ཚོས་མཐོང་ཐུབ་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།
ངས་ནམ་རྒྱུན་ཕྱི་མི་ཐུག་པའི་སྐབས་ལ་ཡིན་ནའང་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། མི་ལ་ཤེས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

423

བྱ་ཡོན་ཏན་རྐྱང་པས་མི་འགྲིག་ཅིང་། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་
བྱ་ཡོན་ཏན་གང་ལ་འཇགས་སའི་རྩ་བའི་མི་དེ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་མི་སྤུས་
དག་པོ་དང༌། མིའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་དགོས་པ་འདི་ང་ཚོའི་རྩ་དོན་ཞིག་ཆགས་

ཡོད། ཡོན་ཏན་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཀྱང༌། རྩ་བའི་མི་དེའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང་། བྱེད་
སྟངས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བར་ཀྱག་ཀྱོག་ཅིག་གི་སྒང་ལ་ཕྱིན་ན་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཇི་
ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དོ་བདག་རང་ཉིད་སྐྱིད་པ་ལ་བལྟ་རྒྱུ་མེད་ལ། སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕན་
པ་ལའང་བལྟ་རྒྱུ་ཡོང་ཐབས་མེད། དེ་ནི་ང་ཚོ་བོད་པ་གཅིག་པུའི་གནས་ཚུལ་མ་
ཡིན་པར་འཛམ་གླིང་ནང་ཆེས་ཡར་ཐོན་ཅན་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་མཁན་གྱི་ནང་ལའང་

གནས་ཚུལ་དེ་ཡོང་དང་ཡོང་བཞིན་པ་རེད། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་པའི་ཐོག་ལ་
རྩ་བའི་བསམ་བློའི་འཁྱེར་སོ་ཡག་པོ་བྱུང་ན་མི་དེ་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་སུ་འདྲ་ཞིག་

ཡིན་ནའང་བརྗོད་ངེས་ཡིན། ནུབ་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་དེ་ལྟར་
རེད།
ང་ཚོའི་དཔེ་བལྟ་ས་དེ་རྒྱ་གར་གྱི་སློབ་གྲྭར་བལྟས་པ་དང་། རྒྱ་གར་གྱི་དཔེ་
བལྟ་ས་དེ་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭར་བལྟ་གི་ཡོད། མཐར་ཐུག་དཔེ་བལྟ་ས་ནུབ་
ཕྱོགས་ཀྱི་སློབ་གྲྭ་དག་གི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན། རིགས་གཅིག་གིས་ཆོས་བསླབས་
ན་འགྲིག་གི་མ་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། དེང་སང་ནི་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་གལ་

ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། གང་ལྟར་ཡང་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་ཚད་མཐོ་ཤོས་སླེབས་མཁན་གྱི་ལུང་པ་དེ་དག་གི་ནང་དུའང་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་

སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་འདི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་ཆ་ཚང་སྤྲོད་མཁན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

424

ཡག་ཤོས་ཤིག་ཡིན་མིན་ཐེ་ཚོམ་རེད། གང་ལྟར་དུས་ཚོད་འགྱུར་བ་ཕྱིན་པའི་

སྐབས་སུ་དེ་དག་གི་ཐོག་ཏུ་བསམ་བློ་གསར་པ་གཏོང་མ་ཐུབ་པའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོད།
ང་རང་ཚོར་མཚོན་ན་དེང་དུས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ལམ་སྒོར་ཞུགས་པ་ད་ལན་དང་
པོ་རེད། ང་ཚོ་ལ་ཉམས་མྱོང་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་སྔ་ལོ་
སྟོང་ཕྲག་གི་གོང་དུ་རྒྱ་གར་ནང་བསམ་བློའི་གནས་ཚད་ཤིན་ཏུ་མཐོན་པོར་སླེབས་
མཁན་རྣམས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་ཁག་བོད་ནང་ལ་སླེབས། བོད་ནང་ལ་འཇགས་ཏེ་ད་ལྟ་ང་ཚོར་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་རྩ་བར་གྱུར་པའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུ་མེད་པ་རྩ་བ་
ནས་མིན། དེའི་ཆ་ནས་ལུང་པ་གཞན་དག་ཚོས་ལན་མ་ཐེབས་པ་དང་། ཐབས་ཤེས་མ་རྙེད་པ་ཞིག་གཅིག་བྱས་ན་ང་ཚོ་ལ་ཡོང་མ་སྲིད་པ་མིན།

ག༽ སློབ་གྲྭའི་འཛུགས་སྐྲུན་དང་། ཡ་རབས་ཀྱི་མི་བཟང་།
ནམ་རྒྱུན་ངས་རྟག་པར་ཁ་ཤོབ་ལྟ་བུར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་

པ་དེ་རྗེས་ལུས་རེད། དེ་ལ་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ངོས་ནས་བརྗོད་ཀྱི་མེད། ཡིན་ནའང་སྤྱི་

ཚོགས་རྙིང་པ་དེ་ཇི་ཙམ་ཐབས་རྡུགས་ནའང་དེའི་ནང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་བོད་
མིའི་རྣམ་འགྱུར་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་མི་ལྷོད་ལྷོད་དང༌། རང་བཞིན་བཟང་པོ། སྐྱིད་
སྣང་ཡོད་པའི་ཚོར་བ་ཞིག་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་གི་མི་ཚོར་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མིས་

ཟེར་བ་ལྟར་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པ་དེ་ཆེས་གདུག་རྩུབ་དང་། ཆེས་ཀླ་ཀློ། ཆེས་
མུན་ནག་ཅིག་ཡིན་ན་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་མི་དེ་དག་གི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

425

གདོང་ལ་བལྟས་པ་ཙམ་གྱིས་རྒྱག་རེས་རྒྱག་ཆོག་ཆོག་དང༌། ལམ་སང་སྡུག་སྐད་
རྒྱག་ཆོག་ཆོག་ཅིག་ཆགས་དགོས་ཚོད་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཆགས་མེད་པ་ལས་ཤེས་ཐུབ། སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པ་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་མེད་ནི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ནང་

དུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བའི་མི་དེ་དག་གི་གདོང་ལ་བལྟས་ན་ཤེས་གསལ་རེད་ཅེས་
ངོས་ནས་ནམ་རྒྱུན་བརྗོད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན། བར་ལམ་ལོ་འགའ་ཤས་ཕྱིན་ཏེ་མི་

ཐོག་གསར་པ་སླེབས་པ་ཚོར་བརྟག་ཞིབ་བྱས་ན། དེ་སྔའི་མི་ཐོག་རྒན་པ་དེ་དག་
ལ་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་རང་གཞན་སུ་ལའང་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་ཕྲན་བུ་བརླིང་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ངོ་ཐོག་རྒྱག་རེས་ཤིག་བརྒྱབ་ཀྱང་བསམ་གནག་བྱེད་རེས་
ལོས་བྱེད་དེ། ཡིན་ནའང་རང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ཏེ་ངོ་ཚ་དང༌། གཞན་རྒྱུ་མཚན་དུ་
བྱས་ནས་ཁྲེལ་ཡོད་ཅེས་པའི་བསམ་བློ་ཕྲན་བུ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་འདུགད་ཆ་མི་ཐོག་གསར་པ་བརྗེས་པའི་ན་གཞོན་ཚོར་བལྟས་ན། དཔེར་ན། བོད་
ནང་ནས་ཚུར་ཡོང་མཁན་གྱི་ན་གཞོན་འདི་དག་གི་ཁྲོད་དུ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་
ལྷག་བསམ་ཡོད་ལ། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་སེམས་ཤུགས་དངོས་གནས་ཡོད་
ན་ཡང༌། ༼མཚམས་འདིར་བལ་ཡུལ་དོན་གཅོད་རིན་དར་ལ་གཟིགས་ནས།༽རང་གིས་ཕྲན་

བུ་ཤེས་མདོག་ཁ་པོ་རེད། བོད་ནས་ཚུར་ཡོང་མཁན་ན་གཞོན་དེ་དག་གི་རིགས་

ལ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དགེ་མཚན་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོད།
དངོས་གནས་ཧ་ལས་དགོས་པ། བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་འོས་པ་རེད། དེ་དང་ཆབས་
ཅིག་ཡ་ཡུད་ཚ་པོ་དང་། སྤྲང་རྟགས་ཚ་སི་སི་ལྟ་བུ། ཕྲན་བུ་ཞིག་མ་འགྲིགས་ནའང་
ལམ་སང་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་རྣམ་འགྱུར་བསྟན་ཡོང་མཁན་ཞིག་མཐོང་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

426

འདུག །དེ་དག་ཁག་གཏན་ནས་མེད། བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་གསར་བརྗེ་ཡིན་ཞེས་
གང་ལྟར་ཡང་སྙིང་བོད་ཀྱི་དེ་སྔའི་གོམས་གཤིས་ཆ་ཚང་རྨེག་མེད་དུ་བཏང༌། རྒྱ་
མི་ཁོ་རང་ཚོའི་ངོས་ནས་མིའི་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་འདི་འདྲ་ཞིག་བྱས་ནས་བསྐྱལ་
དགོས་ཞེས་ལམ་ཡང་དག་པ་ཞིག་ཁོ་རང་ཚོའི་ལུང་པའི་ནང་བསྟན་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་

བོད་ལུང་པའི་ནང་ལ་གང་ནས་བསྟན་ཐུབ། རྙིང་པ་དེ་གཏོར། གསར་པ་ཞིག་ལམ་

སྟོན་བྱེད་མ་ཐུབ་པའི་འོག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱུང་བས་ཁག་མི་འདུག །དེ་འདྲ་ཞིག་

མཐོང་གི་འདུགདེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ང་ཚོའི་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གྲྭ་ཐོན་ཡོང་མཁན་ཚོའི་ནང་ལ་བལྟས་ན། དཔེར་ན། དེ་རིང་འདིར་ཚོགས་མཁན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་

གཙོ་གྱུར་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མ་རྒྱ་གར་ནང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཐོན་པ་ཤ་སྟག་རེད། དངོས་གནས་རང་གྲུབ་འབྲས་དཔེ་འདྲ་ཞིག་ཐོན་ཡོད། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བོད་
རིགས་གཞོན་སྐྱེས་བར་ལམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་ཚོའི་ནང་ལ་ཁ་བསླུས་རྒྱག་མཁན་
འདུག་ཟེར་མཁན་དང༌། རྐུ་མའི་སྒྲིག་འཛུགས་འདུག་ཅེས་ཟེར་མཁན་ལྟ་བུ་འདི་

རིགས་ངོ་ཐོག་རང་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་ཡོད་མེད་གང་ལྟར་ཡང༌། གླེང་ངན་ཞིག་

ལྷགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་བཞིན་ང་རང་ཚོའི་གཞོན་སྐྱེས་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པ་ལས་བྱེད་
ནང་ལ་ཞུགས་མཁན་ཚོའི་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་མཚམས་རེར་གཤིས་ཀ་རྩུབ་པོ་དང་། ལམ་སང་རྒྱག་རེས་རྒྱག་མཁན་ལྟ་བུ་ཡོང་གི་ཡོད། ད་ནི་འདི་དག་གང་གིས་

བྱས་པ་རེད་དམ།
མ་འོངས་པར་འཚར་ལོངས་འབྱུང་མཁན་དག་ལ་ཐོག་མའི་བསམ་བློའི་རྩ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

427

འཛུགས་སམ། བསམ་བློའི་སྒྲོམ་བསླང་ས་དེ་སློབ་གྲྭའི་ནང་ཡིན་ཅིང་། སློབ་གྲྭའི་

ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་རྒྱུའི་སློབ་ཚན་དེ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར། སྤྱིར་བཏང་མི་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་མི་

ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ལ་བསམ་བློ་ཞིག་གཏོང་དགོས། འཛམ་གླིང་གི་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
ལ་རྙོག་དྲ་བཟོ་མཁན་ཞིག་དང༌། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་བརྡབ་གསིག་གཏོང་མཁན་
གྱི་དོན་དག་ལ་ང་ཚོ་སྐྱེས་པ་མིན། གང་ལྟར་དངོས་གནས་མི་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་བ་
དང༌། ཡ་རབས་ཤིག་ཡོང་བ་དེ་སློབ་གྲྭའི་ནང་འཛུགས་སྐྲུན་བྱེད་དགོས། དེ་ཡོད་
པའི་ཐོག་ལ་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་བྱུང་ན་དཔལ་དང་རྒྱན་རེད། གལ་སྲིད་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་མེད་ན་ཡང་མི་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང༌། དྲང་པོ་དྲང་བཞག མི་ཡ་རབས་ཤིག་
བྱས་ནས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་ན་མི་དེ་ཉིད་སྐྱིད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་བསམ་པ་དྲན་ཡོང་
གི་འདུག །ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་ཡོད་ན་དཔལ་དང་རྒྱན་རེད། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་མེད་ནའང་མི་ལ་བརྡབ་གསིག་གཏོང་གི་མ་རེད། གང་ལྟར་ཁོ་རང་གི་མི་ཚེ་ལ་ཆ་བཞག་
ན་འགྱོད་པ་མེད་པའི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།

ང༽ ནང་ཆོས་ཀྱི་ཤེས་བྱ་དང་། བསམ་བློའི་བསླབ་བྱ།
མི་ཚོའི་ལུང་པའི་ནང་ལ་འདིའི་ཐོག་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ལྟར། ང་རང་
ཚོའི་ནང་ལའང་དེ་དེ་བཞིན་རིམ་པས་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་ན། ང་རང་ཚོའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་ལ་རྙོག་དྲ་བཟོ་མཁན་དང༌། དོ་བདག་སོ་སོའི་ངོས་ལའང་མི་ཚེ་སྡུག་ལ་སྦྱོར་
མཁན་ལྟ་བུའི་ཉེན་ཁ་ཡོང་སྲིད། ང་ཚོས་གནད་དོན་དེ་དག་གི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

428

པོ་ངེས་པར་དུ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་

མིན་དང་། གལ་སྲིད་ཕྱིན་ཡོད་ན་དེ་རྒྱ་གར་གཞུང་ལ་ཁག་བཞག་ས་མེད་ལ། རྒྱ་གར་དབུས་བོད་སློབ་ཚོགས་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་རྣམས་ལ་ཁག་བཞག་ས་མེད།
དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭ་སོ་སོའི་ནང་གི་རྒྱ་གར་དགེ་རྒན་ཚོར་ཁག་བཞག་ས་མེད། དེའི་

ལས་འགན་ང་རང་ཚོ་ལ་འཁྲི་བ་ཡིན་པས་ད་ཆ་ང་ཚོས་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་འདུག་ན་

དེའི་ཐབས་ཤེས་ང་ཚོས་བྱེད་ཐུབ་པ་གང་དང་གང་འདུག་གམ།
རྩ་བ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ཆོས་ལ་དད་པ་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། ཆོས་
པ་བྱེད་དགོས་ཞེས་ང་ཚོས་ཤོད་ཐུབ་ཐབས་མེད་ལ། ཤོད་ཀྱི་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་

མང་ཆེ་བ་ཆོས་ལ་དོ་སྣང་དང༌དད་པ་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་རེད། དེ་ལྟར་ཡིན་སྟབས་
གང་ལ་དད་པ་བྱེད་སའི་ཆོས་དེ་ཤེས་པ་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་ཚོའི་ད་ལྟའི་

ཆོས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་ཐད་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཚན་རྣམས་ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་

ལྟ་བུར་སློབ་སྟོན་བྱས་པ་ལས། སེམས་ལ་ཚོས་རྒྱག་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་མིན། ཤེས་
བྱའི་རྣམ་གྲངས་སུ་ཆོས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་དང༌། ཆོས་དེས་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཕན་པ་བྱས་ནས་སེམས་ལ་ཟུག་རྒྱུ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད།
ཁ་སང་ཤེས་རིག་གི་ཐུགས་དམ་ཕུལ་འབྱོར་ལ་མོ་བརྒྱབ་པར་འཚུབ་པོ་ཡོད་
པ་ལྟ་བུ་ཞིག་འདུག །ཞབས་བརྟན་རིམ་གྲོ་བྱས་ནའང་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། སྔོན་ལ་
ཞབས་བརྟན་སྒྲུབ་མཁན་རྣམས་ཚད་ལོངས་པ་ཁག་པོ་རེད། དེ་ལས་དངོས་གནས་རང་ཞབས་བརྟན་ཞེས་པའི་དོན་དག་སྙིང་པོ་མིའི་བསོད་ནམས་གསོག་རྒྱུ་དེ་ཡིན།

བསོད་ནམས་གསོག་ཐབས་ནི་ཀུན་སློང་བཟང་པོ་ཞིག་སྐྱེས་པའི་སྒོ་ནས་བསོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

429

ནམས་གསོག་དགོས་པ་རེད། སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ལ་རྣམ་ཀུན་ནས་ཆོས་དགེ་
ཡོད་མུས་ཡིན་ཀྱང་ཉམས་མྱོང་གིས་འདང་མ་འདང་གནས་ཚུལ་ཡོང་ངེས་ཡིན་ལ།

ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དེ་རིགས་རྣམ་ཀུན་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་དང་རྟག་པར་གཤིབ་མཁན་

ཡིན་སྟབས་རྒྱུས་ཡོད་ལྟ་བུ་ཆགས་ནས་བསྡད་ཡོད། དེ་ལས་ངོ་ཐོག་རང་འགྲེལ་བཤད་མཁས་པོ་རྒྱག་ཤེས་མཁན་དང༌། སོ་སོའི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཕྲུ་
གུས་མཐོང་སྐབས་དང་བ་འདྲེན་ནུས་པ་དེ་འདྲ་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་དུས་ཚོད་དང་བསྟུན་ཏེ་སྐོར་སྐྱོད་བྱས། ནང་པའི་ཆོས་ལ་འགྲེལ་བཤད་བརྒྱབ།
ཆོས་དེ་ཤེས་བྱ་གཅིག་པུ་མ་ཡིན་པར་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ཕན་པའི་ཆེད་དུ་བསླབ་
བྱ་བྱས། ཡ་རབས་ཞེས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང༌། མ་རབས་ཟེར་བ་དེ་སྤྱི་ལ་

ཕན་ཐོགས་མེད་ལ། སྒེར་ལའང་ཕན་ཐོགས་མེད་པའི་སྐོར། ཡ་རབས་ཞེས་པ་དེ་ཚེ་
ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་རེད་མོད་ཀྱི། ཚེ་འདི་ལ་ཡིན་ནའང་སྤྱི་སྒེར་ཚང་མར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་
ལུགས་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་བསླབ་བྱ་རྒྱག་རྒྱུ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ་བསམ།
ཡང་རིགས་གཅིག་ལ་འདི་འདྲ་བྱ་རྒྱུ་མེད་དམ། དེང་སང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མི་

རིགས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་གང་འཚམ་ཡོད། ནང་པའི་ཆོས་ལ་
སློབ་སྦྱོང་བྱས་པས་མ་ཚད་སོ་སོ་རང་ཉིད་ནང་པ་ཆགས་ཏེ་ནང་པའི་ཆོས་ཉམས་
ལེན་བྱེད་མཁན་ཡང་གང་འཚམ་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་རིགས་སློབ་གྲྭར་གཏམ་བཤད་
བྱེད་པར་འབོད་སྐུལ་བྱས་ན་སྙམ། བྱེད་སྟངས་འདི་རིགས་དེང་སང་རྒྱ་གར་ནང་དུ་
ཡོང་གི་ཡོད་ལ། བོད་པའི་ནང་ལའང་་དེ་བཞིན་ཡོང་གི་རེད།

ཅ༽ སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཐབས་དང་། དཔེ་མཚོན་གྱི་ལམ་སྟོན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

430

སྤྱིར་བཏང་ནུབ་ཕྱོགས་པ་ཟེར་དུས་མངོན་པར་བསྟོད་ས་ཞིག་ཡིན། མངོན་
པར་བསྟོད་ས་དེའི་མི་ཚོ་ནས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་དང༌།
ཉམས་ལེན་བྱས་ནས་སོ་སོ་སྒེར་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པར་ངོས་འཛིན་བྱེད་མཁན་ཚོའི་ནང་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཆེ་བ་མེད་དམ། ང་ཚོ་བོད་པ་གཅིག་
གིས་བོད་པའི་བསྔགས་བརྗོད་མང་པོ་བྱེད་ཀྱིན་བསྡད་པ་ལས་ཕྱི་མི་གཅིག་གིས་

བསྔགས་བརྗོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་ལེགས་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་
ཐབས་ཤེས་འདྲ་བསམ་བློ་བཏང་རྒྱུ་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག གང་ལྟར་ང་ཚོས་
རིག་པ་སྒྲིམ་དགོས་ཀྱི་འདུགཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཐོག་ལ་བོད་ནང་རྒྱ་མིས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་གི་ཡིན་ཟེར་
གྱི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཐོག་ལ་ང་ཚོས་ཁ་གཏད་གཅོག་ཐུབ་རུང་མ་ཐུབ་རུང་རིག་

པ་བསྒྲིམས་ཏེ་ཁ་གཏད་གཅོག་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད། ཡང་གཉིས་ནས་
རྩ་བའི་མི་འཚར་ལོངས་བྱས་ཡོང་མཁན་འདི་ཚོ་དངོས་གནས་རང་མི་སྤུས་དག་
པོ་ཞིག་དང༌། ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་ལ་ང་ཚོས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ནས་བསམ་བློ་ཞིག་མ་བཏང་ན། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོས་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་འཐུས་ཤོར་འགྲོ་
གི་ཡོད་པ་རེད། ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་འཐུས་ཤོར་བའི་རྐྱེན་གྱིས་མ་འཇོན་པའི་ཐོག་
ནས་ང་ཚོར་གྱོང་གུན་མང་པོ་ཞིག་ལྷགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཕྱོགས་གཞན་དག་ནས་
མི་བཟང་པོ་དང་ཡ་རབས་བཟོ་རྒྱུའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ང་ཚོས་འཐུས་ཤོར་ཕྱིན་ན། མ་

འོངས་པར་ཤེས་བྱ་ཡོན་ཏན་དང༌། འཇོན་ཐང་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་གྲ་མ་འགྲིགས་
ལུང་པ་གང་བཟོ་མཁན་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་ང་ཚོའི་དགོས་མཁོ་དང་མ་འཚམས་པ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

431

རེད། ཡག་པོ་ཡོང་གི་མ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་ང་ཚོས་ཏན་ཏན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་
འདུག །ང་ཚོས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་མི་ཚོས་མ་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བསྒྲུབ་
ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་ཡོད་ལ། ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་རེད།
སྤྱིར་བཏང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་མི་ཚོས་བོད་པའི་ཐོག་ལ་བསྟོད་
བསྔགས་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། བོད་པ་ཟེར་དུས་མི་འདྲ་ཙམ་ཞིག་འདུག་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་
ཡོད། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་རང་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་

ཡོད་པ་དེ་ཙམ་དང༌། ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བའི་འགྲོ་སྟངས་སྡོད་སྟངས་སྐོར་གཅིག་
པུ་མ་ཡིན་པར། ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་གཞན་དག་ལ་ཡང་
ང་ཚོས་མིག་དཔེ་མཚོན་ཐུབ་པའི་ལམ་སྟོན་ཞིག་བྱས་ན། ལམ་བཟང་དཔེ་བཟང་
སྟོན་མི་ཐུབ་པ་ག་ལ་ཡོད། ངས་དེ་འདྲ་དྲན་ཡོང་གི་འདུག ནམ་རྒྱུན་ནས་དོ་སྣང་དང༌། དེའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་འཁོར་ཡོང་གི་ཡོད་དུས། དེ་རིང་ང་ཚོ་འདིར་མཉམ་དུ་

འཛོམས་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས་ལབ་པ་ཡིན།

ཆ༽ དགེ་རྒན་གྱིས་སློབ་ཁྲིད་དང་། སློབ་མའི་སེམས་རྟེན།༼མཚམས་འདིར་ཆོས་ཤེས་བཀའ་བློན་འཇུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་ལ་གཟིགས་ནས།༽
ང་ཚོ་བོད་པའི་ནང་ལ། མི་དོན་མ་གོ་དང༌། མ་རབས་སྤྲང་རྟགས་ཚ་རུ་འགྲོ་གི་

ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་མཐོང་གི་འདུག་གམ་མི་འདུག །ཐུབ་བསྟན་གཅིག་ཤོད་དང༌། དེ་
སྔ་བོད་ནས་ཡོང་སྟེ་རྒྱུས་མངའ་ཡོད་པས། གང་འདྲ་ཞིག་འདུག་གམ། སྤྱིར་བཏང་
བྱས་པ་ཡིན་ན། འགྱུར་བ་ཞིག་འགྲོ་གི་མེད་དམ་བསམ་གྱི་འདུག མ་གཞི་མི་ཐོག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

432

གཅིག་བརྗེ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དང༌། གནས་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་ཞིག་བརྗེ་འགྲོ་གི་ཡོད་
དུས། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཐོག་ནས་འགྱུར་བ་ཕྲན་བུ་ག་རེ་བྱས་ནའང་འགྲོ་གི་རེད།
ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ཐབས་ཤེས་གང་ཡོང་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ན་ད་གཟོད་འདི་ལས་

དྲག་པ་ཞིག་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པ་འདྲ་པོ་དང༌། གང་ལྟར་ལྷོད་ཡངས་ཤོར་ནས་
དེ་འདྲའི་སྐྱོན་དེ་ལྷགས་པའི་བཟོ་འདྲ་ཡོང་གི་འདུག་གམ་མི་འདུག །བརྟག་དཔྱད་

བྱས་ན་ཡག་པོ་མེད་དམ། དེ་སྐོར་གཟབ་གཟབ་མ་བྱས་ན། དཔེར་ན། ང་ཚོའི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་ཚོའི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་གནས་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་
པ་རེད། དེང་སང་མ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་འཐུས་ཤོར་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་། སྐབས་
རེར་ཤེས་བཞིན་དུ་ལྷག་བསམ་མ་བྱས་པ་དང་། སོ་སོའི་རྩ་བའི་བསམ་བློའི་ཐོག་
ནས་ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ཤུགས་བསྐྱེད་མ་འདང་བ་དེ་ང་ཚོར་ཏན་ཏན་ཡོང་
གི་འདུག །མ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་འཐུས་ཤོར་བ་དེ་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། ཤེས་
བཞིན་དུ་ཚུལ་བཞིན་མ་བྱས་པར་སྡུག་ཆག་བྱེད་མཁན་དེ་རིགས་ཡོན་ཏན་གྱིས་

མ་འདང་བ་མིན། རྩ་བའི་མི་བཟོ་ལྟ་བཟོ་སྟངས་མ་འགྲིགས་པའི་གནས་ཚུལ་རེད།
འདིའི་སྐྱོན་སེལ་ཐབས་ཤེས་རིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད།
བདེན་པ་ཡིན་མིན་ནི་མི་ཤེས། སྔོན་མ་ལོ་གཅིག་ལྡི་ལིར་སློབ་གྲྭ་ཆེན་མོའི་
དགེ་རྒན་འགའ་ཤས་དང་ཐུག་འཕྲད་བྱུང༌། དགེ་རྒན་གཅིག་གིས་འདི་བཤད་བྱུང༌།
སྤྱིར་བཏང་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་ཐོག་ལ་མིའི་གཤིས་ཀ་དང་འབྲེལ་
བ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་འདུག །ཆོས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཡོད་ན་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མིའི་

གཤིས་ཀ་འཇམ་པ་དང་ལེགས་པ་ཡོང་གི་འདུག །སློབ་ཚན་ཐོག་ནས་མིའི་གཤིས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

433

ཀར་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་འདུག་ཅེས་བཤད་བྱུང༌། སློབ་ཚན་ཐོག་ནས་མིའི་གཤིས་

ཀར་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་ན། ཏན་ཏན་ང་རང་ཚོས་དུས་རྒྱུན་གཏན་ནས་དགེ་རྒན་ཚོས་ཕྲུ་གུར་བཟང་པོའི་མིག་ལྟོས་བསླབ་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་གང་
འདུག་གམ།

༼ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེར་གཟིགས་ནས།༽ ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་གང་རེ་དྲན་གྱི་

འདུག་གམ། མི་ཐོག་གཅིག་བརྗེས་ཡོང་སྐབས་ཁྱད་པར་ཞིག་མཐོང་གི་འདུག་གམ་

མི་འདུག

༼ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་ཚུལ་སྙན་སེང་ཞུས།༽ རྒྱ་གར་ནང་སྐྱེས་པའི་ཕྲུ་

གུ་ཚོ་ཀླད་པ་སྐྱོ་བ་འདུག་ཟེར་བ་དེའི་མཐོང་ཚུལ་གང་ནས་བྱུང་བ་ཡིན་ནམ། རྒྱུ་
མཚན་གང་ཞིག་ཡོད་དམ། ལྟོ་ཆས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་དམ། གནམ་གཤིས་

ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་ཡོད་དམ།
༼ཡང་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས་དགོངས་ཚུལ་ཞུས།༽དེ་ཏན་ཏན་རེད། སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་

དགེ་རྒན་ཟེར་བ་དེ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་མཁན་རེད། ཕྱོགས་གཅིག་
ནས་ཕྲུ་གུའི་སེམས་བཞག་སའམ། བློ་གཏད་ས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་མེད་དམ་
བསམ་གྱི་འདུག དགེ་རྒན་ཁོ་རང་གི་ངོས་ནས་དངོས་གནས་རང་ཕྲུ་གུའི་མི་ཚེའི་

མདུན་ལམ་སྟོན་གྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་མཚོན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཕྲུ་གུའི་བློ་
ལྟ་སྟངས་དེ་སྤྱིར་བཏང་སྒྲིག་སྲོལ་ལྟ་བུའི་གུས་ཞབས་བྱེད་པ་མིན་པར་སེམས་ཀྱི་

གཏིང་ནས་དགའ་པོ་བྱས། དགའ་པོའི་ཐོག་ནས་བློ་གཏད་བརྩི་བཀུར་བྱས་ན། དེའི་

ཚོད་ཀྱིས་བསླབ་བྱ་ཇི་ཙམ་བརྒྱབ་པ་དེ་སེམས་ཀྱི་ནང་ལ་ཟུག་པ་དང༌། ཕན་ཆེ་བ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

434

ཡོང་གི་རེད།

ཇ༽ ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་དང་། སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས།
༼མཚམས་འདིར་བདེ་ནང་བཀའ་བློན་བཀྲ་ཤིས་དབང་འདུས་ལགས་ནས་དགོངས་ཚུལ་སྙན་སེང་ཞུས།༽
མུ་མཐུད་བཀའ་གནང་བར། འཛིན་གྲྭ་གང་འཚམ་བར་ཕྲུ་གུར་སློབ་འཁྲིད་བོད་སྐད་ཐོག་ཕྱིན་ན་ཡག་པོ་འདུག །དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཕྲུ་གུར་སློབ་པ་དང་ཆབས་ཅིག་བོད་
པའི་སྐད་ཡིག་དེ་ག་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་གི་རེད། དེ་སྔོན་ཕི་རི་མན་ཡོད་པའི་སྐབས་ལ་
བོད་སྐད་ཐོག་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ཟུར་དུ་འཛུགས་དགོས་པ་དང༌། སློབ་ཚན་ཁག་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་བསླབ་རྒྱུ་ཞིག་བཙུགས། ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་འཛིན་གྲྭའི་
སློབ་ཚན་རྣམས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེ་ཚིག་མཛོད་ནས་སྒྱུར་གྱིན་སྒྱུར་གྱིན་བྱས་ནས་འགྲོ་
དགོས་བྱུང་ན་ཡང་རིམ་པས་རིམ་པས་དེ་བསགས་ཏེ་རྗེས་སུ་བོད་སྐད་ནང་སློབ་
ཚན་ཆ་ཚང་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། མིང་ཚིག་ཁ་ཤས་བོད་སྐད་ནང་ལ་ཡིན་
གཅིག་མིན་གཅིག་དོན་སྒྱུར་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། དཔེར་ན། ཨེ་ཌོམ་ (Atom)
ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ན། ཨ་རབ་མི་ཚོས་ཨེ་ཌོམ་ཟེར་གྱི་འདུག་བསམ་བྱུང༌། དེ་
འདྲ་ང་རང་ཚོས་བོད་སྐད་ནང་ལ་ཡོད་ན་དེ་རང་བྱས། དེ་མིན་ཚན་རིག་གི་མིང་

ཚིག་ཡིན་ནའང་རུང༌། ལ་ཌིན་གྱི་ཚིག་ཡིན་ནའང་རུང༌། དེ་ག་བེད་སྤྱོད་བྱས་ན་
འགྲིགས་ཀྱི་རེད་ཅེས་དེ་དུས་བསམ་འཆར་དེ་འདྲ་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲ་
ལག་ལེན་འགེལ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་ཅེས་དེ་མུར་ལུས་པ་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

435

ད་ཆ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་ལྔ་ཕྱིན་ན་ཡང་ད་དུང་དཀའ་ངལ་དེ་མུ་མཐུད་ནས་བསྡད་
ཡོད་པས། དེ་ལ་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །སྔོན་ལ་མཐོ་རིམ་གྱི་སློབ་ཚན་
ལྟ་བུ་འགྲུབ་མིན་གང་ལྟར་ཡང་འཛིན་གྲྭ་གང་ལ་གང་འཚམ་བར་དུ་བོད་སྐད་ཁོ་ནའི་
ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཐུབ་པ་དགོས་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ལོ་རེ་ལོ་རེར་འཛིན་གྲྭ་རེ་རེ་སྤར་ཏེ་ལོ་ཅི་སོང་གི་འཛིན་གྲྭ་རིམ་སྤར་བྱེད་ཐུབ་པའི་གོ་སྒྲིག་བྱེད་དགོས་
པ་ཞིག་ཏན་ཏན་རེད། དེ་བྱུང་བ་ཡིན་ན་ཕྲུ་གུར་ལས་སླ་བ་ཡོང་གི་རེད། བོད་སྐད་
དེ་སོ་སོའི་རང་སྐད་ཡིན་པས་སོ་སོའི་སྐད་ཁོ་ནའི་ཐོག་ནས་སློབ་ཚན་གྱི་དོན་དག་
འགྲེལ་བཤད་བྱས་ན་དོན་དག་དེ་བསླབ་རྒྱུ་མ་གཏོགས་ཚིག་གསར་པ་ཞིག་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་དགོས་དོན་མེད། དེ་མིན་ཚིག་དེ་གསར་པ་གཅིག་ཆགས། དོན་དག་དེ་
ཡང་གསར་པ་ཞིག་བསླབ་དགོས་དུས་ཤུགས་གཉིས་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
ད་ལྟ་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་གང་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དཔེར་ན། བོད་ནས་ཡོང་
མཁན་ཁ་ཤས་དང་སྐད་ཆ་བྱུང༌། བོད་ནང་རྒྱ་མིས་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ཐོག་ལ་བེད་སྤྱོད་མང་
བ་བྱས་ཡོང་དུས་བོད་སྐད་ཉམས་ཆག་འགྲོ་གི་འདུག །བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་ཤོད་མཁན་འདུག །ངས་ཁོ་ཚོ་ལ་འགྲེལ་བཤད་འདི་འདྲ་
བརྒྱབ་པ་ཡིན། ང་ཚོས་བོད་སྐད་ལ་ཤ་ཞེན་བྱས་ནས་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་
དགོས་ལབ་པ་གཅིག་པུས་མི་འགྲིགས་པར་གང་ལྟར་ང་ཚོའི་རྩ་བའི་སྐད་ཡིག་འདི་

ག་ཡར་རྒྱས་ཤིག་བཏང་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དག་གང་འདྲ་ཞིག་འབྲི་དགོས་བྱུང་ན་
བོད་སྐད་ཀྱི་ནང་ལ་ཆ་ཚང་འདང་ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་ན་བོད་ཡིག་ལ་ཤ་ཞེན་
བྱས་པས་ཕན་ཐོགས་མི་འདུག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

436

རྩ་བའི་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་མེད་པ་མིན། དཔེར་ན། དེང་སང་ནང་
པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་ཞིག་བཤད་དགོས་བྱུང་ན་བོད་ཡིག་ཟླ་མ་ཐུང་བ་
ཞིག་ཡོད། ཨིན་ཇིའི་སྐད་ཡིག་དང༌། ཧྥ་རན་སིའི་སྐད་ཡིག་སོགས་སྐད་ཡིག་གཞན་
དག་གི་ནང་ལ་འདང་གི་མེད། ཡང་ཚན་རིག་ལྟ་བུའི་དེང་དུས་འཛམ་གླིང་གི་གནས་

ཚུལ་གསར་པའི་རིགས་ཤོད་དགོས་བྱུང་ན་བོད་ཡིག་ནང་ལ་འདང་གི་མེད། དེ་ནི་

ད་ལྟ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་དང༌། སྐད་ཡིག་འདིའི་ནང་ལ་བེད་སྤྱོད་བྱ་ཐབས་
མིང་ཚིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་པས་ལན་པ་ལས། རྩ་བའི་བོད་ཡིག་ཁོ་རང་གི་འདང་གི་མེད་པ་གཏན་ནས་མ་རེད། དེར་བརྟེན་གཞི་རྩའི་ང་ཚོས་བོད་ཡིག་ལ་ཤ་
ཞེན་བྱས་ན་བོད་ཡིག་རང་ཉིད་ཕྱུག་ཏུ་དང་། ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་རེད།
རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་རྩ་བའི་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་མ་ཐུབ་ན།
བོད་ཡིག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་བོད་ཡིག་ཡག་པོ་རྩེ་ཕུད་ཅིག་ཡིན་ནའང༌། དོན་
དག་གཞན་དག་ཅིག་གི་ཐོག་སླེབས་ཡོང་དུས་དེ་ག་ནས་ལམ་འགག་སྡོད་མཁན་
ཞིག་ཆགས་ཡོད། བོད་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་རྩ་བའི་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་སུ་གཏོང་མ་ཐུབ་ན་ལས་རིགས་གཞན་དག་ཅིག་འགོ་བཙུགས་པའི་མཚམས་སུ་བོད་ཡིག་

ཐོག་ནས་ཀོ་ཐག་གློད་དེ་སྐད་ཡིག་གཞན་དག་ཅིག་མ་ཤེས་པར་བྱེད་ཐབས་མེད་པ་
ཞིག་ཆགས་པ་རེད། བོད་སྐད་ཁོ་རང་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐུབ་ན་ལུང་པ་གཞན་དག་
ཅིག་ལ་བརྗེས་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་ལས། བོད་ཀྱི་ནང་ལ་ལས་རིགས་གང་འདྲ་
ཞིག་བྱེད་དགོས་བྱུང་ནའང་བོད་སྐད་རང་གི་ཐོག་ནས་མགོ་འདྲོངས་པ་ཞིག་ཆགས་
ཕྱིན་ཆད་ལ་དཀའ་ངལ་གཏན་ནས་ཡོང་གི་མ་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་རྒྱ་གར་ནང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

437

ལ་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་འདུག །བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་རྩ་བ་

ཆེན་པོར་བརྩིས་པ་ལ་བོད་སྐད་དེས་ལས་རིགས་སྡེ་ཚན་གང་གི་ནང་དུའང་འདང་
ཐུབ་པ་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་ན་ཁག་པོ་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་བྱུང༌།
ད་ལྟ་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་ཚོས་རྩ་བའི་བོད་ཡིག་ད་ལྟ་ཡོད་བཞིན་པ་ཁོ་རང་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་བསླབས་པ་ཡིན་ན་དེ་གས་འགྲིག་གི་ཡོད་པའི་
བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་བཤད་པ་དེ་འདྲ་རང་ཨེ་ཡིན་བསམ་གྱི་འདུག །སློབ་གྲྭའི་ནང་གི་

སློབ་ཚན་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་དོན་ཚན་སོ་སོ་སོ་སོར་བོད་པའི་མིང་

ཚིག་གསར་པ་གཏན་ཁེལ་གྱིན་ཁེལ་གྱིན་བྱས་ཏེ་སློབ་ཚན་ཚང་མ་བོད་སྐད་རང་
གི་ནང་ལ་བསླབ་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་བ་ཡིན་ན། གང་འཚམ་ནས་ལམ་བྱང་སྟེ་གཏན་
འབེབས་ཆགས་ཡོང་དུས་ཆ་ཚང་ཞིག་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་ལ་ཏན་ཏན་བསམ་
བློ་གཏོང་དགོས་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །གཞན་དག་ང་ལ་ཤོད་རྒྱུ་མེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་ཚོགས་འདུར་རྩོད་གླེང་ཡག་པོ་བྱས་པ་དེ་འགྲིགས་འདུག ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ཟླ་ ༦ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་བཞུགས་སྒར་ཐེག་ཆེན་ཆོས་གླིང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཤེས་རིག་ཚོགས་ཆེན་ཐེངས་གསུམ་པའི་ཚོགས་འཐུས་རྣམས་ལ་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

438

ཀ༽ བསམ་གྲོས་མང་ཡང་། ལག་བསྟར་གྱིས་ཕོངས།

ཁ་སང་ཐོག་མ་བྱས་ན། ང་ཤོད་ལ་ཡོང་རྒྱུ་བྱས་ཀྱང་གཅིག་ནས་ང་ལ་དུས་

ཚོད་མེད་པ་དང༌། གཉིས་ནས་ང་ཚོ་ཐུག་པའི་དགོས་དོན་རང་གི་བསམ་ཚུལ་ཤོད་
རྒྱུ་ལས། དེ་མིན་མཛད་སྒོ་ལྟ་བུ་ཞིག་འཚོགས་ནས་དགོས་པ་ཆེར་ཨེ་ཡོད། ད་ལྟའི་
དུས་འདིར་ང་ཚོ་དངོས་གནས་དོན་དག་ལ་རིག་པ་སྒྲིམ་དགོས་པ་ལས། འདྲ་ཆགས་པོ་བྱེད་པའི་དུས་ཚོད་མིན་སྟབས། དེ་རིང་ང་ཚོ་འདིར་ཐུག་ན་འགྲིག་མི་ཡོང་ངམ་
བསམ་བྱུང༌། ངའི་བསམ་ཚུལ་དེ་རེད། ད་ལན་འདིར་ཚོགས་ཆེན་ཞིག་འཚོགས་ཀྱི་
ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཐོག་གོ་སྡུར་ལྷུག་པོ་དང༌། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྱོགས་མཐའ་ཁག་ནས་ཡོང་
བས་ན་གནས་ཚུལ་གསར་པ་ཐོས་རྒྱུ་དང༌། མཐོང་རྒྱུ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཏན་ཏན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། ད་ལན་ཚོགས་འདུ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་ཐུབ་པའི་རེ་བ་
ཡོད།
གལ་ཆེ་ཤོས་ནི་དུས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་ལས་ཀའི་ཐོག་རིག་པ་

བསྒྲིམ་རྒྱུ་དེ་རེད། ང་རང་ཚོས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་སྐབས་ཐོག་མར་སྐད་ཆ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་དེ་ཁ་བཟོ་འཕེར་ལོས་སྡུར་མཁན་ལྟ་བུ་ཞིག་བྱས། ངོ་ཐོག་ལས་ཀ་
བྱེད་པའི་སྐབས་དམིགས་བསལ་གྱི་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན་སྙིང་པོ་གང་
ཡང་མེད། སྐད་ཆ་བཤད་རྒྱུ་ཉུང་དྲགས་ནས་འཐུས་ཤོར་བ་མིན་ལ། གྲོས་ཆོད་ཉུང་
དྲགས་ནས་འཐུས་ཤོར་བ་ཡང་མིན། ས་གནས་སོ་སོར་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་

ལག་ལེན་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བའི་ཐོག་ནས་འཐུས་ཤོར་གྱི་ཡོད། དུས་རྒྱུན་ངས་
རྟག་པར་ཟེར་བཞིན་པ་ལྟར། དངོས་གནས་ངོ་ལྐོག་མེད་པའི་ཧུར་ཐག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

439

དཔེ་མི་སྲིད་པའི་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ད་ལན་འདིར་གྲོས་སྡུར་བྱས་ཏེ་བློ་གྲོས་གསར་པ་འདྲ་ཐོན་
མདོག་ཁ་པོ་རེད། ལར་ནས་སྔོན་མ་ཚོགས་འདུ་ཆེ་ཆུང་ཁ་ཤས་འཚོགས་ཏེ་གོ་སྡུར་བྱས་པ་དང་། དོན་ཚན་དོན་ཚན་བཏོན་ཡོད་པ་དེ་དག་ལ་མཇུག་གནོན་དང་
ཞིབ་འཇུག་བྱེད་བཞིན་བྱས་པ། ལག་ལེན་ཁེལ་བ་གང་དང་གང་ཞིག་འདུག །ལག་

ལེན་མ་ཁེལ་བ་གང་དང་གང་ཞིག་འདུག །ལག་ལེན་མ་ཁེལ་བ་དེ་དག་རྒྱུ་མཚན་
གང་གིས་ལག་བསྟར་མ་ཐུབ་པ་ཡིན་མིན། དེ་ལྟར་བྱས་ཏེ་ང་རང་ཚོ་ལག་ལེན་ཐོག་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ངས་འདིར་དམིགས་བསལ་ཤོད་རྒྱུ་དེ་ཙམ་
མི་འདུགརྩ་བའི་ཤེས་རིག་གི་ལས་ཀས་མཚོན་པའི་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ང་ཚོའི་ལས་ཀ་ཚང་མ་སྤྱིར་བཏང་རིམ་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། སྔོན་མ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་
ལྔའི་གོང་གི་དུས་ཚོད་དེ་གཞི་རྩ་མེད་པ་ལ་གཞི་རྩ་གསར་པ་འཛུགས་རྒྱུའི་དུས་

ཚོད་ཅིག་རེད། ད་ཆ་ང་ཚོར་གཞི་རྩ་ཚུགས་ནས་ཡོད་པ་འདི་དག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། ཚགས་ཚུད་དུ་གཏོང་རྒྱུའི་དུས་སྐབས་ཡིན། ད་ལྟའི་ང་ཚོའི་དུས་ཚོད་
འདིར་མ་གཞི་འཆར་གཞི་གསར་པ་བཏིང་ནས་གཞི་རྩ་གསར་པ་འཛུགས་དགོས་
པ་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོའི་ཤུགས་དེ་གཞི་རྩ་སྔོན་ཡོད་ཚོ་སྤུས་དག་པོ་
བཟོ་རྒྱུ་དང༌། ཚགས་ཚུད་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེ་ཤོས་ཆགས་འདུགཁ༽ ཤེས་ཚད་ཇེ་ཞན་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་དཀའ་ངལ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

440

སྤྱིར་བཏང་མཐོང་ཚུལ་ལ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཕྲུ་གུའི་ཤེས་ཚད་ཕྲན་བུ་སྐྱོ་རུ་འགྲོ་
གི་འདུག་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། མཐོང་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་ཅིང་། དེའི་

རྒྱུ་མཚན་རྒྱ་དགེའི་ཐོག་ནས་ཚད་ལོངས་པ་ཡོང་གི་མི་འདུག་ཅེས་དེ་འདྲའི་བསམ་

འཆར་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོས་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བལྟས་ཏེ་སྐད་ཆ་ཤོད་དགོས་ཀྱི་འདུག་པ་ལས། སོ་སོའི་ངོ་གདོང་གི་མི་གཅིག་གི་བྱེད་ལས་ཀྱི་རྐྱེན་བྱས་
ཏེ་རྒྱ་གར་དགེ་རྒན་ཚོས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། རྒྱ་གར་གཞུང་
གིས་ཅིག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ཅེས་བརྗོད་ན་མི་འགྲིག །སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་
གར་གཞུང་གིས་ད་ལྟ་ཕན་བོད་པར་ལྟ་རྟོག་བྱེད་སྒོ་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཐུབ་ཚོད་ཅིག་གི་ཐོག་ནས་ཨང་ཀི་དང་པོ་གནང་ཡོད། ད་དུང་མ་འོངས་པར་ཡང་ཤུགས་ཆེ་རུ་དང་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐུབ་པའི་ང་ཚོས་རེ་བ་བྱེད་དགོས་ལ། ཡོང་སྲིད་པ་ཞིག་

ཀྱང་རེད། དེར་བརྟེན་སྐབས་རེ་རྒྱ་དགེས་འཐུས་ཤོར་གྱི་འདུག་ཟེར་བ་འདི་རེ་ཟུང་
གི་ངོ་ལ་བལྟས་ན་དེ་ལྟར་ཡོང་སྲིད་ཀྱང༌། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ཏུ་བསམ་བློ་ཏན་ཏན་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། རྒྱ་དགེ་གཅིག་པུར་ཁ་འཕངས་ལག་
ཕྱིས་བྱས་ན་མི་འགྲིགས། ང་རང་ཚོའི་བོད་དགེ་ལོ་རེ་ནས་ལོ་རེ་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་གི་

ཡོད་དུས་སྔོན་ལ་མིས་འཐུས་ཤོར་གྱི་འདུག །འཐུས་སྒོ་ཚང་གི་མི་འདུག་ཤོད་པ་
ལ། སོ་སོའི་རང་ས་ནས་རང་གཞན་སུས་བལྟས་ཀྱང་དངོས་གནས་ཚགས་ཚུད་པོ་
དང༌། ཚད་ལོངས་པ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་མེད། སྔོན་ལ་སོ་སོར་ཞུ་དག་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགང་རང་ཚོ་བོད་དགེ་ཚོའི་ངོས་ནས་སྤྱིར་བཏང་གླ་ཆ་ལ་བལྟས་ཏེ་སོ་སོའི་མི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

441

ཚེའི་ལྟོ་གོས་འཚོ་ཐབས་ཆེད་དུ་སློབ་གྲྭ་ནང་ལ་དགེ་རྒན་གྱི་ལས་ཀ་བྱས་ནས་སྡོད་
པའི་ངོས་འཛིན་བྱས་ན་ནོར་འཁྲུལ་རེད། དགེ་རྒན་ཚོ་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་དཔེར་
ན་ཕྲུ་གུ་མི་རེ་ངོ་རེའི་མི་ཚེ་གཅིག་གི་མདུན་ལམ་གྱི་འགྲོ་སྟངས་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད།
དགེ་རྒན་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་སོ་སོས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སའི་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ཀྱི་མ་

འོངས་པའི་མི་ཚེའི་འགན་འཁུར་སོ་སོའི་སྒང་ལ་ཡོད་བསམ་པ་བྱས་ཏེ་ཕྲུ་གུའི་མ་

འོངས་པའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ལ་སེམས་འཁུར་ལེན་དགོས་ཀྱི་འདུག །དགེ་རྒན་
ལ་ཁྱིམ་ཚང་ཕ་མའི་འགན་འཁུར་མེད་ཀྱང་། ཕྲུ་གུར་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་མཁན་གྱི་དགེ་
རྒན་ཞིག་ཡིན་སྟབས། ཕྲུ་གུའི་མདུན་ལམ་གྱི་འགན་དེའི་ཕྱེད་ཀ་དགེ་རྒན་ལ་འཁྲི་
ཡོད། དགེ་རྒན་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ནས་འགན་འཁུར་བླངས་ཏེ་ཕྲུ་གུ་མི་རེ་ངོ་རེར་

དངོས་གནས་བསམ་པ་རྣམ་དག་གི་ཤ་ཚ་དང༌། ཕན་སེམས། བརྩེ་སེམས་བཅས་
ཀྱིས་ཐོག་ནས་ལྟ་རྟོག་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ག༽བྱམས་བརྩེའི་ཚོར་བ་དང་། བུ་ཕྲུག་ལ་ལྟ་རྟོགཤེས་ཡོན་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང༌། དེ་སྤྱིར་

བཏང་སྒྲ་འཛིན་འཕྲུལ་འཁོར་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ལས་བྱམས་བརྩེའི་ཚོར་བ་མེད་ན་ཕྲུ་
གུའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ཏན་ཏན་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་རེད་དྲན་གྱི་འདུག ཤེས་ཡོན་གོ་

བརྡ་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་དངོས་གནས་མིའི་བརྩེ་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་དང་ལྡན་པའི་ཐོག་ནས་ཕྲུ་
གུ་ཚོར་བསླབས་ན། ཕྲུ་གུ་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་སློབ་ཚན་གྱི་དོན་དག་གསར་
པ་ཞིག་ཤེས་པ་མ་ཟད། རང་བཞིན་གྱིས་དགེ་རྒན་ལ་ཕྲུ་གུས་དགའ་བརྩེ་དང་གུས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

442

བརྩི་ཞིག་སླེབས་ཐུབ། དེས་རྐྱེན་བྱས་ནས་དགེ་རྒན་གྱིས་ཚིག་གཅིག་བསླབས་ན་

ཡང་དེ་ཕྲུ་གུའི་སེམས་ལ་འཇགས་པོ་དང༌། བསླབ་བྱ་ཞིག་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྲུ་
གུའི་སེམས་ལ་ཟུག་པོ་ཡོང་གི་རེད།
ཕྲུ་གུ་དེ་དག་ཕ་མ་དང༌། ཁྱིམ་ཚང་ནས་ཟླ་བ་ཁ་ཤས་ཁ་བྲལ་ཏེ་སློབ་གྲྭའི་ནང་

སྡོད་པའི་རིང་ལ་དགེ་རྒན་གྱི་ངོས་ནས་དངོས་གནས་ཤ་ཚ་དང༌། སེམས་འཁུར་
ཐོག་ནས་ཕྲུ་གུར་ལྟ་རྟོག་བྱས་ན་ཕྲུ་གུ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་འདིར་ཕ་མ་

གཉིས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས་ནས་བློ་བལྟ་ས་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་འདྲའི་ཐོག་
ནས་ཏན་ཏན་སློབ་ཕྲུག་ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་ཕན་ཆེ་བ་ཞིག་དང༌། རྩ་བའི་མིའི་

གཤིས་ཀ་ལེགས་པ། འཚར་ལོངས་རང་བཞིན་གྱིས་ཆེ་བ། བསམ་བློ་ཞི་བདེ་བག་
ཕེབས་ངང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད།
སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཞིག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང་། བྱེད་སྟངས་ཐོག་མིའི་

བརྩེ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཆགས། དགེ་རྒན་ཚོས་སྒྲ་འཛིན་འཕྲུལ་འཁོར་
བཏང་བ་བཞིན་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་ཙམ་ལས་ཕྲུ་གུར་ཤ་ཚ་དང༌། སེམས་འཁུར་བླངས་ཏེ་བསླབ་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཞིག་མེད་ན། ཕྲུ་གུ་ཚོས་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་སློབ་
སྦྱོང་བྱེད་པ་དེ། གྲོང་ཆོག་ལ་ཕྱིན་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག །དགེ་
རྒན་ཚོའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་སྟངས་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དེ་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་
གལ་ཆེན་པོ་འདུག །དེས་འཕྲལ་སེལ་གྱི་ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློར་ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་
སྤྲོད་ཐུབ་པ་དང༌། ཞི་བདེ་བག་ཕེབས་ངང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་ཡིན་ན་སྐྱབས་
མེད་མགོན་མེད་ཡིན་བསམ་པའི་བསམ་བློའི་ངང་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་དང༌།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

443

བསམ་བློའི་ནང་ལ་བློ་གཏད་བཅོལ་ས་ཞིག་དང༌། བརྩེ་བས་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་ཡོད་
བསམ་པའི་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་འོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་གཉིས་ལ་ཏན་ཏན་

ཁྱད་པར་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། དེ་ཉི་མ་གཅིག་དང༌། ཟླ་བ་གཅིག་མ་ཡིན་པ། ལོ་
ནས་ལོ་སྦྲེལ་ཏེ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་ལ་ཕྲུ་གུའི་ཚེ་སྟོད་ཀྱི་དུས་ཚོད་མང་པོ་ཞིག་གནས་

ཚུལ་དེའི་འོག་ནས་འཚར་ལོངས་ཀྱིས་ཕྱིན་ཆད་མི་ཚེའི་རྐང་དེ་ཚུགས་ཡོང་དུས་
ཏན་ཏན་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། ཕྲུ་གུ་སྒེར་མི་རེ་ངོ་
རེའི་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་འཁུར་དགེ་རྒན་ཚོར་འཁྲི་ཡོད། འགན་དེ་འཁྱེར་ཏེ་
ལྷག་བསམ་གྱི་ཐོག་ནས་ལས་འགན་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཤིག་དང༌། གནད་
འགག་ཅིག་འདུགང༽ ཆོས་ཀྱི་སྙིང་པོ་དང་། ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད།
སོ་སོ་ཆོས་པ་ཞིག་དང༌། ཆོས་ཁས་ལེན་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ནི་དེ་བས་ཀྱང་ང་
རང་ཚོས་ནམ་རྒྱུན་གདན་གྱི་ཐོག་ཏུ་ཁ་ཏོན་དགེ་སྦྱོར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་སེམས་
ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཕན་པ་ཡོང་བར་ཤོག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བརྒྱབ་པ་ཙམ་མ་ཡིན་

པར། སེམས་ཅན་ཞིག་གི་ཚེ་རབས་ཕྱི་མ་གང་ཞིག་ཡིན་རུང་མིན་རུང་ཚེ་འདིའི་

མདུན་ལམ་ལ་བཟོ་ལྟ་བཟོ་རྒྱུ་ཞིག་སོ་སོའི་ལག་པར་སླེབས་ཡོད། ཆོས་ཤོད་ཀྱི་
ཡོད་ཅེས་ཁྲིའི་སྒང་ནས་ཤོད་དགོས་པ་དང༌། གཞན་དག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཤོད་དགོས་པ་མ་རེད། ཡ་རབས་བྱོས། མ་རབས་མ་བྱེད། མི་བཟང་པོ་བྱོས། མི་གཞུང་བཟང་པོ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

444

བྱེད་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་དེ་རེད།
གཞི་རྩ་མིའི་རྩ་བ་ཚུགས་པའི་སྐབས་ལ་ཁྲམ་པ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། མ་རབས་བྱེད་
རྒྱུའི་རིགས་ལ་བསྒྱུར་བཅོས་གང་ཡང་མ་བཏང་བའི་ཐོག་ནས་དབང་ཞུས། ཁྲིད་ཞུས། ཁ་འདོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྔགས་བགྲང་གི་ཡོད་ཅེས་ལབ་ན་སྐྱག་རྫུན་རེད།
གཞི་རྩའི་ཆོས་དེ་དབང་ཞུས་ཟེར་བ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པར། དངོས་གནས་
དྲང་གནས་ཀྱི་མི་ཡ་རབས་དང༌། མི་དྲང་བདེན། མི་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་བཟོ་རྒྱུ་དེ་
རེད། དེ་སློབ་གྲྭའི་ནང་ནས་བཟོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགདཔེར་ན། ང་རང་ལ་ཆ་བཞག་ན་བླ་མ་རེད་ཟེར་ནས་ཆོས་བཤད་འདྲ་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད་ཀྱང༌། དེ་དུས་དུས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་རེད། ཁྱེད་རང་དགེ་རྒན་ཚོས་ལོ་དང་ཟླ་
བ་སྦྲེལ་ནས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ལ་ཕྲུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་གཤིབ་སྡོད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ཁྱེད་
ཚོའི་ལག་པའི་ནང་ལ་སླེབས་བསྡད་འདུག །སྡུག་ས་ཞིག་ནས་བཤད་ན། དགེ་རྒན་
གྱིས་ཕྲུ་གུའི་གདོང་མཐོང་མ་ཐག་སུན་སྣང་སྐྱེ་བའི་ངང་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་ཏེ་ཁ་ཀྱོག་
སྣ་ཀྱོག་བཏང་ཚར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་མི་འགྲིག །དཔེར་ན། ང་འདྲ་བ་ཞིག་གིས་གད་མོ་
བགད་དེ་སེམས་པ་བཟང་མདོག་ཁ་པོ་ཞིག་བྱས་ནས། ཕྲུ་གུ་དེར་བསླབ་བྱ་བརྒྱབ་
སྟེ་སེམས་པ་བཟང་པོ་གྱིས་ཞེས་ལབ་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། དེ་ཙམ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་རྒྱུ་
ཁག་པོ་རེད།
དངོས་གནས་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། དགེ་རྒན་གྱི་ལས་

ཀ་འདི་དཔེ་མི་སྲིད་པའི་རླབས་ཆེན་པོ་རེད། གཅིག་ནས་རང་ཉིད་བསོད་ནམས་
གསོག་པ་དང༌། མིའི་ཞབས་འདེགས་སྒྲུབ་པ། གཞན་ཕན་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ལམ་ཤིན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

445

ཏུ་བཟང་པོ་རེད་ལ། གཉིས་ནས་དེས་ང་རང་ཚོ་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ད་ལྟ་བོད་མི་རིགས་ཟེར་བ་འདི་ཁ་ཐབས་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་

གྱར་བ་དང༌། བཟོ་ལྟ་གང་འདྲ་ཞིག་གི་སྒང་ལ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོས་རྟག་
པར་མ་འོངས་པའི་གནས་ཚུལ་དེ་མ་འོངས་པའི་མི་རབས་ལ་འགན་འཁྲི་ཡོད་ཅེས་
ཟེར་གྱི་ཡོད། ཡིན་ཐག་ཆོད་རེད།

ཅ༽ མ་འོངས་པའི་སོན་རྩ་དང་། དགེ་རྒན་གྱི་ལྷག་བསམ།
སྔོན་མ་ངས་པཎྜི་ཏ་ནེ་རུ་མཇལ་སྐབས་བོད་དོན་སྐོར་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་
ལ་ཞུ་རྒྱུའི་སྐོར་སོགས་བཀའ་མོལ་ཞུས་པའི་སྐབས་ལ་བཀའ་མོལ་ཞུ་ས་ལྡི་ལིར་ཧ་

རི་རྡར་བྷ་རྡི་ཧའོ་སི་ནང་ལ་ཡིན། དེ་དུས་ནེ་རུས། མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཟིན་

རྒྱུ་དེ་འཛམ་གླིང་རྒྱལ་ཚོགས་ལ་ཐུག་མེད། གང་ལ་ཐུག་ཡོད་དམ་ཟེར་ན། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པའི་གཞོན་ནུ་འདི་དག་གི་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཐུག་ཡོད་ཅེས་སྐབས་
དེར་འདི་ལྟར་གསུངས་མྱོང༌། དེ་དངོས་གནས་བདེན་པ་རེད། བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་
ལ་ཆ་བཞག་ན། ཁ་ནས་བོད་རང་བཙན། བོད་ནས་རྒྱ་མི་འཕུད་དགོས་ཞེས་སྐད་འབོད་བྱས་པ་ཡག་པོ་རེད། སྐད་འབོད་དེའི་སེམས་ཤུགས་དེ་འཛིན་གྲྭའི་ནང་ལ་

འཁྱེར་ཏེ་ཕྲུ་གུ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང༌། དེ་མ་འོངས་པའི་བོད་རང་བཙན་སྒྲུབ་མཁན་ཞིག་

དང༌། བོད་ཀྱི་ཐོབ་ཐང་རྩོད་མཁན་ཞིག །ཐོབ་ཐང་རྩོད་རྒྱུའི་སེམས་ཤུགས་ཡོད་པ་
ཞིག །ཐོབ་ཐང་རྩོད་པའི་ནུས་པ་ལྡན་པ་ཞིག་བཟོ་བསམ་པའི་བསམ་བློ་དེ་འདྲ་ཞིག་

འཁྱེར་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས་ཀྱི་འདུག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

446

ཕྲུ་གུ་མི་རེ་ངོ་རེའི་མི་ཚེ་བསྐྱལ་རྒྱུའི་ཆ་ནས་ཡིན་ན་ཡང་དགེ་རྒན་ཚོར་འགན་
ཞིག་འཁྲི་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་རང་བཙན་གྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཡང་ཁྱེད་
རང་ཚོར་འགན་ཞིག་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་འདྲའི་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོད་བསམ་
པའི་སྒོ་ནས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས་པ་ལས། སོ་སོ་དགེ་རྒན་གྱི་

སློབ་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཕོགས་ཐོབ་གང་འཚམ་ཡོད་ས་ཞིག་ལ་སླེབས་སོང་ན། སོ་སོའི་
ནང་གི་དངུལ་འདང་མི་འདང་ལ་རྩིས་བརྒྱབ་ནས་བསྡད་ན་དགོས་པ་གང་ཡང་བྱུང་
མེད། ཐད་ཀ་ཐད་ཀའི་ཕོགས་བླངས་ནས་འཛིན་གྲྭའི་ནང་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་ཉི་མ་

གང་འཁྱོལ་དང༌། སོ་སོའི་གོང་རིམ་ནས་རྩད་གཅོད་མ་བྱུང་ན་འགྲིགས་པ་ལྟ་བུའི་བསམ་བློ་བཏང་ན་ནམ་ཡང་མི་འགྲིགས།
བདེན་པ་ཡིན་མིན་མི་ཤེས་ཀྱང༌། ངོས་ཀྱི་གོ་ཐོས་ལ་སྔར་དགེ་རྒན་ལ་ལས་
སློབ་གྲྭའི་འཛིན་གྲྭ་གྲོལ་རྗེས་སླར་ཡང་ཕྲུ་གུ་ཚོར་བོད་ཡིག་རང་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུར་
འབོད་སྐུལ་བྱས་ཏེ། བོད་རིགས་དགེ་རྒན་ཚོས་དམིགས་བསལ་གྱི་འགན་འཁུར་

བླངས་ནས་རང་སྦྱོང་བྱེད་འཇུག་གི་ཡོད། དེང་སང་སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་རང་སྦྱོང་ཐོག་
ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་མེད་པ་ཆགས་པ་དང་། དགེ་རྒན་འགའ་ཞིག་གིས་སོ་སོའི་

སར་སྒེར་གྱི་སློབ་གཉེར་བ་ཉར། ཕྲུ་གུའི་ས་ནས་གླ་ཆ་ཡང་ཕྲན་བུ་བླངས་ཏེ་ཟུར་
སྦྱོང་གི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་ཚོད་འདུག །དེ་ནི་དངུལ་ལ་བལྟས་ནས་བྱས་པ་
ཞིག་རེད། དངོས་གནས་བོད་པའི་ཕྲུ་གུའི་ཤེས་ཡོན་ལ་ཁུར་བླངས་ནས་བྱས་པ་
ཞིག་ཡིན་ན། ཕྲུ་གུ་རེ་གཉིས་ས་ནས་དངུལ་བླངས་ཏེ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་དགོས་དོན་
མེད། འཛིན་གྲྭ་དེའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་བར་སེང་ཡོད་ཚད་ལ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

447

སོ་སོས་ཁུར་བླངས་ནས་བསླབ་ཆོག་གི་རེད། གོང་གི་དེས་ག་རེའི་རྟགས་སྟོན་གྱི་

ཡོད་དམ་ཟེར་ན། དངུལ་གྱི་ཐོག་ལ་སེམས་ཤུགས་སྒྲིལ་གྱི་ཡོད་པའི་རྟགས་སྟོན་
གྱི་འདུག དེ་ཡག་པོ་མ་རེད།
དེ་བཞིན་ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་སྟངས་འཐུས་ཤོར་བའི་རྐྱེན་
གྱིས་སྐབས་རེར་དཔེར་ན། སློབ་གྲྭ་ཁག་ནས་ཐོན་པའི་ཕྲུ་གུ་ཁ་ཤས་ཁ་བསླུས་རྒྱག་མཁན་དང༌། རྐུན་མ་ཙག་ཙིག་རྐུ་མཁན་དེ་འདྲ་ཡང་ཡོང་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་འདུག །མ་
གཞི་མི་ཡོངས་རྫོགས་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱ་ཐམ་པའི་སྤུས་དག་པོ་ཡོང་ཐུབ་རྒྱུ་དེ་མི་སྲིད་
པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ཡང༌། དེ་ཚོའི་གྲས་ཕྲན་བུ་འཐུས་ཤོར་བའི་རྟགས་རེད། ད་ཕན་
གཞི་རྩ་ཚུགས་ནས་ཡོད་པ་འདི་སྤུས་དག་ཏུ་གཏོང་རྒྱུ་དང༌། ཚགས་ཚུད་དུ་གཏོང་རྒྱུར་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུ་འདི་ད་ལྟ་སྐབས་བབ་དུས་བབ་ཀྱི་ལས་འགན་ཞིག་རེད།
ཤུགས་རྒྱོབས་ཟེར་བ་དེ་གྲོས་ཆོད་བཞག་པ་དང༌། ཚོགས་འདུ་འདྲ་འཚོགས་ནས་སྐད་ཆ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་བཤད་པས་ནུས་པ་ཐོན་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད།
སོ་སོའི་ཉིན་རེའི་ལས་ཀ་བྱེད་སའི་ནང་ལ་དཔང་པོ་གཉིས་ཀྱི་གཙོ་བོར་བཟུང་
ཟེར་བ་བཞིན། མིས་བསམ་འཆར་བཏོན་ནས་སྣ་ལ་མཛུབ་མོ་འཛུགས་མཁན་ཞིག་
བྱུང་རུང་མ་བྱུང་རུང༌། རང་ཉིད་ནོངས་འགྱོད་མི་དགོས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས། སོ་
སོས་བསམ་བློ་གཏོང་སྐབས་ངས་ཡག་པོ་བྱུང་མ་སོང༌། ཀོ་ཐག་གང་འཚམ་གློད་ཡོད་ཀྱང་མིས་ཤེས་མ་སོང༌། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ནས་ཀྱང་རྩད་གཅོད་ཐོན་མ་
སོང༌། ཤེས་རིག་ལས་ཁུངས་ལ་ངས་མགོ་སྐོར་བཏང་ཡོད་བསམ་པ་བྱས་ན་དངོས་
གནས་ནོར་བ་རེད། སོ་སོས་བསམ་བློ་གཏོང་དུས་ངས་དངོས་གནས་ཧུར་ཐག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

448

བྱས་པ་ཡིན། འགྱོད་པ་རྩ་བ་ནས་མེད་བསམ་པ་ཞིག་དང༌། བསམ་བློའི་ནང་གདེང་
ཁེལ་བ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཆ༽ བོད་མིའི་སྤུས་ཚད་དང་། སྐད་ཡིག་ཉམས་གུད།
བོད་མི་སྤྱི་ཡོངས་ཐོག་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། ད་ལྟ་ཕན་ཆད་འཛམ་གླིང་ཐོག་
ང་ཚོ་བོད་པ་བཙན་བྱོལ་བར་མཐོང་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད། མཐོང་
ཚུལ་ཡག་པོ་དེ་གང་ནས་བྱུང་བ་རེད་ཟེར་ན། དེ་སྔ་བོད་ནང་རྩ་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་
ལམ་ལུགས་ཞིང་བྲན་ལམ་ལུགས་རེད་ཟེར་བ་བཞིན་དོན་སྙིང་ལམ་ལུགས་ག་རེ་
ཡིན་རུང་མིན་རུང༌། སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་བསམ་བློའི་ཐོག་ཞི་བདེ་ཡོད་པ་ཞིག་དང༌།
སྤྱིར་བཏང་མི་དང་མིའི་དབར་བརྩེ་བའི་གནས་ཚད་མཐོན་པོ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཤིག་ཡིན། སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་མི་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་

བསམ་བློ་གུ་ཡངས་པོ་དང༌། སེམས་པ་བག་ཕེབས་པོ། སེམས་པ་བཟང་པོ་བཅས་ཡོད་པ་རེད། གནས་ཚུལ་དེས་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སླེབས་ཏེ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་ཕྱིན་

པའི་རྗེས་ལའང་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཐེབས་ཡོད།
མ་གཞི་རྫུན་ཤོད་མཁན་དང༌། ཁྲམ་པ་བྱེད་མཁན་ཡོད་ཀྱང༌། སྤྱི་ཡོངས་ཀྱི་
ཐོག་ནས་བཤད་ན། བོད་པར་རོགས་བྱས་ཚེ་ན། རོགས་བྱས་པ་དེ་དག་བྱེ་མ་ཆུར་
སིམ་ལྟ་བུ་མིན་པར་ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔའི་གོང་ལ་རོགས་བྱས་པ་དེ་ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔའི་
རྗེས་ལ་འབྲས་བུ་སྨིན་ནས་མཐོང་རྒྱུ་དང༌། སྟོན་རྒྱུ་འདུག་ཟེར་ནས་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ང་ཚོའི་ངོ་ཤེས་རོགས་རམ་ཚོགས་པའི་མི་རྒན་པ་དེ་འདྲར་ཐུག་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

449

པའི་སྐབས་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་འདུག །ད་ལྟ་བར་ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་
འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་ཆགས་ཡོད། ད་ཆ་ང་ཚོའི་མི་ཐོག་གསར་པ་འདིའི་

ཐོག་ནས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་མ་ཐུབ་པར། ག་ལེར་ཇེ་སླ་ནས་ཇེ་སླ་དང༌། ཇེ་ཞན་ཇེ་
སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་ན། རྗེས་སུ་འདི་འདྲའི་སྙན་གྲགས་བཟང་པོ་དང༌། མཐོང་ཚུལ་ཡག་པོ། གཞན་གྱིས་བསྟོད་བསྔགས་བྱེད་པའི་རིན་ཐང་ཡོད་པ་དེ་དག་བརླག་པ་ལས་སླ་པོ་
རེད། དེ་ལྟར་གསར་བཟོ་བྱ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ང་
ཚོར་སྙན་གྲགས་དང༌། ཆེ་མཐོང་ཡོད་པ་འདི་ང་ཚོས་མ་བརླག་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་

གལ་ཆེན་པོ་རེད།
བར་ལམ་སྐད་ཆ་ཐེངས་ཁ་ཤས་བྱུང་ཟིན་པ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་རིང་ང་ཚོ་མང་
ཙམ་འཛོམས་པའི་སར་བསྐྱར་ཟློས་ཡང་ཟློས་ཤིག་བྱས་ན། སྔོན་མ་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་

པར་སླེབས་འཕྲལ་དུ་སྐད་དང་། འགྲོ་སྟངས་མ་ཤེས་པའི་སྐབས་སུ་ལག་ཐོགས་
ཤོས་སྐད་ཡིག་མ་ཤེས་པའི་ཐོག་ནས་ཆགས་ཏེ་སྐབས་དེར་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་རྒྱུས་མཚོན་པས་ཕྱིའི་གནས་ཚུལ་ཤེས་པའི་དོན་ལ་དམིགས་བསལ་གྱིས་

ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་རེད། ད་ཆ་ལོ་གང་འཚམ་ཕྱིན་པའི་སྐབས་
ལ་ཕྲུ་གུ་འཚར་ལོངས་བྱུང་བ་དག་གིས་བོད་ཡིག་ལེགས་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་དམ།
ཨིན་ཇི་ལེགས་པ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་དྲིས་ན། ཨིན་ཇི་ལེགས་པ་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་
དང༌། ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་གོ་དོན་བོད་ཡིག་གི་ཐོག་ནས་རྟོགས་མ་ཐུབ་པར་ཨིན་ཇིའི་

ནང་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་ཐེབས་ཆག་ཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་པའི་ཆོས་ཤེས་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཆགས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

450

ཡོང་གྲབས་བྱེད་ཀྱི་འདུགཇ༽ ཐོག་མའི་དམིགས་ཡུལ་དང་། བོད་མིའི་བསྒྲུབ་བྱ།
ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སླེབས་རྗེས་ཕྱིའི་གནས་ཚུལ་རྟོགས་ཐབས་དང༌།
ཕྱིའི་སྐད་ཡིག་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུར་དམིགས་བསལ་གྱི་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་དགོས་
པའི་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་དམིགས་

ཤིང་། དེའི་ཆེད་དུ་ང་ཚོས་དེང་དུས་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་གི་བྱེད་སྒོ་དེ་དག་ལག་ལེན་
བསྟར་བ་ལས། བོད་སྤྱི་པའི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཕར་བརྗེད་དེ། དེང་དུས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་

ཤེས་ཡོན་ཞིག་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་བོད་པ་རྣམས་འཛམ་གླིང་ཕྱི་ལོགས་ལ་སིམ་

ནས་སྡོད་རྒྱུའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་མིན་ལ། བསྒྲུབ་བྱ་ཡང་དེ་མིན། ང་ཚོས་ཐོག་མའི་
བསྒྲུབ་བྱ་དང་ཁ་མ་བྲལ་བ་ཞིག་བྱེད་དགོས།
བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། བོད་མི་
རིགས་ཀྱི་རྣམ་པ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་རྒྱུའི་དོན་ལ་ཤེས་ཡོན་གནས་ཚད་ལྡན་པ་ཞིག་

དགོས་ཀྱི་འདུག་ཅེས་དེ་ལྟ་བུའི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པ་ཡིན་སྟབས་ཤེས་ཡོན་
དེ་སྦྱངས་པའི་འབྲས་བུ་དམིགས་ས་དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཤུགས་ཆེ་བ་ཐོན་
པ་དང༌། བོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེ་བ་ཐོན་པ་ལ་ཕན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དེའི་

ཐོག་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུར་དོ་སྣང་མ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མི་
འདུགདེ་ནས་ང་རང་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཞེས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

451

ཟེར། བོད་ཀྱི་རྩ་དོན་ཐུག་ས་གཅིག་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་ཐུག་ཡོད། ཤེས་རིག་
གི་རྩ་དོན་སྐད་ཡིག་ལ་ཐུག་ཡོད་སྟབས་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་
ཀྱི་འདུག །ཡིན་ན་ཡང་སྐད་ཡིག་དེ་ཉིད་ཕྱུག་པོ་ཞིག་བཟོ་མ་ཐུབ་ན་མི་འགྲིགས།
དཔེར་ན། དགོས་མཁོ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན་དེ་སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་འདོད་དང༌།
བདག་གཅེས་བྱེད་འདོད་ཡོང་གི་རེད། དགོས་མཁོ་མེད་པ་དང༌། ཕན་མ་ཐོགས་པའི་དངོས་པོ་ཞིག་ཡིན་ན། བདག་གཅེས་བྱེད་འདོད་བྱས་ནའང༌། བསམ་བློའི་ནང་ལ་

དེས་ཕན་ཐོགས་དེ་ཙམ་མེད་བསམ་པ་ཞིག་དྲན་གྱི་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་དང༌། བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་གཅེས་སྐྱོང་བྱེད་དགོས་ན་དེ་རིན་ཐང་ཡོད་པ་
ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད།
བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ངོ་མ་དེ་རང་གི་ངོས་ནས་ཆ་བཞག་ན། དངོས་གནས་བཏང་
འགྲོ་བཞག་སྡོད་འཕེར་བའི་སྐད་ཅིག་ཏན་ཏན་རེད། དེ་ཡིན་པའི་རྟགས་ག་རེ་ཡོད་
ཟེར་ན། དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིར་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་ཡིག་ཟེར་བ་དེ་རྩ་བ་
ཕྱུག་པོའི་སྐད་ཡིག་ཅིག་ཡིན་པ་རེད། རྩ་བ་ཧ་ཅང་གི་ཕྱུག་པོ་ཡོད་པའི་སྐད་ཡིག་

དེའི་བརྗོད་བྱར་བྱས་པའི་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐོར་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་རྣམས་ཆ་ཚང་བ་
བོད་ཡིག་ནང་དུ་བརྗོད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད། དེས་བོད་ཡིག་རྩ་བ་ཕྱུག་པོ་ཡོད་པའི་རྟགས་བསྟན་པ་རེད།
བོད་ཡིག་གི་རྩ་བ་ཕྱུག་པོ་ཡོད་ཀྱང༌། བོད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱ་ཡུལ་ང་རང་ཚོས་
ད་ལྟ་བར་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་གི་

ནང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་མ་གཏོགས། དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་རྒྱལ་སྤྱིའི་སྤྱིར་བཏང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

452

གི་ཤེས་ཡོན་དཔེར་ན། ཚན་རིག་སྨོས་ཅི། སྤྱིར་བཏང་ཆབ་སྲིད་སྐོར་དང༌། ཁྲིམས་
ལུགས་སྐོར་སོགས་དེ་འདྲའི་ནང་ལ་བོད་ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་མ་
བྱུང་བ་ཡིན་སྟབས། བོད་ཡིག་གི་མིང་ཚིག་བྱེ་བྲག་པ་འགའ་ཞིག་གཏན་འབེབས་
བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་རེད། དེང་སང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་བོད་ཡིག་གི་མིང་

ཚིག་གཏན་འབེབས་ཤིག་མེད་པ་ཡིན་སྟབས་མི་འདང་བའི་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱི་

འདུག །དེ་རྣམས་སེལ་དགོས་ཀྱི་འདུག །དེ་རྣམས་སེལ་ཐབས་ང་རང་ཚོ་རང་གིས་
རིམ་པས་རིམ་པས་ལག་ལེན་བྱེད་དགོས།

ཉ༽ བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་ཁྲིད་དང་། ཡིག་རྒྱུགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ།
སྔོན་མ་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༡-༡༩༦༢ ཙམ་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་དུས་སྤོ་བོ་ལགས་ཁོང་
ཚོས་དེ་སྐོར་བསམ་འཆར་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཏོན་ཡོད། ང་ཚོས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་

གནས་ཚད་བར་དུ། སློབ་ཚན་ཚང་མ་བོད་ཡིག་ནང་ལ་བསླབ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས།
སློབ་ཚན་རྣམས་སྔོན་ལ་བོད་ཡིག་ཐོག་བསྒྱུར་ཏེ་གཏན་འབེབས་བྱས་ནས། སློབ་དེབ་འདྲ་ཆགས་པོ་མ་དགོས་པར། སང་ཉིན་སློབ་ཚན་སྤྲོད་རྒྱུ་དེ་རིང་དགོང་དྲོ་སྒྱུར་
གྱིན་སྒྱུར་གྱིན་བྱས། སྔོན་ལ་སྣུམ་དཔར་ཞིག་ལས་མ་བྱུང་ནའང་བརྒྱབ་སྟེ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱིན་བྱེད་ཀྱིན་ཉམས་མྱོང་གསོག་གིན་གསོག་གིན་བྱེད་དགོས། སྤུས་
དག་ཏུ་ག་ལེར་ལ་བཏང་ཆོག་གི་རེད། དང་པོ་རང་ནས་སྒོ་གང་ས་ནས་ནོར་འཁྲུལ་
མེད་པ་གཅིག་བསྒྱུར། སྒོ་གང་ས་ནས་སྤུས་དག་གི་སློབ་དེབ་དཔར་འདེབས་སྔོན་
ལ་བྱས། དེ་མཚམས་གཞི་ནས་སློབ་དགོས་བྱུང་ན་དུས་ཚོད་མང་པོ་འགོར་གྱི་རེད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

453

ལ། ཁག་པོ་རེད་ཅེས་བཤད་ཡོད། ད་ཆ་ལོ་དེ་རྣམས་ཕྱིན་པའི་རྗེས་ལ་ང་ཚོར་ལག་
ལེན་མ་ཁེལ་བའི་སྐྱོན་ལྷགས་ཡོད། རྒྱ་གར་ནང་ལ་ལྷགས་ཡོད་པ་རེད་ལ། བོད་ནང་
ལ་ཡང་ལྷགས་ཡོང་གི་འདུགལོ་གཅིག་ང་སོག་ཡུལ་ལ་སླེབས་པའི་སྐབས་ལ་སོག་ཡུལ་གྱི་མཐོ་རིམ་སློབ་
གྲྭ་ཞིག་འདུག །མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་དེ་སྔོན་མ་དང་པོ་ཚུགས་སྐབས་སློབ་ཕྲུག་ལྔ་བཅུ་
ཙམ་ཡོད་པའི་མི་ཉུང་ཉུང་ཞིག་གི་སློབ་གྲྭ་དེ་བཙུགས་འདུག །དེ་དུས་སློབ་སྦྱོང་
སྤྲོད་སྟངས་དེ་སོག་པོ་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་བསླབ་ཐུབ་པའི་རིགས། དཔེར་
ན། སུམ་རྟགས་ཀྱི་བཟོ་འདྲ་པོ་དང༌། ཡི་གེའི་བརྡ་དག་སྐོར། སྨན་གྱི་སྐོར་དེ་འདྲ་ཁ་
ཤས་སོག་པོ་རང་གི་སྐད་ཡིག་ཐོག་ནས་བསླབ་ཐུབ་པ་དེ་རྣམས་རང་སྐྱ་འཕེར་བའི་

སྒོ་ནས་སོག་པོའི་སྐད་བེད་སྤྱོད་བྱས། དེ་མིན་རྣམས་སློབ་ཚན་གྱི་ནང་ལ་སྒྱུར་གྱིན་
སྒྱུར་གྱིན་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་པའི་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་ཡོང་གི་འདུག །སྔོན་མ་ཕི་རི་མན་
གྱིས་ང་ཚོར་བསམ་འཆར་བཤད་པ་དེ་ལག་ལེན་བཀལ་བ་འདྲ་པོ་ཞིག་གི་མཐོང་

ཚུལ་བྱུང༌།
དུས་སྐབས་བྱུང་ན་དེང་སང་ང་ཚོ་ཕྱི་སོག་ལ་འགྲུལ་བཞུད་ནི་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེ་ལྟ་བུ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་

འགན་བླངས་ནས་ལས་ཀ་བྱས་དང་བྱེད་མུས་རེད། སོག་ཡུལ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ན་ཁྱད་མཚར་འདུག །ཕྱིན་ནས་ཁོང་ཚོས་ཉམས་མྱོང་ཅི་འདྲ་ཅི་འདྲ་བསགས་འདུག །ཞིབ་

འཇུག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག །ངས་དེ་དུས་ཡུད་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་མ་གཏོགས་ཞིབ་

ཚགས་བྱས་ནས་སྐད་ཆ་བྱུང་ཡོད་པ་མ་རེད། དེ་དུས་ངས་རྗེས་སུ་མི་ཁ་ཤས་ཤིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

454

བཏང་ཡོང་གི་ཡིན། ཁྱེད་རང་ཚོས་འདིར་མཐོ་སློབ་བཙུགས་པའི་ཉམས་མྱོང་གང་
འདྲ་གང་འདྲ་བྱུང་བ་རྣམས་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་

ཅེས་སྐད་ཆ་བྱུང༌། ཡིན་ན་ཡང༌། ད་བར་དེ་མུར་ལུས་པ་རེད། ད་ལྟ་དྲན་པ་ཡིན་

སྟབས་བཤད་པ་ཡིན། བལྟ་བར་ཕྱིན་ན་ཡག་པོ་ཡོང་བ་འདུག །ཟམ་གདོང་རིན་པོ་
ཆེ་འགྲོ་རྒྱུའི་འཆར་གཞི་ཞིག་བཟོས། མི་རེ་གཉིས་ཤིག་མཉམ་དུ་ཕྱིན་ན་སྔོན་མ་ང་
དང་སྐད་ཆ་ཞིག་ནི་བྱུང་ཚར་བ་རེད། དེའི་མཇུག་མནན་ནས་ཕྱིན་ཏེ་ཉི་མ་ཁ་ཤས་
ཞིབ་འཇུག་དང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་ཁོང་ཚོའི་ཉམས་མྱོང་དེ་ལེན་གྱི་ཡིན་ན་ཡག་

པོ་འདུགལུང་པ་ཁ་ཤས་ལ་སྐད་གཅིག་ཡོད་པ་མ་གཏོགས། ཡི་གེ་མེད་པར་ཡི་གེ་གཞི་

ནས་རི་མོའི་ཐོག་ནས་བཟོ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་ལ་སོ་སོའི་ཡི་གེ་
ཆ་ཚང་གཅིག་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས་བོད་པའི་ཡི་གེ་ཕྱུག་པོ་བཟོ་བ་
ལ་བོད་པའི་ཡི་གེ་བེད་སྤྱོད་གང་སར་བྱེད་ཐུབ་པ་ཞིག་ང་ཚོས་བཟོ་ཐུབ་པ་མ་བྱུང་ན། དཀའ་ངལ་མུ་མཐུད་ནས་འཕྲད་རྒྱུ་རེད། རིམ་པས་རིམ་པས་བོད་ཡིག་གི་ཆེ་

མཐོང་བརླག་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད། གནད་དོན་འདི་ལ་ང་ཚོས་སྤམ་ཤོར་དགོས་པ་དང༌། ངོ་ཚ་དགོས་པ་གང་ཡང་མེད། ཤེས་བྱའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་དག་ཐོག་ལ་བོད་
ཡིག་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་སྟབས་བོད་ཡིག་གི་མིང་ཚིག་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མ་ཐུབ་
པ་རེད།
དཔེར་ན། ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་བེད་སྤྱོད་མ་ཐུབ་པའི་ཨིན་
ཇིའི་སྐད་དང༌། ཧྥ་རན་སི། འཇར་མན་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོའི་གྲས་ནས་ནང་པའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

455

ཆོས་བཤད་ཡོང་དུས་དཀའ་ངལ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་འདུག །གཞི་ནས་ཆོས་ཀྱི་མིང་

ཚིག་གསར་པ་བཟོས་ཏེ་ག་ལེ་ག་ལེར་གཏན་འབེབས་བྱ་རྒྱུ་ཞིག་མ་གཏོགས་མི་
འདུག །ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ཡི་གེ་འདི་ཉིད་བརྗོད་བྱ་གསར་པ་དེ་དག་སྔར་ཕན་
འཕྲད་མ་མྱོང་བ་ཡིན་སྟབས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་རྒྱུ་མ་བྱུང་བ་མ་གཏོགས། བོད་ཡིག་སྐྱོ་
དྲགས་ནས་བེད་སྤྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་པ་དང༌། བོད་ཡིག་གི་ནུས་པས་མ་འདང་བ་གང་

ཡང་མ་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོས་ཏན་ཏན་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག །ལོ་གཅིག་ང་

ཚོ་སྐད་ཆ་བྱུང༌། གཞན་དག་གང་ཡིན་རུང་མིན་རུང༌། སྔོན་ལ་དམའ་རིམ་འཛིན་གྲྭ་
ལྔ་པ་དྲུག་པ་ཙམ་གྱི་སློབ་ཚན་ཚང་མ་བོད་ཡིག་ཁེ་གཙང་ནས་བསླབ། རིམ་པས་
རིམ་པས་བོད་ཡིག་སློབ་ཚན་གྱི་རིམ་པ་སྤར་གྱིན་སྤར་གྱིན་བྱས་ན་ཡག་པོ་འདུགརྒྱ་གར་ནང་གི་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་ཡོང་མདོག་ཁ་པོ་ཡོད་ཀྱང་།
དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་ལས་དོན་མང་པོ་ཞིག་ལ་འདི་འདྲ་བྱས་ནས་
དཀའ་ངལ་འདི་འཕྲད་ཀྱི་རེད་ཟེར་ནས་གཡུགས་ཞོག་ཅེས་ལབ་ན། གཡུག་བཞག་
པ་རང་རེད། ལས་ཀ་འདི་བྱས་ན་དཀའ་ངལ་འདི་འཕྲད་ཀྱི་རེད་ཅེས་སྐད་ཆ་ཡོང་
རྒྱུ་དེ་ཏན་ཏན་རེད། དཀའ་ངལ་དེ་འཕྲད་སོང་ན་སེལ་ཐབས་ག་རེ་འདུག་གམ་ཞེས་
ལམ་སང་རིམ་པ་གཉིས་པ་དེར་བསམ་བློ་བཏང་ནས་འགྲོ་དགོས་ཀྱི་འདུག །རྩ་བ་

ནས་སེལ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་དང༌། འགྲོ་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་
དད་རེད། མ་གཞི་ནས་ཁ་སང་ལས་བསྡོམས་སྐབས་ལའང་སྐད་ཆ་བྱུང༌། གལ་ཆེན་
པོ་ཞིག་མཐོང་ཡོང་གི་འདུགགང་ལྟར་སློབ་གྲྭའི་དགེ་རྒན་ཚོ་ལ་དངོས་གནས་ཀྱི་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་སླེབས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

456

ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། མ་འོངས་པའི་བོད་ཀྱི་གནས་སྟངས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡོང་དང་
མི་ཡོང་གི་གནས་ཚུལ་ང་ཚོས་སྲིད་བྱུས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང༌། གོ་རིམ་

བསྒྲིགས་ནས་འབད་བརྩོན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་དེ་རྣམས་ལག་ལེན་
འགེལ་མཁན་མི་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ཡང་མ་འོངས་པར་འཚར་ལོངས་བྱེད་
མཁན་གྱི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ལ་ཐུག་ཡོང་བ་ཡིན་སྟབས། དེ་ཚོས་ལག་ལེན་སྒང་ལ་འགྲོ་ཐུབ་
པ་བྱ་རྒྱུ་འདི་ང་ཚོའི་རྩ་དོན་ལ་ཐུག་པས་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ཚང་མས་
ལས་འགན་ཆེན་པོ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་ལས་

ཀའི་ནང་ལ་ལྷོད་ཡངས་དང༌། སྒྱིད་ལུག་མ་བྱས་པར་གཟབ་གཟབ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཤིན་

གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཏ༽ གཞིས་བྱེས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་དང་། གྲུབ་འབྲས་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར།

སྤྱིར་བཏང་གི་གནས་ཚུལ་བཤད་ན། དེང་སང་བོད་ནང་གི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
གནས་ཚད་དེ་དང༌། ང་རང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བའི་མིང་འཁྱེར་བའི་ཤེས་ཡོན་གྱི་
གནས་ཚད་གཉིས་བསྡུར་ན། ད་ལྟ་ཕན་ཆད་ལ་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་ཡོད་པ་རྣམས་
ལེགས་པ་ཡོད་ལ། རྒྱ་མིས་ཀྱང་མོས་མཐུན་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བཟོ་འདུག །དེ་རྣམས་ནི་

ང་ཚོ་དངོས་གནས་སྤོབས་པ་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་རེད། ང་ཚོས་ད་ལྟ་ཕན་ཆད་ལ་སྤོབས་
པ་སྐྱེ་འོས་པ་ཞིག་བསྒྲུབས་ཐུབ་ཡོད་པ་ལྟར། མ་འོངས་པར་ཡང་ང་ཚོས་རིག་པ་

བསྒྲིམས་ན་སྒྲུབ་མི་ཐུབ་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད།
དེང་སང་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་སྲིད་བྱུས་གསར་པ་ཞིག་བཏིང་ནས་ཤེས་ཡོན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

457

ཐོག་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་རྒྱུའི་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེན་པོ་གཏོང་གི་འདུག །དཔེར་ན་
ཀྲུང་དབྱང་གི་ཡིག་ཆ་ཨང་དྲུག་པ་ཟེར་བའི་ནང་ལ་བོད་ཀྱི་ས་ཁུལ་ཡོངས་རྫོགས་
ལ་བོད་ཡིག་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་བསླབ་དགོས་པ་དང༌། བོད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་གཏོང་རྒྱུའི་ཐོག་ལ་ནན་པོ་བྱས་ཏེ་བཤད་འདུག །དེ་ལག་ལེན་ཁེལ་ཐུབ་མིན་མི་ཤེས། རྒྱ་
མིས་ཁ་ནས་བཤད་པ་དེ་ལག་ལེན་འགེལ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། ཡང་ལག་ལེན་བཀལ་ཡོང་དུས་གཡས་གཡོན་གང་ས་ནས་འཁོན་འཁོན་ཐོགས་ཐོགས་ཡོང་བ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ཆོས་ཉིད་རེད། ཡིན་ན་ཡང་གལ་ཏེ་ངེས་མེད་ཀྱི་བོད་ནང་ལ་ཤེས་
ཡོན་ཡར་རྒྱས་གཏོང་ཐབས་ལ་དངོས་གནས་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་པ་ནང་བཞིན་གྱི་

ཡར་རྒྱས་ཡག་པོ་ཞིག་ཕྱིན་ན་ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཚོས་འགྲན་སྡུར་བྱེད་དགོས་
པའི་མཚམས་ལ་སླེབས་པ་རེད།
རྒྱ་མིས་འགྲོ་སོང་གཏོང་རྒྱུར་ཆ་བཞག་ན། བོད་ལུང་པའི་སློབ་སྦྱོང་ཐོག་
ལ་རྒྱ་མིས་འགྲོ་སོང་གཏོང་འདོད་བྱུང་ན་འགྲོ་སོང་དངོས་གནས་ཤུགས་ཆེན་པོ་གཏོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེ་འདྲ་གཏོང་དགོས་པ་ཞིག་ཀྱང་རེད། བོད་ཀྱི་པགས་པ་ཆ་
ཚང་རྒྱ་མིས་བཤུས་ཟིན་པ་རེད། བོད་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་མིར་དབང་

སྟེ་གསོད་དགོས་སར་བསད། གཏུབ་དགོས་སར་གཏུབས། འཇིབ་དགོས་སར་
འཇིབས་ནས་བོད་ཀྱི་སྣོད་བཅུད་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་དྭངས་མའི་བཅུད་དེ་རྒྱ་མིས་

འཐེན་ཟིན་པ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་ལྟ་བུའི་འོག་ནས་ཚུར་འགྲོ་སོང་གཏོང་དགོས་པ་
ཞིག་བཏང་བ་ལ་བྱས་ཡུས་ཤོད་པ་དང༌། ངོམ་སོ་བྱེད་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད།
བར་ལམ་རྒྱ་མི་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བོད་ནང་རྒྱ་ནག་དབུས་གཞུང་གིས་ཐུགས་ཁུར་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

458

ཆེན་པོ་བཞེས་ནས་མི་དམངས་ཤོག་དངུལ་དུང་ཕྱུར་གསུམ་བཏང་ཡོད་པ་རེད་
ཟེར་ནས་འུད་སྒྲོག་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ངོམ་སོ་གང་ཞིག་བྱས་ནས་བྱེད་དགོས་པ་རེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་བོད་ནང་ལ་འགྲོ་མཁན་ཚོས་ཤེས་གསལ་རེད། དགོན་པ་ཆེ་ཁག་ཕར་ཞོག །དགོན་པ་འབྲིང་ཚད་གཅིག་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་དེའི་ནང་གི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་
རྟེན་དང་། ཁྱིམ་ཚང་མི་རེ་ངོ་རེའི་ནང་གི་མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག་བསགས་པའི་དངོས་
ཆས་ཚང་མ་རྒྱ་མིས་འཕྲོག་པ་རེད། རྒྱ་མིས་ཟོས་པ་རེད། འདམ་གྱིས་བཟོས་པའི་

སྐུ་འདྲ་དེ་རིགས་ལུད་སྦྱོར་བྱེད་རྒྱུའི་དོན་ལ་གཏོར་བ་ལས། དེ་མིན་གསེར་ཟངས་
ཀྱི་སྐུ་འདྲ། དཔེར་ན། གསལ་ཤོས་ཤིག་ལ་ང་རང་ཚོའི་ར་མོ་ཆེའི་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་ཇོ་བོའི་སྐུ་བརྙན་དེ་སྟོད་གླིང་སྨད་གླིང་ཕྲལ་ཏེ། སྐུ་སྨད་དེ་ལྷ་སའི་འབུད་རྫས་

མཁོ་འདོན་ཁང་ཞིག་ནས་ཐོན་པ་དང༌། སྐུ་སྟོད་དེ་རྒྱ་ནག་གི་བཟོ་གྲྭ་ཞིག་ཏུ་དབོར་
ཏེ། བཟོ་གྲྭའི་ཅ་ལག་གི་མཛོད་ཁང་ཞིག་ནས་རྙེད་པ་རེད། དེ་དང་དེས་མཚོན་
པའི་བོད་ཀྱི་དངོས་རིགས་ཤིན་ཏུ་མང་པོ་རྒྱ་མིར་བེད་སྤྱོད་ཡོད་པ་དེ་དག་ཡོངས་
རྫོགས་རྒྱ་ནག་ལ་དབོར་བ་རེད།
དཔེར་ན། ངས་ངོ་ཤེས་པའི་ཨ་མདོ་བ་གཅིག་སྔོན་མ་ལོ་གཉིས་གསུམ་གོང་
ལ་ཐུག་འཕྲད་སྐབས་ཟེར་དོན། ཁོ་རང་ཡོད་སའི་གྲོང་སྡེ་དེའི་ནང་ལ་སྔོན་མ་ཡིན་

ན་རག་སྐྱོགས་མེད་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད། མི་ཚང་རེ་རེའི་ནང་ལ་རག་སྐྱོགས་ཆེན་
པོ་གཅིག་དང༌། ཆུ་ར་མ་རེ་ཡོད་ཀྱང༌། ཁོ་རང་ལོ་གཉིས་གསུམ་གོང་དེར་ཕྱིན་

པའི་སྐབས་ལ་རག་སྐྱོགས་རྡོག་པོ་གཅིག་མཐོང་རྒྱུ་མི་འདུག་ཟེར་གྱི་འདུག རག་

སྐྱོགས་དེ་ཚོ་ས་ལ་སྦས་པ་མ་རེད། ཆུ་ལ་གཡུགས་པ་ཡང་མ་རེད། རྒྱ་མིས་དབོར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

459

བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་སྟབས། གང་ལྟར་རྒྱ་མིས་ཚུར་བོད་ལ་ཐུགས་རྗེ་དང༌། བཀའ་
དྲིན་ཆེའི་རྣམ་འགྱུར་སྟོན་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཁག་པོ་རེད། གང་ལྟར་
ཡང་ད་ལྟ་བར་དུ་རྒྱ་མིས་འགྲོ་སོང་གང་འཚམ་བཏང་ཡོད་ལ། ད་དུང་གཅིག་བྱས་

ན་འགྲོ་སོང་ཤུགས་ཆེན་པོ་གཏོང་མདོག་ཁ་པོ་རེད། བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་ཤུགས་

བསྒྲིལ་ཏེ་ཡར་རྒྱས་བཏང་བ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་དེ་ཚོའི་རིགས་ཁ་ཤས་ལ་འགྲན་སྡུར་
བྱེད་ཐུབ་མདོག་ཁ་པོ་མ་རེད།
ཡིན་ན་ཡང༌། ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ནུས་ཤུགས་གཅིག་དངུལ་ཡིན་

ན་ཡང༌། གཙོ་ཆེ་ཤོས་མིའི་བསམ་བློ་རེད། རྒྱ་མིས་དགེ་རྒན་བྱས་ཏེ་འཕག་འཚག་ག་ཚོད་བརྒྱབ་རུང་མ་བརྒྱབ་རུང༌། རྒྱ་མིའི་ལག་པའི་འོག་ཏུ་གནས་པའི་ཕྲུ་གུ་དེ་
ཚོའི་བསམ་བློའི་རང་དབང་དང༌། ང་ཚོ་འདིར་སྡོད་ས་མིའི་ལུང་པ་ཡིན་ན་ཡང་རང་

དབང་གཙང་མ་ཡོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡིན་པས་ཕྲུ་གུའི་རང་བཞིན་གྱི་བསམ་

བློའི་ནུས་པ་དེ་ལ་ཏན་ཏན་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །མ་གཞི་རྒྱ་མི་

འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་འགྲོ་གི་ཡོད་ཀྱང༌། དམར་པོའི་ལྟ་བ་སྤྱིའི་འགྲོ་སྟངས་དེས་
ཁོང་ཚོར་གཅིག་སྡུད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་སྟབས། ལག་ལེན་བསྟར་
ཡོང་དུས་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མིའི་རྣ་ཅོག་གཉིས་དང༌། མིག་གཉིས་ཀ་བེད་སྤྱོད་
བྱེད་ཐབས་མེད་པ་ཞིག་དེའི་ཆོས་ཉིད་རེད།
རྒྱ་མིས་དེ་རིང་ཁ་སང་སྲིད་བྱུས་འགྱུར་བ་བཏང་སྟེ་གུ་ཡངས་པོ་ཞིག་བཟོ་གི་ཡོད་ན་ཡང༌། མིའི་རྣ་བ་ཡ་གཅིག་ཕལ་ཆེར་མཁྲེགས་པོ་བྱས་ཏེ་སྡོད་པ་མ་གཏོགས་
ཇི་བཞིན་གོ་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །རྣ་བ་ཡ་གཅིག་རྦད་དེ་འོན་པ་མིན་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

460

ནའང་ཁྲོག་པོ་བྱས་ཏེ་ཇི་བཞིན་མ་གོ་བའི་ངང་ནས་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་ཕྲུ་གུ་

དེ་དང༌། ང་ཚོ་འདིར་རང་དབང་ལུང་པའི་ནང་ལ་རྣ་བ་གཉིས་ཀ་གསང་ཐག་ཆོད་
ཀྱི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱས་པ་དེ་གཉིས་ནམ་ཡང་འདྲ་གི་མ་རེད། མི་ལ་རང་དབང་

ཡོད་ན་གསར་གཏོད་ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་ལ། མི་ལ་རང་དབང་མེད་པར་བསམ་
བློ་བཅིངས་བསྡད་ན་གསར་གཏོད་ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་དུས་གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆ་ཚང་བེད་སྤྱོད་བྱས་པ་ཡིན་ན་སློབ་
སྦྱོང་དངོས་གནས་ཡག་པོ་ཡོང་ཐུབ། གསར་གཏོད་བྱེད་པའི་ནུས་པ་ཆ་ཚང་བེད་
སྤྱོད་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་སྒྲ་འཛིན་འཕྲུལ་འཁོར་ནང་བླུགས་པ་ལྟར་ལས། དེས་ནུས་པ་གང་ཡང་འདོན་ཐུབ་ཐབས་མེད། འགྲོ་སོང་གི་ཆ་ནས་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་ཤུགས་

བརྒྱབ་ན་ང་ཚོས་དེར་འགྲན་སྡུར་བྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ན་ཡང༌། རིགས་ཁ་

ཤས་ལ་ང་ཚོར་ཆ་རྐྱེན་བཟང་བ་ཡོད་པས། ང་ཚོས་རིག་པ་བསྒྲིམ་དགོས་ཀྱི་འདུགཐ༽ གཞིས་བྱེས་ཀྱི་བཟང་སྤྱོད་དང་། རྒྱ་བོད་ཀྱི་བསམ་སྤྱོད།

ད་ལྟའི་དུས་ཚོད་འདིར་བོད་ནང་ལ་ཆོས་དད་རང་མོས་ཡོད་ལུགས་བཤད་པ་ཙམ་ལས། སྤྱིར་བཏང་མིའི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བའི་ཐོག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བསླབ་
བྱའི་ནང་ནས་ཨ་ར་པ་ཙ་འདྲ་བགྲངས་ནས་རིག་པ་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐབས་འདྲ་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད་ན་ལས། དེ་མིན་སྤྱིར་བཏང་གི་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་ལ་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཡོད་མེད་མི་ཤེས། ཚུར་ཕྱོགས་འདིར་སློབ་སྦྱོང་ཡོད་
པའི་མི་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་ཡོང་དང་མི་ཡོང་དེ་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་ཅིང་།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

461

དེའི་ཆ་རྐྱེན་ང་ཚོར་ཡོད་པ་ལྟར་བོད་ནང་དུ་མེད། རྒྱ་མིས་གང་ཞིག་བཤད་རུང་མ་

བཤད་རུང༌། གང་ལྟར་ཆོས་ཟེར་བ་དེ་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་ལ་ངོས་འཛིན་བྱེད་
ཀྱི་ཡོད།

དཔེར་ན། ཀྲུང་དབྱང་གི་གསང་བའི་ཡིག་ཆ་ཨང་བཅུ་དགུ་པའམ། ཉི་ཤུ་པ་དེ་

འདྲ་ཞིག་གི་ནང་ལ་ཆོས་ཟེར་མཁན་དེ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ཕན་ཐོགས་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་

ཚུལ་དང༌། རིམ་པས་ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱི་མེད་པ་ཆགས་འགྲོ་གི་རེད། དེ་ཡང་
མིའི་ཤེས་ཚད་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ན་ཆོས་དགོས་མཁོ་མེད་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་

མཐོང་སྟེ། ཆོས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡལ་འགྲོ་གི་རེད་ཅེས་བཤད་འདུག །དེ་འདྲ་
ཡིན་སྟབས་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་ཆོས་ཀྱི་སློབ་ཚན་འཇུག་རྒྱུ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་ལག་ལེན་

འགེལ་གྱི་མ་རེད། དེ་མ་བཀལ་ན་གང་ཞིག་བྱས་ཀྱང་མིའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་ཡ་
རབས་ཀྱི་བསམ་བློ་ཡོང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་ཁག་པོ་རེད། དཔེར་ན། རྒྱ་མིས་ཁོ་རང་ཚོའི་

སྲིད་བྱུས་ནང་ལ་མི་གསོད་རྒྱུ་དང༌། སྡུག་སྦྱོང་གཏོང་རྒྱུའི་ལྟ་བ་གཙོ་བོར་སློབ་སྦྱོང་བྱས་ནས་དུས་ཚོད་བསྐྱལ་ཏེ་མི་མ་རབས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཆགས་ཡོང་

དུས། ད་ཆ་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སྤེལ་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་སྤེལ་
བའི་ལས་འགུལ་ཡིན་ཟེར་ནས་བོད་ནང་ཟླ་བ་གཅིག་གཉིས་ཚོགས་འདུ་འཚོགས་
ཀྱི་འདུག །དུས་རྒྱུན་དུ་སྤྱོད་པའི་ཟས་བཅུད་ཀྱིས་མ་འདང་ན། ཉི་མ་གཅིག་གཉིས་

ལྟོ་ཆས་བཅུད་ཆེན་པོ་ཟོས་པས་ག་རེ་ཕན་གྱི་རེད་དམ། དུས་རྒྱུན་ལྡན་གྱི་བསམ་

བློ་གཏོང་སྟངས་ལ། གསོད་གཏུབ་ཟེར་བ་སོགས་དང༌། ཆགས་སྡང་ལ་ཉམས་ལེན་
གྱི་མཐིལ་ཕྱིན་དགོས་པའི་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་རྗེས་སུ། དུས་དུས་ལ་ཡ་རབས་སྤྱོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

462

བཟང་སྤེལ་དགོས་ཞེས་ལབ་ན་གད་མོ་ཤོར་གཞི་རེད།
དཔེར་ན། ཉེ་ཆར་ང་ལ་ཨ་མི་རི་ཀའི་གསར་འགོད་པ་ཞིག་ཐུག་བྱུང༌། ཁོང་
བར་ལམ་རྒྱ་ནག་ལ་བསྡད་པ་ཡིན་ཟེར་གྱི་འདུག །དེས་བོད་པའི་གཤིས་ཀ་དང་

སྤྱོད་པ་རྒྱ་མི་དང་མི་འདྲ་བ་ཡོད་པའི་བསྔགས་བརྗོད་རང་བཞིན་གྱིས་བྱས་ཡོང་
གི་འདུག དེ་བཞིན་མི་གཞན་ཞིག་ཐུག་བྱུང༌། ཁོང་ལ་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་ཞིག་

མཐོང་སྣང་བྱུང་དོན། བོད་པ་དང་རྒྱ་མི་གཉིས་སྤྱོད་པ་མི་འདྲ་བ་དང༌། བསམ་བློ་
གཏོང་སྟངས་དང༌། ཡ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། རྒྱ་ནག་སྐམ་ས་ཆེན་པོའི་གུང་བྲན་གྱི་འོག་ལ་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་རྒྱ་མི་དེ་ཚོ་དང༌། ཐེ་ཝན་
དང༌། སིང་ག་པུར་ལ་ཡོད་པའི་རྒྱ་མི་དེ་ཚོའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་ལ་ཡང་ཁྱད་
པར་ཆེན་པོ་འདུག་ཅེས་བཤད་བྱུང༌། རྒྱ་མི་གཅིག་པ་རེད། རྒྱ་སྐད་རྒྱག་མཁན་
གཅིག་པ་རེད། རྒྱ་མིའི་ཁ་ཟས་ཟ་མཁན་གཅིག་པ་རེད། ཁོང་ཚོ་འབུ་ཟ་མཁན་གཅིག་པ་དང༌། རྒྱ་མིའི་རིག་གཞུང་གཅིག་པ་རེད། ཡིན་ནའང་ཀུན་སྤྱོད་བཟང་ངན་
གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དེ་ག་རེའི་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་རེད་དམ།
ཕར་ཕྱོགས་དེར་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཆོས་འདྲ་མིན་དེ་ཚོའི་ལྟ་བའི་ནང་ལ་

རྒན་གཞོན་གོ་རིམ་བརྩི་དགོས་པ་དང༌། ཡ་རབས་བྱེད་དགོས་པ། དེ་འདྲའི་སྐད་
ཆ་ཤུགས་ཆེན་པོ་བཤད་ཡོད་པ་རེད། ཚུར་ཕྱོགས་འདིར་གུང་བྲན་གྱིས་ད་ལྟ་

བར་དུ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་པའི་ནང་ལ་སྤྱིར་བཏང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་ཟེར་ནས་རང་
དོན་བློས་བཏང་ནས་སྤྱིའི་བདེ་རྩར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་ཟེར་བ་དེ་ཡ་རབས་ཀྱི་

མཐར་ཐུག་པ་ཞིག་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་ལག་ལེན་བཀལ་ཡོང་དུས་ཁ་ནས་ག་ཚོད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

463

བཤད་རུང་མ་བཤད་རུང་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་འདྲ་ཞིག་དམིགས་ཡུལ་ལ་བཞག་ནས་དེ་
སྒྲུབ་པའི་ཐབས་ཤེས་དེ་ཆགས་སྡང་ལམ་དུ་བྱས་པ་དང༌། ལྷག་དོན་འཁོན་འཛིན་
ལམ་དུ་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་པས་ཡག་པོ་ཡོང་ཐབས་རྩ་བ་ནས་མི་འདུགབོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་སློབ་སྦྱོང་གི་སློབ་ཚན་བསྒྲིགས་ཏེ་ཁོང་ཚོས་ཆོག་
མཆན་སྤྲད་པའི་སློབ་ཚན་གྱི་འོག་ནས་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་ཕྲུ་གུའི་བསམ་བློའི་

ནང་ལ་དོན་དམ་པའི་ཡ་རབས་ཀྱི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་ཧ་ཅང་ཉུང་ཉུང་རེད། ང་ཚོ་
འདིར་མིའི་ལུང་པར་ཡོད་པ་ཚོ་ལ་འདིའི་ཆ་རྐྱེན་ཆ་ཚང་ཡོད་པ་རེད། གནས་ཚུལ་
འདིའི་ཐོག་ནས་ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་ཏན་ཏན་འགྲན་སྡུར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག །ངས་ང་ཚོའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཚང་མ་ཁ་ཏོན་བྱེད་མཁན་ཞིག་

ཆེད་མངགས་བཟོ་དགོས་ཟེར་གྱི་མེད། གང་ལྟར་མི་ཡ་རབས་ཤིག་བཟོ་དགོས་
ཟེར་གྱི་ཡོད།
སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་དང༌། ལས་རྒྱུ་འབྲས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཅས་ཁས་བླངས་
ནའང་རུང༌། མ་བླངས་ནའང་རུང་ཁྱད་གང་ཡང་མི་འདུག མི་དེ་མ་ཤི་བར་དུ་རྫུན་མི་

ཤོད་མཁན་ཞིག་དང༌། རྐུན་མ་མི་བྱེད་མཁན་ཞིག །དངོས་གནས་སེམས་པ་བཟང་
པོའི་མི་ཡ་རབས་ཤིག་བྱུང་ན་འགྲིགས་པ་ཡིན། དེས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མར་ཕན་གྱི་རེད།
དོན་ངོ་མར་མི་ཡ་རབས་དང༌། དངོས་གནས་མི་སེམས་པ་བཟང་པོ་ལྷག་བསམ་
ལྡན་པ་ཞིག་མ་བྱུང་ན། ཁ་ནས་ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང༌། སྐྱབས་འགྲོ་བརྒྱ་བཤད་སྟོང་བཤད་བྱས་ནའང༌། དེས་ཡོང་རྒྱུ་གང་ཡང་མེད་པ་ཤེས་གསལ་རེད། ང་ཚོར་དོན་
དག་བྱུང་ན་ཕྱི་ལ་འདྲ་ཆགས་པོ་ཤོད་དགོས་དོན་གང་ཡང་མེད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

464

ད༽ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་གནད་དོན་དང་། ཕན་གཞན་སེམས་བཟང་།
ངའི་དམིགས་ཡུལ་ནི་ང་ཚོའི་མི་ཐོག་འདི་དངོས་གནས་མི་ཡ་རབས་འབའ་

ཞིག་བྱུང་རོགས་བྱས་ན་བསམ་པ་དེ་ཡིན། དེ་བྱུང་ན་འགྲིགས་པ་རེད། སྐྱེ་བ་ཕྱི་

མར་དེས་ཕན་པ་རེད། ང་ཚོར་དེའི་ཆ་ནས་ཆ་རྐྱེན་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོད་བསམ་གྱི་
འདུག །དེ་རྒྱ་མིས་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད། དེ་འདྲའི་བསམ་བློ་བཏང་ན། ད་ལྟ་ང་
ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་བྱས་ཏེ་ཁ་ཐབས་སྐྱོ་པོ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང༌། ང་ཚོར་བོད་ཕྲུག་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཡོད་བསམ་གྱི་འདུག །ཆ་རྐྱེན་དེ་ང་ཚོས་བེད་
སྤྱོད་ཡག་པོ་བྱས་ཏེ་ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་ན་འཛམ་བུ་གླིང་གི་མི་གཞན་དག་ཚོས་ང་
ཚོའི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་ལ་ཚུར་དཔེ་བལྟ་ཡུལ་ཞིག་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་

འདུག །ད་ལྟ་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་གི་དཔེར་ན། ཡུ་རོབ་ནང་གི་རྒྱལ་ཁབ་འདྲ་

མིན་ཚོའི་ནང་སློབ་གྲྭའི་འགྲོ་སྟངས་ཀྱིས་འགྲིག་གི་མི་འདུག་ཅེས་སྐད་ལུང་པ་གང་
རྒྱག་གི་འདུག་ལ། ཨ་རིའི་ནང་ལ་ཡིན་ནའང་སྐད་ཆ་དེ་འདྲ་ཟེར་མཁན་འདུགཤར་ཕྱོགས་རྒྱལ་ཁབ་ནང་ལ་སྤྱིར་བཏང་མིའི་ཤེས་ཚད་ཆ་སྙོམས་བྱས་ན་
སློབ་སྦྱོང་ཚད་མཐོ་ཤོས་དང༌། དྲག་ཤོས་ཤིག་ཉི་ཧོང་ཡིན་ཅིང་། སིངྒ་པུར་རྒྱལ་
ཁབ་ཆུང་ཆུང་དེ་ཡང་ཧ་ཅང་ཚགས་ཚུད་པོ་ཞིག་ལ་བརྩི་གི་འདུག དེའི་ནང་ལ་ཉེ་
དུས་ལོ་གཅིག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྤྱིར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཤུགས་ཆེན་པོ་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་ཞིག་དང༌། ལྷག་དོན་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་ཆེན་པོ་ཞིག་

བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཐོས་རྒྱུ་འདུག དེ་རྣམས་ནང་པའི་ཆོས་ལ་དགའ་
ཞེན་གུས་བརྩི་བྱས་པ་གང་ཡང་མ་རེད། ཕན་ཐོགས་ཤིག་དང་དགོས་པ་ཞིག་མཐོང་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

465

ནས་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་གྱི་རེད།
ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ལ་འདི་འདྲའི་ཐོག་ནས་ཆ་རྐྱེན་ཞིག་ཡོད་ངེས་ཡིན་པས། ང་

ཚོས་ཡག་པོ་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ་ལྷག་བསམ་ལྡན་པ་ཞིག་ངེས་པར་
དུ་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་རེད། རྒྱ་མིས་ཕར་ཕྱོགས་དེར་དམར་པོ་ཡིན་ལ་ཤེས་ཡོན་ཅན་
ཡིན་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་ལ། དེ་བཞིན་ང་ཚོས་ཚུར་ཕྱོགས་འདིར་ཤེས་ཡོན་ཅན་ཡིན་
ལ་ལྷག་བསམ་ལྡན་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས།
ལྷག་བསམ་ཞེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་ཕན་གྱི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་ཞིག་

སྟེ། ལྷག་བསམ་གྱི་རྩ་བ་གཞན་ཕན་རེད། ཕན་པའི་བསམ་པ་ཡོད་པའི་མི་ཞིག་བྱུང་
ན། མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་རུབ་རུབ་བྱས་ནས་སྡོད་དགོས་པ་ཞིག་རེད།
མཉམ་དུ་སྡོད་དགོས་པའི་སྤྱི་ཚོགས་དེའི་ནང་ལ་ཅི་ཙམ་ཕན་པའི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་
དེ་ཙམ་གྱིས་སྤྱི་ཚོགས་དེ་སྐྱིད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད། དེ་ལ་ང་ཚོས་འགྲེལ་བཤད་
རྒྱག་དགོས་པ་མི་འདུག །མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་བྱས་ནས་ང་ཚོས་མཐོང་གསལ་
རེད།

ན༽ བོད་མིའི་བྱ་སྤྱོད་དང་། འཛམ་གླིང་གི་མིག་དཔེ།
མི་ཚང་མ་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟོ་འདྲ་པོ་བྱས་ནས་སྡོད་
མཁན་ཞིག་དང༌། ཡང་ན། རང་དོན་འབའ་ཞིག་བསམས་ནས་མི་མཐོང་ཚད་ཀྱི་
མགོ་ལ་མགོ་བརྡུང་སྤྲོད་སྙམ་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། དེ་འདྲ་མ་རེད། མི་ཡི་རངས་བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གནས་སྟངས་ནི་མཉམ་དུ་སྡོད་མཁན་ཞིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

466

དང༌། རོགས་པ་མེད་པར་བསྡད་ན་སྐྱོ་སྣང་སླེབས་པ་ཞིག །མི་ཞིག་མཐོང་ན་དགའ་
པོ་ཡོང་བ་བཅས་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གནས་སྟངས་རང་རེད། གནས་སྟངས་འདིའི་འོག་
ནས་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་སེམས་པ་བཟང་པོ་དང་། ཤ་ཚའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད་ན་
སྐྱིད་པོ་གང་འདྲ་ཡོང་གི་མ་རེད་དམ། གནས་སྟངས་མཉམ་དུ་སྡོད་དགོས་པ་ཞིག་ལ་

སྡོད་སྟངས་འཁྲུག་པ་ཤ་སྟག་བརྒྱབ། མགོ་སྐོར་ཤ་སྟག་བཏང་སྟེ་བསྡད་པ་ཡིན་ན་
རང་བཞིན་གྱིས་མིའི་གནས་སྟངས་དང་རྒྱབ་འགལ་ལྟ་བུ་ཆགས་ཡོང་གི་འདུག །མི་

འདུག་གམ། ངའི་ལྟ་ཚུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

སེམས་པ་བཟང་པོ་བྱེད་པ་དང༌། ཕན་སེམས་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་གཅིག་
པུ་མ་ཡིན་པར། དེ་ནི་དངོས་གནས་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་གི་གཞི་རྩའི་འཚོ་བའི་

གནད་དོན་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད། ང་ཚོ་འདིར་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་ཁྲི་ཁ་ཤས་ཤིག་མ་

གཏོགས་མེད། ངས་འདི་རྣམས་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲོད་རྒྱུའི་རྩ་བའི་སྡོང་པོ་དེ་ཕན་པའི་

བསམ་པ་ཟེར་བ་འདི་རྩ་བར་བཟུང་དགོས། དེའི་རྩ་བ་ཚུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན།
འདི་རྣམས་ཕ་མ་ཆགས་ཏེ་སོ་སོར་ཕྲུ་གུ་ཡོང་དུས་དེ་ག་ནང་བཞིན་གྱི་གཤིས་རྒྱུད་
བཟང་པོ་ཞིག་དང༌། མིག་ལྟོས་བཟང་པོ་ཞིག་འཇགས་ཐུབ་ནས་རིམ་པས་རིམ་པས་

ང་ཚོའི་མི་འབུམ་གཅིག་གཉིས་ཅི་བྱུང་དངོས་གནས་མི་སྡེའི་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་
ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད།
ད་ལྟ་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་གྲངས་མ་གཏོགས་ཕྱིན་མེད་ཀྱང་བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང༌།
བོད་མིའི་བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་དང༌། བོད་པའི་གོམས་གཤིས། བོད་པའི་གཉེན་
སྒྲིག་བྱེད་སྟངས། བོད་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཉིན་རེ་ཉིན་རེའི་འགྲོ་འདུག་སྤྱོད་གསུམ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

467

གྱི་འཚོ་བ་སྤྱོད་སྟངས་དེ་ཚོའི་ཐོག་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་མཁན་ཕྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོ་
ཞིག་ཡོང་གི་འདུག །ད་དུང་ཡང་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོས་ཤེས་ཡོན་སྤྲོད་སྟངས་དེ་
དངོས་གནས་ཁ་ནས་ཤོད་རྒྱུ་མང་པོ་ཡོད་པ་ཞིག་དང༌། ལས་ཀ་འཇོན་པོ་རྒོད་པོ་ཡོད་པ་ཙམ་མ་ཡིན་པར། དངོས་གནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་སྟངས་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཤེས་
པའི་སྒོ་ནས་མི་ཚེ་ཞི་ཞིང་དུལ་བའི་ཐོག་ནས་སྐྱེལ་ཐུབ་པའི་མི་སྡེའི་སྤྱི་ཚོགས་
ཤིག་བཟོ་ཐུབ་ན། འཛམ་བུ་གླིང་གི་སྒང་ལ་མིག་དཔེ་སྟོན་ཐུབ་པ་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་
རེད་བསམ་གྱི་འདུགང་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་རྙིང་པའི་ནང་ལ་འཚར་ལོངས་བྱས་པའི་མི་འདི་རྣམས་
ཀྱིས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱིས་ཡ་རབས་ཀྱི་ཚད་ཟིན་ས་
ཞིག་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ན། ད་དུང་ང་ཚོས་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་ན་ཤེས་ཡོན་ཡོད་ལ་ཡ་རབས་ལྡན་པའི་མིག་དཔེར་འོས་པའི་བོད་རིགས་མི་སྡེ་ཞིག་

ངེས་པར་དུ་བཟོ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །དེ་ཆོས་རེད།
ངས་སྐབས་རེ་ཁ་ཤས་ལ་རྩེད་མོ་རྩེས་ཏེ། ང་ཚོས་བདེན་པ་བཞི་ཤོད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཐར་པ་ཟེར་བ་དེ། མི་སྒེར་རེ་རེ་ལ་དབང་བའི་ཐར་པ་རེད། ང་རང་ཚོས་
རྫོགས་ལྡན་ཞེས་བཤད་བཞིན་པ་ལྟར་དངོས་གནས་གནོད་འཚེའི་བསམ་སྦྱོར་མེད་
པར་ཕན་པའི་བསམ་པ་དང༌། ཡ་རབས་ཀྱི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་སྐྱེལ་མཁན་གྱི་མི་སྡེ་
ཞིག་བཟོ་ཐུབ་ན་དེ་ནི་དངོས་གནས་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐར་པ་རེད། དེར་བརྟེན། ངས་
ཐར་པ་ལ་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་ཐར་པ་ཞིག་དང༌། སྒེར་ལ་དབང་བའི་ཐར་པ་ཞིག་གཉིས་

ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ང་ཚོས་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

468

ཀྱི་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་འདི་རྣམས་བློ་ལ་བཞག་ནས་བྱས་རྗེས་འཇོག་
ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས། གཞན་དག་ཤོད་རྒྱུ་མེད།
དེ་རྣམས་སེམས་ལ་ངེས་པར་བྱས། ཤེས་སོང་ངམ། གང་ལྟར་ལས་ཀ་བྱེད་
པའི་སྐབས་ལ་རིག་པ་བསྒྲིམ་དགོས་པ་མ་གཏོགས། ཉི་མ་གང་འཁྱོལ་བྱེད་རྒྱུ་མེད།
གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། སྡུག་ཏུ་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་ན་ཡག་པོ་མ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་

མི་ངས་ངོ་ཤེས་པ་དེ་འདྲ་སློབ་གྲྭ་ཁག་ལ་ལྟ་སྐོར་ལ་ཕྱིན་ནས། ང་ལ་ཡི་གེ་གཏོང་
མཁན་ཁ་ཤས་བྱུང༌། སློབ་གྲྭ་དེ་འདྲ་ལ་ཕྱིན་པ་ཡིན། སེམས་པ་སྐྱོ་པོ་བྱུང༌། ཡག་པོ་
མི་འདུག་ཅེས་ཤོད་ཀྱི་འདུག །དེ་ཚོའི་གྲས་ཤེས་བཞིན་ཁྱད་གསོད་བྱས་པ་ག་ནས་
ཡིན་ཏེ། མ་ཤེས་པ་དང༌། ལྷོད་ཡངས་ཤོར་ནས་སྐྱོན་ལྷགས་པ་དེ་འདྲ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། ཕྱིན་ཆད་དེ་འདྲའི་མཐོང་ཚུལ་མ་ལྷགས་པའི་ཡར་རྒྱས་ཡོང་ཐབས་ལ་རིག་

པ་བསྒྲིམ་དགོས་ཀྱི་འདུག །ཚང་མས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༥ ཟླ་ ༡༡ ཚེས་ ༡༧ ཉིན་གནས་མཆོག་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ རྐྱེན་ངན་གྲོགས་ཤར་དང་། ཆོས་རིག་གི་འོད་སྣང་།

འདིར་གྲོགས་པོ་རྙིང་པ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིའི་རྒྱལ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་དང༌། སྔོན་མའི་ངོ་

ཤེས་རྙིང་པ་སློབ་སྤྱི་དང༌། སློབ་ཕྲུག་ཚོ། དགེ་རྒན་རྣམ་པ། སྐུ་མགྲོན་ཚོ་བཅས་ལྷན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

469

རྒྱས་རྣམ་པར་ཞུ་རྒྱུ་ལ། ས་ཆ་འདིར་སྔོན་མ་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་གོང་ལ་བསམ་བློའི་

ནང་རྨི་ལམ་ལྟ་བུའི་འཆར་སྣང་དེ། ད་ལ་ཕལ་ཆེར་གཟུགས་སུ་གྲུབ་སྟེ། ས་གནས་
འདིའི་སྒང་ལ་དེ་རིང་ང་རང་ཚོ་ཡང་བསྐྱར་འཛོམས་ཏེ་ཐུག་འཕྲད་བྱུང་བ་ལ་ཧ་ཅང་

དགའ་པོ་བྱུང༌། ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། གྲོགས་པོ་རྣམ་པ་ཚང་མས་མཁྱེན་གསལ་

རེད། ལོ་སྟོང་ཕྲག་རིང་གི་རིག་གཞུང་རྙིང་པ་གཏིང་ཟབ་པོ་ཡོད་མཁན་གྱི་མི་

རིགས་ཤིག་ལ་ཉམས་ཉེས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའི་དུས་ཚོད་འདིའི་སྒང་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་

ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། རྐྱེན་ངན་གྲོགས་ལ་ཤར་བ་བཞིན། རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་

ཡུལ་ལ་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་སླེབས་པ་འདིའི་གཞི་རྩའི་

ཐོག་ནས། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་གྲས་གཞི་ནས་ཉམས་པ་གསོར་ཆུད་མི་ཉམས་

གོང་སྤེལ་བྱེད་པའི་བསྟི་གནས་གཞི་ནས་གསར་དུ་ཚུགས་ཐུབ་པའི་གོ་སྐབས་
ཤིག་བྱུང་བ་རེད།

སྤྱིར་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གང་འདྲ་ཞིག་

ཡིན་ན་ཡང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་མི་སྤྱི་ལ་དབང་བའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་

ཡོད་པས། འཛམ་གླིང་སྤྱིའི་ཐོག་ནས་སེམས་འཁུར་དང་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་

ཡིན་པ་དང༌། ལྷག་པར་ང་རང་ཚོ་བོད་རང་གི་རིག་གཞུང་ལ་མཚོན་ན་རྩ་བའི་བོད་
ཀྱི་ས་མཐོ་པོ། གནམ་བསིལ་པོ། ཟས་རིགས་སྟོབས་བཅུད་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་གནས་

ཚུལ་འོག་སྤྱིར་བཏང་བོད་པའི་ཀླད་པ་གྲུང་པོ་དང༌། ཡག་པོ་ཡོད་ས་རེད། དེ་འདྲའི་

ཞིང་ས་ལྟ་བུ་གཤིན་པོ་ཡོད་པ་དེའི་ཐོག་ལ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་བོད་

ནང་ལ་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་སྣང་བ་དེ་ཁྱབ་ཡོང་དུས་བོད་ནང་ལ་རིག་གཞུང་གི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

470

རྩ་བ་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་ཚུགས་ཏེ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད།
དོན་གྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རིག་གཞུང་གི་ཤུགས་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་དང་། ཧ་
ལམ་རྒྱ་གར་བའི་རིག་གཞུང་གི་ཆ་ཤས་ཤིག་རེད་བརྗོད་ན་ཡང་བརྗོད་ཆོག་པ་
ཡིན། མ་གཞི་སྐད་ཆ་འདི་སྲིད་དོན་གྱི་སྐད་ཆའི་བཟོ་འདྲ་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག་ཀྱང༌།

ཡིན་ནའང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ནས་མཁས་གྲུབ་

མང་པོ་ཞིག་བོད་ལ་ཕར་ཕེབས། དེ་བཞིན་བོད་ནས་ཡིན་ནའང་དངོས་གནས་སྙིང་
སྟོབས་དང་བློ་གྲོས་ཡོད་མཁན། ན་ཚོད་གཞོན་པ་དེ་གྲས་བརྒྱ་འདེམས་སྟོང་སྒྲུག་བྱས་ཏེ་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཚུར་བརྫངས། འདིར་སློང་སྦྱོང་བྱས་ཏེ་ཕར་འཁྱེར་ཡོང་
བའི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གཏིང་ཟབ་ཅིག་དུས་རབས་མང་པོ་ཞིག་གི་རིང་བོད་ནང་
གནས་པའི་གནས་ཚུལ་འདི་ལ་ད་ཆ་འགྱུར་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་བྱུང་ཡོད།
ཡང་སྔར་ཕན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་རིག་
གཞུང་གཏིང་ཟབ་ཡོད་པའི་ཞི་བདེའི་ས་ཆ་དེ་དེང་སང་དམག་གི་རྟེན་གཞི་ལྟ་བུ་བློ་
ཕམ་ཆེན་པོ་བྱེད་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད། དེ་འདྲའི་དུས་སྐབས་ལ་རྒྱ་
གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་ལ་གཞི་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་བསྟི་གནས་གསར་པ་

ཚུགས་པའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་འདི་དངོས་གནས་དྲང་གནས་གནད་ལ་སྨིན་པོ་དང༌།
རྩ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་བསམ་པ་དྲན་གྱི་འདུག །རྒྱ་གར་ནང་ལ་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་
དང་རིག་གཞུང་གི་བསྟི་གནས་ཁག་འགའ་ཤས་ཚུགས་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་སློབ་
གཉེར་ཁང་འདི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྟངས་དེང་དུས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་
དང་མཐུན་པར་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞི་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད། ས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

471

གནས་འདིའི་འཛུགས་སྐྲུན་གྱི་ཐོག་ལ་གཙོ་ཆེ་རྒྱ་གར་གཞུང་གིས་འགན་གཙང་
མ་བཞེས་ཏེ་རྒྱབ་སྐྱོར་རོགས་རམ་གནང་བ་ནི་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་
བཞིན་ས་གནས་འདི་གའི་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་མཁས་དབང་རྣམ་པ་ཚོས་ཀྱང་ཤ་ཚ་དང་
སློབ་སྟོན་གནང༌། བསམ་བློའི་ཐོག་ནས་རྒྱབ་སྐྱོར་ནུས་ཤུགས་ཆེན་པོ་གནང་བའི་
རྐྱེན་བྱས་ཏེ་ད་ཆ་ང་ཚོས་འཛུགས་སྐྲུན་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང་བར་བརྟེན་གཙོ་ཆེན་རྒྱ་གར་གཞུང་དང༌། དེ་བཞི་འབྲེལ་ཡོད་ཚང་མའི་ཐོག་ལ་ཐུགས་
རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཁ༽ སློབ་གྲྭའི་སྣོད་བཅུད་དང་། ཚོགས་བསགས་གསུམ་སྒྲིལ།

འདི་བསྒྱུར་མི་དགོས། སློབ་ཕྲུག་ཚོར་ཚིག་ཁ་ཤས་ཤིག་ཤོད་ཀྱི་ཡིན། འདིར་

སྣོད་ཀྱི་བཀོད་པའི་འཛུགས་སྐྲུན་ཡག་ཐག་ཆོད་ཆགས་ཡོང་གི་ཡོད། དེས་ན་སྣོད་བཟང་པོ་ཡོད་པ་འདི་བཅུད་བཟང་པོས་བཀང་དགོས། འདི་གར་ཡོད་པའི་དགེ་རྒན་
རྣམ་པ་ཚོ་དང༌། ཁྱེད་རང་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་ཚང་མས་ས་གནས་འདི་གར་ཡོད་པའི་དགེ་
སློབ་ཉུང་ཤས་ཤིག་གི་དོན་དག་ཙམ་མ་ཡིན་པར། ང་ཚོ་བོད་མི་ས་ཡ་དྲུག་གི་

དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང༌། ཁེ་ཕན་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པ་
དང༌། གཉིས་ནས་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ནང་ལ་ཡོད་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སྔགས་དང་བཅས་
པ་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་དོན་རིག་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ས་ཞིག་ཆགས་ཡོང་གི་
ཡོད། བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གཅིག་གྱུར་ཡིན་མཁན་ནུབ་ལ་དྭགས་ནས་
ཤར་མོན་གྱི་བར་རྒྱ་གར་བྱང་བརྒྱུད་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡུལ་ཁམས་དེ་དག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

472

ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་ཞིག་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་བོད་བྱང་ངོས་ལ་ཕར་
བརྩིས་ན་སོག་པོའི་ཡུལ་ཁམས་དང༌། དེ་བཞིན་ཨུ་རུ་སུའི་ཁུངས་ལ་ཡོད་པའི་སྦུ་
རས་ཐུའི་ས་ཁུལ་དེ་རྣམས་ལ། སྤྱིར་བཏང་གནས་ཚུལ་འཕོ་འགྱུར་འདྲ་མིན་ཡོང་
གི་ཡོད་ན་ཡང༌། རྩ་བའི་གཞི་རྩ་བོད་ཀྱི་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང༌། དེ་དང་
འབྲེལ་བའི་རིག་གཞུང་འདིས་ཁྱབ་ནས་བསྡད་ཡོད་པས། ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་
རིག་གཞུང་གི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ས་ཁུལ་དེ་དང་ཚང་མའི་ཐོག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད།
ལྷག་པར་དུ་དེང་སང་འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་

གཞུང་དང༌། བོད་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་ཚུལ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་གསར་པ་བྱེད་
པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་ལ་སླེབས་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ང་ཚོའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གཉེར་ཁང་འདི་

དངོས་གནས་དྲང་གནས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་
གི་ཁེ་ཕན་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པར་བརྟེན་ཚང་མས་ད་ལྟ་ཕན་ལ་ཧུར་ཐག་བྱས་པ་རེད་
ལ། ད་དུང་ཡིན་ནའང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། འདིར་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་ཚོ་ནང་
པ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། དེ་ཡང་ལྟོ་གོས་ཀྱི་དོན་དག་ལ་
སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་སེམས་རྒྱུད་འདུལ་ཐབས་ཀྱི་དོན་དག་ལ་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། མ་གཞི་ད་གིན་རིན་པོ་ཆེ་ནས་ཁྱེད་རང་ཚོ་སྒྲིག་ལམ་ཀུན་སྤྱོད་ཡག་
ཐག་ཆོད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡག་པོ་བྱུང་འདུགཡིན་ན་ཡང་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཚང་མས་ནང་པའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བའི་སློབ་སྦྱོང་
བྱེད་མཁན་གྱི་དགེ་སློབ་སོང་བ་ཡིན་དུས། འདྲ་འདྲའི་ནང་ནས་མི་འདྲ་བ་ཞིག་གི་

དངོས་གནས་དྲང་གནས་སྤྱོད་ལམ་ཞི་ཞིང་དུལ་བ། དང་བ་འདྲེན་པོ། སེམས་རྒྱུད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

473

བཟང་པོ་དགོས་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དེ་ལྟར་སོ་སོས་སེམས་རྒྱུད་བཟང་
པོ་ཞིག་དང༌། ལྷག་བསམ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཐོག་ནས་མི་ཚེ་བསྐྱལ་བ་ཡིན་ན། སོ་
སོའི་སྒོ་གསུམ་གྱིས་བྱ་བ་ཅི་བྱས་པ་འདི་དག་ཀུན་སློང་བཟང་པོ་ཞིག་གིས་ཟིན་

ཐུབ་པ་བྱུང་ན་དེའི་ཆ་ནས་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་བསོད་ནམས་གསོག་ཐུབ་པ་ཡོང་གི་རེད། ད་གིན་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པ་བཞིན་སྤྱིར་བཏང་མིའི་ནང་ལ་དབང་པོ་རྟུལ་
པོའི་རིགས་ཤིག་དང༌། དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རིགས་ཤིག་ཡོད་ན་ཡང༌། དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་ཀ་དུས་གཏན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་སྡོད་པའི་ཁྱབ་པ་མེད། གང་ལྟར་
དབང་རྟུལ་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང༌། སོ་སོས་འབད་བརྩོན་བྱས། གཙོ་ཆེ་ཤོས་བསོད་
ནམས་བསགས། སློབ་གཉེར་ལ་བརྩོན་འགྲུས་བྱས། དེ་བཞིན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་

ཤེས་རབ་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་ཤེས་བྱེད་ཐུབ་ན་རིམ་པས་རིག་པ་ཡག་ཏུ་འགྲོ་
རྒྱུ་ཏན་ཏན་ཡོད། དངོས་འབྲེལ་གྱི་རིག་པ་ཡག་པོ་ཡོད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན་ཡང་སོ་
སོས་བརྩོན་འགྲུས་མ་བྱས་པ་དང༌། བསོད་ནམས་ཉམས་པའི་བྱ་བ་ལ་ཞུགས། སོ་
སོའི་སྤྱོད་ལམ་དང༌། བསམ་བློ་གཏོང་སྟངས་སྡུག་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན། དང་པོ་རྣམ་
དཔྱོད་མེ་ལྟར་འབར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང༌། གང་འཚམ་ཞིག་ནས་མེ་དུ་བ་
འཚུབ་འཚུབ་སྡོད་མཁན་ཞིག་ཆགས་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད་ངེས་ཡིན། དེས་ན་ཁྱེད་རང་
ཚོ་ཚང་མས་ད་ལྟ་ཕན་ལ་ཧུར་ཐག་བྱས་པ་རེད་ལ། ད་དུང་ཡིན་ན་ཡང་སློབ་གཉེར་
དང༌། སྤྱོད་ལམ་གང་ཅིར་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

474

ག༽ རྒྱ་གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་། གཞིས་བྱེས་ཀྱི་འགྲན་བསྡུར།
དེ་ནས་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་གནས་ཚུལ་དེང་སང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོད་དམ་ཟེར་
ན། སྔོན་མ་ཡིན་ན་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རྨེག་མེད་
གཏོང་རྒྱུར་ཁ་གསལ་གཏིང་གསལ་རང་བྱས་ཏེ་གཏོར་གྱི་ཡོད་པ་དང༌། བོད་ཀྱི་
རིག་གཞུང་ལ་དུག་ནང་བཞིན་བརྩིས་ཏེ་ཤུལ་མེད་བཟོ་རྒྱུར་དངོས་སུ་ལག་ལེན་བཀལ་ནས་བསྡད་ཡོད་པ་དེ་ལ་བར་ལམ་ཞིག་ནས་གནས་ཚུལ་ཕྲན་བུའི་འགྱུར་
བ་ཕྱིན་འདུག །ཤ་ཚ་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐོག་ལ་དོ་སྣང་གསར་པ་བྱས་པ་གང་ཡང་མིན་རུང༌། འཛམ་བུ་གླིང་འདིའི་སྒང་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་དང་
འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང༌། བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་མང་ཚོས་རྒྱ་མིར་རྩ་བ་ཉིད་ནས་བློ་
མི་ལྟ་མཁན་དེ་དག་བློ་འགུག་པའི་ཐབས་ཤེས་ལ་རྒྱ་མིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་དང༌། བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་

སྲུང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསར་པ་ཞིག་བསྟན་ཏེ། དེང་སང་བོད་ཀྱི་ནང་ལ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་གི་ཐོག་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་ཕྲན་བུའི་མང་

དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་དང༌། དཔེ་དེབ་རྩོམ་བྲིས་ལ་སོགས་པའི་ལས་འགུལ་ཡང་
ཕྲན་བུའི་ཤུགས་ཆེ་རུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་འདུག །ང་རང་ཚོ་འདིར་

ཡོད་མཁན་ཚོར་ལས་འགན་སྣོན་མ་ཞིག་སླེབས་ཡོང་གི་ཡོད། ང་ཚོ་འདིར་གཞན་
གྱི་ལུང་པའི་ནང་བསྡད་ཡོད་ཀྱང༌། ང་ཚོར་རང་དབང་ཡོད། བོད་ནང་ལ་ཡོད་པ་
རྣམས་རང་ཡུལ་དུ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་རང་དབང་ཡོད་པ་མ་རེད། གནས་ཚུལ་དེ་འདྲ་
ཞིག་གི་འོག་ནས་བོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་མགོ་ཁྲིད་པའམ། རྒྱ་མིས་དབང་བསྒྱུར་བའི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

475

ས་གནས་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྐོར་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་པ་དང༌། དཔེ་དེབ་འདྲ་མི་

འདྲ་ཐོན་ཡོང་རྒྱུའི་བཟོ་ལྟ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས། །ང་རང་ཚོས་དེ་ཚོར་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུགབོད་ནང་ལ་རྒྱ་མིས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡར་རྒྱས་གཏོང་གི་ཡོད་
པ་དང༌། རྒྱ་མིའི་ངོས་ནས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་བོད་ལ་ཤ་ཚ་བ་
དང༌། བློ་དཀར་བ་ཞིག་གིས་ཐོག་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོས་འགྲན་བསྡུར་བྱེད་
དགོས་དོན་མེད་ལ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང༌། མངོན་པར་བསྟོད་རྒྱུ་རེད། འོན་ཀྱང་དེ་
མིན་པའི་གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་རེད། གང་ལྟར་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་རྒྱ་ཡི་རིག་
གཞུང་དང་ཐ་དད་ཡིན། གང་ཞིག་རྒྱ་ཡི་རིག་གཞུང་དང་ཐ་དད་པའི་རིག་གཞུང་
ཞིག་ཇི་ཙམ་གྱི་རྣམ་པ་གསལ་བར་དོད་པའི་ཚོད་ཀྱིས་རྒྱ་ནག་ནས་ཁ་བྲལ་འགྲོ་

རྒྱུའི་ཤུགས་རྐྱེན་ནམ། གནས་ཚུལ་དེ་ཡོད་མུས་རེད། དེར་བརྟེན་བོད་ཀྱི་རིག་

གཞུང་ཐོག་རྒྱ་མིས་ཁ་ཞེ་གཉིས་མེད་ཀྱི་རྒྱབ་སྐྱོར་ནམ་ཡང་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད།
ད་ལྟའི་ཆར་རྒྱ་མིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང༌། བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བལྟ་
སྟངས་འདི། ཁོ་རང་ཚོའི་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་ཁེ་ཕན་ཞིག་ལ་བལྟས་ཏེ་གདོང་
པ་གསར་པ་བསྟན་པ་ཞིག་རེད། རྒྱ་མིའི་ངོས་ནས་ཀུན་སློང་གཞན་ཞིག་དང༌། བྱེད་
ཐབས་གསར་པ་ཞིག་བྱེད་པའི་སྐབས་འདིར་ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་ཡོད་མཁན་ཚོས་
ཀྱང་རིག་པ་བསྒྲིམས་ནས་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །དུས་ཚོད་འགྱུར་
བ་གསར་པ་ཞིག་སླེབས་ཡོང་དུས་ཚང་མས་སྙིང་ལ་རུས་པ་བཅུག་ནས་གཟབ་
གཟབ་བྱེད་དགོས། འདིར་གཞི་རྩ་ཡག་ཐག་ཆོད་ཚུགས་ཡོད། གཞི་རྩ་འདིའི་ཐོག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

476

ནས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་གདེང་འཁེལ་བ་ལྟ་བུ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ང་རང་ཚོས་ལྷོད་
གཡེང་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་ཉེན་ཁ་རྒྱུན་དུ་ཡོང་མུས་ཡིན་པས་ལྷོད་གཡེང་མ་སོང་བར་
ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས་ཞེས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།

ང༽ཕྱག་དེབ་དབུ་འབྱེད་དང་། ཡིག་སྒྱུར་གྱི་བྱ་བ།
དེ་ནས་དེ་རིང་འདིར་དེབ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཁ་འབྱེད་བྱེད་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་བ་
ལ་དགའ་པོ་བྱུང༌། དགའ་པོ་ཡོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཟེར་ན། སྤྱིར་ང་རང་ཚོ་

མི་ལ་ཤེས་ཡོན་ཟེར་བ་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཤེས་ཡོན་གྱི་མཐུན་རྐྱེན་གཙོ་ཆེ་
ཤོས་ནི་སྔར་གྱི་མཁས་པ་ཚོས་ལོ་ནས་ལོ་བསྟུད་དེ་བསམ་བློ་གཏིང་རིང་པོ་བཏང་
ནས་བྲིས་པའི་ལེགས་བཤད་འདི་ཚོའི་གྲས་ང་རང་ཚོ་མིའི་རྣམ་དཔྱོད་འཕེལ་བའི་

རྒྱུ་རྐྱེན་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་པ་རེད། ད་ལྟ་འདིར་སྒོམ་རིམ་དང༌། སྟོང་ཉིད་བདུན་
ཅུ་པའི་སྐོར། དེའི་གཤམ་གྱི་དེབ་འདི་དག་ང་ཚོ་བོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནས་

ཚུལ་ཞིག་ཡིན་པར་བརྟེན། དེ་རིང་ངོས་རང་དེབ་འདི་གྲས་བཀྲམ་པའི་གོ་སྐབས་
བྱུང་བ་འདི་དངོས་གནས་རང་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་བཀའ་དྲིན་
ཅན། སྔ་མོ་ང་ཚོའི་བོད་མི་བརྩོན་འགྲུས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན། ལྷག་བསམ་བཟང་པོ་ཡོད་མཁན་དེ་དག་གིས་བྱས་རྗེས་བཟང་པོ་
བཞག་པ་འདི་དག་དུས་ད་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་དྲོད་མ་ཡལ་བ་དང༌། གཟི་བརྗིད་མ་ཉམས་

པར་བསྡད་ཡོད་པ་རྣམས་བསམ་བློའི་ནང་དྲན་པའི་མུ་ནས་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་
བྱུང༌།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

477

དེབ་འདི་དག་ཕར་བསྒྱུར་ཚུར་བསྒྱུར་བྱེད་མཁན་གྱི་ལོ་ཙཱ་བ་སློབ་ཕྲུག་ཚོ་
དང༌། དགེ་རྒན་ཚོ་ནས་གང་ལྟར་དངོས་གནས་དྲང་གནས་ཀྱི་བྱ་བ་བཟང་པོ་ཞིག་

བྱས་པ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཆོས་པ་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཤད་པ་ཡིན་ན། སོ་སོས་བྱ་
བ་བཟང་པོ་ཞིག་བསྒྲུབས་པ་དེ་ལ་བསྔོ་བས་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་པ་དང་དམིགས་

མེད་ཀྱི་རྒྱས་འདེབས་བྱེད་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། དེ་དག་ལ་ཁྱེད་རང་ཚོས་མ་གཞི་དགོངས་བཞེས་གནང་གི་རེད་ལ། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་ཐུབ་ན་དགེ་
བ་གོང་ནས་གོང་འཕེལ་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང༌། དེ་བཞིན་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་མ་ཐོབ་ཀྱི་
བར་མ་ཉམས་པར་གནས་པའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་ཁྱེད་རང་ཚོས་ཐུགས་ལ་བཅང་དགོས། ངོས་ནས་ཀྱང་དེ་དོན་སྨོན་ལམ་རྒྱག་གི་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་
བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༧ ཟླ་ ༣ ཚེས་ ༡༡ ཉིན་བོད་ཀྱི་བརྡ་སྤྲོད་རིག་གནས་ཀྱི་བགྲོ་གླེང་ཚོགས་འདུར་ཞུགས་མཁན་མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཇལ་ཁའི་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ མིང་ཚིག་གསར་བཟོ་དང་། བོད་སྐད་ཐོག་སློབ་ཐབས།
ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཆགས་ནས་ལོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བརྒྱད་སོང་བ་དེའི་རིང་ང་ཚོས་

རྒྱ་གར་ནང་སྤྱིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཤིག་བཙུགས་ནས་ལས་རིམ་མང་པོ་ཞིག་ལག་

ལེན་བསྟར་བའི་ནང་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ཤེས་ཡོན་གྱི་ཐོག་ལ་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱས་ཡོད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

478

ཡིན་ནའང་རིགས་མང་པོ་ཞིག་བྱེད་འདོད་ཀྱང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་གྱིས་འགྲུབ་

མི་ཐུབ་པ་དང་། ཡང་རིགས་ཁ་ཤས་ནི་འགྲུབ་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྙམ་ཡང་གྲ་མ་འགྲིགས་
སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་དེ་མུར་ལུས་པ་དཔེར་ན། བོད་ཡིག་ནང་མིང་ཚིག་གསར་པ་བཟོས་
ཏེ་གཏན་འབེབས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཚོའི་ཐད་རྩ་བའི་ལས་འགོ་བརྩམས་ཏེ་རྩོམ་
སྒྲིག་དང་པོ་བྱེད་སྐབས་ད་ལྟ་འདིར་ཕེབས་པའི་བྲག་གཡབ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་ཡོད།
ཕལ་ཆེར་ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠-༡༩༦༡ སློབ་གྲྭ་ཐོག་མར་འཛུགས་སྐབས་ང་ཚོས་གྲོས་
འགོ་བཏོན་ནས་རིགས་ཁ་ཤས་ལམ་སེང་མཚན་ཉིད་ཚང་བའི་སྤུས་དག་པོ་ཞིག་

ཡོང་མ་ཐུབ་ཀྱང་། མཚན་ཉིད་ལམ་རོབ་ཚང་བ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་སློབ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་བོད་སྐད་ཐོག་ནས་བསླབ་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས་བཤད་ཡོད། དེའི་ཐོག་ལ་ལྡི་ལིར་བོད་ཁང་བཙུགས་ཏེ་ང་ཚོས་ཚད་ཚད་སྡུར་སྡུར་གང་ཡོང་
བྱས་པ་ཡིན་། དེ་དུས་ལྷ་ལུང་བློ་བཟང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱང་འབྲེལ་བ་ཡོད། དེ་ནས་ད་
བར་ལོ་གང་འཚམ་སོང་ཡང་། དེ་དུས་ལས་ཀར་ཐེ་གཏོགས་ཡོད་མཁན་ཚོ་དེ་རིང་

མཉམ་འཛོམ་ཐུབ་པ་འདི་ཡག་པོ་རེད། ད་ལམ་གྱི་དུས་ཚོད་འདིར་ང་ཚོས་ལས་ཀ་
ཇི་ཙམ་ཞིག་བསྒྲུབ་ཐུབ་པའི་སྐོར་ཚང་མས་ལྷོད་པོའི་ངང་གོ་སྡུར་བྱེད་དགོས། བར་
ལམ་ཁྱེད་ཚོ་ཕྱོགས་དང་མཚམས་སུ་འཁོད་ནས་སོ་སོའི་མཐོང་རྒྱ་དང་ཐོས་རྒྱ་ཆེ་
རུ་ཕྱིན་ཡོད་པ་དང་། གང་ཅིའི་གནས་ཚུལ་ཉམས་མྱོང་མང་པོ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད་པར་
བརྟེན་ད་རེས་ཏན་ཏན་གྲུབ་འབྲས་རྡོག་རྡོག་ཅིག་ཐོན་ཐུབ་པའི་རེ་བ་དང་བཅས་
ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

479

ཁ༽ གཞིས་བྱེས་ཤེས་ལྡན་དང་། རིག་གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས།

འདས་པའི་དུས་ཡུན་རིང་བོད་ནང་ཧ་ལས་པའི་གཏོར་བཤིག་བཏང་ཡོད།
ཉེ་བའི་ལོ་བདུན་བརྒྱད་ནང་གཞི་ནས་རྣམ་པ་གསར་པའི་འགྱུར་བ་ཞིག་བྱུང་སྟེ་
དཔེ་དེབ་གསར་པ་མང་པོ་ཞིག་འཐོན་གྱི་འདུག །དེ་ཚོའི་ནང་གི་རིགས་ཁ་ཤས་
ནི་ངོ་ཐོག་རྒྱ་གཞུང་རང་ལ་དགོས་མཁོ་ཡོད་པ་མངོན་གསལ་དོད་པོས་བྲིས་འདག །ཡིན་ན་ཡང་མང་ཆེ་བ་ནི་དཔོན་པོ་གསར་པའི་ངོ་ལ་མ་བསྟུན་ཀ་མེད་དང་
མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཤོད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཛ་དྲག་ཅིག་གི་འོག་ནས་ཁོང་ཚོས་
གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་སོ་སོའི་རིག་གཞུང་དང་། སོ་སོའི་ཕ་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་བསམ་
བློ་བཏང་སྟེ་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ཐོག་ལེགས་སྐྱེས་འབུལ་མཁན་གང་ལ་གང་འཚམ་
ཡོང་གི་འདུག །བོད་ནས་འབྱོར་བ་སྐུ་ཞབས་ཁྱེད་གཉིས་སེར་སྨད་རི་འབུར་སྤྲུལ་སྐུ་
དང་། ཤེལ་དཀར་གླིང་བ་ཚེ་དབང་རྣམ་རྒྱལ་དང་། གཞན་དག་མི་འདུག་གམ། ཕར་

ལོག་མཁན་ཡིན་ན་ཡང་ད་རེས་རིག་གཞུང་གི་ཚོགས་འདུ་ཡིན་ཙང་སྟབས་མ་བདེ་
བ་མེད་ཚེ་ཡོང་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་རེད། ཁྱེད་རང་གཉིས་ནས་འདིར་སླེབས་པའི་གྲས་

ལ་དོ་སྣང་དང་ཉམས་མྱོང་ཡོད་པ་སུ་འདུག་རྒྱུས་ཡོད་བྱེད་དགོས།
དེང་སང་བོད་ནང་ཤེས་ཡོན་ཅན་གསར་པ་ཐོན་པའི་ནང་གང་འདྲ་ཡོད་ད་ལྟ་
གསལ་པོ་རང་མི་ཤེས། རྙིང་པ་འཕྲོས་ལྷག་ཚོའི་ནང་ནས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་གང་
ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱེད་ཀྱི་འདུག །དེ་ཚོའི་གྲས་ནས་ཁྱེད་གཉིས་སླེབས་ཡོད་པས་བློ་
གྲོས་འདོན་རྒྱུ་ཡོང་གི་རེད། དངོས་གནས་བོད་ནང་གི་མི་ཚོས་ཆེ་ས་ནས་བཤད་ན་
ཧ་ལམ་སྲོག་ལ་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་དང་། ཆུང་ས་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་མིའི་མིག་ནང་ལ་མི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

480

འགྲོ་བ་བྱུང་ནས་སོ་སོའི་མི་ཚེའི་མདུན་ལམ་ལ་འགོག་རྐྱེན་ཡོང་རྒྱུ་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་
ཐག་ཆོད་པ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་འོག་འབྲི་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་གནས་

སྟངས་འོག་ཁོང་ཚོས་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དོན་ལ་ཞབས་
འདེགས་ཞུ་གི་ཡོད། དེ་ནི་དངོས་གནས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་གི་གནས་རེད།
ང་རང་ཚོ་རང་དབང་ལུང་པར་བསྡད་ཡོད་སྟབས་སུ་གཅིག་ལ་ཞེད་སྣང་དང་།
བསྟུན་དགོས་མེད། རང་དབང་ལུང་པར་བསྡད་པའི་འབྲས་བུར་རང་སོ་སོའི་ངོས་
ནས་སྐབས་བབ་བོད་སྤྱིའི་ཁེ་ཕན་གྱི་རིག་གཞུང་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཐུབ་པ་འདི་

ནི་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་ཞིག་ཡིན། ད་དུང་རྒྱ་ཆེ་ས་ནས་
བཤད་ན་འཛམ་གླིང་ཐོག་གི་རིག་གཞུང་རྙིང་པ་ཁུངས་ལྡན་ཞིག་གི་དོན་ལ་ལས་ཀ་
དང་ཞབས་འདེགས་ཞུས་པ་ཞིག་རེད།
ད་བར་རང་དབང་ལུང་པར་སྡོད་མཁན་ཚོས་དེའི་ཐོག་གང་ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་

འབད་བརྩོན་བྱས་ཡོད། ཡིན་ནའང་མངོན་གསལ་དོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཆེན་པོ་ཞིག་

དྲང་པོ་བཤད་ན་མཐོང་རྒྱུ་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡོད། འོན་ཀྱང་ད་རེས་ཀྱི་ཚོགས་འདུ་
འདིའི་ཐོག་ནས་གྲུབ་འབྲས་དང་ལག་རྗེས་ཤིག་བཞག་ཐུབ་ཀྱི་རེད་སྙམ། གཙོ་
ཆེ་ཤོས་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཕྱོགས་དང་མཚམས་གང་དུ་བསྡད་ཀྱང་སོ་སོའི་འཇོན་ཐང་དང་མཐུན་རྐྱེན་ལ་གཞིགས་པས་ཁུངས་སོ་སོ་ནས་གང་ཐུབ་ཀྱིས་བོད་སྤྱིའི་རིག་
གཞུང་གི་ཞབས་འདེགས་ལ་འགྱུར་བའི་རྩོམ་ཡིག་རིགས་གང་མང་འདོན་ཐུབ་ན་
ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ་འདི་ནི་ངའི་བསམ་ཚུལཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

481

ག༽ འཕགས་བོད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད།
ད་རེས་བོད་ཁུངས་མ་ཡིན་པ་རྒྱ་གར་བྱང་རྒྱུད་ནས་ཨང་འགྲུབ་དང་སེམས་
དཔའ་རྡོ་རྗེ། རྒྱ་གར་བ་ཁོང་སོགས་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་ལ་དོ་སྣང་ཡོད་པ་ཁ་ཤས་
ཕེབས་འདུག་པར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན། དེང་སང་ང་ཚོས་བོད་པ་ཉམ་ཐག་པའི་སྐབས་ལ་ཁྱེད་ཚོས་བསླབ་བྱ་གང་ཞིག་གནང་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་གནང་རོགས། ང་རང་ཚོ་འཕགས་བོད་གཉིས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འབྲེལ་བ་ཞིག་ཡོད། རྩ་བའི་སྲིད་དོན་
གྱི་གནས་སྟངས་ཐོག་ནས་བཤད་ན་རྒྱ་གར་འདི་ང་ཚོའི་གཞན་ཡུལ་རེད། ཡིན་
ནའང་ཡུལ་འདིའི་ནང་ང་ཚོར་ལག་འཁྱེར་འཁྱེར་དགོས་པའི་དཀའ་ངལ་ཕྲན་བུ་ཡོད་
པ་ལས། གཞན་རང་ཡུལ་དང་འདྲ་བར་རྐང་བརྐྱངས་ལག་བརྐྱངས་བྱས་ནས་སྡོད་ཆོག་པ་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་བཀའ་དྲིན་ཆེན་པོ་རེད།
ང་རང་ཚོའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ནས་བཤད་ན་དངོས་གནས་འགྱེལ་ས་ནས་ལངས་ཐུབ་པའི་བསམ་བློ་གཏོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་བོད་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་རྐྱང་པའི་

གནས་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་དང་འབྲེལ་བའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་
གི་ལས་ཀ་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་རེ་བ་ཆེན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ལྷག་
པར་ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་དང་། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་
འབྲངས་མཁན་དེ་ཚོ་དེ་སྔ་ཡིན་ན་ཁ་མིག་བལྟ་ས་བོད་ལ་བྱས་ནས་བོད་ནང་བསྐྱོད་
དེ་ས་དགེ་བཀའ་རྙིང་རིས་སུ་མ་ཆད་པའི་ཆོས་ཞུ་བ་དང་། རིག་གནས་སྦྱང་བརྩོན་
བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དཔེར་ན་ང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཁུ་ནུ་ལུང་པ་སྐྱོ་པོ་དེ་ནས་ཐོན་པའི་ཁུ་ནུ་

བླ་མ་བསྟན་འཛིན་རྒྱལ་མཚན་དང་། དགེ་བཤེས་རིག་འཛིན་བསྟན་པ་གཉིས་ངས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

482

བླ་མར་བསྟེན་པ་ཡིན། ཡུལ་དེ་ཚོ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་
མཁན་ཡིན་ཅིང་། ད་ལྟ་བོད་ནང་ཁ་བལྟ་ས་ཞིག་བསྡད་མེད། དེར་བརྟེན་རྒྱ་གར་ནང་བོད་མི་བཙན་བྱོལ་བ་ཚོས་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་བསྟི་གནས་མང་པོ་
ཞིག་བཙུགས་ཡོད་པ་དེ་དག་ནང་ཁོང་ཚོ་ནང་དོན་རིག་པ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་པར་ཡོང་
གི་ཡོད། དཔེར་ན། སེ་འབྲས་ཚོའི་ནང་སློབ་གཉེར་དུ་མང་པོ་སླེབས་པ་དེ་ཚོས་བོད་
མི་སྤྱི་འགྲོས་སྤྱི་མཚུངས་ལྟར་སློབ་གཉེར་ཧུར་ཐག་བྱེད་ཀྱི་འདུགངས་དོ་སྣང་བྱུང་བ་ཞིག་ལ་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་བསྟན་པ་འཛིན་མཁན་ལ་དྭགས་
ཟངས་དཀར་དང་། ཁུ་ནུ་བ་ཚོ་ཆགས་འདུག འཛིན་གྲྭ་མཐོ་བ་ཐོན་པའི་ཨ་མདོ་རྒན་པོ་ཚོ་རྫོགས་འགྲོ་བའི་སྐབས་ལ་མཇུག་མཐུད་དེ་མཛོད་དང་། དབུ་མ་གསར་རྙིང་།
ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཞུང་གོང་འོག་དེ་ཚོ་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་བལྟ་མཁན་མངའ་རིས་པ་ཤ་སྟག་རེད། སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་གི་རྩ་བ་བཟུང་མཁན་རྒྱ་གར་བ་ཆགས་ཡོད་པའི་བཟོ་འདུག ཉེ་དུས་ལོ་ཤས་ནང་ཁམས་པ་ཨ་མདོའི་གྲྭ་རྒྱུན་གང་འཚམ་ཞིག་སླེབས་པ་
དེ་ཚོ་རིགས་ལམ་རྟགས་རིག་དང་བློ་རིག་གཞི་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བལྟ་གི་ཡོད།
ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་ཚོ་སྡོད་སའི་ཆ་ནས་རྒྱ་གར་ས་ཁོངས་ཆགས་ཡོད་
ཀྱང་། ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཐོག་ང་ཚོ་བོད་པ་དང་གཅིག་པ་ཆགས་ཡོད། ས་ཁུལ་དེ་ཚོའི་ནང་ཆོས་དང་རིག་གནས་ཀྱི་གནས་སྟངས་དངོས་གནས་གང་
འཚམ་སྐྱོ་པོ་རེད། དེང་སང་བལྟ་དུས་སྔོན་མ་དང་མི་འདྲ་བ་ནང་པའི་ཆོས་དང་རིག་

གནས་ལ་དོ་སྣང་གསར་པ་ཞིག་སླེབས་ཡོད་པ་མངོན་གྱི་འདུག ཧི་མ་ལ་ཡའི་རི་

རྒྱུད་ལ་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་རང་གཅིག་པ་ཡིན་པའི་མི་འབུམ་ཕྲག་ཡོད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

483

དེ་ཚོར་གང་ཐུབ་ཀྱི་ཞབས་འདེགས་དང་ཕན་གྲོགས་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ང་ཚོའི་ལས་

འགན་ཡིན། ང་ཚོས་འགྲུབ་མ་ཐུབ་པ་མ་གཏོགས་བསམ་པའི་འཁྱེར་སོ་འདི་འདྲ་
ཞིག་སྔོན་ནས་ཡོད། ད་རེས་ས་ཁུལ་དེ་ཚོ་ནས་ཁྱེད་ཚོ་ཁ་ཤས་ཕེབས་པ་ཡག་པོ་བྱུང་། འདི་ནི་བོད་པའི་དོན་དག་རེད་ལ། སོ་སོའི་ཡུལ་གྱི་དོན་དག་ཀྱང་རེད།

ང༽ ཆོས་ཚན་གྱི་འབྲེལ་བ་དང་། བོད་ཡིག་གི་སྤུས་ཚད།
ད་དུང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་ན་བོད་པའི་རིག་གཞུང་ཞེས་ལུང་
པ་སྒེར་གཅིག་གི་གནས་ཚུལ་རང་ཕལ་ཆེར་ཆགས་མེད། གོང་དུ་བརྗོད་པ་བཞིན་

བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་འཛམ་གླིང་གི་རིག་གཞུང་རྙིང་ཤོས་ཁུངས་ལྡན་ཞིག་ཡིན།

དེང་སང་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྤྱིར་བཏང་གི་དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་ནས་མི་གྲུང་པོ་
ཆགས་ཏེ། བསམ་བློ་རྙོག་དྲ་ཚ་པོ་གཏོང་ཐུབ་པའི་དུས་ལ་སླེབས་ནས་སྤྱིར་བཏང་

སྟབས་བདེའི་ཆོས་ལུགས་ཚོ་ཕྲན་བུ་ཁག་པོ་ཆགས་ཡོད། ཡིན་ནའང་ནང་པའི་ཆོས་
འདི་ཚན་རིག་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དང་མཉམ་དུ་འགྲོ་ཐུབ་པའི་རྣམ་པ་གསར་པ་ཞིག་

འཐོན་ཡོང་གི་ཡོད། དེ་ཡང་སྤྱིར་ནང་པ་དང་། ཡང་སྒོས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་དང་ཟུང་

འབྲེལ་གྱི་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་པ་དང་། ལྷག་པར་སྔགས་
ཀྱི་རྒྱུད་སྡེ་བཞིའི་ནང་ཚན་བླ་མེད་ནས་བཤད་པའི་རྩ་རླུང་ཐིག་ལེའི་རྣམ་གཞག་ལ་
དམིགས་བསལ་གྱི་འབྲེལ་བ་སླེབས་ཀྱི་ཡོད། དེར་བརྟེན་འཛམ་གླིང་ཐོག་སྤྱིར་ནང་

པ་དང་། དེའི་ནང་ཚན་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་ཆོས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་སྣང་ཞིག་

སླེབས་ཡོང་གི་འདུག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

484

ནང་པ་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ནས་བཤད་ན་སྐད་ཡིག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པའི་ནང་

ནས་ནང་པའི་ཆོས་གཞི་ལམ་འབྲས་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཆ་ཚང་སྟོན་ཐུབ་པའི་

སྐད་ཡིག་གསོན་པོར་ལྷག་པ་ཕལ་ཆེར་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཁོ་ན་ཡིན་བཟོ་རེད།

གནས་ཚུལ་དེའི་ཆ་ནས་ཀྱང་བོད་ཀྱི་སྐད་ཡིག་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐུབ་པའི་འབད་

བརྩོན་བྱེད་རྒྱུ་དེར་གལ་ཆེའི་དོན་སྙིང་ལྡན་ཡོད། ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་སྐད་ཡིག་འདི་

རྒྱ་མིའི་སྐད་ཡིག་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡི་གེའི་འགྲོ་སྟངས་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་བེད་

སྤྱོད་ལེགས་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱ་གང་གི་ཐོག་ལའང་ཡར་རྒྱས་ཆེན་པོ་

འགྲོ་ཐུབ་རྒྱུར་ཕལ་ཆེར་ཚོད་དཔག་བྱེད་ཆོག་པ་ཞིག་རེད། ད་བར་བོད་ཡིག་གི་

ནུས་པ་ཚ་ཚང་སྤྱད་ནས་འཚར་ལོངས་བྱེད་ས་དེ་གཙོ་ཆེ་ཤོས་ནང་དོན་རིག་པའི་

ཐོག་ལ་བྱས་པ་ལས། གཞན་དག་ཐོག་གོ་སྐབས་བྱུང་མེད།

རང་རེ་བོད་པས་གླེན་རྟགས་དང་། ལྐུགས་པ་ཨུ་ཚུགས་བྱས་ནས་སོ་སོའི་
ལུང་པའི་ནང་མགོ་བརྒྱུས་ཏེ་བསྡད་པའི་ཉེར་ལེན་གྱིས། འཛམ་གླིང་ཐོག་དངོས་པོ་

ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པའི་རྒྱུ་རྫས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་བོད་ཀྱི་སྐད་
ཡིག་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་མ་བྱུང་བ་རེད། དེས་རྐྱེན་པས་ད་ལྟ་བོད་
ཀྱི་སྐད་ཡིག་ནང་མ་འདང་བ་མང་པོ་ཡོད། དེ་ལྟར་རྗེས་ལུས་ཐེབས་པ་དེས་རྒྱ་གར་ནང་ལ་ཆ་བཞག་ན་རང་རེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ཕྲུ་གུ་ཚོ་ཐོག་མར་བོད་སྐད་མིང་ཚིག་

གིས་མི་འདང་བ་ཡིན་ཙང་ཨིན་ཇིའི་མིང་ཚིག་མང་པོ་ཞིག་སློབ་ཚན་ནང་བེད་སྤྱོད་
མི་བྱེད་ཐབས་མེད་ཆགས་ཡོད། གནས་ཚུལ་དེས་ཕྲུ་གུ་ཚོར་འཕྲལ་སྒང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་སྐབས་དཀའ་ངལ་བཟོ་གི་ཡོད་ལ། དེ་བས་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཕྱིན་ཆད་སློབ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

485

གྲྭ་ཐོན་སྐབས་བོད་ཡིག་རྐྱང་པའི་ཐོག་མཁས་པོ་ཡོད་མཁན་ཚོ་ལས་རིགས་གཞན་
གྱི་ནང་ཁུངས་འཁྱོལ་ཁག་པོ་བྱེད་ཅིང་། དཀའ་ངལ་དེ་ད་ཕན་བོད་དུའང་བྱུང་ཡོད།
ཡིན་ནའང་བོད་དུ་ཉེ་ཆར་ནས་འཛིན་རིམ་ལྔ་པ་བར་གྱི་སློབ་ཚན་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་
ནང་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཡོངས་ལ་གཅིག་གྱུར་ཁྱབ་པའི་སློབ་དེབ་གསར་པ་ཞིག་

བཟོས་འདུག །དེ་ནི་ཡང་དག་པ་དང་བཀྲ་ཤིས་པའི་གཏམ་བཟང་ཞིག་རེད།
རིམ་པས་འཛིན་རིམ་གང་ལ་གང་འཚམ་གྱི་སློབ་ཚན་ཆ་ཚང་བོད་སྐད་ཐོག་
བཟོ་ཐུབ་བཟོ་འདུག་པ་ཧ་ཅང་ཡག་པོ་རེད། དེ་འདྲ་མེད་དུས་སློབ་ཚན་དང་ལས་
རིགས་གཞན་ཞིག་ཐོག་ལ་སླེབས་དུས་བོད་ནང་རྒྱ་སྐད་ཀྱི་མིང་ཚིག་ཁོ་ན་བེད་
སྤྱོད་བྱེད་དགོས་པ་དེས་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་འཕྲད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བོད་ཡིག་ཡག་

པོ་ཤེས་ཀྱང་ལས་རིགས་གཞན་དག་ནང་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་མེད་དུས་རིམ་པས་བོད་
པའི་སྐད་ཡིག་ལ་ཤ་ཚ་ཡོད་ན་ཡང་ལག་ལེན་ཐོག་དགོས་མཁོ་ཆ་ཚང་འགྲུབ་མ་
ཐུབ་པར་བརྟེན་ཁག་པོ་ཆགས་ཀྱི་འདུག །དེའི་སྐོར་ང་ཚོ་དེ་སྔོན་ཡང་སྐད་ཆ་བྱུང་།
ད་ཆ་ཏན་ཏན་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད། ཁྱེད་རང་ཚོས་ཀྱང་ཧུར་ཐག་བྱས་ནས་ཤུགས་
རྒྱག་དགོས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༨ ཚེས་ ༤ ཚེས་ ༢༩ ཉིན་མ་སུ་རི་བོད་ཁྱིམ་དགེ་ལས་ཚོར་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་། སློབ་མར་བསླབ་བྱ།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

486

དམིགས་བསལ་ཞུ་རྒྱུ་དེ་ཙམ་མི་འདུག གཞི་རྩ་ང་རང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་

སླེབས་ཏེ་ལོ་འདི་ཙམ་ཕྱིན་པ་རེད། སྤྱིར་བཏང་བྱས་ན་བོད་པ་ཚོའི་ནང་དུ་གནས་

ཚུལ་མ་ཤེས་པ་ཧ་ལམ་མེད། ཤེས་ནས་བྱས་དང་མ་བྱས་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། སྔོན་མ་ང་ཚོ་ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་ལོར་འབྱོར། དྲུག་ཅུ་རེ་གྲངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡིན་ཚེ་
དངོས་གནས་འཐོམ་མ་སངས་པ་ལྟ་བུ་རེད། དཔེར་ན། ངོས་ལ་ཆ་བཞག་ནའང་ཤེས་བྱ་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ན་ཡང་ལྟོས་ས་ལྟོས་འཇོག་གི་མཐོང་རྒྱ་ཐོས་རྒྱ་ཕྲན་
བུའི་མང་བ་ཡོད་པར་ཆ་བཞག་སྟེ་གང་ཤེས་ཅི་ཤེས་ཀྱི་འབོད་སྐུལ་བྱས། འགྲེལ་
བཤད་འདྲ་བྱས་པ་རེད། ད་ཆ་ང་ཚོ་མིའི་ལུང་པར་སླེབས་ནས་ལོ་སུམ་ཅུ་སྐོར་སོང་
ཡོད། ང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཡང་ཕུང་པོ་རྒུད་འགྲོ་གི་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ལས་ཀ་བྱེད་
མཁན་རྣམས་ནས་ཉམས་མྱོང་བསགས་ཏེ་གནད་དོན་རྣམས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་སྟབས།
ངས་མང་པོ་ཤོད་དགོས་དོན་མི་འདུག ད་ལྟ་བར་དུ་ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱས་པ་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།
ཕྲུ་གུའི་སློབ་སྦྱོང་དོན་དག་ལ་འབྲེལ་ཡོད་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་དང༌། དགེ་
རྒན་ཚོ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ནི་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་རེད། སྡུག་ས་ནས་བཤད་པ་
ཡིན་ན། བར་ལམ་ཌལ་ལ་ཧོ་སེའི་སློབ་གྲྭའི་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ཡོང་སྟངས་དེ་ཚོ་
རྩ་བ་ནི་མགོ་མ་འཚོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་བྱུང་བ་རེད། ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་
གཅིག་ནས་ལོ་མང་རིང་ལ་སློབ་གྲྭ་རིམ་ནས་ཡར་འགྲིམས་ཡོང་མཁན་གྱི་དུས་

ཚོད་ལ་དགེ་རྒན་ཡིན་ནའང་རུང༌། ལས་བྱེད་ཡིན་ནའང་རུང༌། གང་ལྟར་འདི་གྲས་
ཀྱི་ལྟ་རྟོག་ཡག་པོ་བྱས། སློབ་གསོ་ཡང་ཡང་བཏང༌། སློབ་གསོ་བཏང་ཟེར་བ་དེ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

487

ཡང་རྒྱ་མིའི་ལུགས་སྲོལ་ལྟ་བུ་མིན། མ་ཡིན་པ་ཞིག་ལ་ཧམ་པ་བཤད། ཨུ་ཚུགས་
བརྒྱབ་སྟེ་སྐྱག་རྫུན་ལྡབ་སྐྱོར་ཡང་སྐྱོར་བྱས། མཇུག་ཏུ་བདེན་པ་བཟོ་རྒྱུ་དེ་འདྲ་མ་རེད། ང་ཚོའི་སློབ་གསོ་དེ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ངོ་མར་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་
རྒྱུ་ཡིན་ནའང༌། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་མ་འདང་བ་རེད། རྩ་བའི་བསམ་བློའི་ནང་ལ་

ལངས་ཕྱོགས་སམ། ངོས་འཛིན་བྱེད་སྟངས་གསལ་པོ་ཞིག་དང་བརྟན་པོ་ཞིག་མེད་
པའི་སྐབས་ལ་མགོ་མ་འཚོས་ཀྱི་དཀྲོག་གཏམ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་སྐྱོན་ལྷགས་པ་
རེད། དེ་ཚོའི་གྲས་འཐུས་ཤོར་གྱི་རྣམ་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཧ་ཅང་གསལ་པོ་རེད།
དེ་བཞིན་སློབ་གྲྭ་ཐོན་མཁན་ཕྲུ་གུའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱས། དབྱིན་ཇི་ཞིག་ཤེས། བོད་ཡིག་ཅིག་ཤེས། ཧིན་དྷི་འདྲ་ཤེས། དེ་ཤེས་པའི་མཐའ་

མ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ས་དེ་སྤྲང་འཁྱམས་བྱས་ནས་བསྡད་པ་དང༌། འགའ་ཤས་ནས་ཁ་བསླུས་རྒྱག་མཁན་བྱས་པའི་གནས་ཚུལ་ལོ་ཤས་སྔོན་གོ་ཐོས་བྱུང༌། དེ་ཚོ་ཤིན་

ཏུ་ཐབས་སྡུག་རེད། ཆེ་ས་བོད་སྤྱི་པའི་དམིགས་ཡུལ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་དམིགས་

པ་དང༌། ཆུང་ས་སྒེར་སོ་སོ་དངོས་གནས་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ལྡན་པའི་མི་ཡག་

པོ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པའི་དམིགས་ཡུལ་དེ་འདྲ་ཞིག་བཞག་ནས་སློབ་གྲྭ་དེ་དག་
བཙུགས་པ་རེད། སློབ་སྦྱོང་བྱས་པའི་མཐའ་མར་འདི་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་
ཡོང་དུས་དངོས་གནས་བློ་ཕམ་སྐྱེ་གཞི་ཞིག་རེད། ཌལ་ལ་ཧའོ་སེར་རྩ་བའི་གནས་

ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་མགོ་མ་འཚོས་པའི་ཐོག་ནས་བོད་གཞུང་གིས་ཡག་པོ་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཕྲུ་གུ་ཁ་ཤས་ཀྱིས་བཤད་ཡོད་ཚོད་འདུག །མི་རེ་ཟུང་རེ་ཟུང་རེད། ཡོང་
མི་སྲིད་པ་མ་རེད། ཡིན་ནའང་བློ་ཕམ་པོ་འདུག

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

488

ཁ་ས་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་བཞིན་སོ་སོའི་ལྟོ་གོས་ཀྱི་མདུན་ལམ་ཞིག་རྙེད་བྱུང་
བསམས་ནས་དེའི་ཁེ་ཕན་མགོ་བཏོག་མཇུག་བཏོག་ག་རེ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དེ་བྱས།
དེ་གའི་ངང་ནས་ཉི་མ་གང་འཁྱོལ་དུ་ཕྱིན་ན། དང་པོའི་དམིགས་ཡུལ། རྩ་བའི་

དགོས་པ་ག་རེའི་དོན་དག་ལ་བཙུགས་པ། དགོས་པ་གང་གི་དོན་དུ་སྒྲིག་འཛུགས་
བཟོས་པ་དེར་གཏོར་མ་དམིགས་འཁྱོལ་མ་བྱུང་བ་ཆགས་ཡོང་དུས་ཐབས་སྐྱོ་པོ་
རེད། གནད་དོན་འདི་ཚོ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། དགེ་རྒན་ཚོ་དང༌། ཕ་ཚབ་མ་
ཚབ་ཚོ་ཚང་མར་ང་ཚོའི་མི་ཐོག་ནས་མི་ཐོག་གི་བདེ་བ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དོན་དག་
འགན་ཆེན་པོ་འཁྲི་ཡོད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཆ་བཞག་ན་དུས་དུས་ལ་འཁྱུག་ཙམ་འཁྱུག་ཙམ་ཡོང་སྟེ་ཤོད་རྒྱུ་མ་གཏོགས། དེ་ཙམ་གྱི་བྱེད་ཐབས་གང་ཡང་མེད།
ཁྱེད་རང་ཚོ་ལོ་ནས་ལོ་བསྟུད་དེ་ཕྲུ་གུ་དང་མཉམ་དུ་གཤིབ་ནས་བསྡད་དུས་ཕྲུ་གུ་

དེའི་མ་འོངས་པར་ལྷག་བསམ་འཁྱེར་སོ་དང༌། ཀུན་སློང་གང་འདྲ་ཞིག་ཡོང་དང་
མ་ཡོང་རྒྱུན་དུ་གཤིབ་མཁན་ཚོ་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་རྒྱུན་དུ་སློབ་སྟོན་ཡག་པོ་བྱེད་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།

ཁ༽ ལས་བྱེད་འཕོ་ལེན་དང་། ༸རྒྱལ་བའི་སྐུ་མཆེད།
དེ་ནས་བར་ལམ་འདིར་མ་སུ་རི་བོད་ཁྱིམ་གྱི་འཛིན་སྐྱོང་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
འཕོ་ལེན་གང་འཚམ་ཕྱིན་ཡོད། དེ་ཚོའི་ཁོངས་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཡག་པོ་ཐོན་པ་བྱུང་ཡོད། ཡིན་ནའང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སྐྱོན་ཡང་ཕྲན་བུ་ལྷགས་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཚོ་ཁ་
ཤས་ཀྱིས་མ་སུ་རིའི་གནས་ཚུལ་ཐད་ཀར་ང་ཚོར་བརྗོད་རྒྱུའི་ཚབ་ལ་འདི་ཁུལ་གྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

489

གནས་ཚུལ་དེ་སྔོན་ལ་ལྷ་སར་ཕྱིན། ལྷ་ས་ནས་ཚུར་གནས་ཚུལ་འབྱོར་བ་ཁ་ཤས་
བྱུང༌། ཐབས་སྐྱོ་པོ་རེད།
དཔེར་ན་ལྷ་ས་ནས་དངོས་གནས་དྲང་གནས་དད་པ་དམ་ཚིག་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་གྲས་ཀྱིས་ང་ལ་ཚུར་ལན་བསྐུར་ཏེ། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་མཆེད་ཚོར་
ཐུགས་བརྩེ་ཆེ་དྲགས་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་མཚན་ཤས་ཡོང་རྒྱུའི་བློ་གཡེང་འདུག་
ཅེས་ཟེར། དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་ངའི་སྤུན་མཆེད་ཚོས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་
ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་ཡོད་ན་དེ་ཡང་མཐུན་པའི་རྐྱེན་ཞིག་རེད། དངོས་གནས་
དྲང་གནས་ཀྱི་ཡག་པོ་བྱས་ན། རྗེས་སུ་ཡི་རང་བྱས། མཐུན་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། སྤུན་
མཆེད་ཡིན་ནའང་ཕན་ཐོགས་པ་ཡག་པོ་ཞིག་མ་བྱུང་བ་དང༌། མཚན་ཤས་བཟོ་མཁན་བྱུང་བ་ཡིན་ན། ཁོ་སྤྱི་འགྲེ་སྤྱི་མཚུངས་སུ་འཇོག་གི་ཡོད་མ་གཏོགས། འདི་
ངའི་སྤུན་མཆེད་ཡིན་ཟེར་ནས་དེས་སྡུག་པ་ཞིག་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་ངས་དམིགས་
བསལ་གྱིས་བཞག་པ་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད།
དེ་སྐོར་ངས་དག་འབུད་བྱེད་དགོས་དོན་མི་འདུག །ཁྱེད་རང་ཚོས་ཤེས་
གསལ་རེད། སྤྱི་འགྲེ་སྤྱི་མཚུངས་རང་བྱས་ཏེ་མཐའ་འབུད་བཏང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་
ནའང་རེད། གང་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱང་སྤྱི་འགྲེ་སྤྱི་མཚུངས་རང་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་
དེར་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེའི་སྤུན་མཆེད་རེད་ཟེར་ནས་དམིགས་བསལ་དང༌། སྤུན་
མཆེད་ཚོར་ནོར་འཁྲུལ་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་དེར་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེས་མཐོང་ནའང་
མ་མཐོང་མདོག་མདོག །གོ་ནའང་མ་གོ་མདོག་མདོག་བྱས་པ་གང་ཡང་མེད། ཡིན་

ནའང་བོད་ནང་ནས་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་གསལ་པོ་ཞིག་མ་ཤེས་པ་བྱས། སྐྱོན་ཞིག་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

490

མཐོང༌། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་ཤ་ཚའི་ཐོག་ནས་དེ་འདྲའི་ལན་སྤྲོད་མཁན་ཁ་ཤས་
བྱུང༌། གཞི་རྐང་ལས་བྱེད་འཕོ་ལེན་བྱེད་དགོས་པ་དེ་འགྲོ་སྟངས་ཤིག་ཆགས་

བསྡད་ཡོད། དེ་འདྲའི་རྐྱེན་པས་ཕྱི་ལོགས་ནས་སྐད་ཆ་ལྷགས་ཀྱི་ཡོད། ཡོང་མི་སྲིད་
པ་མ་རེད།
དེ་བཞིན་རོགས་རམ་ཚོགས་པ་འགའ་ཞིག་ནས་ཀྱང་ང་ཚོའི་ལས་བྱེད་པས་
གང་བྱུང་མང་བྱུང་བྱེད་ཀྱི་མེད་དམ་སྙམ་པའི་བསམ་ཚུལ་ཕྲན་བུ་ཁ་སེང་འགོ་
སྟོད་བྱུང་ཡོད་པའི་བཟོ་འདུག །མཇུག་ཏུ་ཕལ་ཆེར་གནས་ཚུལ་དེ་གསལ་པོ་ཞིག་

ཆགས་ཏེ་འགྲིག་པ་རེད། ང་ཚོས་ཕྲུ་གུ་ཚོར་ཡག་པོ་ཞིག་བྱུང་ན་བསམ་པའི་གནས་

ཚུལ་རེད་མ་གཏོགས་གཞན་དག་འདིར་འགའ་ཤས་ལ་རྒྱབ་གཉེར་དང༌། འགའ་ཤས་ལ་སྡུག་པ་བྱེད་དགོས་དོན་རྩ་བ་ཉིད་ནས་མེད། གང་ལྟར་འདིའི་ལས་དོན་ལ་
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང༌། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་རྙོག་
དྲ་དང་མཐོང་ཕྱོགས་ཆགས་ཡོང་དུས་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་མ་བཏང་ན་
འགྲིག་གི་མི་འདུག །དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ནས་འཕོ་ལེན་བྱས་པ་རེད།
ཁ་སེང་ལྡི་ལིར་རོགས་རམ་ཚོགས་པའི་མི་དང་འཇུ་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་སྐད་ཆ་
བྱུང་བ་རེད། དེའི་མཇུག་ལ་ང་ཡང་འཁྱུག་ཙམ་ཐུག་སྟེ་སྐད་ཆ་བྱུང༌། ངས་གསལ་
བཤད་བྱས་པ་ཡིན། གནས་ཚུལ་བོད་ནས་འབྱོར་ཡོང་གི་འདུག དེ་འདྲའི་གནས་

ཚུལ་འོག་ནས་ཐག་གཅོད་ངས་བྱས་པ་ཡིན། གཞན་དག་སུ་ཞིག་གིས་འདོད་པ་
ཁེངས་མིན་གྱི་འདྲ་མི་འདྲ་བྱས་པ་གང་ཡང་མིན། དེ་རིང་འདིར་ལས་ཀ་བྱེད་མཁན་
ང་ཚོ་འཛོམས་པར་བརྟེན་ངས་གསལ་བཤད་བྱས་ན་བསམ་པ་བྱུང༌། རོགས་རམ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

491

ཚོགས་པ་ཁོ་ཚོའི་གྲས་ཀྱིས་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་ཡག་པོ་མ་ཤེས་
པ་བྱས། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་སོ་སོ་ནམ་རྒྱུན་ངོ་ཤེས་ས་དང༌། སྐད་ཆ་གོ་ས་
ཕྱོགས་གཅིག་མ་གཏོགས་མེད་པས། ཕྱོགས་ཚང་མའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་
ཆ་ཚང་བ་མ་ཤེས་པའི་སྐབས་ལ་སྡོམ་རྒྱག་སྟངས་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བའི་མཐོང་ཚུལ་
ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་བཟོ་འདུག །ཁག་མེད་པ་ཞིག་རེད། ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་

འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མཁན་ལ་ཡང་རག་ལས་ཡོད། འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མཁན་ཚོ་ཡང་ཉོན་མོངས་དུག་གསུམ་གྱིས་བཅིངས་པའི་མི་ཡིན་དུས་ཁག་ནི་འདུག །ཡིན་

ནའང་དེ་འདྲའི་བྱེད་ཕྱོགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་ཕྲན་བུ་ཡོང་གི་རེད།

ག༽ ལས་དོན་བྱེད་ཕྱོགས་དང་། རོགས་ཚོགས་ཀྱི་མཐོང་ཚུལ།
སྐབས་རེ་ང་རང་ཚོའི་བོད་རིགས་ལས་བྱེད་པའི་ནང་ནས་རེ་ཟུང་གིས་རོགས་
རམ་ཚོགས་པ་ལྟག་ལ་འཁུར་མཁན་འདྲ་པོ་ཡོང་གི་འདུག །དེ་ནོར་བ་རེད། བོད་
པ་ཟེར་མཁན་ཞིག་དང༌། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཐོག་ནས་
རོགས་རམ་བྱེད་མཁན་བྱུང་བ་ལས། ཁྱེད་རང་ཚོ་མི་རེ་ཟུང་ཞིག་གི་གདོང་ལ་
བལྟས་ནས་རོགས་རམ་བྱེད་པར་ཡོང་བ་མ་རེད། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ནས་འགོ་ཁྲིད་པའི་བོད་པ་བཙན་བྱོལ་བ་ཟེར་བ་ཞིག་དང༌། དེར་འཇུ་ལུང་འཇོག་ཞབས་ཡོད་
པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་དུས་རོགས་བྱེད་པར་ཡོང་བ་རེད། ཁ་ཤས་ཀྱིས་སོ་སོ་
སྒེར་རེ་ཟུང་གིས་བྱས་ནས་བྱུང་བའི་བསམ་བློ་འཁོར་ན་བྱབ་ཆུང་རེད། དྲིན་སུ་
ཆེ་ཟེར་ན་བོད་སྤྱི་པ་དེ་དྲིན་ཆེ་གི་རེད། བོད་སྤྱི་ཚོགས་དེ་དྲིན་ཆེ་གི་རེད། འཕྲལ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

492

ཕུགས་ཡུན་རིང་པོའི་བསམ་བློ་གཏོང་བ་དང༌། དེའི་བསམ་བློ་འཁོར་དགོས་པ་དེ་
གལ་ཆེན་པོ་རེད། ང་རང་ཚོ་བོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་ལ་སྤྱིར་བཏང་མི་ཚེ་བོད་
པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་སྐྱེལ་དགོས་པ་མ་གཏོགས་གཞན་དག་ལ་སྐྱེལ་ས་མེད། ང་ཚོ་བོད་པ་ཟེར་མཁན་དེ་ལྐུག་པ་མིན་པས་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་དང༌། ཚད་
ལོངས་པ་ཞིག །རྒྱུ་མཚན་ལྡན་པ་ཞིག་སུས་བྱས་པ་ཡིན་ནའང་དེ་ལ་ཡག་པོ་བྱས་
པར་མཐོང་གི་རེད། བྱེད་སྟངས་ཁྱད་མཚར་གྱིས་ཡག་པོ་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ན། འཕྲལ་

སེལ་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་ཆ་ནས་ཡག་པོ་གང་ཡང་མེད།
བར་ལམ་རོགས་རམ་ཚོགས་པའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོང་དུས་དེ་མ་དགོས་པ་རེད། ཨ་ཁ་བསམ་པ་བྱུང༌། རྐྱེན་རྩ་ནི་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་གསལ་པོ་མ་ཤེས་པ་
བྱས། གནས་ཚུལ་གསལ་པོ་མ་ཤེས་པའི་རྐྱེན་ཆ་ཁོ་ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་གི་གནས་

ཚུལ་ཆགས། དེ་འདྲའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོང་གི་མེད་དམ་བསམ་པ་དྲན་སོང༌། འདིར་

ནམ་རྒྱུན་འབྲེལ་ཡོད་མི་ཁ་ཤས་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་རེད། གྲོགས་པོ་ཉེ་ན་སྐྱོན་ལ་མཛུབ་
མོ་བཙུགས། ཟེར་བ་བཞིན་༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེར་འགའ་ཞིག་ཡོད། ས་གནས་ས་
ཐོག་གང་དུ་ཡིན་ཀྱང་གྲ་ཞིག་འགྲིགས་ན་ངོ་སོ་འཁྱེར་མཁན་མང་དག་ཡོད། ཁྱད་
ཁྱོན་ནས་མི་འདུག སུས་འཁྱེར་ནའང་འཁྱེར། གྲ་མ་འགྲིགས་ཐོན་པའི་སྐབས་ལ་
རྫ་རྩི་རྒྱག་མཁན་དེ་ག་དུས་ཡིན་ནའང་ངས་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་ཡོད། དང་པོ་ནས་སྐྱོན་
ཡོད་ས་དེ་གསལ་པོ་བྱས་ནས་ཤོད་ཐུབ་ན་ཕན་གྱི་རེད་བསམས་ནས་བཤད་པ་
ཡིན།

སྔོན་མ་ཕྱི་ལོ་ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་དྲུག་ཅུའི་འགོ་སྟོད་ལ་ཨོ་གྲན་ཌ་བྷན་ཅན་གྱི་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

493

རོགས་རམ་ཚོགས་པ་དང་འབྲེལ་བ་བྱུང༌། དེའི་ཚོགས་གཙོ་མི་སི་སི་འཇོ་སེ་ཟེར་
བ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་རེད། ང་རང་སྒེར་གྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་དངོས་
གནས་གྲོགས་པོ་རྣམ་དག་ཡིན། མཐའ་མ་ཁོང་རང་གྲོངས་ཁར་ཉལ་ཁྲིའི་སྒང་ནས་ང་སུས་ཛ་ལན་ཌིར་ཡོད་སྐབས་ཤིག་ལ་ཁ་པར་བཏང་བྱུང༌། དངོས་གནས་རང་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོད། ཁོང་ཚོའི་ཚོགས་པའི་ཐོག་ནས་འགོ་སྟོད་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་སུ་བོད་པའི་ཕྲུ་གུ་གཞོན་པ་འགའ་ཤས་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྤྲད་དེ་ཕན་ཐོགས་བྱུང་བ་རེད། མཇུག་ལ་ང་ཚོའི་བར་དུ་རྙོག་དྲ་ཕྲན་བུ་ལྷགས། ད་ལྟ་ཁྱེད་རང་ཚོ་ཁ་ཤས་ཀྱི་ཤེས་
ཀྱི་རེད། ཁོང་ཚོའི་ལས་བྱེད་པི་ཊར་ཝུ་ཊར་ཟེར་མཁན་ཞིག་ཡོད། དེ་དུས་དྷ་རམ་
ས་ལའི་ཕོ་བྲང་རྙིང་པར་ཡོད་པའི་སྐབས་རེད། མི་དེ་ཚོས་རྫིག་རྫིག་ཞེ་དྲག་བཏང་
བྱུང༌། སྙིང་རྗེ། ང་ཚོ་རྒྱ་མིའི་རྫིག་རྫིག་ཁུར་སྙིང་མ་འདོད་པར་རྒྱ་གར་དུ་ཡོང་བ་
རེད། དྷ་རམ་ས་ལར་སླེབས་པའི་མཇུག་ལ་རྫིག་རྫིག་གཞན་དག་གཏོང་མཁན་བྱུང་
དུས་ག་རེའི་དོན་ལ་འཁུར་དགོས། དངོས་གནས་འཁུར་དགོས་ན་རྒྱ་མིའི་རྫིག་རྫིག་
ཕྲན་བུ་འཁུར་དགོས། གང་ཡིན་ཟེར་ན། བོད་པ་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་མིའི་སྦར་མོའི་
ནང་ལ་ཚུད་ཚར་བ་རེད། རྒྱ་མིས་ཕན་གནོད་བྱེད་རྒྱུའི་ཉེན་ཁ་ཡོད། ཡིན་ནའང་ང་

ཚོ་བདེན་པ་ལ་རྒྱབ་བཅོལ་ནས་བསྡད་ཡོད། ངེས་མེད་རྒྱ་མིས་རོགས་རམ་ཚོགས་
པའི་བརྒྱུད་སྐུལ་འདྲ་བྱས་པ་མིན་ནམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཡང་བྱུང༌། དེ་ཕལ་ཆེར་
ཡོང་སྲིད་ཀྱི་མ་རེད། གལ་སྲིད་ཡིན་ན། དེ་ནི་སྤྲིན་པ་ཁྱོན་ནས་མེད་པར་ཆར་པ་
གཏོང་རྒྱུའི་རེ་བ་བརྒྱབ་པ་དང་གཅིག་པ་རེད། རེ་བ་གཏན་ནས་འགྲུབ་ཐབས་མེད། བོད་པའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་བསྡད་རྗེས་བོད་པ་སྤྱི་འགྲེ་སྤྱི་མཚུངས་ཀྱི་འགྲོ་སྟངས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

494

དེ་བྱས་པ་ཡིན་ན་འཕྲལ་ལ་སྐྱིད་པོ་ཡོང་གི་རེད། ཕུགས་ལ་ཕན་པ་ཡོང་གི་རེད།
ཤེས་སོང་ངམ། དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ཡག་ས་ནས་བཤད་ན་ང་ཚོ་ཉིན་དང་ཟླ་བ་སྦྲེལ་ནས་བཤད་ནའང་བཤད་ཆོག་
པ་ཡོད་ཀྱང་ཤོད་དགོས་དོན་མི་འདུག །ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས། ཕ་ཚབ་མ་ཚབ་ཁ་ཤས་ནི་དངོས་གནས་ལོ་མང་པོ་ཕྱིན་པའི་མི་རེད། ད་ཕན་ཧུར་ཐག་
བྱས་པ་ཡག་པོ་རེད། ང་ཚོར་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་ཨ་ཝ་དང་ཨ་ཝ་ཞེས་འདྲ་ཆགས་པོ་ཞིག་བཤད། ངོ་ཐོག་ལག་ལེན་དུ་བཀལ་དུས་སྤྲང་ཕྲུག་ལྟ་བུར་བལྟས་ནས་ལས་ཀ་བྱས་ན་ཡག་པོ་མེད། དངོས་གནས་རང་ཕ་མའི་ངོས་ནས་ཕྲུ་གུ་འདི་རྣམས་ལ་
ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་གི་ལྟ་རྟོག་དང༌། སོ་སོའི་ཕྲུ་གུ་དང་ཁྱད་མེད་བྱམས་སྐྱོང་བྱས་
ན། ཕྲུ་གུའི་ངོས་ནས་ཡིན་ནའང་ཚུར་དྲིན་བསམ་པའི་ཐོག་ནས་དངོས་གནས་ཚུལ་
མཐུན་བྱེད་མདོག་ཁ་པོ་རེད།
ཅི་སྟེ་ངེས་མེད་བསམ་པ་རྣམ་དག་གི་ལྟ་རྟོག་བྱས་ཀྱང་ཚུར་རྣམ་འགྱུར་ཇི་
བཞིན་ཚང་བ་ཞིག་མེད་ན་གནས་ཚུལ་ཐ་དད་རེད། དེ་ལ་འགྲེལ་བཤད་འདྲ་རྒྱག་རྒྱུ་
ཡོང་གི་རེད། ཕྲན་བུ་ཕྲན་བུ་གཤེ་གཤེ་འདྲ་གཏོང་དགོས་པ་ཡོང་སྲིད་ཀྱི་རེད། གང་
ལྟར་ཚ་འཇམ་རན་པོ་ཞིག་དང༌། མདོ་དོན་སྙིང་པོ་ཕུགས་ལ་དྲིན་འཇགས་པ་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཧ་ཅང་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ད་ལྟ་བར་དུ་ཧུར་ཐག་བྱས་པ་རེད། ད་དུང་ཡིན་

ནའང་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

495

ང༽ རྒྱ་མིས་བོད་བཟས་ཀྱང་། བོད་འཇུ་ཐུབ་མེད།

བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་སྐོར་དམིགས་བསལ་དེ་རིང་ཤོད་རྒྱུ་དེ་ཙམ་མི་འདུགབོད་པ་ཟེར་མཁན་དེ་ལས་སླ་པོ་ཁྱོན་ནས་རེད་མི་འདུག བོད་ནང་གི་མི་དེ་རྣམས་
ཧ་ལས་པའི་གྱོང་པོ་རེད། ང་ཚོ་ཕྱི་ལོགས་སུ་ཡོད་མཁན་ཚོ་ཡང་གྱོང་ཐག་ཆོད་
རེད། སྔོན་མ་ངས་བོད་ལུང་པ་རྒྱ་མིས་བཟས་ཚར་བ་རེད། ཡིན་ནའང་འཇུ་ཐུབ་

མེད་ཅེས་བཤད་པ་དེ་དོན་ལ་གནས་ཡོད། རྒྱ་མིས་བོད་བཟས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཟ་སྟངས་ཁོ་ཡང་སྡིག་པ་མིག་བཙུམས། ཡ་ང་སྙིང་རྗེ་མེད་པ་ཞིག་དང༌། ངོ་ཚ་ཁྲེལ་
གཞུང་མེད་པའི་ཐོག་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དབང་བསྒྱུར་བྱས། འབུར་བཅོམ་བཏང་
བ་རེད། ཡིན་ནའང་ད་ལྟ་བོད་པ་ཤི་མེད། བོད་ལ་རྒྱ་མིས་ཚོད་དཔག་བྱས་པ་དེ་
ལས་ཏན་ཏན་བརྒལ་ཏེ་བསྡད་ཡོད།
དེ་ཡང་ལྔ་བཅུ་ང་དགུའི་ལོའི་སྐབས་དེར་རྒྱ་མིས་ཟིང་འཁྲུག་ལྷིང་འཇགས་
བཏང་སྟེ་ལོག་སྤྱོད་ཤོག་ཁག་རྣམས་རྩ་མེད་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཡོད། དེ་
དུས་ཁོ་ཚོའི་བསམ་རྩིས་ལ། ཏཱ་ལའི་བླ་མ་མིའི་ལུང་པར་ཕྱིན། དེའི་རྗེས་འབྲང་མི་

ཁ་ཤས་ཐར་བ་དེར་ཕྲན་བུའི་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས་ཀྱང་། དེ་ནི་རིམ་པས་རིམ་པས་

འཇའ་ལྟར་ཡལ་འགྲོ་གི་རེད་བསམ་པ་དང༌། བོད་ནང་གི་མི་བསད་དགོས་པ་རྣམས་
བསད། བརྡུང་དགོས་པ་རྣམས་བརྡུངས། བཙོན་ལ་འཇུག་དགོས་པ་རྣམས་བཙོན་ལ་བཅུག ཕྲུ་གུ་ཚོར་སློབ་གསོ་བཏང༌། མིག་དང་རྣ་བ་ཕྱོགས་གཅིག་བཀག །ཁོ་
རང་ཚོས་ལམ་སྟོན་བྱས་པ་དེ་གཅིག་པུ་མ་གཏོགས་གོ་རྒྱུ་ཐོས་རྒྱུ་མེད་པ་བཟོས་
ན། རིམ་པས་རིམ་པས་བོད་མི་ཚོའི་བསམ་བློ་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་རེད་བསམས་ནས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

496

ཁོ་ཚོས་རེ་བ་དེ་ལྟར་བརྒྱབ་པ་དང་། འཆར་གཞི་བཀོད་ཀྱང༌། ཁོང་ཚོའི་རེ་འཆར་

དེ་རྣམས་རྩ་བ་ནས་ཕམ་ཉེས་ཕྱིན་པ་རེད།
ཁོ་ཚོའི་སྲིད་ཇུས་དེ་བོད་མིའི་ཐོག་ལ་འགྲོ་རྒྱུ་ཕར་བཞག་ནས་རྒྱ་ནག་མི་མང་

གི་ཐོག་ལ་ཡང་སྲིད་ཇུས་དེ་ལམ་འགྲོ་མ་ཕྱིན་པ་རེད། ད་ཆ་ (Moscow) མོ་སོ་ཁོ་ནས་བཟུང་སྟེ་གང་ལྟར་འཛམ་བུ་གླིང་གི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཐབས་ཤེས་གསར་པ་དང༌། བསམ་བློ་གསར་པ་ཞིག་གི་ཐོག་ལ་མ་འགྲོ་རང་འགྲོའི་

གནས་ཚུལ་ཆགས་ཏེ་འགྱུར་བ་ཆེན་པོ་འགྲོ་གི་ཡོད། དེ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་

བདེན་པ་ཟེར་མཁན་དེའི་གཟི་བརྗིད་རེད། བདེན་པའི་ནུས་པ་དངོས་གནས་ཐོན་རྒྱུ་
ཡོད། འཕྲལ་སེལ་འཕྲལ་སེལ་བདེན་པ་ཡོད་པར་གྱོང་ཕོག་གི་ཡོད་ཀྱང༌། ཕུགས་
རྒྱང་རིང་པོའི་ཆ་ནས་བདེན་པ་ཟེར་མཁན་དེ་ལ་ནུས་པ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོད། དེ་འདྲ་
ཡིན་དུས་ལམ་སེང་ལམ་སེང་ང་ཚོའི་རེ་བ་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཐུབ་
པ་ཁག་པོ་རེད་དེ། ཡིན་ནའང་སྙུགས་བསྲིངས་ཏེ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་ང་ཚོར་འགྱུར་བ་
བཟང་པོ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་བསམ་གྱི་འདུག །ང་རང་ཚོ་ཚང་མས་ད་དུང་
རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་ཤུགས་རྒྱག་དགོས།
དེང་སང་བོད་ནས་ཡོང་མཁན་གང་ལ་གང་འཚམ་ཡོད་པ་ཚོས་ང་ཚོའི་སློབ་
གྲྭ་ཁག་དང༌། བོད་ཁྱིམ་དེ་ཚོའི་གྲས་མཐོང་དུས་སྤྱིར་བཏང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་

འདུག །ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་བསྔགས་བརྗོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག །མི་སྒེར་གཅིག་ཡིན་

ནའང་དེའི་སེམས་ཤུགས་ལ་ཕན་པ་དང༌། དེའི་མཐོང་ཚུལ་ཡག་པོ་ཞིག་ཆགས་

ཡོང་དུས་ཁོང་ཚོ་ཕར་བོད་ནང་ལོག་རྗེས་དེ་ལ་དཔག་པའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

497

གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་དང༌། དེས་མང་ཚོགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་འཕར་རྒྱུའི་ཆ་རྐྱེན་
གཅིག་འགྲུབ་པ་རེད། ཆབ་སྲིད་སྤྱིའི་གནས་ཚུལ་ཐོག་ལ་ཡིན་ནའང་ཕན་གྱི་ཡོད།
ད་དུང་ང་ཚོས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་སྔར་ལས་ལྷག་པའི་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་
པོ་འདུག །ཤེས་སོང་ངམ།

ཅ༽ གཞིས་ཆགས་གསར་འཛུགས་དང་། གཞིས་བྱེས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས།སྔོན་མ་ང་ཚོ་དྲུག་ཅུ་རེ་གྲངས་ནང་ལ་ནམ་ཞིག་ང་ཚོའི་བདེན་པའི་མཐའ་ཞིག་
གསལ་གྱི་རེད་བསམ་པའི་ཡིད་ཆེས་བྱས་པ་རེད། དེ་ནི་ཧ་ལམ་རྨོངས་ཚོད་ལྟ་བུ་
མ་གཏོགས་དམིགས་བསལ་བཟོ་ལྟ་འདྲ་པོ་ཆ་ལམ་ཙམ་ཡང་མཐོང་གི་མེད། འོན་
ཀྱང་དེ་དུས་ང་ཚོས་ཞེ་ལྷོད་མ་བྱས་པར་བདེན་པའི་མཐའ་གསལ་གྱི་རེད། ང་ཚོས་
རྩོད་པ་རྒྱག་རྒྱུ་ཞིག་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད། ང་ཚོ་གཞན་ཡུལ་ནང་བོད་པའི་མིང་

དང༌། བོད་པའི་རྣམ་པ་མ་བརླགས་པ་ཞིག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམ་སྟེ་སེམས་
ཐག་བཅད། རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་འབད་བརྩོན་བྱས་པའི་འབྲས་བུར་མཐའ་མ་ཕྱི་ལོ་

ཆིག་སྟོང་དགུ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་དོན་དགུ་ནས་བོད་ཕྱི་ནང་གཉེན་འཕྲད་ཀྱི་འགྲོ་འོང་
གི་གོ་སྐབས་ཡོང་དུས། ང་ཚོ་གཞི་ནས་འདིར་མགོ་འཁྱག་འཁྱག་བྱེད་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་
ཡོད།
ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནང་བོད་མི་རྒན་པ་ཚོ་སྤྲང་པོ་ཁྱུ་གཅིག་གི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་ཆགས།

གཞོན་པ་རྣམས་རྒྱ་གར་ཡུལ་པའི་ནང་ལ་སིམ། ༸རྒྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཡང་སེར་
རྫོགས་རྫོགས་ལ་བསྡད་པ་མ་གཏོགས་གཞན་ཡང་གང་མེད་པ་ཞིག་ཆགས་པ་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

498

ཡིན་ན། དངོས་གནས་བོད་ཕྱི་ནང་གཉེན་འཕྲད་འགྲོ་འོང་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་བོད་
ནས་ཡོང་མཁན་ཚོ་ཡང་ཡིད་མུག་རྒྱུ། ང་ཚོ་ཡང་ངོ་ཚ་དགོས་པ་ཡོང་རྒྱུ་རེད། ཡིན་

ནའང་ང་ཚོར་དེ་དུས་དཀའ་ངལ་ཡོང་ན་ཡང༌། རིག་པ་བསྒྲིམས་ཏེ་འབད་རྩོལ་བྱས་པ་རེད། དེ་དུས་གཞིས་ཆགས་བྱེད་ཡུལ་ས་ལ་མཐུན་རྐྱེན་འཛོམས་ས་རྒྱ་གར་ལྷོ་
ཕྱོགས་ལ་མ་གཏོགས་མ་ཐོབ་པ་རེད། རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ས་ཁདེ་རིང་ན་ཡང་

བོད་པ་ཁ་འཐོར་མ་དགོས་པར་བོད་མི་ཁེ་གཙང་མཉམ་སྡོད་ཀྱིས་བོད་པའི་རྣམ་པ་

དེ་ཟིན་ཐུབ་པ་ཞིག་བྱུང་ན་དེ་གལ་ཆེ་བར་བརྩིས་ནས་མཐའ་མ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་
ལ་གཞིས་ཆགས་དེ་དག་ཚུགས་པ་རེད། སྐབས་དེར་ང་རང་ཚོ་བོད་རིགས་ཁོངས་
ནས་འགའ་ཞིག་གིས། ང་ཚོ་རི་རྒྱུད་ནས་ཁ་བྲལ་ཏེ་རྒྱ་གར་ལྷོ་ཕྱོགས་ལ་ཕྱིན་ན་
དཀའ་ངལ་འཕྲད་མི་ཡོང་ངམ་ཞེས་བོད་པ་གངས་རི་དང་ཁ་བྲལ་ན་བོད་པ་ཕལ་
ཆེར་སྤུ་མདོག་ལོག་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་བཟོ་འདྲ་ཞིག་བཤད་པ་རེད། དེ་དུས་ང་ཚོས་
དམིགས་བསལ་ཚོད་ཐིགས་པའི་ཚོད་དཔག་བྱེད་མ་ཐུབ་ན་ཡང༌། ང་ཚོས་སེམས་
ཐག་བཅད་དེ་སེམས་ཤུགས་བསྒྲིལ་ནས་འབད་བརྩོན་བྱས་པ་དེས་ད་ཆ་བློ་བཞག་ས་ཡོད་པའི་བཟོ་ལྟ་འདི་དག་ཆགས་པ་རེད།
གཙོ་ཆེ་ཤོས་བོད་ནང་གི་མི་དེ་དག་གི་སེམས་ཤུགས་དེ་ང་ཚོའི་མ་རྩ་ཆེ་
ཤོས་དེ་ཡིན། དེ་དངོས་གནས་རང་སུ་ཞིག་གིས་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་མ་དགོས་
པར་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་རེད། ཧ་ལས་པའི་སེམས་ཤུགས་འདུག །དེའི་ཐད་ལ་

སྔོན་མ་ང་རང་ཡང་བློ་གཡེང་ཡོད། ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ནང་ལ་བསྡད་ཡོད་ཀྱང་བོད་ནང་ལ་བོད་མིའི་ལྟ་བ་དེ་བསྡད་ཨེ་ཡོད། མི་རིགས་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་བརྟན་པོ་བསྡད་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

499

ཨེ་ཡོད། ཆོས་དད་འགྱུར་བ་ཕྱིན་མི་ཡོང་ངམ། དམར་པོའི་ལྟ་བ་འཁྱེར་མཁན་བོད་
མི་མང་པོ་ཆགས་མི་ཡོང་ངམ་བསམ་པ་དྲན་མྱོང༌། ད་ཆ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་བོད་ནང་གི་གནས་ཚུལ་ནི་དེ་ལས་ཡོངས་སུ་ལྡོག་སྟེ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་

ཆོས་ཀྱི་དད་པ་དེ་མི་ཐོག་རྒན་པ་ཚོ་ལས་ལྷག་པ་མེད་ནའང་ཆད་པ་མེད་པ་ཧ་ལས་
པའི་བརྟན་པོ་འདུག །བོད་ཕྱི་ནང་དབར་འབྲེལ་བ་བྱུང་དུས་བོད་ནང་གི་རྒྱ་ཆེའི་མི་

མང་དང༌། ལྷག་དོན་གཞོན་སྐྱེས། གཞོན་སྐྱེས་ནང་ནས་ཀྱང་སློབ་གྲྭ་འགྲིམས། མཐོ་
རིམ་སློབ་གྲྭ་གང་ལ་གང་འཚམ་ཐོན་མཁན་དེ་ཚོ་ཧ་ལས་པའི་སེམས་ཤུགས་དང༌།
ཕུགས་ཐག་རིང་པོའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཁེ་ཕན་རྩོད་པའི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་ཧ་ལས་
པ་འདུག །ད་ཆ་ང་ཚོས་སྔོན་མ་བཞིན་རྨོངས་ཚོད་ཀྱི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་མ་དགོས་པར་
དངོས་སུ་མིག་གིས་མཐོང་བའི་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོང་དུས་ང་ཚོས་ལྷག་པར་དུ་
ཡང་ནུས་པ་བསྐྱེད་དེ་འབད་རྩོལ་བྱེད་དགོས་པའི་དུས་ཚོད་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས།

ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།
གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ཞབས་འདྲེན་མ་ཞུ་ཨང་། ཞེས་བཀའ་སློབ་སྩལ།། །།

༄༅། །ཕྱི་ལོ་ ༡༩༨༩ ཟླ་ ༡༠ ཚེས་ ༢༣ ཉིན་དྷ་ས་བོད་ཁྱིམ་དབུ་བརྙེས་ནས་ ༢༩ འཁོར་བའི་དུས་དྲན་ཐོག་སྩལ་བའི་བཀའ་སློབ།

ཀ༽ བོད་ཀྱི་བདེན་དོན་དང་། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་།
ཚང་མར་བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཡོད། མཛད་སྒོ་རྒྱས་པ་ན་ནིང་བྱས་པ་དེའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

500

ཐོག་སྐད་ཆ་ཞིབ་ཕྲ་བྱུང་བ་རེད། དེ་རིང་འདིར་གུང་སེང་གི་འདུ་ཤེས་མ་གཏོགས་
སྐད་ཆ་ཤོད་པར་ཡོང་བའི་འདུ་ཤེས་བཞག་མེད་པས་མང་པོ་ཤོད་དགོས་མི་འདུག །འདས་པའི་ལོ་གཅིག་ནང་ཤེས་ཡོན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་དང་ཆབས་ཅིག་ལུས་

པོའི་འཚར་ལོངས་ཀྱང་དེ་བཞིན་བྱུང་ཡོད་པ་དང༌། བླང་དོར་གྱི་སྤྱོད་ལམ་ག་ཚོད་
ཤེས་པ་རྣམས་གང་ཐུབ་ལག་ལེན་བཀལ་ནས་མི་ཚེའི་རིང་མི་བཟང་པོ་ཞིག་དང༌།

མི་ཡ་རབས། མི་རྣམ་དཔྱོད་ཅན། སྤྱི་པར་ཕན་ཐོགས་ཡོད་པ། སྒེར་གྱི་ངོས་ནས་
ཀྱང་མི་ཚེ་བཟང་མཐར་འཁྱོལ་བའི་གཞི་སྒྲོམ་བསླངས་ཏེ་གྲུབ་འབྲས་གང་ལ་གང་
འཚམ་བྱུང་ཡོད་རེད། ཕྲུ་གུ་སོ་སོའི་ངོས་ནས་ལྷག་བསམ་བསྐྱེད་ནས་ཧུར་ཐག་བྱེད་བཞིན་ཡོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དགེ་རྒན་དང༌། ལས་བྱེད། མ་བྱན་དང་བཅས་
པའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་སྤྱི་སེམས་འཁྱེར་ནས་ཁུར་མཉམ་ལེན་བྱས་པར་དགའ་པོ་བྱུང༌།
ཚར་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན།

དེང་སང་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་ལ་བོད་ནང་སེམས་ཤུགས་ཧ་ལས་པའི་ཐོག་
ནས་རྒྱ་མིས་གདུག་རྩུབ་དང༌། དྲག་གནོན་ག་ཚོད་བྱས་ཀྱང་དེར་ཞུམ་པ་མེད་པའི་

ཐོག་ནས་ང་ཚོའི་བདེན་དོན་རྩོད་ཀྱི་ཡོད། ཕྱི་ལ་ཡོད་པའི་བོད་པ་ཚོའི་ངོས་ནས་
ཀྱང་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱེད་བཞིན་ཡོད། གཙོ་ཆེ་ཤོས་ང་ཚོའི་བོད་དོན་དེ་བདེན་པ་
དང༌། རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་ཞིག་ཅིང་། ང་ཚོས་དྲང་པོ་དྲང་བཞག་དང༌། བདེན་པ་བདེན་ཐུབ། ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང༌། འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ཐོག་ནས་འཐབ་རྩོད་བྱེད་ཀྱི་ཡོད།
འཛམ་གླིང་ཐོག་མི་དང་མིའི་བར་ལ་ཤ་ཚ་དང༌། བརྩེ་བ། དྲང་བདེན་ལ་བརྩི་འཇོག་
བྱེ་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་འོག་བོད་དོན་ལ་རྒྱབ་སྐྱོར་སེམས་འཁུར་བྱེད་མཁན་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

501

དམིགས་བསལ་གྱིས་ཇེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་རེད། སློབ་ཕྲུག་ཚོས་ཤེས་ཡོན་ལ་
དང་དོད་བྱེད་དགོས། ཤེས་ཡོན་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། བོད་སྤྱི་པའི་ལས་དོན་
སྒྲུབ་རྒྱུར་ཡོན་ཏན་གྱི་ཐོག་ནས་རྣམ་དཔྱོད་འདོན་ཐུབ་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། སེམས་ཤུགས་གཅིག་པུས་ཁག་པོ་རེད། ད་ལྟ་ལས་བསྡོམས་ནང་གསལ་བོད་ཁྱིམ་
འདི་ནས་ཕྲུ་གུ་དགུ་སྟོང་ཙམ་ཐོན་ཟིན་པ་དང༌། ད་དུང་ཕྲུ་གུ་ ༦༠༠༠ ཙམ་ལ་སྒྲིག་འཛུགས་འདི་ནས་བལྟ་རྟོག་བྱེད་བཞིན་པ་འདི་དག་ང་ཚོའི་བོད་སྤྱི་དོན་སྒྲུབ་རྒྱུར་
ཆ་རྐྱེན་ཆེན་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད། བོད་ཕྲུག་ཚོར་བྱིས་པ་གཞན་དག་དང་མི་འདྲ་
བའི་འགན་ཞིག་འཁྲི་ཡོད། ང་ཚོ་དུས་ཚོད་གཉན་འཕྲང་དུ་སླེབས་ཡོད་པས་ཕྲུ་གུ་
གཞན་ཚོས་དཀའ་ལས་བརྒྱ་ཆ་ལྔ་བཅུ་ཙམ་རྒྱག་གི་ཡོད་ན་ང་ཚོས་བརྒྱ་ཆ་དྲུག་ཅུ་བདུན་ཅུ་རྒྱག་དགོས་པ་ཞིག་ཆགས་ཡོད།

ཁ༽ རྒྱ་གཞུང་གི་སློབ་གྲྭ་དང་། བོད་མིའི་ཤེས་ཡོན།
ང་ཚོའི་གནས་སྟངས་ཛ་དྲག་ཅིག་གི་ཐོག་ཏུ་ཡོད་སྟབས། བཙན་བྱོལ་ལ་ཡོད་
པའི་ཕྲུ་གུ་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་རྒྱག་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ལ། བོད་ནང་ཡོད་
པའི་བོད་ཕྲུག་ཚོས་སློབ་གྲྭའི་མཐུན་རྐྱེན་བཟང་ཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་སློབ་སྦྱོང་ལ་དོ་
སྣང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ལུང་ཁུག་དེ་འདྲར་དེ་སྔའི་གོམས་གཤིས་ལྟ་

བུས་ཤེས་ཡོན་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་དོ་སྣང་མི་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་རྒྱ་མིས་

བཙུགས་པའི་སློབ་གྲྭ་རེད་ཟེར་ནས་མ་འདོད་པ་བྱེད་མཁན་དེ་འདྲ་ཡོང་གི་ཡོད་བཟོ་
འདུག །སློབ་གྲྭ་རྒྱ་མིས་བཙུགས་པ་ཡིན་ཀྱང་ཤེས་ཡོན་བོད་པར་འཇགས་ཀྱི་ཡོད་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

502

པ་ལས་རྒྱ་མིས་འཁྱེར་ཐབས་མེད་པས་ཤེས་ཡོན་ལ་དོ་སྣང་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་
རེད།
འཛམ་གླིང་ནང་ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་ཕྱིན་པ་དེ་ཚོར་གཞི་རྩའི་ནུས་པ་དེ་མིའི་

རྣམ་དཔྱོད་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། རྣམ་དཔྱོད་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ལག་ལེན་
དུ་འཁེལ་བ་ལ་རྣམ་དཔྱོད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་ཤེས་དགོས། སྤྱི་ཚོགས་དང་མི་
རིགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་རྒྱུར་ཤེས་ཡོན་མེད་མི་རུང་བའི་གལ་ཆེན་པོ་ཆགས་ཡོད།
ད་ཕན་ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱས་པ་རེད་ལ། ད་དུང་ཡང་ཚང་མས་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་ཧུར་ཐག་བྱེད་དགོས།
རྒྱ་གར་ནང་གཞི་རིམ་སློབ་གྲྭ་ཐོན་རྗེས་རིགས་འགའ་ཤས་ནས་དངུལ་གྱི་
ཆེད་དུ་ཚོང་སོགས་ལས་ཀ་ཙག་ཙིག་ལ་མགོ་འཁོར་ནས་སྡོད་མཁན་གང་འཚམ་ཡོང་གི་ཡོད་ས་རེད། དེ་རིགས་ངེས་པར་དུ་ཡིད་གཟབ་བྱས་ནས་བསམ་བློ་གཏོང་
དགོས་ཀྱི་འདུག །ཡང་སོ་སོའི་ངོས་ནས་རིག་པ་མེད་པ་དང༌། ཆ་རྐྱེན་མེད་པ་དེ་
འདྲ་ཡིན་ན་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད། སློབ་སྦྱོང་ཞེས་པ་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་ཤེས་པ་
ཙམ་ལ་ཆ་མ་བཞག་པར་ཡི་གེ་བརྒྱུད་ནས་མིའི་རྣམ་དཔྱོད་བེད་སྤྱོད་བྱེད་སྟངས་
ཤེས་དགོས། སྐད་ཡིག་འདྲ་མིན་འགའ་ཤས་ཤེས་ན་ཡང་དམིགས་བསལ་ངོ་བཟོ་
ཐོན་པའི་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་བསྟན་རྒྱུ་མེད་ན་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། སྤྱིར་བཏང་སྐད་
ཡིག་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ཆོག་ཤེས་མ་བྱས་པར་སྐད་ཡིག་དེ་བརྒྱུད་ནས་དངོས་ཡོད་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཐོག་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་ཐུབ་པའི་ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་ཤེས་དགོས་
པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །གཞི་རིམ་གྱི་སློབ་གྲྭ་ཐོན་པ་ཚོས་ཆུང་ཙག་ལ་མགོ་འཁོར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

503

ནས་མ་བསྡད་པར་ཕྱིན་ཆད་སོ་སོའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱ་ཆེ་ས། ཕན་རླབས་ཆེ་ས་
ཞིག་གི་ནང་གྲུབ་འབྲས་ཐོན་པ་ཞིག་བྱེད་བསམ་པའི་བསམ་བློ་བཅངས་ཏེ་སློབ་
སྦྱོང་མུ་མཐུད་བྱེད་དགོས། སློབ་སྦྱོང་མེད་པའང་མིན་པ། སྤྱི་ཚོགས་ནང་ལ་མི་གོ་
ཆོད་པའི་གྲུབ་འབྲས་གང་ཡང་འདོན་མི་ཐུབ་མཁན་དེ་འདྲ་ཆགས་ན་ཕངས་པོ་རེད།
ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ཡིན་སྟབས་དཔལ་འབྱོར་རང་ཁ་རང་གསོ་ཐུབ་ཙམ་གྱིས་མི་

འགྲིགས་པས་ཕན་རླབས་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་བྱེད་མི་ཐུབ་པ་ཡོད་ཀྱི་མ་རེད། ང་ཚོས་
བསམ་བློ་གཏོང་དགོས།

ག༽ ལས་རིགས་སྣ་ཚོགས་དང་། རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན།
དེ་བཞིན་རྒྱ་གར་ནང་དང༌། ཕྱི་རྒྱལ་གང་སར་རིགས་གཅིག་རྐང་འཛིན་
དམིགས་བསལ་དེ་འདྲ་ཐོན་ཐུབ་པ་བྱེད་དགོས། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་ལྟོ་གོས་ཀྱི་ཐོག་ལ་དཀའ་ངལ་མེད་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ཤེས་ནས་བསྡད་ན་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐུབ་ཀྱི་

མ་རེད། ང་ཚོས་བོད་སྤྱི་པའི་དོན་དག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཡོད་པས་ན། དོན་དུ་ལས་རིགས་ཆ་
ཚང་བའི་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཐབས་བྱེད་དགོས། ཡར་རྒྱས་འགྲོ་བ་ལ་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ནས་ལས་རིགས་རྣམ་པ་སྣ་ཚོགས་སོ་སོས་ཁུངས་འཁྱོལ་ངེས་ཀྱི་

ཤེས་ཡོན་ཡོད་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ང་ཚོ་བཙན་བྱོལ་བ་བྱས་ནས་སྡོད་པའི་རིང་

ལ་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ནུས་པ་འདོན་ས་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་ལྟར། ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་པ་
ཞིག་དགོས་ཀྱི་རེད། ཕྱིན་ཆད་གཞིས་བྱེས་མཉམ་འཛོམས་བྱུང་བའི་མཚམས་ལ་
སོ་སོའི་འཇོན་ཐང་གི་ནུས་པ་བཏོན་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་ས་མང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོང་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

504

གི་རེད། དེ་ཚོར་བསམ་བློ་གཏོང་དགོས།
སྔོན་མ་ང་ཚོ་རྒྱ་གར་ལ་སླེབས་འཕྲལ་དུ་སྐད་ཕྲན་བུ་ཞིག་ཤེས་ནའང་ངོ་སོ་
ཐོན་པ་ཡོད་པ་རེད། ད་ཆ་དུས་ཚོད་དེ་ཡོལ་ཚར་བ་རེད། ད་ཆ་སྤྱི་ཚོགས་ཡར་
རྒྱས་འགྲོ་བཞིན་པར་བརྟེན་སྐད་ཡིག་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ཧ་ལས་རྒྱུ་མེད་པས། ལས་
རིགས་འདྲ་མིན་ནང་སོ་སོས་འགན་ཐེག་པ་བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། སོ་སོས་མ་
ཐུབ་ན་གནས་ཚུལ་ཁག་ཁག་རེད་མ་གཏོགས། བར་ལྡིང་དུ་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོ་ཡག་པོ་མཐོང་གི་མི་འདུག དེ་ཚོའི་གྲས་ཀྱིས་རྒྱུ་དངོས་པོའི་དང་དོད་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཤེས། ཡ་
རབས་ལ་མིག་དཔེ་ལྟ་རྒྱུའི་ཚབ་ཏུ་མ་རབས་ལ་མིག་དཔེ་བལྟས་ནས་གང་བྱུང་
བྱེད་པའི་ཉེན་ཁའང་ཡོད། དེ་ཚོའི་གྲས་ལ་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས། ཁ་ས་གཞོན་
ནུའི་ཚོགས་འདུའི་ཐོག་ལ་སྐད་ཆ་བྱུང་བ་ལྟར། སློབ་སྦྱོང་ཕྲན་བུ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་
གྱིས་ཆོག་ཤེས་ནས་སྡོད་མཁན་དེ་ཚོས་རྗེས་སུ་སྤྱི་ཚོགས་ནང་ཕན་གནོད་ཇི་བྱེད་
ངེས་པར་མེད་པས་གཟབ་གཟབ་བྱེད་དགོས།

ང༽ ཞི་བདེའི་གཟེངས་རྟགས་དང་། སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན།
ང་ལ་ཞི་བདེའི་བྱ་དགའ་ཐོབ་པ་དེར་ཚང་མས་དགའ་པོ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་
རང་ཡང་དགའ་པོ་བྱུང༌། ཁ་སྔོན་གསལ་བསྒྲགས་བྱས་མ་ཐག་བོད་རིགས་ཡོད་ས་ཚང་མ་ནས་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོ་བྱས་འདུག་པར་ཚང་མར་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཟེར་རྒྱུ་
ཡིན། ཁ་སྔོན་ནོར་ཝེའི་གཟེངས་རྟགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཡོད་པའི་གནས་ཚུལ་ཐོན་སྐབས་
ངའི་བསམ་བློའི་ནང༌། ང་ལ་དམིགས་བསལ་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་སྟོབས་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

505

ཀྱི་ཡོན་ཏན་དམིགས་བསལ་གང་ཡང་ཡོད་མེད། ཁྱད་པར་གང་ཞིག་བྱུང་བ་རེད་
དམ་ཟེར་ན། སྤྱིར་བཏང་མི་མཆོག་དམན་ཚང་མར་སྙིང་རྗེའི་བསམ་པ་ངང་གིས་

ཡོད་པ་ལྟར། རིགས་གཅིག་གིས་དེ་ལ་དོ་སྣང་བྱས། དེ་རྩ་བ་ཆེན་པོར་བརྩིས་ཏེ་
ཡར་རྒྱས་བཏང༌། དེའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་སེལ། དེའི་མཐུན་རྐྱེན་རྣམས་སྒྲུབ་
པའི་ཐོག་ནས་བྱམས་པ་དང་སྙིང་རྗེའི་བློ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ། མི་དེའི་སྒོ་གསུམ་
གྱི་སྤྱོད་པ་ཡ་རབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་དང༌། ཕན་པའི་བྱ་བ་གང་ལ་གང་འཚམ་བྱེད་མཁན་རིགས་གཅིག་ཡོང་གི་ཡོད། རིགས་གཅིག་གིས་སོ་སོར་རང་
བཞིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པ་དེ་ངོ་མ་ཤེས་པའམ། སྣང་ཆུང་གིས་ལུས་ནས་
ཡར་རྒྱས་འགྲོ་མ་ཐུབ་པའི་ཐོག་ལ་ཁོང་ཁྲོ་དང༌། ཕྲག་དོག །ང་རྒྱལ། རང་གཅེས་
འཛིན་ཟེར་བ་སོགས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཤུགས་ཆེར་འཕེལ་ཏེ་
ཡོན་ཏན་གྱི་ཕྱོགས་རྣམས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ནས་མི་ཚེའི་འཚོ་བའི་ནང་ལ་མངོན་མི་
ཐུབ་པ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད།
དེ་ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པ་ལས། རང་གཞན་ཚང་མར་ཕན་སེམས་དང༌། ཡ་
རབས་ཀྱི་བསམ་པ་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། ང་ལ་དམིགས་བསལ་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་
གང་ཡང་མེད། གཙོ་ཆེན་སྟོན་པའི་བཀའ་དྲིན་དང༌། ཡང་སྒོས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ། ཞི་
བ་ལྷ་སོགས་སྔོན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་གཞན་གཅེས་པར་འཛིན་ཅིང་། རང་ཡལ་བར་

འདོར་མཁན་ཚོ་ཞལ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལའང་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཕན་པ་ཆེན་པོ་བསྒྲུབས་ཡོད། ཞལ་མ་བཞུགས་པའི་སྐབས་ལའང་མིག་དཔེ་བཟང་པོ་བསྟན། ལམ་
སྟོན་བཟང་པོ་གནང་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ང་རང་གི་ངོས་ནས་ཁ་མིག་ཡར་བལྟ་བྱས།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

506

གང་ཐུབ་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་ཐོག་ནས་ཕྲན་བུའི་འགྱུར་བ་འགྲོ་གི་ཡོད་པར་
བརྟེན། སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་དང༌། དེའི་རྗེས་འབྲང་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་

སྐྱེས་བུ་དེ་རྣམས་དྲན་བྱུང༌། རང་གཞན་ཚང་མར་རང་བཞིན་གྱིས་བསམ་པ་བཟང་

པོའི་ས་བོན་ཞིག་ཡོད་པ་རེད།

ཅ༽ འཕགས་པའི་གདུལ་བྱ་དང་། སྙིང་རྗེའི་ཉམས་ལེན།
ལྷག་པར་དུ་ང་ཚོ་བོད་རིགས་ཚོར་ཆོས་ཀྱི་ཐོག་ནས་བཤད་ན་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཞེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟར། དངོས་ཡོད་རང་ལ་བོད་
པའི་རིགས་ཤིག་ཡིན་ཕྱིན་བསམ་པ་བཟང་པོའི་བག་ཆགས་ཕྲན་བུའི་བཟང་བ་ལྟ་

བུ་ཡོད། གང་ལྟར་བོད་རིགས་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་སེམས་ལ་བྱམས་བརྩེའི་ས་བོན་
ཡོད་པ་དེ་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་དངོས་པོ་རྩ་ཆེའི་ནོར་བུ་ཡིན་པ་ངོ་ཤེས་པ་བྱས་ནས་
དེ་ལ་བདག་པོ་རྒྱག་རྒྱུ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཕྱི་རྒྱལ་བ་མང་པོ་ཞིག་གིས་བོད་པ་
ཚོ་སུ་དང་མི་འདྲ་བའི་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་འདུག་ཅེས་
ཤོད་ཀྱི་འདུག །ཏཱ་ལའི་བླ་མར་བྱ་དགའ་ཐོབ་པ་བཞིན། དེའི་རྗེས་འབྲང་པ་བོད་མི་
ཚོར་བཟང་པོའི་ཡོན་ཏན་དེ་ཐོན་ཐུབ་པ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་རེད། ཏཱ་ལའི་བླ་མར་བྱ་
དགའ་ཐོབ། དེའི་འཁྲིས་སུ་ཡོད་པའི་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཞབས་འདྲེན་ཞུས་ན་ཡག་པོ་
ཡོད་པ་མ་རེད། བྱ་དགའ་ཐོབ་པ་དེ་མི་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་སྒོས་ཆོས་གང་ཡང་མ་
རེད། རང་གཞན་ཚང་མར་དེའི་ས་བོན་ཡོད། མི་སྒེར་དང་སྤྱི་ཚོགས་གང་ཞིག་ཡིན་
ཡང་ཕན་པའི་བསམ་པ་དེ་བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་རྩ་བ་དང༌། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་འབྱུང་ཁུངས་རེད།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

507

ཆོས་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་ཁས་བླངས་རུང་མ་བླངས་རུང༌། ཆོས་ལུགས་འདྲ་མིན་
ནང་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་གཞག་འདྲ་མིན་བཤད་པ་ལ་སོ་སོས་ཡིད་ཆེས་ཡོད་རུང་མེད་
རུང༌། གང་ལྟར་ཉིན་རེའི་མི་ཚེའི་ནང་མི་བཟང་པོ་བྱེད་རྒྱུ་དང༌། ཡ་རབས་བྱེད་རྒྱུ་
དེ་སོ་སོའི་རང་དོན་གྱི་རྩ་བ་ཞིག་ལ་ཐུག་ཡོད། སོ་སོས་བཟང་པོ་བྱས་ན་མིས་ཚུར་
དགའ་འཛུམ་བསྟན་པ་དང༌། གྲོགས་པོའི་འདུ་ཤེས་སླེབས་ཀྱི་རེད། བཟང་པོ་རང་
གིས་མ་བྱས་ན། མིས་རང་ལ་བཟང་པོ་བྱ་རྒྱུ་ཁག་པོ་རེད། བྱམས་པ་དང་བརྩེ་བར་
སྔས་བཅོལ་ནས་ཁ་མིག་ཡར་ལྟ་བྱས་ན་རང་གི་བདེ་སྐྱིད་ཞོར་ལ་འགྲུབ་ཡོང་གི་
རེད།

ཆ༽ རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་དང་། ལྷག་བསམ་གྱི་རྒྱབ་རྟེན།
དེ་མིན་རྒྱུན་དུ་གནག་སེམས་གནོད་སེམས་བཅངས་ནས་གཞན་ལ་འཚེ་
བ་དང་དུ་བླངས་ན། འདོད་པ་བདེ་བ་འདོད་ཀྱང༌། འབྲས་བུ་རང་ཉིད་གྲོགས་མེད་
གཅིག་པུར་ལུས་རྒྱུ་དང༌། མཐའ་མ་རང་ཉིད་འཕུང་རྒྱུ་ལ་མེད་པ་འཛམ་གླིང་ལོ་
རྒྱུས་ནང་བལྟས་ན་མཐོང་གསལ་རེད། ང་ཚོས་ཡ་རབས་དང༌། བཟང་པོ་བྱ་རྒྱུ་དེ་བོད་པའི་ཁྱད་ནོར་ཞིག་ཏུ་བརྩི་ཆོག་པ་ཡིན་པས་འདི་ལ་དོ་སྣང་དང༌། གཅེས་སྤྲས་
བྱེད་དགོས།
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོས་སློབ་སྦྱོང་ལ་ཤུགས་བརྒྱབ་ནས་རྣམ་དཔྱོད་
མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་བྱེད་དགོས་པ་དང༌། རྣམ་དཔྱོད་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་དེ་བེད་སྤྱོད་ལེགས་ཉེས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་འགྲོ་མིན་ལྷག་བསམ་ལ་ལྟོས་ཀྱི་ཡོད།

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

508

འཛམ་གླིང་ནང་ལེགས་ཉེས་ཡ་ཡུག་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེའི་རྒྱུ་རྐྱེན་མི་ལ་རྐང་

བརྒྱ་ལག་བརྒྱ་ཡོད་ནས་བྱུང་བ་མིན། ལུས་པོའི་སྟོབས་ཤུགས་ལ་ཆ་བཞག་ན་དུད་འགྲོ་མི་ལས་སྟོབས་ཤུགས་ཆེ་བ་མང་པོ་ཡོད། མི་ཞེས་པ་སེམས་ཅན་འདྲ་འདྲའི་

ནང་ནས་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་ན་ཡང༌། མིའི་

རྣམ་དཔྱོད་གཅིག་པུས་འབྲས་བུ་བཟང་པོ་ཞིག་ཡོང་དང༌། ངན་པ་ཇི་ཡོང་ངེས་པ་མེད། འཛམ་གླིང་གི་ལོ་རྒྱུས་ནང་བལྟས་ན་མི་ལས་སྡོད་མ་ཚུགས་ཚ་བ་མེད།
དེ་ཡང་མི་མང་པོ་གསོད་རྒྱུའི་གོ་མཚོན་འདྲ་མིན་དེ་ལྟ་བུ་བཟོ་གི་ཡོད་པ་དང༌།
ཡ་ང་སྙིང་རྗེ་མེད་པའི་བྱ་སྤྱོད་དེ་མིའི་ནང་ལ་ཡོང་གི་ཡོད། ཡང་མིའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་

ཐོག་ནས་སྤྱི་ཚོགས་ནང་རྒྱ་ཆེའི་ཕན་རླབས་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་

འཆར་གཞི་གཏིང་ནས་རླབས་ཆེན་གྱི་འཛུགས་སྐྲུན་ཁག་ཀྱང་མིའི་སྤྱི་ཚོགས་ནང་
ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་གཉིས་ཀ་མིའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་པ་
ལྟར། ཕན་གནོད་གང་དུ་འགྲོ་མིན་མིའི་ལྷག་བསམ་ལ་རག་ལུས་ཀྱི་ཡོད། དེས་ན་
ཕན་པའི་བསམ་པ་ཞེས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན། ཚང་མས་ཕྱོགས་གཅིག་

ནས་ཤེས་ཡོན་ལ་དང་དོད་བྱས། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཤེས་ཡོན་དེའི་རྒྱབ་འཁྱོག་
པའི་ལྷག་བསམ་ལ་དོ་སྣང་བྱས་ཏེ་དེ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་བྱུང་ན་སྤྱི་སྒེར། འཕྲལ་
ཕུགས་གང་ལའང་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་རེད། དེར་བརྟེན་ཚང་མས་ཧུར་ཐག་
བྱེད་རོགས་བྱེད་བརྗོད་རྒྱུ་ཡིན།

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

509

ཇ༽ འཚེ་མེད་ཞི་བདེ་དང་། བཟང་སྤྱོད་ལ་ཆེ་མཐོང་།

ད་རེས་ང་ལ་བྱ་དགའ་གཟེངས་བསྟོད་ཐོབ་པ་དེས་སྐུལ་སློང་ལྟ་བུ་བྱས་ཏེ་གཞི་

ནས་བཟང་པོའི་སྤྱོད་པ་དང༌། ལྷག་བསམ་ལ་འཛམ་གླིང་ཐོག་ཕྲན་བུའི་བརྩི་མཐོང་
ཞིག་བྱུང་བ་རེད། ངས་གསར་འགོད་པ་དེ་དག་ལ་ང་ལ་གཟེངས་རྟགས་ཐོབ་པ་དེས་ང་སྒེར་ལ་དམིགས་བསལ་ཕན་གནོད་དེ་ཙམ་མི་འདུག །ང་ལ་བྱ་དགའ་ཐོབ་རུང་མ་
ཐོབ་རུང༌། ང་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དགེ་སློང་ཞིག་རང་ཡིན། གཞན་
གྱིས་ང་སངས་རྒྱས་རེད་ཟེར་ཡང་རུང༌། ཡང་ང་བདུད་རེད་ཟེར་ན་ཡང་ང་ལ་འཕར་ཆག་གང་ཡང་མེད། ད་ལྟ་ཕན་བོད་རིགས་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་སུ་དང་སུ་ལའང་གང་
ཐུབ་ཅི་ཐུབ་ཀྱི་ཕན་ཐབས་བྱས་པ་ཡིན། ད་དུང་ང་མ་འཆི་བར་ཕན་ཐོགས་བྱ་རྒྱུའི་

དམ་བཅའ་བཞག་ཡོད་ལ། གང་ཐུབ་ཐུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་པའི་ཁུལ་ཡིན། འོན་ཀྱང་བྱ་
དགའ་དེས་འཛམ་གླིང་འདིའི་སྟེང་ཕན་པའི་བསམ་པ་དང༌། འཚེ་བ་མེད་པའི་བཟང་

པོའི་སྤྱོད་པ་ལ་ཆེ་མཐོང་བྱས་པ་ཡིན་དུས་དེའི་ཐོག་ནས་འཛམ་གླིང་གི་མི་མང་པོ་
ཞིག་ལ་ལམ་སྟོན་གསར་པ་ཞིག་ཡོང་རྒྱུར་ཕན་ཐོགས་ཏན་ཏན་ཡོང་གི་རེད་ཅེས་
ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ངས་མི་ལ་དེ་ལྟར་ཤོད་ཀྱི་ཡོད་ཀྱང༌། སྔོན་ལ་ང་རང་ཚོ་བོད་པའི་ནང་

ནས་ཡ་རབས་བཟང་སྤྱོད་ལ་མིག་དཔེ་བལྟས་ནས་སོ་སོས་གང་ཐུབ་ཉམས་ལེན་
བྱ་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། མ་གཞི་ཚང་མས་གང་ཡོང་བྱས་ནས་བོད་པར་དམིགས་
བསལ་གྱི་མཐོང་ཚུལ་ཕྲན་བུ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད། ད་དུང་ཡང་ཚང་མས་ང་
ཚོའི་ཁྱད་ནོར་དེ་ངོ་ཤེས་པ་བྱས་ནས་མུ་མཐུད་འཛིན་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། རྒན་པ་ཚོས་གོམས་གཤིས་བཟང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་མི་རབས་རྗེས་མ་ཚོར་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

510

རྒྱུན་འཇགས་བྱེད་ཐུབ་ཐབས་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དོ་སྣང་བྱེད་དགོས། དགེ་
རྒན་ཚོས་སློབ་གྲྭའི་ནང་སློབ་འཁྲིད་བྱས་ཏེ་རྣམ་དཔྱོད་ཡར་རྒྱས་འགྲོ་ཆེད་སློབ་
གསོ་བཏང་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། དགེ་རྒན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ཐོག་ནས་ཕྲུ་གུ་
ཚོར་ཡ་རབས་དང༌། གཞུང་བཟང་བྱེད་རྒྱུའི་དཔེ་མཚོན་བསྟན་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་
འདུག །དེ་བཞིན་ཁྱིམ་ཚང་སོ་སོའི་ནང་གི་ཕ་མ་སྤུན་མཆེད་ཚོའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་
ཕྲུ་གུ་ཚོའི་བསམ་བློའི་ནང་ཡ་རབས་སྤྱོད་བཟང་ཟེར་བ་དེ་མིའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་

རིན་ཐང་ག་ཚོད་ཡོད་པ་ངོ་སྤྲོད་ཡང་ཡང་བྱེད་དགོས། སེམས་བཟང་པོ་དང༌། ཕན་སེམས་ཟེར་བ་དེ་སོ་སོ་རང་ཉིད་ཀྱི་མི་ཚེ་འདིའི་བདེ་སྐྱིད་དང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་
ཡོད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་སོ་སོའི་གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལའང་འབྲེལ་བ་ཆེན་པོ་
ཡོད།

ཉ༽ ཆོས་ཚན་བགྲོ་གླེང་དང་། སེམས་ཀྱི་ནད་གཞི།

དཔེར་ན་ཉེ་དུས་ང་ཨ་རིར་འགྲོ་དོན་གཙོ་བོ་ཚན་རིག་པ་ཚོ་དང་གོ་བསྡུར་
བྱེད་རྒྱུའི་ཚོགས་འདུ་ཁག་གཉིས་ཙམ་ཚོགས་པ་རེད། དེའི་ནང་ལ་མིའི་ཀླད་པ་

དང༌། སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བའི་སྐོར་གོ་བསྡུར་བྱེད་རྒྱུ་གཅིག་དང༌། ཚོགས་འདུ་གཅིག་

ལ་ཨ་རིའི་ནང་མིའི་སེམས་བདེ་མིན་གྱིས་རང་ཤི་རྒྱག་མཁན་དང༌། ཆང་དང་ཨ་

རག་ཚོད་མེད་བཏུང་ནས་ལུས་པོ་ཆུད་ཟོས་ཕྱིན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དེ་ཚོར་བསམ་བློའི་ཞི་བདེ་ཡོང་ཐབས། སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་སེལ་ཐབས་གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་མེད། དཀའ་ངལ་དེ་གང་གི་ཐོག་ནས་ཡོང་གི་ཡོད་མེད་ལ་གོ་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

511

བསྡུར་བྱ་རྒྱུ་རེད། དེའི་ཚོགས་འདུའི་སར་ཚན་རིག་པ་ཉམས་མྱོང་དང༌། ཤེས་ཡོན་
ཡོད་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་སླེབས་འདུག །དེ་ཚོ་དང་ཉིན་སྦྲེལ་ནས་སྐད་ཆ་ཤོད་དུས་སོ་
སོའི་བསམ་ཚུལ་འགྲེལ་བཤད་འདྲ་མིན་མང་པོ་རྒྱག་གི་འདུག །ཨ་རིའི་སྤྱི་ཚོགས་
ནང་སེམས་ཀྱི་ན་ཚ་ཡོད་པ་དེ་མིའི་བརྒྱ་ཆ་ ༡༢ ནས་བརྒྱ་ཆ་ ༡༣ བར་ཟིན་གྱི་

ཡོད་ལུགས་ཤོད་ཀྱི་འདུག ལུང་པ་ཡར་རྒྱས་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་ལ་སེམས་
ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པ་བརྒྱ་ ༡༢ ནས་ ༡༣ ཟེར་བ་དེ་ཚད་མཐོ་པོ་རེད། སེམས་
ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་དཀའ་ངལ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང༌། དེ་འདྲའི་དཀའ་ངལ་ཡོང་སའི་
གཞི་རྐྱེན་གཙོ་བོ་དེ་བྱམས་བརྩེའི་རྣམ་འགྱུར་ཉུང་དྲགས་པས་བྱུང་ལུགས་ཤོད་ཀྱི་འདུགདཔེར་ན། ཕ་མས་ཕྲུ་གུར་བྱམས་བརྩེའི་ལྟ་སྟངས་མ་ལྡེང་པ་དང༌། དེ་བཞིན་
སྤྱི་ཚོགས་ནང་གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་ཕན་རོགས་བྱ་རྒྱུའི་རྣམ་པ་མ་ལྡེང་པ། སོ་སོ་
རང་ཉིད་གྲོགས་མེད་གཅིག་པུར་ལུས་པའི་རྣམ་པ་ཤུགས་ཆེ་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་རྐྱེན་
གྱིས་སེམས་ཀྱི་ན་ཚ་ཡོང་གི་ཡོད། སྙིང་པོ་བྱམས་བརྩེའི་འཚོ་བས་མ་ལྡེང་སྟབས་
སེམས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོང་གི་ཡོད་པ་དང༌། སེམས་ནང་བདེ་བ་ཡོད་ན་ལུས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ལའང་ཕན་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ཤོད་ཀྱི་འདུག། དེ་ཆོས་ཀྱི་སྐད་ཆ་
མ་རེད། དེང་སང་འཛམ་གླིང་ནང་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ལ་མིའི་བདེ་སྐྱིད་དང༌།
གཙོ་བོ་མིའི་གཟུགས་པོའི་འཕྲོད་བསྟེན་ཐོག་ཉམས་ཞིབ་གོ་བསྡུར་བྱས་པའི་མཐར་

སེམས་ལ་རག་ཆེན་པོ་ལས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་བདེ་སྡུག་དེ་ཕན་གནོད་
ཚབས་ཆེན་པོ་ཡོད། གཅིག་གིས་གཅིག་ལ་བརྟེན་ས་ཡོད་པ་དང༌། དོན་དམ་པའི་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

512

བློས་འགེལ་བྱེད་ས་ཇི་ཙམ་མང་བ་ཡོད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མི་དེའི་སེམས་ངལ་དེ་ཙམ་
ཉུང་བ་ཡོད་པ་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཆགས་ཡོད།ལས་རྒྱུ་འབྲས་དང་ཚེ་འདི་ཕྱི་

ཁས་བླངས་རུང་མ་བླངས་རུང༌། ཚེ་འདིར་མི་ཚེ་སྐྱིད་པོ་ཞིག་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན་ནད་
བརྒྱ་སྨན་གཅིག་ལྟ་བུའི་རྩ་བ་ཕན་སེམས་བྱམས་བརྩེའི་འཚོ་བ་ལ་ཐུག་གི་ཡོད་པ་
རེད། གསར་འགོད་པ་དང༌། ཚན་རིག་པ་དེ་དག་གིས་གོ་བ་གསར་པ་གང་ཞིག་བྱུང་

ཞེས་འདྲི་སྐབས་ང་ལ་དེ་འདྲ་བྱུང་ཞེས་ཤོད་ཀྱི་ཡོད། ཡ་རབས་བྱ་རྒྱུ་ནི་མིའི་སྲོག་
གི་སྙིང་པོ་རེད། དེ་གལ་ཆེན་པོ་འདུག །ངས་བཤད་པ་དེ་རྣམས་སེམས་ལ་འཇགས་པ་བྱེད་དགོས།

ཏ༽ ནད་བརྒྱ་སྨན་གཅིག་དང་། བྱམས་བརྩེའི་འཚོ་བ།
ད་ལྟ་ང་ཚོ་དུས་ཚོད་གཉན་འཕྲང་ཞིག་འགྲིམ་པའི་དུས་སྐབས་ཡིན། ལྷ་སར་
རྒྱ་མིའི་དམག་ཁྲིམས་དམ་པོ་ཞིག་ད་དུང་ཡང་བསྡད་ཡོད་པ་དང༌། མི་མང་པོ་ཞིག་

རྒྱུག་བརྡུང་བཏང་ནས་ཤི་བ་དང༌། མང་པོ་ཞིག་བསད་པ། བཙོན་ལ་ཚུད་པ་མང་པོ་ཡོད་པ་དང༌། སྡུག་སྦྱོང་འོག་གྲོངས་པ་མང་པོ་ཡོད། རྒྱ་མིས་ཉེ་ཆར་ཡོངས་གྲགས་
བྱས་ནས་བཤད་གསལ། ད་རེས་ཀྱི་ཟིང་ཆ་དེའི་ནང་མི་བཞི་བརྒྱ་ཙམ་འཛིན་བཟུང་
བྱས་པ་དང༌། དེའི་ནང་ནས་མི་བརྒྱད་ཅུ་ཙམ་མ་གཏོགས་གློད་བཀྲོལ་བཏང་བ་ཡིན་

ཞེས་བཤད་འདུག །ད་དུང་མ་བཤད་པར་ལྐོད་གསོད་བཏང་བ་དང༌། འཛིན་བཟུང་ནང་ཡོད་པ་ག་ཚོད་ཡོད་དམ། སྟོང་ཕྲག་འགའ་ཤས་ཡོད་པ་ཐག་ཆོད་པ་རེད། བོད་ནང་དུ་ང་ཚོའི་མི་མང་ཚོས་དཀའ་སྡུག་དེ་ལྟ་བུ་མྱོང་གི་ཡོད་སྟབས། ང་ཚོ་འདིར་

ཤེས་ཡོན་ལམ་སྟོན། དང་པོ།

513

ཡོད་ཚང་མས་བོད་མི་རིགས་སྤྱི་པའི་ལས་འགན་ཚང་མར་འཁྲི་བ་མ་བརྗེད་པ་བྱས་
ཏེ་ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱ་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད།
ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦༠ རེ་གྲངས་ནས་མ་འོངས་པར་ལོ་བཅུ་བཅོ་ལྔའི་ནང་གང་འདྲ་

ཆགས་གྲབས་ཡོད་མེད་ཚོད་དཔག་ཐུབ་པ་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་ཚང་མས་
སེམས་ཤུགས་བཅངས་ནས་ཞུམ་པ་མེད་པའི་ཧུར་སྐྱེད་བྱས་པ་རེད། བྱས་པའི་

གྲུབ་འབྲས་ཀྱིས་ང་ཚོ་བོད་པའི་སེམས་ཤུགས་ཤི་ཐུབ་མེད། ང་ཚོས་རིག་པ་

བསྒྲིམས་ནས་བསྡད་པའི་ལག་རྗེས་ལ་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་དོ་སྣང་གསར་པ་ཞིག་
རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པ་འདིར། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལོངས་སྤྱད་ནས་བསྡད་ཡོད།
ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་བོད་པས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་ལས་རྗེས་ཧུར་སྐྱེད་
བྱས་པ་རེད། བྱས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ཀྱིས་ང་ཚོ་བོད་པའི་སེམས་ཤུགས་ཤི་ཐུབ་

མེད། ང་ཚོས་རིག་པ་བསྒྲིམས་ནས་བསྡད་པའི་ལག་རྗེས་ལ་ཕྱོགས་གང་ས་ནས་
དོ་སྣང་གསར་པ་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཆགས་པ་འདིར། ད་ལྟ་ང་ཚོས་ལོངས་སྤྱད་
ནས་བསྡད་ཡོད། ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ང་ཚོ་བོད་པས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པའི་ལག་

རྗེས་རེད་ལ། ཕྱོགས་གཉིས་ནས་རྒྱ་ནག་གི་བྱ་སྤྱོད་རང་གིས་རང་ལ་བྱིན་གྱིས་

བརླབས་ཞེས་པ་ལྟར་སོ་སོའི་ཞབས་འདྲེན་སོ་སོས་ཞུས་པ་རེད།
མ་གཞི་ང་ཚོ་མི་གཅིག་པ་ཡིན་པས་རྗེས་སུ་ཡི་རངས་བྱས་པས་མི་འགྲིགས་
ཀྱང༌། ད་ཕན་རྒྱ་མིས་འཛམ་གླིང་ནང་བཅོས་མའི་གདོང་བསྟན་ནས་རྒྱ་མིར་མིང་

མཐོང་བཟང་པོ་ཞིག་བྱུང་རོགས་བྱས་ན་བསམས་ནས་འབད་བརྩོན་དངོས་ཤུགས་བརྒྱུད་གསུམ་གང་ཡོང་ཅི་ཡོང་བྱས་པ་དེ་རྣམས་ཉིན་གཅིག་ནང་མེད་པ་བཟོས་

༧ གོང་ས་ ༧ སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག

514

པ་རེད། དེ་ཡང་ཡ་ང་བག་ཚ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་སོ་སོའི་རང་མདོག་རྗེན་པ་གསལ་
པོར་བསྟན་པ་རེད། ང་ཚོ་བོད་པའི་ངོས་ནས་ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་དང༌། དྲང་བདེན་
གཞུང་བཟང་གི་མི་རིགས་ཤིག་ཡིན་པའི་མཚན་མ་ཇེ་བཟང་ཇེ་བཟང་དུ་ཕྱིན་པ་

དང༌། མངོན་གསལ་དོད་དུ་ཕྱིན། རྒྱ་ཕྱོགས་ནས་སོ་སོའི་ཞབས་འདྲེན་ཞུ་སྟངས་
ཇེ་གསལ་དུ་ཕྱིན་པ་དེ་གཉིས་འཛོམས་ནས་བོད་པའི་སྤྱི་དོན་ཐོག་དེ་སྔོན་དང་མི་

འདྲ་བའི་དེང་སང་བཟང་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་གྱི་ཡོད། དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ལ་བརྟེན་
ང་རང་ཚོས་སེམས་ཞུམ་པ་དང༌། སྒྱིད་ལུག་མ་བྱས་པར་ད་དུང་ཚང་མས་སྙིང་
ལ་རུས་པ་བཅུག་སྟེ་དཀའ་ལས་མུ་མཐུད་རྒྱག་རྒྱུ་གལ་ཆེན་པོ་རེད། ཚང་མས་ཧུར་ཐག་བྱེད་རོགས་བྱེད་ཟེར་རྒྱུ་ཡིན། བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས། ཞེས་བཀའ་སློབ་
སྩལ།། །།

515

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །

གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །

ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །

ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་
མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་

ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་པར་བྱས།
ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་འཚེ་གྱ་གྱུའི་

སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་
ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་
པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་

516

ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང༌། འཛམ་གླིང་
ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་

སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས།
ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་
གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སློང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་
དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། །དགེའོ།། །།

༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོའི་གསུང་འབུམ།

པོད་ཅ་པ།
མཛད་པ་པོ། ༸རྒྱལ་དབང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོ།སྤྱིའི་དེབ་ཕྲེང་དོན་དྲུག་པ།

དཔེ་སྒྲིག་འགན་འཁུར་བ།
རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ། ས་རཱ་མཐོ་སློབ་ཚེ་དཔག་རྡོ་རྗེ།དེབ་གཞི་འཆར་འགོད་པ།
རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ། ས་རཱ་མཐོ་སློབ་ཚེ་དཔག་རྡོ་རྗེ།ཡིག་འཇུག་དང་ཞུ་དག་པ།
རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ། ས་རཱ་མཐོ་སློབ་ཚེ་དཔག་རྡོ་རྗེ།མདུན་ཤོག་འཆར་འགོད་པ།
རྣམ་གྲྭ་ཐུབ་བསྟན་ཡར་འཕེལ།
པར་གཞི། ཕྱི་ལོ་ 2014 ལོར་པར་གཞི་དང་པོ་བསྒྲིགས།
པར་ཐེངས། ཕྱི་ལོ་ 2014 ལོར་པར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།
པར་གྲངས། པར་ཐེངས་དང་པོར་པར་གྲངས། 300 བཏབ།
དེབ་ཚད། 7x9.5 ཡིག་གཟུགས། སྨོ ན་ལམ་བོད་ཡིགདེབ་ཨང་། ISBN 978-93-83091-27-0 ཡིག་ཨང་། 16 དཔར་འགྲེམས། རྣམ་རྒྱལ་གྲྭ་ཚང་ཕན་བདེ་ལེགས་བཤད་གླིང་།

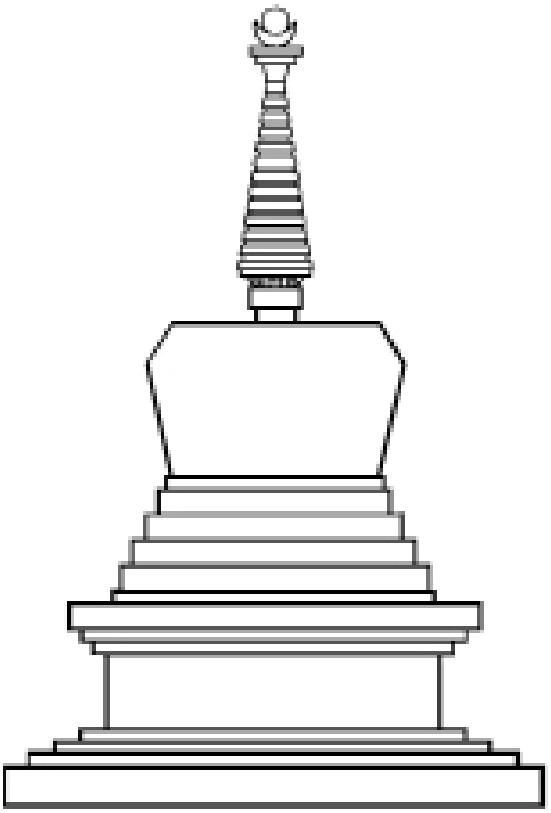

སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ཐུགས།།མངོན་མཚན་བྱང་ཆུབ་མཆོད་པའི་རྟེན།།